

MECLİS -i MEŞÂYİH DEFTERLERİ

8

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ

HASAN KAMİL YILMAZ

EDİTÖRLER

HASAN KAMİL YILMAZ

AYHAN IŞIK

MELİHA AYDINLI

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları Yayın No. 1569
İSAM Yayınları 277
Başvuru Eserleri Dizisi 55
© Her hakkı mahfuzdur.

MECLİS-i MEŞÂYİH DEFTERLERİ

8. Cilt

Proje yürütücüsü Hasan Kamil Yılmaz
Editör Hasan Kamil Yılmaz, Ayhan Işık, Meliha Aydın
Yayın danışmanı İsmail Kara, Bilgin Aydın

TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM)
tarafından yayına hazırlanmıştır.
İcadiye-Bağlarbaşı Cad. 38 Üsküdar / İstanbul
Tel. 0216. 474 08 50
www.isam.org.tr yayin@isam.org.tr

Yayın yöneticisi Yaşar Çolak
Yayın editörü Mustafa Demiray
Proje koordinasyon Arzu Güldöşüren
Çeviri yazı ve özet Esra Yıldız, Nedim Pakırdağ, Meliha Aydın
Mukabele Ayhan Işık, Nedim Pakırdağ, Esra Yıldız, Beşir Şen, Numan Yekeler,
Ayhan Özyurt, Kasım Hızlı, Zafer Orha, Meliha Aydın
Özetlerin redaksiyonu M. Murtaza Özeren
İmla İnayet Bebek
Grafik uygulama Ender Boztürk
Kapak tasarım Hasan Hüseyin Can

Bu eser
TDV İslam Araştırmaları Merkezi'nin (İSAM)
Meclis-i Meşâyih Defterleri Projesi
kapsamında yayımlanmıştır.

Bu kitap
İSAM Yönetim Kurulu'nun
29.08.2025 tarihli ve 2025/07 sayılı kararıyla basılmıştır.
Birinci Basım: İstanbul, Eylül 2025
ISBN 978-625-428-799-2 (Tk.)
978-625-428-807-4 (8. Cilt)

Basım, Yayın ve Dağıtım
TDV Yayın Matbaacılık ve Tic. İşl.
Ostim OSB Mahallesi, 1256 Cadde, No. 11
Yenimahalle / Ankara
Tel. 0312. 354 91 31 Faks. 0312. 354 91 32
bilgi@tdv.com.tr
Sertifika No. 48058

Meclis-i Meşâyih defterleri / ed. Hasan Kamil Yılmaz, Ayhan Işık, Meliha Aydın. -
İstanbul ; Ankara : İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) ; Türkiye Diyanet Vakfı, 2025.
8. c. (625 s.) ; 28 cm. - (Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları ; 277. İSAM Yayınları ; 1569.
Başvuru Eserleri Dizisi ; 55)
ISBN 978-625-428-799-2 (Tk.) 978-625-428-807-4 (8. Cilt)

MECLİS - i MEŞÂYİH
DEFTERLERİ

1779
Numaralı
Vakfiye ve Müzekkire
Defteri

[illegible]

1779 NUMARALI VAKFİYE VE MÜZEKKİRE DEFTERİ

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0001

[Varak: 1]

Meclis-i Meşâyihte incelenip karar verilen hususlara ait evrakların arkası Nezâret tarafından imza edilmedikçe Meclis mührüyle mühürlenmemesi; bunun aksine yapılacak muameleden, bu işlemi gerçekleştiren kişinin mesul tutulacağını bildirilmesi.

Meclis-i Meşâyiht'e muhavvel olup Meclis'te kırâetle taht-ı karâra alınan husûsât hakkında ki Meclis mührüyle temhîri lâzım gelen bilcümle evrâkın zahır taraf-ı âlî-i nezâretten imzâ keşide buyurulmadıkça yazılarak temhîr edilemeyeceğinden, ba'demâ işbu karar hâricinde ifâ-yı mu'âmele olduğu hâlde mu'âmele-i vâkı'ayı icrâ eden her kim ise şedîden mes'ûl tutulacağı karâr-ı müzâkere icâbındandır.

Fî 8 Zilkâ'de sene [1]306 [6 Temmuz 1889]

Taşlıburun Dergâhı Şeyhi (Mühür) Eş-şeyh Süleyman	Postnişîn-i Kasımpaşa (Mühür) Ali	Postnişîn-i Dergâh-ı Buhârâ (Mühür) Es-seyyid eş-Şeyh Süleyman
Postnişîn-i Dergâh-ı Hazret-i Merkez (Mühür) Şeyh Mehmed Mesud	Mûsâ Safvetî Paşa Dergâh-ı şerîfi (Mühür) Ali Âsım	Postnişîn-i Dergâh-ı şerîf-i Ferruh Kethüdâ (Mühür) Kemâleddin
Dergâh-ı Neccârzâde (Mühür) Mustafa	Fethi Efendi Dergâh[ı] Postnişîni (Mühür) Şemseddin	Vanî Dergâhı Şeyhi (Mühür) Es-seyyid Mehmed Emin

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0002

Şeyh Hüseyin Şemsi Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen dergâhlara kaç adet koyun tahsis edildiğinin bildirilmesi için arzuhalin Maliye Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 1

Şeyh Hüseyin Şemsi mührüyle verilip havâle buyurulan işbu arzuhâl lede'l-kırâe ba'dehû iktizâsı beyân olunmak üzere evveleminde derûnunda muharrer dergâhlara kaç re's ağnâm tahsîs edilmiş

ise de ber-tafsîl beyânı zımnında işbu arzuhâlin mazrûfen Mâliye Nezâret-i celîlesine irsâli tezekkür kılındı.

Fî 17 Muharrem sene [1]304 [16 Ekim 1886]

Yaşlı ve geliri olmadığından bahisle, kendisine maaş tahsisi talep eden Süleyman Efendi'nin arzuhalinin Maliye Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 2

Süleyman imzâsıyla rikâb-ı müstetâb-ı hazret-i mülûkâneye bi't-takdîm taraf-ı sâmi-i Meşîhat-penâhîlerine gönderilip Meclis'e havâle buyurulan işbu arzuhâl lede'l-kırâe hülâsa-i meâli sinn-i şeyhûhete vâsıl olarak bir taraftan medâr-ı ma'îşeti olmadığından ve kesîrû'l-iyâl bulunduğundan bahisle sadaka-i ser-efser-i pâdişâhî olmak üzere Hazîne-i celîle-i Mâliye'den mikdâr-ı münâsib ma'âş tahsîsi istirhâmından ibâret olup mûmâ-ileyh şâyân-ı merhamet olmağla bunun Mâliye Nezâret-i celîlesine irsâli re'y-i âliye mütevakıfıdır. Ol bâbda.

Fî 24 Muharrem sene [1]304 [23 Ekim 1886]

Koruk Tekkesi meşîhatine tayinini talep eden arzuhal sahibi Süleyman Tevfik Efendi'ye, bu görevin başka birine tevcihi için mazbata düzenlendiğinin bildirilmesi.

[Numara:] 3

Ömer Tevfik imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı tâc-dârîye bi't-takdîm Bâb-ı Fetvâ'ya gönderilip havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda muharrer Koruk Tekkesi'nin meşîhati ber-mûceb-i nizâm 26 Zilhicce sene [1]303 târihinde âharına tevcihi bâ-mazbata arz ve beyân kılınmış olmağla keyfiyetin müsted'îye tefhîmi tezekkür kılındı.

Fî 24 Muharrem sene [1]304 [23 Ekim 1886]

Arzuhalde bahsi geçen dergâhın dörtte bir hissesinin arzuhalin sahibi Himmetzâde Hüsâmeddin Efendi üzerinde olduğu ve kalan üç hissenin ise Abdülhak Sun'î Efendi'ye tevcihi için mazbata düzenlenmesi gerektiğinin bildirilmesi.

[Numara:] 4]

Himmetzâde reşâdetlü Hüsâmeddin Efendi tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda mezkûr dergâhın rub' hissesi mûmâ-ileyhin uhdesinde olduğu gibi diğer üç rub' hissesi dahi Abdülhak Sun'î Efendi uhdesine tevcihi 10 Muharrem sene [1]304 târihinde bâ-mazbata arz olunduğundan.

Ali Ziyâeddin Efendi'nin; Kumrulumescit Dergâhı meşîhatine tayinine dair verdiği arzuhalinin, bu hususta daha önce başlatılmış olan işlemlerin hızlandırılması için Evkaf Teftiş Mahkemesine gönderilmesi.

[Numara:] 5

Ali Ziyâ'eddin mührüyle verilen işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde mezkûr Kumrulu Mescid Dergâhı meşihatının müsted'î-i mûmâ-ileyh uhdesine tevcihi 18 Şa'bân sene [1]303 târihinde bâ-mazbata arz ve beyân kılınmış olduğundan şu hâlde lâzım gelen mu'âmelenin bir ân evvel ifâsı zımnında işbu arzuhâlin Mahkeme-i Teftîş-i Evkâf-ı Hümâyûn'a irsâli tezekkür kılınmış olmağın.

Fî 24 Muharrem sene [1]304 [23 Ekim 1886]

Kumrulumescit Dergâhı'nın elde mevcut bir vakfiyesi bulunmadığından, bazı meşâyih tarafından dergâhın meşihatının Ali Ziyâeddin Efendi'ye tevcihinin vâkıfın şartına aykırı olduğuna dair sunulan arzuhâlin dikkate alınmaması ve daha önce başlatılmış olan tevcih muamelesinin icrası için Evkaf Mahkemesine emir yazılması.

[Numara:] 6

İşbu arzuhâl kırâet ve kayda mürâca'at olundu. Derûnunda mezkûr Kumrulu Mescid Dergâhı meşihatının müsted'î-i mûmâ-ileyh Ali Ziyâ'eddin Efendi uhdesine tevcihi hilâf-ı şart-ı vâkıf olduğu beyânıyla meşihat-i mezkûrenin hulefâdan diğer münâsib bir zâta tevcihi hakkında tarîk-i Nûreddin'e mensûb bazı meşâyih ve hulefâ tarafından verilen arzuhâl üzerine dergâh-ı mezkûrun vakfiyesi olmadığı tahkîkât-ı vâkı'adan ve mûmâ-ileyh Ali Ziyâ'eddin Efendi'nin müteveffâ Şeyh Abdüllatif Efendi'nin hulefâsından olup ehliyet ve liyâkati Nûreddin el-Cerrâhî hazretleri şeyhi reşâdetlü Gâlib Efendi tarafından verilip mazbata-i mütekaddime miyânında bulunan inhâda dermiyân edilip bu sûret Meclisce de ma'lûm olmasından nâşî mücebince meşihat-i mezkûrenin uhdesine tevcihi hakkında mazbata verilip şu hâlde [varak: 2] müsted'îlerin hilâf-ı vâkı' ifâdeleri üzerine meşihat-i mezkûrenin mûmâ-ileyhden ref'iyle diğerine tevcihi kâbil olamayacağının müsted'îlere tefhîmi tezekkür olunarak mücebince tebliğ-i keyfiyyet olunması hakkında işâret-i aliyye keşide kılındığı ve ol bâbda mûmâ-ileyh tarafından evvelce arzuhâl üzerine meşihat-i mezkûre mu'âmelâtının te'hîrine bir sebep görülemediği cihetle lâzım gelen mu'âmelenin icrası 4 Muharrem sene [1]304 târihinde bâ-derkenâr bildirildiği anlaşılmış olmağla şu hâlde müsted'î-i mûmâ-ileyhin sızlanmasına meydan verilmeyerek mazbata-i mütekaddime-i mezkûrede dermiyân edildiği vechile meşihat-i mezkûrenin mûmâ-ileyh Ali Efendi uhdesine tevcihi mu'âmelesinin icrası husûsunun Mahkeme-i Teftîş-i Evkâf-ı Hümâyûn'a emr ü izbâr buyurulması bâbında.

Fî 3 Safer sene [1]304 [1 Kasım 1886]

Derkenarda bahsi geçen dergâhın tahsisatı olan erzakın kaide gereğince; 2/3'ünün meşihat cihetini bizzat yürütmekte olan Eşref Efendi'ye, kalan 1/3'ünün ise bu görevi müştereken tasarruf eden Sırrî Efendi'nin oğluna verilmesi gerektiğinin tefhimi.

[Numara:] 7

İşbu derkenâr kırâet olundu. Bu gibi meşihat[i] müşterek olan tekâyâyâ mahsûs mu'ayyenâtın bi't-teslîs âyende ve revendenin it'âm-ı ta'âm[1] için iki sülüsünü meşihat vazîfesini ifâ eden zâta ve bir sülüsünün de müştereki olup ma'iyetinde bulunan zâta itâsı kâ'ide-i mütteha-ze icâbından olup dergâh-ı mezkûrda meşihat vazîfesi mûmâ-ileyh Eşref Efendi tarafından

ifâ olunmasından dolayı sülüsânın efendi-i mûmâ-ileyhe ve diğer sülüsünün müdde'yye-i mezbûrenin mahdûmuna i'tâsı lâzım olup mezbûre buna muvâfakat etmediği hâlde usûlen lâzım gelen mahalle mürâca'at etmesi kendisine tefhîm kılındığından ve dergâh-ı mezkûrenin mâhiye muhassas[1] seksen buçuk kıyye pirinç ve senevî beş kıyye zeytinyağı ve beş kıyye sâde yağıyla ve yevmî yirmi çift fodula olduğu bi't-tahkîk anlaşıldığından ta'yînât-ı mezkûrenin bi't-teslîs iki sülüsünü ber-vech-i [muharrer] tefrîk edilerek mûmâ-ileyh Eşref Efendi'ye ve sülüsünün de Sırrî Efendi'nin oğluna verilmesi ve bu husûsda ve bu yolda mu'âmele edilmesi zımnında lâzım gelenlere tenbîhât-ı mukteziyye ifâsı zımnında işbu müzekkire i'âde kılındı.

Fî 16 Safer sene [1]304 [14 Kasım 1886]

Muamelesi yapılmış olan bu müzekkirenin hıfzı.

[Numara:] 8

Mu'âmele-i lâzime icrâ kılındığından işbu müzekkirenin Evrâk Odasınca hıfzı iktizâ eder.

Fî 23 Safer sene [1]304 [21 Kasım 1886]

Arzuhal sahibi Yorgaki'ye, Şeyh Rıza Efendi'den şikâyet ettiği husus hukuki olduğundan, ilgili merciye müracaat etmesi gerektiğinin anlatılması.

[Numara:] 9

Yorgaki imzâlı işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Şeyh Rızâ Efendi'ye teblîğ-i keyfiyyet olundukta husûs-ı mezkûr hukûka âid olduğu cihetle merci'ine mürâca'at etmesini ifâde etmekle hîn-i mürâca'atında tefhîmi tezekkür kılındı.

Fî 23 Safer sene [1]304 [21 Kasım 1886]

Şeyh İslâm Efendi'nin bahsettiği evrakın gereğinin evrak Meclise geldiğinde yapılacağından, sunduğu arzuhalin şimdilik Evrak Odasında hıfzı.

[Numara:] 10

Şeyh İslâm imzâlı arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde beyân olunan evrâk henüz Meclis'e vürûd etmediğinden vürûdunda îcâbı icrâ olunacağından bunun Evrâk Odası'nda hıfzı iktizâ eder.

Fî 23 Safer sene [1]304 [21 Kasım 1886]

Şeyh vekili Fâzıl Efendi'yi şikâyet eden Hintlilerin, evli oldukları halde dergâhtan tayinat talep ettikleri anlaşıldığından, bunun nizamden mümkün olmadığının kendilerine anlatılması.

[Numara:] 11

Bazı Hindîler tarafından takdîm olup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr şeyh vekîli Fâzıl Efendi celb ile tahkîk-i keyfiyyet olundukta mûmâ-ileyh

hakkında şikâyet eden Hindîler müteehhil olup dergâhın ta'yînâtından kendilerine [yete]cek ta'yîn verilmesini talep etmelerinden ileri gelip bu ise nizâmen kâbil olamayacağından keyfiyet ashâb-ı istid'âya tefhîm kılınmağın ol bâbda.

Fî 23 Safer sene [1]304 [21 Kasım 1886]

Şeyh Seyyid Ali'nin arzuhalinin, ilerde bir dergâh münhal olduğunda değerlendirmeye alınmak üzere, şimdilik Evrak Odasında hıfzı.

[Numara:] 12

Şeyh Seyyid Ali imzâlı işbu arzuhâl kırâet olundu. Şimdilik münhal dergâh olmadığı cihetle ileride münâsib bir mahal münhal oldukta icâbı müzâkere olunacağı tabî'î olduğundan bunun Evrâk'ta hıfzı iktizâ eder.

Fî 23 Safer sene [1]304 [21 Kasım 1886]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0003

Şeyh Yahyâ Efendi'ye, arzuhalinde yer alan hususun yerine getirilemeyeceğinin anlatılması.

[Numara:] 13

Şeyh Yahyâ Efendi tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Sûret-i istid'â kâbil-i tervîc olmadığı kendisine ifâde olunmağın ol bâbda.

Fî 23 Safer sene [1]304 [21 Kasım 1886]

Kudüs'ten gelen evrakta bahsi geçen dergâhın meşihatini Abdürrezzâk Efendi'nin biraderi Şeyh Esad Efendi'ye terk ettiğine dair, kendisinden bir senet alınıp usulen bulunması gereken ilâm ve varsa dergâhın vakfiyesindeki meşihatle ilgili bölümün kaydıyla birlikte gönderilmesinin Kudüs mutasarrıflığından istenmesi.

[Numara:] 14

Kudüs-i Şerîf Mutasarrıflığı İdâre Meclisi'nden gönderilip Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesinden havâle buyurulan işbu mazbata ve merbûtu berât sûreti kırâet olundu.

Ba'dehû iktizâsı ifâ olunmak üzere evveleminde cihet-i mezkûreyi birâderi Şeyh Es'ad Efendi uhdesine terk eylediğine dâir, mûmâ-ileyh Abdürrezzâk Efendi'den bir kıt'a sened alınarak usûlen gönderilmesi lâzım gelen i'lâm-ı şer'île beraber irsâli ve mukayyed vakfiyesi var ise meşihate âid fıkrasının ihrâcıyla gönderilmesi yoğise te'âmül-i kadîminin mezkûr i'lâma derciyle keyfiyetin beyân ve inbâsı zımında işbu mazbata merbûtuyla nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî gurre-i Rebî'ülevvel sene [1]304 [28 Kasım 1886]

Hüseyin Efendi'nin zaviyedarlığını talep ettiği Serfiçe'de, Emin Baba Zaviyesi'nin zaviye olmayıp türbe olduğu ve türbedarlık tevcihinin de Meclise ait olmadığına tefhimi.

[Numara:] 15

Serfiçe Mutasarrıflığı Meclis-i İdâresi'nden gönderilip Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden havâle buyurulan işbu mazbata ve zahrında muharrer Cihât Kalemi derkenârı mütâlâ'a kılındı. Merkûm Hüseyin uhdesine tevcihi iş'âr kılınan Emin Baba Zâviyesi'nin zâviye olmayıp türbe olduğu zikrolunan derkenâr mütâlâ'asından anlaşılmış ve türbedarlık tevcihi ise Meclis-i dâ'iyânemize âid mevâddan olmadığı cihetle usûlen ifâ-yı muktezâsı zımnında işbu mazbata nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âdesi tezekkür kılınmış olmağın.

Fî gurre-i Rebî'ülevvel sene [1]304 [28 Kasım 1886]

Halep'ten gönderilen mazbatadaki cihetin, imamlık olduğu ve bunun da Meclise ait bir husus olmadığına tefhimi.

[Numara:] 16

Haleb Vilâyet-i celîlesi Meclis-i İdâresi'nden Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine irsâl kılınıp Meclis'e havâle olunan 26 Zilka'de sene [1]303 târihli ve yüz kırk dört numaralı mazbata-i cevâbiyye melfûfâtıyla kırâet olundu. Mazbata-i mezkûrede muharrer cihetin imâmet ciheti olup bunun Meclis'e ta'alluk eder ciheti olmadığından evrâk-ı mezkûrenin nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âde buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 14 Rebî'ülevvel sene [1]304 [11 Aralık 1886]

Elbistan'da Dede Baba Dergâhı Zaviyesi'nin altıda bir hissesinin sahibi Şeyh Mahmud Efendi'nin vefatıyla, cihetin oğlu Mehmed Sâbit Efendi'ye tevcihi için mahallinden ilâm ve mazbatasının gönderilmesi gerektiğinin Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 17

Elbistan'da vâki' Dede Baba Zâviyesi'nin südüs hissesine mutasarrıf olan Şeyh Mahmud Efendi'nin vukû'-ı vefâtına mebnî cihet-i mezkûrenin oğlu Mehmed Sâbit Efendi'ye tevcihi hakkında Maraş Mutasarrıflığı Meclis-i İdâresi'nden meb'ûs iki kıt'a mazbatanın leffiyle ifâ-yı muktezâsına dâir Haleb Vilâyet-i celîlesinden Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine gönderilip havâle buyurulan tahrîrât merbûtâtıyla kırâet olundu.

Ba'dehû iktizâsı bildirilmek üzere evveleminde cihet-i mezkûrenin mûmâ-ileyh Sâbit Efendi uhdesine tevcihi zımnında lâzım gelen i'lâmının bi't-tanzîm irsâliyle ba'demâ bu gibi meşîhat cihâtının usûlüne tevfi'kan bâ-i'lâm ve mazbata iş'âr kılınmasının vilâyet-i müşârun-ileyhâya iş'ârı zımnında tahrîrât-ı mezkûrenin merbûtâtıyla nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âdesi tezekkür kılındı.

Fî 14 Rebî'ülevvel sene [1]304 [11 Aralık 1886]

Midilli’de Bâlızâde Hasan Bey Camii meşihati mutasarrıfı Hüseyin Hâki Efendi’nin vefatıyla, yerine oğlu Osman Şemseddin Efendi’nin tayini için Midilli’den ilâm ve mazbatasının tanzim edilip gönderilmesi gerektiğinin tefhimi.

[Numara:] 18

Midilli cezâresinde vâki‘ Bâlızâde Hasan Bey Câmî’-i şerîfinde kâin meşihat cihetine mutasarrıf olan Hüseyin Hâki Efendi’nin vukû’-ı vefâtına mebnî meşihat-i mezkûrenin bi’l-ımtihân ehliyeti tahakkuk eden mahdûmu Osman Şemseddin Efendi uhdesine tevcihi hakkında Midilli Mutasarrıflığı Meclis-i İdâresi’nden Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine irsâl kılınıp mazbata melfûfâtıyla kırâet olundu.

Ba’dehû iktizâsı îfâ olunmak üzere evveleminde meşihat-i mezkûrenin mûmâ-ileyh uhdesine tevcihi için nizâmen lâzım gelen i’lâmın bi’t-tanzîm irsâliyle ba’demâ bu gibi meşihat ciheti[ni] n usûlüne tevfi kan bâ-i’lâm ve mazbata [varak: 3] iş’âr kılınmasının livâ-i mezkûr mutasarrıflığına iş’arı zımında mazbata-i mezkûrenin takımıyla nezâret-i müşârun-ileyhâya i’âde buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 14 Rebî‘ülevvel sene [1]304 [11 Aralık 1886]

Üsküdar Mevlevîhanesi postnişinliğine talip olan arzuhal sahibi Mehmed Raif’e, Mevlevî dergâhı meşihat tayinlerinin Çelebi efendiler tarafından yapıldığı hususunun, müracaatında anlatılması.

[Numara:] 19

Münhal olan Üsküdar Mevlevîhânesi postnişinliğinin uhdesine tevcihini müsted’î Mehmed Ra’if imzâlî muhavvel işbu rikâb arzuhâlî kırâet olundu. Bu misillü tarikat-i aliyye-i Mevleviyye dergâhlarının tekâyâ-yı sâ’ire gibi meşihatleri bâ-berât tevcih olunur cihetlerden olmayıp mine’l-kadîm çelebi efendilerin meşihatnâmeleriyle tevcih olunagelmesi cihetle bu bâbda Meclisce bir şey denilemeyeceğinin hîn-i mürâca’atında müsted’î-i mûmâ-ileyhe tefhîmi tezekkür edildi.

Fî 28 Rebî‘ülevvel sene [1]304 [25 Aralık 1886]

Azime Hanım tarafından verilen arzuhalin aidiyeti cihetiyle Maliye Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 20

Azime imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye bi’t-takdîm taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine gönderilip Meclis’e havâle buyurulan işbu arzuhâl ve merbûtu kırâet olundu. Me’âllerine nazaran usûl ve emsâli misillü îfâ-yı muktezâsı zımında bunun mazrûfen Mâliye Nezâret-i celîlesine irsâli tezekkür kılındı.

Fî 28 Rebî‘ülevvel sene [1]304 [25 Aralık 1886]

Arzuhal sahibi Sâlih Efendi ile kardeşi Şeyh İsmâil Efendi arasındaki anlaşmazlığın, İsmâil'in Meclise çağırılıp adı geçen kardeşine münasip miktar tayinat vermeyi taahhüt etmesi üzerine çözüme kavuşturulması.

[Numara:] 21

Sâlih imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr birâderi Şeyh İsmâil Efendi Meclis'e celb olunarak mikdâr-ı münâsib ta'yînât i'tâsı ta'ahhüd edilerek beynleri te'lîf edilmiş olmağın.

Fî 28 Rebî'ülevvel sene [1]304 [25 Aralık 1886]

Girit'ten gönderilen tahriratta belirtilen Mehmed adlı şahsın uygunsuz hal ve tavırlarının neler olduğunun Girit niyâbetinden sorulması.

[Numara:] 22

Girid vilâyeti merkez niyâbet-i şer'îyesinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tahrîrât melfûfuyla kırâet olundu.

Me'âllerine nazaran; istifsâr olunan keyfiyet lâyıkiyla anlaşılamadığından ba'dehû bi'l-müzâkere icâbı beyân olunmak üzere evveleminde tahrîrât ve mazbata-i mezkûreden ismi muharrer Mehmed nâm kimesnenin hilâf-ı şer' ve tarîkat olan hâli neden ibâret ise ber-tafsîl izâhan beyân ve iş'âr[1] husûsunun cevâben niyâbet-i mezkûreye iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 28 Rebî'ülevvel sene [1]304 [25 Aralık 1886]

Mazbatada bahsi geçen Hasan Efendi'nin ihtiyaç sahibi meşâyihden olduğu hususunun Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 23

İşbu mazbata kırâet olundu. Filhakîka derûn-ı mazbatada ismi muharrer Hasan Efendi şâyân-ı merhamet fukarâ-yı meşâyihden olup is'âf-ı istid'â menût-ı re'y-i âlî olmağla bunun Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine irsâli tezekkür kılındı.

Fî 13 Rebî'ülâhir sene [1]304 [9 Ocak 1887]

Şeyh Ali Tevfik Efendi'nin arzuhalinde bahsettiği konu hukuki olduğundan, mahkemeye müracaat etmesi gerektiğinin kendisine bildirilmesi.

[Numara:] 24

Şeyh Ali Tevfik Efendi imzâlî takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Meâline nazaran keyfiyet muhâkemeye mütevakkıf mevâddan olduğu anlaşılıp icâb eden mahkemeye mürâca'at etmesi lüzûmu efendi-i mûmâ-ileyhe tebliğ edilmiş olmağın.

Fî 26 Rebî'ülâhir sene [1]304 [22 Ocak 1887]

Mehmed Muslihiddin'in arzuhalindeki husus hakkında Kütahya niyâbetinden malumat istenmesi.

[Numara:] 25

Mehmed Muslihiddin mührüyle vârid olup havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffiyile hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı husûsunun Kütahya Niyâbet-i şer'îyyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılınmış olmağın.

Fî 26 Rebî'ülâhîr sene [1]304 [22 Ocak 1887]

Mehmed Kâmil'in arzuhalinde bahsi geçen camide zikir ve tevhit edilmesine dair vakfiyesinde bir sarahat bulunmadığından; isteğinin yerine getirilmesinin imkân dahilinde olmadığına müracaatında kendisine anlatılması.

[Numara:] 26

Mehmed Kâmil mührüyle verilip havâle buyurulan işbu arzuhâl ve zahrında muharrer Cihât Kalemî derkenârı kırâet olundu.

Mezkûr derkenârdan câmi'-i şerîf-i mezkûrda zikir ve tevhîd edilmesine dâir vakfiyesinde sarâhat görülemediği dermiyân edilip şu hâlde mündericât-ı istid'â kâbil-i is'âf olmadığına hîn-i mürâcâ'atında müsted'îye tefhîm edileceğinden bunun battalda hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 4 Cumâdelûlâ sene [1]304 [29 Ocak 1887]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0004

Fatma Zehra Hanım'ın arzuhalıyla ilgili muamelenin daha önce yapıldığının tefhimi.

[Numara:] 27

Fatma Zehrâ imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye bi't-takdîm Bâb-ı Fetvâ-penâhîlerine irsâl kılınıp havâle buyurulan işbu arzuhâlin mu'âmele-i lâzime[si]nin mukad-demce icrâ kılınmasından dolayı hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 4 Cumâdelûlâ sene [1]304 [29 Ocak 1887]

Abdülkâdir Efendi'nin arzuhalinde; Köprülü kazasında Kır Tekkesi meşihatının münhal olduğu Meclisçe tebliğ edildiği takdirde, başka talipleri varsa onlarla birlikte imtihanlarının yapılması ve neticesinin bildirilmesinin Köprülü Kazası niyâbetine tefhim kılınması talebi.

[Numara:] 28

Abdülkâdir imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Derûn-ı arzuhâlde muharrer olan Köprülü kazasında kâin tarîk-i Sa'diyye'den Kır Tekkesi meşihatının münhal olduğu Meclisçe de istihbâr kılınıp filhakîka dergâh-ı mezkûr meşihati münhal olduğu takdîrde şart-ı vâkıfa veya te'âmül-i cârîsine tevfiķan müsted'î-i mûmâ-ileyh ile diğerk tâlibleri var ise onların dahi bi'l-imtihân netice-i hâlin usûl-i mevzû'asına tevfiķan bâ-i'lâm ve mazbata iş'âr kılınmasının ve oraca meşihate ta'yîn kılınacak zevâtın mazbûtü'l-ahvâl

olmasına dikkat ve i'tinâ edilmesinin bunun leffiyle kazâ-i mezkûr niyâbet-i şer'iiyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 4 Cumâdelûlâ sene [1]304 [29 Ocak 1887]

Suriye vilayetinden gönderilen mazbata ve ilâmın Fetvahaneden tasdik edilerek gönderilmesi için, bunların Evkaf Nezâretine iadesi.

[Numara:] 29

Suriye vilâyet-i celîlesinden bâ-tahrîrât Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine gönderilip Meclis'e havâle buyurulan i'lâm ve mazbata ve arzuhâl kırâet olundu.

Ba'dehû icâbı beyân olunmak üzere evveleminde mezkûr i'lâmın emsâli vechile Fetvâhânece tasdik ettirildikten sonra havâle buyurulması için evrâk-ı mezkûrenin mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âdesi tezekkür kılındı.

Fî 4 Cumâdelûlâ sene [1]304 [29 Ocak 1887]

Şeyh Hacı Mehmed Efendi'ye ait arzuhalin gereğinin yapılması için, durumun Evkaf Nezâretine yazılması.

[Numara:] 30

eş-Şeyh Hacı Mehmed Efendi tarafından verilir havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffiyle mündericât-ı arzuhâle ve usûl [ve] emsâline nazaran ifâ-yı mu'âmele olunmak üzere keyfiyetin tensîb buyurulduğu takdirde Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine izbârı tezekkür kılındı.

Fî 4 Cumâdelûlâ sene [1]304 [29 Ocak 1887]

Derviş Nâilî Efendi'nin vekâleten tayin kılındığı Seyyid Usûl Dergâhı'nın açık, fukara yedirilmekte ve mukabelesi de icrâ edilmekte ise tayinatının verilmesi gerektiğinin Hudâvendigâr vilayetine bildirilmesi.

[Numara:] 31

Derviş Nâilî mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Mûmâ-ileyh derûn-ı arzuhâlde mezkûr olan Seyyid Usûl Dergâhı'nın mukaddemâ vekâletine ta'yîn kılındığından dergâh-ı mezkûr açık, âyende ve revendeye it'âm-ı ta'âm ile mukâbele-i şerîfe icrâ olunuyor ise ta'yînâtın kemâ-fi's-sâbık i'tâsı zımında lâzım gelenlere tenbîhi husûsunun bunun leffiyle Hudâvendigâr Vilâyet-i celîlesine iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 11 Cumâdelûlâ sene [1]304 [5 Şubat 1887]

Yenişehir-i Fener Mevlevîhanesi'ne tayin edilen Şeyh Bahâeddin Efendi'ye gereken hürmet ve kolaylığın gösterilmesinin ilgililere tebliği.

[Numara:] 32

Şeyh Mehmed Bahâ'eddin Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Efendi-i mûmâ-ileyh yedinde bulunan reşâdetlü Çelebi Efendi hazretlerinin icâzetnâmeleriyle Yenişehir-i Fener Mevlevihânesi postnişînliği'ne ta'yîn kılındığından hîn-i muvâsalâtında hakkında ibrâz-ı hürmetle mesâlih-i vâkı'asınca usûlü dâiresinde mazhar-ı teshîlât buyurulması husûsunun lâzım gelenler emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 11 Cumâdelûlâ sene [1]304 [5 Şubat 1887]

Arzuhalde bahsi geçen hanede mukabele yapılması yasak olduğundan söz konusu şeyh ve Hüsnü Efendi'nin uygunsuz hal ve hareketleri hakkında tahkikat yapılması ve gerçek ise engellenip neticesinin bildirilmesi hususunda Şehremanetine emir yazılması.

[Numara:] 33

İşbu arzuhâl kırâet olundu.

Bu misillü hânelerde mukâbele-i şerîfe icrâsı zâten memnû' olduğu gibi böyle bir şeyhin vücûdu Meclisce de ma'lûm olmadığından ve derûn-ı arzuhâlde ismi muharrer merkûm Hüsnü'nün ahvâl-i nâ-marziyyesi dermiyân edildiğinden mündericâtı hakkında tahkîkât-ı sahîha icrâsıyla tebeyyün eylediği hâlde serî'an men'î ve netîcesinin bildirilmesi zımında bunun leffîyle keyfiyetin Şehremânet-i celîlesine emr ü izbâr buyurulması bâbında.

Fî 18 Cumâdelûlâ sene [1]304 [12 Şubat 1887]

Gelen tezkirenin hıfzı.

[Numara:] 34

İşbu tezkire-i cevâbiyye kırâet olunmağla Evrâk'ta hıfzı iktizâ eder.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Gelen tahriratın hıfzı.

[Numara:] 35

İşbu tahrîrât-ı cevâbiyye mütâla'a olunmağla Evrâk Odasınca hıfzı iktizâ eder.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Kayıtlara göre, Hafız Ahmed Efendi Zaviyesi'nin dört adet kurbanlık koyun tahsisatı olduğu, Zıbın-ı şerif Dergâhı'nın ise böyle bir tahsisatının bulunmadığının bildirilmesi.

[Varak: 4]

[Numara:] 36

Muhâsebât-ı Atîka Muhâsebesi'nin bâlâda muharrer derkenârına nazaran zikrolunan Hâfız Ahmed Efendi Zâviyesi'nin beher sene id-i adhâda verilmek üzere dört re's kurbanlık ağnâmı olup

Zıbın-ı Şerîf Dergâhı'nın kurbanlık ağnâmı olmadığı kayden anlaşıldığından ba'demâ beher sene id-i adhâda sâlifü'l-beyân dört re's kurbanlık ağnâmın Hâfız Ahmed Efendi Zâviyesi şeyhi-ne i'tâ edilmesinin lâzım gelenlere tenbîhi zımında işbu arzuhâlin mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâli tezekkür kılındı.

Fî 2 Cumadelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

İane toplayarak dergâh inşa etmesi için kendisine tavsiyename verilemeyeceğinin, arzuhal sahibi Abdülkâdir Efendi'ye anlatılması.

[Numara:] 37

Abdülkâdir mührüyle işbu arzuhâl kırâet olundu. Bu misillü i'âne cem'iyile dergâh inşâ edilmek üzere açık tavsiye i'tâsı mahzûrdan sâlim olamayacağı gibi muvâfık-ı hâl ve maslahat dahi olmadığından mündericât-ı istid'â is'âf olunamayacağı kendisine tefhîm edilmiş olmağın.

Fî 2 Cumadelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Mehmed Şevket'in arzuhalinde bahsi geçen dergâha ait varsa vakfiyesinin; yoksa eski kayıtlarının Evkaf Nezâretinden istenmesi.

[Numara:] 38

Mehmed Şevket mühürlü işbu arzuhâl zahrında muharrer Cihât Kalemi derkenârı kırâet olundu. Ba'dehû icâbı icrâ olunmak üzere evvelemirde zâviyye-i mezkûrenin mukayyed vakfiyesi var ise meşîhate âit fikrasının, yok ise kuyûd-ı atıkasının bâ-derkenâr beyânı zımında bunun mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâli tezekkür kılındı.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Tezkirede bahsi geçen vakıfların mütevellisi olan ve suyollarını tamir ettiren Şeyh Tâlib Efendi, kendisinin görüşü alınmadan birinin suyolcu olarak tayinine razı olmadığını ifade ettiğinden; bu konuda işlemin nizamına uygun biçimde yapılması hususunun Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 39

Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesinden vârid olup havâle buyurulan işbu tezkire kırâet ve mûmâ-ileyh Şeyh Talib Efendi Meclis'e celb ile keyfiyet tebliğ olundukta kendisi mezkûr vakıfların bâ-berât-ı âlî mütevellisi olup bir hayli para sarfiyla mezkûr yolları ta'mîr ettirdiğinden re'yi munzam olmaksızın birinin su yolculuğuna ta'yinine kat'â muvâfakat edemeyeceğini musırrâne dermiyân ettiğinden şu hâlde lâzım gelen mu'âmelenin nizâmı dâiresinde ifâsı husûsunun nezâret-i müşârun-ileyhâya izbârı tezekkür kılındı.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Mehmed Tayyib Baba'nın arzuhalindeki husus hakkında daha önce görüş bildirildiğinden arzuhalin hıfzı.

[Numara:] 40

Mehmed Tayyib Baba tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl ve zahrında[ki] derkenâr kırâet olundu. Îcâb-ı keyfiyyet 36 numaralı müzekkirede ber-tafsîl arz ve beyân kılınmış olmasından nâşî bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Arzuhal sahibi Şeyh Hacı Mehmed'e uygun münhal bir dergâh bulunmadığından arzuhalinin hıfzı.

Şeyh Hacı Mehmed tarafından rikâb-ı kamer-tâb-ı mülûkâneye bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Şimdilik mûmâ-ileyhe mûnâsib münhal dergâh olmadığı cihetle bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Çoban Çavuşu Camii imamı Hafız Mehmed Efendi'ye, adı geçen camide mukabele-i şerife icra etmemesi hususunda sıkı tembihte bulunulması.

[Numara:] 42

Evkâf-ı Hümâyûn müfettişi sâbık fazîletlü Ahmed Nüzhet Efendi dâ'îleriyle zevât-ı sâ'ire tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde muhar-
rer olan Çoban Çavuş Câmî'i imâmı Hâfız Mehmed Efendi Meclis'e celb ile ba'demâ câmî'-i mezkûrda mukâbele-i şerîfe icrâ etmemesi ekîden tenbîh kılınmış olmağın.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Taşlıca müftüsünün tezkiresinde söz konusu edilen Kütahya'daki Hindîler Dergâhı meşihatine başka biri tayin edildiğinden; isteğin yerine getirilemeyeceğinin tefhimi.

[Numara:] 43

Taşlıca müftîsi fazîletlü efendi dâ'îleri tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tezkire kırâet olundu. Derûn-ı tezkirede mezkûr Kütahya'da vâki' Hindîler Dergâhı meşihati mahallinden vürûd eden i'lâm ve mazbata üzerine âharına tevcih kılındığı kayden anlaşıldığından şu hâlde is'âf-ı istid'â kâbil olamayacağı tezekkür kılındı.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

Mehmed Muslihiddin'in arzuhalinde yazılı olan husus hakkında Kütahya niyâbetinden bilgi istenmesi ve durumun arzuhal sahibine tebliği.

[Numara:] 44

Mehmed Muslihiddin mührüyle vârid olup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Mûmâ-ileyh tarafından evvelce vârid olup havâle buyurulan arzuhâlin leffiyle hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı husûsunun Kütahya Niyâbet-i şer'îyesine iş'arı bâ-derkenâr arz olduğundan keyfiyetin müsted'î-i mûmâ-ileyhe tebliği zımında bunun niyâbet-i mezkûra irsâli tezekkür kılındı.

Fî 2 Cumâdelâhir sene [1]304 [26 Şubat 1887]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0005

Hacı Bayrâm-ı Velî Dergâhı meşihat, tevliyet, zaviyedarlık ve türbedarlık cihetlerine Abdülhamid Baba mutasarrıf olduğundan, bu görevlere tayini için arzuhal sunan Tayyib Baba'ya, bunlardan hiçbirine tayin edilemeyeceğinin iyice anlatılması.

[Numara:] 45

Tayyib Baba tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde muharrer Hacı Bayrâm-ı Velî hazretlerinin meşihat ve tevliyet ve zâviyedâr ve türbedârlik cihetlerinin Abdülhamid Baba uhdesinde ibkâsı muktezâ-yı irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhîden olduğu gibi cihât-ı mezkûre te'âmülen mine'l-kadîm ekber ve erşed ve eslah evlâddan bulunan zâta müstakillen tevcih olunagelip müştereken cihât tevcihi ise muhâlif-i nizâm olduğundan şu hâlde cihât-ı mezkûreden hiçbirinin mûmâ-ileyh Tayyib Baba uhdesine tevcihi uyamayacağının defe'atle kendisine tefhîm kılınmış ise de bir kerre daha keyfiyetin kendisine tebliğiyle beraber tekrîr-i istid'âyâ hâcet bırakılmaksızın bu bâbdaki mürâca'atına nihâyet verdirilmesi tezekkür kılınmağın.

Fî 10 Cumâdelâhir sene [1]304 [6 Mart 1887]

Zabtiye Nezâretinden cevaben gelen tezkirenin hıfzı.

[Numara:] 46

Zabtiye Nezâret-i behiyyesinden takdîm olunup havâle buyurulan işbu tezkire-i cevâbiyyede mu'amele-i lâzimenin icrâ kılınmış olduğu anlaşıldığından bunun Evrâk'ta hıfzı iktizâ eder.

Fî 16 C. sene [1]304 [12 Mart 1887]

Meclis-i Meşâyihdeki imtihana vaktinde gelmeyen Şeyh Dâvud'a ret cevabı verilmesi ve arzuhalinin hıfzı.

[Numara:] 47

Şeyh Dâvud mührüyle takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Mûmâ-ileyh li-eclî'l-imtihân mâh-ı hâlin ikinci Cumartesi günü sâ'at beşde Meclis'e gelmesi ihtâr olduğundan hâlde sâ'ire müsted'îler ile beraber gelmeyip bi'l-imtihân diğerine tevcih olunduktan sonra mürâca'at ederek imtihânının icrâsını talep eylesinden dolayı kendisine cevâb-ı red verildiğinden bunun hıfzı lâzım gelir.

Fî 16 C. sene [1]304 [12 Mart 1887]

İbrâhim Baba'nın tayinini talep ettiği dergâhın meşihatine, Halil Efendi'nin tayin edilmesi.

[Numara:] 48

İbrâhim Baba mührüyle takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet [olundu.] Derûn-ı arzuhâlde ismi muharrer olan dergâhın meşihati ber-mûceb-i şart-ı vâkîf bi'l-imtihân ehliyeti tebeyyün eden Halil Efendi'ye tevcih edilmiş olmağla ol bâbda.

Fî 16 C. sene [1]304 [12 Mart 1887]

Şeyh Ahmed Efendi'nin; uhdesindeki zaviye meşihati cihetinin, Dersaadet'te olmadığı esnada vekâleten ifa ettirdiği dönemine ait taâmiye bedelini almaya hak ve salahiyeti bulunduğunun tefhimi.

[Numara:] 49

Şeyh Ahmed mühürlü işbu arzuhâl ve bâlâda muharrer derkenâr kırâet olundu. Zikrolunan zâviyenin meşihati mûmâ-ileyh Ahmed Efendi'nin bâ-berât uhdesinde olup el-yevm ber-hayât bulunduğu ve mezkûr ta'âmiyenin şimdiye değin talep olunmaması kendisinin taşrada bulunarak hizmetin vekâleten ifâ ettirmesinden neş'et eylediği ve bu arzuhâl kendi tarafından verilip şimdi ise bizzât ifâ-yı vazîfe etmekte olduğu mahallesi tarafından verilip rabt edilen ilmühaberden anlaşılmış ve kendisinin Dersaadet'te bulunmadığı esnada vazîfesinin vekâleten ifâ olduğu derûn-ı ilmühaberde dermiyân edilmiş olmasına nazaran meblağ-ı mezkûru ahze hak ve salâhiyeti olacağı tabî'î olduğundan icrâ-yı icâbı lâzım gelir.

Fî 16 C. sene [1]304 [12 Mart 1887]

Cemâleddin Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen cihete ait zaviyedarlık kaydının Evkaf Nezâretinden istenmesi.

Cemâleddin mühürlü işbu arzuhâl ve zahrında muharrer derkenârlar kırâet olundu. Mezkûr derkenârlar miyânında bulunan Cihât Kalemi derkenârında cihet-i mezkûrenin türbedârlık ciheti ihrâc olunup zâviyedârlık ciheti kaydı çıkarılmadığından ba'dehû icâbı beyân olunmak üzere evveleminde zâviyedârlık ciheti kaydının dahi ihrâcıyla bâ-derkenâr beyânı zımnında işbu arzuhâlin mazrûfen Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine irsâli tezekkür kılındı.

Fî 23 C. sene [1]304 [19 Mart 1887]

Ankara âlimleri ve eşrafı tarafından gönderilen telgrafnamede bahsi geçen Şeyh Ahmed Efendi'nin Ankara'ya celbine dair, Meclisin bilgisi bulunmadığının tefhimi.

[Numara:] 51

Ankara ulemâsıyla eşrafı cânibinden keşide kılınıp havâle buyurulan işbu telgrafnâme kırâet olundu. Derûn-ı telgrafnâmede hüsn-i ahvâli dermiyân edilen Şeyh Ahmed Efendi'nin Ankara'ya celbi Meclisce ma'lûm olmadığı cihetle hakkında bir şey denilemeyeceğinden ol bâbda.

Fî gurre-i Receb sene [1]304 [26 Mart 1887]

Mustafa Rûhî Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen Pazar Baba Türbesi'nin türbedarlık ve hitabet cihazlarının Meclise ait bir konu olmadığı, inşa edilen Nakşibendi Hankahı meşihatine adı geçen büyük oğlu Hüseyin Hüsnü Efendi'nin tayini için ise kendisinin imtihan edilerek ilâm ve mazbatasının imtihan varakasıyla birlikte gönderilmesi gerektiği hususunda mahalli niyâbetine tebligat yapılması.

[Varak: 5]

[Numara:] 52

Reşâdetlü Mustafa Rûhî Efendi tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda mezkûr olan Pazar Baba türbedarlığıyla hitâbet ciheti meclis-i dâiyânemize âid olmayıp ancak binâ ve inşâ eyledikleri hânkâh-ı Nakşî meşihatının kasr-ı yedlerinden büyük mahdûmları Hüseyin Hüsnü Efendi uhdesine tevcihi için imtihanının bi'l-icrâ imtihan varakasıyla usûlen lâzım gelen i'lâm ve mazbatasının serî'an tanzîm ve irsâli husûsunun ekiden mahalli niyâbet-i şer'îyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fi 8 Receb sene [1]304 [2 Nisan 1887]

İbrâhim Baba'nın arzuhalinde bahsedilen konu hakkında daha önce görüş bildirilmiş olması.

[Numara:] 53

İbrâhim Baba mührüyle takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl verdiği diğer varaka ile beraber kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde istid'â eylediği husûsunun icâbı gurre-i Receb sene [1]304 târihli 45 numaralı müzekkire ile bildirilmiş olmağın.

Hürmüz'ün arzuhalinde bahsi geçen Alacamescit Dergâhı meşihatine Sadru's-şerî'a tedrisi yapabilecek bir zatın tayin edileceğinin bildirilmesi.

[Numara:] 54

Hürmüz imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye takdîm olunup taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine gönderilen arzuhâl havâle buyurulmağla kırâet olundu. Arzuhâlde mezkûr olan Alaca Mescid Dergâhı meşihatının şart-ı vâkıf mücebince Sadru's-şerî'a tedrisine muktedir bir zâta tevcihi bâ-mazbata arz olunacak olmağla.

Fi 15 Receb sene [1]304 [9 Nisan 1887]

Gümüşhâneli Ahmed Efendi'nin arzuhalinde bahsedilen zaviyenin vakfiye kaydının meşihatle ilgili kısmının derkenar edilip gönderilmesi için, söz konusu arzuhalin Evkaf Nezâretine iadesi.

[Numara:] 55

Gümüşhâneli Ahmed Efendi tarafından verilen arzuhâl zahrına Cihât Kalemi'nden yazılan derkenâr kırâet olunmuş ise de zâviyye-i mezkûrenin vakfiyesinin mütâla'asına lüzûm

göröldüğünden meşihate âid fıkrası sûretinin ihrâcıyla bâ-derkenâr beyânı zımnında işbu arzuhâlin be-tekrâr nezâret-i müşârun-ileyhâya i'ade buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 15 Receb sene [1]304 [9 Nisan 1887]

Bahsi geçen mevlevihane postnişini Osman Dede'nin vefatıyla yerine, oğlu Mehmed Celâleddin Efendi tayin edildiğinden, mührünün tatbik muamelesinin yapılması.

[Numara:] 56

İşbu arzuhâl ve bâlâda muharrer derkenâr kırâet olundu. Mezkûr Mevlevihâne postnişini Osman Dede Efendi'nin irtihâline mebnî meşihat ciheti mahdûmu müsted'î-i mûmâ-ileyh Mehmed Celâleddin Efendi uhdesine tevcih kılınmış olduğundan hakk ettirdiği mührün tatbiki olarak kabûlüyle lâzım gelen mu'âmelenin icrâsı iktizâ eder.

Fî 15 Receb sene [1]304 [9 Nisan 1887]

Bahsi geçen mevlevihane postnişinliği Hâlid Dede tarafından vekâlet edilmek üzere Ârif Efendi'ye tevcih edildiğinden, vekilin mührünün tatbik muamelesi yapıp koçanları verilerek, bundan sonra hane kirasıyla taâmiye bedelinin bu koçanları getirene ödenmesi gerektiğinin bildirilmesi.

[Numara:] 57

İşbu arzuhâl ve bâlâda muharrer derkenâr kırâet olundu. Mezkûr Mevlevihâne'nin postnişinliği Hâlid Dede tarafından bi'n-niyâbe ifâ olunmak üzere sagîr-i mûmâ-ileyh Ârif Efendi'ye tevcih kılındığından mezkûr taâmiye ile hâne icârının 19 Teşrin-i sâni sene [1]302 târihinden i'tibâren vekîl-i mûmâ-ileyhin tatbik mührünün ahzıyla koçanlarının i'tâsı ve mezkûr koçanları ba'demâ Hazîne-i Evkâf-ı Hümayûn'a her kim getirir ise hâvî olduğu meblağın ona i'tâsı icâb-ı hâl ve maslahatdan olmağla ol vechile icrâ-yı icâbı lâzım gelir.

Fî 22 Receb sene [1]304 [16 Nisan 1887]

Arzuhalde bahsi geçen dergâh meşihatının, başka bir zata tevcih edilmesi.

[Numara:] 58

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde muharrer dergâhın meşihati âhara tevcih kılınmış olmağın.

Fî 22 Receb sene [1]304 [16 Nisan 1887]

Fındızkâde Ahmed Efendi Dergâhı'nın kurbanlık koyun tahsisatının olmadığı, dört adet kurbanlık koyun tahsisatı bulunan Seyyid Mehmed Efendizâde Hafız Ahmed Zaviyesi'nin diğer adı da Zıbın-ı şerif olduğundan kaydının buna göre düzeltilmesi ve söz konusu koyunların da dergâhın şeyhi Mahmud Aziz Efendi'ye verilmesi.

[Numara:] 59

İşbu evrâk tekrar mütâla'a olundu. Ahîran icrâ kılınan tedkîkâtdan Fındızkâde Ahmed Efendi Dergâhı'nın kurbanlık ağnâmı olmayıp Seyyid Mehmed Efendizâde Hâfız Ahmed Efendi Zâviyesi'nin dört re's kurbanlık ağnâmı bulunduğu kayden tebeyyün etmiş ve mezkûr Seyyid Mehmed Efendizâde Ahmed Efendi Dergâhı'nın nâm-ı diğer Zıbın-ı Şerif olduğu cihetle ba'demâ mezkûr kurbanların Seyyid Mehmed Efendizâde Hafız Ahmed Efendi nâm-ı diğer Zıbın-ı şerif dergâhı şeyhi reşâdetlü Mahmud Aziz Efendi'ye i'tâsı ve kaydının tashîhi husûsunun lâzım gelenlere tenbîhi zımnında işbu evrâk zikrolunan muhâsebeciliğine i'ade kılındı.

Fî 22 Receb sene [1]304 [16 Nisan 1887]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0006

Kosova'dan gelen tahriratta; bahsi geçen Sa'diyye tarikatına mensup dergâhın inşası için gerekli muamelenin icrası hususunun, Defter-i Hâkânî Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 60

Kosova vilâyetinden cevâben takdîm olunup havâle buyurulan işbu tahrîrât kırâet olundu. Meâline nazaran dergâh-ı mezkûrun inşâsında bir gûne mahzûr-ı mahallî olmadığı gibi şeyh-i şerîfinin dahi tarikat-i aliyye-i Sa'diyye'ye mensûb olup mehâsin-i ahvâl ashâbından idiği anlaşıldığından şu hâlde mezkûr dergâhın inşası için lâzım gelen mu'âmelenin icrâsı husûsunun leffîyle Defter-i Hâkânî Nezâret-i celîlesine bâ-tezkire-i cevâbiyye emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılınmış olmağın.

Fî 7 Şa'bân sene [1]304 [1 Mayıs 1887]

Midilli Meclis-i İdaresinden gönderilen mazbatada, bahsi geçen ilâmın bir suretinin mahallinden gönderilmesi gerektiğinin Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 61

Cezâyir-i Bahr-i Sefîd vilâyet-i celîlesinden Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine irsâl kılınıp havâle buyurulan işbu tahrîrât ve merbûtâtı kırâet olundu. Bu bâbda Meclisce bir gûne kayıd ve ma'lûmât bulunamadığından ba'dehû icâbı bi'l-müzâkere beyân olunmak üzere evveleminde melfûfât-ı mezbûre miyânında bulunan 28 Nisan sene 1298 târihli ve yüz otuz dört numaralı Midilli Mutasarrıflığı Meclis-i İdaresi'nden verilen mazbatada hikâye kılınan i'lâmın bir kıt'a sûret-i musaddakasının celbiyle usûlen evrâk-ı mezkûre ile beraber yine Meclis'e gönderilmesi zımnında işbu tahrîrâtın takımıyla nezâret-i müşârun-ileyhâya i'ade buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 7 Şa'bân sene [1]304 [1 Mayıs 1887]

Şeyh Hasan'ın meşihat vazifesine Fatma Hatun tarafından müdahale edilmemesi hakkında Beykoz niyâbetine emir yazılması.

[Numara:] 62

Şeyh Hasan mühriyle takdîm olunan işbu arzuhâl kırâet olundu. Mûmâ-ileyh bâ-berât-ı âlî dergâh-ı mezkûrun şeyhi olduğu cihetle meşihat vazîfesine âhar tarafından müdâhale olunması tevcîz olunamayacağından derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr olan Fatma Hatun'u celb ile şeyhin vazîfesine müdâhale ettirilmemesi her ne esbâba mebnî ise ifâsı husûsunun leffiyle Beykoz Niyâbet-i şer'îyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 7 Şa'bân sene [1]304 [1 Mayıs 1887]

İzmit'teki Fakih Mehmed Efendi Dergâhı tayinatının, meşihate tayin edilen Himmetzâde Abdülhak Efendi'ye verilmesi hakkında Evkaf Nezâretine tezkire gönderilmesi.

[Numara:] 63

Himmetzâde Abdülhak Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde mezkûr olan İzmid'de Fakih Mehmed Efendi Dergâhı meşihatının efendi-i mûmâ-ileyh uhdesine tevcîhi mukaddemce bâ-mazbata arz olunduğundan ber-mûceb-i istid'â ta'yînât-ı mezkûrenin efendi-i mûmâ-ileyhe i'tâsı zımında bunun mazrûfen Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîle[sine] irsâli tezekkür kılındı.

Fî 14 Şa'bân sene [1]304 [8 Mayıs 1887]

Laleli'de Alacamescit Dergâhı meşihati Şeyh Süleyman Efendi'ye tevcih edildiğinden, eski şeyhin zevcesinin dergâhtan çıkarılması için Zabtiye Nezâretine emir yazılması.

[Numara:] 64

Reşâdetlü Şeyh Süleyman Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Laleli civârında vâki' münhal olan Alaca Mescid Dergâhı meşihatının efendi-i mûmâ-ileyh uhdesine tevcîhi mukaddemce bâ-mazbata arz olunduğu kayden anlaşıp mu'âmele-i lâzimesi derdest-i icrâ idiğinden ve derûn-ı arzuhâlde istid'â olunduğu vechile müteveffâ şeyhin zevcesi hanımın dergâh-ı mezkûrdan çıkmaması ise tevcîz olunamayacağından mezbûrenin dergâh-ı mezkûrdan ihrâc edilmesi husûsunun bunun leffiyle Zabtiye Nezâret-i aliyyesine emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 14 Şa'bân sene [1]304 [8 Mayıs 1887]

Ömer Efendi'nin arzuhalinde söz konusu ettiği alacak davasının Meclisle ilgili bir yönünün bulunmaması.

[Numara:] 65

Ömer mühriyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde istid'â eylediği husûs alacak da'vâsından ibâret olup Meclis-i dâ'iyânemize ta'alluk eder ciheti görülemediği olmağın.

Fî 14 Şa'bân sene [1]304 [8 Mayıs 1887]

Tersane-i Âmire'den ekmek tahsisatı olan dergâhlar Meclis-i Meşâyih tarafından bilinmediğinden, şimdiye kadar beratlarının yoklamasını yaptırmamış olan tekke şeyhlerinin ekmek vs. tahsisatlarının beratlarını getirip müracaat edinceye kadar geçici olarak durdurulması hususunun Bahriye Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 66

Bahriye Nezâret-i celîlesinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tezkire-i aliyye kırâet olundu. Derûn-ı tezkirede izbâr buyurulduğu vechile Tersâne-i Âmire cânibinden hangi dergâhlara nân-ı azîz ve sâ'ire i'tâ olunmakda idiği Meclisce ma'lûm olmadığı gibi keyfiyyetin umûm tekâyâ meşâyihine de tebliği müte'assir olduğundan şimdiye kadar beratlarını getirmeyerek yoklamalarını icrâ ettirmemiş olan tekâyâ meşâyihinin beratlarını getirerek hîn-i mürâca'atlarına kadar muhassas nân-ı azîz ve sâ'irelerinin muvakkaten kat' ve tevkîf edilmesinin cevâben emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 14 Şa'bân sene [1]304 [8 Mayıs 1887]

Çobançeşme Camii'nde meşihat olmadığından, camide mukabele icrâ edilmemesi hususunda Mehmed Zühdü Efendi'ye sıkı tembihte bulunulması.

[Varak: 7]

[Numara:] 67

İşbu arzuhâl ve mûmâ-ileyh Mehmed Zühdü Efendi ve rüfekâsı tarafından takdîm olunan diğer arzuhâl Çoban Çavuş Medresesi ahâlîsi tarafından takdîm kılınan diğer arzuhâl havâle buyurulmağla birleştirilerek mütâlâ'a kılındı. Mezkûr Çoban Çavuş Câmî'inde mine'l-kadîm meşihat olmadığı gibi mukâbele geceleri dahi bazı münâsebetli adamlar geldiği cihetle orada mukâbele icrâsı münâsib olamayacağı mukaddemâ Tekâyâ Müfettişliği tarafından ifâde olunması üzerine keyfiyyet men' edilmiş olduğu misillü bu def'a da mukâbele icrâ etmemesi efendi-i mûmâ-ileyhe ekîden tenbîh kılınmış olmağın bunların Evrâk'ta hıfzı iktizâ eder.

Fî 28 Şa'bân sene [1]304 [22 Mayıs 1887]

Münire Hanım'ın arzuhalinde bahsi geçen Şeyh Ahmed Efendi'ye gereken tembihatın yapılması.

[Numara:] 68

Münîre imzâlı işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda ismi muharrer olan Şeyh Ahmed Efendi celb ile tenbîhât-ı lâzime icrâ kılınmış olmağın.

Fî 28 Şa'bân sene [1]304 [22 Mayıs 1887]

Beşir Efendi'ye, zikir icra ettiği ancak usulü dairesinde konulmuş bir meşihati bulunmayan Üsküdar'daki evde mukabele icrâ etmemesi ve kimseye hilafetname vermemesi hususunda sıkı tembihte bulunulması.

[Numara:] 69

Üsküdar meşâyihî tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde ismi muharrer olan Beşir Efendi celb ile zikir etmekte olan hânesinde mine'l-kadîm

meşihat olmadığı cihetle usûlü dâiresinde meşihat vaz' edinceye kadar orada mukâbele icrâ ile kimesneye hilâfetnâme i'tâ etmemesi ekîden tenbîh kılınmış olmağın.

Fî 28 Şa'bân sene [1]304 [22 Mayıs 1887]

Arzuhal sahibi İbrâhim Baba'ya, tayinini talep ettiği dergâha başka bir zatın tayin edilmiş olduğunun defalarca anlatılması.

[Numara:] 70

İbrâhim Baba imzâlı muhavvel işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda muharrer dergâh mukaddemce âharına tevcih kılındığı bi'd-defe'ât kendisine tefhim kılınmış olmağla ol bâbda.

Fî 28 Şa'bân sene [1]304 [22 Mayıs 1887]

Şeyh Ahmed Efendi'nin Suriye vilayetine gönderilmesi hükümetçe görülen bir lüzum üzerine değilse, Ankara'da ikametine izin verilmesi hususunun Dahiliye Nezâretine bildirilmesi.

Havâle buyurulan işbu üç kıt'a telgrafnâme kırâet olundu. Mûmâ-ileyh Şeyh Ahmed Efendi'nin Suriye vilâyetine i'zâm kılınacağına dâir Meclisce bir gûnâ ma'lûmât olmayıp mûmâ-ileyhin vilâyet-i müşârun-ileyhâya i'zâmı hükümetçe görülen lüzûma müstenid olmadığı hâlde bermûceb-i istid'â şeyh-i mûmâ-ileyhin Ankara vilâyet-i celîlesinde ikâmetine müsâ'ade olunması husûsunun Dâhiliye Nezâret-i celîlesine iş'âr buyurulması bâbında.

Fî 28 Şa'bân sene [1]304 [22 Mayıs 1887]

Tezkirede talep edilen izahatı vermek üzere Meclis-i Meşâyih üyelerinden Ali Efendi'nin görevlendirilmesi.

[Numara:] 72

İşbu tezkire-i aliyye kırâet olundu. Taleb buyurulan izâhâtı vermek üzere Meclis-i dâ'iyânemiz a'zâsından reşâdetlü Ali Efendi intihâb olunmuş ve lâzım gelen mu'âmele kendisine tebliğ edilmiş olmağın keyfiyyetin cevâben iş'âr buyurulması bâbında.

Fî 28 Şa'bân sene [1]304 [22 Mayıs 1887]

Arzuhalde bahsi geçen dergâhın içindeki İbrâhim Baba'nın derhal ihracı ve dergâhın, meşihate tayin olunan Şeyh Halil Efendi'ye teslim edilmesi hususunda Zabtiye Nezâretine emir yazılması.

[Numara:] 73

Şeyh Halil Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda muharrer olan dergâhın meşihati bermûceb-i şart-ı vâkıf efendi-i mûmâ-ileyh uhdesine tevcih kılınarak berâtı dahi i'tâ olduğundan dergâh-ı mezkûrda mukîm İbrâhim Baba'nın bundan böyle mezkûr dergâhda ikâmeti hiçbir vechile tecvîz olunamayacağından

merkûm İbrâhim Baba'nın serî'an ihrâcıyla dergâh-ı mezkûrun mûmâ-ileyh Halil Efendi'ye teslîm edilmesinin Zabtiye Nezâret-i behiyyesine emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 5 Ramazan sene [1]304 [28 Mayıs 1887]

Telgrafnamede bahsi geçen konu hakkında daha önce malumat verilmiş olması.

[Numara:] 74

İşbu telgrafnâme kırâet olundu. Mukaddemce havâle buyurulan telgrafnâmeler üzerine icâb-ı keyfiyyet bâ-derkenâr arz olunduğundan bunun onlar ile birleştirilmesi tezekkür kılındı.

Fî 5 Ramazan sene [1]304 [28 Mayıs 1887]

Arzuhalde bahsi geçen dergâhın Neccarzâde Dergâhı olduğu ve şeyhinin kaybettiği için yeniletmek için kazdırdığı mührünün tatbik muamelesinin yapılarak tayinatının verilmesi.

[Numara:] 75

İşbu istid'â ve bâlâya muharrer derkenâr ve merbûtu ilm[ü]haberler mütâla'a kılındı. Zikrolunan dergâh Neccârzâde Dergâhı deyü meşhûr olduğundan ve efendi-i mûmâ-ileyh mührünü zâyî' ederek yeniden hakk ettirdiği mührün tatbiki olarak kabûlünü istid'â etmekte idiğinden mezkûr mührün tatbik olarak bir sûretin kabûlüyle mu'ayyenâtın i'tâ buyurulması iktizâ eder.

Fî 5 Ramazan sene [1]304 [28 Mayıs 1887]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0007

Tophanelizâde Mustafa Efendi evkafının mütevellisi olup henüz beratını almadığını ifade eden Şeyh Tâlib Efendi'ye gerekli tavsiyelerde bulunulduğundan; bundan sonra da müdahalede bulunduğu takdirde nizamden gereken muamelenin icrasının Evkaf Nezâretine ait olduğunun kendisine bildirilmesi.

[Numara:] 76

Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesinden takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu tezkire-i cevâbiyye mütâla'a olundu. Mûmâ-ileyh Şeyh Tâlib Efendi celb ile tebliğ olundukta zikrolunan Tophânelizâde Mustafa Efendi evkafının mütevellisi olup beratını henüz ahz eylemediğini ve ifâdât-ı sâbıkasında musır olduğunu dermiyân eylemesi üzerine kendisine vesâyâ-yı münâsibe ifâ edilmiş ise de ba'demâ müdahalede bulunduğu hâlde nizâmen lâzım gelen mu'âmenenin icrâsı nezâret-i müşârun-ileyhâya âid olduğunun cevâben izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 18 Şevvâl sene [1]304 [10 Temmuz 1887]

Zabtiye Nezâretinden cevaben gelen tezkirenin hıfzı.

[Numara:] 77

Zabtiye Nezâret-i behiyyesinden takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu tezkire-i cevâbiyye kırâet olunmağla melfûfuyla Evrâk Odası'nda hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 18 Şevvâl sene [1]304 [10 Temmuz 1887]

Muhâcirîn İdaresi tezkiyesinde bahsedilen muhacirlerin ihracı hususunun Şehremanetine bildirilmesi.

[Numara:] 78

Muhâcirîn İdâre-i Umûmiyyesi riyâset-i relîlesinden takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu tezkire-i cevâbiyye kırâet olundu. Ber-mûceb-i iş'âr muhâcirîn-i merkûmenin ihrâcî husûsunun Şehremânet-i celîlesine izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 18 Şevvâl sene [1]304 [10 Temmuz 1887]

Mehmed Muslihiddin Efendi'nin arzuhalindeki husus hakkında Kütahya niyâbetinden bir kez daha malumat istenmesi.

[Numara:] 79

Mehmed Muslihiddin mührüyle Mâbeyn-i Hümâyûn-ı mülûkâneye gönderilip mazrûfen Bâb-ı Fetvâ'ya gönderilen arzuhâl kırâet olundu. Mûmâ-ileyh tarafından bu bâbda mukaddemce alınan iki kıt'a arzuhâlin leffiyle keyfiyyetin Kütahya Niyâbet-i şer'iyyesinden isti'lâmı tevârih-i muhtelifede arz olunduğu kayden anlaşıldığından bunun dahi leffiyle hakikat-i hâlin serî'an iş'ârı husûsunun te'kîden niyâbet-i mezkûreye iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 18 Şevvâl sene [1]304 [10 Temmuz 1887]

Arzuhal sahibi Hacı Ahmed Efendi'ye, taşradaki tekkelerin meşihat cihetlerine yapılacak tayinlerin bulundukları mahalden gönderilen maruzatlar üzerine yapılmakta olmasından dolayı, talebi hakkında buraca bir şey denilemeyeceğinin anlatılması.

[Numara:] 80

Hacı Ahmed imzâlı işbu arzuhâl kırâet olundu. Taşrada bulunup meşîhati münhal olan tekâyânın tevcîh-i meşîhati mahallî ma'rûzâtı üzerine icrâ olunagelmesinden nâşî buraca şimdilik bir şey denilemeyeceği müsted'î-i mûmâ-ileyhe tefhîm kılınmış olmağın.

Fî 18 Şevvâl sene [1]304 [10 Temmuz 1887]

Eşrefzâde Ahmed İzzeddin Efendi'nin arzuhalinde belirttiği hususla ilgili olarak, vâkıfın şartları ve yürürlükteki uygulama hakkında Hudâvendigâr vilayetinden bilgi istenmesi.

[Numara:] 81

Eşrefzâde Ahmed İzzeddin Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Husûs-ı müsted'â hakkında Meclisce bir güne ma'lûmât olmadığından leffiyle şart-ı vâkıfa ve te'âmül-i cârisine nazaran hakikat-i hâlin Hüdavendigâr Vilâyet-i celîlesinden isti'lâm buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 2 Zilkâ'de sene [1]304 [23 Temmuz 1887]

Bursa Mevlevîhanesi postnişininin arzuhalinde bahsettiği vakfiye nerde kalmış ise bulunup Meclise gönderilmesinin Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 82

Bursa Mevlevîhânesi postnişini tarafından verilip Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesinden muhavvel işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde takdîm olunduğu dermiyân edilen vakfiye her nerede kalmış ise buldurulup Meclis'e gönderilmesi [için] bunun mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âde buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 2 Za. sene [1]304 [23 Temmuz 1887]

İmam Hakkı Efendi'de alacağı olduğunu iddia eden İmam Yûsuf Efendi'ye, mahkemeye başvurusu gerektiğinin anlatılması.

[Numara:] 83

İşbu istid'ânâme lede'l-mütâla'a mûmâ-ileyh Hakkı Efendi birkaç def'a celb edilmiş ise de icâbet etmediğinden ve husûs-ı müsted'â imâmete âid alacak iddi'âsından ibâret olup esâsen Meclis'e âid olmadığından mahkeme-i âidesine mürâca'at etmesinin hîn-i mürâca'atında imâm-ı lâhik Yûsuf Efendi'ye tefhîmi tezekkür kılındı.

Fî 2 Za. sene [1]304 [23 Temmuz 1887]

Erzincan'da Şeyh Hayyat Dergâhı'na ait bir vakfiye varsa bir suretinin Erzincan niyâbetinden istenmesi.

[Varak: 7]

[Numara:] 84

Taraf-ı âlî-i seraskeriden takdîm olunup havâle buyurulan işbu tezkire-i aliyye melfûfuyla mütâla'a olundu. Kuyûda lede'l-mürâca'a derûn-ı tezkirede muharrer Erzincan'da kâin Şeyh Hayyât Hazretlerinin dergâhı meşîhatinin tevcihâtı hakkında Meclisce bir gûne kayıd görülmeyişinden meâlinden bahisle hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı ve dergâh-ı mezkûrun vakfiyesi var ise bir kıt'a sûretinin gönderilmesi husûslarının Erzincan Niyâbet-i şer'yyesine iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 2 Zilka'de sene [1]304 [23 Temmuz 1887]

Karabaş Dergâhı meşîhatini yürütmekte olan büyük biraderleri Ahmed'in, bu cihetin müşterekleri olan kendisi ve diğer kardeşi Rıza'nın hisselerine düşen vazifelerini vermediğine dair Hasan tarafından sunulan işbu arzuhalin; adı geçen Ahmed'in yapılan tembihatı dikkate almamasından dolayı ilgili mahkemeye havale edilmesi.

[Numara:] 85

Hasan imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl merbûtuyla kırâet ve kayda mürâca'at olundu. Derûnunda muharrer Karabaş Dergâhı meşîhati müsted'î-i mûmâ-ileyh ile küçük birâderi RızâRızâ ve el-yevm meşîhat vazîfesini ifâ eden büyük birâderleri Ahmed efendilere

müştereken tevcih kılındığı anlaşılmış ve vazîfelerini i'tâ etmemesinden nâşî birâderleri mûmâ-ileyhimâ taraflarından defe'âtle şikâyet olunması üzerine mûmâ-ileyh Ahmed Efendi celb ile keyfiyet kendisine vazîfelerin i'tâsı bir kaç kerre tenbîh edilmiş ise [de] ısgâ etmemekte olduğundan maslahatın ber-nehc-i şer'î fasl u hasmı zımında işbu arzuhâlın merbûtuyla icâb eden mahkemeye havâle buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 2 Za. sene [1]304 [23 Temmuz 1887]

Derviş Mustafa'nın verdiği arzuhal üzerine İzmir ve Konya niyâbetlerine birer tavsiyename gönderilmesi.

[Numara:] 86

Derviş Mustafa mühriyle takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu arzuhâl lede'l-kırâe ber-mûceb-i istid'â usûlen İzmir ve Konya niyâbet-i şer'îyyelerine hitâben birer kıt'a tavsiyenâme i'tâ buyurulması tensîb kılınmış ise de ol bâbda.

Fî 2 Za. sene [1]304 [23 Temmuz 1887]

Ârif Efendi'nin arzuhalinde belirttiği üzere, oldukça harap durumda olan dergâhının tamir ettirilmesinin Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 87

Reşâdetlü Ârif Efendi dâ'ileri cânibinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Fi'l-hakîka mezkûr dergâh derûnunda mukâbele-i şerîfe ifâ olunamayacak derecede müşrif-i harâb olduğundan ve bu misillü hayrât ve meberrâtın ta'mîr ve termîmi muvâfık-ı şân-ı âlî olacağından ber-mûceb-i istid'â icâbı icrâ edilmek üzere bunun leffiyile keyfiyyetin Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 9 Za. sene [1]304 [30 Temmuz 1887]

Mehmed'in talebi üzerine meşihat hissesi olan aylık yüz elli kuruşu biraderi Şeyh Nuri Efendi'nin muntazaman vermesi ve birikmiş ödemeyi de yapması için konunun ilgili mahkemeye havale edilmesi.

[Numara:] 88

Mehmed imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Müsted'î-i mûmâ-ileyhe şehri yüz elli gurus ma'âş vermek şartıyla meşihat-i mezkûre birâderi Nûrî Efendi'ye tevcih edildiğinden ve mûmâ-ileyh Nûrî Efendi meblağ-ı merkûmu muntazaman tesviye ve i'tâ etmemekte olduğundan meblağ-ı merkûm ile müterâkim ma'âşâtının muntazaman verdirilmesinin taht-ı hükme alınması zımında bunun icâb eden mahkemeye havâle buyurulması tezekkür kılınmış olmağın.

Fî 9 Za. sene [1]304 [30 Temmuz 1887]

Kanlıca köyünde Şeyh Atâ Efendi Dergâhı şeyhi Lütî Efendi'nin vefatıyla, yerine küçük oğlu Mahmud Vahîdüddin Efendi amcası Hamdî Efendi'nin vekâletiyle tayin edildiğinden, meşihatın başka bir zata tevcihine gerek olmadığının bildirilmesi.

[Numara:] 89

Kanlıca karyesinde kâin Şeyh Atâ Efendi Dergâhı meşihatının tarîk-i Nakşibendî meşâyihine meşrû olup şeyh-i sâbık Ahmed Lütî ve Şâdiye Emine Hanım tarafından Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine [ve] makâm-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu merbût arzuhâl ve zahrında muharrer Cihât Kalemî'nden muhrec derkenâr kırâet olundu. Cihât Kalemî'nin muhrec derkenârında muharrer olduğu vechile dergâh-ı mezkûr vâkıfı bulunan Şeyh Abdullah Efendi meşihati evvelen kendisine ba'de vefâtihî evlâd-ı zükûruna evlâd-ı zükûru bulunmaz ise halîfesine o da bulunmaz ise tarîk-i Nakşibendî meşâyihine meşrût edip turuk-ı sâ'ire meşâyihinden kimesneye verilmesi muharrer olmadığından vâkıfın evlâd-ı zükûru olmadığı gibi hulefâ dahi bulunmadığından şeyh-i sâbık Lütî Efendi'nin vukû'-ı vefâtuna mebnî meşihat-i mezkûre ber-mûceb-i şart-ı vâkıf âyîn-i Nakşibendî icrâ kılınmak [üzere] ammi Hamdî tarafından vekâlet edilmek üzere sagîr mahdûmu Mahmud Vahîdüddin Efendi'ye tevcih kılındığı anlaşılmış ve filhakika bir aralık ammi mûmâ-ileyh Hamdî Efendi vekâletden isti'fâ etmiş ise de bu kerre yine vazîfesini îfâ ve devâm etmesi kendisine tenbîh kılınıp şu hâlde meşihat-i mezkûrenin mûmâ-ileyh Vahîdüddin Efendi uhdesinden ref'îyle âhara tevcihine mahal görülmemiş olmağın.

Fî 9 Za. sene [1]304 [30 Temmuz 1887]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0008

Mekke mücavirlerinden Hacı Osman Bey'e, Hâlidîye tarikatı hakkında telif edilmiş birçok kitap bulunduğundan, bu konuda kendisi tarafından yazılmış olan risalenin basımına gerek olmadığının bildirilmesi.

[Numara:] 90

Mekke-i Mükerreme mücavirlerinden Hacı Osman Bey tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl ile melfûfu risâle kırâet ve mütâlâ'a olundu. Mezkûr risâle usûl-i tarîkat-i Hâlidîyye hakkında kaleme alınıp mukaddemâ tab' edilmiş ve tarîkat-i mezkûrenin usûl ve fûrû'una dâir bir hayli kütüb-i mu'tebere ve müfide bulunmuş olduğundan zikrolunan risâ[le]nin tekrâr tab' ve neşrine lüzûm olmadığının müsted'îye tefhîmi tezekkür kılındı.

Fî 15 Zilka'de sene [1]304 [5 Ağustos 1887]

Arzuhal sahibi Hacı Ali Sıddîk'a, talep etmiş olduğu Horhor'daki Hindîler Dergâhı meşihatının münhal olmadığının anlatılması.

[Numara:] 91

El-Hâc Ali Sıddîk imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı mülûkâneye bi't-takdîm Bâb-ı Fetvâ-penâhîlerine gönderilen muhavvel işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde beyân olunan Horhor'daki Hindîler Dergâhı meşihati münhal olmadığından is'âf-ı istid'â kâbil olamayacağının müsted'îye tefhîmi tezekkür kılındı.

Fî 15 Za. sene [1]304 [5 Ağustos 1887]

Vize kazasındaki Şeyh Bâlî Zaviyesi meşihatının yarım ve dörtte bir hisselerinin mutasarrıfları olan Mehmed ve Abdullah halifelerin vefatı ve hisselerinin niyâbeten tevcih edildiği çocuklarından Tâhir Efendi rüş çığına gelmesi sebebiyle; bu görevi kendi adına bizzat ve Selim Efendi adına da vekâleten yürütmek üzere, kendilerine yeni berat verilmesi için evrakın Evkaf Nezâretine iadesi.

[Numara:] 92

Edirne Vilâyet-i celîlesinden bâ-tahrîrât Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine irsâl kılınıp Meclis'e havâle buyurulan işbu evrâk miyânında bulunan Vize Mahkeme-i şer'îyyesinden mu'tâ fî 23 Za. sene [12]98 târihli i'lâm ile fî 27 Muharrem sene [1]299 târihli Kırkkilise Meclis-i İdâresi mazbatasının hülâsa-i Me'âlleri:

Vize kazasında vâki' Şeyh Bâlî Zâviyesi'nin nısf ve rub' zâviyedârlık cihetleri mutasarrıfları olan pederleri Mehmed ve Abdullah halîfelerin mahlûllerinden bi'l-vekâle idâre-i hizmet olunmak üzere sagîr [Selim] ve Tâhir [efendiler] uhdelere bâ-berât-ı âlî tevcih kılınmış ise de mûmâ-ileyh Tâhir Efendi sinn-i rüşde vâsıl olduğundan bahisle edâ-yı hizmet etmek ve mûmâ-ileyh Selim Efendi dahi sinn-i rüşde vâsıl oluncaya kadar mûmâ-ileyh Tâhir Efendi tarafından bi'l-vekâle ifâ-yı hizmet olunmak şartıyla yedlerine müceddeden ve istihkâmen berât i'tâsı istirhâmından ibâret olup cihet-i mezkûre mukaddemâ mûmâ-ileyhimâ uhdelere tevcih kılındığından şu hâlde tekrar mazbata ile beyân-ı hâle lüzûm olmayıp ber-mûceb-i iş'âr mûmâ-ileyhimâ yedlerine müceddeden ve istihkâmen berât-ı âlî i'tâsı zımnında evrâk-ı mezkûrenin nezâret-i müşârun-ileyhâya i'ade buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 15 Za. sene [1]304 [5 Ağustos 1887]

Müzekkirede bahsi geçen zaviyenin meşihat ciheti Tahsin Efendi uhdesinde olduğundan, isteğin yerine getirilemeyeceğinin bildirilmesi için evrakın Evkaf Nezâretine iadesi.

[Numara:] 93

İşbu müzekkire ve melfûfâtı kırâet olundu. Zâviyye-i mezkûrenin meşihati el-yevm mûmâ-ileyh Tahsin Efendi uhdesinde olup münhal olmadığı cihetle is'âf-ı istid'â kâbil olamayacağının cevâben iş'ârı zımnında bunun takımıyla mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya i'ade buyurulması iktizâ eder.

Fî 8 Zilhicce sene [1]304 [28 Ağustos 1887]

Tezkirede adı geçen Mestan Efendi'nin gerekli şartlara sahip bulunmadığı ve söz konusu dergâh meşihati de münhal olmadığından, isteğin yerine getirilemeyeceğinin cevaben bildirilmesi.

[Numara:] 94

Havâle buyurulan işbu tezkire-i sâmiyye melfûfuyla mütâlâ'a kılındı.

Müsted'î Mestan Efendi'nin imtihânının icrâsıyla nâmının defter-i mülâzımîne kaydedildiğine dair meclis-i âcizânemizce bir gûne kayıd ve ma'lûmât olmadığı gibi müsted'î-i mûmâ-ileyh vazife-i meşihati ifâya ehil ve muktedir olmadığı ve dergâh-ı mezkûr münhal olmayıp şeyhi bulunduğuna cihetle is'âf-ı istid'â kâbil olamayacağının cevâben izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 8 Z. sene [1]304 [28 Ağustos 1887]

Eşrefzâde Ahmed İzzettin Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen vakfın şartlarıyla diğer bilgilerin gönderilmesi için, Hudâvendigâr vilayetine tekrar yazı gönderilmesi.

[Numara:] 95

Eşrefzâde Ahmed İzzeddin Efendi dâ'ileri tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Müsted'î-i mûmâ-ileyhin mukaddemce takdîm eylediği arzuhâlin leffiyle meâline ve şürût-ı vâkîf ile te'âmüle nazaran icrâ-yı îcâbıyla hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı zımında Hudâvendigâr Vilâyet-i celîlesinden isti'lâmı ifâde edildiğinin kayden anlaşıldığı cihetle işbu arzuhâlin dahi leffiyle keyfiyyetin te'kîd buyurulması mütevakkıf-ı re'y-i âlîdir.

Fî 8 Z. sene [1]304 [28 Ağustos 1887]

Arzuhalde sözü edilen konuda, nizamnameye uygun biçimde işlem yapılması hususunun Samsun niyâbetine bildirilmesi.

[Numara:] 96

İşbu arzuhâlin leffiyle meâline ve Cihât Nizâmnâmesi ahkâmına tevfikân usûlü dâiresinde îfâ-yı mu'âmele ile netîcesinin beyân ve inbâsı husûsunun Samsun Niyâbet-i şer'iiyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 22 Z. sene [1]304 [11 Eylül 1887]

Hintliler evrakının Mahkeme-i Teftişe havale edilmek üzere Evkaf Nezâretine gönderildiği anlaşıldığından, işbu arzuhalin de oraya yönlendirilmesi.

[Varak: 8]

[Numara:] 97

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Bâ-müzekkire arz ve beyân olunduğu vechile Hindîler evrâkının takımıyla Mahkeme-i Teftiş'e havâle olunmak üzere Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine irsâl kılındığı anlaşılmış olmağın bunun dahi nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 29 Zilhicce sene [1]304 [18 Eylül 1887]

Arzuhalde bahsi geçen dergâhın varsa vakfiyesinin; yoksa eski kayıtlarının Evkaf Nezâretinden istenmesi.

[Numara:] 98

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Bâ'dehû îcâbı beyân olunmak üzer evvelemirde derûnunda muharrer dergâhın meşihat cihetiyle vakfiyesi var ise sûretinin ihrâcı vakfiyesi mukayyed değil ise de kuyûd-ı atıkasının bâ-derkenâr beyânı zımında bunun mazrûfen Evkâf Nezâret-i'ne irsâli tezekkür kılındı.

Fî 29 Z. sene [1]304 [18 Eylül 1887]

Hindiler Dergâhı şeyh vekili Fâzıl Efendi'ye; yapılan tahkikat neticesinde işbu arzuhalde belirtilen hususların asılsız ve kendisinin teşviki olduğunun anlaşıldığı yolunda cevap verilmesi.

[Numara:] 99

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Hindiler Dergâhı şeyh vekili Fâzıl Efendi Meclis'e celb ile icrâ kılınan tahkikâtda müsted'âyât-ı vâkı'anın bî-esâs olup eser-i teşviki olduğu anlaşılarak kendisine cevâb verilmiş olmağın.

Fî 29 Z. sene [1]304 [18 Eylül 1887]

Arzuhal sahibine isterse mahkemeye başvurabileceğinin anlatılması.

[Numara:] 100

İşbu arzuhâl kırâet olundu. İsteddiği hâlde lâzım gelen mahkemeye mürâcâ'at eylemesi müsted'î-i merkûma tefhîm edildiğinden bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 29 Z. sene [1]304 [18 Eylül 1887]

Şeyh Ârif Efendi'nin talebi doğrultusunda muamele olunmak üzere arzuhalinin Dahiliye Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 101

Şeyh Ârif Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Bermûceb-i istid'â ifâ-yı mu'âmele olunmak üzere bunun mazrûfen Dâhiliye Nezâret-i celîlesine irsâli tezekkür kılındı.

Fî 29 Z. sene [1]304 [18 Eylül 1887]

Derviş Nâil Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen ve vekâletle idare edilen Bursa'da Seyyid Usûl Dergâhı meşihatının, müteveffa şeyhin asker olan oğlu Abdi Efendi'ye askerlikten ayrılıncaya kadar tevcih edilmesinin mümkün olmadığının bildirilmesi.

[Numara:] 102

De[r]viş Nâ'il Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl ve melfûfu Bursa Meclis-i İdâresi'nden mu'tâ mazbata kırâet olundu.

Mezkûr mazbatada dahi muharrer olduğu vechile Bursa'da vâkı' Seyyid Usûl Dergâhı'nın meşihati şeyh-i müteveffânın mahdûmu olup müddet-i nizâmiyyesinin hitâmına az bir şey kaldığı cihetle kemâ-fi's-sâbık vekâleten idâre ettirilmesi Bahriye Nezâret-i celîlesinden Meclis-i dâ'iyânemize hitâben gönderilen tezkire-i aliyyede izbâr buyurulan Abdî Efendi silk-i askerîden hurûcuna kadar meşihat-i mezkûre hakkında nizâmen bir mu'âmele icrâ olunamayacağı cihetle meşihat-i mezkûrenin müsted'î-i mûmâ-ileyhe tevcihi nizâmen kâbil olamayacağı bi'd-defe'ât kendisine tebliğ kılındığı gibi bu kerre ekîden tefhîm ve mezkûr arzuhâl melfûfuyla takdîm kılınmış olmağın.

Fî 13 Muharrem sene [1]305 [1 Ekim 1887]

İşbu arzuhalin sahibi olan meşâyihin taleplerinin dikkate alınması hususunun Maliye Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 103

Havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffiyle meşâyih-i mûmâ-ileyhim tarafındanistirhâm olunan mevâd usûlen nazar-ı dikkat ve ehemmiyete alınarak meşâyih ve fukarâ-yı dervîşân-ı turuk-ı aliyye tarafından cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i Hilâfet-penâhiye da'avât-ı hayriyye isticlâbı husûsunun Mâliye Nezâret-i celîlesine emr ü izbârı müvakkıf-ı himmem-i aliyye-i Meşihat-penâhileridir.

Fî 13 Muharrem sene [1]305 [1 Ekim 1887]

Söz konusu evrakın Mahkeme-i Teftişe gönderildiği anlaşıldığından işbu müzekkirenin hıfzı.

[Numara:] 104

Evrâk-ı mezkûrenin takımıyla Mahkeme-i Teftiş'e gönderildiği anlaşıldığından işbu müzekkirenin Evrâk İdâresi'nde hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 27 Muharrem sene [1]305 [15 Ekim 1887]

Dahiliye Nezâretinin işbu tezkiresinin hıfzı.

[Numara:] 105

Dâhiliye Nezâret-i celîlesinden takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu tezkire-i cevâbiyye kırâet olunmağla Evrâk Müdüriyyet-i behiyyesince hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 27 Muharrem sene [1]305 [15 Ekim 1887]

Sadâretten gelen iki adet arzuhalin, konu hakkında daha önce görüş bildirilmiş olduğundan, Evrak'ta hıfzedilmesi.

[Numara:] 106

Makâm-ı sâmi-i Sadâret-penâhîden mazrûfen irsâl buyurulan iki kıt'a arzuhâl mütâla'a olunarak keyfiyyet fî 15 Z. sene [1]304 târihli ve 80 numaralı müzekkire ile arz ve beyân e[d]ildiği kayden anlaşılmışın bunların hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 27 Muharrem sene [1]305 [15 Ekim 1887]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0009

Hacı Bayrâm-ı Velî Dergâhı meşihat görevinin; halen Abdülhamid Baba tarafından layıkıyla ifa edilmekte olduğu ve bunun göreve talip olan dilekçe sahiplerine bu durumun anlatılması hususunun Ankara merkez niyâbetine tebliği.

[Numara:] 107

İşbu telgraftâmenin leffiyle Hacı Bayrâm-ı Velî –kuddise sırruhû– hazretlerinin meşihat ciheti ekber ve erşed evlâ[d] bulunan Abdülhamid Baba uhdesine bâ-berât-ı âlî [tevcîh] olunarak

el-ân hüsn-i îfâ-yı vazîfe-i meşîhat etmekte olduğunun müsted'ilere tefhîmi husûsunun Ankara Merkez Niyâbeti'ne emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 27 Muharrem sene [1]305 [15 Ekim 1887]

Şeyh Ömer Efendi'ye; dergâhına giderek meşîhat görevini bizzat ifa edip şikâyetlere meydan vermemesi hususunda tembihte bulunulması ve işlerini halletmesi için kendisine mühlet verilmesi.

[Numara:] 108

Havâle buyurulan Osman Nûrî imzâlı işbu rikâb arzuhâli kırâet ve Dersââdet'te bulunan mûmâ-ileyh Şeyh Ömer Efendi Meclis'e celb ile keyfiyyet tefhîm olundu.

Mündericât-ı arzuhâlin külliyyen hilâf-ı hakikat olduğunu beyân ve vekîli bulunan kimesne vazîfesini hüsn-i îfâ eylemekde idiğini dermiyân eylemiş ise de dergâh-ı mezkûra azîmet ve bizzât îfâ-yı vazîfe ederek bu gibi şikâyâta mahal bırakmaması kendisine ekîden tenbîh kılınmış ve dergâha mûte'allik bazı husûsâtın tesviyesi zımnında kendisine müddet-i miyân mühlet verilerek hîn-i muvâsalâta kadar vazîfesini güzelce îfâ etmesinin vekîline iş'ârı tavsiye olunup avâruz akçesinden dolayı bir gûne iddi'âsı bulunduğu hâlde âid olduğu mahalle mürâca'at etmesi müsted'îye tebliğ kılınmış olmağın.

Fî 27 Muharrem sene [1]305 [15 Ekim 1887]

Arzuhalde bahsi geçen dergâhın varsa vakfiyesinin, yoksa eski kayıtlarının Evkâf Nezâretinden istenmesi.

[Numara:] 109

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda muharrer dergâhın vakfiyesi mukayyed ise sûretinin, değilse kuyûd-ı atıkasıyla ihrâcî ve te'âmül-i kadîmî ne vechile olduğunun beyânı zımnında bunun mazrûfen Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 27 Muharrem sene [1]305 [15 Ekim 1887]

Arzuhalin aidiyeti cihetiyle Kısmet-i Askeriyye Mahkemesine havalesi.

[Numara:] 110

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Meâline nazaran ber-nehc-i şer'î îfâ-yı mu'âmele olunmak üzere bunun Kısmet-i Askeriyye Mahkemesi'ne havâle buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 27 Muharrem sene [1]305 [15 Ekim 1887]

Arzuhal sahibinin Muhâcirîn Komisyonuna müracaat etmesinin kendisine bildirilmesi.

[Numara:] 111

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Müsted'î muhâcirînden olduğu anlaşıldığından müsted'î-i mûmâ-ileyhin Muhâcirîn Komisyonu riyâset-i celîlesine mürâca'at etmesi kendisine tefhîm kılınmış olmağın.

Fî 12 Safer sene [1]305 [30 Ekim 1887]

Gelen tahriratın hıfzedilmesi.

[Numara:] 112

Havâle buyurulan işbu tahrîrât-ı cevâbiyye kırâet olunmağla ve meâline nazaran mu'âmele-i lâzime icrâ kılındığı anlaşılmışla bunun Evrâk İdâresi'nde hıfzı îcâb eder.

Fî 12 Safer sene [1]305 [30 Ekim 1887]

Şeyh Mehmed Abdülkâdir ve Şeyh Mehmed Said'e gereken malumat verildiğinden, arzuhallerinin hıfzı.

[Numara:] 113

Şeyh Mehmed Abdülkâdir ve Şeyh Mehmed Sa'id mührüyle takdîm olup havâle buyurulan işbu ve merbûtu arzuhâller kırâet ve mu'âmele-i lâzime kendilerine tefhîm kılınmağın bunların hıfzı lâzım gelir.

Fî 12 Safer sene [1]305 [30 Ekim 1887]

Mehmed Râşid ve Ali Rıza efendilerin vefatları üzerine hisseleri diğer hissedar Mehmed Hamdi Efendi'ye tevcih edileceğinden, bundan sonra söz konusu taâmiyenin onun mührüyle verilmesi.

[Numara:] 114

Cihât Kaleminin bâlâda muharrer derkenârında beyân olunduğu vechile meşihat-i mezkûre mûmâ-ileyhim uhdelere tevcih kılınıp ahîran mûmâ-ileyhimden Mehmed Râşid ve Ali Rıza efendilerin vefât etmelerinden nâşî şimdi hasbe'n-nizâm münhal olan hisselerin mûmâ-ileyhimden Mehmed Hamdî Efendi uhdesine tevcihi zımnında mu'âmele-i îcâbiyye bâ-mazbata lâzım gelen makâma derdest idiğinden ba'demâ mezkûr taâmiyenin müsted'î-i mûmâ-ileyh Mehmed Hamdî Efendi'nin mührüyle verilmesi lâzım gelir.

Fî 17 Teşrîn-i evvel sene [1]303 [29 Ekim 1887]

Arzuhal sahibi Hafız Ali, Çürüklük Dergâhı bânisinin evladı olduğundan bahisle; münhal meşihate tayinini talep etmişse de bu hususta Meclisin bilgisi bulunmadığından, konunun tahkiki için arzuhalin ilgili makama havale edilmesi.

[Varak: 9]

[Numara:] 115

Hâfız Ali mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Müsted'î-i mûmâ-ileyh Çürüklük Dergâhı'nın bânisi olan zâtın evlâd-ı kibârından bulunduğundan bahisle münhal olan meşihatın uhdesine tevcihini talep edip bu bâbda Meclisce ma'lûmât olmadığından keyfiyyetin usûl-i meşrû'ası dâiresinde tahkikiyle netîce-i hâlin bâ-i'lâm-ı şer'î beyân olunması zımnında bunun lâzım gelen mahalle havâle buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 26 Safer sene [1]305 [13 Kasım 1887]

İşbu arzuhalin, daha önce görüş bildirilmiş olmasından dolayı hıfzı.

[Numara:] 116

İşbu arzuhâl kırâet olundu. İcâb-ı keyfiyyet diğer arzuhâl üzerine tahrîr ve beyân olduğundan bunun hıfzı lâzım gelir.

Fî 26 Safer sene [1]305 [13 Kasım 1887]

Tahrirattaki husus hakkında malumat olmadığından, konunun usul ve nizama göre halledilmesinin Beykoz niyâbetine tebliği.

[Numara:] 117

Beykoz Niyâbeti'nden takdîm olunup havâle buyurulan işbu tahrîrât kırâet olundu. Derûn[unda] muharrer husûs hakkında Meclisce bir gûne kayıd ve ma'lûmât olmayıp binâ-berîn keyfiyyet bi'l-muhâkeme anlaşılacak mevâddan olduğundan usûl-i meşrû'ası dâiresinde îfâ-yı mu'âmele edilmesinin kazâ-i mezkûr niyâbetine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 26 Safer sene [1]305 [13 Kasım 1887]

Galata Kadılığı'nın müzekkeresinde bahsi geçen dergâhın şeyhine; mahkeme davetine icabet etmesi ve muhakemesi tamamlanana kadar da âdâba aykırı herhangi bir hal ve hareket meydana getirilmemesi hususunda yapılan tenbihat.

[Numara:] 118

Galata Kadılığı'ndan bi't-takdîm havâle buyurulan işbu müzekkire kırâet olundu. Ba'demâ taraf-ı şer' den olunacak da'vete icâbet ve muhâkemenin ikmâline kadar mahkemeye azîmet ederek muhill-i âdâb bir gûne hâl ve harekât vukû'a getirilmemesi dergâh-ı mezkûr şeyhi efendiye ekîden tenbih edilmiş olmağın.

Fî 26 Safer sene [1]305 [13 Kasım 1887]

Hacı Bayrâm-ı Velî evkafı tevliyeti, meşihati, zaviyedarlığı ve türbedarlığı cihetlerine mutasarrıf olan Abdülhamid Baba'nın beratında, türbedarlığın belirtilip belirtilmediğinin Evkaf Nezâretinden sorulması.

[Numara:] 119

Abdülhamid Baba tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet ve kayda mürâca'at olundu.

Derûn-ı arzuhâlde zikrolunan Hacı Bayrâm-ı Velî -kuddise sırruhû- hazretleri evkâfı tevliyetiyle meşihat ve zâviyedâr ve türbedârlık cihetlerinin ekber ve erşed evlâdından bulunan mûmâ-ileyh Abdülhamid Baba uhdesine tevcîhi mukaddemâ bâ-mazbata arz ve beyân olunarak mücebince icâbı icrâ kılındığından meâline nazaran fi'l-hakîka mûmâ-ileyh yedine verilen berât-ı âlîde türbedârlık ciheti derc olunup olunmadığının bunun leffiyle Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesinden istifsâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 4 Rebî'ülevvel sene [1]305 [20 Kasım 1887]

Hüseyin ve Ali adlı şahısların Şeyh İbrâhim'in zaviyesine yapılan bir müdahale var ise, bunun önlenmesinin Keşan niyâbetine bildirilmesi.

[Numara:] 120

Şeyh İbrâhim mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Derûn-ı arzuhâlde beyân olduğu vechile şeyh bulunduğu zâviyeye merkûmân Hüseyin ve Alî nâm kimesnelerin fuzûlî müdâhale eyledikleri vâki' ise men'iyile hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı zımında bunun leffiyile keyfiyyetin Keşan Kazâsı Niyâbet-i şer'iiyesine emr ü iş'âr buyurulması bâbında.

Fî 4 Ra. sene [1]305 [20 Kasım 1887]

Mestan Efendi'nin imtihan edilip mülâzımın defterine kaydedildiğine dair bir bilgi bulunmadığı; ayrıca kendisinin meşihate ehliyeti ve talep ettiği dergâh meşihatının de münhal olmadığı hususunun daha önce bir derkenarla arz edilmiş olduğunun tefhimi.

[Numara:] 121

İşbu tezkire-i sâmiyye melfûfuyla kırâet ve kayda mürâca'at olundu.

Bu bâbda mukaddemâ mûmâ-ileyh tarafından verilen arzuhâlin leffiyile taraf-ı sâmi-i Sadâret-penâhiden şeref-vârid olan tezkire-i sâmiyye üzerine mûmâ-ileyh Mestan Efendi'nin icrâ-yı imtihâniyla nâmının defter-i mülâzımına kaydedildiğine dâir meclis-i âcizânemizce bir gûne kayıt ve ma'lûmât olmadığı gibi müsted'î-i mûmâ-ileyh vazife-i meşihati ifâya ehil ve muktedir olmadığı ve dergâh-ı mezkûr münhal olmayıp şeyhi bulunduğu cihetle is'âf-ı istid'â kâbil olamayacağının cevâben izbâr buyurulması 8 Zilhicce sene [1]304 târihli ve doksan dört numaralı derkenarla arz olduğu anlaşılmış ol bâbda.

Fî 4 Ra. sene [1]305 [20 Kasım 1887]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0010

Encümen-i Mahsûsun müzekkiresinde belirtilen mersiye, İslam akaidine aykırı olduğundan hiçbir dergâhta okutulmaması hususunda daha önce meşâyihe tembihatta bulunulmuş olduğundan, piyasada satılmakta olan nüshalarının da toplattırılıp bir daha basımına izin verilmemesi.

[Numara:] 122

Encümen-i Mahsûs'un işbu mazbatasıyla melfûfâtı müzekkire ve manzûme-i mezkûre kırâet olundu.

Mazbata-i mezkûrede serd ve beyân olduğu vechile mezkûr mersiyeler hilâf-ı akâid-i İslâmiyye bir hayli ta'bîrâtı muhtevî olduğundan bunların dergâhlarda kırâet ettirilmesi min külli'l-vücûh câiz olmayıp binâ-berîn mezkûr mersiyelerin kırâet ettirilmemesi hakkında sene-i âtiyye Muharremü'l-harâmında meşâyihe tekrar tenbîhât-ı ekîde ve hilâfı harekette bulunanlar için mücâzât-ı şedîde icrâsına karar verilmiş ve manzûme-i mezkûre el-yevm bazı kitâbcı dükkânlarında satılmakta olduğuna ve bunun avâm-ı nâs beyninde tedâvülü mazbata-i mezkûrede ifâde olduğu vechile câiz olamayacağına binâen nüsha-i mevcûdesinin

toplattırılmasıyla beraber tekrar tab‘ ve neşrine ruhsat verilmemesinin nezâret-i müşârun-ileyhâya izbârı muhassenât-ı ma‘neviyyeyi mûcib olacağı tezekkür kılınmış olmağın icrâ-yı îcâbına müsâ‘ade-i aliyye-i Meşîhat-penâhîleri derkâr buyurulmak bâbında.

Fî 4 Ra. sene [1]305 [20 Kasım 1887]

Halep’te Sâlihiye diğer adıyla Kâdiriye Tekkesi şeyhi Hulvîzâde Şeyh Hayrî Efendi’nin görevine müdahale ettirilmemesinin, Halep Valisi Halil Paşa’ya tebliğ edilmesi.

[Numara:] 123

Devletlü Cemil Paşa Hazretleri tarafından bi’t-takdîm havâle buyurulan işbu tezkire kırâet olundu.

Haleb’de kâin Sâlihiye nâm-ı diğer Kâdiriye Tekkesi’nin meşîhati Hulvîzâde Şeyh Hayrî Efendi uhdesinde bulunduğu yedinde bulunan berât-ı âlîden müstebân olduğundan müdâhale-i vâkı‘anın usûlû dâiresinde men‘i husûsunun Haleb Vilâyet-i celîlesine emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 18 Ra. sene [1]305 [4 Aralık 1887]

Fatma Hanım’ın verdiği arzuhaldeki husus Mahmutpaşa Mahkemesinde görülmekte olduğundan, arzuhalinin oraya havale edilmesi.

[Numara:] 124

Fatma mührüyle takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Meâline nazaran ber-nehc-i şer‘-i şerîf ifâ-yı muktezâsıyla ihkâk-ı hak olunması zımında bunun mazrûfen muhâkemeleri derdest-i icrâ bulunan Mahmudpaşa Mahkeme-i şer‘iyyesine irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 25 Ra. sene [1]305 [11 Aralık 1887]

Sözü edilen durum hakkında ilgililere tebligatta bulunmuş olması hasebiyle, Kütahya mutasarrıflığının işbu tahriratının hıfzı.

[Numara:] 125

Kütahya Mutasarrıflığı’ndan takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu tahrîrât-ı cevâbiyye kırâet ve keyfiyyet Meclisce lâzım gelen kesâna tebliğ edilmiş olmağın bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 9 Rebî‘ülâhîr sene [1]305 [25 Aralık 1887]

Erzincan’da Şeyh Hayyat Dergâhı meşihatının evlada meşrut olduğuna dair bir kayda rastlanmadığının Seraskerliğe bildirilmesi.

[Numara:] 126

Taraf-ı Vâlâ-yı Seraskerî’den alınan tezkire ve melfûfu üzerine Meclis-i dâ‘iyânemizden vukû‘ bulan ifâdeye binâen sebk eden iş‘âr-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine cevâben Erzincan Niyâbet-i

şer'îyyesinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tahrîrât melfûfuyla mütâla'a kılınmış ve meâllerine nazaran Şeyh Hayyât hazretlerinin dergâhı meşîhatinin evlâdına meşrût olduğuna dâir mahalince bir gûne kayıd ve ma'lûmât olmadığı anlaşılmış olmağla keyfiyyetin cevâben taraf-ı vâlâ-yı seraskerîye emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 9 R. sene [1]305 [25 Aralık 1887]

Şeyh Fehmi Efendi'nin, arzuhal sahibi hanıma aylık münasip miktarda bir meblağ vermeyi taahhüt etmesi.

[Numara:] 127

İşbu arzuhâl kırâet ve derûnunda ismi mezkûr Şeyh Fehmî Efendi celb ile keyfiyyet kendisine tebliğ olunarak şehri münâsib mikdâr meblağ i'tâ edeceğine beyân ve müsted'îye de buna muvâfakat eylediğini dermiyân eylemiş olmağın.

Fî 9 R. sene [1]305 [25 Aralık 1887]

Siroz ahali vekili Receb tarafından verilen arzuhaldeki konu hakkında, Siroz niyâbetinden malumat istenmesi.

[Numara:] 128

Siroz ahâlî vekîli Receb imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl ve merbûtâtının lef-fiyle meâllerine nazar[an] hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı husûsunun bâ-tahrîrât Siroz Niyâbet-i şer'îyyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 16 R. sene [1]305 [1 Ocak 1888]

Halep vilayetinden gelen bu evrakın arasındaki ilâm, Fetvahanece tetkik edildikten sonra Meclise gönderilmek üzere Evkaf Nezâretine iadesi.

[Numara:] 129

Ba'dehû icâbı icrâ olunmak üzere evvelemirde Halep Vilâyet-i celîlesinden bâ-tahrîrât gönderilip havâle buyurulan işbu evrâk miyânındaki i'lâmın Fetvâhâne-i celîlece ba'de't-tedkîk Meclis'e gönderilmesi zımında takımıyla Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine i'âde buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 23 R. sene [1]305 [8 Ocak 1888]

Hakkâri ulemasından Abdülhakim Efendi'nin tahriratında bahsi geçen kubbenin yıktırılarak, müsebbiplerinin tevbih edilmesi hususunun Hakkâri vilayetine tebliği.

[Varak: 10]

[Numara:] 130

Hakkâri ulemâsından mekremetlü Abdülhakîm Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tahrîrât kırâet olunmuş ve mündericâtı câlib-i nazar-ı dikkat ve ehemmiyet bulunmuş

olmağla meâlinden bahisle keyfiyet mukârin-i sıhhat olduğu hâlde derûnunda beyân edilen kubbenin hemen hedmi ve müsebbiblerinin tevbihiyle neticesinin beyân ve inbâsı husûsunun Hakkâri Vilâyet-i behiyyesine izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 23 R. sene [1]305 [8 Ocak 1888]

Horhor Tekkesi'nde sâkin Hintlilerin verdikleri işbu arzuhalin, bahsedilen konunun ayrıntılı olarak bildirilmesi için Evkaf Teftiş Mahkemesine gönderilmesi.

[Numara:] 131

Horhor Tekkesi'nde sâkin Hindîler tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Evveleminde cereyân-ı hâlin ber-tafsîl beyân ve inbâsı zımınında bunun Mahkeme-i Teftiş-i Evkâf-ı hümayûna irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 7 Ca. sene [1]305 [21 Ocak 1888]

Kastamonu'daki Atâ Bey Camii seccâdenişinliği görevini bırakan Ömer Bey'in yerine tayini teklif edilen Hafız Ahmed Ziyâeddin Efendi'nin, mahallinde imtihanının yapılarak ilâmının gönderilmesi gerektiğinin Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

Kastamonu'da vâki' Ata Bey Câmî'-i şerîfi seccâdenişinlik cihetinin mutasarrıfı Ömer Bey'in ferâğından Hâfız Ahmed Ziyâeddin Efendi'ye tevcihi hakkında Kastamonu Vilâyeti Meclis-i İdâresi'nden Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine gönderilip Meclis'e havâle buyurulan mazbata melfûfâtıyla lede'l-mütâla'a ba'dehû icâbı icrâ olunmak üzere evveleminde mûmâ-ileyh Hâfız Ahmed Ziyâeddin Efendi'nin icrâ-yı imtihanıyla ibrâz-ı ehliyyet eylediği hâlde lâzım gelen i'lâm-ı şer'inin hemen bi't-tanzîm gönderilmesi husûsunun vilâyet-i müşârun-ileyhâya iş'ârı zımınında işbu mazbatanın takımıyla mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 22 Ca. sene [1]305 [5 Şubat 1888]

Mütevellisinin dikkatsizliği yüzünden harap durumda olan ve şeyhi Osman Efendi tarafından bildirilen İzzet Paşa Dergâhı hakkında, şer'an gerekenin yapılması için işbu arzuhalin Evkaf Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 132

İzzet Paşa Dergâhı şeyhi Osman Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl mütâla'a kılındı. Meâline nazaran mütevelli-i vakfın adem-i dikkatinden dolayı dergâh-ı mezkûrun harâbi[ye]tine sebep olduğu anlaşılıp bu da tecvîz olunamayacağından ber-nehc-i şer'î ifâ-yı muktezâsı zımınında bunun Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 22 Ca. sene [1]305 [5 Şubat 1888]

İskeçe'den Mehmed Rifat Efendi'nin arzuhalinde beyan edildiği üzere İbrâhim Baba Tekkesi meşihati boş ise oradan münasip bir zatın tayini için gereken muamelenin yapılması hususunda, Edirne vilayeti merkez niyâbetine tebligat yapılması.

[Numara:] 133

İskeçe ahâlisinden Mehmed Rifat mührüyle takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffiyle keyfiyyetin bi't-tahkîk fi'l-hakîka derûn-ı arzuhâlde beyân olunduğu üzere İbrâhim Baba Tekkesinin meşihati münhal olduğu tebeyyün eylediği sûretde oraca münâsib bir zâtın usûlen ta'yini zımında mu'âmele-i lâzimenin îfâsıyla neticesinin beyân ve inbâsı husûsunun Edirne Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'îyesine iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 22 Ca. sene [1]305 [5 Şubat 1888]

Arzuhal sahibinin, bahsettiği dergâhta iskân ettirilmesi için Nevrekop niyâbetine emir yazılması.

[Numara:] 134

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Ber-mûceb-i istid'â dergâh-ı mezkûrda münâsib bir hücre i'tâsıyla iskân ettirilmesi husûsunun leffiyle Nevrekop Niyâbeti şer'îyesine emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 27 C. sene [1]305 [11 Mart 1888]

Ayşe Binnaz ve diğerleri tarafından verilen arzuhalin, konu evkaf hukukuna ait olduğundan Mahkeme-i Teftişe havalesi.

Ayşe Binnaz ve sâ'ire tarafından takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâlin hülâsa-i mündericâtı hukûk-ı evkâfa müte'allık olduğundan keyfiyyetin ber-nehc-i şer'î fasl u hasmi zımında bunun Mahkeme-i Teftiş'e havâle buyurulmasına karar verildi.

Fî 5 Receb sene [1]305 [18 Mart 1888]

Şeyh İbrâhim Hilmi'nin arzuhalindeki husus hakkında karar verilmek üzere konunun Şûrâ-yı Devlet riyâsetine havalesi.

[Numara:] 136

Şeyh İbrâhim Hilmi mührüyle takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffiyle muvâfık-ı irâde-i aliyylere buyurulduğu takdîrde mündericâtına nazaran usûlû dâiresinde îfâ-yı muktezâsı husûsunun bâ-tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhî Şûrâ-yı Devlet riyâset-i celîlesine izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 5 Receb sene [1]305 [18 Mart 1888]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0011

Meşihat makamının, Maarif Nezâretinden gelen tezkirede bahsedilen konudaki himmetlerinin övgüye layık bulunması.

[Numara:] 137

Ma‘ârif Nezâreti’nin işbu tezkire-i cevâbiyyesi kırâet olunmuş ve bu bâbdaki himem-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri bi’l-hâssa bâ’is-i müsin [senâ] ve mahmidet bulunmuş olmağın ol bâbda.

Fî 5 Receb sene [1]305 [18 Mart 1888]

Taşradaki tekkelerin meşihat cihazlarının tevcihlerinin mahallinden yapılan teklifle icrâ edildiğinin, arzuhal sahibi Hafız Ahmed Efendi’ye bildirilmesi.

[Numara:] 138

Hâfız Ahmed mührüyle bi’t-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olunmuş ve bu misillü taşrada münhal olan tekâyânın meşihati mahalli ma‘rûzâtı üzerine icrâ olunması iktizâsından bulunduğ müsted‘î-i mûmâ-ileyhe tefhîm edilmiş olmağın.

Fî 12 Receb sene [1]305 [25 Mart 1888]

Şeyh Hasan Efendi ile hasmı arasındaki hususun mahkeme yoluyla halli için, işbu arzuhal ve ekindeki ilmühaberın Evkaf Müfettişliğine havalesi.

[Numara:] 139

Şeyh Hasan Efendi tarafından bi’t-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl ve merbûtu ilmühaber mütâlâ’a kılınmış ve tarafeyn celb ile istifsâr-ı keyfiyyet olundukta sûret-i iddi‘â ve cevâblarına nazaran keyfiyyetin bi’l-muhâkeme fasl u hasmı lâzım gelmiş olmağla bunların leffiyile iktizâ-yı maslahatın ber-nehc-i şer‘î îfâ ve inbâsı husûsunun Evkâf-ı Hümâyûn Müfettişliği’ne emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 12 Receb sene [1]305 [25 Mart 1888]

Arzuhal sahibi Şeyh Hacı Mehmed Efendi’ye, haline uygun münhal bir dergâh meşihati bulunmadığının anlatılması.

[Numara:] 140

Şeyh Hacı Mehmed imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye bi’t-takdîm Bâb-ı Fetvâ’ya irsâl kılınıp Meclis’e havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olunmuş ve müsted‘î-i mûmâ-ileyhin hâline cesbân münhal bir dergâh olmadığı kendisine tefhîm kılınmış olmağın.

Fî 12 Receb sene [1]305 [25 Mart 1888]

Evkaf Nezâretinden gelen tezkiredeki hususun Hacı Bayrâm-ı Velî Dergâhı şeyhi Abdülhamid Baba'ya anlatılması için, Ankara merkez niyâbetine bildirilmesi.

[Numara:] 141

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden takdîm olunup havâle buyurulan işbu tezkire-i cevâbiyye kırâet olunmağla keyfiyyetin Hacı Bayrâm-ı Velî –kuddise sırruhû– hazretleri dergâhı şeyhi Abdülhamid Baba'ya tefhîmi zımında Ankara Merkez Niyâbet-i şer'iyyesine iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 12 Receb sene [1]305 [25 Mart 1888]

Müştak Baba Dergâhı taâmiyesinin Şeyh Necib Efendi'ye verilebilmesi için öncelikle adı geçen, müteveffa babası Şeyh İbrâhim Edhem Efendi'nin yerine tayin muamelesinin icra edilmesi ve bunun için de mahallinden ilâm ve mazbatasının gönderilmesi gerektiğinin mahalline tebliğ edilmesi.

[Numara:] 142

Mâliye Nezâret-i celîlesine tevârüd edip Meclis'e havâle olunan işbu ve diğer tahrîrât ve derkenâr kırâet ve mütâlâ'a olundu.

Zikrolunan Müştak Baba Dergâhı ta'âmiyesinin müsted'î Şeyh Necib Efendi'ye i'tâsı evvele mirde mûmâ-ileyh Şeyh Necib Efendi'nin mahalline azîmet ederek orada ikâmet edeceğini taht-ı te'mîne alındıktan sonra dergâh-ı mezkûr meşihatının pederi müteveffa İbrâhim Edhem Efendi mahlûlünden kendisi uhdesine usûlen lâzım gelen i'lâm ve mazbatasının mahallinden bi't-tanzîm irsâliyle buraca mu'âmele-i lâzimenin icrâsına mütevakkıf bulunduğu ondan ona göre ifâ-yı muktezâsı husûsunun mahalline iş'ârı iktizâ eder.

Fî 12 Receb sene [1]305 [25 Mart 1888]

Hafız Ali Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen dergâh meşihatine tayini için vâkıfın en büyük oğlu olduğunun tespit edilmesi gerektiğinden, işbu arzuhal ve ekindeki vakfiye vs. evrakın Evkaf Müfettişliğine gönderilmesi.

[Numara:] 143

Hâfız Ali Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Derûn-ı arzuhâlde muharrer olan dergâh meşihatının uhdesine tevcîhi evvele mirde mûmâ-ileyhin ekber ve erşed evlâd-ı vâkıfdan olup olmadığının anlaşılması[na] mütevakkıf idiğinden diğer evlâd-ı vâkıf hâzır olarak müsted'î-i mûmâ-ileyh evlâd-ı vâkıfın ekber ve erşedi olduğu usûl-i meşrû'asına tevfikân isbât olunduğu hâlde keyfiyyetin bâ-i'lâm-ı şer'î beyân ve inbâsı zımında işbu arzuhâl ile vakfiye ve evrâk-ı sâ'irenin leffîyle keyfiyyetin Evkâf-ı Hümâyûn Müfettişliği'ne izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 12 Receb sene [1]305 [25 Mart 1888]

Çengelî (Çinili) Camii civarındaki Afganî Dergâhı'na bağlı Havuzbaşı Dergâhı'nın Hazret-i Nasuh Dergâhı'na bağlanması.

[Varak: 11]

[Numara:] 144

Havuzbaşı Dergâhı şeyhi efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Dergâh-ı mezkûr Çengelî Câmî'-i şerîfi civârında vâki' Afganî Dergâhı'na merbût olduğu kayden anlaşılmış ise de oraya mürâca'atda bazı müşkilâta tesâdüf etmekte olduğu beyânıyla Hazret-i Nasuh Dergâh-ı şerîfi merkezine ilhâkını şifâhen dahi istid'â etmiş olmağla bermûceb-i istid'â dergâh-ı mezkûrun zikrolunan Hazret-i Nasuh Dergâh-ı şerîfine ilhâkı zımnında mu'âmele-i lâzime icrâ kılınmak üzere bunun Dâhiliye Nezâret-i celîlesine irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 19 Receb sene [1]305 [1 Nisan 1888]

Hacı Abdî'nin arzuhalindeki husus hakkında, Selânik vilayeti merkez niyâbetinden malumat istenmesi.

[Numara:] 145

El-Hâc Abdî imzâsıyla takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffiyle hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı husûsunun Selanik Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'îyyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 19 Receb sene [1]305 [1 Nisan 1888]

Arzuhalde bahsi geçen dergâh meşihatının Abdülhak Efendi'ye tevcihi için mazbata düzenlendiği anlaşıldığından, arzuhalin Evkaf Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 146

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Derûnunda muharrer olduğu vechile dergâh-ı mezkûrun meşîhati müsted'î Abdülhak Efendi uhdesine tevcihine dâir mazbata verilmiş olduğu anlaşılmış olmanın icrâ-yı icâbı zımnında bunun mazrûfen Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine irsâli tezekkür kılındı.

Fî 10 Şa'bân sene [1]305 [22 Nisan 1888]

Arzuhaldeki hususun usul ve nizamına göre halledilmesinin Ankara merkez niyâbetine tebliği.

[Numara:] 147

İşbu arzuhâlin leffiyle meâline nazaran iktizâsının usûl ve nizâmına tevfi kan ifâsı husûsunun Ankara Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'îyyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 10 Şa'bân sene [1]305 [22 Nisan 1888]

Hudâvendigâr merkez niyâbetinden gelen tahriratın görülmesi.

[Numara:] 148

Hudâvendigâr Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'yyesinden takdîm olunup havâle buyurulan işbu tahrîrât kırâet olmağla ol bâbda.

Fî 24 Şa'bân sene [1]305 [6 Mayıs 1888]

Halep vilayeti tahriratının bahsedilen hususun daha önce malumat verilmiş olduğundan, Evkaf Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 149

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden gönderilen Halep vilâyetinin işbu tahrîrâtı kırâet olunmuş ve derûnunda muharrer husûsunun îcâbı nezâret-i müşârun-ileyhâya gönderilen fî gurre-i Receb sene [1]304 târihli ve kırk yedi numaralı mazbata ile bildirilmiş olmağla bunun mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâl i tezekkür kılındı.

Fî 24 Şa'bân sene [1]305 [6 Mayıs 1888]

Arzuhal sahibi Mehmed Yahyâ Efendi'ye, taşradaki tekkelere ait tevcihler mahallerinden gelen ilâm ve mazbatayla yapıldığından, isteğinin yerine getirilemeyeceğinin anlatılması.

[Numara:] 150

Mehmed Yahyâ Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl mütâlâ'a kılındı. Taşrada bulunan tekâyâ ve sâ'irenin tevcihâtı usûlen mahallinden gönderilmesi lâzım gelen i'lâm ve mazbataya mütevakıf olduğu cihetle is'âf-ı istid'â kâbil olamayacağı müsted'îye tefhîm edilmiş olmağın.

Fî 24 Şa'bân sene [1]305 [6 Mayıs 1888]

Arzuhal sahibi müteveffa şeyhin evladının elindeki evrak incelendiğinde; zaviyenin vakfiyesinin olmadığı ancak kandillerinin muhassasatının İstanbul Gümrüğüne aktarıldığına dair berat verildiği görüldüğünden, gereğinin yapılması hususunun Maliye Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 151

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Müteveffâ şeyh-i sâbıkın evlâdı celb ile keyfiyyet istifsâr olunduktan yedlerinde bulunan evrâk miyânında derûn-ı arzuhâlde muharrer husûs hakkında bir gûne vakfiye olmayıp fakat zâviyenin îkâd-ı kanâdîl muhassasâtı Gümrük ve Tevâbi'i Mîzân-ı Harîri Mukâta'âtı'ndan İstanbul Gümrüğü'ne tahvîli hakkında fî 28 Rebî'ülevvel sene 1193 târihinde bir kıt'a berât-ı âlî verildiği görülüp bunun Hazîne-i celîlece bulunacağı tabî'î idiğinden ona göre îfâ-yı muktezâsı husûsunun Mâliye Nezâret-i celîlesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 8 Ramazan sene [1]305 [19 Mayıs 1888]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0012

Senelik altı yüz kuruş taâmiye tahsisatı olan Başçı İbrâhim Efendi Dergâhı şeyhi Sâlih Efendi'ye, zâyi'den berat verilmesi.

[Numara:] 152

Zikrolunan Başçı İbrâhim Efendi Dergâhı meşihatının müsted'i-i mûmâ-ileyh Şeyh Sâlih Efendi uhdesinde olduğu meclis-i idâre-i vilâyet mazbatasından ve dergâh-ı mezkûrun senevî altı yüz kuruş taâmiyesi olduğu mazbata-i mezkûre zîrine çıkarılan kuyûddan anlaşılmağın şu hâlde müsted'i-i mûmâ-ileyhe zâyi'den bir kıt'a berât verilmek üzere mu'âmele-i mukteziyyenin icrâsı lâzım gelir.

Fî 6 Şevvâl sene [1]305 [16 Haziran 1888]

Gerekli olan ilâmın mahallinden tanzim edilerek gönderilmesi için, işbu mazbatanın Evkaf Nezâretine iadesi.

[Numara:] 153

Ba'dehû iktizâsı beyân olunmak üzere evvelemirde usûlen lâzım gelen i'lâm-ı şer'înin irsâli husûsunun mahalline iş'ârı zımnında işbu mazbatasının melfûfuyla nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âde buyurulması lâzım gelir.

Fî 6 Şevvâl sene [1]305 [16 Haziran 1888]

Arzuhal sahibi Şeyh Kâsım'a, tayini için haline münasip ve münhal bir dergâh bulunmadığının anlatılması.

[Numara:] 154

Şeyh Kâsım mührüyle takdîm olup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Hâline münâsib şimdilik münhal bir dergâh olmadığının müsted'i-i mûmâ-ileyhe tefhîm ettirilmesi bâbında.

Fî 6 Şevvâl sene [1]305 [16 Haziran 1888]

Halep'teki Kâdiriyye Dergâhı'nın meşihat ciheti Hulvîzâde Şeyh Mehmed Hayri Efendi uhdesinde olduğundan, işbu tahrirat ve ekindeki evrakın, konunun müzakere edilmesi için Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyyeye havale edilmesi.

[Numara:] 155

Halep Vilâyet-i celîlesinden takdîm olup havâle buyurulan işbu tahrîrât-ı cevâbiyye ve melfûfu kırâet olunmuş ve derûn-ı tahrîrâtta arz ve beyân olunduğu vechile Haleb'de Kâdiriye Dergâhı'nın meşihati Hulvîzâde Şeyh Mehmed Hayrî Efendi uhdesinde olduğu mukaddema dahi arz edildiği vechile yedinde bulunan berâtdan anlaşılmış olduğundan sûret-i iş'âra nazaran

müzâkere-i îcâbı zımnında bunların Meclis-i Tedkîkât-ı Şer'îyye'ye havâle buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 20 Şevvâl sene [1]305 [30 Haziran 1888]

Arzuhal sahibi Afganlı Ali Haydar'a, Ahmed Efendi'ye tevcihini talep ettiği Kütahya'daki Hindîler Dergâhı meşihatının münhal olmadığının anlatılması.

[Numara:] 156

Afganî Alî Haydar mührüyle takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu arzuhâl derûnunda Ahmed Efendi nâm kimesne[ye] tevcihi istid'â kılınan Kütahya'daki Hindîler Dergâhı meşihatının münhal olmadığının müsted'îye tefhîm ettirilmesi bâbında.

Fî 27 Şevvâl sene [1]305 [7 Temmuz 1888]

Gelen tahriratın hıfzı.

[Numara:] 157

İşbu tahrîrât-ı cevâbiyye kırâet olunmuş olmağla Evrâk Odası'nda hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 27 Şevvâl sene [1]305 [7 Temmuz 1888]

Meşihate tayin talebinde bulunan Mestan Efendi'ye, bu görevi ifaya muktedir olmadığından, isteğinin yerine getirilemeyeceğinin defalarca anlatılmış olması.

[Numara:] 158

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Müsted'î Mestan Efendi'nin meşihat vazîfesini ifâya muktedir olmadığından meşihat tevcih kılınamayacağı bi'd-defe'ât kendisine tefhîm kılınmış olmağın ol bâbda.

Fî 27 Şevvâl sene [1]305 [7 Temmuz 1888]

Arzuhal sahibi Şâbân Efendi'ye, Meclisçe ahvali bilinen kimselerden olmadığı için, uhdesine meşihat tevcih edilemeyeceğinin anlatılması.

[Numara:] 159

İşbu arzuhâl kırâet olundu. Müsted'î Şa'bân Efendi Meclisçe ma'lûmü'l-ahvâl kesândan olmadığı cihetle uhdesine meşihat tevcih kılınamayacağının kendisine tefhîm ettirilmesi bâbında.

Fî 27 Şevvâl sene [1]305 [7 Temmuz 1888]

Arzuhal sahibi Hacı Osman'a, haline münasip münhal dergâh bulunmadığının anlatılması.

[Numara:] 160

Hacı Osman imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu rikâb arzuhâli kırâet olundu. Müsted'î-i mûmâ-ileyhin hâline münâsib münhal dergâh olmadığının kendisine tefhîm ettirilmesiyle beraber diğer husûs-ı istid'â menûr-ı re'y-i âlî idiği tezekkür kılındı.

Fî 4 Zilka'de sene [1]305 [13 Temmuz 1888]

Şeyh Ahmed Efendi'ye; yapılması şartıyla tevcih edilen zaviyenin inşa mekânının tespit edilmesi için, Denizli niyâbetine emir gönderilmesi.

[Numara:] 161

Şeyh Ahmed Efendi tarafından takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu arzuhâlin hülâsa-i meâli: İnşâ etmek şartıyla uhdesine tevcih kılınan zâviyeyi inşâ edecek ise de henüz mahalli ta'yîn kılınmadığından bahisle icrâ-yı îcâbı istid'âsından ibâret olmağla zikrolunan zâviyenin mahalli neresi ise erbâb-ı vukûf tarafından ta'yîn ve irâesi husûsunun bir kıt'a tahrîrât-ı aliyye-i Fetvâ-penâhileriyle Denizli Niyâbet-i şer'îyesine emr ü iş'âr buyurulması.

Fî 11 Zilka'de sene [1]305 [20 Temmuz 1888]

Arzuhal sahibi Şeyh Necib'e konu hakkında daha önce malumat verildiğinden, arzuhalinin hıfzı.

[Varak: 12]

[Numara:] 162

Eş-Şeyh Necib imzâlı işbu rikâb arzuhâli kırâet olundu. Îcâb-ı keyfiyyet mukaddemâ kendisine tefhîm kılınmağın bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 18 Zilka'de sene [1]305 [27 Temmuz 1888]

Arzuhal sahibi Şeyh Kâsım'a, haline münâsib münhal bir dergâh bulunmadığının daha önce anlatıldığı ve şimdi bir kere daha anlatılması.

[Numara:] 163

Şeyh Kâsım mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Mûmâ-ileyhin hâline münâsib münhal dergâh olmadığı mukaddemâ kendisine tefhîm kılındığı cihetle is'âf-ı müsted'â kâbil olamayacağının bu kere tefhîmi lâzım gelir.

Fî 18 Za. sene [1]305 [27 Temmuz 1888]

Abdüsselâm Dergâhı şeyhi Yahyâ Efendi'nin uygunsuz ahvalinden dolayı, durumunu düzeltinceye kadar görevden men edilip yerine başkasının vekil olarak tayin edilmesi.

[Numara:] 164

Velîyyüddin imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Abdüsselam Dergâhı şeyhi Yahyâ Efendi'nin ahvâl-i nâ-becâsından dolayı ıslâh-ı nefis edinceye kadar îfâ-yı vazîfe[den] men' ile yerine âharı tevkiil edilmeğın bunun hıfzı lâzım gelir.

Şehid Mehmed Paşa Dergâhı şeyhi Atâ Efendi'nin talebeden Hacı Mehmed Efendi'ye olan borcunu ödemeyi taahhüt ettiğinin tefhimi.

[Numara:] 165

Talebe-i ulûmdan Hacı Mehmed imzalı muhavvel işbu arzuhâl kırâet olundu. Şehid Mehmed Paşa Dergâhı şeyhi Atâ Efendi celb ile edâ-yı deyn eylemesi kendisine tefhîm kılınarak bir müddet-i muvakkate zarfında ifâ edeceği[ni] ta'ahhüd etmeğın bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî kezâ

Horhor'da Hindîler Dergâhı'nda kalan bazı Hintlilerin, şeyh vekili Fâzıl Efendi'nin kendilerini dergâhtan ihraç ettiği yolunda şikâyetle bulunmaları üzerine; dergâhta uygunsuz hareketlerde bulunmamaları şartıyla müfettiş refakatinde dergâha geri gönderilmesi, müfettişe de bu gibi şikâyetlere meydan vermemesi hususunda Fâzıl Efendi'ye tembihle bulunmasının ihtâr edilmesi.

[Numara:] 166

Hindîler tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu rikâb arzuhâliyle diğer arzuhâl kırâet olundu.

Hülâsa-i istid'âları: Horhor'da kâin Hindîler Dergâhı şeyh vekili Fâzıl Efendi kendilerini dergâhdan tard ve ihrâc eylemiş olduğundan bahisle kemâ-fi's-sâbık dergâha i'ade edilmelerini istid'â etmiş ve merkûmlar ise dâimâ fesâddan hâlî olmadıkları cihetle mezkûr dergâhdan çıkarılmaları bir sebep üzerine olması kaviyyen melhûz ise de merkûmların da sızlandırılmaları câiz olmadığından ba'demâ bir gûne harekât-ı gayr-i lâyıkada bulunmamak ve bulundukları hâlde dergâhdan çıkarılmak üzere dergâh-ı mezkûra i'zâmları kendilerine tefhîm edilerek eğer ki mukaddemâ kabûl etmemişler ise de muahharan bi'r-rızâ bu sûrete muvâfakat etmeleri üzerine müfettiş efendi dâ'îlerine terfîkan zikrolunan dergâha i'zâm kılınmış ve hüsn-i sûretle iskânları ve bir gûne sızıldı çıkarılmamasının mûmâ-ileyh Fâzıl Efendi'ye ekîden tenbih edilmesi müfettiş-i mûmâ-ileyhe ihtâr edilmiş ol bâbda.

Mardin Nakîbüleşraf Kaymakamı Mehmed Hindî Efendi'nin, Mardin'de vakfettiği hanesinin vakfiyesinin tanzimi için işbu arzuhalin Mahkeme-i Teftişe gönderilmesi.

[Numara:] 167

Mardin Nakîbüleşraf kâim-makâmı Mehmed Hindî Efendi dâ'îleri tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde muharrer olduğu vechile efendi-i mûmâ-ileyh Mardin'de kâin mutasarrıf olduğu hânesini müştemilâtıyla beraber vakf eylemiş ise de henüz vakfiyesi tanzîm olunmadığını bizzât Meclis'e gelerek şifâhen ifâde ve beyân eylediğinden usûlüne tevfiikan lâzım gelen vakfiyenin tanzîmi zımnında bunun Mahkeme-i Teftîş-i Evkâf-ı hümayûna irsâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 25 Zilka'de sene [1]305 [3 Ağustos 1888]

Şeyh Tâhir Efendi'ye, biraderi Mehmed Râşid'in hissesini muntazaman vermesinin tembih edilmesi.

[Numara:] 168

Mehmed Râşid mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet ve derûnunda ismi muharrer Şeyh Tâhir Efendi celb olunarak birâderi hissesinin kemâ-kân i'tâsı kendisine tenbîh kılınmış olmağın ol bâbda.

Fî 25 Za. sene [1]305 [3 Ağustos 1888]

Kudüs'te Fahriye Dergâhı meşihatının münhal hissesinin Mehmed Yâsin Efendi'ye tevcihi için, mahallinde imtihan edilmesi ve imtihan varakasının ilâm ve mazbatasıyla birlikte gönderilmesi gerektiğinin Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 169

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden havâle buyurulan Mehmed Yâsin mührüyle [memhûr] işbu arzuhâl, merbûtu mazbata sûret-i musaddakasıyla beraber kırâet olundu. Kudüs'de Fahriye Dergâhı'nın münhal olan hisse-i meşihati Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi ahkâmına tevfi kan müsted'î-i mûmâ-ileyh uhdesine tevcihi nizâmından olduğı hâlde usûlen icrâ-yı imtihanıyla varaka-i imtihanîyyesinin yeniden bâ-i'lâm ve mazbata irsâli [iktizâ] edeceğinin mahalline iş'âr olunmak üzere bunların mazrûfen nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâli tezekkür kılındı.

Fî 24 Zilhicce sene [1]305 [1 Eylül 1888]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0013-14

Tahriratta bahsi geçen dergâh meşihati hakkında tahkikat yapılması Edirne vilâyetine bildirildiğinden, gelecek cevaba göre gereğinin yapılacağını bildirilmesi.

[Numara:] 170

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden havâle buyurulan Edirne Vilâyet-i celîlesinin işbu tahrîrâtı kırâet olundu. Derûn-ı tahrîrâtda muharrer dergâhın meşihati hakkında bazı husûsâtın tahkiki lâzım gelip keyfiyyet tahrîrât-ı aliyye-i Meşihat-penâhîleriyle vilâyet-i müşârun-ileyhâdan isti'lâm olduğundan alınacak cevâba göre iktizâsı ifâ edileceğı tabî'î olmağla bunun mazrûfen i'âdesi tezekkür kılındı.

Fî 24 Zilhicce sene [1]305 [1 Eylül 1888]

Arzuhal sahibi Yahyâ Âgâh Efendi'ye, meşihatini talep ettiğı Haydar Ali Dede Zaviyesi yansa da şeyhi hayatta olduğundan tayininin yapılamayacağını anlatılması.

[Numara:] 171

Yahyâ Âgâh mührüyle [memhûr] işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde ismi muharrer Haydar Ali Dede Zâviyesi eğer ki muhterik olmuş ise de şeyhi el-ân ber-hayât bulunduğı cihetle meşihatının müsted'î-i mûmâ-ileyhe tevcihi uyamayacağını kendisine tefhîmi tezekkür kılındı.

Fî 24 Z. sene [1]305 [1 Eylül 1888]

Emine Münire Hatun'un arzuhalinde bahsi geçen Büyük Ayasofya Mahallesi'nde İbrâhim Efendi Dergâhı'nın, hükümet tarafından daha önce yıkılmış olduğunun bildirilmesi.

[Numara:] 172

Emine Münire mührüyle [memhûr] işbu arzuhâl ve zahrında muharrer derkenârlar kırâet olundu. Zikrolunan İbrâhim Efendi Dergâhı'nın Ayasofya-i kebîr mahallesinde olup mukaddemâ taraf-ı hükûmet-i seniyyeden hedm olunduğu ma'lûm olmağla mu'âmele-i lâzimenin icrâsı zımında bunun mazrûfen i'âdesi lâzım gelir.

Fî 24 Z. sene [1]305 [1 Eylül 1888]

Derviş Halil'in arzuhalinde bahsi geçen konuda usulüne uygun olarak muamele ifası hususunun, Ankara vilayeti merkez niyâbetine tebliği.

[Numara:] 173

Derviş Halil mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffiyle usûlû dâiresinde îfâ-yı mu'âmele olunmasının Ankara Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'iiyesine iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 24 Z. sene [1]305 [1 Eylül 1888]

Mehmed Tevfik'in arzuhalî üzerine biraderi Şeyh Nuri Efendi'ye gereken tembihatın yapılması.

[Numara:] 174

Mehmed Tevfik mühürlü işbu arzuhâl kırâet olundu. Birâderi Şeyh Nûrî Efendi celb ile tenbîhât-ı lazıme icrâ kılınmış olmağın ol bâbda.

Fî 24 Z. sene [1]305 [1 Eylül 1888]

Arzuhal sahibi Hintli Hacı Ahmed'e; meşihatini talep ettiği Kütahya'daki Ahî Mustafa Dergâhı'nın Hintlilere meşrut olmadığıнын, daha önceden anlatıldığı gibi şimdi tekrar ifade edilmesi.

[Numara:] 175

Hindî el-Hâc Ahmed imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı pâdişâhiye takdîm olunup Meclis-i Meşâyih'e havâle olunan arzuhâl ile merkûm tarafından Meclis'e verilen üç kıt'a varaka mütâla'a olundu. Mûmâ-ileyhin Hindîlere meşrût olduğu beyânıyla meşihatının uhdesine tevcihini istid'â eylediği Kütahya'daki Ahî Mustafa Dergâhı'nın Hindîlere meşrût olmadığı mukaddemâ icrâ kılınan tedkikâtdan anlaşılaraq keyfiyyet ol vakit kendisine tefhîm kılındığı gibi bu kerre tekrar edilmiş olmağın bunların hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 8 Muharrem sene [1]306 [14 Eylül 1888]

Bâlâ Dergâhı postnişini Mehmed Sa'deddin Efendi, Hayreddin Efendi hakkındaki şikâyetinden vazgeçmişse de Hayreddin Efendi'ye; bir daha bu tür uygunsuz söz ve davranışlarda bulunmaması hususunda sıkı tembihatta bulunulması.

[Numara:] 136

Bâlâ Dergâhı postnişini Mehmed Sa'deddin Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet ve mûmâ-ileyh Sa'deddin Efendi ile derûn-ı arzuhâlde ismi muharrer Hayreddin Efendi celb ile tahkikât-ı lâzime icrâ edildikde eğer ki mûmâ-ileyh Hayreddin Efendi bazı tefevvühâtta bulunduğu tahakkuk etmiş ise de vukû' bulan mürâca'atı üzerine mûmâ-ileyh Sa'deddin Efendi da'vâsından hüsn-i rızâsıyla vazgeçtiğinden ba'demâ bu misillü ahvâl ve etvâr-ı nâ-lâyıkada bulunmaması ve bulunduğu hâlde hakkında mu'âmele-i lâzime icrâ kılınacağı mûmâ-ileyh Hayreddin Efendi[ye] ekiden tenbîh kılınmış olmağın.

Fî 15 Muharrem sene [1]306 [21 Eylül 1888]

Fâzıl Efendi'nin arzuhalinin gereğinin yerine getirilmesi.

[Numara:] 137

Fâzıl Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olunarak mu'âmele-i lâzime icrâ kılınmış olmağın.

Fî 15 Muharrem sene [1]306 [21 Eylül 1888]

Fındıkzâde Dergâhı şeyhi Şemseddin Efendi'ye, bundan sonra meşihate yakışmayacak harekette bulunmaması şartıyla görevine devam etme izni verilmesi.

[Varak: 13]

[Numara:] 138

Fındıkzâde şeyhi Şemseddin Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl ve melfûfu şehâdetnâme mütâla'a olunarak ba'demâ sıfat-ı meşihate münâfi hareketde bulunmak üzere kemâ-fi's-sâbık ifâ-yı hizmet-i meşihat eylemesine ruhsat verilmiş olmağın.

Fî 22 Muharrem sene [1]306 [28 Eylül 1888]

Kayıtlardan, arzuhal sahibi Hintli Hacı Ahmed Efendi'ye talebinin yerine getirilemeyeceğinin daha önce defalarca kendisine anlatıldığıнын, kayıtlardan da anlaşılması.

[Numara:] 139

Hindî Hacı Ahmed tarafından bu kerre dahi rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye bi't-takdîm Bâb-ı Fetvâ'ya gönderilip Meclis'e havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olunmuş husûs-ı müsted'ânın kâbil olamayacağı defe'atle kendisine tefhîm kılındığı kayden anlaşılmış olmağın.

Fî 22 Muharrem sene [1]306 [28 Eylül 1888]

Mamuretülaziz'de Şeyhülkâinat Zaviyesi'nin zaviyedarlık cihetinin, müteveffa Mehmed Efendi uhdesindeki ¼ hissenin kardeşi ve diğer hissedar Mustafa Efendi'ye tevcih edilebilmesi için; adı geçenin çocuksuz olarak vefat ettiğinin de açıkça yazılı olduğu ilâm ve mazbatanın, mahallinden gönderilmesi gerektiğinin tefhimi.

[Numara:] 140

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden havâle buyurulan Ma'mûretülaziz vilâyetinin işbu mazbatasında Şeyhül-kâinat Zâviyesi'nin zâviyedârları Ömer ve Mehmed ve Mustafa efendilerden Mehmed Efendi'nin vefâtına mebnî münhal olan rub' hisse zâviyedârlık cihetinin birâderi ve müşteriki Mustafa Efendi uhdesine tevcihi inhâ kılınmış ise de mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'nin bilâ-veled vefât edip etmediğine dâir bir sarâhat olmadığından eğer ki Mehmed Efendi'nin bilâ-veled vefât etmesinden dolayı hisse-i mezkûrenin mûmâ-ileyh Mustafa Efendi'ye tevcihi taleb olunur ise bu cihetin muvazzahan bâ-i'lâm ve mazbata iş'ârı husûsunun vilâyet-i müşârun-ileyhâya iş'ârı zımnında mezkûr mazbatanın melfûfuyla nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âdesi tezekkür kılındı.

Fî 22 Muharrem sene [1]306 [28 Eylül 1888]

Daha önce yerine Fâzıl Efendi vekâleten tayin edilerek görevden el çektirilen Hindîler Dergâhı şeyhi Hasan Tahsin Efendi görevine iade edildiğinden, dergâh taâmiyesinin onun mührüyle verilmesinin Maliye Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 141

Mâliye Nezâret-i celîlesi vekâletinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tezkire kırâet olundu. Hindîler Dergâhı şeyhi Hasan Tahsin Efendi bazı husûsdan dolayı mukaddemâ meclisden görülen lüzûm üzerine umûr-ı meşihatden keff-i [yed] ile yerine Fâzıl Efendi vekîl ta'yîn kılınmış ise de bu kerre makâmına i'âde edildiğinden dergâh-ı mezkûr ta'âmiyesinin Teşrîn-i evvel sene 1304 târihinden i'tibâren mûmâ-ileyh Hasan Tahsin Efendi'nin mührüyle i'tâ edilmesinin cevâben izbârı tezekkür kılındı.

Fî 29 Muharrem sene [1]306 [5 Ekim 1888]

Kütahya'da Balıklı Dergâhı taâmiyesinin, şeyhi Mustafa Efendi'nin vefatı üzerine yerine mahallî meşâyihince seçilen biraderi Halil Efendi'ye verilebilmesi için; öncelikle meşihatın adı geçene tevcihi hususunda, mahallinden usulüne uygun olarak ilâm ve mazbatanın tanzim edilip gönderilmesi gerektiğinin tefhimi.

[Numara:] 176

Kütahya'da Balıklı Dergâhı şeyhi Mustafa Efendi'nin vefâtına mebnî meşihat-i mezkûreye meşâyih-i mahalliyyenin intihâbıyla müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin birâderi Halil Efendi ta'yîn kılındığı beyânıyla dergâh-ı mezkûrun fukarâ ta'âmiyesi olan şehri doksan beş gurusun mûmâ-ileyh Halil Efendi nâmına i'tâsına dâir Kütahya Meclis-i İdâresi'nden verilen mazbatanın lef'fiyle ifâ-yı muktezâsına dâir Hüdâvendigâr vilâyetinden Mâliye Nezâret-i celîlesine gönderilip Cihât Kalemi ifâdesiyle Meclis'e havâle olunan tahrîrât ve melfûfu mazbata lede'l-kırâe zikrolunan ta'âmiyenin mûmâ-ileyh Halil Efendi nâmına tahsîsi evvelemirde meşihat-i mezkûrenin

mûmâ-ileyh Halil Efendi uhdesine tevcihi zımnında usûlen keyfiyyetin bâ-i'lâm ve mazbata iş'ârına mütevakkıf olduğunun vilâyet-i müşârun-ileyhâya iş'ârı zımnında bunların nezâret-i müşârun-ileyhâya i'âdesi tezekkür kılındı.

Fî 29 Muharrem sene 1306 [5 Ekim 1888]

Bitlis'te Müştâk Baba Dergâhı'nın Edhem Baba'dan boşalan meşihat cihetinin, oğlu Şeyh Necib Efendi'ye tevcihi için gereken ilâm ve mazbatanın tanzim edilip gönderilmesinin, Bitlis vilayeti merkez niyâbetine bildirilmesi.

[Numara:] 177

Müştak Babazâde Şeyh Necib Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Ceddi Müştak Baba'nın inşâ eylediği Bitlis'te kâin dergâhın, pederi Edhem Baba'dan münhal olan meşihat cihetinin uhdesine tevcihi zımnında lâzım gelen i'lâm ve mazbatasının ahzı için Bitlis'e azîmeti mukaddemâ meclisden kendisine tenbîh ve beyân edilmiş ise de zarûret-i fevka'l-âdesinden dolayı lâzım gelen masârıf-ı râhiyyesini tedârik edemediği cihetle Bitlis'e gidemeyeceğinden bahisle istid'â-yı ma'delet eylemesine ve ifâdât-ı vâkı'anın mukârin-i sıhhat idiği tahkîkât-ı vâkı'adan anlaşılmasına mebnî münhal olan meşihat-i mezkûrenin müsted'î-i mûmâ-ileyh uhdesine tevcihi mu'âmelesi icrâ olunmak üzere lâzım gelen i'lâm ve mazbatasının usûlü dâiresinde bi't-tanzîm serî'an Bâb-ı Fervâ'ya irsâli husûsunun leffiyle Bitlis Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'iiyesine iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 7 Safer sene [1]306 [13 Ekim 1888]

Arzuhalde yazılı husus hakkında gerekenin usulü dairesinde ifasının Yozgat niyâbetine bildirilmesi.

[Numara:] 178

Meclis-i Meşâyih'e havâle buyurulan işbu istid'ânâme-i umûmînin leffiyle meâline nazaran icâb-ı hâlin usûl-i meşrû'ası dâiresinde ifâsı husûsunun Yozgad Niyâbet-i şer'iiyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 7 Safer sene [1]306 [13 Ekim 1888]

Siirt'in Garzan nahiyesinde Veysel Karanî Tekkesi türbedar ve postnişini Şeyh Abdülâl Efendi'nin çocuksuz olarak vefatından dolayı, yerine irâde-i seniyye gereğince Mehmed Necmeddin Efendi'nin tayini.

[Numara:] 179

Zülfü Hâtun tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet ve kayda mürâca'at olundu.

Siird sancağına mülhak Garzan nâhiyesinde kâin Veysel Karânî hazretleri tekkesinin türbedâr ve postnişini Şeyh Abdülâl Efendi'nin bilâ-veled vukû'-ı vefâtına mebnî yerine ta'yîni ve

müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin zâtına mahsûs yüz elli gurus ma'âşının dahi kendisine tahsîsi istid'âsına dâir tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye meşâyihinden Mehmed Necmeddin imzâsıyla atebe-i ulyâ-yı cenâb-ı mülûkâneye ref' ve takdîm olunan arzuhâl üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî şeref-müte'allık buyurulduğu Mâbeyn-i Hümâyûn-ı Mülûkâne Başkitâbet-i celîlesinden bâ-tezkire-i husûsiyye iş'âr olunmuş ve keyfiyyet Mâliye Nezâret-i celîlesine bildirilmiş olduğu beyân-ı âlîsiyle ber-mantûk-ı irâde-i seniyye icâbının icrâsını mutazammın taraf-ı sâmi-i Sadâret-penâhîden vârid olup Meclis-i Meşâyih'e havâle buyurulan tezkire-i sâmiyye üzerine ber-müceb-i irâde-i seniyye lâzım gelen mu'âmelenin ifâsı husûsunun Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine izbâr buyurulması takdîm kılınan 13 Şevvâl sene 1305 târîhli ve yüz yirmi üç numaralı müzekkire ile arz ve beyân olduğu anlaşılmış olmağla tafsîlât-ı ma'rûzaya ve meâl-i arzuhâle nazaran icâb-ı hâlin ifâsı zımınında bunun dahi nezâret-i müşârun-ileyhâya irsâl buyurulması bâbında.

Fî 7 Safer sene [1]306 [13 Ekim 1888]

Edirnekapısı Dergâhı postnişinliğine tayin kılınan Halil Efendi'nin nakil muamelesi hususunun Dahiliye Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 180

Edirnekapısı Dergâhı postnişini Halil Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Efendi-i mûmâ-ileyh dergâh-ı mezkûr meşihatine ta'yîn kılınmış idiğinden ber-müceb-i istid'â mu'âmele-i nakliyyenin icrâsı husûsunun bunun leffîyle Dâhiliye Nezâret-i celîlesine izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 7 Safer sene [1]306 [13 Ekim 1888]

Yapılan kayıt incelemesi neticesinde; Kandiye Meclis-i Meşâyih reisi Hüseyin Kâmi Efendi'nin gençliğinden mütevellid yaptığı bazı uygunsuz hareketlerinden dolayı azli için Girit Valiliğinden gelen yazı üzerine, görevden alınıp yerine Kâmil Efendi'nin tayin edildiği ve tekrar tayini için herhangi bir evrak gelmediği anlaşıldığından, Kandiye niyâbetinin işbu tahrirâtı ile ekindeki arzuhalin hıfzı.

[Numara:] 181

Kandiye Niyâbet-i şer'iyyesinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tahrîrât ve melfûfu mahzar-ı umûmî kırâet ve kayda mürâca'at olundu.

Kandiye Meclis-i Meşâyih Reisi Hüseyin Kâmi Efendi'nin hadâset-i sinninden dolayı bazı harekât-ı nâ-becâsına mebnî yerine meşâyih-i mahalliyyeden Kâmil Efendi'nin ta'yîni hakkında verilen arzuhâlin leffîyle ifâ-yı muktezâsı Girid Vilâyet-i celîlesinden iş'âr kılınması üzerine mûmâ-ileyh Kâmil Efendi meclis-i mezkûr riyâsetine ta'yîn kılındığı ve mûmâ-ileyh Hüseyin Kâmi Efendi'nin be-tekrâr riyâset-i mezkûreye ta'yînine dâir bir gûne evrâk vürûd etmediği kayden anlaşılmış olmağla bunun Evrâk Odası'nda hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 21 Safer sene [1]306 [27 Ekim 1888]

Arzuhal sahibi Aydınoğlu Dergâhı şeyhi Fehmi Efendi'ye, bir daha mesleğine muhalif ahvalde bulunmamak şartıyla görevini bizzat ifa etme izni verilmesi.

[Numara:] 182

Aydınoğlu Dergâhı şeyhi Fehmî Efendi dâ'ileri tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Bir daha mesleğine muhâlif ahvâlde bulunmamak şartıyla bizzât ifâ-yı vazîfe-i meşîhat etmesine müsâ'ade edilmiş olmağın bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 21 Safer sene [1]306 [27 Ekim 1888]

İzzet Mehmed Paşa Dergâhı şeyhi Abdülkâdir Efendi'ye, arzuhalinde belirttiği şekilde muamele ifası hususunda izin verilmesi.

[Varak: 14]

[Numara:] 183

İzzet Mehmed Paşa Dergâhı şeyhi Abdülkâdir Efendi dâ'ileri tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Ber-mûceb-i istid'â ifâ-yı mu'ameleye ruhsat verilmeğın bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 21 Safer sene [1]306 [27 Ekim 1888]

Hindîler Dergâhı şeyhi Hasan Tahsin Efendi'nin görevine iade edilmesiyle, vekili Fâzıl Efendi ile devir teslim muamelesinin yapılması.

[Numara:] 184

Hindîler tarafından makâm-ı sâmi-i Sadâret-penâhiye bi't-takdîm mazrûfen taraf-ı âlî-i Meşîhat-penâhîlerine irsâl olunup Meclis-i Meşâyih'e havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet [olundu.] Hindîler Dergâhı Şeyhi Hasan Tahsin Efendi'nin makâmına i'ade edildiği cihetle Müfettiş Muhtar Efendi vâsıtasıyla devir ve teslim mu'amelesi icrâ olunarak vekil Fâzıl Efendi nezdinde dergâha müte'allık eşyâ kalmamış olmağın ol bâbda.

Fî 21 Safer sene [1]306 [27 Ekim 1888]

Batumlu talebe Ali Rıza Efendi'nin Zeyrek Dergâhı'nda ikamet ettirilmesinin şeyhi Halil Efendi'ye tembih edilmesi.

[Numara:] 185

Talebe-i ulûmdan Batumlu Ali Rızâ mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olunarak ber-mûceb-i istid'â mûmâ-ileyhin dergâhında ikâmet ettirilmesi Zeyrek şeyhi Halil Efendi dâ'ilerine tenbîh edilmiş olmağın ol bâbda.

Fî 21 Safer sene [1]306 [27 Ekim 1888]

Kayıtlardan, Halep'ten gelen tahriratta bahsi geçen dergâhın, Hafız Halil Efendi'ye tevcih edilmiş olduğunun anlaşılması.

[Numara:] 186

Haleb Vilâyet-i celîlesinden takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu tahrîrât ve zahrında muharrer derkenârlar kırâet ve kayda mürâca'at olundu. Derûn-ı tahrîrâtta muharrer dergâhın mahalli iş'arı mücebince mûmâ-ileyh Hâfız Halil Efendi uhdesine tevcihi gurre-i Receb sene 1305 târihli ve kırk yedi numaralı mazbata ile arz ve takdîm kılındığı kayden anlaşılmış [olmağla] bunun mazrûfen irsâli tezekkür kılındığı.

Fî 28 Safer sene [1]306 [3 Kasım 1888]

Adana'da Hindîler Dergâhı meşihatının münhal olup olmadığının Adana vilayetinden sorulması.

[Numara:] 187

Şeyh Fâzıl Efendi tarafından takdîm kılınıp havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Ba'dehû îcâbı beyân olunmak üzere evveleminde Adana'da kâin Hindîler Dergâhı münhal olup olmadığının, ücreti müsted'î-i mûmâ-ileyh tarafından verilmek üzere bâ-telgrafnâme-i âlî Adana Vilâyet-i behiyyesinden isti'lâm buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 28 Safer sene [1]306 [3 Kasım 1888]

Haydar Sultan evladından Şeyh Zeynel zevcesi Havva Hanım'ın arzuhalindeki hususun usulü dairesinde halledilmesinin Kırşehir niyâbetine bildirilmesi.

[Numara:] 188

Haydar Sultan evlâdından Şeyh Zeynel zevcesi Havvâ imzâsıyla gönderilip havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffîyle meâline nazaran iktizâsının usûl-i meşrû'ası dâiresinde îfâsıyla ihkâk-ı hak olunmasının Kırşehir Niyâbet-i şer'îyyesine emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 6 Rebî'ülevvel sene [1]306 [10 Kasım 1888]

Kayıtlardan, Bursa'da Yerkapı adlı mahalde Sa'dî Dergâhı meşihatini, önceki şeyhi Nuri Efendi'nin kendi rızasıyla Cemil Efendi'ye devrettiğinin anlaşılması.

[Numara:] 189

Derviş Züleyhâ imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet ve kayda mürâca'at olundu. Derûn-ı arzuhâlde mezkûr Bursa'da Yerkapı nâm mahalde kâin Sa'dî Dergâhı'nın meşîhati şeyh-i sâbıkı Nûrî Efendi hüsn-i rızâsıyla Cemil Efendi nâmında birine kasr-ı yed eylemiş idiği anlaşılmış olmağın ol bâbda.

Fî 6 Rebî'ülevvel sene [1]306 [10 Kasım 1888]

Hacı Bektâş-ı Velî Dergâhı'na Malatyalı Mehmed Baba'nın gerçekten dede-baba tayin edilip edilmediği, talimata aykırı iş yapılıp yapılmadığı vs. hususlarda Ankara merkez nâibi ile Ankara vilayetinden müşterek bilgi istenmesi.

[Numara:] 190

Hacı Bektâş-ı Velî –kuddise sırruhû– hazretleri dergâh-ı şerîfi şeyhi Yahyâ Efendi dâ'ileri tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu ve diğer iki kıt'a arzuhâlin leffiyile meâllerine nazaran hakikat-i hâlin ve Malatyalı Mehmed Baba fi'l-hakika dede-baba ta'yîniyle dergâh-ı mezkûr için mukaddemâ tanzîm kılınıp el-yevm ahkâmı mer'ıyyü'l-icrâ bulunan ta'limât[a] muhâlif mu'âmele vukû' bulup bulmadığının merkez nâibi faziletli efendi ile müştereken beyân ve inbâsı husûsunun Ankara Vilâyet-i celîlesine iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 27 Rebî'ülevvel sene [1]306 [1 Aralık 1888]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0015-16

Daha önce Şeyh Zeynel zevcesi Havva'nın arzuhalinin, gereği yapılmak üzere gönderildiği gibi Şeyh Mûsâ Kâzım Efendi'nin bu konudaki arzuhalinin de Kırşehir niyâbetine gönderilmesi.

[Numara:] 191

Şeyh Mûsâ Kâzım mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Bu husûs hakkında Şeyh Zeynel zevcesi Havvâ imzâsıyla alınan arzuhâlin leffiyile usûl-i meşrû'asına tevfiķan ifâ-yı muktezâsının Kırşehir Niyâbet-i şer'ıyyesine iş'âr[1] 6 Rebî'ülevvel sene [1]306 [10 Kasım 1888] târihli ve 188 numaralı derkenâr ile arz ve beyân kılındığı kayden anlaşıldığından bunun dahi leffiyile iş'âr-ı sâbık vechile ifâ-yı mu'âmele ile netîcesinin beyân ve inbâsı husûsunun niyâbet-i mezkûreye izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 27 Rebî'ülevvel sene [1]306 [1 Aralık 1888]

Arzuhal sahibi Fatma Zehra'nın isteği nesep ispatıyla ilgili olduğundan, mahkemeye başvurması gerektiğinin kendisine anlatılması.

[Numara:] 192

Fatma Zehrâ mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Hülâsa-i istid'â isbât-ı neseb da'vâsından ibâret olup Meclis-i dâ'iyânemize âid olmamağla lâzım gelen mahkeme-yeye mürâca'at eylemesinin müsted'ıyye-i mezbûreye tefhîmi tezekkür kılındı.

Fî 27 Rebî'ülevvel sene [1]306 [1 Aralık 1888]

Bağdat Mevlevî şeyhi Abdülkâdir Efendi'nin arzuhalindeki hususun, usule uygun şekilde halledilmesinin Evkaf Nezâretine bildirilmesi.

[Numara:] 193

Bağdat Mevlevî şeyhi Abdülkâdir Efendi tarafından rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye takdîm olup Bâb-ı Fetvâ'ya bi'l-irsâl Meclis[e] havâle buyurulan işbu arzuhâlin meâline

nazaran usûl ve nizâmına tevfikân îfâ-yı mu'âmele olunması zımında mazrûfen Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine izbâr buyurulması bâbında.

Fî 25 Rebî'ülâhîr sene [1]306 [29 Aralık 1888]

Kapril'in arzuhalinin, Davutpaşa Mahkemesine havalesi.

[Numara:] 194

Kapril imzâsıyla bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Müsted'î-i merkûm taleb eylediği li-ecli'l-muhâkeme bunun Dâvudpaşa Mahkeme-i şer'îyyesine havâle buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 11 Cumâdelevvel sene [1]306 [13 Ocak 1889]

Şeyh Nuri Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen dergâh meşihatının nizamden kime tevcihi gerekiyorsa ona göre usulü dairesinde işlem yapılması ve gerçek durumun beyan edilmesinin Bitlis vilâyeti merkez niyâbetine bildirilmesi.

[Numara:] 195

Şeyh Nûrî Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu rikâb arzuhâlinin leffiyle meâline nazaran derûn-ı arzuhâlde muharrer meşihat ciheti nizâmen kime tevcih olunmak lâzım gelir ise usûlû dâiresinde mu'âmele îfâsıyla hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı husûsunun Bitlis Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'îyyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındığı.

Fî 11 Cemâdelûlâ sene [1]306 [13 Ocak 1889]

Taşradaki cihetlerin tevcihinin mahallinden gelen maruzat üzerine icrâ edilmesi sebebiyle; buraca bir işlem yapılamayacağı ve bu nedenle Selânik niyâbetinden gelen telgrafnamenin hıfzı.

[Numara:] 197

Selanik Niyâbet-i şer'îyyesinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu telgrafnâme kırâet olundu. Bu misillü taşrada bulunan cihâtın tevc[i]hâtı mahalli ma'rûzâtı üzerine icrâ olunması nizâmı iktizâsından bulunmasına mebnî buraca mu'âmele icrâsı kâbil olamayacağından bunun Evrâk Odası'nda hıfzı tezekkür kılındı.

Fî 11 Cemâdelûlâ sene [1]306 [13 Ocak 1889]

Vekil Mehmed'in arzuhalinin gereğinin bildirilmesi için, belirtilen konuda verilen ilâmın daha önce tetkik edildiği Meclis-i Tedkikât-ı Şer'îyyeye gönderilmesi.

[Numara:] 196

Vekil Mehmed imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı pâdişâhîye bi't-takdîm Bâb-ı Vâlâ-yı Fetvâ-penâhîye gönderilip Meclis-i Meşâyih'e havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Meâline nazaran keyfiyyet Meclisce mechûl olup bu bâbda verilen i'âm ise mukaddemâ Fetvâhâne ve Meclis-i Tedkîkât-ı şer'îyyece tedkîk edildiği anlaşıldığından iktizâsı beyân buyurulmak üzere bunun meclis-i mezkûra havâle buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 11 Cemâdelûlâ sene [1]306 [13 Ocak 1889]

Fatih'te Emîr Buhârî Dergâhı'ndan çıkarılan talebelerin dergâhın şeyhi hakkındaki şikâyetlerini havi işbu arzuhalin, şeyh tarafından değil Ders Vekâletince çıkarılmış olmaları sebebiyle gerekli kanuni işlem yapılmak üzere Adliye Nezâretine gönderilmesi.

[Numara:] 198

Talebe-i ulûmdan İbrâhim Edhem Efendi ve sâ'ire mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Meâline nazaran Fâtih civârında Emir el-Buhârî hazretleri dergâhına iskân edilmiş oldukları hâlde şeyh efendi kendilerini cebren dergâhdan çıkararak haklarında mu'âmele-i gadriye îfâ eylediğinden bahisle yine dergâha iskân edilmelerini istid'âsından ibâret idiği anlaşılmış ise de bu gibi dergâhlara talebe iskânı muvâfık-ı emsâl olmadığı cihetle kendileri Ders Vekâlet-i behiyyesi ma'rifetiyle dergâhdan ihrâc edildiklerinden şeyh-i mûmâ-ileyh [varak: 15] tarafından haklarında vukû'a getirildiği iddi'â olunan mu'âmeleden dolayı nizâmen lâzım gelen mu'âmelenin îfâ buyurulması zımında bunun Adliye Nezâret-i celîlesine irsâl buyurulması bâbında.

Fî 11 Cemâdelûlâ sene [1]306 [13 Ocak 1889]

Cihât Kalemi derkenarında sözü edilen meşihatın adı geçen zata tevcih işleminin Evkaf Nezâretince icrâ kılındığı anlaşıldığından, işbu müzekkirenin iadesi.

[Numara:] 199

Cihât Kalemi'nden bâlâya muharrer derkenâr kırâet olundu. Meşihat-i mezkûrenin mûmâ-ileyh uhdesine tevcihi hakkında makâm-ı sâmi-i Meşihat-penâhiye takdîm kılınan 154 numaralı ve 20 Rebî'ülevvel sene [1]306 [24 Kasım 1888] târihli mazbata Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine irsâl kılınarak mu'âmele-i lâzime icrâ kılındığı bi't-tahkîk anlaşılmışla işbu müzekkire evrâkıyla mazrûfen i'âde edildi.

Fî 17 Cemâdelûlâ sene [1]306 [19 Ocak 1889]

İşbu mazbata ve eklerinin, Hintli Ahmed Dergâhı tevliyetinin Aziz Efendi'ye tevcihiyle ilgili olduğu anlaşıldığından, Mahkeme-i Teftişe gönderilmesi.

[Numara:] 200

İşbu mazbata ve melfûfâtı kırâet olundu.

Hülâsa-i mündericâtı: Ahmed el-Hindî hazretleri dergâh-ı şerîfinin tevliyeti Aziz Efendi'nin uhdesine tevcihi istid'âsından ibâret olmağla usûlen îfâ-yı muktezâsı zımında bunun melfûfâtıyla beraber mazrûfen Mahkeme-i Teftiş'e irsâl buyurulması bâbında.

Fî gurre-i Cumâdelâhir sene [1]306 [2 Şubat 1889]

Seyyid Mehmed'in arzuhalinde bahsi geçen dergâh meşihatine, Şerif Efendi Dergâhı halifelerinden Eşref Efendi vekâletiyle Şemseddin Efendi'nin tevcihi bir mazbata ile arz kılınmış olduğundan, işbu arzuhalin hıfzı.

[Numara:] 201

Es-Seyyid Mehmed mühürlü takdîm olunup havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde muharrer dergâhın meşihati ber-mûceb-i şart-ı vâkıf Şerif Efendi Dergâhı hulefâsından Eşref Efendi vekâlet etmek üzere sagîr Şemseddin Efendi'ye tevcihi bâ-mazbata arz kılındığından bunun hıfzı tezekkür kılındı.

Fi 8 Cumâdelâhir sene [1]306 [9 Şubat 1889]

Hintli Şeyh Ahmed Efendi'ye, tayinini talep ettiği Kütahya'da Ahî Mustafa Dergâhı meşihatının Hintlilere meşrut bulunmadığı gibi münhal de olmadığıнын defalarca ifade edilmesi.

[Numara:] 202

Hindî Şeyh Ahmed mühürlü taraf-ı sâmi-i Sadâret-penâhiye bi't-takdîm mazrûfen Bâb-ı Fetvâ'ya gönderilip Meclis'e havâle olunun işbu arzuhâl kırâet olundu. Mukaddemâ dahi arz ve beyân olunduğu üzere derûn-ı arzuhâlde muharrer Kütahya'daki Ahî Mustafa Dergâhı Hindilere meşrût olmayıp meşihat ciheti de münhal olmadığı cihetle is'âf-ı istid'â kâbil olamayacağı defe'âtla müsted'î-i mûmâ-ileyhe tefhîm edildiği kayden anlaşılmışın ol bâbda.

Fi 8 Cumâdelâhir sene [1]306 [9 Şubat 1889]

Mahkeme-i Teftişin derkenarında bahsi geçen dergâh meşihati daha önce Mehmed Tâlib ve Abdülhay efendilere niyâbeten tevcih edildiğinden, açıklanan sebeplerden dolayı şimdi de aynı şekilde meşihate müştereken mutasarrıf olmaları gerektiğinin tefhimi.

[Numara:] 203

Mahkeme-i Teftiş-i Evkâf-ı hümayûndan muharrer derkenâr ile mûmâ-ileyhimâ Mehmed Tâlib ve Abdülhay efendiler tarafından i'tâ edilen iki kıt'a arzuhâl ve melfûfu birleştirilerek mütâlâ'a ve icâbı müzâkere kılındı.

Mezkûr derkenârda meşihat-i mezkûre mukaddemâ mûmâ-ileyhimâ Mehmed Tâlib ve Abdülhay efendilere bi'n-niyâbe müştereken tevcih kılındığından yine mûmâ-ileyhimâyâ müştereken veyahud birine müstakillen tevcihi şıklarından hangisi tensîb olunduğu tasrîh edilmediği cihetle burasının îzâhı dermiyân edilmiş ise de müstağnî-i arz ve beyân olduğu üzere meşihat-i mezkûre Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin neşrinden evvel yani bundan otuz sene mukaddem bi'n-niyâbe müştereken mûmâ-ileyhimâyâ tevcih kılınarak şimdiye kadar ifâ-yı vazîfe ededikleri ve Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin neşrinden sonra müştereken cihet tevcihi memnû' olup bu gibi meşihati müştereken tevcih kılınanlar sinn-i rüşde vâsıl olduklarından sonra bi'l-imtihân ehil olana tevcihi irâde-i seniyyeyi hâvî 7 Muharrem sene 1289 târihli tezkire-i sâmiyye iktizâsından [olmağın] ol vechile meşihat-i mezkûrenin mûmâ-ileyhimânın icrâ-yı imtihânlarıyla ziyâde isbât-ı ehliyyet edenine tevcihi cihetine gidilse pederleri mahlûlünden

uhdelerine tevcih olunarak bu âna kadar vazîfesini îfâ eyledikleri ve otuz seneden berü mesken-i şer'î ittihâz ettikleri bir mahalden çıkarılmalarını îcâb edip bu ise rızâ-i âlî ve ma'delet-i seniyye-i cenâb-ı tâc-dârîye külliyyen mugâyir ve münâfî olduğu cihetle tecvîz edilemeyeceğinden ve bu misillü müştereken meşihat tevcih kılınmış tekâyâ ma'dûd olup keyfiyyet bilâhare onlara da sirâyete tahrîb-i hânmandan başka bir fâidesi görülemeyeceği cihetle alâ-hâlihî terki muvâfık-ı ma'delet olacağından husûsî olarak ber-vech-i arz-ı sabık ta'limât-ı dâhilimiz mücebince kemâ-kân Mehmed Tâlib Efendi vazîfe-i meşihati îfâ ederek küçük birâderi mûmâ-ileyh Abdülhay Efendi onun ma'iyetinde olarak dâire-i mahsûsasında ikâmet etmesi tensib olunup Meclisce bundan başka mu'âmele icrâsı gayr-i kâbil bulunmuş olduğundan meşihat-i mezkûre kemâ-kân müştereken uhdelerinde kaldığından müsted'î-i mûmâ-ileyh Mehmed Tâlib Efendi'ye cevâb verilmek üzere işbu evrâkın takımıyla mazrûfen mahkeme-i mezkûreye i'ade buyurulması bâbında.

Fî 8 Cumâdelâhir sene [1]306 [9 Şubat 1889]

Halil ve Hüseyin'in bahsi geçen dergâhtan ihraç edilmelerinin haklı bir sebebi yoksa dergâhta tekrar iskânlarının sağlanmasının Kırşehir mutasarrıflığına tebliği.

[Numara:] 204

Havâle buyurulan işbu tezkire-i sâmiyye melfûfuyla beraber mütâla'a olundu. Meâlinden bahisle merkûmân Halil ve Hüseyin nâm kimesnelerin dergâhdan tard ve ihrâcları bir sebebi sahîha müstenid değil ise kemâ-fi's-sâbık mahallerine i'adesiyle hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı husûsunun Kırşehir Mutasarrıflığı'na emr ü iş'âr buyurulması tezekür kılındı.

Fî 23 Cumâdelâhir sene [1]306 [24 Şubat 1889]

Edirne'deki Ramazan Efendi Dergâhı mütevellisi Binbaşı Ali Rıza Efendi'nin arzuhalinde dergâhın postnişini hakkında yazmış olduğu hususlar doğru ise, derhal engellenerek gerçek durumun bildirilmesi için Edirne merkez niyâbetine emir yazılması.

[Numara:] 205

Edirne'de kâin Ramazan Efendi Hazretleri dergâhı mütevellîsi asâkir-i şâhâne binbaşlarından rifatlı Ali RızâRızâ Efendi bendeleri tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâlin leffîyle meâline nazaran dergâh-ı mezkûr postnişinliğine ta'yîn kılınan Receb Efendi hakkın-da dermiyân edilen ifâdât mukârin-i sıhhat ise hemen men'îyle hakikat-i hâlin beyân ve inbâsı husûsunun Edirne Vilâyeti Merkez Niyâbet-i şer'îyyesine emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 23 Cumâdelâhir sene [1]306 [24 Şubat 1889]

Hintli Hacı Ahmed'e, tayinini talep ettiği Kütahya'da Ahî Mustafa Dergâhı meşihatının münhal ve Hintlilere meşrut bulunmadığından ve kendisi de meşihate ehil olmadığından, tayinin yapılamayacağını kendisine defalarca ifade edilmesi.

[Numara:] 206

Hindî Şeyh Ahmed tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet ve kayda mürâca'at olundu. Müsted'î-i merkûm tarafından bu bâbda mükerreren takdîm olunup havâle buyurulmuş olan arzuhâller üzerine Kütahya'da vâki' Ahî Mustafa Dergâhı meşîhat ciheti Hindîlere meşrût olmadığı gibi münhal dahi bulunmadığından ve ma'a-mâfih müsted'î-i merkûm vazîfe-i meşîhati ifâya ehil kesândan olmadığından istid'âsı is'âf edilmeyeceği defe'atla kendisine tefhîm edilmiş olmağın ol bâbda.

Fî 23 Cumâdelâhir sene [1]306 [24 Şubat 1889]

Bahsi geçen dergâh meşîhatinin Hintli Seyyid Mehmed Efendi'ye tevcihi için, ilâm ve mazbatasının gönderilmesinin Mardin mutasarrıflığına bildirilmesi.

[Numara:] 207

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden bi't-takdîm havâle buyurulan işbu tezkire kırâet olundu. Mezkûr tezkire zarfının zahrına muharrer işâret-i aliyye-i cenâb-ı Meşîhat-penâhileri mücebine meşîhat-i mezkûre bâ-berât-ı âlî müsted'î Seyyid Mehmed Hindî Efendi uhdesine tevcih kılınmak üzere mahallince lâzım gelen i'lâm ve mazbatanın sür'at-i irsâli husûsunun meâl-i tezkireden bahisle Mardin Mutasarrıflığı'na emr ü iş'âr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 29 Cumâdelâhir sene [1]306 [2 Mart 1889]

Şeyh Atâ Efendi'nin arzuhalinde bahsi geçen mübarek emanetlerin mahalline teslim edilmiş olduğunun Reis Efendi tarafından ifade edilmesi.

[Numara:] 208

Şeyh Atâ imzâsıyla rikâb-ı kamer-tâb-ı cenâb-ı mülûkâneye bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu. Derûn-ı arzuhâlde beyân olunan emânât-ı mübâreke zahr-ı arzuhâldeki işâret-i aliyye mücebine mahalline teslim edildiği reşâdetlü Reis Efendi hazretleri dâ'îleri tarafından ifade kılınmağın.

Fî 29 Cumâdelâhir sene [1]306 [2 Mart 1889]

Erzincan'da Aceb Gâzi Zaviyesi meşîhati yarım hissesinin Süleyman ve Mehmed efendilere tevcihinin, gönderilen evraklar arasında bulunduğu bildirildiği halde mevcut olmayan ilâmın her nerede ise bulunup gönderilmesi için, Erzurum vilayetinin işbu tahrirâtı ve eklerinin Evkaf Nezâretine yollanması.

[Numara:] 209

Erzincan'da vâki' Aceb Gâzî Zâviyesi'nin nisf hisse-i meşîhat cihetlerinin Süleyman ve Mehmed efendilere tevcihi hakkında Erzurum Vilâyet-i celîlesinden Evkâf-ı Hümâyûn nezâret-i celîlesine irsâl kılınıp havâle olunan tahrîrât ve melfûfâtı kırâet olundu.

Derûn-ı tahrîrâtta gönderildiği beyân olunan i'lâm-ı şer'î evrâk-ı mezkûre miyânında görülmeyişinden mezkûr i'lâm dahi nerede kalmış ise bi't-tahrîrât buldurularak Meclis'e irsâli zımının da işbu tahrîrâtın merbûâtıyla nezâret-i müşârun-ileyhâya isbâl buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 29 Cumâdelâhir sene [1]306 [2 Mart 1889]

İsmâil Hakkı'nın arzuhalinde bahsi geçen dergâhın ne zamandan beri kapalı olduğu ve şeyhinin hizmeti ne zamandan beri terk ettiğinin Gekbuze (Gebze) niyâbetinden sorulması.

[Varak: 16]

[Numara:] 210

İsmâil Hakkı mührüyle bi't-takdîm havâle buyurulan işbu arzuhâl kırâet olundu.

Me'âl-i arzuhâlden bahisle derûnunda mezkûr dergâh ne vakitden berü mesdûd olup şeyhi ne zamandan berü târik-i hizmet idiğinin ve el-yevm nerede mukîm olduğunun muvazzahan beyân ve inbâsı husûsunun Gekbuze kazâsı niyâbet-i şer'îyyesine emr ü izbâr buyurulması tezekkür kılındı.

Fî 29 Cumâdelâhir sene [1]306 [2 Mart 1889]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0017

Memurların sicillerinin muntazam bir şekilde kaydedilip takip edilmesi için; memuriyete tayin edilen, ayrılan, terfi ve tahvil-i memuriyyet edenlerin her ay sonunda cetvel tutularak Sicill-i Ahval İdaresine gönderilmesi hususunda, dâire-i Meşihate bağlı bütün kalem ve şubelere tamimen emir gönderilmesi.

[Numara:] 296

Huzûr-ı Âlî-i Cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Sicill-i Ahvâl Kalemleri, ta'lîmât-ı mahsûsası mücebince münhasıran me'mûrînün siyer ve ahvâlini ve vekâyî'-i mütenevvî'a-i resmiyyeleriyle bütün evsâfını zabt ve tescîl ile mükellef oldukları hâlde Bâb-ı Fetvâ-penâhîleri Sicill-i Ahvâl İdâresi'nce me'mûrîn-i ilmiyye ve şer'îyyenin silsile-i vekâyî'-i resmiyyelerinin ta'kîb ve tezyîli şimdiye kadar dâhil-i dâire-i imkân olamamıştı. Me'mûrînün intihâbât ve terakkîyatında büyük bir kıymeti hâiz olması lâzım gelen emr-i tescîlin her tarafca kesb etmekte olduğu ehemmiyet teemmül edilerek ricâl ve me'mûrîn ve mensûbîn-i ilmiyyenin ahvâl-i hâzıralarının kayıd ve tesbîtime hasr-ı mesâ'î kılınmış binâen-aleyh ba'demâ sicill-i ahvâl-i me'mûrîn mu'âmelât-ı mühimmesinin bir intizâm-ı dâimî tahtında cereyân etmesi için her şehir gâyetinde o ay zarfında vukû'a gelen infisâl ve ta'yîn ve terfî' ve tahvil misillü vukû'ât-ı mütevâliye-i resmiyyenin bilinmesi muktezâ-yı hâl ve maslahatdan bulunmuş olduğundan tasvîb-i âlî-i Meşihat-penâhîlerine mukârin olduğu takdîrde her ay nihâyetinde cedâvil-i mahsûsa ile idâre-i âcizîye ma'lûmât verilmesi lüzûmunun Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîleri dâhil ve hâricindeki mecâlis ve aklâm ve şu'abât rüesâsına ta'mîmen emr ü teblîğ buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 9 Muharrem sene [1]328, fî 8 Kânûn-ı sâni sene [1]325 [21 Ocak 1910]

Mücebince fî 12 Muharrem sene [1]328 [24 Ocak 1910]

Meşihat dairesi çalışanlarının sabah saat dört buçukta görevlerine başlayarak on buçuğa kadar vazifelerine devam etmeleri ve meşru mazeretleri olmadan kesinlikle görevleri başından ayrılmamaları gerektiğinin bildirilmesi.

Mesâlih-i vâkı'anın bilâ-te'hîr tesviye ve temşiyeti me'mûrîn ve ketebenin vakt ü zamânıyla devâm ve ifâ-yı vazîfeye bezl-i mesâ'î ve ikdâm etmelerine vâbeste bulunmasına ve hasbe'l-mevsim

günlerin uzamasına binâen iş'âr-ı ahîre deĝin eyyâm-ı ta'tîliyeden mâ'adâ beher gün sâ'at dört buçukda mevkî'-i me'mûriyyetlerinde bulunarak sâ'at on buçuĝa kadar vezâif-i mevdû'alarını îfâya sarf-ı makderet etmeleri ve ma'zeret-i meşrû'aları olmadıkça terk ve tekâsül etmemeleri irâde-i aliyye-i cenâb-ı Meşîhat-penâhîden olduĝu tebliĝ olunur.

Fî 21 Muharrem sene 1328 ve fî 22 Kânûn-ı sâni sene 1325 [2 Şubat 1910]

Bâb-ı Meşîhat Tahrîrât Müdîriyyeti

Meşîhat dairesi çalışanlarının sabah beşte görevlerine başlayarak on buçuĝa kadar vazîfelerine devam etmeleri ve meşru mazeretleri olmadan kesinlikle görevleri başından ayrılmamaları, ayrılanlar olursa günlük maaş kesintisi yapılacağı ve buna rağmen emre uymayanların müstafi sayılacaklarının tefhimi.

Me'mûrîn ve müstahdemînin vazîfelerine devamı ve mesâlih-i vâkı'anın hüsn-i temşiyeti matlûb ve mültezem olmaĝla bilumûm me'mûrîn ve müstahdemînin tebliĝ-i diĝere kadar sâ'at beşden on buçuĝa kadar me'mûriyyetleri başında bulunup kemâl-i dikkat ve ihtimâm-ı tâm ile vezâif-i mevdû'alarını hüsn-i îfâya i'tinâ ve hilâfî hareketden ittikâ etmeleri ve aksi takdîrde kıste'l-yevm icrâsı ve mütenebbih olmayanların müsta'fî addolunacağını muhakkak bilmeleri lüzûmu bâ-emr-i sâmi-i cenâb-ı Meşîhat-penâhî tebliĝ olunur.

Fî 3 Muharrem sene [1]328, fî 2 Kânûn-ı sâni sene [1]325 [15 Ocak 1910]

Mekke ile Medine arasında telgraf hattı bulunmaması, Dersaadet'teki resmî dairelerden Hicaz vilayetine çekilen umumi telgrafnamelerin Medine'ye de ulaştırılmak üzere Mekke'den Suriye'ye ve oradan da Medine'ye gönderilmesi mükerrer telgraf ücreti ödenmesine sebep olduğundan, bunun önüne geçilmesi için bu gibi telgrafların başlıklarına ayrıca Medine-i Münevvere'nin de yazılması.

Numara: 369

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Dersaadet'te makâmât-ı âliyye ve devâ'ir-i sâ'ireden Hicaz vilâyet-i celîlesine ve vilâyetin rüesâ-yı me'mûrînine umûm sırada keşîde olunmakta bulunan mufassal telgrafnâmelerin vilâyet-i müşârun-ileyhâ ile me'mûrîn-i mûmâ-ileyhim tarafından beyne'l-Harameyn telgraf hattı mevcut olmamasından dolayı tekrar Mekke-i Mükerrreme'den kablo vâsıtasıyla ve Beyrut ve Şam tarîkiyle Medine-i Münevvere'ye tebliĝ olunması hasebiyle mükerrer olarak birçok kablo ücreti verilmekde olup bu gibi evâmîr-i umûmiyye buradan vilâyet-i müşârun-ileyhâ ile defterdâr ve kumandanlıklara yazıldığı sırada serlevhasına Medine-i Münevvere'ye dahi olduğu işâret olunursa artık Hicaz'dan kablo vâsıtasıyla mezkûr belde-i tâhireye tebliĝât icrâsına ve şu hâlde kabloya mükerrer ücret i'tâsına mahal kalmayacağı ve bu da Hazîne-i celîlenin menâfî-i [n]i te'mîn edeceği mukaddemâ Suriye Başmüdîriyeti'nden iş'âr olunduĝu gibi bu kerre Hicaz Başmüdîriyeti'nden de [varak: 17] aynı teklîf vukû' bulduğuna mebnî ba'demâ devâ'irce bu vechile îfâ-yı mu'âmele olunması Posta ve Telgraf Müdîriyet-i Umûmiyyesi Vekâleti'nden inhâsına tezkîrede bildirilmiş ve keyfiyyet ta'mîmen

tebliğ edilmiş olmağla dâire-i aliyyece de icrâ-yı îcâbı bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 7 Şa'bân sene 1327 ve fî 11 Ağustos sene [1]325 [24 Ağustos 1909]

Mâliye nâzırı nâmına

Müsteşar bende Rifat

Yabancıların işlerinin daha kolay şekilde takibi için ecnebi sefaret tercümanları tarafından resmî dairelere yapılacak müracaatların Hariciye Nezâreti Müsteşar Muavinliği aracılığıyla yapılmasına dair Sadâret emri.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Numara: 180

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Ecânibe âid mesâlih ve mu'âmelâtın ta'kîbi maksadıyla sefârât-ı ecnebiyye tercümanları tarafından devâ'ir-i merkeziyyeye vukû' bulan mürâca'atların te'mîn-i hüsn-i cereyânı zımında mercî'-i mahsûsu olmak üzere Hâriciye Nezâreti Müsteşar Mu'âvinliği mahall-i ta'kîb ittihâz edildiğinden bahisle bundan dolayı lede'l-îcâb sâlifü'z-zikr mu'âvinlik makâmıyla nezâret müsteşarları beyninde muhâberet icrâsı ve bu usûlün vaz'ından maksûd olan menâfî'in istihsâli için ba'dezîn umûr ve mesâlih-i mezkûrenin teshîl ve tesrî'-i rü'yet ve cereyânı esbâbının istikmâli ile beraber doğrudan doğruya mürâca'at edecek tercümanlara bu yolda cevâb i'tâsı Hâriciye Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve devâ'ir-i sâ'ireye ta'mîmen tebliğât icrâ kılınmış olmağla ona göre îcâbının îfâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 12 Şevvâl sene [1]327 ve fî 14 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [27 Ekim 1909]

Sadrazam Hüseyin

İstanbul'un mülkiye ve inzibat işleriyle ilgili Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti ile değil İstanbul Valiliği ile muhabere olunması.

Bâb-ı vâlâ-yı Meşihat-penâhîye

Dersâdet mu'âmelât-ı mülkiyye ve inzibâtiyyesinden dolayı İstanbul vilâyetiyle muhâbere olunması lâzım geleceğine dâir.

Mukaddemâ dahi arz ve iş'âr olunduğu vechile Emniyet-i Umûmiyye Müdüriyeti mülgâ Zabtiye Nezâreti'nin münhasıran idâre-i zâbita ve umûr-ı inzibâtiyyeye ta'alluk eden vezâifini îfâyâ me'mûren teşekkül etmiş ve İstanbul ve mülhakâtı dâiresi bir vilâyet i'tibâr olunarak İstanbul Vilâyeti teşkil buyurulmuş olmasına ve her vilâyetin dâhil-i dâire-i idâresi bulunan memâlik umûr-ı mülkiyye ve inzibâtiyyesi me'mûrîn-i mahsûsası vâsıtasıyla o vilâyet makâmına râcî' olup Emniyet-i Umûmiyye Müdüriyeti'nin Polis müdüriyetlerine mercî'iyeti idâre-i umûmiyye-i zâbitaya nezâretten ve onu tanzîm ve tahrîkten ibâret bulunduğuna binâen Dersâdet mesâlih-i câriyye-i mülkiyyesinin sâir vilâyetde olduğu gibi devâ'ir-i mahsûsası ve zâbita-i idâriyyesine ta'alluk eden husûsâtın da İstanbul Polis Müdüriyeti ma'rifetiyle rü'yet ve tesviyesi İstanbul vilâyetinin vezâif-i asliyyesinden bulunduğundan bu gibi mesâlih-i müteferri'a-i idâreden dolayı

Emniyet-i Umûmiyye Müdüriyyeti'ne mürâca'at usûl-i merci'iyet ve salâhiyyete münâfî olduğu cihetle ba'demâ Dersa'âdet mu'âmelât-ı mülkiyye ve bi-hasebi'l-idâre umûr-ı zâbitasına âid husûsâtından dolayı İstanbul vilâyetiyle icrâ-yı muhâberât olunup polis hey'et-i mecmû'asının vezâif-i mürettebe-i umûmiyyesince muhâfaza-i intizâmıyla emn ü âsâyışın te'mîn-i istikrârına ta'alluk edecek tedâbîr [ve] vesâil-i umûmiyyeden mâ'adâ ahvâlde bir gûne muhâbere ve vesâtata merci' olamayacağı derkâr olan Emniyet-i Umûmiyye Müdüriyyeti'ne mürâca'at buyurulmamak sûretiyle takvîm-i mu'âmele ve ta'yîn-i merci'-i muhâbere buyurulmasına müsâ'ade-i Meşihat-penâhîleri sezâvâr olması ma'rûzdur.

Fî 6 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [19 Ekim 1909]

Emniyet-i Umûmiyye Müdürî Gâlib

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0018

Şûrâ-yı Devletin; Meşrutiyet'in ilanından evvel suç işleyip haklarında takibat yapılmakta olan veya hapishanelerden çıkmış bulunan adi suçlulara afla bazı haklar tanıyan kanunun, devlet memurlarının görevlerini yaparken veya bu vesile ile işledikleri suçları da kapsadığına dair kararının tebliği hakkında Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı vâlâ-yı hazret-i Meşihat-penâhîye

Numara: 204

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

İ'lân-ı Meşrutiyet'ten evvel irtikâb-ı cürm edip haklarında ta'kîbât-ı kânûniyye icrâ edilmekte olan yahud hapishanelerden birer sûretle çıkmış bulunan cerâ'im-i âdiyye maznûnîn ve mahkûmînî hakkında bazı ma'fuvvîyâtı havî neşrolunan kânûnun me'mûrîn-i devletin me'mûriyetlerini îfâen yahud me'mûriyetlerini îfâ vesîlesiyle irtikâb eyledikleri cerâ'ime de şâmil tutulması tezekkür kılındığı Hâriciye Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire vukû' bulan istifsâr üzere bi'l-havâle Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nden bâ-mazbata ifâde ve dev'îr-i merkeziyyeye ta'mîmen tebliğ-i mâdde kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ber-vech-i karar iktizâsının îfâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 15 Zilka'de sene [1]327 ve fî 15 Teşrîn-i sâni sene [1]325 [28 Kasım 1909]

Sadrazam Hakkı

Peygamberimizin doğum yıl dönümüne tesadûf eden günün resmî tatil olduğuna dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Numara: 287

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Fahr-i kâinât –aleyhi efdalü's-salât– efendimiz hazretlerinin vilâdet-i bâhirü'l-mes'adet-i nübüvvet-penâhîleri yevm-i mübârekinin eyyâm-ı resmiyye-i ta'tiliyyeden addolunması husûsuna Meclis-i Vükelâ karârıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurularak tebliğât-ı umûmiyye icrâ kılınmıştır. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 27 Saferü'l-hayr sene [1]328 ve fî 25 Şubat sene [1]325 [10 Mart 1910]

Sadrazam Hakkı

Müstakil sancağa dönüştürülmüş olan Karesi sancağıyla ilgili iş ve işlemlerin, Hudâvendigâr vilayeti vasıtasıyla değil doğrudan Mutasarrıflığa yazılarak yürütülmesine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Hülâsa: Karesi'ye âid mu'amelâtın doğrudan doğruya mutasarrıflığa tebliğine dâir.

Umûm: 493

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Hudâvendigâr vilâyetinden fekk-i irtibât ile müstakil livâ hâline tahvîl edilmiş olan Karesi sancağına âid mu'amelâtın devâ'ir-i merkeziyyece el-ân vilâyete tebliğ edilmekde olduğu ve şu hâl muhâberât-ı zâideyi istilzâm eyledikten başka ashâb-ı mesâlihın işlerinin teehhur-i rü'yetine de sebep olmakta bulunduğu vilâyet-i müşârun-ileyhâdan iş'âr kılınmış olmağla ba'dezîn mezkûr sancağa âid umûr ve mu'amelâtın doğrudan doğruya mutasarrıflığa tebliği lüzûmunun icâb edenlere emir ve tefhîmi menûr-ı müsâ'ade-i aliyye-i Meşihat-penâhîleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 22 Zilhicce sene [1]327 ve fî 22 Kânûn-ı evvel sene [1]325 [4 Ocak 1910]

Dâhiliye Nâzırı vekîli nâmına Müsteşâr Ali Fuad

Yeniden kaza teşkili ve bazı kazaların da livaya tahvili gibi hususlarda 1326 yılı bütçesine ne kadar tahsisat ilave edileceği belirlenip bütçe tasdik edilene kadar, bu konularda herhangi bir karar alınmamasına dair Sadâret tezkiresi.

[Varak 18]

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Numara: 196

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Yeniden kazâ teşkili ve bazı kazâların livâyâ tahvili gibi bütçede karşılığı olmayan ve masârıf-ı zâideyi istilzâm edecek olan husûsâtın senesi içinde mevki'-i tatbîke vaz'ı mümkün olamayacağı misillü gelecek sene bütçesinin bu yoldaki mukarrerâtdan dolayı tebdîl ve tağyîri dahi gayr-i câ'iz bulunmasına ve teşkilât ve taksîmât-ı mülkiyyede vukû'a getirilecek tebeddülâtın te'siri yalnız bir nezârete münhasır olmayıp devâ'ir-i müte'allika-i sâ'ire de bundan hissedâr olduğuna binâen teşkilât-ı cedîdeye lüzûm görüldüğü taktîrde bunun hangi nezâretlerin bütçelerinde ne gibi masârıfı istilzâm edeceği tamâmen tebeyyün ve hazînece tasdik edilmedikce bu bâbda bir karar ittihâz olunmaması ve şimdiye kadar irâde-i seniyye-i mülûkâneye iktirân eden ve arz ve istîzân olunarak henüz irâde-i seniyyesi şeref-sudûr etmeyen teşkilâttan dolayı üç yüz yirmi altı senesi bütçelerine ne mikdâr tahsîsât ilâvesi icâb edeceği Bütce Encümeni'nde nazar-ı tedkike alınmak üzere devâ'ir-i müte'allikaca Meclis-i Meb'ûsân'a iş'âr-ı keyfiyyet olunmakla beraber mezkûr bütçenin tasdikine kadar teşkilâtın te'hîr-i icrâsı Mâliye Nezâret-i aliyyesinin iş'ârı üzerine bi't-tensîb icâb eden devâ'ire teblîgât ifâ kılınmış olmağla Bâb-ı vâlâ-yı Meşihat-penâhîlerince de ona göre iktizâsının icrâsı bâbında emr ü irâde-i hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 4 Zilkâ'de sene [1]327 ve fî 5 Teşrîn-i sâni sene [1]325 [17 Kasım 1909]

Sadrazam Hakkı

Vefat eden devlet görevlilerinin ailelerinden geri alınacak devlet nişanlarının, doğrudan Maliye Hazinesine gönderilmesine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Numara: 222

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

26 Teşrîn-i sâni sene [1]325 târihli tezkireye zeyldir. Nişân-ı âlilerin ba'dezîn Hazîne-i celîle Veznesi'nde hıfzı Mâliye Nezâret-i aliyyesinin iş'arı üzerine bu kerre tensib edilmesine binâen me'mûrîn ve müstahdemîn-i devletten vefât edenlerin efrâd-ı âilesinden istirdâd edilecek nişanların Bâbiâli'ye gönderilmeyerek doğrudan doğruya Hazîne-i Mâliye'ye irsâli bilumûm devâ'ire teblîğ kılınmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ona göre icâbının îfâsına himmet buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Zilhicce sene [1]327 ve fî 5 Kânûn-ı evvel sene [1]325 [18 Aralık 1909]

Sadrazam Hakkı

Posta ve Telgraf ile Rûsûmat Müdiriyyet-i Umumiyyeleri Hazineye bağlandığından bunlarla ilgili muhaberatın Maliye Nezâreti vasıtasıyla yapılmasına dair Maliye Nezâreti tezkiresi.

Huzûr-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşîhat-penâhîye

Numara: 459

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir

Posta ve Telgraf ve Rûsûmât Müdiriyyet-i Umûmiyyeleri ahîran Hazîne-i celîleye ilhâk edilmiş olduğundan fîmâ-ba'd bu iki müdiriyyet ile icrâsına lüzûm görünecek muhâberâtın Mâliye Nezâreti vâsıtasıyla îfâsına emir ve müsâ'ade buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 16 Şevvâl sene [1]327 ve fî 17 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [31 Ekim 1909]

Mâliye nâzırı nâmına Müsteşâr Reşad

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0019-20

İstanbul'da salgın hastalıkların etkilerinin giderilmesi ve toplum sağlığının korunması için Şehremanetine bağlı olarak Müessesât-ı Hayriyye-i Sıhhiyye adı altında bir idare teşkil edildiğinden, bu konularla ilgili her türlü başvurunun doğrudan doğruya adı geçen müesseseye yapılmasına dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Hülâsa: Müessesât-ı hayriyye-i sıhhiyyenin sûret-i teşekkülü hakkında.

Umûm: 362

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Münâsebât-ı medeniyye ve mu'âmelât-ı iktisâdiyye icâbâtından olarak memâlik-i ecnebiyye ile vukû' bulan ihtilâtından dolayı Dersâadet ahvâl-i sıhhiyyesinin kesb ettiği ehemmiyet nazar-ı

dikkate alınarak envâ'-ı emrâz-ı müstevliyyenin te'sîrât-ı muhribesinin kesr ü izâlesi ve sıhhat ve selâmet-i umûmiyyenin te'mîn-i muhâfazası için pâyitahtta bulunan mü'essesât-ı sıhhiyye-nin terakkiyât-ı fenniyyeye tevfikân ıslâh ve tanzîmlerine nezâret etmek ve Şehremâneti Meclis a'zâsından Doktor Muhyiddin Bey'in taht-ı ri'yâsetinde bulunmak üzere mü'essesât-ı sıhhiyyeye mensûb mütehayyızân-ı me'mûrîn ve etibbâdan mürekkeben "Müessesât-ı Hayriyye-i Sıhhiyye" nâmıyla bir idâre teşkîl ve emânet-i müşârun-ileyhâya merbût hastahâne ve mü'essesât-ı sıhhiyye-i sâ'ire idârelerinin de bu mü'esseseye rabtı ve teferru'âtı Şûrâ-yı Devlet Mâliye Dâiresi'nin 26 Receb sene [1]327 ve 3 Temmuz sene [1]325 târîhli buyuruldu-i sâmi ile tebliğ olunan kararı iktizâsından olduğu hâlde emânet-i müşârun-ileyhânın sûret-i iş'ârına nazaran bazı devâ'irin mü'essese-i mezkûrenin teşekkülünden bî-haber olduğu anlaşıldığından ta'alluk eden mevâd hakkında doğrudan doğruya bu idâreye mürâcâ'at edilmek ve bu bâbda bir gûne müşkilât ve te'ehhurâta meydan verilmemek üzere umûm devâ'ir-i merkeziyyeye beyân-ı ma'lûmât ve icrâ-yı tebliğât olunmuştur. Taraf-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerince de ona göre ifâ-yı mu'âmeleye himmet buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Şevvâl sene [1]327 ve fî 22 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [4 Kasım 1909]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Fuad

Şûrâ-yı Devletin; Bosna-Hersek'in Avusturya'ya terkinden önce gelmiş olan muhacirlere, oradaki arazi ve emlaklerinin satışı için tanzim edecekleri vekâletnameler için Damga Resmi Kanunu'nda tanınmış olan pul vergisi muafiyetinin terkten sonrakileri de kapsadığı hakkındaki görüşünün tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 160

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Bosna muhâcirlerinin memleketlerindeki arâzî ve emlâkinin ferâğı için tanzîm edecekleri vekâlet hüccetlerinin pul resminden müstesnâ tutulup tutulmayacağı Mâliye Nezâret-i aliyyesinden lede'l-istifsâr alınan cevâbda Damga Resmi Kânûnu'nun yir[mi] yedinci maddesinin otuz sekizinci fıkrasında muhâcirînin müddet-i ma'fuvviyet-i nizâmiyyeleri zarfında memleketlerindeki emvâl-i gayr-i menkûleleri hakkında tanzîm edecekleri vekâletnâmelerin pul resminden müstesnâ tutulması lâzım geleceği musarrah olmasına nazaran Bosna muhâcirleri için de bir müddet-i ma'fuvviyyet ta'yîn edilmiş olduğu hâlde bu müddet zarfında hükm-i istisnâ'iden istifade etmeleri tabî'î olacağı gösterilmiş ise de muhâcirîn-i mezkûre için müddet-i ma'fuvviyet ta'yîn edilip edilmediği Fetvâhâne-i âlice gayr-i ma'lûm bulunduğu beyânıyla keyfiyyetin inbâsı lüzûmunu mutazammın ve Şûrâ-yı Devlet'e muhavvel 17 Ağustos sene [1]325 târîhli ve 71 numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri üzerine Tanzîmât Dâiresi'nden itâ kılınan mazbatada Damga Resmi Kânûnu'nun sâlifü'z-zıkr yirmi yedinci maddesinde muhâcirîne bu bâbda bahşolunan ma'fuvviyet mutlak olarak zikredilmiş ve Bosna ve Hersek kıt'asının Avusturya'ya terkine kadar gelen muhâcirîn dahi ma'fuvviyete mazhar olmuş olmasına nazaran ba'det-terk avdet edecek muhâcirîn hakkında ma'fuvviyet mu'âmesinin icrâsı tabî'î olduğunun cevâben

taraf-ı âlî-i Meşîhat-penâhîlerine izbârı tezekkür olunduğu dermiyân kılınmağla ona göre îfâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Ramazan sene [1]327, fî 20 Eylûl sene [1]325 [3 Ekim 1909]

Sadrazam Hakkı

Meclis-i Mahsûs-ı Vükelânın, bir devlet memurunun görevinden azli hususunda Kanun-ı Esasî'nin 39'uncu maddesine göre hareket edilmesi gerektiği hakkındaki kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 19]

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Numara: 210

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Me'mûrîn-ı mülkiyye Terakkî ve Tekâ'üd Nizâm-nâmesi'nin on altınca maddesinin bir fıkrasında muharrer esbâbdan dolayı bir me'mûrun azline dâire-i müte'allikasının salâhiyeti teslim olunmakla beraber işten [el] çektilirip maznûnen mahkemeye tevdi' olunan me'mûrünün kable'l-hükm azilleri câiz olamayacağından bu kabîl me'mûrünün azl ü nasbınca netîce-i muhâkemeye intizâr edilmesi musarrah bulunmasına ve sû-i hâl ve isti'mâlleri sâbit olan me'mûrünün haklarında verilecek hükme intizâr-ı azledilmeyerek vazîfelerinin vekâleten îfâ ettirilmesi mahzûrdan sâlim görülememekte olmasına binâen gerek esbâb-ı muhaffife gerek esbâb-ı münferide dolayısıyla azli lâzım gelen me'mûrünün elde edilecek delâ'il-i sübûtiyyeye istinâden evvelemlerde azledilmesi ve ba'dehû haklarında ta'kîbât-ı kânûniyye icrâsı îcâb edenler için mehâkim-i müte'allikasına mürâca'at olunması ve esbâb-ı zarûiyye-i azlin dev'ir-i mezkûrenin takdîrine bırakılması hakkında bir karar ittihâzı lüzûmunu mutazammın Mâliye Nezâret-i aliyyesinin Şûrâ-yı Devlet'e muhavvel tezkiresi üzerine şûrâ-yı mezkûr Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'da kırâet olunan mazbatada me'mûrünün devletce görünecek bir sebep-i zarûriyye binâen azlolunabilmesi ve sebep-i zarûrînin ta'yîni maddesinin Meclis-i Vükelâ'ya âidiyeti Me'mûrîn-ı Mülkiyye Terakkî ve Tekâ'üd Kararnâmesi'nde muharrer olmasına nazaran sebep-i zarûrînin ta'yîni[n]i dev'ir-i müte'allikasına bırakmak câiz olamayacağı gibi taht-ı muhâkemeye alınmasına lüzûm görünen me'mûrîn kable'l-muhâkeme azliyle yerlerine diğerlerini ta'yîn etmek inde'l-muhâkeme berâ'eti tebeyyün edenler hakkında mağdûriyeti müstelzim olacağı nazar-ı adâlete alınarak mâdde-i azl de kânûnen mûcib-i azl ef'âl ve harekâtın tahakkuk etmesine hasr edilmiş olduğundan o kabîl me'mûrîn hakkındaki ta'kîbât-ı kânûniyyenin tesrî'yle netîce-i muhâkemeye göre mu'âmele olunmak lâzım geleceği dermiyân kılınmış ve sâlifü'z-zikr kararnâme esâsen Meclis-i Umûmî'den geçmemiş olduğu gibi ahîran bi't-tanzîm meclis-i mezkûrun tasdikine ve irâde-i seniyyeye iktirân eden Tekâ'üd Kânûnu ise me'mûrîn-ı mülkiyyenin sûret-i azl ve ta'yîni[n]e dâir ahkâmı gayr-i muhtevî bulunmuş olup Kânûn-ı Esâsî'nin otuz dokuzuncu maddesinde bilcümle me'mûrîn nizamî ta'yîn olunacak şerâit üzere ehil ve müstahıkk oldukları me'mûriyetlere intihâb olunacakları ve bu vechile intihâb olunan me'mûrların kânûnen mûcib-i azl hareketi tahakkuk etmedikçe ya kendileri isti'fâ eyle[me]dikçe yahud devletçe bir sebep-i zarûrî görülmedikçe azl ya tebdil olunamayacakları muharrer bulunmasına nazaran Kânûn-ı Esâsî'nin bu maddesi ahkâmına tevfi-k-i mu'âmele olunması tabî'i

ve bunda bahsolunan esbâb-ı zarûriyye-i azlin ta'yîni mazbata-i mezkûrede gösterildiği vechile Meclis-i Vükelâ'ya âid olmayıp usûl-i Meşrûtiyyet îcâbınca me'mûrların mensûb oldukları dâirelerin nâzırlarına râci' ve ma'a-hâzâ nezâretlerin takdîri üzerine infisâl edeceklerin ale'l-usûl mürâca'atla taleb-i hak ve ma'delete salâhiyetleri bâkî bulunduğundan bu vech ile mu'âmele olunması meclis-i mezkûr kararıyla bilumûm devâire tebliğ kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyye de mücebince iktizâsının ifâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 19 Zilka'de sene [1]327 ve fî 19 Teşrîn-i sâni sene [1]325 [2 Aralık 1909]

Sadrazam Hakkı

Meclis-i Mahsûs-ı Vükelânın, Osmanlı memleketindeki hiçbir hür vatandaşın köle ve cariye olarak alınıp satılamayacağı hakkındaki kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 185

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Men'-i esâret hakkında Dâhiliye Nezâret-i aliyyesinden ve bazı taraflardan vukû' bulan iş'ârât ve mürâca'ât üzerine sebk eden tebliğ mücebince taraf-ı âlî-i Şeyhülislâmîleriyle ba'de'l-muhâbere Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nden itâ ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'da mütâla'a olunan mazbatada dermiyân olduğu vechile dâr-ı İslâm'da hürriyet asıl olmasıyla kendilerinin rıkka münkâd köle ya câriye oldukları hiçbir taraftan iddi'â olunmayan eşhâsa aslâ müdâhale edilmeyip ancak rıkka inkıyâd-ı sâbıklarının sübûtuyla hâlâ köle ya câriyeleri oldukları mevlâları tarafından iddi'â olunanlar haklarında behemehâl ber-nehc-i şer'î murâfa'a iktizâ edeceği Fetvâhâne'nin ifâdesine atfen taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerinden iş'âr olunmasına ve memâlik-i Osmâniyye'de esâret kânûnen memnû' ve memnû'îyyet-i vâkı'a Kânûn-ı Esâsî ile de müeyyed ve mesâğ-ı istirkâkın vücûdu ahvâl ve şerâit-i mahsûsaya tâbi' olduğu hâlde esâsen kayd-ı esâretten âzâde olan Çerkeslerin vesîle-i ticâret ittihâzı gayr-i câiz bulunduğuna binâen Çerkes vesâir köle ve câriyelerin de üserâ-yı zenciyye gibi men'-i bey' ü şirâsı ve rıkka inkıyâdları mevlâları tarafına iddi'â olunanlar olur ise haklarında ber-nehc-i şer'î hemen mürâfa'a icrâ ve hükümleri sür'at-i mümkin ile itâ olunarak şer'an ve kânûnen hür olan bir takım ebnâ-i vatanın kayd-ı esâret altında kalmalarına meydan verilmemesi husûsuna meclis-i mezkûr kararıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allık buyurularak Adliye ve Dâhiliye Nezâret-i celîle ve cliyyelerine tebliğât icrâ kılınmış olmağla Bâb-ı vâlâ-yı Meşihat-penâhîlerince de ona göre ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 18 Şevvâl sene [1]327 ve fî 20 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [2 Kasım 1909]

Sadrazam Hakkı

Şûrâ-yı Devletin, Tensik Kanunu'nun padişah tarafından tasdik edildiği tarihten itibaren geçerli olacağı hakkındaki görüşünün tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 228

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

22 Teşrîn-i evvel sene [1]325 târihli tezkireye zeyldir. Tensik Kânûnu'nun hükmü târih-i tasdikinden bed' ile tensik komisyonları netîce-i mukarrerâtının i'lânı târihine kadar cârî olacağı Şûrâ-yı Devlet kararı iktizâsından ise de mezkûr kânûnun tasdik-i âliye iktirânı târihi 17 Haziran sene [1]325 olduğu hâlde nezâret muhâsebesinde mevcûd kânûnda târih-i neşri 25 Haziran sene [1]325 olarak muharrer bulunduğ ve Matbûât-ı Dâhiliyye İdâresi'nden verilen müzekkirede dahi kânûn-ı mezkûrun 27 Haziran sene [1]325 târihinden i'tibâren *Takvîm-i Vekâyî* ile i'lânına başlanıldığı ifâde kılınmış olduğu beyânıyla tevârih-i mezkûrenin hangisi mu'teber olacağına dair istifsârı hâvî Dâhiliye Nezâret-i aliyyesinden vârid olan tezkire-i cevâbiyye Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ olunan mazbatada Tensik Kânûnu'nun tasdikiyle beraber sinni altmış beşi tecâvüz eden me'mûrların her hâlde mütekâ'id addedilmeleri muktezî bulunduğu kânûnun hükm-i sarîhi icâbından olmasına ve ekser-i devâ'irce me'mûrların mezkûr kânûndan istifâde edecekleri mülâhazasıyla târih-i tasdikinden i'tibâren rızâlarına bakılmaksızın tekâ'üde sevk edilmiş olmaları dahi bu fikre müstenid bulunmasına nazaran mezkûr kânûnun târih-i tasdiki olan 17 Haziran sene [1]325 târihinden mu'teber olması lâzım geleceği inbâ ve mücebince devâ'ir-i sâ'ireye de teblîgât icrâ olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ona göre ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 19 Zilhicce sene [1]327 ve fî 19 Kânûn-ı evvel sene [1]325 [1 Ocak 1910]

Sadrazam Hakkı

Paris'te yayımlanan ve Osmanlı ülkesine girişi yasak olduğu halde ecnebi postalarıyla çeşitli kişiler adına resmî dairelere gelen *Serbestî* gazetesi nüshalarının zabıta memurlarına teslim edilmesine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Umûm: 390

Hülâsa: *Serbestî* gazetesinin me'mûrîn-i zabıtaya teslim olunması hakkında.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Memâlik-i Osmâniyye'ye idhâli taht-ı memnû'iyete alınan Paris'te münteşir *Serbestî* gazetesi birçok zevât nâmına ecnebi postalarıyla vürûd ederek devâ'ir-i resmiyyede masalar üzerinde görülmekte olduğundan ve bu hâl memnû'iyet-i vâkı'aya mugâyir bulunduğu bahisle mezkûr gazetenin her kimin nâmına vürûd ederse masalar üzerinde bırakılmayarak me'mûrîn-i zabıtaya teslim edilmesi lüzûmu Emniyyet-i Umûmiyye Müdiriyyeti'nin iş'ârı üzerine bi'lumûm devâ'ir-i merkeziyyeye teblîğ edilmiş olunmağla dâire-i aliyye-i Meşihat-penâhîce de ona göre icâb edenlere ifâ-i vesâyâ buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 26 Şevvâl sene [1]327 ve fî 28 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [10 Kasım 1909]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Fuad

Şûrâ-yı Devletin, 65 yaşını doldurmuş olup Tensik Komisyonunun kurulmasından önce kendi isteğiyle emekliliğini isteyenlere de Tensik Kanunu hükmüne istinaden, ikramiye verilmesi lazım geleceği hakkındaki kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 20]

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Numara: 190

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Sinni altmış beşi tecâvüz edip de Tensik Komisyonu'nun in'ikâdından evvel kendiliklerinden tekâ'üd istid'asında bulunarak mu'amelât-ı lâzimesi ikmâl edilenlere Tensikât Kânûnu mücebince ikrâmiye i'tâsı lâzım gelip gelmeyeceği hakkında istifsârı hâvî Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i aliyyesinden gelen tezkire Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle Tensikât Kânûnu'nun hükmü târih-i tasdikinden bed' ile tensik komisyonları netice-i mukarrerâtının i'lânı târihine kadar cari olacağı gibi sinni altmış beşi tecâvüz eden zevâtın gerek ihtiyârı munzam olsun gerek haklarında komisyon mukarrerâtı tatbîk edilsin her hâlde mütekâ'id addedilmeleri muktezî bulunduğu kânûn-ı mezkûrun hükm-i sarîhi icâbından olup bu müddet zarfında sinni hadd-i mezkûra vâsıl olanlardan gerek ihtiyâr-ı zâtîleriyle tekâ'üd edilmiş bulunanlara gerek tensik komisyonlarının mukarrerâtı neticesi olarak tekâ'üde da'vet edilenlere mezkûr kânûn hükmüne tevfiқан ikrâmiye i'tâsı lâzım geleceğinden o sûretle ifâ-yı mu'amele olunması Tanzimât Dâiresi'nden bâ-mazbata ifâde ve ta'mîmen devâ'ire tebliğ-i mâdde edilmekle Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîlerince de ona göre iktizâsının ifâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Şevvâl sene [1]327 ve fî 25 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [4 Kasım 1909]

Sadrazam Hakkı

Meclis-i Mebusân'ın, Tensik Kanunu gereğince yapılan tensikattan şikâyet edenlerin başvurularını incelemek üzere teşkil edilen Encümen-i Mahsûs'un yetkileri hakkındaki kararı ve bunun tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Numara: 211

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Tensik Kânûnu mücebince devâ'ir ve mehâkimde icrâ kılınan tensikât-ı ahîreden şikâyet edenlerin istid'ânâmelerini tedkik etmek üzere Hey'et-i Umûmiyye kararıyla teşkil edilen Encümen-i Mahsûs'un derece-i salâhiyyetine dâir Meclis-i Meb'ûsânca ittihâz olunup kuvve-i icrâiyyece ma'lûm olmak üzere Meclis-i mezkûr riyâset-i celîlesinden bâ-tezkire tesyâr ve bilumûm devâ'ire tebliğ kılınan kararın bir sûreti taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine irsâl kılınmış olmağla ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 22 Zilkâ'de sene [1]327, fî 22 Teşrîn-i sâni sene [1]325 [5 Aralık 1909]

Sadrazam Hakkı

Tahrîr Sûreti

Tedkîk-i Tensikât Komisyonu'nun salâhiyet-i tahkikiyesi şikâyet edilen tensikâta şâmil olup sıfat-ı vekâleti tensikât-ı vâkî'anın bu bâbdaki kânûnun rûh ve maksadına mülâyim-i ma'delet ve hakkâniyetin ve menâfi'-i umûmiyye-i memleketin muktezâ-yı hakikîsine muvâfık olarak icrâ edilip edilmediğini tahkik eylemek şâyed esnâ-yı tahkikâtta haksızlık vukû'u tebeyyün ederse mazbata ile Meclis'e arz eylemek ve tahkikâtın izhâr-ı hak ve hakikatine medâr olacak sûretde cereyânını te'minen Tedkîk-i Tensikât Encümeni vazîfesine âid olan dosyalar ile sâir evrâkı doğrudan doğruya nezâretlerden ve devâ'irden celb ve mütâlâ'a edebileceği gibi şühûd istimâ' eylemek hakkını dahi hâ'iz bulunduğu iktizâ eder ise nâzırları da da'vet ederek ma'lûmâtlarına mürâcâ'at edebileceği ve celb edeceği şahidler me'mûrından bulunur ise mensûb olduğu dâirenin nâzırları ma'rifetiyle celb olunmak iktizâ edeceği husûslarına karar îtâsıyla Tedkîk-i Tensikât Komisyonu'nun bu karar dâiresinde ifâ-yı vazîfeye mübâşeret eylemek üzere mezkûr encümene havâle olunmasını teklîf ediyorum.

Fî 16 Teşrîn-i sâni sene [1]325 [29 Kasım 1909]

Kırkkilise Meb'ûsu Emrullah

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0021

Devlete ait menkul ve gayrimenkul emval ile demirbaş eşyanın satışında ve bütçede yer almayan ve bir defada yapılacak 1.000 liradan fazla harcamalarda Bütçe Kanunu'nun 6'nca ve 13'üncü maddelerinde belirtildiği şekilde hareket olunmasına dair Maliye Nezâreti tezkiresi.

Numara: 397

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir ki

Muvâzene-i Umûmiyye Kânûnu'nun altıncı maddesinin fıkra-i ahîresinde mîriye âid olup satılacak kâffe-i emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûle ve demirbaş eşyâ bedelâtı da münhasır[an] me'mûrîn-i Mâliyye ma'rifetiyle kabz ve istifâ edileceği muharrer olduğu hâlde bazı devâ'irde kânûnun bu hükmüne tamamıyla ri'âyet edilmediği işitilmekte ve on üçüncü maddesinde bin liradan yukarı olup da defâten sarf olunacak mikdârı bütçede musarrah ve masârif-ı mukanneneden ma'dûd olmayan masârif-ı gayr-i mukannene hakkında ittihâz-ı karâr olmazdan evvel Mâliye Nezâreti'ne iş'âr ve muvâzenedeki tahsîsât-ı mürettebenin sene nihâyetine kadar tecâvüz etdirilmeyeceği te'mîn edilip Mâliye Nezâreti'nce de bi't-tedkîk tasdik olunmadıkça sarfiyât icrâ olunamaz denildiği hâlde dâirelerinden bazılarında işe karar verildikten sonra hazîneye iş'âr vukû'u görülmektedir. Ma'lûmdur ki altıncı madde-i kânûniyyeye o fıkranın vaz'ından maksad devr-i sâbıkın mîrâsı olan âdât ve mu'âmelât-ı seyyiye karşı birer kânûn-ı mahsûs ile ta'yîn-i harekât edilinceye değin elde bulunan hükûmet mallarıyla ondan ziyâde sû-i isti'mâle uğrayan demirbaş eşyanın nizâmında ve yolunda satılıp hukûk-ı hazîneyi izâ'aya meydan vermemek on üçüncü maddenin dercindeki hikmet de haddi ve zamân-ı sarfı mu'ayyen ve mukannen olmayan masârifin bin liradan ziyâdesi te'diye ve tahakuk îtibâriyle bir emr-i mühim addedilip zamân-ı te'diyede Mâliye Nezâreti'nce gözedilmesi lâzım gelen imkânı ve o nev' masârif-ı gayr-i mukannenenin birden bire mükerrer zuhûruyla tahsîsâtın sene nihâyetine kadar kifâyet etmemesi gibi ihtimâlâtı gözederek hükûm-i kânûnu halelden vikâye etmek ve ettirmek olduğuna

mebnî bu iki nokta-i mühimme-i mâliyye hakkında bi'l-hâssa nazar-ı dikkatinizi celb etmeye lüzûm gördüm ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 15 Şa'bân sene [1]327 ve fî 18 Ağustos sene [1]325 [1 Eylül 1909]

Mâliye nâzırı nâmına

Müsteşar (İmza)

Meclis-i Meb'ûsan'a verilip ilgili dairelere havale edilen arzuhallerin cevabının tezkireyle verilmeyip eskiden olduğu gibi arzuhalin altına yazılması hakkındaki Meclis-i Meb'ûsan tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 268

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Meclis-i Meb'ûsân'a verilip devâ'ir-i müt'e'allikasına tevdî' olunan arzuhâller üzerine cereyân eden mu'âmelenin zîrlerine derkenâr sûretinde tahrîriyle i'âdesi mukaddemâ kararlaştırılmış ve o yolda mu'âmeleye devam edilmekte bulunmuş olduğu hâlde bir müddetden beri irsâl olunan müsted'âyâtın cevâbları tezkire ile vürûd etmekte olduğundan ve bu sûret mu'âmelât-ı zâideyi istilzâm etmekle beraber aynen ashâbına i'âdesi usûlden olan arzuhâllerin zîrinde cevâblarının muharrer olmaması dahi envâ'-ı müşkilâtı dâ'î olmakda bulunduğundan bahisle ba'dezîn tezkire tastîrinden sarf-ı nazarla kemâ-fi's-sâbık mu'âmele ifâsı lüzûmu Meclis-i Meb'ûsân riyâset-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve mücebince devâ'ire teblîgât icrâ kılınmış olmağla nezâret-i celîlelerince de ber-vech-i muharrer ifâ-yı mu'âmeleye himmet buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 8 Safer sene [1]328 ve fî 6 Şubat sene [1]325 [19 Şubat 1910]

Sadrazam Hakkı

Meclis-i Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyye riyâsetinin; malulen emeklilik veya bedenî bir arızadan dolayı mezuniyet isteğinde bulunan memurların muayeneye ne şekilde gönderilmeleri gerektiği hakkındaki yazısının tebliğine dair Dâhiliye Nezâreti tezkiresi.

[Varak: 21]

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Umûm: 509

Meclis-i Tıbbiyye'ye berâ-yı mu'âyene gönderilecek me'mûrîn hakkında.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Ma'lûliyetlerinden bahisle icrâ-yı tekâ'üdleri veya ârıza-i vücûdiyyelerinden dolayı me'zûniyet istihsâli istid'âsında bulunan ve berâ-yı mu'âyene gönderilecek olan me'mûrînin ta'yîn-i hüviyetleri için ya bir me'mûr-ı mahsûsa terfikan i'zâmları yahud kavillerince mensûb olduğu dâirenin mühr-i resmîsi ile tahtîmi ve bunlardan emrâz-ı dimâğiyyeye mübtelâ olanların da ahvâl-i sâbika ve hâzırası hakkında lâzım gelen ma'lûmât istihsâl edilmek üzere ahvâline vâkif âilesi efrâdından birinin de birlikte bulundurulması lüzûmunun bilcümle devâ'ir-i merkeziyyeye teblîği Meclis-i

Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyye riyâsetinden iş'âr kılınmış ve îcâbı icrâ edilmiş olmağla ba'dezîn bu vech ile mu'âmele îfâsı husûsunun îcâb edenlere tebliğine müsâ'ade-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri sezâvâr buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Zilhicce sene [1]327 ve fî 27 Kânûn-ı evvel sene [1]325 [9 Ocak 1910]

Dâhiliye Nâzırı vekîli nâmına Müsteşar Ali Fuad

Padişahın doğum günü münasebetiyle öğle vaktinde top atılması dışında bir şey yapılmaması hakkında, irade-i seniyyenin tebliğine dair Dâhiliye Nezâreti tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Hülâsa: Vilâdet-i bâhirü'l-meymenet-i hazret-i pâdişâhîye müsâdif günde yalnız vakt-i zuhrda top endahtı ile iktifâ edilmesine dâir.

Numara

Umûm: 361

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Vilâdet-i bâhirü'l-meymenet-i hazret-i pâdişâhî mülâbesesiyle devâ'ir-i resmiyye ve emâkin-i husûsiyyenin tenvîri ve fişek ve sâ'ire endahtı gibi beyhûde masârîf ve tekellûfât ihtiyâr olunması nezd-i hümayûn-ı mülûkânede arzu buyurulmamakta olduğundan yevm-i mezkûrda yalnız vakt-i zuhrda top endahtı ile iktifâ edilmesi zımnında lâzım gelenlere tebliğât îfâsı husûsuna Harbiye Nezâreti Vekâlet-i aliyyesinin tezkire-i ma'rûzası üzerine irâde-i seniyye-i cenâb-ı tâc-dârî şeref-sudûr buyurulmuş olduğu bâ-tezkire-i sâmiyye izbâr buyurulmuş ve keyfiyyet ta'mîmen tebliğ edilmiş olmağla dâire-i celîle-i Fetvâ-penâhîlerince de ona göre iktizâsının îfâ buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 13 Şevvâl sene [1]327 ve fî 15 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [28 Ekim 1909]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Fuad

Dâhiliye Nezâretine cevaben gönderilecek tezkirelerde, hangi şube ve idarenin hangi tarih ve numaralı tezkiresine cevap olduğunun belirtilmesine dair Dâhiliye Nezâreti tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Hülâsa: Nezârete cevâben yazılacak evrâk hakkında.

Numara

Umûm: 398

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

İntizâm-ı kuyûd ve mu'âmelâtı te'mîn için ba'dezîn nezâret-i âciziye cevâben irsâl kılınacak tezkirelerde hangi şu'be ve idâreden yazılan hangi târih ve numaralı tezkireye cevâb olduğunun tasrih edilmesi ta'mîmen tebliğ edilmiş olmağla Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîlerince de berminvâl-i muharrer mu'âmele îfâsı husûsuna müsâ'ade-i aliyye-i Fetvâ-penâhîleri sezâvâr buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Şevvâl sene [1]327 ve fî 28 Teşrîn-i evvel sene [1]325 [10 Kasım 1909]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Fuad

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0022

Bir Osmanlı tarihi yazmak maksadıyla, masrafları padişah tarafından karşılanmak üzere Vakanüvis Abdurrahman Efendi başkanlığında kurulan komisyonun çıkan irâde-i seniyye gereğince resmî adının Târih-i Osmânî Encümeni olduğu ve bu konuda kaleme alınan talimat layihasının yürürlüğe girdiği, bu talimatnameye göre; encümenin devlet hizmetinde bulunmakta olan daimî ve yardımcı üyeleriyle bazı ihtisas erbabına toplantılara katılmaları için gerekli izinlerin verilmesi gerektiği ve üyelerin incelemek üzere resmî dairelerin evrak mahzenlerine müracaata mezun olduklarına dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 207

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Masârîf-ı tab'îyyesi ceyb-i hümayûn-ı mülûkâneden tesviye olunmak üzere mükemmel bir târih-i Osmânî vücûda getirilmesi zımnında ber-mantûk-ı emr u fermân-ı hümayûn a'yândan Vak'anüvis Abdurrahman Efendi Hazretlerinin taht-ı riyâsetinde teşkil olunan komisyonun Târih-i Osmânî Encümeni nâmıyla resmen tanınması ve bu bâbda kaleme alınan ta'lîmât lâyihasının mevki'-i tatbika vaz'ı husûsuna müşârun-ileyh tarafından vukû' bulan iş'âr üzerine Meclis-i Mahsûs-ı Vükela kararıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allık buyurulmuş ve mezkûr encümen a'zâ-yı dâimesinden hizmet-i devletde bulunanlara encümenin eyyâm-ı in'ikâdiyyesinde hâzır bulunmak üzere mensûb oldukları dairelerce müsâ'ade ve bunların mümkün mertebe İstanbul'da istihdâm olunmalarının nazar-ı dikkate ahz olunması ve a'zâ-yı dâimededen başka devâ'ir-i hükûmetde müstahdem olan a'zâ-yı mu'âvinenin vesâir bazı erbâb-ı ihtisâsın dahi lede'l-hâce encümene da'vetlerinde ruhsat verilmesi ve encümen a'zâsının li-eclî't-tetebbu' devâ'irin evrâk mahzenlerine mürâca'ata me'zûn olmaları zikrolunan ta'lîmâtın cümle-i mündericâtından olarak müşârun-ileyhe ve bilumûm devâ'ire teblîgât icrâ kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyye de ona göre iktizâsının îfâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 19 Zilkâ'de sene [1]327 ve fî 19 Teşrîn-i sâni sene [1]325 [2 Aralık 1909]

Sadrazam Hakkı

İlmiye ve mülkiye sınıfına mensup kâtip ve memurların, yaz mevsimine mahsus olmak üzere haziran ayı başından itibaren öğle vakti 1 saat yemek ve istirahat arası vermek üzere öğleden 2,5 saat önce mesaiye başlayıp öğleden 5 saat sonra ayrılacakları, ancak bunlardan bir kısmının her gün sırayla daire amirinin dönüşüne kadar bekleyeceklerine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 114

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Devâ'ir-ı mülkiyyece bir zamanda işe başlatılarak aynı sâatte ta'tîl-i mesâ'î edilmesi intizâm-ı mu'âmelât nokta-i nazarından müstelzim-i muhassenât olacağından bahisle umûm devâ'ir-i devletce evkât-ı mesâ'înin tevhidî lüzûmuna dâir Adliye Nezâret-i celîlesinden vârid olan tezkire

Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'da lede'l-mütâla'a vâkı'â umûm devâ'ir-i devletce evkât-ı mesâ'inin tevhi'di mu'âmelâtın intizâm-ı cereyânını ve ashâb-ı mesâlih için suhûleti mûcib olacağına binâen mevsim-i sayfa mahsûs olmak üzere haziran ibtidâsından i'tibâren bilumûm me'mûrîn ve ketebe-i ilmiyye ve mülkiyyenin vakt-i zuhrdan i'tibâren bir sâ'at ta'âm ve istirahat etmek üzere zuhrdan iki buçuk sâ'at evvel işleri başında bulunup zuhrdan beş sâ'at sonra avdet etmeleri fakat devâ'ir aklâmının mevcûduna göre müstahdeminden mikdâr-ı münâsibinin akşamları rüesâ-yı devâ'irin avdetlerine kadar bi'l-münâvebe intizâra mecbûr tutulmaları ve evkât-ı mu'ayyenede bilâ-ma'zeret ve ruhsat devâm etmeyenler hakkında kiste'l-yevm icrâsı ve devamsızlığı tekrar eyleyenler haklarında dahi mu'âmele-i lâzimenin îfâsı zımında devâ'ire tebliğât icrâsı bi't-tezekkür iktizâsı îfâ kılınmış olmağla dâire-i ilmiyyece de mücebince îcâbının icrâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 3 Cumâdelâhir sene [1]328 ve fî 29 Mayıs sene [1]326 [13 Mayıs 1910]

Sadrazam Hakkı

Mevlânâ Dergâhı postnişini Abdülhalim Çelebi Efendi'nin yerine Veled Çelebi'nin tayini hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 22]

Taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîye

Numara: 135

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Reşâdetlü Abdülhalim Çelebi Efendi hazretlerinin yerine fazl u ehliyeti mücerreb olan Veled Çelebi Efendi hazretlerinin ta'yîni husûsuna 9 Haziran sene [1]326 târihli ve 127 numaralı tezkire-i aliyye-i Şeyhülislâmîleri üzerine bi'l-istizân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurularak Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine de tebliğât icrâ kılınmış olmağla mu'âmele-i lâzimenin îfâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Cumâdelâhir sene [1]328 ve fî 13 Haziran sene [1]326 [27 Haziran 1910]

Sadrazam Hakkı

Resmî dairelerde çalışmakta olan Dârulfünun talebelerine imtihan günlerinde izin verilmesine dair Maarif Nezâreti tezkiresi.

Huzûr-ı âlî-i Cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Numara

Husûsî: 442

Umûmî: 738

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Fî 19 Nisan sene [1]326 târihli tezkire-i âcizîye zeyldir. Dârulfünûn şu'abâtına müdâvim talebe efendilerin ekserîsi devâ'ir-i resmiyyede müstahdem olduğundan talebe-i mûmâ-ileyhimin sinîn-i sâbıkada olduğu üzere imtihânların devâmı müddetince müsâ'adât-ı mahsûsaya mazhariyetleri

Dâru'l-fünûn Müdüriyyetinden bu kerre de izbâr ve keyfiyyet bilumûm devâ'ir-i merkeziyyeye iş'âr edilmiş ve eyyâm-ı imtihâniyyeyi hâvî cedvel leffen takdîm kılınmış olmağla icrâ-yı îcâbı menût-ı re'y-i âlî-i Meşihat-penâhileridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Cumâdelevvel sene [1]328 ve fî 5 Mayıs sene [1]326 [19 Mayıs 1910]

Ma'ârif-i Umûmiyye Nâzırı Emrullah

Meclis-i Umur-i Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umumiye riyâsetinin; muayeneleri yapılmak üzere yollanan kişilerin Tıp fakültesi riyâseti vasıtasıyla gönderilmekte olan evrakının, vakit kaybının önlenmesi amacıyla bundan böyle doğrudan doğruya gönderilmesi hakkındaki tezkiresi.

Fî 25 Safer sene [1]328 ve fî 23 Şubat sene [1]325 târihli ve 19 numaralı Meclis-i Umûr-ı Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyye riyâsetinden Makâm-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşihat-penâhiye tezkire

Şeyhülislâm Efendi Hazretleri

Meclis-i Umûr-ı Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyyece mu'âyeneleri icrâ kılınmak üzere gönderilmekte olan zevâtın ol bâbdaki evrâkı Tıp Fakültesi riyâsetine irsâl buyurulmakta ve oradan dahi âidiyeti hasebiyle tevdî' kılınmakta ise de bu cihet izâ'a-i vakti ve cereyân-ı mesâlihte bi't-tabî' teehhurâtı intâc eylediği cihetle sür'at ve hüsn-i cereyân-ı mu'âmelâtı te'minen bâ'demâ bu gibi husûsâtın doğrudan doğruya meclis-i mezkûr riyâsetine emr ü iş'âr buyurulması husûsunun taraf-ı sâmi-i hazret-i Fetvâ-penâhilerine arz ve izbârı meclis-i mezbûrdan ifâde kılınmış olmağla ber-vech-i ma'rûz iktizâsının îcâb edenlere emr ü irâde buyurulması ma'rûzdur efendim hazretleri.

Fî 25 Safer sene [1]328 ve fî 23 Şubat sene [1]325 [8 Mart 1910]

Meclis-i Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyye Reisi Besim Ömer

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0023

Daire çalışanlarının mesailerine zamanında gelip gitmeleri ve devam cetvellerine imzalarını atmaları; aksine hareket edenlerin maaşlarından günlük kesinti yapılmasına dair Şeyhülislamlık emri.

Fî 14 Receb sene 1328 ve fî 8 Temmuz sene 1326 târihli makâm-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhînin tezkiresi

Mesâlih-i vâkı'anın bilâ-te'hîr tesviye ve temşiyeti me'mûrîn ve ketebenin vakt ü zamânıyla devam ve ifâ-yı vazîfeye bezl-i mesâ'î ve ikdâm etmelerine vâbeste bulunmasına binâen eyyâm-ı ta'tiliyyeden mâ'adâ beher gün sâ'at-i mesâ'ide ifâ-yı vezâife dikkat ve i'tinâ ve devâm cedvellerine vaz'-ı imzâ olunması ve bu bâbda asla müsâmaha olunmayarak devam etmeyenlerin ma'âşından kiste'l-yevm icrâsı ehemmiyetle tavsiye olunur.

Fî 14 Receb sene [1]328 ve fî 8 Temmuz sene [1]326 [22 Temmuz 1910]

Şeyhülislâm Mûsâ Kâzım

Fetva Dairesinde meclisler ve kalemler arasındaki evrak muamelelerinin Meşihat makamının havalesi ile değil diğer dairelerde olduğu gibi tevdi usulüyle yapılması uygulamasının kabulü istirhamına dair Meşihat makamına sunulan tezkire.

Fî 6 Receb sene 1328 ve fî 30 Haziran sene 1326 târihli huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhînin tezkiresi

Ma'lûm-ı dekâyık-melzûm-ı cenâb-ı Meşihat-penâhîleri buyurulduğu üzere Dâire-i celîle-i Fetvâ-penâhîlerinde şimdiye kadar mecâlis ve aklâm beyninde bilcümle mu'âmelât-ı evrâk makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerinden havâle sûretiyle icrâ buyurulagelmekte ve bu sûret hem idâre-i âcizinin matlûb ve mültezem olan intizâm-ı mu'âmelâtını ihlâl ve hem de devâ'ir mu'âmelâtını fevka'l-âde tas'îb ve işkâl etmekte ve ale'l-husûs ashâb-ı mesâlihînin bi-hakkın sızıldı ve şikâyatını mûcib olmakta olduğundan devâ'ir-i sâ'irede cârî ve tesrî'-i mu'âmelât nokta-i nazarından fevka'l-âde mühim olan tevdî' usûlünün Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîlerinde dahi kabûlüyle ba'demâ mecâlis ve aklâmca o yolda mu'âmele îfâsı lüzûmunun rüesâ-yı mecâlis ve devâ'ire emr ü tebliğ buyurulması mütevakkıf-ı re'y-i âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 4 Receb sene [1]328 ve fî 30 Haziran sene [1]326 [12 Temmuz 1910]

Jandarmaya ait önemli hususlarda nezaretle muhabere olunması, bunun dışındaki hususlarda Umum Jandarma Kumandanlığının merkezi dairelerle vilayetler, müstakil mutasarrıflıklar ve ordularla muhabere edeceğine dâir Harbiye Nezâretinin tezkiresi.

[Numara:] 29

Ma'rûz-ı bende-i dirînelerdir ki

Jandarmaya âid mevâdd-ı mühimme hakkında kemâ-kân makâm-ı nezâret-i âcizî ile muhâbere olunmak üzere mücerred mu'âmelât ve mesâlih-i câriyyenin te'mîn-i sür'at ve intizâmı için mühim olmayan yani re'y ve karâra ta'alluk etmeyerek mukarre[r]ât-ı mevcûdeye göre isti'lâm ve istifârı tazammun eden husûsât hakkında Umûm Jandarma Kumandanlığı'nın devâ'ir-i merkeziye ve vilâyât ve müstakil mutasarrıflıklar ve ordularla muhâbere etmesi tensîb edilmiş ve lâzım gelenlere ma'lûmât i'tâ kılınmış olmağla husûl-i ittılâ' için beyân-ı keyfiyyete ibtidâr olundu. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 10 Şa'bân sene [1]328, fî 2 Ağustos sene [1]326 [17 Ağustos 1910]

Harbiye Nâzırı nâmına Müsteşar Fuad

Memurlara her sene belirli bir süre dinlenme ve seyahat izni verilmesi hakkında Harcırâh Kararnamesi'nin özel maddesine eklenmek üzere kaleme alınan layiha ve bunun uygulamaya konulması hakkındaki irâde-i seniyyenin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 23]

Taraf-ı vâlâ-yı hazret-i Meşihat-penâhiye

[Numara:] 195

Ma'rûz-ı dâ'i-i dîrîneleridir ki

Me'mûrînin senede mu'ayyen bir müddet ile istirâhat ve seyr-u seyâhate sûret-i me'zûniyyetleri hakkında Harcırâh Kararnâmesi'nin madde-i mahsûsasına tezyîl edilmek üzere kaleme alınan lâyiha-i nizâmiyyenin mevki'-i tatbîke vaz'ı husûsuna Şûrâ-yı Devlet ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükela kararıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allık buyurularak devâ'ir-i merkeziyyeye tebligât icrâ ve sâlifü'z-zıkr fıkârât-ı nizâmiyyenin Dîvân-ı Hümâyûn Kalemî'nden musaddak sûreti leffen savb-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine isrâ kılınmış olmağla iktizâsının îfâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Şa'bân sene [1]328, fî 2 Ağustos sene [1]326 [16 Ağustos 1910]

Sadrazam nâmına Adliye Nâzırı Necmeddin

Harcırâh Kararnâmesi'nin on dördüncü maddesine zeyl edilmek üzere kaleme alınan fıkranın sûretidir.

Merkez ve taşraca me'mûrîn ve müstahdemîn-i devlet gerek istirâhat ve gerek seyâhat edebilmek üzere her sene bir ay me'zûniyet istihsâl edebilirler. Mütevâliyen iki sene bu salâhiyetden istifâde etmemiş olanlara iki ay bu hakkı kezâ mütevâliyen üç sene isti'mâl etmeyenlere üç ay me'zûniyet i'tâ kılınır.

İşbu müddetler zarfında kendilerine ma'âşları tam olarak verilir. Hasbellüzûm vekâlet edeceklere bir şey verilmez. Üç seneden ziyâde bu yolda ruhsat istihsâl etmemiş olanlara bundan dolayı fazla me'zûniyet verilmeyip müddet-i terhîs hâlinde üç ayı tecâvüz edemez. Umûr ve mesâlih-i devletin bu gibi ruhsatlardan dolayı hiçbir vechile haleldâr olmamasına nâzır ve âmirler tarafından i'tinâ edilerek bu bâbda icâb-ı maslahat ve usûl-i münâvebe gözedilecektir.

Bu yolda me'zûniyet talebinde bulunan me'mûrîn ve müstahdemîne mensûb oldukları nezâret veya idârenin en büyük âmiri tarafından bilâ-istîzân ruhsat verilebilecektir.

Fî 17 Receb sene [1]328, fî 11 Temmuz sene [1]326 [25 Temmuz 1910]

Aslına mutâbıktır.

Mühür: Kalem-i Dîvân-ı Hümâyûn

Devlet hizmetinde olan müderris, hatip ve meşâyihi nakdî yol bedelinden muaf olmadıklarına dair İstanbul Valiliği tezkiresi.

Huzûr-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Numara: 7

Hizmet-i devletde bulunan meşâyihi ve sâ'irenin tarîk bedel-i nakdîsi mükellefiyetinden istisnâları câiz olmadığına dâir.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Fî 2 Mart sene [1]326 târihli tezkire-i âcizâneme zeyldir. Müderrisîn ile hutabânın ve tekâyâ ve zevâyâ postnişinlerinin tarîk bedel-i nakdîsi mükellefiyetinden istisnâları sıfât-ı muharrereye ma'tûf ve münhasıran vezâif-i mezkûrede işgâlleriyle meşrût olup istisnâ'iyet-i vâkı'anın sâir tekâlifde olduğu misillü bunlardan hizmet-i devletde müstahdem olanlara işmâli muvâfık-ı usûl ve emsâl olamayacağından ona göre icrâ-yı icâbı lüzûmunun iktizâ edenlere emr ü teblîği menûl-ı müsâ'ade-i celîle-i Meşihat-penâhîleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Rebî'ülâhîr sene [1]328 ve fî 30 Mart sene [1]326 [13 Nisan 1910]

İstanbul Vali Vekîli Defterdâr Bende Emin

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0024

Sivas'ın Havza, Aydın'ın Soma ve Edirne'nin Havsa kazalarının yazılışlarının birbirine benzemesi sebebiyle gönderilen evrakın yerine ulaşmasında gecikme ve yanlışlıklar ortaya çıktığından, Edirne'nin Havsa kazasının "Havsâ" şeklinde yazılmasına dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Numara

Umûm: 474

Hülâsa: Edirne'deki Havsa kazâsının imlâsı Havsâ'ya tahvîl edildiğine dâir.

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir ki

Edirne merkez sancağına mülhak Havsa kazâsıyla Sivas vilâyetindeki Havza ve Aydın vilâyetindeki Soma kazâlarının ismi yekdiğerlerine olan müşâbehetinden dolayı birine âid evrâkın diğeri irsâliyle tehhurât vukû'a gelmekte olmasına binâen sehv ü iltibâsa mahal kalmamak üzere Havsa'nın Havsâ şeklinde tahrîri lüzûmu Edirne vilâyetinden bildirilmiş ve sûret-i iş'âr münâsib görülerek keyfiyyet ta'mîmen izbâr kılınmış olduğundan oraca da inde'l-icâb ona göre iktizâsının ifâsı menû-ı re'y-i âlî-i Meşîhat-penâhîleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 8 Zilhicce sene [1]327 ve fî 7 Kânûn-ı evvel sene [1]325 [21 Aralık 1909]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Fuad

Resmî mekteplerde yapılacak imtihanlarda mümeyyiz olarak vazife yapacak memurlara izin verilmesine dair Maarif Nezâreti tezkiresi.

Makâm-ı vâlâ-yı Meşîhat-penâhîye

Numara

Husûsî: 544

Umûmî: 986

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Mekâtib-i resmiyyenin derdest-i icrâ olan 325-326 sene-i dersiyyesi imtihân-ı umûmîleri için icâb eden mümeyyizlerden bir kısmının devâ'ir-i merkeziyye me'mûrîninden intihâbına zarûret hâsıl olmuş ve senede bir def'a icrâ edilmekde olan imtihânlarda mümeyyizlerin isbât-ı vücûd edememeleri imtihânların sûret-i matlûbe ve mükemmelede cereyânına mâni' olacağı cihetle me'mûrînden mümeyyizliğe intihâb edilenlere me'zûniyet i'tâsıyla izhâr-ı âsâr-ı Ma'ârif-perverî edilmesi lüzûmu devâ'ir-i mûte'allikasına iş'âr edilmiş olmağla Makâm-ı Vâlâ-yı Meşîhat-penâhîlerince de icâb-ı hâlin ifâsı husûsuna müsâ'ade-i Fetvâ-penâhîleri derkâr buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 4 Cumâdelâhir sene [1]328 ve fî 31 Mayıs sene [1]326 [13 Haziran 1910]

Ma'ârif-i Umûmiyye nâzırı nâmına

Müsteşar (İmza)

Küçükçekmece kazasının isminin Makriköy kazası olarak değiştirilmesi hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 4

Hülâsa: Küçükçekmece kazâsı nâmının Makriköy kazâsı nâmına tahvîli irâde-i seniyye iktizâsından olduğuna dâir.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

6 Mart sene [1]326 târîhli ve dört numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri cevâbıdır. Büyük ve Küçük Çekmece kazâlarının yekdiğeriyle hem-hudûd olmasından ve isimlerindeki müşâbehetden dolayı muhâberât ve mu'âmelâtta yanlışlıklar vukû'a gelmekde olduğundan merkezi Makriköyü'nde bulunan Küçük Çekmece kazâsı nâmının Makriköy kazâsı nâmına tahvîli husûsuna İstanbul Vilâyeti Meclis-i İdâresi'nce gösterilen lüzûm ve nezâret-i âcizîden vâki' olan iş'âr üzerine bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî şeref-müte'allık buyurulmuş olduğu bâ-tezkire-i sâmiyye cevâben tebliğ olunarak icrâ kılınmakla arz-ı ma'lûmâta ibtidâr olundu. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Rebî'ülevvel sene [1]328 ve fî 10 Mart sene [1]326 [23 Mart 1910]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Fuad

Meşihat dairesi şube ve kalemlerinden verilen evraka ve bilhassa eytam sandıkları istikraz senetlerinin arkasına, harç pulunun yanı sıra munzam pul da yapıştırılması gerektiğine dair Düyûn-ı Umumiyye İdâresi tezkiresi.

[Varak: 24]

Huzûr-ı Âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 191

Hülâsa-i me'âli: Dâire-i Meşihat aklâm ve şu'abâtı tarafından verilen evrâkın damga resmi hakkında.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîleri aklâm ve şu'abâtı tarafından verilen evrâka ve bi'l-hâssa emvâl-i eytâm sandıklarından istikrâz edilen mebâliğ için tanzîm olunan senedât zahrına yapıştırılan harc pulları yanına pullu makbûz i'tâ edilse bile ayrıca munzam pul ilsâkı Damga Kânûnu'nun yetmiş yedinci maddesi olması lâzım geliyor. Yedinci maddesinde fıkra-i sâniyyesini müeyyid olarak Şûrâ-yı Devlet ve Resm-i Damga Tedkîk Komisyonu'nca ittihâz olunan müte'addid kararlar iktizâsından iken aklâm ve şu'abât-ı mezkûrece her nasılsa bu lüzûm-ı kânûniye ri'ayet edilmemekde ve bu da bi't-tabî vâridât-ı hazînenin ziyâ'ını mûcib olmakda bulunduğu beyânıyla bu bâbda ilsâkı muktezî munzam pulların ba'demâ muntazaman yapıştırılması esbâbının istikmâli cânib-i idâreden iltim[â]s edilmiş olmağla arz-ı keyfiyyete müsâra'at kılınmıştır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 20 Rebî'ülevvel sene [1]328 ve fî 18 Mart sene [1]326 [1 Nisan 1910]

Düyûn-ı Umûmiyye Komiseri Sa'id

Şûrâ-yı Devletin, özel işlerini halletmek için izin alan memurlara Harcırâh Kararnamesi'nin 14'üncü maddesi gereğince, yarım maaş verilmesi gerektiği hakkındaki kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı vâlâ-yı Hazret-i Fetvâ-penâhîye

Numara: 133

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Tebdîl-i havâ zımında me'zûniyet istihsâl edenler ile ba'de'l-muhâkeme berâet eden me'mûrîn vekillerine verilecek hums ma'âşdan mütebâkîsinin kendilerine i'tâsı hakkındaki mukarrerâtın mesâlih-i zâtiyyelerinin tesviyesi için me'zûn olanlar ma'âşâtına dahi şâmil tutulup tutulmayacağına dâir istifsârı hâvî Defter-i Hâkânî Nezâret-i aliyyesi makâmından bi'l-vürûd Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan tezkire üzerine Hey'et-i Umûmiyye'den i'tâ kılınan mazbatada bir me'mûr iki sûretle me'zûn olabiliş biri hastalanarak tedâvî ve tebdîl-i havâyâ ihtiyâcî etibbâ tarafından varaka-i resmîye ile tasdik olunması üzerine müddet-i münâsibe ile me'zûniyet verilen me'mûrîn olarak bunlara Harcırâh Kararnâmesi'nin on üçüncü maddesi mücebince müddet-i me'zûniyyetinde tam ve kısm-ı diğerine gelince o da zâtına âid mesâlih-i tesviye etmek üzere bir müddet-i mu'ayyene ve muvakkate ile merkez-i me'mûriyyetinden tebâüd eden veya hukûk-ı şahsiyyeden dolayı muvakkaten bir mahalle celb olunan me'mûrlar olup bunlara da yevm-i hareketlerinden mahall-i me'mûriyyetlerine avdet ve muvâsalatlarına kadar yine kararnâme-i mezkûrun on dördüncü maddesi mücebince nısf ma'âş i'tâ olunmakda ve taht-ı muhâkemeye alınan me'mûrîne netîce-i muhâkemede tamamen berâet-i zimmetleri tebeyyün ile me'mûriyyetlerine i'ade olundukları halde kararnâmenin altıncı madde-i mu'addelesine tevfiқан kezâlik nısf ma'âş verilmekde olmasına ve irâde-i seniyyeye iktirân eden kararnâme-i mezkûr hükmüne muğâyir olarak evvel ve âhir ittihâz olunup irâde-i seniyyeye iktirân etmediği cihetle kânûn hüküm ve kuvvetini hâiz olmayan mukarrerât-ı sâlifinin hâl-i hâzırda mer'îyyet-i ahkâmı câiz olamayacağı gibi me'mûrîne senede bir müddet me'zûniyet i'tâsı hakkında derdest-i tanzîm olan kânûnun mevki'-i icrâyâ vaz'ında her me'mûrun müddet-i me'zûniyeti esnâsında husûsât-ı zâtiyyesini tesviye etmesi mümkün olacağına binâen mesâlih-i zâtiyyelerinin tesviyesi için me'zûn olanlar ma'âşlarının da kânûnen me'zûn olacakları müddet hâricinde ber-müceb-i nizâmnâme nısf olarak i'tâsı zımında ta'mîmen devâ'ir-i merkeziyyeye tebliğât ifâsı ve vilâyât ile elviye-i gayr-i mülhakaya da o sûretle iş'âr-ı keyfiyyet olunmasının Dâhiliye Nezâret-i aliyyesine havâlesi ekseriyetle tezekkür edildiği gösterilmiş ve mücebince icâbı icrâ kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ber-vech-i tezekkür ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Şa'hân sene [1]327 ve fî 12 Ağustos sene [1]325 [26 Ağustos 1909]

Sadrazam Hakkı

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0025

Şûrâ-yı Devletin; demiryolu, liman ve diğer nafia müesseselerinin istikşafı için birkaç aylığına tayin edilen memurların maaşlarından terakki ve zam farkı tevkif edilip edilmeyeceği hakkındaki kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Numara: 24

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Demiryolu ve liman vesâir müessesât-ı nâfi'a istikşâfâtı için birkaç ay müddetle muvakkaten ta'yîn olunan me'mûrîn-i fenniyye ma'âşâtından fark-ı terakkî ve zam tevkîfî icâb edip etmeyeceği istizânına dâir Ticâret ve Nâfi'a Nezâret-i celîlesinin tezkire-i muhavvesi üzerine Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ olunan mazbatada Mülkiye Tekâ'üd Sandığı kânûn-ı cedîdinin yirmi dokuzuncu maddesinin bir fıkrasında "Me'mûrîn-i muvazzafadan ve mütekâ'idinden ya ma'âşı olan ma'zûlünden olup daha ziyâde ma'âşlı bir me'mûriyete ta'yîn olunanların yahud bulundukları me'mûriyette ma'âşı terakkî edenlerin ilk bir aylık ma'âşlarının mikdâr-ı munzamları tevkîf olunacağı" muharrer olmasına nazaran bunlardan daha ziyâde ma'âşlı bir me'mûriyete ta'yîn olunanların ma'âşlarından mikdâr-ı munzamlarının Sanduk için tevkîfî muktezî olarak hâlbuki uhdelerindeki me'mûriyet bâkî olmak ve tekâ'üd ya ma'zûliyet ma'âşı kat' olunmamak üzere muvakketen bir mahalle i'zâm olunacaklara zamm-ı ma'âş nâmıyla akçe i'tâsına Bütçe Kânûnu ahkâmı müsâid olmadığından bu makûlelere ücret-i maktû'a ya harcırâh i'tâ olunarak muhâlif-i kânûn mu'âmele icrâsına meydan verilmemesinin nezâret-i müşârun-ileyhâya cevâben ve devâ'ir-i sâ'ireye ta'mîmen tebliği tezekkür edildiği ifâde ve icâbı icrâ olunmakla mücebince iktizâsının ifâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 17 Rebî'ülevvel sene [1]328 ve fî 16 Mart sene [1]326 [29 Mart 1910]

Sadrazam Hakkı

Şûrâ-yı Devletin, askerî kuraya dahil olup silah altına alınan memur ve kâtiplerle kadro haricinde kalanlara ne miktar maaş ödeneceği hakkındaki kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Numara: 87

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Dâhil-i esnân-ı askeriye olan ve sınıf-ı ihtiyât ve redîfden iken silahlaltına alınan bilumûm me'mûrîn ve ketebebin me'mûriyet ma'âşlarına mütedâir mevâdd-ı nizâmiyyede me'mûrîn ve ketebeden hizmet-i muvazzafa-i nizâmiyyeye dâhil olanları me'mûriyetlerinden mün'azil ad-dolunacağı ve ihtiyât ya redîf ya müstahfızlıkları esnâda silahlaltına alınanların ma'âşlarının bir sülüsünün âilelerine ve sülüsânın vekîllerine ve sınıf-ı ihtiyât yahud redîfe dâhil olup da ta'lîm maksadıyla silahlaltına celb olunanlarla bedel-i nakdî verenlerin ta'lîm müddeti esnâsında me'zûn addiyle tam ma'âşlarının i'tâ kılınacağı muharrer ise de kadro hâricinde kalan me'mûrîn ve ketebeden taht-ı silaha alınacaklar hakkında olunacak mu'âmeleye dâir sarâhat olmadığından bahisle istifsâr-ı mu'âmeleyi mutazammın Mâliye Nezâret-i celîlesinin tezkire-i muhavvesi üzerine Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'da mütâla'a olunan mazbatada gösterildiği vechile kadro hârici ma'âşı almakda iken ismine kur'a isâbetle hizmet-i muvazzafa-i nizâmiyyeye alınanların bir me'mûriyete ta'yîn edilmiş hükmünde olması i'tibâriyle kadro hârici ma'âşlarının kat'ı münâsib olacağı gibi me'mûrlardan ihtiyât ya redîf yahud müstahfız olarak silahlaltına celb olunanları sülüs-i ma'âşlarının âilelerine terki kânûn-ı mahsûs ahkâmından olmasına ve kadro hâricinde kalanların almakda oldukları ma'zûliyet ma'âşlarının mikdârı ise ma'âş-ı aslîlerine nazaran sülüs derecesinde bulunmasına binâen bunlardan ihtiyât,

redîf ve müstahfız olarak silahaltına da'vet olunanlara ma'âşlarının i'tâsı lâzım geleceğinin devâ'ire ta'mîmen tebliği tezekkür ve iktizâsı îfâ kılınmış olmağla icâbının icrâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 6 Cumâdelevvel sene [1]328 ve fî 3 Mayıs sene [1]326 [16 Mayıs 1910]

Sadrazam Hakkı

Usul-i Muhasebe-i Umumiyye Kanunu'nun uygulamaya konulması sebebiyle, 1326 yılı Eylül ayından itibaren bütün ödemeler Maliye Vezne-i Umumiye tarafından yapılacağı için; memurların maaşlarını buradan alıp dağıtmak üzere seçilen mutemetler ile bunların tatbik mühürlerinin en geç üç gün içerisinde bir müzekkire ile Muhasebe'ye bildirilmesi.

[Varak: 25]

Numara: 383

Usûl-i Muhâsebe-i Umûmiyye Kânûnu'nun mevki'-i tatbîke vaz'ından dolayı devâ'ir vezne-lerinin sene-i hâliyye Eylül'ü ibtidâsından i'tibâren lağvıyla bilcümle te'diyât Hazîne-i celîle-i Mâliye Vezne-i Umûmîsi'nden icrâ olunacağı cihetle me'mûrîn ve aklâm ma'âşâtının Vezne-i Umûmî'den kabzile ashâbına tevzî'i için intihâb olunacak mu'temedlerin ve iktizâ eden tatbik mühürlerinin nihâyet üç güne kadar bâ-müzekkire Muhâsebe'ye bildirilmesi zımnında işbu müzekkirenin devâ'ire li-ecli't-tebliğ Evrâk Müdîriyyet-i behiyyesine havâle buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 20 Ramazan sene [1]328 ve fî 11 Eylül sene [1]326 [25 Eylül 1910]

Dâire-i İlmiyye Yûsuf Ziyâ'eddin Muhâsebât Müdîriyet

Meşihat makamına bağlı olarak çalışmakta olan bütün daire ve şer'î mahkeme memur ve kâtiplerinin, belirlenmiş olan mesai saatleri içerisinde vazifelerinin başında bulunmaları ve devam cetvellerine imza atmalarına dair Şeyhülislamlık emri.

Numara: 203

Bilumûm devâ'ir ve mehâkim-i şer'iyye me'mûrîn ve ketebesinin sûret-i muntazamada devam ile îfâ-yı vazîfeye ikdâm eylemeleri ve mesâlih-i ibâdın bilâ-te'hîr rû'yet ve temşiyeti ehemm ü elzem olduğundan me'mûrîn ve ketebe-i müşâr ve mûmâ-ileyhimin cerâid-i yevmiyye ile i'lân kılındığı üzere sâ'at dört buçukda vazîfeleri başında bulunup öğle vakti bir sâ'at ta'til edildikten sonra sâ'at on buçukta infikâk etmeleri ve devam cedvellerinin sabah ve akşam muntazaman imzâ ettirilmesi ve perşembe günleri akşamı makâm-ı senâverî mühürdârına teslim olunması ve devam etmeyenler haklarında mücâzât-ı şedîde icrâ olunacağı beyân olunur.

Fî 6 Şevvâl sene [1]328 ve fî 27 Eylül sene [1]326 [11 Ekim 1910]

Şeyhülislâm Mûsâ Kâzım

İstanbul'da askerî kıtalardan şer'î mahkemelere getirilmesi gereken nizamiye sınıfına mensup amir, zabıt ve erlerin Merkez Kumandanlığından; jandarma zabıt ve erlerinin de jandarma alayı kumandanlıklarından talep olunmasına dair Harbiye Nezâreti tezkiresi.

Fî 4 Rebî'ülâhîr sene [1]328 ve fî 1 Nisan sene [1]326 târihli ve dokuz numaralı Harbiye Nezâreti Muhâkemât Dâiresi'nin Makâm-ı Meşihat-penâhîye yazılan tezkirenin sûreti.

Hülâsa: Mehâkime ihzârı icâb eden ümerâ ve zâbitân ve efrâdın mensûb oldukları kumandanlıklardan talep olunmalarına dâir.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Dersâdet kıta'ât-ı askeriyyesinden mehâkim-i şer'iyyeye ihzârı icâb eden âmir ve zâbit ve efrâd-ı nizâmiyyenin merkez ve jandarma zâbitân ve efrâdının da Dersâdet ve mülhakâtı jandarma alayı kumandanlıklarından talep olunmaları mehâkim mu'âmelâtının sür'at-i cereyânını te'mîn edeceğinden ba'demâ ol vechile mürâca'atda bulunulması için Dersâdet mehâkim-i şer'iyyesine teblîgât-ı mukteziyye icrâsı husûsunun savb-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine arz ve iş'ârı Muhâkemât Dâiresi'nden ifâde kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 4 Rebî'ülâhîr sene [1]328 ve fî 1 Nisan sene [1]326 [15 Nisan 1910]

Harbiye Nâzırı nâmına Fuad

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0026

Matbaa-i Âmire'nin resmî kurum olması dolayısıyla, Meşihat Dairesince basımı yapılacak eserler için açılacak münakasalarla davet edilmemesi ancak resmî evrak ve defterlerin pazarlık usulüyle bastırılabilmesine dair Maarif Nezâreti tezkiresi.

Fî 25 Receb sene [1]328 ve fî 19 Temmuz sene [1]326 târih ve 966 husûsî, 1459 umûmî numaralı Ma'ârif-i Umûmiyye Nezâreti Tahrîrât Müdîriyyeti'nin Makâm-ı Meşihat-penâhîye yazılan tezkirenin sûreti

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Matba'a-i Âmire'nin vaz'iyet-i resmiyyesi ve maksad-ı te'sîsî i'tibârıyla münakasalarla iştirâki câiz olamayacağından ba'dezîn Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîlerince tab'ına lüzûm görünecek evrâk ve sâ'ire için icrâ kılınan münakasalarla matba'a-i mezkûrenin da'vet ve kabûl edilmeyip ancak defâtir ve evrâk-ı resmiyyenin pazarlık sûretiyle tab'ına lüzûm görülür ise matba'a idâresine mürâca'at olunması lüzûmunun iktizâ edenlere emr ü teblîği husûsuna müsâade-i aliyye-i cenâb-ı Meşihat-penâhîleri şâyân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 25 Receb sene [1]328 ve fî 19 Temmuz sene [1]326 [2 Ağustos 1910]

Ma'ârif-i Umûmiyye nâzırı nâmına Müsteşar Sa'id

Takvîm-i Vekâyi' gazetesi Matbaa-i Âmire'de basılmakta olduğundan gazeteye gönderilecek evrak ve ilanların zamanında yayınlanması için, bunların Matbuat-ı Dahiliye İdaresi vasıtasıyla gönderilmeyip doğrudan Matbaa-i Âmire İdaresine gönderilmesine dair Maarif Nezâreti tezkiresi.

Fî 4 Şa'bân sene [1]328 ve fî 27 Temmuz sene [1]326 târîh ve 1049 husûsî ve 1534 umûmî numaralı Ma'ârif-i Umûmiyye Nezâreti Tahrîrât Müdîriyyeti'nin Makâm-ı Meşihat-penâhiye yazılan tezkirenin sûreti

Ma'rûz-ı bende-i dirînelerdir

Takvîm-i Vekâyi' gazetesine derc edilmek üzere devâ'ir-i merkeziyyeden doğruca Matba'a-i Âmire'ye gönderilen evrak ve i'ânâtın günü gününe neşr ve i'ânına i'tinâ kılınmakda ise de mezkûr gazete umûr-ı idâresinin Meclis-i Millîce matba'a-i mezbûreye naklinden haberdâr olmayan bazı devâ'ir tarafından evrak-ı mebhûse ber-sâbık Matbûât-ı Dâhiliyye İdâresi'ne ve oradan matba'aya tevdi' kılınmakda olup bu hâl teehhurâtı ve bazan i'ânâtın metinlerinde muharrer ihâle müddetlerinin hulûl ve hattâ mürûrunu istilzâm eyleceğinden ba'demâ *Takvîm-i Vekâyi'* ile neşr ve i'ânâ icâb eden her türlü evrak ve i'ânât ve sâ'irenin zîrleri mahtûm ve yevm ve sâ'at-i irsâli muharrer olarak mümkün mertebe sür'atle ve doğruca Matba'a-i Âmire'ye gönderilmesi husûsunun bilumûm devâ'ir-i merkeziyyeye iş'ârı matba'a-i mezkûre müdîriyyetinden inbâ ve devâ'ir-i sâ'ireye tebligât icrâ kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i Fervâ-penâhîlerince de ol vechile ifâ-yı mu'ameleye müsâ'ade-i celîle-i Meşihat-penâhîleri şâyân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 4 Şa'bân sene [1]328 ve fî 27 Temmuz sene [1]326 [11 Ağustos 1910]
Ma'ârif-i Umûmiyye nâzırı nâmına Tahrîrât Müdîri bende Ahmed

İlmiye, askeriye ve mülkiye tekaüt ve mazulîn sandıklarıyla yapılacak muhaberenin Maliye Nezâreti vasıtasıyla yapılmasına dair Sadâret tezkiresi.

Fî 12 Şa'bân sene [1]328 ve fî 5 Ağustos sene [1]326 târîh ve iki yüz bir numaralı Sadâret Tahrîrât Kalemî'nin Makâm-ı Meşihat-penâhiye yazılan tezkirenin sureti.

Ma'rûz-ı bende-i dirînelerdir

Tasdik-i âliye iktirân eden Muvâzene-i Mâliyye Kânûnu'nun on ikinci maddesi ahkâmına tevfiân ilmi ve askerî ve mülkî tekâ'üd sandıklarıyla ma'zûlîn sandığının Hazîne-i celîle-i Mâliye Düyûn-ı Umûmiyye Şu'besi'ne rabt edildiği ve mezkûr sandıklara âid muhâberâtın Mâliye Nezâret-i celîlesi vesâatıyla icrâsı lâzım geleceği nezâret-i müşârun-ileyhâdan inbâ ve devâ'ir-i müte'allikaya tebligât ifâ kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 1 Zilhicce sene [1]328 ve fî 20 Teşrin-i sâni sene [1]326 [4 Aralık 1910]
Sadrazam nâmına Adliye Nâzırı Necmeddin

Alamadıkları maaşlarını donanma ianesi olarak bağışlayanların bu maaşlarından ayrıca, tekaüt ve mazulîn aidatı kesilmesine gerek olmadığına dair Maliye Nezâreti tezkiresi.

[Varak: 26]

Fî 23 Receb sene [1]328 ve fî 17 Temmuz sene [1]326 târîh ve 4401 umûmî, 52 husûsî numaralı Mâliye Nezâreti Muhâsebe-i Umûmiyye Müdîriyyet-i Umûmiyyesi Hesâbât-ı Atîka Kalemî'nin Makâm-ı Meşîhat-penâhîye yazılan tezkiresinin sûreti.

Hülâsa: Donanma-yı Osmânî i'ânesine terk olunan ma'âşâtın tekâ'üdiyesi hakkında.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Düyûn-ı gayr-i muntazama kânûnuna tâbî' ma'âşât-ı mütedâhile donanma i'ânesine terk olunduğu takdirde tekâ'üd ve ma'zûlîn âidâtıyla tevkîfât-ı sâ'irenin nakden istîfâsı lâzım geleceği zannedilmesinden nâşî istihkâklarını terk ve teberru' sûretiyle ibrâz-ı hamîyyet arzusunda bulunan pek çok kimselerin muhteriz bulunmakda oldukları Donanma-yı Osmânî Mu'avenet-i Milliyye Cem'iyeti Merkez-i İdâresi'nden bâ-tezkire iş'âr kılınmıştır. Düyûn-ı gayr-i muntazama defterine dâhil olup Donanma-yı Osmânî i'ânesine teberru' edilen bir ma'âşın keyfiyyet-i teberru' u ma'âşın ma'a tevkîfât tamamına âid olmayıp sâhibine verilmesi icâb eden mikdâra münhasır olacağı bedîhiyât-ı kânûniyyeden olmasıyla düyûn-ı mezkûrenin te'diyesi için âtiyen ittihâz edilecek mukarrerâta tevfikân ve gayr-i ez-tevkîfât müteberri'ine i'tâsı lâzım gelecek olan mikdârı i'âne olarak mezkûr cem'iyete verileceğine nazaran terk olunan ma'âşât-ı mütedâhileden tekâ'üd ve ma'zûlîn âidâtıyla emsâli tevkîfâtın başkaca nakden ashâbından tahsiline mahal olmadığına arz ve beyânına ibtidâr kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 1 Zilhicce sene [1]328 ve fî 20 Teşrîn-i sâni sene [1]326 [4. Aralık 1910]

Mâliye nâzırı nâmına Müsteşar Reşad

İşlerin aksamaması için Meclis-i Meb'ûsan'dan gönderilen evraklara hızlı bir şekilde cevap verilmesine dair Sadâret tezkiresi.

Fî 22 Rebî'ülevvel sene [1]328 ve fî 21 Mart sene [1]326 târîh ve otuz numaralı Sadâret Tahrîrât Kalemî'nin Makâm-ı Meşîhat-penâhîye yazılan tezkiresinin sûreti

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Ashâb-ı mesâlih tarafından Meclis-i Meb'ûsan'a vukû' bulan mürâcâ'ât ve şikâyâtın mukârin-i hakikat olup olmadığının ta'yini edilen isti'lâmlara cevâb i'tâsına mütevakkıf bulunduğu hâlde bazı devâ'irce i'tâ-yı cevâbda vukû'a getirilen te'ehhur devre-i ictimâ'iyyenin takarrüb-i hitâmı münâsebetiyle her bâr mürâcâ'at etmekte olan ashâb-ı mesâlihın sızıldısını mûcib olduğundan işin bir ân evvel arkası alınmak üzere vukû' bulan su'âllere sür'at-i mümkin ile cevâb i'tâsı lüzûmu Meclis-i Meb'ûsan riyâset-i celîlesinden inbâ ve bilumûm devâ'ire teblîgât ifâ kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i Meşîhat-penâhîce de icrâ-yı icâbı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 1 Zilhicce sene [1]328 ve fî 20 Teşrîn-i sâni sene [1]326 [4. Aralık 1910]

Sadrazam Hakkı

Medîne-i Münevvere'nin mutasarrıfı olan zatın "Muhafız" unvanıyla anılmak üzere elviye-i gayri mülhaka tarzında idaresi hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Fî 4 Şa'bân Sene [1]328 ve fî 27 Temmuz sene [1]326 Târih ve İki Yüz Yetmiş Yedi Umûm Numaralı Dâhiliye Nezâreti Muhâberât-ı Umûmiyye Dâiresi İkinci Şu'be Kalemî'nin taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhiye yazılan tezkiresinin sûreti.

Hülâsa: Medîne-i Münevvere'nin elviyye-i gayr-i mülhaka tarzında idâresi hakkında.

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Medîne-i Münevvere ile Dersaâdet arasında telgraf ve şimendüfer hutûtu mevcûd ve bilâ-vâsita te'âtî-i muhâberât kâbil olması hasebiyle belde-i tâhireye âid muhâberât-ı resmiyye bi'z-zarûre elviyye-i gayr-i mülhaka gibi doğrudan doğruya muhâfızlıkla cereyân etmekte bulunmasına ve belde-i tâhirenin şeref ve kudsiyetine binâen mutasarrıf makâmında bulunan zât kemâ-kân muhâfız unvânıyla yâd edilmek üzere Medîne-i Münevvere sancağının elviyye-i gayr-i mülhaka tarzında idâresi husûsuna Şûrâ-yı Devlet ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ kararlarıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî şeref-sudûr buyurulduğu bâ-tezkire-i sâmiyye inbâ ve devâ'ir-i müt'e'allikaya teblîgât ifâ kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Safer sene [1]329 ve fî 8 Şubat sene [1]326 [21 Şubat 1911]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Fuad

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0027

Medîne-i Münevvere'nin mutasarrıfı olan zatın "Muhafız" unvanıyla anılmak üzere elviye-i gayri mülhaka tarzında idaresi hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Fî 21 Receb sene [1]328 ve fî 15 Temmuz sene [1]326 târih ve yüz yetmiş beş numaralı Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemî'nin taraf-ı vâlâ-yı hazret-i Makâm-ı Meşîhat-penâhiye yazılan tezkiresinin sureti.

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir

Medîne-i Münevvere Muhâfızlığı'nda bulunan zât vezâif-ı mülkiyye ile muvazzaf ve Dâhiliye Nezâreti'ne merbût olup muhâfızlık unvânının vezâif-i asliyyesiyle münâsebeti görülememesine ve Medîne-i Münevvere ile Dersaâdet arasında telgraf ve şimendüfer hutûtu mevcûd ve bilâ-vâsita te'âtî-i muhâberât kâbil olması hasebiyle belde-i tâhireye âid muhâberât-ı resmiyye bi'z-zarûre elviyye-i gayr-i mülhaka gibi doğrudan doğruya muhâfızlıkla cereyân etmekte bulunmasına binâen ve belde-i tâhirenin şeref ve kudsiyetine nazaran mutasarrıf makâmında olan zât kemâ-kân muhâfız unvânıyla yâd edilmek üzere mezkûr sancağın elviyye-i gayr-i mülhaka tarzında idâresi husûsuna nezâret-i müşârun-ileyhânın tezkiresi [tezkire-i] muhavvelesi üzerine Şûrâ-yı Devlet ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ kararlarıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurularak nezâret-i müşârun-ileyhâ ile devâ'ir-i müt'e'allikaya teblîgât icrâ kılınmış olmağla ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Safer sene [1]329 ve fî 8 Şubat sene [1]326 [21 Şubat 1911]

Sadrazam Hakkı

Meşihat dairesi amir, memur, kâtip ve müstahdemlerinin uymaları gereken mesai saatleri, devam cetvellerinin imzalanması ve uymayanlardan yapılacak maaş kesintileri hakkında, Şûrâ-yı İlmiyye tanzim kılınan talimatname ve bunun tebliğine dair Şeyhülislamlık emri.

Bâb-ı Fetvâ Dâire-i Meşihat-i İslâmiyye Tahrîrât Kalemi

Aded: 66

Madde	
1	Vazîfeye sâ'at üçde mübâşeret olunacak ve dokuzda nihâyet verilecektir.
2	Öğleyin bir sâ'at ta'tîl edilmeyecektir.
3	Bir ma'zeret-i şer'îyyesi olmaksızın hiç kimse vaktinden evvel vazîfesini terk etmeyecektir.
4	Sâ'at-i mu'ayyenden bir çâryek sonra gelen veyahud bir çâryek evvel gidenin rub' yevmiyyesi kat' edilecektir.
5	Öğleden evvel gelmeyen yahud öğleden sonra terk-i vazîfe edenin nısf yevmiyyesi, bir gün gelmeyen tam yevmiyyesi kesilecektir.
6	Cedvel me'mûru Makâm-ı Meşihat-penâhîden ta'yîn olunacak ve cedveller Şûrâ-yı İlmiyye'nin taht-ı tedkîk ve teftîşinde bulunacaktır.
7	Her dâirenin hademesi cedvel me'mûruna mu'âvenet edecektir.

Dâire-i Meşihat rüesâ ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdemînin sûret-i devâmlar[1] hakkında Şûrâ-yı İlmiyye'den tanzîm ve sûreti bâlâya derc olunan ta'lîmâtname'nin devâ'ir-i aklâm ve mecâlisce harfiyyen kaydolunarak mücebince hareket olunması tebliğ olunur.

Fî 18 Cumâdelülâ sene [1]329 ve fî 3 Mayıs sene [1]327 [17 Mayıs 1911]

Şeyhülislâm Mûsâ Kâzım

Kaza idare meclislerinden verilen mazbatalara zeylen daha sonra verilecek mazbataların da ilk mazbata gibi Hicaz Demiryolu varakasına yazılmasına ve bunlara damga pulu yapıştirılmasına gerek olmadığı hakkında, Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 27]

Fî 2 Zilhicce sene [1]328 ve fî 21 Teşrîn-i sâni sene [1]326 târih ve iki yüz doksan altı numaralı Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi'nin taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîye yazılan tezkirenin sureti. Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Ma'den ve taş ocakları mevâddına müte'allık kazâ meclis-i idâresinden varaka-i matbû'a üzerine yazılan mazâbıt zîrine livâ meclis-i idâresinden zeylen yazılacak mazbata ve tasdîknâmelerin başkaca Hicaz varakasına yazılması ve zeylen yazılmış olanlardan cezâ-yı nakdî ahz olunması lâzım gelip gelmeyeceğinin tedkîk ve halli lüzûmuna dâir Karesi Mutasarrıflığı'ndan vârid olan tahrîrâtın gönderildiğine dâir Dâhiliye Nezâret-i celîlesinin tezkire-i muhavvesi üzerine Şûrâ-yı Devlet Mâliye ve Nâfi'a ve Ma'ârif Dâiresi'nden i'tâ kılınan mazbatada mesâlih-i şahsiyyeye dâir mecâlis-i idâreden verilen mazâbıt Hicaz demiryolu menfa'atine mahsûs evrâka tahrîr ve Damga Nizâmname'si mücebince lâzım gelen pulu dahi ilsâk edilerek tanzîm olunduğuna ve zeylen verilecek mazâbıtın ayrıca varaka-i matbû'aya yazılmasına dâir bir emir ve nizâm bulunmadığına

ve böyle müzeyyel tasdik mazbatalarının ayrı varaka tahrîriyle bunlara da tekrar pul ilsâkı hem mu'âmelât-ı resmiyyenin te'hîrini hem de ashâbının mükerreren resmle mükellefiyetini îcâb ederek bi'l-vücûh muvâfık-ı ma'delet olamayacağına ve Damga Nizâm-nâmesi'nin ma'fuvviyâta dâir yirmi yedinci maddesinin on dördüncü numarasında evvelce tanzîm edilmiş olan mazbatayı tasdik kan ve tefsîren tabakât-ı meclisden ya mükerreren aynı hey'etden yazılacak mazbataların ma'fuv olduğu sarâhaten mezkûr bulunduğu binâen bu kabîl zeylen yazılacak mazbatalara Hicaz yahud damga pulu ilsâkına mahal olmadığı gibi ilsâk etmeyenlerden de cezâ-yı nakdî ahzı câiz olamayacağı inbâ ve bilumûm devâ'ire tebligât icrâ kılınmış olmağa ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Şa'bân sene [1]329 ve fî 2 Ağustos sene [1]327 [5 Ağustos 1911]
Sadrazam Hakkı

Urfa sancağı; Halep vilayetinden ayrılarak müstakil liva haline dönüştürüldüğünden Urfa ile ilgili her türlü yazışma ve hususların Halep vilayeti aracılığı ile değil doğrudan Urfa mutasarrıflığı ile yürütülmesine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Fî 5 Zilkâ'de sene [1]328 ve fî 14 Teşrîn-i evvel sene [1]326 târih ve yüz otuz iki numaralı Dâhiliye Nezâreti Muhâsebe-i Vilâyât Şu'besi'nin taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye yazılan tezkirenin sureti.

Hülâsa: Urfa sancağının müstakil livâ hâline ifrâğı hakkında.

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

11 Nisan sene [1]326 târih ve 25 numaralı tezkire-i âcizîye zeyldir. Halep vilâyeti dâhilinde kâin Urfa sancağının ol bâbda şeref-müte'allık buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî müceb-i âlisince müstakil livâyâ ifrâğ olunduğu hâlde bazı devâ'irce el-ân vilâyet-i müşârun-ileyhâdan fekk-i irtibât edilmeyerek mu'âmelât-ı vâkı'ada Halep vilâyetini tavsit etmekte olduklarından ve bu ise mu'âmelât-ı câriyyeyi işkâlden başka bir şey intâc edememekde olduğundan bahisle livâyâ âid bilcümle husûsât için livâ ile muhâbere olunması lüzûmu Urfa Mutasarrıflığı'ndan alınan telgrafnâmede beyân ve iş'âr kılınmış ve me'mûrîn-i dâhiliyyenin ma'âş ve masârîf havâlenâmeleri Halep vilâyetinden bi't-tefrîk doğduran doğruya livâ-i mezkûr[a] gönderilmekde olduğu kayden tebeyyün etmiş olduğundan dâire-i celîlelerince dahi ol vechile ifâ-yı muktezâsı husûsuna himmet buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Şa'bân sene [1]329 ve fî 9 Ağustos sene [1]327 [22 Ağustos 1911]
Dâhiliye Nâzırı nâmına
Müsteşar Ali Fuad

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0028

Belli bir meblağ belirtilmeksizin müteahhitlere, anbarlara teslim ettikleri eşyaya karşılık verilmekte olan makbuz senetleri ile kabz ve ibra konulu her türlü evraka 20 paralık damga pulu yapıştirilmesi gerektiği hakkında Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Fî 11 Zilkâ'de sene [1]328 ve fî 31 Teşrîn-i evvel sene [1]326 târih ve iki yüz yetmiş sekiz numaralı Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemî'nin taraf-ı âlî-i Meşîhat-penâhîye yazılan tezkirenin sureti.

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Anbarlara teslim edilen eşyâya mukâbil müte'ahhidlere verilen makbûz senedâtından meblağ-ı mu'ayyeni hâvî olmayanlara resm-i maktû' ta'rifesine tatbîkan yirmi paralık pul ilsâk edilmekde ise de bununla damga resmi tamâmen îfâ edilip edilmediği Dîvân-ı Muhâsebât riyâsetinden lede'l-istifsâr zikrolunan makbûz senedleriyle mu'âyene şehâdetnâmeleri medâr-ı ihticâc olacak evrâkdan ma'dûd olmak i'tibâriyle Damga Nizâmnâmesi mücebine pul resmine tâbî' ise de bunlardan alınmakda olan resmin mükerrer olduğu hakkında dermiyân olunan mütâlâ'ya nazaran bu cihetin tefsîri îcâb edeceği beyânıyla bu bâbda bir karar ittihâzı lüzûmunun cevâben iş'âr edildiğine dâir Harbiye Nezâret-i celîlesinden vârid olan tezkire Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ kılınan mazbatada Damga Nizâmnâmesi'nde resm-i maktû' ta'rifesinin seksen beşinci numarasının bir fıkrasında kabz ve ibrâyı hâvî her nevî' evrâkdan meblağ-ı mu'ayyeni hâvî olmayanlara yirmi paralık pul ilsâk edileceği gösterilmesine ve senedât-ı mezkûrenin damga resmine tâbî'iyeti hakkında sarâhat-i kânûniyyeye nazaran bunlara pul ilsâkı zarûrî olduğu inbâ ve ta'mîmen devâ'ire tebliğât icrâ kılınmış olmağla iktizâsının îfâsına himmet buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Şa'bân sene [1]329 ve fî 9 Ağustos sene [1]327 [22 Ağustos 1911]

Sadrazam Hakkı

Silahaltına alınmış olan memurlara nizam gereği memuriyet maaşlarının sadece üçte biri ödenmekte olduğundan, halen asker olan Dersaadet Rûsûmât Başmüdüriyeti kâtiplerinden Muhyiddin Sâmî Efendi'nin; mahkemece maaşının ¼'ü kesilerek ödenmesine hükmedilen Bakkal Hristo veled-i Avram'a olan borcundan dolayı, ailesine maişetini temin etmesi için bu oranda verilmekte olan maaşından kesinti yapılamayacağı hakkındaki Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Fî 27 Rebî'ülevvel sene [1]329, fî 26 Mart sene [1]327 târih ve on dört numaralı Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemî'nin taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhiye yazılan tezkirenin sureti.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Dersaadet Rûsûmât Başmüdüriyeti ketebesinden Muhyiddin Sâmî Efendi zimmetinde Bakkal Hristo veled-i Avram'ın alacağı olan doksan dört buçuk gurusun te'mîn-i istîfâsı için ma'âş rub'unun bi't-tevkîf irsâli Dersaadet Bidâyet Mahkemesi riyâsetinden iş'âr olunması üzerine mûmâ-ileyh Muhyiddin Efendi geçen sene taht-ı silaha alındığı ve ma'âş-ı muhassası bulunan üç yüz gurusun yalnız sülûsü olan yüz gurusun nizâmen âilesine verilmekde olduğu cihetle bu deynin tesviyesi için ma'âş-ı muhassası rub'unun tevkîfi mûmâ-ileyhin terhîsiyle avdetine ta'lik edilmiş olup ma'a-hâzâ mûmâ-ileyh henüz terhîs edilmemiş olduğundan âilesine verilmekde olan sülûs-i ma'âşdan rub'unun tevkîfi câiz olup olmayacağı Rûsûmât Müdüriyyet-i Umûmiyyesi'nden istifsâr olunduğundan ve me'mûrîn ma'âşâtından düyûn-ı mahkûmesine mukâbil rub'-ı ma'âş tevkîfâtı tam ma'âşa istihkâk kesb edenler için mukarrer olup böyle silahaltına alınan me'mûrîn âilesinin te'mîn-i i'âşeleri için nizâm-ı mahsûs mücebine i'tâ edilmekde olan sülûs-i ma'âşlarından me'mûr-ı medyûnun deynine mahsûben akçe tevkîfi hakkında bir karar bulunmadığından bahisle istifsâr-ı mu'âmeleye dâir Mâliye Nezâret-i celîlesinin tezkire-i muhavvesi üzerine taht-ı silaha alınan bir me'mûrun ma'âşından sülûsünün âilesine verilmesindeki maksad-ı kânûnî âilenin zarûretten vikâyesine ma'tûf olmasına ve sülûs-i ma'âşdan o

me'mûrun hükmen tebeyyün eden deyninden dolayı rub'unun kat'ı o maksadla gayr-i kâbil-i te'lîf bulunmasına ve icrâ kânûnunun elli üçüncü maddesinin [varak: 28] fıkra-i sâniyyesi de bunu müeyyid görülmesine binâen mûmâ-ileyh Muhyiddin Sâmî Efendi âilesine verilmekde [olan] sülûs-i ma'âş rub'unun tevkîfî câiz olamayacağı Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nden bâ-mazbata inbâ ve devâ'ir-i merkeziyyeye teblîgât ifâ edilmiştir. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Şevvâl sene [1]329 ve fî 24 Eylül sene [1]327 [6 Ekim 1911]

Sadrazam Hakkı

Posta yoluyla resmî daireler adına taşradan gelen havalelerin 2 ay içerisinde alınmadıkları takdirde göndericiye iadesi nizamname gereği olduğundan, bu gibi havalelerin süresi içerisinde mutlaka aldırılmasına dair Maliye Nezâreti tezkiresi.

Fî 8 Rebî'ülevvel sene [1]329 ve fî 24 Şubat sene [1]326 târih ve on dokuz bin beş yüz yirmi üç umûmî numaralı mâliye nezâretinin Vâridât-i Umûmiyye Müdüriyyeti'nin Huzûr-ı Sâmî-i Cenâb-ı Meşîhat-penâhiye yazılan tezkiresinin sûreti.

Hülâsa: Devâ'ir-i resmiyye nâmına taşradan vürûd eden havâlenâmeler hakkında olunacak mu'âmeleye dâir.

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir

Devâ'ir-i resmiyye nâmına taşradan vürûd edip havâlenâmelere âid ihbârnâmeler postahânece ale'l-usûl teblîğ edildiği hâlde bazı devâ'irce bedellerinin istîfâsı için müddet-i mu'ayyenesi zarfında mürâcâ'at edilmemekte olduğu Posta ve Telgraf ve Telefon Müdüriyyet-i Umûmiyyesi'nin iş'arından anlaşılmış ve havâle nizâmnâmesinin onuncu maddesinde posta havâlenâmeleri tanzîm olundukları ay dâhil olmayarak iki mâh makbûl ve mu'teberdir. Müddet-i mu'ayyenesi zarfında bedelleri talep olunmayan havâlenâmelerin mahreclerine i'âdesiyle nâtik oldukları mebâliğin mürsillerine i'âdesine mecbûriyet hâsıl olacağı cihetle havâlenâme ihbârnâmelerinin vürûdunu müte'âkib bedelâtının postahânedan aldırılması esbâbının istikmâli devâ'ir-i merkeziyyeye ta'mîmen bildirilmiş olduğundan taraf-ı âlî-i Meşîhat-penâhilerince de ona göre iktizâ-yı hâlin ifâsı husûsunun me'mûrîn-i âidesine emr ve teblîğ buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Şevvâl sene [1]329 ve fî 24 Eylül sene [1]327 [6 Ekim 1911]

Mâliye nâzırı nâmına Müsteşar Reşad

Ticaret ve Sanayi ve İstatistik Müdüriyetleri Ticaret ve Ziraat Nezâretine bağlandığından, bu hususlardaki muameleler hakkında yazılacak yazıların bu nezarete gönderilmesine dair Ticaret ve Ziraat Nezâreti tezkiresi.

Fî 16 Zilka'de sene [1]329 ve fî 26 Teşrîn-i evvel sene [1]327 târih ve Umûmî 14525, Husûsî 7 numaralı Orman ve Ma'âdin ve Zirâ'at Nezâreti Kalem-i Mahsûs Müdüriyyeti'nin pîşgâh-ı âlî-i cenâb-ı Meşîhat-penâhiye yazılan tezkiresinin sureti.

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Ticâret ve Nafia Nezâret-i celîlesinin hâlen mükellef olduğu umûr-ı nâfi'a ve ticâriye ve sînâiyenin ehemmiyet ve kesreti hasebiyle bir nezâretce idâresi mûcib-i müşkilât olmakda bulunduğundan umûr-ı nâfiaya âid vezâîfin hüsn-i îfâsı için Ticâret ve Sanayi ve İstatistik müdüriyetlerinin nezâret-i müşârun-ileyhâdan fekk-i irtibâtıyla nezâret-i âciziye ilhâkı ve ihtisâren Ticâret ve Zirâ'at Nezâreti unvânının isti'mâli husûsuna bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allık buyurulduğu şeref-vârid olan fî 22 Teşrîn-i evvel sene [1]327 târihli ve iki yüz yetmiş üç numaralı tezkire-i sâmiyye ile emr ü iş'âr buyurulmuş olduğundan ticâret ve sanayi ve istatistik mu'âmelâtına âid bilcümle husûsât hakkında vâki' olacak iş'âr-ı âlîlerinin ba'demâ nezâret-i âciziye teblîği husûsuna müsâ'ade-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri erzân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 10 Safer sene [1]330 ve fî 17 Kânûn-ı sâni sene [1]327 [30 Ocak 1912]

Ticâret ve Zirâ'at Nâzırı nâmına Mu'âvin Ali RızâRızâ

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0029

Padişahın onayı için vekiller tarafından Sadârete yazılan kararnamelerin küçük kâğıtlara değil resmî tezkire kâğıtlarına yazılıp damgalandıktan sonra gönderilmesine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbiâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi

221

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Huzûr-ı hümayûn-ı mülûkâneye arz olunmak üzere vükelâ hazerâtı taraflarından Makâm-ı Sadâret'e gelmekte olan kararnâmeler ekseriyâ damgasız ve küçük kıt'ada kâğıdlara yazılmakta olup hâlbuki bunlar envâ'-ı mesâliha göre hasbe'l-meşrûtiyye kısmen ya umûmen vükelâ taraflarından imzâ olunmakla beraber her devlet-i meşrûtada mer'î olduğu üzere irâde-i hükümdârî kuvvetini hâiz bulunduğu cihetle küçük kıt'ada kâğıdlara yazılması usûl-i umûmiyyeye muvâfık görülemediğinden kararnâmelerin muhtasar olsa dahi tezâkir-i resmîyye kıt'asında kâğıdlara tahrîr edilmesi ve mündericâtının mes'ûliyeti vükelâ tarafından der'uhde olunacağı cihetle hangi dâireden gelmiş ise o dâireye mahsûs resmî damganın da mevzû' olması usûl ittihâz vesâir nezâretlere de teblîgât îfâ olunmakla makâm-ı vâlâ-yı Meşihat-penâhîlerince de ona göre icrâ-yı mu'âmele buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Zilkâ'de sene [1]329, fî 11 Teşrîn-i evvel sene [1]327 [25 Ekim 1911]

Sadrazam Sa'id

Laleli ve Balat yangınları için oluşturulan komisyondan alınan kararların gereğinin dairelerce derhal yerine getirilmesine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbiâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi

166

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînedir ki

Lâleli ve Balat harîkleri üzerine teşkil edilen mahsûs komisyonun mukarrerât ve teblîgât-ı vâkı'asının devâ'irce derhal infâzı Meclis-i Vükelâ kararı iktizâsından olduğu hâlde komisyonca ittihâz edilip devâ'ire bildirilen mukarrerâtdan bazılarının icrâsında te'allül ve teehhur gösterilmekde olup hâlbuki bu gibi harîklerin izâle-i âsâr-ı tahr[îbi]yyesi mezkûr komisyon kararlarının devâ'ir-i müte'allikaca der'akab icrâsıyla hâsıl olabileceğinden bahisle komisyonca teblîğ edilen ve edilecek olan kararların derhal infâzı lüzûmu mezkûr komsiyon riyâseti cânib-i âlisinden inbâ ve ta'mîmen devâ'ire teblîgât icrâ kılınmakla dâire-i celîle-i ilmiyyece dahi ifâ-yı muktezâsı bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Şa'bân sene [1]329, fî 3 Ağustos sene [1]327 [16 Ağustos 1911]

Sadrazam Hakkı

İhtiyat ve redif olarak silah altına alınıp da İhtiyât Zâbitânı Mektebine dahil olanların, ancak silahaltında bulunmaları lazım gelen müddetçe izinli sayılacakları, bu müddetten fazla olan süre için izinli muamelesi yapılmasına yer olmadığı hakkındaki Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Tahrîrât Kalemi

285

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînedir ki

İhtiyât Zâbitânı Mektebi'ne girmek arzusunda bulunduğundan bahisle yerine vekîl bırakarak vazifesini te'mîn etmek şartıyla me'zûniyet i'tâsı Ticâret ve Zirâ'at Nezâret-i celîlesi Tahrîrât Kalemi ketebesinden İsmâil Efendi tarafından istid'â olunduğu beyânıyla efrâd-ı ihtiyâtîyye ve redifeden olarak taht-ı silaha alınanlardan İhtiyât Zâbitânı Mektebi'ne devam edenlerin mektebin müddet-i tedrîsiyyesi olan bir seneyi ikmâl eylemesi lâzım geldiği hâlde silah altında devam eden müddet gayr-i mu'ayyen ve bulunduğu müddet-i tedrîsiyyeden dûn olan bu misillü silah altına alınmış iken mektebe nakledilenler hakkında istifsâr-ı mu'ameleyi hâvî Ticâret ve Zirâ'at Nezâret-i celîlesi makâmının tezkiresi Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle fi'l-hakîka ihtiyât ve redîf olarak taht-ı silaha alınıp da İhtiyât Zâbitânı Mektebine dâhil olanların ne kadar müddet silah altında bulunmaları lâzım geliyor ise de o müddet zarfında kendilerinin me'zûn addedilerek ondan ziyâde müddet için me'zûn mu'amelesi icrâsına mahal olmadığına cevâben [varak: 29] nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîği ve keyfiyyetin ta'mîmen devâ'ir-i merkeziyyeye izbârı tezekkür olunduğu Hey'et-i Umûmiyye'den bâ-mazbata inbâ ve icbâ icrâ kılınmıştır. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Muharrem sene [1]330, fî 4 Kânûn-ı sâni sene [1]327 [17 Ocak 1912]

Sadrazam nâmına Müsteşar Adil

Meclis-i Meşâyih Heyetinin, gizli veya açık hiçbir siyasi cemiyete girmeyeceklerine ve kulüplerine devam etmeyeceklerine dair verdikleri yeminli taahhüt senedi.

Fırak-ı siyâsiyyeler hakkında temhîr olunan sened sûretleri

Me'mûriyette bulunduğum müddetçe hafî ve celî cem'iyât-ı siyâsiyyeden hiçbirine intisâb ve kulüplerine devam etmeyeceğimi ve şâyed böyle bir cem'iyete intisâbım tebeyyün eder ise azl ve infisâlüm husûsunda verilecek karara bilâ-i'tirâz inkıyâd edeceğimi ta'ahhüd ve te'mîn ve ism-i pâk-i Hüdâ'ya yemîn eylerim.

Fî 11 Ağustos sene [1]328 [24 Ağustos 1912]

Reîs-i Meclis-i Meşâyih mühür Mehmed Elif bin Muhtar

Meclis-i Meşâyih a'zâsından mühür Mehmed Şerif es-Sükûtî

Meclis-i Meşâyih a'zâsından mühür Mehmed Sâdık

Meclis-i Meşâyih kâtibi mühür Ali Hüsâmeddin

İşbu sûret harfiyyen aslına mutâbıktır.

Hüsâmeddin

Jandarma tensikat-ı umumiyye dairelerinin birleştirilerek Umum Jandarma Kumandanlığı adıyla bir daire teşkil edilip kumandanlığına Mirliya Nazif Paşa'nın ve Jandarma Umum Müfettişliğine de Ferik Robilan Paşa'nın tayin edildiği hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Harbiye Nezâreti tezkiresi.

61

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Jandarma ve Tensikât-i Umûmiyye dâirelerinin tevhîdiyle Umûm Jandarma Kumandanlığı nâmıyla bir dâire teşkilî ve mezkûr kumandanlığa erkân-ı harbiyye mirlivâlarından Nazif Paşa'nın ta'yîni ve Ferik Robilan Paşa hazretlerinin Jandarma Müfettiş-i Umûmîliği'nde istihdâmı husûsuna Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ kararıyla bi'l-istizân irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allık buyurularak iktizâ edenlere ma'lûmât i'tâ kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 4 Rebî'ülâhîr sene [1]328, fî 1 Nisan sene [1]326 [15 Nisan 1910]

Harbiye Nâzırı nâmına Fuad

Meclis ve Daire-i Umûr-i Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umumiyye dairesinin Haydarpaşa'dan Sultan Mahmud Türbesi civarındaki daireye nakledildiğine dair, Meclis-i Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyye ri'yâseti tezkiresi.

Makâm-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşihat-penâhiye

1

Şeyhülislâm Efendi Hazretleri

“Meclis ve Dâire-i Umûr-ı Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyye” Haydarpaşa'dan İstanbul'da Sultan Mahmud Türbesi civârında kâin dâire-i mahsûsaya nakledilmiş olduğundan

umûr-ı tıbbiye-i mülkiyye ve sıhhiyye-i umûmiyyeye âid kâffe-i husûsâtın te'ehhurâta meydan verilmemek üzere doğrudan doğru meclis-i mezkûr riyâsetine irsâl buyurulması ma'rûzdur efendim hazretleri.

Fî 2 [25] Rebî'ülâhîr sene [1]328, fî 31 Mart sene [1]326 [6 Mayıs 1910]
Meclis-i Tıbbiyye-i Mülkiyye ve Sıhhiyye-i Umûmiyye Reisi Besim Ömer

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0030-31-32-33

Nezâret ve dairelerce görüş istenecek hususlarla ilgili tezkirelerin, Şûrâ-yı Devlete gönderilmeyip doğrudan doğruya Sadâret makamına gönderilmesine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi

187

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Nezâretlerce istîzân edilecek mevâdda müte'allık tezâkirin Şûrâ-yı Devlet'e gönderilmeyip doğrudan doğruya Makâm-ı Sadâret'e irsâli muktezî bulunduğundan ba'dezîn bu cihete dikkat ve i'tinâ kılınması Şûrâ-yı Devlet kararıyla devâ'ir-i sâ'ireye teblîğ edilmiş olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyye[ce] de ona göre iktizâsının îfâsı bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 2 Zilhicce sene [1]330, fî 30 Teşrîn-i evvel sene [1]328 [12 Kasım 1912]
Sadrazam Kâmil

Meşîhat dairesi çalışanlarının mesai saatlerine riayet etmeleri, mazeretsiz olarak işinin başından ayrılmış olanlar hakkında kanuni muamele yapılacağına dair Şeyhülislamlık emri.

Mesâlih-i ibâdın vakt ü zamânıyla rû'yet ve temşiyeti be-gâyet mültezem bulunduğu cihetle sâ'at-i mesâ'î bir sâ'at ta'tîl ile beraber sabahları vasatî sâ'at dokuz buçuktan dörde kadar olmak üzere ta'yîn edilmiş ve ma'zeret-i meşrû'ası olmaksızın devam etmeyenler hakkında ol bâbdaki ta'lîmâtname ve Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ kararıyla şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i mülûkâne mücebince mu'âmele îfâsı kat'iiyen mukarrer bulunmuş ve bu bâbda ta'kîbât-ı mütemâdiyye icrâsı husûsu Me'mûrîn Kalemi Müdîriyyeti'ne havâle edilmiş olmağla ba'demâ ona göre devam ve hüsn-i îfâ-yı vazîfeye ikdâm olunması hakkında rüesâ-yı kirâmca dahi i'tinâ ve ihtimâm buyurulması hâssaten recâ ve kemâl-i ehemmiyyetle tavsiye olunur.

Fî 20 Rebî'ülâhîr sene [1]332, fî 5 Mart sene [1]330 [18 Mart 1914]
Şeyhülislâm ve Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Hayri

Tevcîh-i Cihât Nizamname-i Cedidî'nin yürürlüğü girmesinden önceki muamelelerin eski nizamnameye göre yürütülmesi hakkında, Şûrâ-yı Devlet mazbatasının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi

Aded: 4

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhiye Tevcîhât Nizâmnâmesi'nin neşrinden mukaddem olan mu'âmelât-ı tevcîhiyyeye dâir.

Melfûf: 1

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdinin mer'iyeti târihinden mukaddem nizâmnâme-i atık ahkâmına tevfiķan tevcîhi iktizâ edip de mu'âmele-i lâzimesinin ikmâli nizâmnâme-i cedîdin zamân-ı mer'iyetine tesâdüf eden cihâta âid mu'âmele-i tevcîhiyyenin nizâmnâme-i atık ahkâmına tevfiķan ikmâli lâzım geleceğine dâir Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nden mu'tâ mazbatanın sûreti leffen savb-ı âlî-i Meşîhat-penâhîlerine isrâ ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine teblîgât icrâ kılınmış olmağla ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 25 Rebî'ulâhir sene [1]332, fî 10 Mart sene [1]330 [23 Mart 1914]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Kadıçesme'de Altıboğçazâde Ahmed Paşa Camii hitabeti cihetinin mutasarrıfı Mehmed Bahâeddin Efendi'nin vefatı üzerine, yerine eski Tevcîh-i Cihât Nizamnamesi hükümlerine uygun şekilde kardeşlerinden en büyüğü olan Hüsâmeddin Efendi'nin tayin edilmesi.

[Varak: 30]

Bâbîâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi

Aded

Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nin 55 numaralı mazbatasının sûretidir.

Evkâf Nezâret-i Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan fî 20 Şubat sene [1]329 târih ve altı yüz yedi husûsî numaralı tezkiresi Tanzîmât Dâiresi'nden okundu.

Mezkûr tezkirede Kadıçesmesi kurbünde kâin Altıboğçazâde Ahmed Paşa Câmî-i şerîfi hitâbetine pederi mahlûlünden bi'n-niyâbe mutasarrıf olan sagîr Mehmed Bahâeddin Efendi iktisâb-ı rüşd etmeksizin fî 6 Temmuz sene [1]329 târihinde vefât ederek ikisi kebîr ve ikisi sagîr olmak üzere el-yevm ber-hayât dört birâderini terk etmiş ve böyle hâl-i sıgarında vefât eden bir sâhib-i cihetın kebîr karındaşı nâ-ehil olduğı sûretde uhdesinden kalan li-ebeveyn veya li-eb sagîr karındaşına bi'n-niyâbe lüzûm-ı tevcîhi atık Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin altıncı maddesinde muharrer bulunmuş ise de fî 2 Ağustos sene [1]329 târihinden i'tibâren mer'iyetine irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne şeref-ta'alluk eden nizâmnâme-i cedîd nizâm-ı sâbıkın kabûl eylediğı evlâdiyet usûlünü başka başka esaslara tâbî tutmağla beraber her ne sebeble olur ise olsun karındaşdan karındaşa irs ve intikâl sûretiyle tevcîh-i cihâta mesâğ göstermemekde bulunmuş ve hâlbuki mûmâ-ileyh Mehmed Bahâeddin Efendi yeni nizâmnâmenin mer'iyetinden mukaddem vefât ederek mevcûd karındaşlarından kebîr olanların sığarın medâr-ı ta'ayyüşünü te'minen adem-i taleb ve rağbetlerine mebnî uhdesinden münhal kalan hitâbetin sagîr karındaşlarından sinnen ekberi olan Hüsâmeddin Efendi'ye tevcîhi ol vakit mer'î olan nizâmnâme-i atıkin hükm-i sarîhi icâbından iken tâbî olduğı mu'âmelât-ı mütekaddimenin icrâsı ve itmâmı gibi esbâb-ı zarûriyyeden dolayı nizâmnâme-i mezkûrun zamân-ı mer'iyetinde tevcîh kararı i'tâ edilemeyip yeni nizâmnâmenin zamân-ı mer'iyetine kadar mes'ele teehhur etmiş bulunmasına ve bir kânûnun mâ-kabline şümûlü olabilmesi için bir hakk-ı müktesebi selb ve izâle eylemesi

lâzimedен olup zikrolunan hitâbete âid mu‘âmele-i tevcîhiyye yeni nizâmnâme ahkâmına tevfiğ edildiği sûretde sagîr-i mezbûr Hüsâmeddin Efendi’nin nizâm-ı sâbıkın zamân-ı mer‘iyyetinde iktisâb eylediği bir hakk-ı sarîh ve kat‘iden mahrûmiyetini istilzâm etmekte olmasına binâen mu‘âmele-i mütebâkiyye-i tevcîhiyyenin şu iki nizâmdan hangisine tevfiği îcâb edeceği ta‘yîninde tereddüd olduğundan bahisle iktizâsı istizân olunmuştur.

Îcâbı lede’t-teemmül atık Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi’nin ahkâm-ı mûndericesine nazaran pederi mahlûlünden uhdesine cihet tevcîh olunanlardan biri vefât eyledikde mahlûl olan cihetin mevcûd olduğu hâlde kebîr veya sagîr karındaşına usûl ve şerâit-i mahsûsası dâiresinde tevcîh olunacağı muharrer olmasına ve bu sûretle bir sâhib-i cihetin vefâtıyla iktisâb olunan bir hakk nizâmından muahharan mevki‘-i icrâya vaz‘ olunan bir kânûn ile iskâtı bir kânûnun mâ-kabline şümûlü olmayacağı kâ‘ide-i umûmiyyesine muvâfık olamayacağına binâen Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdinin mer‘iyyeti târihi olan fî 2 Ağustos sene [1]329 târihinden mukaddem nizâmnâme-i atık ahkâmına tevfiğ kan tevcîhi iktizâ edip de mu‘âmelât-ı lâzimesinin ikmâli nizâmnâme-i cedîdin zamân-ı mer‘iyyetine tesâdüf eden cihâtın mu‘âmele-i tevcîhiyyesinin nizâmnâme-i atık ahkâmına tevfiğ kan ikmâl ve tevcîhi lâzım geleceğinin nezâret-i müşârun-ileyhâya tebliği ve Makâm-ı celîl-i Meşihatce ma‘lûmât i‘tâsı tezekkür kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 24 Rebî‘ülâhîr sene [1]332, fî 9 Mart sene [1]330 [22 Mart 1914]

Kudret, Rükneddin

Umûr-ı İdâriyye Mûdiri Nûrî

Muhtaç durumda olanların arzu halleri Hicaz ilmühaberinden muaf olduğundan, bunların ekinde bulunan evrakın da muaf olduğu hakkında, Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Maliye Nezâreti tezkiresi.

Mâliye Nezâreti Vâridât Mûdiriyyet-i Umûmiyyesi Üçüncü Kalemi

Umûmî: 383

Dersâadet fî 6 Mart sene [1]330 [19 Mart 1914]

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma‘rûz-ı bende-i dirîneleridir

Muhtâcine âid müsted‘ayâtın Hicaz ilmühaberlerinden istisnâsı emr-i sâmi îcâbından olmasına binâen muhtâcîn-i mebhûsenin istid‘ânâmeleri merbûtâtının da fer‘in aslına tâbi‘iyeti kâ‘ide-i umûmiyyesine tevfiğ kan mezkûr Hicaz ilmühaberlerinden ma‘fuvviyeti lâzım geleceği, sûreti fî 2 Şubat sene [1]329 târihli buyuruldu-i sâmi ile mübellağ Şûrâ-yı Devlet mazbatasında gösterilmiş olmağla ona göre mu‘âmele-i mukteziyye icrâsı husûsunun îcâb edenlere emr ü tebliğ buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Mâliye nâzırı vekili nâmına Tahsin

Uşak kazasına bağlı Göbek nahiyesinin isminin Ulubey olarak değiştirildiği hakkında irâde-i seniyyenin tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Bâbîâlî Dâhiliye Nezâreti İdâre-i Umûmiyye-i Dâhiliye Müdîriyyeti

101

Taraf-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Hüdâvendigâr vilâyeti dâhilinde Uşak kazâsına merbût “Göbek” nâhiyesi nâmının “Ulubey”e tahvîli husûsuna bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî şeref-müte'allık buyurulduğu bâ-tezkire-i sâmiyye izbâr ve keyfiyyet icâb edenlere iş'âr kılınmıştır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Cumâdelûla sene [1]332, fî 7 Nisan sene [1]330 [20 Nisan 1914]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Münif

Ankara vilâyetine bağlı Kayseri sancağının müstakil liva haline dönüştürüldüğü hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Kezâ Dâhiliye Nezâreti

104

Taraf-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhî[ye]

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Ankara vilâyetine merbût bulunan Kayseriye sancağının muhassasât-ı hâzırasıyla idâre olunmak üzere müstakil livâ hâline ifrâğı husûsuna bi'l-istîzân fî 7 Nisan sene [1]330 târihinde irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî şeref-sudûr buyurulmuştur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Cumâdelûla sene [1]332, fî 9 Nisan sene [1]330 [22 Nisan 1914]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Münif

Halep vilâyetine bağlı Rakka kazasının Urfa sancağına bağlandığı hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Kezâ Dâhiliye Nezâreti

139

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Halep vilâyetine tâbi “Rakk[a]” kazâsının Urfa sancağına rabt ve ilhâkı husûsuna bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allık buyurulduğu bâ-tezkire-i sâmiyye izbâr buyurulmuştur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 14 Cumâdelâhire sene [1]332, fî 27 Nisan sene [1]330 [10 Mayıs 1914]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Münif

Vilayetler ile bağımsız mutasarrıflıkların umumi meclislerince alınan kararlardan valiler ve mutasarrıfların salâhiyetleri dışındaki hususlar hakkında ilgili nezâretlere yapılan müracaatların nezâretlerce cevapsız bırakılmaması, gerekirse Bâbîâlî'den onay alınması hakkında Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 31]

Bâbîâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi

318

Taraf-ı âlî-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dirînelerdir ki

Vilâyât ve elviyye-i gayr-i mülhaka mecâlis-i umûmiyyesince ittihâz olunan mukarrerât-dan vülât ve mutasarrıfın salâhiyetleri hâricinde olarak icrâsına me'zûn olmadıkları mevâd hakkında vukû' bulan mürâca'atlarının devâ'irce ekseriyetle red ve kısmen cevâbdan müstağnî addedilmekde olduğu iş'ârât-ı vâkı'adan anlaşılıp mukarrerât-ı müttehazeden salâhiyetleri dâhilinde bulunanları vâlîler ile mutasarrıflar mevki'-i icrâya vaz'a me'zûn iseler de muhtâc-ı istîzân olanları nezâret-i müte'allikasına bildirmeleri tabî'î olduğundan nezâretler tarafından böyle istîzân olunan mevâd hakkında tahkîkât îfâ ve kabûllerine dâir bir karar ittihâz ve tebliğ olunarak meskûtün-anh bırakılmaması ve muhtâc-ı istîzân bulunan mevâddın ale'l-usûl Bâbîâlî'den istîzân olunması Şûrâ-yı Devlet kararıyla devâ'ir-i merkeziyyeye tebliğ edilmiş olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ber-vech-i karâr icâbının icrâsına himmet buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 6 Muharem sene [1]329, fî 25 Kânûn-ı evvel sene [1]326 [7 Ocak 1911]

Sadrazam

İstila edilmiş olan Yenice-i Vardar'da Ataullah Efendi Dergâhı meşihatının, buraya tayinini talep eden Abdurrahim Efendizâde Mustafa adına Evkaf Nezâretince berat edilebilmesi için, o yerin müftülüğünce bu hususta verilecek hüccetlerin Başmüftülük tarafından tetkik edilip bir inhâ yazısı gönderilmesi gerektiğinin tefhimi.

Meclis-i Meşâyih

Aded: 48

Selanik'te Yenice-i Vardar'da kâin tarîkat-i aliyye-i Kâdiriyye'den Atâ'ullah Efendi Dergâhı meşîhat cihetinin büyük pederi müteveffâ Mustafa Efendi mahlûlünden kendisine tevcihi istid'âsına dâir Abdurrahim Efendizâde Mustafa imzâsıyla verilen arzuhâl üzerine cereyân eden mu'ameleyi hâvî evrâk Makâm-ı âlî-i cenâb-ı Meşîhat-penâhîyelerinden mazrûfen Selanik Müftülüğü'ne ırsâl buyurulmuş idi. Müftülükten bu kerre vârid olan matvî tahrîrâtta dergâh-ı mezkûr şeyhi Mustafa Efendi'nin ve ahîran evlâd-ı kibârından Abdullah ve Abdurrahim efendilerin vefâtları vukû'una mebnî meşîhat-i münhalenin şeyh-i sâbıkın diğer oğlu Abdülaziz Efendi'ye tevcihi için vaktiyle i'lam ve mazbatası tanzîm ve ırsâl olunmuş iken berâtının vürûdundan evvel Yenice kasabasının istilâya uğramakla beraber Abdülaziz Efendi dahi vefât eylediği ve müteveffâ Abdürrahim ve Abdülaziz efendilerin evlâd-ı kibârı da Memâlik-i Osmâniyye'ye hicret eyledikleri cihetle mezkûr meşîhat hizmeti Abdullah Efendizâde Hâfız Mehmed Efendi tarafından muvakkaten

îfâ edilmekde bulunduğuş iş'âr edilmiş olup hâlbuki bu misillü istîlâ gören mahallerdeki tekâyâ ve zevâyâ meşihatlerinin inhilâlinde ne vechile mu'âmele cereyân eylediğine dâir bir emsâl mesbûk olmadığı ve nizâm-nâmede de sarâhat bulunmadığı cihetle bu bâbda ta'yîn ve takdîr-i mu'âmelede Meclis-i dâ'iyânemizce tereddüd edilmekde bulunmuşdur. Ma'lûm-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhîleri buyurulduğı üzere Rumeli-i Şarkî'nin Eyâlât-ı Mümtâze'den olmak üzere zîri himâye-i Saltanat-ı Osmâniyye'de bulunduğı sıralarda hayrât-ı şerîfe cihât-ı münhalesinin mahalli müftîliklerinden Dersaadet'teki Cemâ'at-i İslâmiyye riyâsetine vâki' olan iş'âr ve inhâ üzerine tevcihâtı icrâ ve berâtları tanzîm ve i'tâ edilegelmiş olduğı beyândan müstağnî olmasına nazaran el-yevm dahi mu'âmelât-ı ma'rûza-i sâbika vech ile mahalleri müftîliklerinden makâm-ı sâmi-i hazret-i Meşihat-penâhîlerine vâki' olacak ma'rûzât üzerine berât i'tâ etdirilmek veya hud müftîliklerce vesâik-i lâzime verdirilerek onunla iktifâ olunmak sûretleriyle mi veya rehîn-i tensîb-i âlî-i Fetvâ-penâhîleri buyurulacak suver-i uhrâ ile mi mu'âmele ifâsı şıklarının ta'yîni menût-ı re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i hazret-i Meşihat-penâhîleri olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 19 Receb sene 1332, fi 31 Mayıs sene 1330 [13 Haziran 1914]

Meclis-i Meşâyih

İşaret-i aliyye

Mahalleri Müftülüğünden verilen hücec-i şer'iyenin tedkîki başmüftîye âid olup başmüftîlikden vâki' olacak inhâ üzerine Evkâf Nezâreti'nce berât-ı âlî istâr olunacağı.

Fî 19 Receb sene 1332 [13 Haziran 1914]

Bir kazaya tayin olunan memurlara verilecek harcırahın, gideceğı vilayet veya sancak merkezine olan mesafeye değıl de görev yapacağı mahalle kadar olan mesafeye; izinli memurlara da önceki memuriyet yerine göre hesap edilip verilmesi hakkında Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğıne dair Sadâret tezkiresi.

Kırmızı

Müzekkire

513

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Bâbiâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi

165

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Dersaadetce yahud vilâyetlerce ta'yîn kılınan me'mûrlara gidecekleri mahallerin bu'd-ı mesâfesine göre harcırah i'tâ kılınacağı Harcırah Kararnâmesi'nin on altıncı maddesinin fıkra-i ûlâsında muharrer olduğı hâlde işbu harcırahların sûret-i tesviyesi bi's-suhûle ma'lûm olmak için aksar-ı turuk i'tibârıyla Dersaadet'ten bilumûm vilâyât ve elviyenin merâkizine kadar olan bu'd-ı mesâfeleri kaçır sâ'at i'tibâr edileceğini mutazammın cedvel-i mahsûsundaki vilâyât ve elviye merâkizi ta'bîrinden kazâlara ta'yîn olunan me'mûrlara bu kazâların tâbî' bulunduğı elviye merkezlerine kadar harcırah verileceğı zannı tevellüd eylediğı istifsârât-ı vâki'adan anlaşıldığına

dâir bazı ifâdâtı mutazammın Mâliye Nezâret-i celîlesinden mürsel ve Şûrâ-yı Devlet'e muhavel tezkire üzerine Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ ve Hey'et-i Umûmiyye'den tezyîl olunan mazbatada dermiyân olunduğu vech ile bir me'mûra harcırah i'tâsı o me'mûrun gideceği mahalle kadar ihtiyâr eyleyeceği masârif karşılığı demek olup aksar-ı turuku ve o i'tibâr ile verilecek harcırahı irâe eyleyen Harcırah Kararnâmesi'ne merbût mesâfe cedvelinde kazâ ta'bîrinin bulunmamasından dolayı kazâyâ ta'yîn olunan me'mûrine elviye yahud vilâyât merâkizine kadar harcı[râh] verilmesi doğru olmayacağından bunların harcırahlarının mevki'-i me'mûriyetlerine kadar bi'l-hesâb tesviyesi ve me'mûrîn-i me'zûneye me'zûn oldukları mahal i'tibâriyle harcırah i'tâsı bazen me'mûrînin lehine ve bazen aleyhine mâlen netîce verileceğinden bunlar için de me'mûriyyet-i sâbıkası mevki'inden hesâb olunmasının usûl ittihâz edilmesi münâsib görülerek devâ'ir-i sâ'ireye bu yolda tebliğât icrâ kılınmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ona göre ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Şa'bân sene [1]329, fî 2 Ağustos sene [1]327 [15 Ağustos 1911]

Sadrâzam

Silahaltına alınacak memurların izinli sayılıp maaşlarının 1/3'ünün ailelerine verilmesi hakkında nizamnamede geçen aile tabirinin, bir memurun silahaltına alındığı zaman akraba veya mensuplarından öteden beri geçimini üstlenmiş olduğu kişileri kapsadığı ve memurun ailesi bulunmadığı takdirde bu maaşın memurun kendisine verileceği hakkındaki kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 32]

Bâbîâlî Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemî

312

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir ki

Me'mûrînden silah altına alınacakların me'mûriyet ma'âşlarına dâir mevâdd-ı nizâmiyyede mûmâ-ileyhimden âilesi olmayanların sülûs-i ma'âşlarının kendilerine i'tâ ya hazîne-mânde edileceğine ve âile ta'bîrinin zevc, evlâd, vâlide ve hemşîre gibi ekâribden kimlere âid ve derece-i şümûl ve ihâtası neden ibâret olduğuna dâir izâhât-ı kâfiyye bulunmadığından bahsiyle istifsârı hâvî Mâliye Nezâret-i celîlesinden bi'l-vürûd Şûrâ-yı Devlet'e havâle olunan tezkire üzerine Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ kılınan mazbata sâlifü'z-zikr mevâdd-ı nizâmiyyenin ikincisinin fıkra-i ûlâsında bilumûm me'mûrîn ve ketebeden ihtiyât, redîf ya müstahfızlıkları esnâsında silah altına alınanların vezâif-i müştereke ashâbından olsun olmasın me'zûn addolunarak bunların me'mûriyetlerine mahsûs ma'âşlarının bir sülûsü âilelerine ve sülûsânı yerlerine ta'yîn kılınacak vekillere verilecektir diye muharrer olmasına ve me'mûrînden taht-ı silaha alınanların bu mâdde-i nizâmiyye mücebince me'zûn addolunması ve me'mûrîn-i me'zûnenin vezâif-i müştereke ashâbından olanlarına tam ma'âş ve diğerlerine Harcırah Kararnâmesi'ne tevfiқан kat' olunan mikdârın üst tarafının i'tâ edilmesi muktezâ-yı kâ'ide bulunmasına binâen âilesi olmayanlara mezkûr sülûs-i ma'âşın i'tâsında tereddüde mahal olmadığı ve âile ta'bîrinin bir me'mûrun taht-ı silaha alındığı zaman akraba ya mensûbîninden

i'âşesini öteden berü der'uhde etmiş olduğu kesâna şümûlü olacağı gösterilmiş ve nezâret-i müşârun-ileyhâya ve ta'mîmen devâ'ire teblîgât icrâ kılınmağla ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 22 Zilhicce sene [1]328, fî 11 Kânûn-ı evvel sene [1]326 [25 Aralık 1910]

Sadrazam

Mevlânâ Dergâhı postnişini Abdülhalim Çelebi Efendi'nin yerine Veled Çelebi'nin tayinine dair fermanın sureti ve bunun Meşihat Makamına takdimine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn Evâmir Kalemi

Aded: Umûmî: 72080, Husûsî: 83

Hülâsa: Çelebi Efendi hazretlerine verilen fermân-ı âlî sûretinin takdîmine dâir.

Taraf-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı dâî-i dîrîneleridir

Makâm-ı sâmi-i Sadâret-penâhîden cevâben vârid olup fî 18 Ağustos sene [1]330 târihiyle havâle buyurulan fî 17 Ağustos sene [1]330 târihli umûmî 322995 ve husûsî 89 numaralı tezkire-i sâmiyyede beyân edilen ve reşâdetlü Çelebi Efendi hazretlerine âid bulunan fermân-ı âlînin ihrâc olunan bir kıt'a sûreti leffen taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine takdîm kılınmış [olmağla] ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Şevvâl sene [1]332, fî 20 Ağustos sene [1]330 [2 Eylül 1914]

Murtazâ Evkâf nâzırı nâmına

Müsteşar Mehmed Münir

Hâ'iz-i merâtib-i keşf-i şühûd-ı ma'nevî ve mazhar-ı füyûzât-ı hazret-i samedânî kutbü'l-ârifin gavsü'l-vâsılın cenâb-ı Mevâlânâ Celâleddîn-i Rûmî –kuddise sırruhu'l-âlî– dergâh-ı feyz-iktinâhı postnişini Abdülhalim Çelebi Efendi'nin yerine fazl ü ehliyeti mücerreb olan işbu râfî'-i tevkî-i refî'ûş-şân-ı hâkânî iftihâru's-sulehâi's-sâlikîn muhtârü'l-etkiyâi'l-vâsılın kâşifü'l-esrârî'l-Mesnevî vâkıf-ı rumûzü'l-ma'nevî Veled Çelebi –dâme takvâhu ve zâde-irşâdühû–nun nasb ü ta'yini husûsuna iş'âr-ı Şeyhü'lislâmî üzerine bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i pâdişâhânem şeref-müte'allık buyurulmasına ve azîz-i müşârun-ileyhin türbe ve âsitâne-i şerîflerinin şeyh-i seccâde-i irşâd cihetinin yevmî kırk beş akçe vazîfesi olup bilcümle tarîk-ı hazret-i müşârun-ileyhde olan tekâyâ ve zevâyânın mine'l-kadîm âsitâne-i müşârun-ileyhde seccâdenişîn-i meşihat bulunanların icâzetnâmeleriyle zabt u tasarruf olunmak bâ-hatt-ı hümâyûn musaddak şürûtu muktezâsından bulunduğu kayden anlaşılmaya binâen zikrolunan şeyh-i seccâde-i irşâd cihetinin müşârun-ileyh Veled Çelebi Efendi uhdesine tevcih kılındığını nâtik üç yüz yirmi sekiz senesi Cumâdelâhire'nin on sekizinci günü işbu berât-ı hümâyûnumu verdim ve buyurdum ki müşârun-ileyh sâlifü'z-zikr şeyh-i seccâde-i irşâd cihetine vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf ola.

Evkâf-ı Hümâyûn Evâmir Kalemi Müdiriyyeti

Askerlik mükellefiyeti bulunan memurlar seferberlik dolayısıyla askere gittiklerinden, maruzatla ilgili işlerin seferberlik süresince sadece acil olanlarla sınırlı tutulması hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Umûmî: 322898, Husûsî: 85

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Umûmî seferberlik i'lânı hakkındaki emr u fermân-ı cenâb-ı cihân-bânî mücebince me'mûrînden mükellefiyet-i askeriyeleri olanların vazîfeleri başında bulunmaları hasebiyle umûr-ı âdiyyenin si'a-i hâle ta'lîki ile seferberliğin devamı müddetince ma'rûzâtın umûr-ı müsta'celeyle hasr-ı husûsuna lede'l-arz müsâ'ade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şâyân buyurulduğu Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitâbet-i aliyyesinden cevâben inbâ ve devâ'ir-i merkezîyeye teblîgât îfâ olunmağla taraf-ı vâlâ-yı Meşîhat-penâhîlerince dahi ona göre mu'âmele îfâsı bâbında emr ü irâde-i hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 26 Ramazan sene [1]332, fî 5 Ağustos sene [1]330 [18 Ağustos 1914]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Hudâvendigâr vilayetine bağlı Karahisâr-ı Sâhib (Afyonkarahisar) sancağının müstakil livâ haline dönüştürüldüğü hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Dâhiliye Nezâreti

Umûmî: 798

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Hudâvendigâr vilâyetine merbût Karahisâr-ı Sâhib sancağının müstakil livâ hâline ifrâğı husûsuna bi'l-istîzân fî 16 Teşrîn-i sâni sene [1]330 târihinde irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-sâdır olduğu bâ-tezkire-i sâmiyye iş'âr buyurulmuştur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 12 Muharrem sene [1]333, fî 18 Teşrîn-i sâni sene [1]330 [30 Kasım 1914]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Münif

Askerî Mükellefiyet Kanunu'nun 147. Maddesine zeyl olarak hazırlanıp irâde-i seniyye ile muvakkaten yürürlüğe konulan kanunun sureti ve bunun tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Dâire-i Sadâret: 324469

Husûsî: 134

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Mükellefiyet-i Askeriyye Kânûnu'nun yüz kırk yedinci maddesine zeylen ve Meclis-i Umûmî'nin ictimâ'ında kânûniyeti teklîf olunmak üzere muvakkaten mevki'-i mer'îyyete vaz'ı husûsuna fî 25 Teşrîn-i sâni sene [1]330 târihinde irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allık buyurulmuş olan kânûnun sûret-i musaddakası leffen isrâ ve ta'mîmen devâ'ire teblîgât icrâ kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 1 Safer sene [1]333, fî 6 Kânûn-ı evvel sene [1]330 [19 Aralık 1914]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Emin

[Varak: 33]

Dâire-i Sadâret

Kânûn-ı Muvakkat Sûreti

Birinci Madde: Mükellefiyet-i Askeriyye Kânûnu'nun yüz kırk yedinci maddesine fıkra-i âtiye zeyl edilmiştir.

İşbu maddede muharrer şerâiti hâiz olmaları hasebiyle taht-ı silaha alınacaklardan kur'aya tâbi' tutulacakları gösterilen bir kalem veya şu'be idâre mensûbîni haklarında tatbîk olunacak kur'a mu'amelesi seferberlik sebebiyle doksan ikinci madde mücebince hâiz-i istisnâiyet me'mûriyetlerde bulunanlara hasredilmiştir.

İkinci Madde: İşbu kânûn târih-i neşrinden i'tibâren mer'îdir.

Üçüncü Madde: İşbu kânûnun icrâ-yı ahkâmına Harbiye Nâzırı me'mûrdur.

Meclis-i Umûmî'nin ictimâ'ında kânûniyeti teklîf olunmak üzere işbu lâyiha-i kânûniyyenin muvakkaten mevki'-i mer'îyyete vaz'ını ve kavânîn-i devlete ilâvesini irâde eyledim.

Fî 19 Muharrem sene [1]333, fî 25 Teşrîn-i sâni sene [1]330 [7 Aralık 1914]

Mehmed Reşad, Sadrazam Mehmed Sa'id, Harbiye Nâzır Vekili Tal'at

Dâire-i Sadâret Umûr-ı İdâriyye Müdiriyyeti

Harple ilgili konularla meşguliyeti en fazla olan Erzurum, Van ve Basra vilayetlerine ve ulaşım güçlüğü bulunan Yemen vilayeti ile Asir mutasarrıflığına, tebliği zaruri olan kanunlar dışında acil olmayan genel yazışma ve istatistik cetveli gönderilmemesine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Dâhiliye Nezâreti

875

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Husûsât-ı harbiyye ile fevka'l-âde meşgûl bulunan mahaller, nezâretlerden ale'l-usûl gönderilen ta'mîm ve istatistik cedvelleri ile iştigâl ve bunları tedkîk ve tevzî'e vakit bulamayacağı tabî'î bulunduğundan neşri zarûrî kavânîn-i devletden mâ'adâ ta'mîm ve cedvel gönderilmemesi lüzûmu Erzurum vilâyetinden bildirilmiş olmağla şu sırada mesâlih-i harbiyye ile en ziyâde alâkadâr bulunan vilâyet-i müşârun-ileyhâ ile Van ve Basra vilâyetlerine ve muvâsala müşkilâtından

dolayı Yemen vilâyetiyle Asir Mutasarrıflığı'na muharrerât-ı umûmiyye ve istatistik cedveli gibi mevâdd-ı müsta'celeden olmayan evrâkın gönderilmemesi mütemennâdır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 10 Safer sene [1]333, fî 15 Kânûn-ı evvel sene [1]330 [28 Aralık 1914]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ali Münif

Mahkeme-i şer'iyye başkâtiplerinin hâsılât ilmühaberlerinden dolayı vermeleri gereken kefalet yoklama varakalarını, bulundukları yerin Maliye memurlarına; ayrıca Eytam Müdüriyeti vazifelerini de üstlenmiş olan başkâtiplerin buna dair kefalet yoklama varakalarını ise Meşihat makamına göndermelerine dair Şeyhülislamlık emri.

Numara: 53

Taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîden

23 Zilhicce sene [1]332 târihli ve kırk dört adedli tahrîrât-ı umûmiyyeye zeyldir. Mehâkim-i şer'iyye başkâtiblerinin hâsılât-ı şer'iyye ilmühaberlerine vaz'-ı yedlerinden dolayı itâsına mecbûr bulundukları kefalet yoklama varakalarının mahalleri me'mûrîn-i mâliyyesine tevdi'i [lâzım] gelir iken bazı taraflarca Bâb-ı Fetvâ'ya isbâl kılınmakda olmasına nazaran bir gûne yanlışlığa mahal kalmamak üzere ba'dezin bu kabîl yoklamalar hakkında ber-minvâl-i muharrer mu'âmele ifâsıyla yalnız Eytâm Müdüriyeti umûru vazife-i munzamma olarak uhdelere tefvîz kılınmış olan başkâtiblerinden vazife-i mezkûreye müte'allik olarak alınacak kefalet yoklama varakalarının makâm-ı muhibbîye tesyâr ve nûsah-ı melfûfenin mülhakât kuzâtına tebliğ olunması lüzûmunun beyânına mübâderet kılındı.

Fî 3 Rebî'ülevvel sene 1333 ve fî 10 Kânûn-ı sâni sene 1330 [19 Ocak 1915]

Şeyhülislâm nâmına Müsteşar

Vârîde numarası 110

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0034-35

Münhal bir cihete sadece bir kişinin talip olması durumunda o kişinin göreve ehil olup olmadığının bilinmesi için imtihana tâbi tutulması, şayet ehliyetini daha önce bir imtihan ile ispat etmiş ise imtihana gerek olmamakla beraber bu imtihanın yeni nizamnamede tarif edildiği şekilde olması gerektiği hakkında Şûrâ-yı Evkaf kararına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Umûmî: 77362

Husûsî: 120

Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti'nden

Ma'rûz-ı dâ'i-i dirînelerdir

Münhal bir cihet vukû'unda mesbûku'l-imtihan olanlardan yalnız bir zât cihet-i mezkûreye tâlib olduğu takdirde müsâbakaya mahal olmadığı gibi be-tekrar imtihan olunması lâzım gelip gelmeyeceği nizamnâme-i cedîdde musarrah olmamasına mebnî bu bâbda ne yolda mu'âmele olunacağını istîzânına dâir Meclis-i Meşâyih'ten huzûr-ı sâmi-i Fetvâ-penâhî'ye takdîm olunup Şûrâ-yı Evkâf'ın bu bâbdaki ictihâdı beyân olunmak işâret-i aliyyesiyle mazrûfen havâle buyurulan fî 23 Kânûn-ı evvel sene [1]330 târihli ve yetmiş dokuz numaralı müzekkire lede'l-havâle

münhal bir cihet için yalnız bir tâlib zuhûrunda tabî'î müsâbaka sûretiyle imtihân icrâsı mümkün olmayıp ancak ehliyyet-i mutlakanın sübûtu noktasından usûlû dâiresinde imtihân icrâsı iktizâ edeceği ve şu kadar ki tâlib-i mezkûr evvelce imtihânı sebk ederek isbât-ı ehliyyet etmiş bulunur ise o hâlde ehliyyet-i mutlakasının sübûtu noktasından da imtihâna hâcet olmayarak zikrolunan cihetin bilâ-imtihân tevcihi cihetine gidilebilmesi câiz olur ise de evvelce sebk eden imtihânın zamân-ı icrâsı nazar-ı dikkate alınarak nizâmnâme-i cedîdin ta'rifâtı dâiresinde imtihân icrâ edilmiş olmayıp da herhangi bir sûretle imtihân edilmiş bulunmaklığın nizâmnâme-i cedîdin zamân-ı mer'iyetinde yapılacak bir mu'ameleye esas ittihâzı münâsib olamayacağına göre bu cihetin nizâmnâme-i cedîdin zamân-ı mer'iyetinde nazar-ı dikkatde bulundurulması îcâb edeceği Şûrâ-yı Evkâf'tan ifâde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül'-emrindir.

Fî 5 Rebî'ülevvel sene [1]333, fi 8 Kânûn-ı sâni sene [1]330 [21 Ocak 1915]

Meclis vâride numarası 111

Evkâf Nâzırı nâmına Müsteşar Mehmed Münir

Horhor'daki Hindîler Dergâhı meşihatine Şeyh Hüseyin Şah Efendi'nin tayinine dair bazı Hintliler tarafından verilen arzuhal ve şehadetname ile dergâhın önceki şeyhi Aziz Efendi tarafından verilen arzuhalin Meclis-i Meşâyihe havale edilmek üzere gönderildiğine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Umûmî: 77360

Husûsî: 118

Evkâf-ı Hümayûn Nezâretinden

Ma'rûz-ı dâ'ileridir

Aksaray'da Horhor'da kâin Hindîler Dergâhı meşihati esbâb-ı nizâmiyyeye mebnî Aziz Efendi uhdesinden ref' olunarak otuz ve otuz birinci mevâdd-ı nizâmiyye muktezâsının icrâ ve inbâsı zımında ol bâbdaki evrâk Meclis-i Meşâyihe li-eclî't-tevdî' 6 Kânûn-ı evvel sene [1]330 târihli tezkire-i âcizi ile taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine takdîm kılındığı ve bu kerre dergâh-ı mezkûr meşihatine Şeyh Hüseyin Şah Efendi'nin ta'yini hakkında bazı ifâdâtı mutazammın Dersââdet'te sâkin Hindliler nâmına verilen arzuhâl ve merbûtu şehâdetnâme ile şeyh-i sâbık Aziz Efendi tarafından verilen arzuhâlin Meclis-i Meşâyihe emr ü havâle buyurulmak üzere huzûr-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine takdîmi Şûrâ-yı Evkâf'tan ifâde kılınmış ve sâlifü'l-arz istid'â ve şehâdetnâmeler leffen takdîm kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül'-emrindir.

Fî 5 Rebî'ülevvel sene [1]333 ve fi 8 Kânûn-ı sâni sene [1]330 [21 Ocak 1915]

Meclis numarası 112

Evkâf nâzırı nâmına Müsteşar Mehmed Münir

Şeriata aykırı ahvalinden dolayı meşihatten azli daha önce Meclis-i Meşâyih tarafından bildirilmiş olan Mevlevihanekapısı'ndaki Gavsîzâde diğer adıyla Yayla Dergâhı şeyhi Rıza Efendi'nin, yapılan tahkikat neticesinde gayrimeşru bir halinin bulunmadığı ve adının karıştığı olayla da bir ilgisinin olmadığı anlaşıldığından, konunun Meclis-i Meşâyih'e havale edilmesine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

[Varak: 34.]

77694 / 122

Kırmızı

136

Evkâf-ı Hümayûn'dan

Ma'rûz-ı dâ'î-i dirînelerdir

Mevlevîhânekapısı civârında kâin Gavsîzâde nâm-ı diğer Yayla Dergâhı meşîhati RızâRızâ Efendi'nin muhâlif-i şer'-i şerîf ahvâli istihbâr kılınmış ve ol bâbda cereyân eden tahkîkât dahi istihbârât-ı vâkı'ı müeyyid bulunmuş olduğundan bahisle meşîhat-i mebhûsenin mûmâ-ileyh uhdesinden ref'i hakkında Meclis-i Meşâyih'ten tanzîm ve takdîm olunup makâm-ı celîl-i Meşîhat-penâhîlerinden havâle buyurulan mazbata ve ol bâbda Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti'nce icrâ kılınan tahkîkâtı mutazammın evrâk lede'l-havâle mûmâ-ileyh RızâRızâ Efendi'ye isnâd olunan fi'l polis tarafından tarassud edilen Hadice nâm kadının hanesinden çıkmasından ve işbu hâneyi mezbûreye îcâra vesâtat etmesinden ibâret olup Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti'nce icrâ kılınan tahkîkât netîcesine ve sebk eden i'lâm üzerine Polis Müdiriyyeti'nden cevâben vârid olan tezkire mündericâtına nazaran mûmâ-ileyh RızâRızâ Efendi'nin mezkûr hânedan çıktığına dâir bir gûnâ ihbâr ve delâil mevcûd olmayıp ancak vak'a esnâsında RızâRızâ Efendi'nin zikrolunan hânenin önünden geçerken hânedan çıktı zannıyla polis karakoluna da'vet edilerek delâilin fîkdânından dolayı derhâl serbest bırakıldığı ve sâlifü'z-zikr hânenin mezkûre tarafından istîcârına vesâtat eden Şeyh RızâRızâ Efendi olmayıp Ali RızâRızâ nâmında diğer bir adam olduğunun anlaşılmasına ve mûmâ-ileyhin hareket-i gayr-i meşrû'asına delâlet edecek delîl mefkûd olduğu gibi başkaca sû-i ahvâli anlaşılmasına binâen hakkında yapılacak bir mu'amele görülemediği Şûrâ-yı Evkâf'tan ifâde kılınmış olmağla Meclis-i Meşâyih'e havâle buyurulmak üzere huzûr-ı sâmi-i Meşîhat-penâhîlerine arz-ı keyfiyyet olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Rebî'ülâhîr sene [1]333 ve fî 14 Kânûn-ı sâni sene [1]330 [26 Şubat 1915]

Evkâf nâzırı nâmına Müsteşar Mehmed Münir

Fatih Çarşamba'da İsmet Efendi Dergâhı'nın postnişinliği ve Sultan Abdülmecid Han Türbesi'nde hatm-i hâcegân kıraati cihetlerinin mutasarrıfı olan Ahmed Nimetullah Efendi'nin; vazifesini layıkıyla yapmaması ve tayininin vâkıfın şartlarına uymaması nedeniyle meşihatten azledilip yerine vâkıfın şartlarına uygun bir zatın tayinine, türbedeki hatm-i hâcegân kıraati cihetinin ise belirtilen sebeplerden dolayı vazifesini layıkıyla yapmak şartıyla uhdesinde bırakılmasına ve ayrıca adı geçen İsmet Efendi'nin zaruret içerisindeki oğlu Mehmed Zâhit Efendi'nin de dergâhta ikametinin sağlanmasına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

77960 / 123

Kırmızı

138

Evkâf-ı Hümâyûndan

Ma'rûz-ı dâ'î-i dirînelerdir

Çarşamba civârında meşâyih-i Tarikat-i Hâlidiyye'den merhûm İsmet Efendi Dergâhı postnişini ve Sultan Abdülmecid Hân hazretleri türbesinde hatm-i hâcegân kırâeti meşîhati cihetinin mutasarrıfı Ahmed Ni'metullah Efendi'nin hüsn-i ifâ-yı vazîfe etmemekte bulunduğu ve dergâhı bir hıristiyanın elinde bırakarak dergâha âid bazı eşyanın da sirkat edildiği hakkında bazı ifâdâtı hâvî dervîşândan Mehmed b. Mustafa ve Şeyh İsmet Efendi merhûmun mahdûmu Mehmed Zâhid Efendi'nin dücâr olduğu sefâlet ve perîşânî-i hâliinden ve dergâha kabûlü için vâkî olan mürâca'atının reddedildiğinden ve meşîhati bi-gayri hakkın elde etmiş olduğundan bahisle mûmâ-ileyhin uhdesinden meşîhatın ref'i ve mûmâ-ileyh Mehmed Zâhid Efendi'ye tevcihi hakkında da zevcesi Hadice imzâlarıyla makâm-ı sâmi-i Sadâret-penâhiye bi't-takdim havâle buyurulan iki kıt'a istid'â üzerine icrâ ettirilen tahkîkâtı mutazammın evrâk Şûrâ-yı Evkâf'tan lede'l-havâle bir dergâhın vaz' ve te'sisinde ve ta'âmiyeler ve vakıflar tahsisindeki gâye mensûb olduğu tarikat-i aliyyenin sâlikin ve müsterşidinine mürâca'atgâh olarak geceli gündüzlü âyîn ve erkânını ifâ ile onları ikâz ve irşâd ve fukarâ ve mücâvirînini it'âm-ı ta'âm ve şu iki gâyenin temsîl ve idâmesi için şart-ı a'zam da bu misillü dergâha şeyh olarak ta'yîn olunacak zevâtta ta'ayyün ve tebeyyün etmiş kudret-i ilmiyye ve ikdâm-ı tâm olup bu iki sıfattan herhangisinin fıkdanı ise gaye-i meşrû'a ve meşrûtanın indirâsını müstelzim olacağına ve mütâlâ'a olunan vakfiyesinden de evvelemirde dergâh-ı mezkûra şeyh olacak zâtın vâkıf-ı müşârun-ileyh Şeyh İsmet Efendi'nin hulefâsından ve hulefâ-yı hulefâsından ve bulunmadığı hâlde hulefâ-yı Hâlidiyye olmak ile beraber intihâb-ı dervîşân ile ta'yîni meşrût olup mûmâ-ileyh Ni'metullah Efendi ise meşîhat-i mezkûrenin uhdesine tevcihini hâvî i'lâm-ı şer'îye nazaran intihâb-ı dervîşân [ile] ta'yîn edilmediği anlaşıldığı gibi mûmâ-ileyhin dergâh-ı mezkûrun vaz' ve te'sisindeki gâye ile mütenâsib bir sûrette ifâ-yı vazîfeye ve icrâ-yı âyîn ve şe'aire ri'âyet ve dergâh-ı mezkûrda ikâmet etmeyerek Dîvânyolu'nda husûsî hânesinde sâkin olup ancak haftada bir defa dergâha gelerek muhtasar sûrette icra-yı âyîn ettirmekde ve dergâhın eyyâm-ı sâ'irede mesdûd kalmakda olduğu ve hazînece ta'âmiye nâmıyla muhassas mebâliği ahz eylediği hâlde kat'îyyen it'âm-ı ta'âm olunmadığı ve dergâha hiçbir sûretle münâsebet[i] [o]lmayan bir hıristiyanı ikâme eylediği evrâk-ı tahkîkiyye muhteviyâtıyla ifâde-i şifâhiyyesinden anlaşılmasına ve bu da tarikat-i aliyyenin idâme-i şe'air-i meşrû'ası noktasından tebdîl-i meşîhati müstevcib esbâb-ı mûcibeden bulunmasına mebnî mûmâ-ileyhin uhdesinden meşîhat-i mezkûrenin ref'ile yerine gâye-i mezkûreyi ve şerâit-i vakfiyyeyi tamâmıyla ifâ edecek vâkıf-ı müşârun-ileyhin hulefâ ve hulefâ-yı hulefâsından veyahud hulefâ-yı Hâlidiyye'den intihâb-ı dervîşân ile müte'ayyin ve ehliyeti bi'l-imtihân sâbit bir zâtın ta'yîni ve Zâhid Efendi'nin de dergâh-ı mezkûrun müessesisi bulunan Şeyh İsmet Efendi'nin oğlu olmak ve gâyet perîşân bir hâlde âciz ve muztar kalmak i'tibârıyla dergâhda ikâme[t] ettirilmesi ve Sultan Abdülmecid Hân hazretlerinin türbe-i şerîfelerinde hatm-i hâcegân meşîhatine [cihetine] gelince, mûmâ-ileyh Ni'metullah Efendi'nin ol bâbdaki vazîfesini evrâk-ı tahkîkiyye mûndericâtına göre şart-ı vâkıfa gayr-i muvâfık olarak ifâ etmiş olmasının ref'-i ciheti müstelzim olamayacağı gibi şimdiye kadar da kendisine ihtârât-ı nizâmiyye ifâ olunduğu anlaşılmamasına mebnî meşîhat-i mezkûrenin uhdesinde ibkâsıyla hatm-i hâcegân kırâetinin ber-nehc-i şart-ı vâkıf Cuma geceleri icrâ etmesi lâzım geleceğinin

kendisine ihtar olunması lüzûmunun Meclis-i Meşâyihce tebliği zımında keyfiyyetin huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhîlerine arz[ı] Şûrâ-yı müşârun-ileyhâdan ifâde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Rebî'ülevvel sene [1]333 ve fî 24 Kânûn-ı sâni sene [1]330 [6 Şubat 1915]

Evkâf nâzırı nâmına Müsteşar Mehmed Münir

Tophane'de Sakabaşı Mahallesi'nde Tatar Şeyh Hasan Efendi Vakfı vakfiyesi şart bölümünün kayıt suretini havi Evkaf Nezâreti müzekkiresi.

8672

Evkâf-ı Hümayûn Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşihat-penâhiye bi't-takdîm Meclis-i Meşâyih'ten mazrûfen tesyâr buyurulan merbût arzuhâl müfâdına nazaran tedkikât-ı kaydiyye lede'l-icrâ evkâf-ı mülhaka-dan Tophâne'de Sakabaşı mahallesinde kâin Gülşenî Zâviyesi'nde tarîk-i Gülşenî meşâyihinden merhûm Tatar Şeyh Hasan Efendi vakfının süknâ-yı zâviye ile meşihat ve tevliyeti kesb-i iktidâr edinceye değin tarafından eş-Şeyh el-Hâc Ârif Efendi bi'n-niyâbe edâ-yı hizmet etmek şartıyla 15 Şevvâl sene 1275 târihinde mürâhik Ahmed Cemâleddin Efendi ibn-i eş-Şeyh Mehmed Efendi'ye tevcih olunduğunu mübeyyin ve bilâhare nâib-i mûmâ-ileyhin vukû'-ı vefâtına ve mürâhik-i mezbûrun da kebîr bulunmasına binâen 28 Receb sene 1294 ve 19 Zilhicce sene-i minh. târihlerinde mûmâ-ileyh nâmına tebdîlen ve istihkâmen berevât-ı âliyye tastîr ve i'tâ kılındığı anlaşılmış ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin bin yüz yetmiş iki târihiyle müverrah ve bin yüz seksen târihiyle mukayyed vakfiyesinde "İşbu vakfiyemde olan şürûtumun tebdîl ve tağyîri yedimde olmağın ber-vech-i muharrer şart eylediğim cihetle şürût-ı sâbika-i mezkûremden benim için rücû' şer'an sahîh ve câiz olmağın binâen-aleyh hâlâ şürût-ı sâbika-i mezkûreden rücû' edip şöyle şart eyledim ki vakfiyede tahdîd ve beyân ve tavsîf ve ayân olunan zâviyye-i mevkûfede kendim şeyh olup süknâ ve tevliyet ve nezâreti hayatta oldukça kendime meşrût ola ve derûnunda olan menkûlât-ı mevkûfeye kendim mutasarrıf olam vefâtımdan sonra halîfem eş-Şeyh Mustafa bin Mehmed şeyh olup zâviyye-i merkûme ve menkûlât-ı mezkûreye mutasarrıf ola ve küçüğüm Derviş Yahyâ bin Abdullah halîfem mezbûr eş-Şeyh Mustafa'nın hizmetinde olup iyâl ve evlâdlarıyla şeyhe meşrût olan hâne-i mezkûrede merkûm eş-Şeyh Mustafa ile ma'an sâkin ola ve mezbûr Şeyh Mustafa'nın vefâtından sonra köçğim mezbûr Derviş Yahyâ zâviyye-i mezkûrede şeyh olup süknâ ve tevliyet ve nezâreti ona meşrût ola ve menkûlât-ı mezkûreye dahi mutasarrıf ola mezbûr Derviş Yahyâ'nın vefâtından sonra halîfem mezbûr eş-Şeyh Mustafa'nın evlâdı ve evlâd-ı evlâdı batnen ba'de batnin ve fer'an gıbbe aslin vech-i meşrûh üzere sagîr ve kebîr i'tibâr olunmayıp içlerinden herhangi bir tarîk-i Gülşenî'ye i'tibâr edip âdâb ve erkânı icrâ ederse ona meşrût ola ve eğer mezbûr eş-Şeyh Mustafa'nın nesli münkarız olur ise köçğim mezbûr Yahyâ'nın evlâdı ve evlâd-ı evlâdı batnen ba'de batnin ve fer'an gıbbe aslin vech-i meşrûh üzere mutasarrıf olalar ba'de inkırâzi'l-küll hulefâ ve hulefâ-i hulefâ ve hulefâ-i hulefâ-i hulefâ-i hulefâmdan tarîkat silsileleri bana muttasıl olanlar ber-minvâl-i meşrûh mutasarrıf olalar onlar dahi münkarız olur ise mahmiyye-i Edirne'de şeyhim ve azîzim kutbü'l-ârifin zuhrü'l-vâsılın eş-Şeyh Hasan Sezâ'î -kuddise sirruhu'l-azîz-in medfûn oldukları âsitânede şeyhim merhûmun evlâdlarından seccâdenişin olanlar tarafından pîruperver âdâb-ı Gülşeniyye'yi icrâya kâdir bir

halîfe gönderile eğer onlar dahi münkarız olur ise Mısır-ı Kahire'de pîr-i tarikat-ı Gülşeniyye sultânü'l-ârifin burhânü't-tâlibin İbrâhim-i Gülşenî âsitânesinde seccâdenişîn olanlar tarafından pîruperver ve âdâb-ı Gülşeniyye'yi icrâya kâdir bir halîfe gönderile ve eğer onlar dahi münkarız olur ise vakf-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere fukarâ-i müslimîne şart ola. Vech-i meşrûh üzere sükna ve tevliyet ve nezâreti şeyh olanlara meşrût olup sâir Tarikat-i Gülşeniyye vesâir tarikat-i aliyye meşâyihleri bir dürlü dahl ü ta'arruz kılmayalar ve şürût-ı mezkûre üzere tekyemde şeyh olanlar subh u mesâda akîb-i salavât-ı hamsede evrâd ve ezkâr-ı Gülşeniyye'yi icrâ edip bilâ-özü-i şer'î terk etmeyeler ve sünnet-i ahîrde salât-ı teheccüdü ve evrâd ve ezkârı [kopuk] diye mastûr bulunmuş olmağla işbu müzekkirenin mazrûfen makâm-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhiye takdîmi menût-ı re'y-i âlî-i cenâb-ı nezâret-penâhileridir ol bâbda.

Fî 22 Şubat sene [1]330 [7 Mart 1915]

Meclis-i Meb'ûsan'dan nezâretlere ve onlara bağlı dairelere gönderilen arzuhallere hızlı bir şekilde cevap verilmesi hakkında, Meclis-i Meb'ûsan riyâseti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 35]

Dâire-i Sadâret

325259 / 151

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Ashâbı tarafından beyân-ı şikâyet ve iddi'âyı hâvî Meclis-i Meb'ûsân'a i'tâ edilip Arzuhâl Encümeni kararıyla nezârât ve devâ'ir-i müte'allikasına tebliğ olunan müsted'ayâtdan bir kısmının cevâbları müddet-i medîde te'ehhura uğramakta ve bazıları hakkında hiç cevâb alınamamakta olduğu gibi Meclis-i Meb'ûsân nizamname-i dâhilîsinin ellinci maddesi mücebince icrâ kılınan te'kidât cevâbları da ya pek geç istihâl edilmekde veya hiç vürûd etmemekte ve bu hâl ashâb-ı mürâcâ'âtın şikâyetlerini ve Meclis-i Meb'ûsân'da bir çok istid'â evrâkının terâkümünü intâc eylemekde bulunduğundan bahisle devâ'ir-i hükûmete tebliğ edilmiş olan müsted'ayât-ı cevâbiyyenin bir ân evvel i'tâsı lüzûmu Meclis-i Meb'ûsân riyâset-i celîlesinden bâ-tezkire bildirilmiş ve devâ'ire ta'mîmen iş'âr-ı keyfiyyet kılınmış olmağla taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhilerince de me'mûrîn-i müte'allikasına ona göre tebligât ifâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 30 Rebî'ülevvel sene [1]333 ve fî 2 Şubat sene [1]330 [15 Şubat 1915]

Sadrazam Mehmed Sa'id

Ecnebi sefaretlerin işleri için yegâne başvuru merkezi Hariciye Nezâreti olduğundan; sefaretlerden daire ve nezâretlere yapılacak müracaatların ve verilen takrirlerin işleme konulmaması, bunların neticesi sorulduğunda da Hariciye Nezâretine müracaat edilmesi gerektiğinin anlatılması hakkında Hariciye Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair [Sadâret] tezkire[si].

325500

160

Sefârât-ı ecnebiyyeden bazıları tarafından takrîr i'tâsı veya suver-i sâ'ire ile devâ'ireye bi'l-mürâcâ'a ta'kîb-i mesâlih edilmekde ve bazı metâlibde bulunulmakda olduğu anlaşılmasıyla devâ'ir ve nezârâta âid husûsât için Nezâret-i Hâriciyye'nin tavsîti ta'mîmen sefârâta teblîğ kılınmış ise de yine mürâcâ'ât-ı mümâsilede bulunulduğu görülmekde olduğuna ve her dâirenin vazîfesi ve hudûd-ı salâhiyyeti kavânîn ile ve sefârât-ı ecnebiyyenin nezdinde bulundukları devletlerle münâsebetlerinin şekil ve sûreti de te'âmül-i düvelî ile mu'ayyen olup bu bâbdaki usûl hâricinde mu'amele edilmesi mahzûrdan gayr-i sâlim olacağına binâen ba'dezîn sefârât-ı ecnebiyyede[n] her ne sûretle olursa olsun vukû' bulacak mürâcâ'atların adem-i kabûlü ve gönderilmiş takrîrin mevki'-i mu'ameleye konulmayarak ke-en lem yekûn hükmünde addiyle beraber su'âl ve ta'kîb vukû'unda nezârete mürâcâ'at olunmasının tefhîmi lüzûmu Hâriciye Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve ta'mîmen devâ'ire teblîgât icrâ kılınmış olmağla dâire-i celîlece de ona göre icrâ-yı icâbı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 16 Şubat sene [1]330, fî 14 Rebî'ülâhîr sene [1]333 [1 Mart 1915]

Tedkik-i Müellefat-ı Şer'iyye Meclisi kâtibi ve Meclis-i Meşâyih kâtip vekili Hafız Halil Hilmi Efendi'nin Meclis-i Meşâyih azalığına tayin edilmesinden dolayı, anılan Vekâlete Tedkik-i Müellefat kâtiplerinden Abdülkâdir Efendi'nin tayin edilmesi.

162

Tedkik-i Mü'ellefât-ı Şer'iyye Meclisi kâtibi ve Meclis-i Meşâyih kâtip vekili Hâfız Halil Hilmi Efendi'nin ahîran a'zâlığa ta'yîn buyurulmasına mebnî vekâlet-i mezkûreye hums-ı ma'âşla Tedkik-i Mü'ellefât ketebesinden Abdülkâdir Efendi'nin ta'yîni tensîb edilmiş olmağla karîn-i tasvîb-i âlî buyurulduğu takdirde icrâ-yı icâbı bâbında emr u fermân hazret-i veliyyül-emrindir.

Fî 11 Şevvâl sene [1]334 ve fî 28 Temmuz sene [1]332 [11 Ağustos 1916]

Mûcebince fî 11 Şevvâl sene [1]334 [11 Ağustos 1916]

Sivas'ın Zara ilçesinde Bulucak (Bulucan) namıyla üçüncü sınıftan bir nahiye teşkil edildiğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

12446

Husûsî: 606

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir ki

Sivas vilâyetinde Zara kazâsı dâhilinde Bulucak nâmıyla müceddeden üçüncü sınıftan bir nâhiye teşkîli bi't-tensîb devâ'ir-i müte'allikaya evâmîr i'tâ edilmiş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 1 Rebî'ülevvel sene [1]336, fî 16 Kânûn-ı evvel sene [1]333 [15 Aralık 1917]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Mustafa Abdülhâlık

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0036

Devlet memurlarının kumar oynamaları yasak olduğundan bu işi yapanlara önce tevbih, ikinci defada tam maaş kesilmesi ve üçüncü defada görevden azil cezası verilmesi hakkında Meclis-i Vükelâ kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Numara: 52

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Bilumûm me'mûrîn ve müstahdemîn-i devletin kumar oynamaları memnû' olup hilâf-ı memnû'iyet hareket edenlerin birinci defasında tevbih ikinci defasında tam ma'âş kat'ı üçüncü defasında azl ile mücâzât olunmaları Meclis-i Vükelâca tezekkür ve tensib edilerek ta'mîmen devâ'ire teblîgât icrâ kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Safer sene [1]336, fî 11 Kânûn-ı evvel sene [1]333 [11 Aralık 1917]

Sadrazam Mehmed Tal'at

Redd-i Bedel Kanunu gereğince askerlik hizmetine çağrılmaları gereken memurlardan, nezâret müsteşarlarından kurulu komisyonca tecilleri talep olunanların tecilleri yapılmış olmasına rağmen bu gibi müracaatların arkası kesilmediğinden; bundan sonra bu gibi başvurulara cevap verilmemesine karar verildiği hakkında Harbiye Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Numara: 44

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

30 Teşrîn-i sâni [1]332 târihli tezkireye zeyldir. Redd-i bedel kânûnu mücebince hizmet-i aske-riyyeye celbleri lâzım gelen me'mûrînden nezâret müsteşarlarından mürekkeben teşkil olunan komisyonca terk ve te'cilleri talep olunanlar hizmetlerinde bırakılmış ve bilâhare tevâlî eden bu kabil iş'ârât dahi is'af edilmiş olduğu hâlde el-ân bu bâbdaki mutâlebâta nihâyet verilmeyerek herhangi bir tevellüd erbâbının celbine emir verilse bunlar hakkında her taraftan mürâca'at te'âkub etmekte bulunduğu bahisle ba'dezîn bu gibi iş'ârâta, kâbil-i tervîc olmamasına binâen, cevâb verilmemesi mukarrer bulunduğu Harbiye Nezâreti Vekâlet-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve ta'mîmen devâ'ire teblîgât icrâ kılınmıştır. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Muharrem sene [1]336, fî 7 Teşrîn-i sâni sene [1]333 [6 Kasım 1917]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Meclis-i Meb'ûsan İç Tüzüğü gereğince Meclise sunulan arzuhallerle ilgili yapılan işlemin bu konuda Arzuhal Encümeni'nde tutulan cetvellere 6 ay içerisinde kaydedilmesi gerektiğinden, nezâretlere gönderilen arzuhallere bu süre içerisinde cevap verilmesi hakkında Meclis-i Meb'ûsan riyâseti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Numara: 48

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Ashâb-ı mesâlih tarafından şikâyeti hâvî olarak Meclis-i Meb'ûsân'a verilen arzuhâller hakkında nizâmnâme-i dâhilînin yüz otuz ikinci maddesi mücebince her hafta Arzuhâl Encümeni tarafından tanzîm ve meb'ûsâna tevzî' edilmekde olan cedvellerde devâ'ir-i müte'allikasına tebliğ edildiği işâret edilmiş bulunan arzuhâllere âid netâyic-i mu'âmelâtın birer nüshası elde tutulan sâlifü'z-zikr cedvellere yüz otuz beşinci madde mantûkunca nihâyet altı ay zarfında kayıd ve tasrîh edilmesi iktizâ etmekte olmasına binâen nizâmnâme-i mezkûrun bu bâbdaki hükmü muhafazaten nâzırlar hazerâtının kendilerine tebliğ edilmiş arzuhâller hakkında ittihâz ettikleri mukarrerât ve icrâ eyledikleri ta'kîbâtı nihâyet altı [ay] zarfında bildirmeleri meclis-i mezkûr ri'yaset-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve ta'mîmen tebliğât icrâ kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 7 Safer sene [1]336, fî 22 Teşrîn-i sâni sene [1]333 [22 Kasım 1917]

Sadrazam Mehmed Tal'at

Nezâretlerce iâşe-i umumiye hususunda vilayetler ve müstakil sancaklarla değil İâşe Müdüriyet-i Umumiyesine müracaat edilmesi hakkında, Harbiye Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Numara: 48

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Bazı nezâretlerce i'âşe-i umûmiyye mesâili hakkında vilâyât ile elviye-i müstakilleye doğrudan doğruya iş'ârâtda bulunulmakda ve bu hâl mu'âmelâtı teşvîş eylemekde olduğundan bahsile husûsât-ı mezkûre hakkında ba'dezîn İ'âşe Müdüriyyet-i Umûmiyyesi'ne mürâcâ'at olunduğu takdîrde iktizâsı ifâ ve tervîcine imkân görülemeyen mevâd için cevâb i'tâ olunacağı Harbiye Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve devâ'ire tebliğât icrâ kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Safer sene [1]336, fî 24 Teşrîn-i sâni sene [1]333 [24 Kasım 1917]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Askerî nakliyat ile meşgul bulunan Karapınar-Kelebek dekovil hattının paket postası için kullanılmamasını isteyen Başkumandanlık Vekâletine Adana, Halep, Suriye, Beyrut, Diyarbakır, Bitlis ve Musul vilayetleri ile o havalideki sancakların postalarının başka bir vasıta ile gönderilmesinin mümkün olmadığı cevaben bildirilmiş ise de Adana Başmüdüriyetinden Pozantı-Gülek arası için vasıta tedariki istendiğinden, Adana vilayeti ile sancaklarına gönderilecek postalar için şimdilik sonucun beklenmesi; diğer vilayet ve sancaklara gönderilecek resmî paketlerin ise postahaneler vasıtasıyla gönderilmesi hususunda Posta Telgraf ve Telefon Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 36]

Bâbîâlî Dâire-i Sadâdet Umûr-ı İdâriyye Kalemi

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Karapınar'dan Kelebek'e mümted olan dekovil hattı nakliyât-ı askeriyye ile meşgûl bulundu-ğu cihetle paket postalarının oraca tedârik olunacak vesâit ile te'mîn-i sevkleri lüzûmu Başku-mandanlık Vekâlet-i celîlesinden bildirilmesine ve hâlen Adana, Haleb, Suriye, Beyrut, Diyar-bakır, Bitlis, Musul vilâyetleri ile o havâlideki elviye mürâselâtının diğer bir vâsıta ile te'mîni müstahîl olmasına binâen mezkûr postaların kemâ-fi's-sâbık dekovil tarîkı ile nakilleri esbâbının istikmâli cevâben vekâlet-i müşârun-ileyhâya yazılmış ve ma'a-hâzâ bir tedbîr-i ihtiyâtî olmak üzere Pozantı Gülek arasında vesâit-i lâzimenin tedârîki de Adana Başmüdiriyyeti'ne tebliğ edil-miş ise de vilâyet ile elviyeye gönderilecek devâ'ir-i resmiyye paketleri hakkında şimdilik neticeye intizâr zarûrî olduğu ve diğer vilâyât ve elviyeye gönderilmek istenilen resmî paketlerin ale'l-usûl postahânelere tevdi' olunması Posta ve Telgraf ve Telefon Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve ta'mîmen devâ'ire tebliğât icrâ kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 10 Rebi'ülevvel sene [1]336, fi 25 Kânûn-ı evvel sene [1]333 [24 Aralık 1917]

Sadrazam Mehmed Tal'at

Dairelerce, beşer kiloluk paketler halinde taşraya gönderilmekte olan matbu evrakın, çuval tedarikinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle eskiden olduğu gibi kırkar kiloluk denkler halinde gönderilmesi hususunda, Posta Telgraf ve Telefon Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Devâ'irce kırk kiloluk denkler derûnunda taşraya gönderilmekde olan evrâk-ı matbû'anın ihtiyâcât-ı mahalliyye nisbetinde peyderpey ve beşer kiloluk paket hâlinde tevdi' olunması ahîran takarrur etmiş ve gerçi devâ'ir karâr-ı vâkı' mücebince beşer kiloluk paket teslîm etmek-te bulunmuş ise de bunların kesret-i makâdirine nazaran evvelce yapılan kırk kiloluk paketle-rin beşer kiloya taksîmiyle tevdi'âtında bulunulmakda olduğu anlaşıldığından ve bunları sevk ve irsâl için çuval tedârîki husûsunda fevka'l-âde müşkilât çekilmekde olduğundan bahisle tehvîn-i müşkilâta medâr olmak üzere ba'dezîn evrâk-ı mezkûrenin ihtiyâcât-ı mahalliyye nisbetinde ke'l-evvel kırk kiloluk paketler yapılıp usûlü dâiresinde bendleri ve üzerlerinde mevrûd ve mür-selün-ileyh ile sıra numaraları vaz' olunarak paket postahânesine teslîm edilmesi Posta ve Telg-raf ve Telefon Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve ta'mîmen devâ'ire tebliğât icrâ kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 22 Rebi'ülevvel sene [1]336, fi 6 Kânûn-ı sâni sene [1]334 [5 Ocak 1918]

Sadrazam vekîli nâmına Müsteşar Emin

Kozan Posta ve Telgraf Müdürü Hamdi Efendi örneğinden hareketle, bir devlet memurunun çiftlik kiralayıp ziraat yapmasının, devlet memurlarının ticaretle uğraşmasını yasaklayan kararname hükmü kapsamına girmeyeceği hakkında, Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı dâ'î-i dîrîneleridir

Kozan Posta ve Telgraf Müdürü Hamdî Efendi mahalli Emlâk-ı Emîriyye İdâresi'nden istîcâr eylediği çiftlikte umûr-ı zirâ'iyye ile iştigâl eylediğinden bahisle me'mûrînin ticâretle iştigâllerinin memnû'iyeti hakkındaki kararnâme hükmünün bu gibi husûsâta da şümûlü olup olmadığı Adana Posta ve Telgraf Müdiriyyeti'nce istifsâr edildiği beyânıyla bu bâbda bir karar-ı tefsîrî ittihâzına dâir Posta ve Telgraf ve Telefon Nezâret-i celîlesinden vârid olan tezkire Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle mezkûr kararnâmede me'mûrîn-i devletin sûret-i sarîhada olarak yalnız mu'âmelât-ı ticâriyye ile iştigâlleri men' edilmiş ve umûr-ı zirâ'iyye ile emvâl-i gayr-i menkûleye müte'allık husûsât kânûnen mu'âmelât-ı ticâriyye ta'bîrine [tefsîrine] gayr-i kâbil bulunmuş olmasına binâen memnû'iyet-i vâkı'anın, hükm-i kânûnu tevsî'an, umûr-ı zirâ'iyyeye dahi teşmiline imkân görülemediği Tanzimât Dâiresi ile Hey'et-i Umûmiyye'den bâ-mazbata inbâ ve ta'mîmen dev'âire tebligât icrâ kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 15 Rebî'ülevvel sene [1]336, fî 30 Kânûn-ı evvel sene [1]333 [29 Aralık 1917]

Sadrazam nâmına Emin

Kasımpaşa'da Yahyâ Kethüdâ Camii havlusunda, Yûsuf Ağa Dergâhı postnişini Mehmed Cemil Efendi'nin; Hanekin Hastanesi'nde humma hastalığından vefat ettiğine dair Harbiye Nezâreti tezkiresi.

790 / 8 / 684

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Fî 12 Kânûn-ı sâni sene [1]334 târihli ve dört adedli tezkire-i Fetvâ-penâhîleri cevâbıdır. Kasımpaşa'da Yahyâ Kethüdâ Câmî'-i şerîfi havlusunda kâin Yûsuf Ağa Dergâh-ı şerîfi postnişini Mehmed Cemil Efendi'nin fî 27 Eylûl sene [1]333 târihinde Hanekin Hastahânesi'nde hummâ-yı râci'adan vefât ettiği bi't-tahkîk anlaşılmış olmağla ol bâda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Cumâdelûla sene [1]336, fî 5 Mart sene [1]334 [4 Mart 1918]

Harbiye Nâzırı nâmına Kâzım

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0037-38

Telgraf muhaberatının yalnızca mühim ve acil hususlar için kullanılması ve uzun cümlelerden kaçınılması; ayrıca Edirne, Eskişehir, İzmit, Konya ve Çatalca gibi demiryolu hattında bulunan ulaşımı kolay merkezlerle yapılacak resmî muhaberatın da telgrafla değil tahrirat ile yapılması hakkında, Posta Telgraf ve Telefon Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

339311

Husûsî: 39

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelridir

Telgraf muhâberâtının mevâdd-ı müsta'celeyle hasrıyla ibârâtının mümkün mertebe kasrı hakkında icrâ kılınan teblîgât-ı adideye rağmen mevâdd-ı gayr-i mühimmeye dâir el-ân telgrafnâme tastîrine devâm olunmakda ve telgrafnâmelerin tafsîlat-ı zâide ve kelimât-ı ta'zîmiyyeyi muhtevî olması hasebiyle me'mûrîn ve hutût beyhûde işgâl edilerek bu hâl mevâdd-ı mühimmeye dâir olan muhâberâtın te'ehhuruna sebep vermekle beraber telgrafnâmelerin posta ile de sevklerine mecbûriyet hâsıl etmekte [olduğundan] bahisle ba'dezîn mevâki'-i ba'ideye âid mühim ve müsta'cel telgrafnâmelerin keşîdesi taht-ı temîne alınmak üzere Edirne, Eskişehir, İzmit, Çatalca, Konya gibi şimendüfer güzergâhı ve civâr olan merâkiz ile aynı günde mevrîdlerine îsâli mümkün bulunan mahallere âid muhâberât-ı resmîyenin tahrîrât ile icrâsının ve pek mühim ve müsta'cel husûsât hakkında keşîdesine mecbûriyet hâsıl olacak telgrafnâmelerin de kasrı ibârâtına son derece i'tinâ ve dikkat edilmesinin ve aksi hâlde bu kabîl telgrafnâmelerin i'ade edileceğinin devâ'ire iş'arı Telgraf ve Posta ve Telefon Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire inbâ ve ta'mîmen teblîgât icrâ kılınmış olmağla iktizâsının îfâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Şevvâl sene [1]336 ve fî 21 Temmuz sene [1]334 [21 Temmuz 1918]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Dairelerce gazetelerde yayınlanacak hususların, doğrudan doğruya Matbuat-ı Umumiye Müdüriyetine gönderilmesine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

76 / 341

Huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelridir

Matbûât-ı Umûmiyye Müdüriyeti'nin teşkilât-ı hâzırası iktizâsınca devâ'ir-i resmîyyeden gazeteler vâsıtasıyla icrâ ettirilecek neşriyâtın vâsita-i teblîği bulunması hasebiyle ba'demâ gerek aynen gerek nota hâlinde matbûât-ı mahalliyye ile neşri lâzım gelen mevâdd-ı resmîyenin gazetelere teblîğ edilmek üzere doğrudan doğruya Matbûât-ı Umûmiyye Müdüriyeti'ne irsâli esbâbının istikmâline müsâ'ade-i aliyye-i hazret-i Meşihat-penâhîleri erzân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 14 Şevvâl sene [1]336, fî 3 Ağustos sene [1]334 [23 Temmuz 1918]

Dâhiliye Nâzırı İsmâil

Memurların emeklilik, izin vb. işleri için yapılması gereken tıbbî muayenelerine ait resmî raporların tetkiki için Maliye Nezâretine; her türlü suçla ilgili delil teşkil edecek tıbbî madde vs. eşyanın muayenesi ile tahkikat evraklarının tetkiki için de Adliye Nezâretine müracaat edilmesine dair Sıhhiye Nezâreti tezkiresi.

1052 / 355

Huzûr-ı âlî-i Cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir ki

Me'mûrînin me'zûniyet ve tekâ'üd gibi husûsât için icâb eden mu'âyene-i tıbbiyyeleri veya-hud taşralarda icrâ olunmuş olan mu'âyenelerine müte'allık resmî raporların tedkiki Mâliye Nezâreti'nde müteşekkil Mu'âyene-i Tıbbiyye Encümeni'ne ve her türlü cerâ'ime müte'allık ahşâ ve delâ'il-i sübûtiyye teşkil edecek mevâdd-ı tıbbiyye ve eşyâ-yı sâ'irenin mu'âyenesiyle onlara âid evrâk-ı tahkikiyyenin tedkikâtı Adliye Nezâ[reti] ma'îyetinde bulunan Tabâbet-i Adliye Şu'besi'ne muhavvel olduğundan ba'demâ şıkk-ı evvele dâhil mevâd için doğrudan doğruya Mâliye Nezâreti'ne ve şıkk-ı sâniye ta'alluk eden mevâd için Adliye Nezâreti'ne mürâca'at edilmesi ve muhâberâtta tehhurât vukû'una meydan kalmamak üzere vilâyâtta icâb edenlere dahi ol vechile icrâ-yı tebligât buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Za. sene [1]336 ve fî 10 Ağustos sene [1]334 [9 Ağustos 1918]

Sıhhiye Nâzırı İsmâil

Çiçek hastalığının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında, dairelere geçici veya asıl olarak alınacak memurların mutlaka aşı yaptırdığına dair belgelerini ibraz etmeleri aksi taktirde göreve kabul edilmemeleri; ayrıca tüm memur ve çalışanların kendileri ve ailelerinin de aşılarnı yaptırmaları hususunda gereken titizliğin gösterilmesine dair Şehremaneti tezkiresi.

[Varak: 37]

374

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir

Şu günlerde bilhâssa Rum anâsırı arasında çiçek hastalığı ta'addüd ederek vefeyâtı mûcib olmaktadır. Bu hastalıktan yegâne tehaffuz için çâre-i kat'iyye-i tıbbiyye çiçek aşısı olduğu ve Çiçek Aşısı Nizâmnâmesi'nin beşinci maddesinde hizmet-i devlete ilk def'a dâhil olacaklardan aşı şehâdetnâmesi talep edilmesi ve ibraz edemeyenlerin aşılanmadıkça kabûl edilmemesi tasrîh edildiği hâlde birçok kimselerin kendilerini ve efrâd-ı âilesini aşılatırmadıklarını ve yahud pek küçük iken bir kerre aşılatıp bir daha aşılatmadıkları ve askerlik sebebiyle münhal kalan me'mûriyetlere muvakkaten alınan me'mûr ve me'mûreler ile müstahdeminden aşı şehâdetnâmeleri taharrî edilmediği görüldüğünden sıhhat-i umûmiyyenin muhâfazası için nezâret-i celîlelerinde vazîfedâr bulunan bilcümle me'mûrîn ve müstahdeminden çiçek çıkaranlar ile üç sene zarfında aşılanıp aşısı tutmuş olduğuna dâir şehâdetnâme ibraz edenler müstesnâ olmak üzere cümlesinin aşılatırılmalarının te'mîn ve icrâsı ile âileleri efrâdına dahi ol vechile aşı yaptırmalarının ihtârı ve ba'demâ dâirece tavzîf olunacak asıl ve muvakkat me'mûrîn ve

müstahdeminden dahi behemehâl aşî şehâdetnâmesi taleb olunarak ibrâz edemeyenlerin kabûl edilmemesinin îcâb edenlere emr ü tebliğ buyurulması ve netîcenin bildirilmesine müsâ'ade-i semûhîlerinin erzân buyurulması sıhhat-i umumîyye nâmına istirhâm olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Eylûl sene [1]334 [21 Eylûl 1918]

Şehremîni Vekîli Süleyman Kânî

Devlet dairelerindeki telefonların resmî işler dışında şahsî meseleler için kullanılmaması hakkında, Telgraf Posta ve Telefon Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

339708 / 47

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Devâ'ir-i resmîyyeye mevzû' şirket telefonları abonman bedelâtının nısf olarak istîfâ edilmesi bunların münhasıran mu'âmelât-ı resmîyyeye müte'allık muhâverâtta isti'mâlleri maksadına mübtenî olup umûr-ı zâtîyye ve husûsât-ı şahsiyye için istifâde edilmesi Telefon İdâresi'nin hukûk ve menâfi'ini ihlâl etmekle beraber işletme umûrunda mu'âmelât-ı resmîyyenin dûcâr-ı tehhurât ve bî'n-netîce dâ'î-i şikâyet olmasına sebep vermekte olduğuna binâen mezkûr telefonların münhasıran mükâlemât-ı resmîyyede isti'mâli Telgraf ve Posta ve Telefon Nezâret-i celîlesinden inbâ ve ta'mîmen devâ'ire tebliğât icrâ kılınmış olmağla iktizâsının îfâsı bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 15 Zilkâ'de sene [1]336 ve fî 22 Ağustos sene [1]334 [22 Ağustos 1918]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Batum, Kars ve Ardahan livaları, Brest-Litovsk musalahanamesi gereğince yapılan halk oylaması sonucunda Osmanlı ülkesine iadeten ilhakları üzerine, buraların Osmanlı memleketi addolunarak idarî işlerinin de buna göre tanzimi hakkında sâdır olan hatt-ı hümayunun gereğinin yerine getirilmesine dair Sadâret tezkiresi.

46

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Batum, Kars ve Ardahan livâlarıyla mülhakâtı ahâlîsinin mukadderât-ı âtiyyelerini ârâ-yı umûmiyyeye mürâca'at sûretiyle ta'yîn eylemeleri Brest-Litovsk Musâlahanâmesi ahkâmından olduğuna binâen bu bâbda iktizâ eden mu'âmelât mahallerince îfâ edilerek elviye-i selâse-i mebhûsün-anhânın Memâlik-i Osmâniyye'ye i'âdeten ilhâkları husûsunda ahâlî-i mezkûrece izhâr olunan arzuyu müsbit mazbatalar üzerine şeref-takdîr buyurulup *Takvîm-i Vekâyi'*in 3320 numaralı nüshasında münderic bulunan hatt-ı hümayûn-ı mülûkânede elviye-i selâse ve mülhakâtının eczâ-yı Memâlik-i Osmâniyye'den addolunması ve umûr-ı idâresinin ona göre tanzîmi emr u fermân buyurulmuş ve îcâb-ı âlîsi icrâ kılınmış olmağla taraf-ı âlî-i

Meşihat-penâhîlerince de ifâ-yı muktezâsı bâbında emr u fermân hazret-i men lehül'-emrindir.

Fî 15 Zilka'de sene [1]336 ve fî 22 Ağustos sene [1]334 [22 Ağustos 1918]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Devlet memurlarına cihet tevcihi nizamem mümkün olmamakla beraber, Tevcîh-i Cihât Nizamnamesi'nin neşriyle Meclis-i Meşâyihi yeni teşkilâtından önce bir cihet ve bir memuriyeti uhdesinde toplamış olan kişilerden söz konusu cihetin alınmasına gerek olmadığı hakkında, Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Umûmî: 340992 Husûsî: 71

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir

6 Şevvâl sene [1]336 târihli Meclis-i Meşâyihi Nizâmnâmesi'nin dokuzuncu maddesi mücebinece tekâyâyâ âid bilumûm cihâtın tevcihi husûsunda Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'ne tevfiân ifâ-yı mu'amele edilmesi muktezâ olup mezkûr Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin kırk dokuzuncu maddesinde "meşrût olmayan cihâtın tevcihine muvazzafan hizmet-i devlette bulunmak mâni'dir" denilmiş ve bu maddenin esbâb-ı mücibesi ise hizmet-i devletde müstahdem bulunanların hıdemât-ı cihâtı bi-hakkın edâyâ vakit bulamayacakları veyahud uhdelindeki cihât vezâif-i me'mûrelerinin ifâsını işkâl eyleyeceği cihetle kırk dokuzuncu maddenin tanzîmi münâsib görülmüştür" sûretinde gösterilmiş olmasına binâen maddenin mefhûmundaki mutlakiyet ile esbâb-ı mücibesinin husûsiyeti arasında hâsıl olan îhâm mücib-i tereddüt olduğundan bahisle bazı ifâdâtı hâvî Meclis-i Meşâyihi'ten verilen müzekkirenin gönderildiğini mutazamın makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerinden vârid olan 20 Ağustos sene [1]334 târihli ve 34 numaralı tezkire Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin sâlifü'z-zikr kırk dokuzuncu maddesinde sarâhaten mezkûr olan memnû'iyet-i nizâmiyye ta'dîl edilmedikçe alâ tarîki't-tefsîr ahkâm-ı istisnâiyye vaz' olunamayacağından muvazzafan hizmet-i devletde bulunanlara meşrût olmayan cihâtın tevcih edilemeyeceği ve Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin kırk dokuzuncu maddesinde "meşrût olmayan cihâtın tevcihine muvazzafen hizmet-i devletde bulunmak mâni'dir" denilmiş olduğu hâlde ahîran neşrolunan Meclis-i Meşâyihi Nizâmnâmesi'nin birinci maddesinde a'zâ-yı meclisin beyne'l-meşâyihi ta'yîn edileceği muharrer olmasıyla hizmet-i devletden ma'dûd olan Meclis-i Meşâyihi a'zâlığı meşâyihe hasr ve tahsis olunarak Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin kırk dokuzuncu maddesindeki memnû'iyet mezkûr a'zâlığa münhasıran sûret-i istisnâiyyede ref' edilmiş olduğundan Meclis-i Meşâyihi a'zâsına da bir tekke meşihatının tevcihi câiz olacağı ve bir kânûn ahkâmı mâ-kabline şâmil olamaması hasebiyle Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin neşriyle Meclis-i Meşâyihi teşkilât-ı cedîdesinden mukaddem cihet ve me'mûriyet cem' etmiş olan zevâtın uhdelindeki cihetlerin ref'i iktizâ etmeyeceği mülkiyye ve Ma'ârif Dâiresi'nden bâ-mazbata ifâde kılınmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül'-emrindir.

Fî 19 Rebî'ülevvel sene [1]337, fî 19 Kânûn-ı evvel sene [1]334 [23 Aralık 1918]

Sadrazam nâmına Müsteşar Emin

Örfi idare olmayan yerlerde, tehcir dolayısıyla işlenen suçların tahkik ve yargı yeri hakkında kararname sureti.

İdâre-i örfiye cârî olmayan yerlerde tehcir dolayısıyla ikâ' olunan cerâ'imın merci'-i tahkîk ve muhâkemesi hakkında kararnâme sûretidir.

Mehmed Vahîdüddin

Birinci Madde- Bazı anâsırın tehcîri dolayısıyla ikâ' edilen kâffe-i cerâ'imde medhaldâr olan me'mûrîn ve efrâd ve zâbitân-ı askeriye ile jandarma neferât ve zâbitânının âhâddan şerîkleri olsun olmasın tahkîkât ve muhâkemâtı, Usûl-i Muhâkemât-ı Cezâiye Kânûnu'na tevfi kan âhâdın tâbî' olduğu devâ'ir ve mehâkim-i adliyye âiddir.

İkinci Madde- Madde-i sâbıkada zikrolunan eşhâs hakkında tahkîkât ve muhâkemât icrâsından mukaddem bir gûnâ me'zûniyet ve karar istihsâline mahal yokdur.

Üçüncü Madde- İşbu kararnâme târih-i neşrinden i'tibâren mer'îdir.

Dördüncü Madde- Bu kararnâmenin icrâsına Hey'et-i Vûkelâ me'mûrdur.

Meclis-i Umûmî'nin ictimâ'ında kânûniyeti teklîf olunmak üzere işbu kararnâmenin mevki'-i mer'iiyete vaz'ını irâde eyledim.

Fî 20 Rebî'ülevvel sene 1337, fî 25 Kânûn-ı evvel sene 1334 [24 Aralık 1918]

Sadrazam Tevfik, Şeyhülislâm İbrâhim el-Haydarî, Harbiye Nâzırı Cevad, Bahriye Nâzırı Ali RızâRızâ, Şûrâ-yı Devlet Reisi Mehmed Şerif, Hâriciye Nâzırı Mustafa Reşid, Dâhiliye Nâzırı Mustafa Ârif, Adliye Nâzırı Haydar, Nâfi'a Nâzırı Mehmed Ziyâ, Mâliye Nâzırı Abdurrahman, Ticaret ve Zirâ'at Nâzırı (), Evkâf-ı Hümayûn Nâzırı Ahmed İzzet, Ma'ârif Nâzırı ve Posta ve Telgraf ve Telefon Nâzırı Vekili RızâRızâ Tevfik.

Dîvân-ı Hümayûn Beylikciliği

Kurtarılan vilayetlerle harp dolayısıyla tahliye edilen mahallerin imarı ile zor durumda bulunan ahalisine yapılacak yardım ve sağlanacak kolaylıklar hakkında kararname sureti.

[Varak: 38]

110

Kararnâme sûretidir.

Mehmed Vahîdüddin

Birinci Madde: Vilâyet-i müstahlasanın veya esbâb-ı harbiyyeye binâen tahliye edilip dûçâr-ı hasâr olan mahallerin i'mârı ve ahâlisine uzun va'de ile para ikrâzı ve mükâfât-ı nakdiyye i'tâsı ve lede'l-icâb köylerin tebdîl-i mevâki'i ile mer'a ve baltalıklarının istibdâli ve ebniye-i resmîyye inşâsı ve aşâir ve muhâcirîn iskânı ve bilumûm hıdemât-ı mahalliyyenin ifâsı ve vilâyât-ı mezkûre ahâlîsinden muhtâc-ı mu'âvenet olanların i'âşesi karşılığı olmak üzere vilâyâtı müstahlasa i'mârı ve (99 a) numarasıyla Mâliye Nezâreti'nin bin üç yüz otuz dört senesi bütçesinde yeniden bir fasıl küşâd ve beş milyon lira vaz' olunmuştur.

İkinci Madde: Gerek eşhâs gerek hükûmete âid inşâatta lüzûmu olan kereste mîrî ormanlarından meccânen kat' olunacaktır.

Üçüncü Madde- Vilâyât-ı müstahlasa ahâlîsinden olup kendilerine âid bulunduğu usûlen tahakkuk eden tekâlif-i harbiyye ve vesâit-i nakliyye mazbataları muhteviyâtı bin üç yüz otuz dört senesi bütçe kânûnu ile ta'yîn edilen nisbetden bi'l-istisnâ tertîb-i mahsûsundan tamamen tesviye edilecektir.

Dördüncü Madde: İşbu beş milyon liranın hesâb-ı kat'îsi, masârîfının envâ'ı i'tibârîyle tanzîm olunacaktır.

Beşinci Madde- Vilâyât-ı müstahlasa için hükûmetce tanzîm ve bu kerre Meclis-i Umûmîce reddolunan 3 Haziran 1334 târîhli kararnâme mücebince şimdîye kadar sarf olunan mebâliğin işbu beş milyon liradan mahsûbu icrâ kılınacaktır.

Altıncı Madde: Târih-i neşrinden i'tibâren mer'ıyyü'l-icrâ olacak olan işbu kararnâme ahkâmının icrâsına Hey'et-i Vükelâ me'mûrdur.

Meclis-i Umûmî'nin ictimâ'ında kânûniyeti teklîf olunmak üzere işbu kararnâmenin mevki'-i mer'ıyyete vaz'ını irâde eyledim.

Fî 20 Rebî'ülevvel sene 1337, fî 25 Kânûn-ı evvel sene 1334 [24 Aralık 1918]

Sadrazam Tevfik, Şeyhülislâm İbrâhim el-Haydarî, Harbiye Nâzırı Cevad, Bahriye Nâzırı Ali RızâRızâ, Şûrâ-yı Devlet Reisi Mehmed Şerif, Hâriciye Nâzırı Mustafa Reşid, Dâhiliye Nâzırı Mustafa Ârif, Adliye Nâzırı Haydar, Nâfi'a Nâzırı Mehmed Ziyâ, Mâliye Nâzırı Abdurrahman, Ticaret ve Zirâ'at Nâzırı () Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Ahmed İzzet, Ma'ârif Nâzırı ve Posta ve Telgraf ve Telefon Nâzırı Vekîli RızâRızâ Tevfik.

Dîvân-ı Hümâyûn Beylikçiliği

Resmî dairelerden gazetelerde neşredilmek üzere Matbûât-i Umûmiyye Müdüriyetine gönderilen resmî evrakın nüsha sayısının, yayımlanacağı gazete sayısı kadar olmasına dair Müdürlük yazısı.

150

Makâm-ı Meşîhat-i ulyâ Müsteşarlığı cânib-i âlisine

Faziletlü efendim hazretleri

Gerek devâ'ir-i merkez ve gerek şu'abât-ı idâriyyeden gazetelerle neşri zımında me'mûriyet-i âcizîyye gönderilmekde olan mevâdd-ı resmîyyenin bilcümle cerâid-i yevmiyyeye tebliği bunların o nisbetde teksîrine menût ve müdürîyetce ise buna vâsıta ve imkân mefkûddur. Binâ'enaleyh ba'demâ bu gibi mevâddın gazetelerin bazısı veyahud kâffesiyle neşri matlûb olduğu takdîrde o mikdârda nüsha-i lâzimenin gönderilmesi esbâbının istikmâli husûsuna müsâ'ade buyurulması bâbında emr ü irâde efendim hazretlerindir.

Fî 19 Teşrîn-i sâni sene [1]334 [19 Kasım 1918]

Matbûât-i Umûmiyye Müdüriyeti'ne me'mûr Mehmed Sâlih

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0039-40

Nisanın onundan itibaren yaz saatine geçileceğine dair İtilaf Devletleri Heyeti ile Nafia Nezâreti müsteşarı tarafından alınan kararın sureti ve bunun takdimine dair Nafia Nezâreti tezkiresi.

1

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Mütelifin hey'eti'yle nezâret-i âcizî müsteşarından mürekkeb yaz sâ'ati usûlünün sûret-i tatbîkine dâir müttehaz kararın sûreti leffen takdîm-i huzûr-ı âlîleri kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 1 Nisan sene [1]335 [1 Nisan 1919]

Nâfi'a Nâzırı nâmına Müsteşar

Yaz Sâ'atinin İsti'mâline Dâir İ'lân

Memâlik-i mütemeddinenin hemen kâffesinde sinîn-i müte'addideden beri tatbîk olunan ve fevâ'id[i] tezâhür eden yaz sâ'ati usûlünün bizde dahi isti'mâli fâideli olacağı derpîş edilerek Mütelifin hey'etiyle bi'l-ittifâk Nisan'ın onuncu Perşembe gününden i'tibâren mevki'-i tatbîke vaz' olunmasına karar verilmiştir. Şöyle ki nisanın dokuzuncu gününü onuncu gününe vasl eden gece sâ'at on birde umûm sâ'atler birer sâ'at ileri alınarak on ikiye getirilecek ve bütün yaz müddetince bu sâ'at tatbîk olunacaktır. Binâ'en-aleyh devâ'ir-ı mülkiyye ve askeriyye ile () berri ve bahri hıdemât-ı umûmiyye icrâ eden umûm şirketler ve kumpanyaların idârehânelerin mekâtib-i umûmiyye ve husûsiyyenin fabrikaların ve ale'l-umûm ahâlinin bu sûrette hareket ve el-yevm mevcûd sâ'at-i mesâ'îlerini ve ta'rifelerini aynı ile ve fakat Nisan'ın onuncu gününden i'tibâren yeni sâ'ate göre tatbîk eylemeleri i'lân olunur.

Mevlevî dergâhlarının boşalan meşihat cihetlerine ait beratların yazılma ve verilme şekli hakkında bir karar alınması için Meclis-i Meşâyih tarafından Şûrâ-yı Evkâfa gönderilen müzekkire üzerine, konunun Şûrâ-yı Devlete intikal edip tetkik edilmesi neticesinde; Meclis-i Meşâyih Nizamnamesi gereğince bütün tekke ve zaviyelerin meşihat cihetlerinin tevcih ve azil işlemlerinin Meclis-i Meşâyih'e ait olduğu ancak Mevlevî tekke ve zaviyelerinin meşihat ve tevliyet cihetlerinin tevcih ve azillerinin Konya'daki Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Dergâhı postnişini olan Çelebi Efendilerin icazetnameleriyle yapılması şeklindeki teamüle şümulü bulunmadığı, bu sebeple eskiden beri var olan uygulamaya devam edilmesi hakkında alınan kararın tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Umûmî: 342592 Husûsî: 30

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Mevlevî dergâhlarının inhilâl eden meşihat cihetlerine âid berâtların sûret-i tastîr ve i'tâsı hakkında bir karar ittihâzı lüzûmuna dâir Meclis-i Meşâyihce tanzîm edilen müzekkirenin lef'iyle makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerinden vârid olup Şûrâ-yı Devlet'e havâle kılınmış olan

8 Şubat sene [1]335 târihli ve 6 numaralı tezkire ve mezkûr müzekkire ve bu husûs hakkında Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i aliyyesinden alınan tezkire ile celb olunan 14 Muharrem sene 1200 târihli fermân ve 18 Cumâdelâhire sene [1]328 târihli berât-ı âliler sûret-i musaddakaları ol bâbda Dergâh-ı Hazret-i Mevlânâ postnişini efendi tarafından i'tâ olunup kezâlik havâle kılınan istid'ânâme üzerine cereyân eden tedkikât neticesinde sâlifü'l-beyân fermân ve berât-ı âliler ahkâmınca Memâlik-i Mahrûse'de bulunan tekâyâ ve zevâyâ-yı Mevleviyye mine'l-kadîm Konya'daki âsitâne-i saâdet-âşiyâne-i cenâb-ı Mevlânâ -kuddise sırrıhu'l-a'lâ-da seccâde-nişin-i meşîhat olanların meşîhatnâmeleriyle zabt u tasarruf olunmak iktizâ edip bu da usûl ve âdât ve teşkilâtı i'tibârıyla tarikat-i aliyye-i Mevleviyye'nin hâiz olduğu husûsiyeti ve feth-i hâkânîden şimdiye kadar cârî olan ve evlâd-ı cenâb-ı Mevlânâ'ya verilen şeref ve ikrâmîye muhafazaya ma'tûf bulunmasına ve tarikat-i aliyye-i müşârun-ileyhânın asırlardan beri usûl ve âdât ve te'âmül-i kadîmini ref' edecek ahkâmın Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nde gayr-i mevcûd olmasına ve li-hâzâ mezkûr nizâmnâmenin tekâyâ ve zevâyâ-yı Mevleviyye'nin meşîhatlerine dâir ber-vech-i muharrer fermân ve berât-ı âlilerle müesses te'âmüle şümûlü olamayacağına binâen sâlifü'z-zikr tekâyâ ve zevâyâ meşîhat ve tevliyetleri hakkında te'âmül-i kadîmi vech ile mu'ameleye devam olunması tezekkür kılındığını hâvî Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'yle Hey'et-i Umûmiyye'den verilen mazbataların sûretleri leffen savb-ı âlî-i Şeyhülislâmîleri'ne isrâ ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i aliyyesine de teblîgât icrâ edilmiş olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Receb sene [1]337, fî 21 Nisan sene [1]335 [20 Nisan 1919]

Sadrazam Damad Ferid

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 170 numaralı mazbatası sûretidir.

Mevlevî dergâhlarında inhilâl eden meşîhat cihetlerine âid berâtların sûret-i tastîr ve i'tâsı hakkında bir karar ittihâzı lüzûmuna dâir Meclis-i Meşâyihce tanzîm edilen müzekkirenin takdîmini mutazammın Makâm-ı celîl-i Meşîhat'ın Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 8 Şubat sene [1]335 târihli ve altı adedli tezkiresiyle melfûfu ve bu husûs hakkında Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nden vârid olan [varak: 39] 12 Şubat sene [1]335 târihli ve yedi husûsî adedli tezkire ve celb olunan 14 Muharrem sene 1200 târihli fermân ve 18 Cumâdelâhire sene [1]328 târihli berât-ı âliler sûret-i musaddakaları ve bu bâbda bazı müsted'ayâtı hâvî Dergâh-ı Hazret-i Mevlânâ postnişini Veled Çelebi Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan istid'ânâme birleştirilerek Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nde kırâet olundu.

Meclis-i Meşâyih'in sâlifü'l-beyân müzekkiresinde Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin ikinci maddesi mücebince bilcümle tekâyâ ve zevâyânın Meclis-i Meşâyih'e merbût olduğu ve Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin dördüncü maddesi mücebince meşîhat cihetinin bâ-berât-ı âlî tasarruf olunan cihetlerden bulunduğu ve kezâ Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin on ikinci maddesi mücebince Meclis-i Meşâyih'in tasdikine iktirân eden cihetlerin mazbataları Makâm-ı Meşîhat'ın işâreti üzerine kayıdları tesviye edilmek ve berât ve vesikaları ashâbına verilmek üzere Evkâf Nezâreti'ne gönderilmesi lüzûmu musarrah olduğu cihetle işbu ahkâm-ı nizâmiyyenin tarikat-i aliyye-i Mevleviyye'ye âid tekâyâ ve zevâyâyâ dahi şümûlünün iştibâh ve tereddüden âzâde olmasına binâen Mevlevî dergâhlarına âid meşîhat cihetleri inhilâl eyledikçe mevâdd-ı mezkûre-i nizâmiyye ahkâmına tevfi kan mu'amele-i lâzime ifâ edilmekde ise de makâm-ı Meşîhat'ın işâreti üzerine Evkâf Nezâreti'ne gönderilen musaddak meşîhat mazbataları hakkında Evâmîr Kalemi

İdâresi'nce berâtın tastîr ve itâsı husûsunda tereddüd edilerek Şûrâ-yı Evkâf'a sevk olunmakda ve Şûrâ-yı Evkâfca dahi Mevlevî dergâhları meşihat cihetlerinin Çelebi efendilerin icâzetnâmeleriyle tasarrufuna dâir şeref-sâdır olan 14 Muharrem sene 1200 târihli fermân-ı âlî ahkâmına ve Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin vaz'ından evvel cereyân eden te'âmüle nazaran tereddüd edilmekde olduğu alâkadârânın mürâca'atı üzerine anlaşılmış ve gerek Tevcih-i Cihât gerek Meclis-i Meşâyih nizâmnâmelerinde Mevlevî dergâhlarının istisnâlarına dâir bir kayıt ve işaret bulunmamış olduğundan ba'demâ istibâh ve tereddüde mahal kalmamak üzere te'âmül-i sâbık ile ahkâm-ı ahîre-i nizâmiyyeye nazaran Şûrâ-yı Devletce bir karar ittihâzı lüzûmu beyân ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin mârrü'z-zikr 12 Şubat sene [1]335 târihli tezkiresinde Karahisar-ı Sâhib Mevlevî Dergâh-ı şerîfinin müteveffâ Şeyh Ali Celâleddin Efendi uhdesinden inhilâl eden meşihat cihetinin bi'l-imtihân isbât-ı ehliyyet eden kebîr oğlu Ahmed Râşid Çelebi Efendi'ye tevcihi hakkında ol bâbdaki vakfiye sûreti ve evrâk-ı sâ'irenin leffiyle mahalli encümen-i meşâyihinden tanzim ve tesyîr kılınan mazbata Meclis-i Meşâyihce tasdik olunarak tasvîb-i âlî-i Meşihat-penâhîye de iktirân eylemiş ve fakat Karahisar-ı sâhib'de Hazret-i Dîvânî Mehmed Efendi Vakfı'nın yalnız tevliyeti müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Çelebi Celâleddin Efendi uhdesine tevcih olduğu anlaşıp meşihatine dâir sarâhat-i kaydiyye ve vakfiyye olmadığı gibi mine'l-kadîm berât-ı âlî ile tevcihi de mesbûk olmayıp Çelebi efendilerin icâzetnâmeleriyle tasarrufu müte'amil bulunduğu ânîfî'l-beyân Encümen-i Meşâyih mazbatası müfâdından anlaşılmış olduğu beyânıyla bu ve emsâlî hakkında mâ-bihî't-tatbîk olmak üzere cihet-i mezkûrenin müceddeden tesviye kaydıyla berât-ı âlî itâsı icâb edip etmeyeceği Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti'nden bâ-müzekkire istifsâr olunmasına ve tarikat-i Mevlânâ'dan olan tekâyâ ve zevâyâ kemâ-fi'l-evvel Âsitâne-i Mevlânâ'da seccâdenişin-i meşihat olanların arz ve meşihatnâmesiyle zabt u tasarruf olunması 14 Muharrem sene 1200 târihli fermân-ı âlînin cümle-i ahkâmından bulunduğu gibi postnişin-i hâzır Veled Çelebi Efendi'ye itâ buyurulan 18 Cumâdelâhire sene 1328 târihli berât-ı âlîde de bilcümle tarikat-i hazret-i müşârun-ileyhde olan tekâyâ ve zevâyânın mine'l-kadîm Âsitâne-i müşârun-ileyhde seccâdenişin-i meşihat bulunanların icâzetnâmeleriyle zabt u tasarruf olunması bâ-hatt-ı hümâyûn musaddak bulunduğu kayda atfen derc ve tasrîh edilmiş olmasıyla bilumûm Mevlevî tekâyâ ve zevâyâsı meşâyihinin azil ve nasbı emrinde Âsitâne-i Mevlânâ postnişinlerinin kabûl-i salâhiyyeti mukaddemâ Şûrâ-yı Evkâfca muvâfık ve muktezî görülmekle beraber ba'demâ meşâyih ve cihât-ı Mevleviyye tevcihâtının kuyûd-ı mazbûta altında te'mîn-i cereyânı için Âsitâne-i Mevlânâ postnişinleri tarafından vukû'a getirilecek azil ve nasb mu'âmelâtının sûret-i vukû'unu icâb eden esbâb-ı şer'iyye ve müstenidât-ı mâddiyyeden nezâretin haberdâr edilmesinin usûl ittihâzı münâsib-i mütâlâ'a görülmekle keyfiyyet taraf-ı âlî-i Meşihate iş'âr kılınmış ve bu kerre mevki'-i tatbîke vaz' olunan Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin ikinci maddesiyle bilcümle tekâyâ ve zevâyâ Meclis-i Meşâyih'e rabt olduğu ve dokuzuncu maddesinde de tevliyet müstesnâ olmak üzere tekâyâ ve zevâyâyâ âid bilumûm cihât-ı ilmiyye ve bedeniyenin tevcih ve ref'i hakkı kezâlik Meclis-i Meşâyih'e muhavvel olduğu musarrâh bulunmuş ve şu kadar ki nizâmnâme-i mezkûrun tarikat-i Mevlânâ'da olan tekâyâ ve zevâyâ meşihatleri hakkında husûsiyeti hâiz bulunan ve bin iki yüz târihinden beri hükmü cârî olan fermânla müesses te'âmüle karşı derece-i şümûlü şâyân-ı teemmül görülmüş olmasına binâen keyfiyyetin tefsîre ta'alluku itibârıyla Şûrâ-yı Devletce lüzûm-ı tedkîki ityân olunmuş ve Çelebi Efendi'nin sâlifü'z-zikr istid'ânâmesinde dahi bilcümle mevlevîhâneler meşihati mine'l-kadîm te'âmülen bâ-fermân-ı âlî postnişin çelebiyâna müfeyvaz ve meşâyih-i Mevleviyye de cânîşin

çelebiyân tarafından mansûb birer vekîl olduğu ve bu çelebiyâna ihsân buyurulan fermân-ı hümayûnlarda bu cihetler tasrîh buyurulduğu hâlde ahîran neşrolunan Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin Tarikat-i Mevleviyyeye de tatbîki cihetine gidilmesi cânîşin çelebiyânın da meclis-i mezbûrca ta'yînine ve binâen-aleyh azil ve nasbı hukûk-ı mukaddese-i Hilâfet-penâhiden bulunan bir makâm-ı mu'allânın tenzîl-i kadr u şânına ve usûl-i tarikat ile şart-ı vâkıfın tağyîrine bâdî ve Çelebi efendice ma'lûm ve mücerreb olmayan bir zâtı ehli olmadığı hizmetde kullanmak gibi makâmın pâymâl-i hukûkuna bâ'is olacağından bi'l-bahs nizâmnâme-i mezkûrun bu husûsa âid mevâddının Şûrâ-yı Devletce tefsîriyle Çelebilik makâmına ve Tarikat-i Mevleviyye'nin hukûk-ı mer'îyye-i kadîmesinin muhâfaza[sı] dermiyân kılınmışdır. İktizâsı lede'l-müzâkere 14 Muharrem sene 1200 târihli fermân-ı âlinin sûret-i musaddakasında Memâlik-i Mahrûse'de olan fukarâ-yı Mevleviyye'nin tekâyâ ve zevâyâsı kadîmül'eyyâmdan beri Konya'da medfûn kutbü'l-evliyâ zuhrûl'-asfiyâ Mevlânâ -kuddise sırruhu'l-a'lâ- hazretlerinin âsitâne-i saâdet-âşiyânelerinde seccâdenişin-i meşîhat olanların arz ve meşîhatnâmeleriyle zabtoluna deyü hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn i'tâ buyurulmakla tarikat-i aliyye-i Mevleviyye'ye mensûb Memâlik-i Mahrûsetü'l-mesâlik-i hâkânide olan tekâyâ ve zevâyânın meşîhat ve tevliyetleri ashâb-ı hayrât şartlarıyla azîz-i müşârun-ileyhin âsitânelerinde seccâdenişin olanların arz ve meşîhatnâmesiyle zabtoluna deyü hatt-ı hümayûn-ı şeref-meşhûn keşide kılındığı gösterilmiş olduğu gibi 18 Cumâdelâhir sene [1]328 târihinde isdâr buyurulan berât-ı âlî sûret-i musaddakasında dahi bilcümle tarîk-i hazret-i müşârun-ileyhde olan tekâyâ ve zevâyânın mine'l-kadîm astâne-i müşârun-ileyhde seccâdenişin bulunanların icâzetnâmeleriyle zabt u tassarruf olunmak bâ-hatt-ı hümayûn musaddak şürûtu muktezâsından bulunduğu muharrer bulunmuş olmasına ve bu da usûl ve âdât ve teşkilât i'tibâriyle husûsiyeti hâiz bulunan Tarikat-i Mevleviyye'de kat'an alâkası olmayanların meşîhat alarak tarikatin muhtell ve müşevveş olmasını te'minden ve feth-i hâkâniden beri cârî olan ve evlâd-ı cenâb-ı Mevlânâ'ya verilen şeref ve ikrâmı muhâfazaya ma'tûf bulunduğu sâlifü'z-zıkr 14 Muharrem sene 1200 târihli fermân-ı âlî mündericâtından anlaşılmasına ve Yenikapı Mevlevihânesi postnişini Abdülbâkî Dede Efendi tarafından verilen îzâhâtta Mevlevî tekke ve zâviyelerinde postnişin bulunan dede efendiler müşârun-ileyh Çelebi Efendi'nin vekilleri oldukları ve Çelebi Efendi'nin izinnâmesiyle müşârun-ileyhe vekâleten âyîn-i tarikatin icrâsına ve mesnevîhânlığa me'mûr bulundukları ve hattâ Çelebi Efendi'nin mezkûr tekkelere vürûdunda icrâ-yı âyîn ve umûr-ı idâreye vaz'-ı yed ederek o esnâda tekke postnişinlerinin vekâletleri muvakkaten sâkıt olduğu ve Mevlevî tarikindeki tekke ve zâviyeler kâ'ide-i teselsüle tâbî kitle-i vâhide teşkil eylediği ve elli seneye karîb bir zamandan beri Meclis-i Meşâyihce Mevlevî umûruna müdâhale edilmediği ve Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin bu husûsa âid aksâmı bunlar hakkında tatbîk olunmadığı münfehim bulunmuş ve tevliyet umûruna gelince bu da postnişin kim ta'yîn edilirse ona intikâl etmekte olduğu bi't-tedkik anlaşılmış olmasına ve binâen-alâ-zâlik Tarikat-i Mevleviyye'nin asırlardan beri cârî olan işbu usûl ve âdât ve te'âmül-i kadîmini ref' edecek Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nde ahkam [varak: 40] gayr-i mevcûd bulunduğuna binâen Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin neşrinden sonra Mevlevî tekkeleri ve zâviyeleri meşîhati hakkında Şûrâ-yı Evkâfca cereyân eden müzâkerât neticesinde ittihâz olunup tezkire-i nezâretde mahkî bulunan karar dâirece de muvâfık-ı maslahat görülmüş olmasına binâen Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin Tarikat-i Mevlânâda olan tekâyâ ve zevâyâ meşîhatleri hakkında husûsiyeti hâiz bulunan ve bin iki yüz târihinden beri hükmü cârî olagelen fermânla müesses te'âmüle şümûlü olamayacağından

Tarîkat-i Mevlânâ'da bulunan tekâyâ ve zevâyâ meşîhat ve tevlîyetleri hakkında te'âmül-i kadîmî vechile mu'âmeleye devam olunması iktizâ edeceğinin Makâm-ı celîl-i Meşîhat-penâhî ile Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne tebliği ve keyfiyyetin bir kerre de Hey'et-i Umûmiyye'ye havâlesi tezekkür kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Cumâdelâhire sene [1]337, 29 Mart sene [1]335 [20 Şubat 1919]

Hey'et-i umûmiyyenin mazbata-i müzeyyelesi sûretidir.

Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin işbu mazbata[sı] hey'et-i umûmiyyede kırâet olundu.

Îcâbı lede'l-müzâkere dâire-i müşârun-ileyhâca müttehaz karar musîb görüldüğünden ona göre îfâ-yı muktezâsının Makâm-ı celîl-i Meşîhat-penâhî ile Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne tebliği bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

13 Receb sene [1]337, 15 Nisan sene [1]335 [14 Nisan 1919]

Mektûbî-i Sadr-ı Âlî Rif'at

Bazı dairelerin mühim tebligat ve kararları Matbuat-ı Umumiye Müdüriyetinin aracılığına başvurmaksızın doğrudan doğruya matbuata tebliğ ettikleri anlaşıldığından ve bu da hem usule aykırı hem de bazı mahzurlara yol açacağından; bundan böyle gazetelerde yayınlanacak olan karar ve tebligatların adı geçen müdürlük vasıtasıyla yaptırılması hakkında, Hariciye Nezâreti tezkiresi ve bunun tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

402 / 18

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşîhat-penâhîye

Bazı devâ'ir-i merkeziyyenin Matbûât-ı Umûmiyye Müdüriyyeti'nin vesâtat ve delâletine mürâca'at etmeksizin mühim tebligât ve mukarrerâtı doğrudan doğruya matbûata tebliğ etmekte oldukları bi't-tahkîk anlaşıldığı ve bu ise şimdiye kadar cârî olan usûle muhâlif bulunmakla beraber bazı mahâzîri de dâ'î olmakda bulunduğu cihetle ba'demâ cerâide vukû' bulacak bu gibi mühim tebligât ve mukarrerâtın usûl-i mer'iyye dâiresinde behemehâl müdüriyyet-i mezkûre vesâtatıyla tebliğ ve icrâ ettirilmesi husûsunun îcâb edenlere emr ü tebliği siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 29 Nisan sene [1]335 [29 Nisan 1919]

Hâriciye nâzırı nâmına Müsteşar Fuad

342792 / 35

Taraf-ı âlî-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Bazı devâ'ir-i merkeziyyenin Matbûât-i Umûmiyye Müdüriyyeti'nin vesâtat ve delâletine mürâca'at etmeksizin mühim tebligât ve mukarrerâtı doğrudan doğruya matbûata tebliğ etmekte oldukları bi't-tahkîk anlaşıldığı ve bu ise şimdiye kadar cârî olan usûle muhâlif bazı mahâzîri dâ'î bulunduğu cihetle ba'demâ cerâide vukû' bulacak bu gibi mühim tebligât ve mukarrerâtın usûl-i mer'iyye dâiresinde behemehâl müdüriyyet-i mezkûre vâsıtasıyla icrâ ettirilmesi lüzûmu Hâriciye Nezâret-i celîlesinden iş'âr kılınmasına ve devâ'ire ta'mîmen icrâ edilmiş olmağla îfâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Şa'bân sene [1]337, fî 3 Mayıs sene [1]335 [3 Mayıs 1919]

Sadrazam Damad Ferid

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0041-42

Gazete muhabirlerinin devlet dairelerinden haber toplayıp gazetelerde yayımlamaları ve bunlardan bir kısmının da doğruyu yansıtmamasından dolayı bundan sonra, gazetelerle neşri gereken icraat ve kararlar hakkında Matbuat Müdüriyyet-i Umumiyyesinden gönderilecek memura, ilgili dairenin müdürü veya müsteşarı tarafından bilgi verilmesi ve bu havadisın de adı geçen Müdüriyyet'in İstihbarat Kalemince konulan kural çerçevesinde gazetelere tebliğ edilmesi kararı alındığından, bu karara göre hareket edilmesine dair Hariciye Nezâreti tezkiresi.

Huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir

Mensûbîn-i matbûâtta bir çoklarının devâ'ir-i devlete bazı muhbirler göndererek icrâât ve mukarrerât-ı hükûmete müte'allık havâdis cem' ve celb ettirmekde ve bunları gazeteleriyle neşretmekte oldukları ve bu sûretle evrâk-ı havâdis[e] geçen vukû'ât ve beyânâtdan bir kısmı ya vak'a[ya] gayr-ı mutâbık ve bazısı da sûtûn-ı sahâife geçmeye nâ-lâyık olmak haysi[yye]ti[yl]e tezkîb ve teşettütü icâb eylemekde olduğundan bu gibi hâlâta meydan verilmemek ve matbûâta teshîlât olmak üzere ba'demâ evrâk-ı havâdisle neşri icâb eden icrâât ve mukarrerât-ı hâzıra Matbûât Müdüriyyet-i Umûmiyyesi'nden gönderilecek me'mûr-ı mahsûsa dâire-i celîleleri müsteşar veya müdürlerinden biri tarafından ma'lûmât itâsının usûl ittihâzı ve müdüriyyet-i mezkûre İstihbârât Kalemince bu gibi havâdisin bir kâ'ide-i sâlimeye rabten gazetelere tebliğ edilmesi takarrur etmiş bulunduğundan icâb-ı hâlin ona göre icrâsı siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 2 Ağustos sene [13]35 [2 Ağustos 1919]

Hâriciye Nâzırı Damad Ferid

Karagümrük'teki Nûreddin Cerrâhî Dergâhı meşihatının yarım hissesine mutasarrıf olan ve vefat eden Mehmed Ziyâeddin Efendi'nin hissesinin, oğlu Mehmed Fahri Efendi'ye eski Tevcih-i Cihât Nizamnamesi yürürlükte iken yaptığı müracaata binaen yeni Nizamname'nin neşrinden sonraki bir tarihte tevcih edilip daha sonra da diğer hissedar İsmâil Nimet Efendi'nin vefatından dolayı yeni Nizamname gereğince, müşterek cihet tevcih edilemediği için onun hissesinin de adı geçen Mehmed Fahreddin Efendi'ye tevcih edilmesi üzerine; İsmâil Nimet Efendi'nin oğlu Gâlib Efendi'nin, müteveffa Ziyâeddin Efendi'nin yeni nizamnamenin yayımlandığı tarihte münhal olan hissesinin yeni nizamname gereğince o tarihte hayatta olan babasına ve böylece onun uhdesinde birleşmiş olan tam meşihat cihetinin de babasının vefatından sonra kendisine tevcih edilmesi gerektiği yolunda itirazda bulunması ve konunun ele alındığı Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Maarif Dairesince tevcihin yerinde ve değiştirilmesinin gayr-i caiz olduğuna dair bir kere de Hey'et-i Umumiyyede görüşülmek üzere verdiği karara ait mazbatanın sureti.

[Varak: 41]

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 411 numaralı mazbatasının sûretidir.

Karagümrük civârında kâin Nûreddin-i Cerrâhî –kuddise sırruhu'l-âlî– dergâh-ı şerîfi meşihat ciheti hakkında şimdiye kadar cereyân eden mu'âmelâtdan bâhis olarak Meclis-i Meşâyih'ten itâ

edilen müzekkirenin ol bâbdaki mazâbıt müsveddeleri ve iki takım evrâk dosyasıyla maan irsâl kılındığı beyânıyla meâllerine nazaran keyfiyetin Şûrâ-yı Devletce bi't-tedkîk taht-ı karâra alınmasına dâir Makâm-ı celîl-i Meşîhat'ın Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 12 Mart [1]335 târih ve 9 adedli tezkiresi evrâk-ı müteferri'asıyla beraber Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nde kırâet olundu.

Evrâk-ı muhavveleden Meclis-i Meşâyih'in müzekkiresinde Nûreddîn-i Cerrâhî dergâh-ı şerîfi postnişinliğine bi-tarîki'l-münâsafe müstereken mutasarrıf olan Mehmed Ziyâ'eddin ve İsmâil Nî'met efendilerden Mehmed Ziyâ'eddin Efendi'nin Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdinin neşrinden mukaddem 9 Mayıs sene [1]329 târihinde vefâtı vukû' bulması ve mahdûmu Mehmed Fahreddin Efendi tarafından 19 Mayıs sene 1329 târihinde i'tâ kılınan istid'âname ile pederinden muntakıl mezkûr nısf hisse meşîhatın uhdesine tevcihi taleb ve istid'â kılınması üzerine Meclis-i Meşâyih'ten tanzîm ve i'tâ kılınan 7 Eylül sene [1]335 târihli mazbatada müsted'inin talebi Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i kadîminin on üçüncü maddesi hükmüne muvâfık görülerek nısf hisse meşîhatın uhde-i mûmâ-ileyhe tevcihi lüzûmu arz edilmiş ve gerçi Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdinden sonraki târih ile müverrah olan mazbata-i mezkûre eşhâs-ı müte'addide uhdesinde bulunan meşîhat cihetlerinin inhilâl vukû' buldukça taksîm edilmeyerek şahs-ı vâhid uhdesinde cem'ini âmir bulunan on dokuzuncu maddesi hükmüne mugâyir bulunduğundan bahisle Şûrâ-yı Evkâfca adem-i tasdîk ile i'ade kılınmış ise de Mehmed Ziyâ'eddin Efendi'nin vefâtıyla Fahreddin Efendi'nin taleb ve istid'âsı Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdinin neşrinden mukaddem olup yalnız kendisinden Meclis-i Meşâyihce bazı îzâhât ahzına lüzûm görülen müsted'i-i mûmâ-ileyhin hastalık dolayısıyla bir müddet huzûr-ı Meclis'e gelememesi sebebiyle mazbatanın i'tâsı tehhur ettiği ve bu hâle nazaran me'selede nizâmnâme-i cedîd hükmünün tatbîkine sebep ve mahal bulunmadığı bildirilmesi üzerine mazbata-i mezkûre-i mütekaddime Şûrâ-yı Evkâfca da bi't-tasdîk nısf hisse meşîhat müsted'i Mehmed Fahreddin Efendi'ye tevcih edildiği gibi işbu tevcihden on mâh kadar sonra diğer nısf hisseye mutasarrıf olan İsmâil Nî'met Efendi'nin dahi vefâtı vukû'a gelmekle işbu nısf hisse dahi Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdi hükmüne tevfiakan Mehmed Fahreddin Efendi'ye bi't-tevcîh meşîhatın tamamı uhde-i mûmâ-ileyhde cem' edilmiş ve bir meşîhat mutasarrıfının zamân-ı vefâtı ile inhilâl eden cihetin tevcihinde cârî nizâmnâme hükmü yekdiğerrine mübâyin bulunduğu hâlde bunlardan hangisinin mer'î addedilmesi lâzım geleceği Meclisce de cây-ı tereddü[d] görülmüş olmağla beraber İsmâil Nî'met Efendi'nin mahdûmu Gâlib Efendi tarafından bu defa i'tâ kılınan istid'ânâmede Mehmed Ziyâ'eddin Efendi'nin vefâtıyla inhilâl eden ve müteveffâ-yı mûmâ-ileyh mahdûmu Fahreddin Efendi uhdesine tevcih kılınan nısf hisse meşîhat hîn-i tevcihinde hükmü cârî bulunan Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdine tevfiakan uhdesine tevcih kılınmak ve bu hâlde kendi pederi İsmâil Nî'met Efendi'den inhilâl eden nısf hisse dahi kezâ nizâmnâme-i cedîde tevfiakan kendisine tevcih edilmek lâzım geleceğinden bahisle hukûk-ı meşrû'asının vikâyesi taleb edilmiş olduğundan bu bâbda Şûrâ-yı Devletce bir karar ittihâzı lüzûmu hâkî ve evrâk-ı sâ'ire mûndericâtı dahi müzekkire mûndericâtını müeyyiddir.

Îcâbı lede't-teemmül a'zâdan İsmâil Hakkı Bey tarafından bir cihetin inhilâlinde değil hîn-i tevcihinde hükmü cârî olan nizâmnâme mücebince îfâ-yı mu'amele olunmak lâzım geleceği dermiyân edilmiş ise de mevzû-ı bahs olan meşîhatın nısf hissesine mutasarrıf olan İsmâil Nî'met Efendi'nin vefâtı Tevcîh-i Cihât Nizâmnâme-i cedîdinin neşrinden muahhar olması ve nizâmnâme-i mezkûrun on dokuzuncu maddesi hükmüne nazaran eşhâs-ı müte'addide uhdesinde bulunan meşîhat cihetlerinden inhilâl vukû'unda bunların şahs-ı vâhid uhdesinde

cem'î lâzimededen bulunmasına binâen İsmâil Nî'met Efendi'den inhilâl eden mezkûr nısf hissenin mahdûmu Gâlib Efendi'ye verilmeyerek nısf-ı diğetine mutasarrıf bulunan Mehmed Fahreddin Efendi'ye tevcihinde cây-ı itirâz ve tedkik bir cihet olmayıp asıl şâyân-ı tedkik ve hall olan nokta meşihat-i mezkûrenin nısf-ı diğetine mutasarrıf olan ve Tevcih-i Cihât Nizâmnâme-i atiki zamanında vefât eden Mehmed Ziyâeddin Efendi'den inhilâl edip mezkûr nizâmnâme hükmüne tevfiikan Mehmed Fahreddin Efendi uhdesine tevcih olunan nısf hissenin tevcih-i cihet husûsunda târih-i vefâtın mu'teber addiyle Mehmed Fahri Efendi uhdesinde ibkâsı veya zamân-ı tevcih nazar-ı itibâra alınarak hilâf-ı kânûn bulunan tevcih-i sâbıkın ref' ve ilgâsı ile müsted'î Gâlib Efendi'ye tevcihi şıklarından hangisi muvâfık-ı usûl ve nizâm olduğunun ta'yininden ibâretidir. İrs ve intikâl gibi halefiyet esâsına müstenid olan hukûk mûris ve muntekalün-minhin vefâtıyla tahakkuk edeceği cihetle bu misillü hukûkun ihrâz ve istihsâlinde müteveffânın târih-i vefâtında mer'î mevzûât ahkâmının cereyânı emsâli husûsunda ma'mûlün-bih kavâid-i umumiyye icâbından olmasına binâen Mehmed Ziyâeddin Efendi'den inhilâl eden nısf meşihat cihetinin mûmâ-ileyhin hîn-i vefâtında mer'îyyü'l-icrâ bulunan Tevcih-i Cihât Nizâmnâme-i atiki hükmüne tevfiikan mahdûmu Fahreddin Efendi'ye tevcihi muvâfık-ı maslahat olup tevcih-i mezkûrun tağyiri gayr-i câiz idiğinin arzı ekseriyetle tezekkür kılındı. A'zâdan Yahyâ Bey dahi Mehmed Ziyâeddin Efendi'nin vefâtı her ne kadar bin iki yüz doksan târihli Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin mer'î olduğu zamanda vâki' olmuş ve mahdûmu Fahreddin Efendi tarafından yine mezkûr nizâmnâmenin mer'î olduğu zamanda istid'â edilmiş ise de bu gibi tevcih-i cihât husûsâtında vukû'-ı vefât ve itâsı istid'â târihlerinde hükmü câri olan nizâmnâme ahkâmına tevfiikan mu'âmele edilmek lâzım geleceği ve meclis kararı 7 Eylül sene [1]329 târihinde imzâ ve tebyiz edilmiş olmasına nazaran bu târihde mer'îyyü'l-icrâ olan yeni nizâmnâme mücebince mu'âmele edilmek yani Mehmed Ziyâeddin Efendi'den münhal olan nısf hisse meşihat oğlu Fahreddin Efendi'ye tevcih olunmayıp on dokuzuncu madde mücebince diğeri hisseye sâhib olan İsmâil Nî'met Efendi'ye tevhiiden tevcih olunması iktizâ eder idi ise de Nî'met Efendi'nin de vefât etmesine mebnî el-yevm mûmâ-ileyh uhdesine tashih-i mu'âmeleye imkân kalmamış ve altı sene evvel bir ictihâd hatâsı olarak dergâh-ı mezkûr meşihati Fahreddin Efendi uhdesinde ictimâ' etmiş ve o vakitten beri mûmâ-ileyh ifâ-yı vazife etmekte bulunmuş olduğundan Meclis-i Meşâyih kararının ifâsı zarûrî olduğu mütâlâ'asıyla ekseriyet kararına iştirâk etdi. Arada ihtilâf ve esbâb-ı mûcibede teşettüt hâsıl olmasından ve hükm-i mazbata müstakbelen zuhûru melhûz hâdisât-ı mûmâsilede dahi medâr-ı istinâd olacak mâhiyeti hâiz bulunmasından keyfiyyetin bir kerre de Hey'et-i Umûmiyyede tedkiki tensib olundu. Ol bâbda.

27 Şevvâl sene [1]337, 26 Temmuz sene [1]335 [26 Temmuz 1919]

Ermenek kazasının İçel sancağından ayrılarak Konya vilayetine bağlandığı hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

Bâbıâlî Dâhiliye Nezâreti İdâre-i Umûmiyye-i Dâhiliye Müdîriyyeti

Umûmî: 19388 Husûsî: 416

Makâm-ı Mu'allâ-yı Cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir

Ermenek kazâsının İçil livâsından fekkiyle Konya vilâyetine rabtına 30 Ağustos sene [1]335 târihinde irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî şeref-sâdır buyurulduğu bâ-tezkire-i sâmiyye izbâr ve keyfiyyet mezkûr mutasarrıflık ile vilâyete iş'âr kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Zilka'de sene [1]337 ve fî 26 Ağustos sene [1]335 [25 Ağustos 1919]

Nazmî

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Ahmed Keşfi

Topçubaşı Bâlî Ağa Camii ve türbesinde bulunanlar hariç olmak üzere, Silivrikapı dergâhında bulunan teberrukât-ı vakfiyye olan eşyaların listesini havi Ömer Fahreddin imzalı zimmet defteri kaydı.

[Varak: 42]

Silivrikapısı'nda Topçubaşı Bâlî Ağa Dergâh-ı şerîfinde mevcûd teberrukât-ı vakfiyyenin defteridir. Câmî'-i şerîfinde ve türbe-i münîfinde bulunan teberrukât-ı vakfiyye bu defterin hâricinde olup eşyâ-yı mezkûrenin defteri Mebânî-i Hayriyye Müdüriyyeti'ndedir.

-	Aded
Kebîr sarı ... [silik] ...	2
Kebîr bakır aşure kazganı	3
Kebîr ve sagîr bakır helvahane ve tencere ma'a kapak	7
Bakır lenger ma'a kapak	11
Bakır yemek sahanı ma'a kapak	13
Bakır çorba tası ma'a kapak	2
Bakır karavana	1
Bakır sagîr ve kebîr mangal	5
Bakır musluklu kahve güğümü	1
Oturtma kahve değirmeni	1
Bakır kebîr kahve cezvesi	1
Tahtadan ma'mûl sofra	4
Demir kantar	2
Harîk tulumbası	1
Sarı ma'den borusu	1
Keten bezinden hortum	1
Kanca	6
Sagîr ve kebîr yazı levhaları	43
Asma lamba	7
Ot minder	15
Ot yastık	45
Fersûde halı ve keçe parçaları sagîr ve kebîr	5

Fersûde çuka perde	6
Yarım konsol	1
Konsol sâ'ati	1
Muvakkithânenin kebîr oturtma sâ'atleri	2
Nargile	4
Fersûde pamuk memlû sofra altı	2
Fersûde uzun sofra peşkiri	2
Kılâbdan saçaklı ve saçaksız kırmızı ihrâm	6
Arakiye seccâde	5
Bakır su güğümü	3
Bakır tepsi beyzî	3
Bakır şerbet...?	1
Bakır maşraba	1
Bakır maşraba sapı?	1
Bakır kupa	11
İpek futa	3
Namazlık çuka uzun seccâde	3
Pamuk şilte	4
Pamuk yastık	4
Yün şilte	1
Yün yastık	1
Fersûde pamuk yorgan	3
Cenâze şalı	3
Ka'be örtüsü sagîr ve kebîr	7
Cenâze çarşafı	3
Lihye-i saâdet mahfazası	4
Lihye-i saâdet iğnesi bir mahfaza içindedir	5
Sebîllere piring su tasları	11
Taşları asmak için sarı ma'den çubuk	2
Teneke boyalı iftâr ve şerbet tepsisi	64
Sarı ma'den gülâbdânlık	2
Sarı ma'den buhurdanlık	1
Beyaz ma'den buhurdanlık	2
Beyaz ma'den gülâbdânlık	2
Ma'den kahve fincanı	15
Asma lamba kebîr	20
Ot minder	2
Yastık giyâh memlû	6
Fersûde frenk keçesi kebe	1
Börek tepsisi bakır	2

Bâlâda esâmî ve ecnâsı muharrer teberrükât-ı vakfiyyenin hüsn-i muhâfazasını ve kırılmak ve fersûdeleşmek gibi ârıza müstesnâ olmak üzere bi'l-küllîyye ziyâ' vukû'unda tazmîni terettübü zimmetim olduğunu nâlık işbu fihrist Meclis-i Meşâyih-i Kirâm riyâset-i aliyyesine takdîm kılındı.

Fî 17 Ağustos sene 1335 [17 Ağustos 1919]

Ömer Fahreddin

5/11 kayıd edilmiştir.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0043

Meclis-i Meşâyih üyesi Abdülbâkî Efendi'nin memuriyetinden affıyla yerine, Halep Mevlevîhanesi şeyhi Remzî Efendi'nin tayin edilmesi hakkında irâde-i seniyyenin beyanına dair Meşihat tezkiresi.

Meşihat-i İslâmiyye Mektûbî Kalemi

243

Meclis-i Meşâyih Riyâset-i aliyyesine

Reşâdetlü Efendim

A'zâdan Abdülbâkî Efendi'nin me'mûriyetinden afvıyla yerine Halep Mevlevîhânesi şeyhi Remzî Efendi'nin ta'yîni lede'l-arz 27 Zilhicce sene 1337 târihinde irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhiye iktirân eylediğinin beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 29 Zilhicce sene 1337 ve 25 Eylül sene 1335 [25 Eylül 1919]

Şeyhülislâm nâmına Müsteşar Abdullah

Bütün devlet memurlarının mecburi olarak tekaüde sevk edilmeleri için kanunen belirlenmiş olan 45 senenin başlangıç yaşının 20 olarak kabul edilmesi hakkında, Meclis-i Vükelâ kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

Umûmî: 344201 Husûsî: 63

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir

Rüsûmât Müdîriyyet-i Umûmiyyesi Me'mûrîn Müdîri İsmâil Hakkı Efendi'nin Yemen Rüsûmât nâzır vekâletiyle muhâsebe baş [silik] hizmetinin bir senesi bir buçuk sene i'tibâr olunmasından dolayı mûmâ-ileyhin on altı yaşından ibtidâ eden [silik] istihdâmı kırk beş seneye bâliğ olmak da ise de mecbûrî tekâ'üd için ta'yîn olunan kırk beş senenin i'tibârı değil hakikî olması lâzım geleceğinden bahisle istifsâr-ı mu'âmeleye dâir Mâliye Nezâret-i aliyyesinden vârid olan tezkire üzerine Şûrâ-yı Devlet Mâliye ve Nâfi'a Dâiresi'nden tanzîm ve hey'et-i umûmiyyeden tezyîl olunarak Meclis-i Vükelâ'da kırâet edilen mazbatada dermiyân olunduğu vechile me'mûrînün bilâd-ı hârre zamm-ı müddetlerinin hizmet-i fi'liyyede geçmiş addıyla ve tekâ'üde mahsûbu ve mecbûrî tekâ'üd için kânûnen mu'ayyen kırk beş senenin yirmi yaşa vusûlünden mu'teber tutulması tasvîb olduğundan gerek mûmâ-ileyh İsmâil Hakkı Efendi'nin gerek sâirlerinin

müddet-i tekâüdünün hesâbında bu sûretle mu'âmele olunmasının nezâret-i müşârun-ileyhâ ile devâ'ir-i sâ'ireye ta'mîmen tebliği tezekkür ve icâbı icrâ olunmakla dâire-i aliyye-i Meşihat-penâhilerince de ona göre icrâ-yı iktizâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 14 Zilhicce sene [1]337, fî 10 Eylûl sene [1]335 [10 Eylûl 1919]

Sadrazam nâmına Müsteşar Subhî

Kastamonu'da, Şeyh Şâbân-ı Velî Dergâhı vakıflarının hasılatının Evkaf Hazinesince zabt edilip bedele rabt olunmasına dair Maliye Nezâreti tezkiresi.

Mâliye Nezâreti Muhâsebe-i Umûmiyye Müdiriyyet-i Umûmiyyesi Hesâbât-ı Atıka Kalemi Umûmî: 9054 Husûsî: 21

Dersââdet fî 13 Teşrîn-i evvel [1]335 [13 Ekim 1919]

Huzûr-ı âlî-i Cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Hülâsa: Şeyh Şaban-ı Velî Vakfına dâir.

Melfûf aded: 1.

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir

Kastamonu'da kâin Şeyh Şa'bân-ı Velî –kuddise sırruhu'l-celî– hazretleri dergâh-ı şerîfi vakfının kemâ-fi's-sâbık istisnâen idâresi hakkında dergâh-ı mezkûr postnişini tarafından takdîm olunan arzuhâlin leffiyle bu bâbda cereyân eden mu'âmelenin inbâsı lüzûmu makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhilerinden şeref-vârid olan 26 Ağustos sene [1]335 [varak: 43] târihli ve altmış iki numaralı tezkirede emr ü izbâr buyurulmuştur. Kadîmen istisnâ edilen ma'lûmü'l-esâmî sekiz kalem evkâf ile öteden beri Evkâf-ı Hümayûn Hazînesince idâre edilegelen enbiyâ-yı izâm hazerâtı vakıfları ve icâre-i vâhideli çiftlikât-ı mevkûfeden mâ'adâ üç yüz beş senesi gâyetine kadar müdâhale edilmeyen sâir bilcümle evkâfın istisnâiyetiyle beraber usûl ve emsâline ve ta'lîmât-ı mahsûsasına tevfikân hâsılâtının hazîneden zabt ve bedele rabtı husûsuna Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ kararıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allık buyurulduğu beyânıyla ol vechile ifâ-yı muktezâsı şeref-vârid olan 26 Eylûl sene [1]326 târihli ve bin yedi yüz kırk iki numaralı tezkire-i sâmiyyede emr ü iş'âr buyurulmuş olmasıyla sâlifü'z-zıkr Şeyh Şa'bân-ı Velî Dergâh-ı şerîfinin de sâlifü'l-arz irâde-i seniyye mücebince bedele rabtı icâb edeceği ve mebhûsün-anh arzuhâlin leffen i'ade kılındığı ma'rûzdur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 13 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [13 Ekim 1919]

Mâliye Nâzırı Tevfik

Yaz saati uygulaması sona erdiğinden Teşrin-i evvel ayının birinci gününü ikinci gününe bağlayan gece yarısı, saatlerin bir saat geri alınması hakkındaki Nafia Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Sadâret-i uzmâ

[Umûmî]: 344403 Husûsî: 69

Huzûr-ı vâlâ-yı hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Mevsimin tebeddülü münâsebetiyle önümüzdeki teşrîn-i evvelin birinci gününü ikinci gününe vasleden gecenin nısfında bilumûm sâ'atlerin birer sâ'at geriye alınması Nâfi'a Nezâret-i aliyyesinden iş'âr kılınmış ve keyfiyyet bilumûm devâ'ire tebliğ edilmiş olmağla Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîlerince de iktizâsının îfâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 2 Muharrem sene [1]337, fî 28 Eylûl sene [1]335 [8 Ekim 1918]

Sadrazam nâmına Müsteşar

Fatih'te büyük yangın meydana geldiğinde askerde olan Ziraat Bankası İdare-i Merkeziye kâtiplerinden Mahmud Nedim örneğinden hareketle; yangında evleri yanan memurlara o tarihte verilen iki maaş avansdan askerlik vs. manilerden dolayı istifade edememiş memurlara, şimdi avans verilmesinin açıklanan sebeplerden dolayı mümkün olamayacağı hakkında Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Sadâret-i Uzmâ

[Umûmî]: 344471 Husûsî: 70

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Fâtih harîk-i kebîrinde hânesi muhterik olduğu hâlde emsâline verilen iki ma'âş nisbetindeki avansın taht-ı silahda olmasından dolayı kendisine i'tâ olunmadığından bahisle isti'tâfî havî Zirâ'at Bankası İdâre-i Merkeziye ketebesinden Mahmud Nedim imzâsıyla bi'l-i'tâ Şûrâ-yı Devlete havâle olunan arzuhâl üzerine Mâliye ve Nâfi'a Dâiresinden kaleme alınan mazbataya hey'et-i umûmiyyeden yazılan zeylde Fâtih harîkiyle onu müte'akib Haziran ve Temmuz sene [1]334de zuhûr eden harîklerde musâb olan ve muvâzene-i umûmiyye dâhilinde ma'âş alan me'mûrîne iki ma'âş nisbetinde avansın i'tâsındaki maksad harîkzedegânın ihtiyâcât-ı âcilelerinin te'mîninden ibâret olup o zaman verilmiş olan avansların fî 30 Kânûn-ı evvel sene [1]334 târihli kararnâme mücebince üç yüz otuz dört senesi Mâliye bütçesine mevzû tahsîsât ile mahsûbu icrâ kılınmış ve mezkûr kararnâme hükmü münhasıran o târihe kadar verilen avansların kabûl ve mahsûbu merkezinde olarak mâ-ba'dine gayr-i şâmil bulunmuş olduğundan bahisle harîkzedegândan olup da avans i'tâ olunduğu târihte taht-ı silahda bulunmak hasebiyle istifâde ede[me]miş me'mûrîne şimdi avans i'tâ olunabilmesi yeniden tahsîsât istihsâline mütevakıf ve tahsîsât-ı mebhûsün-anhânın istihsâliyle te'diyât icrâsına da vaz'iyet-i hâzıra-i mâliyye gayr-i müsâ'id bulunduğu sebk eden istifsâr üzerine Mâliye Nezâret-i celîlesinden izbâr olunduğu ve sûret-i iş'âr muvâfık-ı nefsü'l-emr olarak mevâki'-i [mevânî'-i] muhtelif sebebiyle mezkûr avansdan vaktiyle istifâde edememiş olanlara el-yevm avans i'tâsına mesâğ ve imkân görülemediği inbâ ve ta'mînen devâ'ire tebliğât icrâ kılınmağla taraf-ı vâlâ-yı Meşihat-penâhîlerince de ona göre îfâ-yı muktezâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 10 Muharrem sene [1]338 ve fî 6 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [5 Ekim 1919]

Sadrazam nâmına Müsteşar Rîf'at

Sultan Selim Camii civarındaki Baş Mahalle’de bulunan Hâlidîyye tarikatına mensup Şeyh İsmet Efendi Dergâhı postnişinliğine usule uygun olarak müritler tarafından seçilmiş olan Fatih dersiâmlarından Ali Haydar Efendi’nin yerine başkasının tayin edildiği şikâyeti ile Padişahlık makamına sunulan Halil Sezâi imzalı arzuhalin, usul-i kadime ve vâkıfın şartları noktasından tetkik edilip gereği yerine getirilmek üzere gönderildiğine dair Mâbeyn-i Hümâyûn Başkâtipliği tezkiresi.

125

Sultan Selim Câmî’-i şerîfi civârında Cebecibaşı mahallesinde kâin Hâlidî Dergâhı’nın mü’essisi Şeyh İsmet Efendi’nin târih-i vefâtından beri dergâh-ı mezkûr meşîhatine müridânı tarafından intihâb olunan zâtın ta’yîni usûlüne ri’âyet olunarak ahîran inhilâl eden postnişinliğe de ber-mûceb-i usûl Fâtih mücîz dersiâmlarından Fetvâhâne’de Muhîtu’l-Fetâvâ Hey’eti reisi Ali Haydar Efendi intihâb edilmiş iken intihâb-ı vâki’ nazar-ı i’tibâra alınmaksızın diğeri ta’yîn kılındığından bahisle te’âmül-i kadîmin muhâfazası istid’âsına dâir Hâfız Halil Sâmî imzâsıyla atebe-i ulyâ-yı mülûkâneye takdîm olunan arzuhâl manzûr-ı âlî oldu. Tarikat-i Hâlidîyye’ye mensûb meşîhat cihetlerinin inhilâlinde hizmet-i meşîhate ta’yîn olunacakların müridân tarafından intihâbları usûl-i tarikatleri icâbından bulunmuş olduğundan bu sûret şart-ı vâkıfa da muvâfık olduğu takdîrde dergâh-ı mezkûr meşîhatının keyfiyyet-i intihâbında usûl-i kadîmenin tağyîri cihetine gidilmesi muvâfık olamayacağı mülâhaza buyurularak sâlifü’z-zikr arzuhâl bi’t-tedkîk iktizâ-yı hâlin ifâsı zımnında ber-mantûk-ı emr u fermân-ı hümâyûn leffen savb-ı vâlâ-yı Fetvâ-penâhîlerine irsâl kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 5 Safer sene [1]338, fi 30 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [30 Ekim 1919]

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî Ali Fuad

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0044

Eyüpsultan’da Mihrişah Vâlide Sultan Türbesi’nin cüzhan ve aşırhan cihetlerine ait kayıt suretlerinin gönderildiği, hatm-i hâcegân cihetine ait kayıt bulunamadığı ve bahse konu vakfiyelerde ba’de’l-hatm aşırhan cihetiyle ilgili bir sarahat yer almadığına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

Umûmî: 123880 Husûsî: 158

Hülâsa: Mihrişah Vâlide Sultan Türbesi’nde Cüzhân ve Aşırhânlıklar hakkındaki ma’lûmât-ı kaydiyye ile iki fıkra-i vakfiyyenin takdîmine dâir.

Melfûf: 1 aded

Huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma’rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Meclis-i Meşâyih-i kirâm ifâdesiyle şeref-vârid olan 22 Teşrîn-i evvel sene [1]335 târihli ve 245 numaralı tezkire-i aliyye-i hazret-i Meşîhat-penâhîleri cevâbıdır. Eyübsultân civârında merhûme Mihrişah Vâlide Sultan Türbesi’nde Tal’at ve Mehmed efendilere müvecceh cüzhân ve aşırhân cihetlerine mûte’allık ma’lûmât-ı kaydiyye ile şerâ’it-i tevcîhiyyeleri hakkındaki fıkraların harfiyyen istinsâh edilen sûret-i musaddakaları leffen takdîm-i huzûr-ı âlî-i hazret-i Fetvâ-penâhîleri

kılınmış ve müteveffâ RızâRızâ Efendi uhdesine müvecceh hatm-i hâcegân cihetine dâir kayıd bulunmamış ve ânifü'l-arz vakfiyelerde ba'de'l-hatm aşırhân cihetine dâir sarâhat mefkûd bulunmuş olduğunun meclis-i müşârun-ileyhâya tebliğ buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men mehû'l-emrindir.

Fî 15 Safer sene [1]338, fî 9 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [9 Kasım 1919]
Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı vekîli nâmına müsteşar

Tevcih-i Cihât Nizamnamesi'nin, vefat eden cihet sahiplerinin geride kalan küçük çocuklarının durumuyla ilgili maddelerin hükümlerinin, uhdelerindeki cihet bir sebeple kendilerinden alınan kimselerin küçük çocukları hakkında tatbik olunamayacağı hakkında Şûrâ-yı Devlet karar mazbatasının sureti ve bunun tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Sadâret Mektûbî Kalemi

87 / 102 kırmızı

Uhdelerindeki cihet hasbe'l-icâb ref' olunan zevâtın evlâd-ı sığârı hakkında dahi vefât eden ashâb-ı cihâtın evlâd-ı sığârı misillü Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin on birinci ve on ikinci maddeleri ahkâmı tatbik olup olunmayacağının ta'yîn[i] lüzûmuna dâir Meclis-i Meşâyih'ten tanzîm kılınan müzekkirenin leffîyle istifsâr-ı mu'ameleyi hâvî makâm-ı âlî-i Meşîhat-penâhîlerinden vârid olup Şûrâ-yı Devlet'e havâle olunan 30 Ağustos sene [1]335 târihli ve 42 numaralı tezkire üzerine Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ ve hey'et-i umûmiyyeden tezyîl edilen mazbatanın sûreti leffen taraf-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine isrâ ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Vekâlet-i celîlesine ma'lûmât i'tâ kılınmış olmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ona göre iktizâsının ifâsı bâbında.

10 Rebî'ülevvel [1]338 ve 3 Kânûn-ı evvel sene [1]335 [3 Aralık 1919]

Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nin Hey'et-i Umûmiyyeden Müzeyyel 66 Numaralı Mazbatası Sûretidir.

Uhdelerindeki cihet hasbe'l-icâb ref' olunan zevâtın evlâd-ı sığârı bulunduğu takdîrde vefât eden ashâb-ı cihâtın evlâd-ı sığârı misillü bunlar hakkında dahi Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin on birinci ve on ikinci maddeleri ahkâmı tatbik olup olunmayacağının ta'yîni lüzûmuna dâir Meclis-i Meşâyih tarafından tanzîm kılınan müzekkirenin irsâliyle istifsâr-ı keyfiyyeti mutazammın Makâm-ı Vâlâ-yı Meşîhat'ın Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 30 Ağustos sene [1]335 târih ve kırk iki adedli tezkiresi Tanzîmât Dâiresi'nde kırâet olundu.

Mezkûr Meclis-i Meşâyih müzekkiresinde Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin on birinci ve on ikinci maddelerinin esbâb-ı mûcibe lâyihihalarında ashâb-ı cihât vezâifinin el-yevm nizâmından dûn olması erbâb-ı cihât için âilelerinin âtîleri [varak: 44] nâmına kendileri tarafından tasarrufât icrâsına müsâ'id olmadığı ve tekâ'üd sandıklarıyla da râbitaları bulunmadığı gibi ashâb-ı cihât miyânında vazîfelerini doğrudan doğruya mütevellîlerinden alan ve binâen-aleyh bütçedeki zamm-ı vezâif karşılığında müstefid olmayanlar dahi bulunduğu cihetle vefâtlarında sagîr evlâdının medâr-ı ma'îşetlerini nazar-ı dikkatden dûr tutmamak lüzûmu bedîdâr olmakla cihât-ı ilmiyye ashâbından birinin vefâtında kebîr evlâdı olmayıp veya mevcûd olursa kibârı müsâbakada kazanamayıp da bir veya müte'addid sagîr evlâdı bulunursa hem bunları medâr-ı

ma'îşetden mahrûm bırakmamak hem pederlerinden kalan cihât için bi-hakkın ehil olarak yetiştirebilmeleri zımnında kendilerine bir mehil verilmiş olmak üzere niyâbetle tevcihi husûsundaki mesâğ kabûl edilerek bu sûretle ashâb-ı cihâtın vefâtlarıyla âilelerinin dûçâr-ı perişânî olmakdan vikâyeleri nazar-ı dikkate alınmış olup ancak ashâb-ı cihâtdan birinin ve bilhâssa postnişinlik ciheti mutasarrıflarının îcâb-ı şer'î ve nizâmîye binâen uhdelerinden cihetin ref'iyle inhilâl eden cihetin merfû'un-anhın evlâd-ı sığârı bulunduğu takdîrde vefât eden ashâb-ı cihâtın evlâd-ı sığârı misillü bunlar hakkında da sâlifü'z-zikr maddeler ahkâmı tatbik olunup olunmayacağının lüzûm-ı ta'yîni beyân kılınmıştır.

Îcâbı lede't-teemmül 23 Temmuz sene [1]329 târîhli Tevcih-i Cihât Nizâm-nâmesi'nin on birinci ve on ikinci maddeleri tasarrufu meşrûtiyet vechile olmayan cihât-ı ilmiyyeden bir veya bir kaçına mutasarrıf olanlardan vefât edenlerin uhdelerindeki cihât hakkında olunacak mu'âmeleye münhasır ve vefâtdan gayri ahvâle gayr-i şâmil bulunduğundan işbu maddeler ahkâmının vefâtdan mâ'adâ ahvâlde tatbik olunamayacağının makâm-ı müşârun-ileyhâya iş'arı tezekkür ve keyfiyyetin bir kerre de Hey'et-i Umûmiyyece tedkiki tensib kılındı. Ol bâbda.

29 Zilhicce sene [1]337 ve fi 25 Eylül sene [1]335 [25 Eylül 1919]

Tanzîmât Dâiresinin işbu mazbatası Hey'et-i Umûmiyyede kırâet olundu.

Îcâbı lede'l-müzâkere dâire-i müşârun-ileyhâca müttehas karar ekseriyetle musib görüldüğünden ona göre ifâ-yı muktezâsının Makâm-ı Meşihat-penâhiye iş'arı ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne ma'lûmât i'tâsı tezekkür kılındı ol bâbda.

6 Rebî'ülevvel [1]338, 29 Teşrîn-i sâni [1]335 [29 Kasım 1919]

Bazı şirket ve müesseselerin, hükümetle yaptıkları mukavelenamelerin gereği olarak ödenegelmekte iken harp dolayısıyla ödenemeyen alacaklarının, sulh antlaşması imzalanıp siyasi durum belirgin hale gelinceye kadar ertelenmesi ve Maliye Nezâretinin resmî ve yazılı muvafakati olmadıkça bu kuruluşlarla herhangi bir müzakereye girilmemesi hakkındaki Meclis-i Vükelâ kararının tebliğine dair Sadâret tamimi.

Sadâret

Umûmî: 344859 Husûsî: 14

Ta'mîm

Hükûmetçe bazı mü'essesât-ı mâliyye ve şirketler ve sâ'ire ile akdolunan mukâvelenâmeler mücebince bunların tahakkuk eden matlûbları muntazaman tesviye ve ifâ edilegelmekte iken Harb-i Umûmî sebebiyle dûçâr-ı tehhür olan ve bu def'a intâc edilen hesâbâta nazaran te'diyât icrâsı için şu sırada mürâcâât vukû' bulmakda ise de sulhün akdiyle vaz'iyet-i siyâsiyye tevazuh ve bu kabîl şirket ve müesseseler hakkında tatbik olunacak mu'âmele ta'ayyün etmedikçe matlûbât ve hesâbât-ı mezkûrenin tesviyesi bazı mahâzîr-i siyâsiyye ve mâliyyeyi tevli'd edeceği gibi Hazîne-i celîlede fi'l-hâl borç te'diye edecek hâlde olmadığına binâen bilumûm müessesât ve şirketlerin harb-i umumîden dolayı tehhür etmiş olan hesâbâtından dolayı matlûbâtının hâlin tamâmen takarruruna değin te'hîr-i tesviyesi ve evvelemirde Hazîne-i celîlenin resmen ve tahrîran mütâlâ'ası ve muvâfakati istihsâl edilmeksizin hiçbir müzakereye girilmemesi Mâliye

Nezâret-i celîlesinden vukû' bulan iş'âr üzerine Meclis-i Vükelâca tensîb ve devâ'ire ta'mîmen tebligât icrâ olunmakla Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîlerince de iktizâsının îfâsı bâbında.

10 Safer sene [1]338, 4 Teşrîn-i sâni sene [1]335 [4 Kasım 1919]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0045

Mühim ve acil olmayan ve şahsî konularla ilgili durumlarda telgraf çekilmemesi; bu yasağa uymayan memurlar hakkında kanuni muamele yapılması ve telgrafhanelerce de bu tür telgrafların kabul edilmemesine dair Sadâret tamimi.

Sadâret

344984 Umûm / 80

Son derece mühim ve müsta'cel olmayan husûsât hakkında telgraf yazılmaması makâm-ı senâveriden devâ'ire 26 Mart sene [1]335 târihinde tebliğ edilmiş olduğu hâlde bazı mahallerce gayr-i müsta'cel ve şahsî muhâberât ile telgraf hutûtu işgâl edilmekde ve muhâberât-ı mühim-menin tehhürüne sebebiyet verilmekde olduğuna dâir Dâhiliye Nezâret-i celîlesi makâmının tezkiresi Meclis-i Vükelâda lede'l-kirâe umûr-ı mühimme ve müsta'celeyle ta'alluk etmeyen veya husûsât-ı zâtiyyeye âid olan telgrafların telgrafhanelerce adem-i kabûlüyle beraber bunları keşide eden me'mûrîn haklarında da ta'kibât-ı kânûniyye icrâsı bi't-tensîb ta'mîmen ve te'kidten devâ'ire tebligât îfâ kılınmış olmağla taraf-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerince de iktizâsının îfâsına himmet buyurulması bâbında.

21 Safer sene [1]338 ve fi 15 Teşrîn-i sâni sene [1]335 [15 Kasım 1919]

Bütün memur ve idarecilerin memleketin iç ve dış siyaseti hakkında hiçbir şekilde gazetelere beyanat vermemesine dair Hariciye Nezâreti tezkiresi.

Hâriciye Nezâreti

795 Umûm / 44

Şu'abât-ı muhtelif-i idâriyyeye mensûb erkân ve rüesâ-yı me'mûrînden bazılarının ahvâl-i siyâsiyye-i memleket hakkında gazetelere beyânât ve ifâdâtta bulundukları manzûr-ı âcizî olmaktadır. Vaz'iyet-i hâzıra-i devletin pek nâzik olduğu bir sırada siyâset-i dâhiliyyemizi alâkadâr eden ve devletin siyâset-i hâriciyyesini şâ'ibedâr edebilecek mâhiyette olan bu gibi beyânâtın gazetelerle neşr [ve] i'lânı netâyic-i muzırta tevliid eylemekte olduğundan erkân ve me'mûrîn-i devletin hod be-hod tavzihât ve teşrihâtta bulunmayıp iltizâm-ı sükût ve muhâfaza-i ketûmiyyet eylemeleri ve muhtelif cereyânlar ve telakkîlere çığır açan beyânâtta bulunmaktan ba'dezîn sûret-i kat'îyyede tevakkî ve ictinâb eylemeleri husûsunun ekiden emr ü tensîb buyurulması menûr-ı irâde ve tensîb-i âlî-i nezâret-penâhîleridir. Ol bâbda.

11 Safer sene [1]338 ve fi 5 Teşrîn-i sâni sene [1]335 [5 Kasım 1919]

Evkaf bütçesinden nakit olarak taâmiye alan tekke ve zaviyelerin aynı olarak aldıkları başka tahsisatları yok ise taâmiyelerine iki misli, var ise bir misli zam yapıldığına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Evkâf Nezâreti

125581

4

Huzûr-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Şeref-vârid olan fî 4 Kânûn-ı sâni sene [1]336 târih ve iki numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhileri cevâbidir.

Tekâyâ-yı şerife ta'âmiyelerine zam icrâsı esâsı nezâretce te'emmül olunarak mer'iyet-i ahkâmına irâde-i seniyye-i mülûkâne şeref-müte'allık buyurulan me'mûrîn ve hademe-i evkâf ma'âşât ve vezâif zamâimi kararnâmesine evkâf bütçesinden nakden ta'âmiye alan tekâyâ ve zevâyâ ve sâ'irenin evkâftan ta'âmiye mukâbili olarak başkaca muhassas ayniyâtı olmadığı hâlde nakden muhassas ta'âmiyelerine ilâveten iki misli ve ayniyâtı olanlara bir misli zam icrâsı husûsu idhâl edilmiş ve Kânûn-ı evvel sene [1]335 mâhından i'tibâren de bu sûrette tesviyye-i muhassasât olunmakda bulunmuş olduğunun cevâben arz ve beyânına müsâberet kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 15 Kânûn-ı sâni sene [1]336 [15 Ocak 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzir Vekîli Nâmına Müsteşar Rüşdü

Münhal bulunan Meclis-i Meşâyih azalığına daha önce aynı görevde bulunmuş olan Cevdet Efendi'nin tayin edildiği hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Meşihat tezkiresi.

[Varak: 45]

Bâb-ı Fetvâ Mektûbî Kalemi

Aded: 10

Meclis-i Meşâyih Riyâset-i behiyyesine

Reşâdetlü Efendim

Meclis-i Meşâyih'te bu kerre inhilâl eden a'zâlığa a'zâ-yı sâbıkadan Cevdet Efendi'nin ta'yîni husûsuna lede'l-arz fî 27 Rebî'ülâhir sene [1]338 ve fî 19 Kânûn-ı sâni sene [1]336 târihinde irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhi şeref-müteallık buyurulmuş olduğunun beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 28 R. sene [1]338 ve fî 20 Kânûn-ı sâni sene [1]336 [20 Ocak 1920]

Şeyhülislâm nâmına Müsteşar Abdullah

Meclis-i Meşâyih Nizamnamesi'nin dokuzuncu maddesini tadilen neşrolunan nizamname maddesi sureti.

Bâbîâlî Dâire-i Sadâret Dîvân-ı Hümâyûn

37

Fî 6 Şevvâl sene 1336 ve fî 15 Temmuz sene 1334 târihli Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin dokuzuncu maddesini mu'addil nizâmnâme sûretidir.

Mehmed Vahîdüddin

Birinci Madde- Fî 6 Şevvâl sene [1]336 ve fî 15 Temmuz sene [1]334 târihli Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin dokuzuncu maddesi ber-vech-i âtî ta'dîl edilmiştir:

“Tevliyet müstesnâ olmak üzere tekâyâ ve zevâyâyâ âid bilumûm cihât-ı ilmiyye ve bedeniyye-nin tevcîh ve ref'i ve tâliblerinin icrâ-yı imtihânı ve evrâk-ı imtihâniyyenin tedkiki hakkında fî 2 Ramazan sene 1331 ve fî 23 Temmuz sene 1329 târihli Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'yle Şûrâ-yı Evkâf'a ve Evkâf idârelerine mevdû' vezâif İstanbul'da Meclis-i Meşâyih ve taşrada Encümen-i Meşâyih tarafından nizâmnâme-i mezkûrun otuz birinci maddesinden mâ'adâ ve Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'ne muhâlif olmayan mevâddı ahkâmına tevfikân ifâ olunur.”

İkinci Madde- İşbu madde-i mu'addile yevm-i neşrinin ferdâsından i'tibâren mer'ıyyü'l-icrâdır.

Üçüncü Madde- İşbu madde-i muaddilenin icrâsına Şeyhülslâm ve Evkâf Nâzırı me'mûrdur.

İşbu nizâmnâmenin mevki'-i mer'ıyyete vaz'ını irâde eylerim.

Fî 7 Cumâdelûlâ sene 1338 ve fî 29 Kânûn-ı sâni sene 1336 [28 Ocak 1920]

Sadrazam Ali RızâRızâ, Şeyhülslâm İbrâhim el-Haydarî, Hâriciye [Nâzırı] Mustafa Reşid, Dâhiliye Nâzırı Mehmed Şerif, Bahriye Nâzırı ve Harbiye Nâzır Vekili Sâlih Hulûsî, Şûrâ-yı Devlet Reisi Abdurrahman Şeref, Adliye Nâzırı Mustafa Nûrî, Mâliye Nâzırı Tefvîk, Ma'ârif Nâzırı ve Evkâf-ı Hümayûn Nâzır Vekili Sa'îd, Ticâret ve Ziraat Nâzırı Mehmed Hâdi, Nâfi'a

Nâzırı Abuk Ahmed.

Dîvân-ı Hümayûn

Cerîde-i İlmiyye'de yayınlanması faydalı görülen karar ve tebligat suretlerinin günü gününe Daru'l-hikmeti'l-İslâmiye Başkitâbetine gönderilmesine dair Meşihat tezkiresi.

Dâire-i Meşihat-i ulyâ

24

Meclis-i Meşâyih Riyâset-i behiyyesine

Fazîletlü Efendim

Cerîde-i İlmiyye'nin kısm-ı resmîsinin dahi pek zengin âsâr ve makâlât ile sâha-i matbû'ata revnak-tırâz olan ilmî kısmı gibi her vechile şâyân-ı istifâde ma'lûmât-ı nâfi'ayı muhtevî bir şekl-i mergûbda bulunması lâzimedden ve bu husûsun te'mîn-i husûlüne bilcümle devâ'ir ve şu'abâtca bezl-i ihtimâm olunması vecâibden bulunduğundan Cerîde ile neşri mûcib-i istifâde görülecek mukarrerât ve teblîgât sûretlerinin günü gününe Dâru'l-Hikmeti'l-İslâmiyye Başkitâbeti'ne tevdi'i esbâbının istikmâlîne himmet buyurulması siyâkında tezkire terkîm kılındı.

Fî 16 Cumâdelûlâ sene [1]338 ve fî 7 Şubat sene [1]336 [6 Şubat 1920]

Şeyhülslâm nâmına Müsteşar Abdullah

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0046

Hisseli cihet sahiplerinden birinin vefatıyla boşalan hissenin ne şekilde tevcih edileceğine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Umûmî: 126392 Husûsî: 20

Hisseli cihât hakkında

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Hisseli cihât ashâbından birinin vefâtında hissedâr mahlûl hisseye tâlib olmayıp müstenkif bulunduğu sûrette ne yolda mu'âmele edileceğine dâir ol bâbdaki nizâmnâmede sarâhat olmadığından bu mes'ele hakkında nezâret-i âcizîce yapılmakda olan mu'âmelenin inbâsı hakkında Meclis-i Meşâyih ifâdesiyle vârid olan 3 Kânûn-ı Evvel sene [1]335 târihli ve iki yüz doksan sekiz numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhileri Şûrâ-yı Evkâf'a lede'l-havâle aslında cihet-i vâhide iken bilâhare irs veya sâ'ire tarikiyle hisas-ı adîdeye ayrılmış olan cihâtın hissedârlarından birinin vefâtında ehliyetli evlâdı bulunsa bile hissesinin hissedârlarından en ziyâde ehil olanlara tevcih edileceği Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin on dokuzuncu maddesinde muharrer ve musarrah bulunmuş ve şu madde-i nizâmiyye ile ta'kib olunan gâyeye nazaran hissedâra ta'alluk eden hak kâbil-i ıskât hukûk-ı mücerrededen olmayıp tatbiki her hâlde zarûrî bir iktizâ ve hakk-ı nizâmî bulunmuş olduğundan hissedârın imtinâ' ve istinkâfı hâlinde uhdesindeki hissenin de ref'iyle hisse-i münhale ile birleştirilerek müstakillen ehline tevcihi icâb edeceği mütâla'atan beyân ve ma'amâfih şimdiye değin mümâsilinin zuhûru hakkında bir kayıd ve ma'lûmâta destres olunamadığı ifâde ve dermiyân edilmiş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 25 Cumâdelûlâ sene [1]338, fî 16 Şubat sene [1]336 [15 Şubat 1920]

Nusret

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Vekîli Sa'id

Ceride-i İlmiyye'de yayınlanacak karar ve tebligat suretlerinin günü gününe Dâru'l-hikmeti'l-İslâmiye Başkitâbetine gönderilmesine dair Meşihat tezkiresi.

Dâire-i Meşihat-i İslâmiyye Mektûbî Kalemi

Aded: 24

Meclis-i Meşâyih Riyâset-i behiyyesine

Faziletlü Efendim

Ceride-i İlmiyye'nin kısm-ı resmîsinin dahi, pek zengin âsâr ve makâlât ile sâha-i matbû'ata revnak-tırâz olan ilmi kısmı gibi her vechile şâyân-ı istifâde ma'lûmât-ı nâfi'ayı muhtevî bir şekl-i mergûbda bulunması lâzimedenden ve bu husûsun te'mîn-i husûlüne bilcümle devâ'ir ve şu'abâtca bezl-i ihtimâm olunması vecâ'ibden bulunduğundan Ceride ile neşri mûcib-i istifâde görülecek müfredât [mukarrerât] ve tebligât sûretlerinin günü gününe Dâru'l-Hikmeti'l-İslâmiyye Başkitâbeti'ne tevdi'i esbâbının istikmâline himmet buyurulması siyâkında tezkire terkîm kılındı.

Fî 16 Cemâziyelûlâ sene [1]338 ve fî 7 Şubat sene [1]336 [6 Şubat 1920]

Emin

Şeyhülislâm nâmına Müsteşar Abdullah

Dâru'l-hikmeti'l-İslâmiye tarafından; artık on beş günde bir neşredilmesi kararlaştırılan *Cerîde-i İlmiyye*'nin belirtilen alanlar dahil edilerek, muhtevasının da genişletilmesi teklifini havi olarak onay için Meşihat makamına sunulan yazı.

[Varak: 46]

Dâru'l-Hikmeti'l-İslâmiyye

Numarası: 400

Ma'lûm-ı dekâyık-melzûm-ı cenâb-ı Fetvâ-penâhîleri buyurulduğu vechile mukaddemâ ayda bir kerre neşrolunan *Cerîde-i İlmiyye*'nin ba'demâ muntazaman on beş günde bir kerre neşri karargâr olmuştur. Cerîdenin tevsi' ve tenvî-i mündericâtı nezd-i sâmi-i veliyyü'n-ni'amîde mültezem olacağını nazar-ı dikkatden dûr tutmayan [silik] müsteftilere karşı verilen fetâvâ sûretleriyle bazı mühim mukarrerâtın ve Ders Vekâletince vukû' bulan intihâbât ve tevcîhâtın ve Meclis-i Meşâyih ve Tedkîk-i Mü'ellefât'ta vukû' bulan mukarrerâtın ve Me'mûrîn Kalemince cereyân eden icrâât ve sâ'irenin de neşrini tensîb etmiş ve keyfiyyet muvâfık-ı re'y-i sâmi-i Meşihat-penâhîleri buyurulduğu hâlde devâ'ir-i ânifetü'l-arza irâde buyurulması cümle-i temenniyyât-ı çâkerânemizden bulunmuş olmağla ol bâbda.

28 Cumâdelûlâ sene [1]338, 19 Şubat sene [1]336 [18 Şubat 1920]

Nerdüban (Merdivenköy) Şahkulu Zaviyesi zaviyedarı Şeyh Ubeydullah Efendi'nin görevini terk ederek gitmesiyle yerine İsmet Efendi tayin edildiğinden, bu aralıkta vekâleten görev yapmış olan Mehmed Tevfik Baba'nın tayin edilemeyeceği hakkında Şûrâ-yı Devlet kararı mazbatasının sureti ve bunun tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Dâire-i Sadâret

Umûmî: 346488 Husûsî: 19

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Nerdüban karyesinde Şahkulu zâviyedâr vekîl-i sâbıkı Mehmed Tevfik Baba mühür ve imzâsıyla Şûrâ-yı Devlet'e havâle olunan arzuhâl ve bu bâbda makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerinden yazılan derkenâr üzerine şûrâ-yı mezkûre Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nden i'tâ kılınan mazbatanın sûreti leffen savb-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine isrâ ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine de ma'lûmât i'tâ kılınmış olmağla iktizâsının îfâsı bâbında.

19 Cumâdelâhire sene [1]338, 11 Mart sene [1]336 [9 Şubat 1920]

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 188 Numaralı Mazbatası Sûretidir.

Nerdüban karyesinde Şahkulu zâviyedâr vekîl-i sâbıkı Mehmed Tevfik Baba mühür ve imzâsıyla bi't-takdîm Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan arzuhâlin tevdî'i üzerine Makâm-ı Meşihat-i ulyâdan Meclis-i Meşâyih ifâdesiyle yazılan derkenâr ve irsâl olunan dosya birleştirilerek Mülkiye ve Maarif Dâiresi'nde kırâet ve tedkîk olundu.

Mezkûr arzuhâlde mezkûr zâviyedârlık Şeyh Ubeydullah Efendi uhdesinde iken gaybûbeti dolayısıyla Meclis-i Meşâyih kararıyla kendisi bi'l-imtihân mûmâ-ileyhe vekâleten ta'yîn edilmiş bulunduğu hâlde bu kerre cihet-i mezkûre esbak nâiblerden İsmet Efendi uhdesine asâleten tevcîh edildiğinden ve bu da mugâyir-i nizâm ve usûl bulunduğundan bi'l-bahs istid'â-yı

ma'delet edilmektedir. Sâlifü'z-zikr derkenârda Meclis-i Meşâyih'in 17 Mart sene [1]335 târihli ve 10 numaralı kararı tafsîlât-ı lâzimeyi hâvî olduğundan bir kıt'a sûret-i musaddakasının gönderildiğini mutazammın olup mezkûr karar sûret-i musaddakasında mahall-i mezkûrda hem türbedâr ve hem zâviyedâr cihetleri mevcûd olduğu Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin mülgâ Cihât İdâresi'nden muhrec kayıddan müstebân olmağla türbedârlık ile Tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye usûl ve ezkârı icrâ etmek üzere zâviyedârlık cihetleri Mehmed Ali Baba'nın mahlûlünden Hacı Ahmed Baba'ya tevcih olunduğu ve onun muhâlif-i şer' ahvâlinden dolayı ciheteyn-i mezkûreteynin uhdesinden ref'iyle zâviyedârlığın 26 Kânûn-ı sâni sene [1]330 târihinde uhdesine tevcih olunan İzmirli Şeyh Ubeydullah Efendi sûret-i gayr-i resmîyyede İbrâhim Baba'yı tevkil ederek diyâr-ı ba'ideye gittiği bilâhare vekîl-i mûmâ-ileyh dahi isti'fâ etmesiyle Meclis-i Meşâyih tensîbiyle Tefvîk Efendi vekîl ta'yîn edilmiş ise de İsmet Efendi'nin istid'âsı üzerine Ubeydullah Efendi'nin gaybûbeti temâdî eylediği ve hayât ve memâtı mechûl bulunduğu cihetle vazîfesi mûmâ-ileyh Ubeydullah Efendi nâmına bi'l-vekâle ifâ edilmekte olan cihetin şer'an ref'i lâzım gelip gelmeyeceği lede'l-istifsâr Fetvâhâ[ne-i] âlî'den yazılan 6 Cumâdelâhire sene [1]337 târihli derkenârda vazîfe-i mezkûrenin mutasarrıfı bulunan Ubeydullah Efendi'nin vekîli terk-i hizmet etmekle müstâfi addolunur diye muharrer bulunmasıyla cihet-i mezkûre Ubeydullah Efendi'nin uhdesinden merfû' ve münhal addolunmuş ve vekîl-i mûmâ-ileyh Tefvîk Efendi'nin dahi vekâletden sükûtu zarûrî bulunmuş olup gerçi İsmet Efendi zâviyye-i mezkûre meşîhat cihetini taleb ve istid'â etmiş ise de zâviyye-i mezkûre zâviyedârlık cihetinin tevcihinden sarf-ı nazarla derûnunda türbedârlık ve imâmet ve hitâbet cihetleri var ise yalnız o cihetlerin tevcih olunması cennet-mekân Sultan Mahmud Hân-ı Sâni hazretleri tarafından bin iki yüz kırk üç târihinde bâ-fermân-ı âlî irâde buyurulan zevâyâdan ve fermân-ı âlînin hükm-i celîli ilâ-yevminâ hâzâ mer'ıyyü'l-icrâ bulunması hasibiyle kemâ-kân Tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye usûl ve ezkârı icrâ olunmak üzere Şahkulu Zâviyesi zâviyedârlığının mûmâ-ileyh Ubeydullah Efendi'nin uhdesinden ref'i ve mezkûr türbedârlık cihetinin müsted'î-i mûmâ-ileyh ricâl-i ilmiyyeden Ahmed İsmet Efendi uhdesine tevcihi gösterilmiştir.

İktizâsı lede't-teemmül Meclis-i Meşâyih'in kararında gösterildiği üzere mezkûr Şahkulu Zâviyesi zâviyedârlığı mûmâ-ileyh Ubeydullah Efendi uhdesinden ref' edilerek türbedârlık ciheti İsmet Efendi uhdesine tevcih kılınmış ve bu da Tefvîh-i Cihât Nizâmnâmesi ahkâmına muvâfık görülmüş ve şu hâlde mezkûr zâviyedârlığın Ubeydullah Efendi uhdesinden ref'inden dolayı müsted'î Tefvîk Efendi'nin iddi'aya hakkı olamayacağı tâbî'î bulunmuş olmağla keyfiyyetin ona göre müsted'îye tefhîminin makâm-ı âlî-i Meşîhat'e tebliği ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne de ma'lûmât i'tâsı tezekkür kılındı. Ol bâbda.

17 Cumâdelâhire sene [1]338, 9 Mart sene [1]336 [8 Mart 1920]

Meclis-i Meşâyih azası Ahmed el-Buhârî Dergâhı şeyhi Ali Efendi'nin emekliye sevk edildiğine dair Meşîhat tezkiresi.

44

Meclis-i Meşâyih riyâset-i behiyyesine

Fazîletlü Efendim

A'zâdan Ahmed el-Buhar[î] dergâh-ı şerîfi şeyhi Ali Efendi'nin 29 Receb sene [1]338 ve fi 19 Nisan sene [1]336 târihinden i'tibâren ber-mûceb-i kânûn tekâ'üde sevk ve ma'âşının kat' olunarak keyfiyet mûmâ-ileyhe tebliğ edildiğinin Sicil ve Me'mûrîn Kalemi Müdîriyetleri ifâdesiyle beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîmine mübâderet olundu.

Fi 2 Şa'bân sene [1]338 ve fi 21 Nisan sene [1]336 [21 Nisan 1920]
Şeyhülislâm Abdullah

[Varak: 47] boş

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0048

İstanbul'daki cami ve mescitlerin sınıfları, bulundukları yerleri ve vazifelilerin maaşlarını gösterir tasnif defteri.

Cevâmi'-i şerîfenin Tasnîf Defteri

Birinci Sınıf Cevâmi'-i şerîfe

Esâmî-i cevâmi'-i şerîfe	Mikdâr-ı vezâif	Esâmî-i cihât
-	Guruş	-
1-Fâtih Câmi'-i şerîfi	1600	İmâm-ı evvel
2-Süleymâniye	1400	İmâm-ı sâni
3-Bâyezid	600	Hatîb
-	1000	Sermüezzîn
4-Sultanahmed	800	Müezzîn
-	700	Müezzîn
5-Ayasofya	600	Müezzîn
-	500	Müezzîn
6-Cedîd Vâlide Sultan	500	Müezzîn
-	400	Müezzîn
7-Sultan Selim	1000	Serkayyım
-	800	Serkayyım
-	700	Serkayyım
-	600	Serkayyım
-	500	Serkayyım
-	400	Serkayyım
-	12100	-

Süleymâniye, Sultanahmed Câmi'-i şerîflerinde dörder yüz gurusluk iki ve Ayasofya Câmi'-i şerîfinde dört kayyım fazla bulunacaktır.

Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye Müdîriyyeti

[Varak: 48]

İkinci Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Esâmî-i cevâmî'-i şerîfe	Mikdâr-ı vezâif	Esâmî-i cihât
-	Guruş	-
1-Hazret-i Hâlid Câmi'-i şerîfi	1400	İmâm-ı evvel
2-Şehzâde	-	-
3-Nûr-ı Osmâniye	1200	İmâm-ı sâni
4-Sultan Mustafa (Lâleli)	500	Hatîb
5-Üsküdar'da Mihrimâh	900	Sermüezzîn
6-Üsküdar'da Vâlide	700	Müezzîn
-	600	Müezzîn
-	500	Müezzîn
-	500	Müezzîn
-	400	Müezzîn
-	900	Serkayyım
-	700	Kayyım
-	600	Kayyım
-	500	Kayyım
-	400	Kayyım
-	9800	-

Aksaray'da Pertevniyal Vâlide Sultan Câmi'-i şerîfi üçüncü sınıfa dâhil iken câmi'-i şerîf-i mezkûr Şûrâ-yı Evkâf'ın tasvîb-i sâmi-i nezâret-penâhiye iktirân eden 11 Kânûn-ı evvel sene [1]333 târihli kararıyla ikinci sınıfa naklolunmuştur.

Fî 26 Kânûn-ı sâni sene [1]334 [26 Ocak 1918]

Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0049

Üçüncü Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Esâmî-i cevâmî'-i şerîfe	Bulunduğu Mahal	Mikdâr-ı Vezâif	Esâmî-i Cihât	Bulunduğu mahal
-	-	Guruş	-	-
1-Pertevniyal Vâlide Sultan Câmi'-i şerîfi	Aksaray'da	1000	İmâm-ı evvel ve Hatîb	Câmi'-i şerîf-i mezkûr. Şûrâ-yı Evkâf'ın tasvîb-i sâmi-i nezâret-penâhiye iktirân eden 11 Kânûn-ı evvel sene [1]333 târihli kararıyla ikinci sınıfa naklolunmuştur. Fî 26 Kânûn-ı sâni sene [1]334
-	-	800	İmâm-ı sâni	-
-	-	700	Sermüezzîn	-
2-Kılıç Ali Paşa	Tophâne'de	600	Müezzîn	-
3-Nusretiye	Tophâne'de	500	Müezzîn	-
4-Sinan Paşa	Beşiktaş'da	400	Müezzîn	-
5-Mecidiye	Ortaköyde	700	Serkayyım	-

6-Arab	Galata	600	Kayyım	-
7-Rüstem Paşa	Tahtakale'de	500	Kayyım	-
8-Beylerbeyi	Beylerbeyi'nde	400	Kayyım	-
9-Atık Vâlîde	Üsküdar'da Bîmârhâne civârında	-	-	
10-Sultan Selîm-i Sâlis	Üsküdar'da Selîmiye'de	-		
-	-	6200	-	

Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti

[Varak: 49]

Üçüncü Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Esâmî-i cevâmî'-i şerîfe	Bulunduğu Mahal	Mikdâr-ı Vezâif	Esâmî-i Cihât
-	-	Guruş	-
11-Kocamustafapaşa Câmi' Şerîfi	Kocamustafapaşa'da	1000	İmâm-ı evvel ve Hatîb
12-Hekîmoğlu Ali Paşa	Hekîmoğlu Alipaşa'da	700	Sermüezzin
13-Şehîd Mehmed Paşa	Kadırga'da	500	Müezzin
14 Mesih Paşa Mîrimirân Hasan Paşa	Eski Alipaşa'da	400	Müezzin
-	-	700	Serkayyım
15-Ayazma (Sultan Mustafa)	Üsküdar'da	500	Kayyım
16-Hamîdiye	Yıldız'da	400	Kayyım
Yekûn	-	4200	-
17-Ahmed Paşa	Topkapı'da	-	-
18-Cerrâh Paşa	Cerrâhpaşa'da	-	-
19-Haseki Sultan	Haseki'de	-	-
20-Hırka-i Şerîf (Mecîdiye)	Eski Alipaşa'da	-	-
21-Dâvud Paşa	Dâvudpaşa'da	-	-
22-Dârussaâde Ağası Mehmed Ağa	Çarşamba'da	-	-
23-Atık Ali Paşa	Çenberlitaş'da	-	-
24-Atık Ali Paşa	Zincirlikuyu'da	-	-
25-Murad Paşa	Aksaray'da	-	-
26-Mahmud Paşa-yı Velî	Mahmudpaşa'da	-	-
27-Mihrimâh Sultan	Edirnekapısı'nda	-	-
28-Dolmabahçe	Dolmabahçe'de	-	-
29-Câmi'-i Kebîr	Kasımpaşa'da	-	-

Eski Alipaşa'da Hırka-i Şerîf Câmi'-i şerîfi üçüncü sınıfın ikinci kısmına dâhil iken câmi'-i şerîf-i mezkûr Şûrâ-yı Evkâf'ın tasvîb-i sâmi-i nezâret-penâhiye iktirân eden 22 Kânûn-ı evvel sene [1]335 târihli kararıyla üçüncü sınıfın birinci kısmına naklölünmüştür.

Kasımpaşa'da kâin Câmi'-i Kebîr üçüncü sınıfın ikinci kısmına dâhil iken câmi'-i şerîf-i mezkûr Şûrâ-yı Evkâf'ın tasvîb-i sâmi-i nezâret-penâhiye iktirân [eden] 16 Şubat sene [1]336 târihli kararıyla üçüncü sınıfın birinci kısmına naklölünmüştür.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0050

Dördüncü Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Esâmî-i cevâmî'-i şerîfe	Bulunduğu Mahal	Mikdâr-ı Vezâif	Esâmî-i Cihât
-	-	Guruş	-
1-Şebsafâ Hâtun	Zeyrek'te	800	İmâmet ve Hitâbet
2-Kilise	Zeyrek'te	500	Sermüezzîn
3-Küçük Ayasofya	Küçükayasofya'da	500	Serkayyım
-	-	400	Kayyım
-	-	2600	-
4-Hâfız Ahmed Paşa	Fâtih'de	-	-
5-Zal Mahmud Paşa	Eyüb'de	-	-
6-Şehîd Mehmed Paşa	Galata'da	-	-
7-Teşvîkiye	Nişantaşı'nda	-	-
8-Mecîdiye	Beşiktaş'da	-	-
9-Humbarahâne	Hasköy'de	-	-
10-Mahpeyker Sultan (Çinili)	Üsküdar'da	-	-

Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye Müdüriyyeti

[Varak: 50]

Beşinci Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Esâmî-i cevâmî'-i şerîfe	[Bulunduğu Mahal]	Mikdâr-ı Vezâif	Esâmî-i Cihât
-	-	Guruş	-
1-Has Odabaşı Behruz Ağa Câmî'-i şerîfi	Koruk Mahmud mahallesinde	700	İmâmet ve Hitâbet
-	-	400	Müezzîn
2-Arakıyeci İbrâhim Çavuş	Topkapı hâricinde	400	Kayyım
-	-	1500	-
3-Emir Ahmed el-Buhârî	Fâtih'te	-	-
4-Zeyneb Sultan	Soğukçeşme'de	-	-
5-Gül	Küçükmustafapaşa'da	-	-
6-Ka'riyye-i Atîk Ali Paşa	Edirnekapısı'nda	-	-
7-Kalender	Şehzâdebaşı'nda	-	-
8-İlyas Çelebi	Yedikule'de	-	-
9-Bâlf Paşa	Eski Alipaşa'da	-	-
10-Cihangir	Tophâne civârında	-	-
11-Tevfîkiye	Arnabudköyü'nde (Arnavutköy)	-	-
12-Mirgun [Emirgan]	Mirgun'da	-	-
13-Yeraltı	Galata'da	-	-
14- Cedîd Vâlide Sultan	Galata'da	-	-
15-Molla Çelebi	Fındıklı'da	-	-
16-Piyâle Paşa-yı Kebîr	Kasımpaşa'da	-	-
17-Altunîzâde İsmâil Paşa	Üsküdar'da	-	-
18-İskele	Kadıköyü'nde	-	-

Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye Müdüriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0051

Altıncı Sınıf Cevâmi'-i şerîfe

Aded	Esâmî-i Câmi'-i şerîfe	Bulunduğu mahal
1	Elvanzâde (Arab)	Kapan-ı dakîk'de
2	Ebûbekir Paşa (Vezîrazam)	Dâvudpaşa'da
3	Arpacılar (Şeyh Mehmed Geylânî)	Bahçekapısı'nda
4	Üskübî İbrâhim Ağa	Yerebatan'da
5	Ahî Çelebi	Yemiş'te
6	Emir	Sirkeci'de
7	Üç Mihrablı	Küçük Pazar'da
8	Orhaniye	Ortaköy'de
9	Ağa (Şeyhülharem Hüseyin Ağa)	Beyoğlu'nda
10	Ahmed Ağa (Ahmediye)	Üsküdar'da Ahmediye'de
11	İhsâniyye-i Kebîr	Üsküdar'da İhsâniye'de
12	İskender Paşa	Kanlıca'da
13	Bayezid Ağa	Topkapı'da
14	Bebek	Bebek'de
15	Bezm-i Âlem Vâlide Sultan	Yenibahçe'de
16	Çorlulu Ali Paşa	İrgad Pazarı'nda
17	Çakırcı Hasan Paşa	Üsküdar'da Doğancılar'da
18	Hüseyin Ağa	Aşıkpasa'da
19	Hazret-i Câbir	Ayvansaray'da
20	Hacı Beşir Ağa	Bâbiâli civârında
21	Hasan Paşa	Kadıköyü'nde
22	Hoca Paşa	Hocapaşa'da
23	Dîvân-ı Âlî	Gedikpaşa'da
24	Defterdâr Mahmud Efendi	Defterdâr'da
25	Defterdâr Tâhir Efendi	Harem İskeleyi'nde
26	Zühdü Paşa	Kızıltoprak'ta
27	Zihni Paşa	Erenköyü'nde
28	Ramazan Efendi (Bâzergânbaşı Hacı Hüsrev)	Kocamustafapaşa'da
29	Rum Mehmed Paşa	Üsküdar'da
30	Sultan Mahmud-ı Evvel	Rumelihisarı'nda
31	Serbostanî Abdullah Ağa	Beylerbeyi'nde
32	Serbostanî Mustafa Ağa	Yalıköyü'nde
33	Su'âdiye	Erenköyü'nde
34	Sultan Mehmed (Fâtih)	Anadoluhisarı'nda
35	Süleyman Ağa	Üsküdar'da
36	Sultan Mahmud-ı Sâni	Râmi Kışlası derûnunda
37	Sultan Mahmud-ı Sâni	Heybeli Ada'da Mekteb-i Bahriye'de
38	Sultan Hamîd-i Sâni	Büyükkada'da
39	Şeyh	Üsküdar'da
40	Şadırvan	Sahra-yı Cedîd'de

41	Sarı Timur (Mevlânâ Mehmed Efendi)	Kantarcılar'da
42	Abdî Çelebi (Sanki Yedim)	Samatya'da
43	Abbas Ağa	Beşiktaş'ta
44	Osman Reis	Yeniköy'de
45	Ali Kethüdâ	Sarıyer'de
46	Osman Ağa (Buhûrî)	Kadıköyü'nde
47	Aziz Mahmud Efendi	Üsküdar'da
48	Ferruh Kethüdâ	Balat'ta
49	Fethi Çelebi (Gazanfer Ağa-yı Atîk)	Ortakçılar'da
50	Fethiye	Çarşamba'da
51	Firuz Ağa	Sultanahmed'de
52	Kazasker Abdurrahman Efendi	Yüksek Kaldırım'da
53	Kaliçeci Hasan Ağa	Gedikpaşa'da
54	Karcı Süleyman Subaşı	Unkapanı'nda
55	Kamer Hâtun	Beyoğlu'nda
56	Kara Dâvud Paşa	Üsküdar'da
57	Kapdan Paşa	Üsküdar'da
58	Kuloğlu	Bostancı'da
59	Molla Gürânî	Mollagürânî'de
60	Molla Aşkî	Eğrikapı civârında
61	Molla Ali el-Fenârî	Yenibahçe'de
62	Merkezefendi	Merkezefendi Dergâhı derûnunda
63	Mimar Sinan	Hırka-i Şerîf civârında
64	Mimar Ayas	Saraçhâne'de
65	Molla Çelebi	Yeniköy'de
66	Mehmed Ağa	Üsküdar'da Yeniçeşme'de
67	Nişancı-i Atîk Mehmed Paşa	Kumkapı'da
68	Hidâyet	Bahçekapısı'nda
-	"Mikdâr-ı vezâif"	"Esâmî-i cihât"
-	"Guruş"	-
-	"500"	"İmâm ve Hatîb"

[Varak: 51]

-	Mikdâr-ı vezâif	Esâmî-i cihât
-	Guruş	-
-	500	İmâm ve Hatîb
-	400	Müezzin ve Kayyım
-	900	-

Dîvanyolu'nda kâin Köprülü Mehmed Paşa Câmi'-i şerîfinin tasnîf/25 numarasıyla Tasnîf Komisyonu[nu]n fî 12 Şubat sene [1]336 târihli kararıyla yedinci sınıftan altıncı sınıfa naklolunmuştur.

Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti

[Varak: 52]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0052-53

Yedinci Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Aded	Esâmî-i Câmi'-i Şerîfe	Bulunduğu mahal
1	Akbaba Mehmed Efendi	Mollagürânî'de "muhterik"
2	Oruç Gâzî İsmâil Ağa	Aksaray'da
3	Asmalı Mescid (Minberli)	Fazlıpaşa'da "münhedim"
4	İbrâhim Paşa	Hancı Karagöz
5	Orta Câmi'i	Horhor'da
6	Emin Bey (Dibekli)	Tavşantaşı'nda
7	Ağaçkakan İskender Çelebi	Samatya'da Atîk Ali Fakih mahallesinde
8	İskender Çelebi	
9	Aydınöğlü İzzî Efendi	Salkım Söğüd Dergâhı'nda
10	Âsâriye	Beşiktaş'ta
11	İskele	Yedikule'de
12	Öksüz Mehmed Paşa	Karagümrük'te
13	İskender Paşa	Sarıgözel'de
14	Emir Buhârî	Edirnekapısı'nda
15	Ördek Kasab	Ördekkasab'da
16	Üsküblü	Kapan-ı Dakîk'de
17	Akşemseddin	Akşemseddin'de
18	Esir Kemal	Esir Kemal mahallesinde
19	Ereğli	Şehremîni'nde
20	İslâm Bey	Eyüb'de
21	Ertuğrul	Beşiktaş'ta Şâzelî Dergâhı'nda
22	İskele	Beşiktaş'ta
23	Ahmed Çelebi	Üsküdar'da
24	Emir-i âhûr	Üsküdar'da
25	İshak Efendi	Akbaba'da
26	İbrâhim Ağa	Haydarpaşa'da
27	Behram Çavuş	Kumkapı'da
28	Baba Haydar	Eyüb'de
29	Bıçakçı Alâ'eddin	Haydar'da
30	Burmali Mescid (Minberli)	Şehzâde'de
31	Baş Hasan Efendi	Kasımpaşa'da

32	Bereketzâde	Bereketzâde mahallesinde
33	Bektaş Mehmed Efendi	Karaköy'de
34	Bâyezid-i Cedîd	Samatya'da
35	Burhâniye	Beylerbeyi'nde
36	Bayram Paşa	Bulgurlu'da
37	Pirinçci Sinan	Fâtih'te
38	Babazâde Mustafa Çelebi	Koska'da
39	Perizad Hâtun	Fındıklı'da
40	Piyâle Paşa-yı Sagîr	Kasımpaşa'da
41	Paşa Limanı	Üsküdar'da
42	Peksimetçi Sâlih Ağa	Anadoluhisarı Yeni Mahalle'de
43	Takyeci Ca'fer Çelebi	Ortakılar'da
44	Tezkireci Osman Efendi	Kuruçeşme'de
45	Tersâne (Cezâ'irli Hüseyin Paşa)	Kasımpaşa'da
46	Teşrîfâtî Âkif Efendi	Salacak'ta
47	Tütüncü Mehmed Efendi	Göztepe'de
48	Tepeköy	Paşabahçesi'nde
49	Tüccârbaşı	Sahrâ-yı Cedîd'de
50	Cankurtaran	Ahırkapı'da
51	Cezerî Kâsım Paşa	Eyüb'de
52	Cevrî Usta	Eyüb'de
53	Cedîd Vâlide Sultan	Taraklılar'da
54	Çinicibaşı Esed Ağa	Topçular'da
55	Cevrîzâde [Çivîzâde] Mehmed Efendi	Zeyrek'te
56	Çelebioğlu Alâ'eddin	Marpuççular'da
57	Cezerî Kâsım Paşa	Cağaloğlu'nda
58	Çoban Çavuş	Koska'da
59	Çıkırcı Kemâleddin	Sarıgözel'de
60	Çerâğî Hasan	Yedikule'de
61	Camcı Ali	Vezneciler'de
62	Çorlulu Ali Paşa	Tersâne derûnunda
63	Cezâ'irli Gâzî Hasan Paşa	Büyükdere'de
64	Canfedâ Hâtun	Akbaba'da
65	Cevher Ağa	Ümrâniye'de
66	Hoca Kadın	Samatya'da
67	Hacı Sâlih Ağa (Çürük Elma)	Odunkapısı'nda
[Varak: 52] 68	Hamîdiye nâm-ı cedîdi Meşrûtiyet	Fâtih'te
69	Hacı Hasan	Cibâli'de

70	Hacı Hasanzâde	Haydar'da
71	Hacı Evliyâ	Hacı Evliyâ mahallesinde
72	Hüsâm Bey	Kırkçeşme'de
73	Hacı Îsâ	Balat'da
74	Hacı Şa'bân (Altuncu)	Kasımpaşa'da
75	Hüsâmeddîn-i Uşşâkî	Kasımpaşa'da
76	Havuzlar	Tersâne'de
77	Hacı Küçük Ahmed Ağa	Mahmudpaşa'da
78	Hamdullah Paşa	Çengelköyü'nde
79	Hürrem Çavuş	Yenibahçe'de
80	Hızır Bey	Kapan-ı Dakîk'te
81	Hoca Rüstem	Dîvânyolu'nda
82	Hoca Gıyâseddin	Süleymâniye'de
83	Hadice Sultan (Abdülvedûd)	Ayvansaray hâricinde
84	Hoca Pîrî Mehmed Efendi	Makascılar'da
85	Hadice Sultan	Alibeyköyü'nde
86	Hoca Halil Attar	Atlamataşı'nda
87	Handan Ağa	Hasköy'de
88	Dâvud Ağa	Dâvud Ağa mahallesinde
89	Debbâğ Yûnus	Sultan Selim'de
90	Dizdâriye	Dizdâriye'de
91	Dülgerzâde Şemseddin	Saraçhâne'de
92	Dâye Hâtun	Kağıdhâne'de
93	Dîvân hâne	Tersâne'de
94	Defterdâr İbrâhim Paşa	Ortaköy'de
95	Debbâğ hâne	Beykoz'da
96	Dudullu	Dudullu'da
97	Ramazan Ağa	Rumelifeneri'nde
98	Divancık	Beykoz'da
99	Dîvâne Çelebi	Kırkçeşme'de
100	Zeyneb Hatun	Eyüb'de
101	Saraç İshak	Tavşantaşı'nda
102	Sâkine Hâtun	Yenikapı Mevlevîhânesi'nde
103	Sadabad	Kağıdhâne'de
104	Sekbanbaşı Ya'kub Ağa	Koska'da
105	Seyyid Hüseyin	Ahırkapı'da
106	Selçuk Sultan	Taşkasab'da
107	Sekbanbaşı İbrâhim Ağa	Kırkçeşme'de
108	Sultan Bayezid	Mekteb-i Sultanî dâhilinde
109	Sultan Bayezid	Galata'da

110	Sultan Süleyman	Tophâne Kışlası derûnunda
111	Sultan Mahmûd-ı Evvel	Fındıklı'da
112	Sultan Mustafa	Mahmudpaşa'da
114	Sultan Mecid	Sahrâ-yı Cedîd'de
115	Süheyl Bey	Tophâne'de
116	Seferikoz Mehmed Efendi	Cibâli'de
117	Sinan Paşa (Fâtih-i Yemen)	Okmeydanı'nda
118	Serbostanî Mustafa Ağa	Beykoz'da
119	Sinan Ağa	İncirköyü'nde
120	Serbostanî Abdullah Ağa	Fıstıklı'da
121	Sinapınarı [Sıtmapınarı]	Anadolufeneri'nde
122	Süleyman Subaşı "Eğerrâî Mescid minberli"	Kapan-ı Dakîk'te
123	Şeyh Resmî Mahmud Efendi	Şeyh Resmî Mahmud Efendi mahallesinde
124	Şah Sultan-ı Atîk	Bahâriye'de
125	Şücâ' Çavuş	Dâvudpaşa'da
126	Şeyh Murad	Edirnekapi hâricinde
127	Şehîd Ali Paşa (Merdivenli)	Uzun Çarşı yanında
128	Şeyhülislâm Mehmed Efendi	Zekeriya karyesinde
129	Şenlik Dede	Maçka'da
130	Şa'bân Kapdan	Kasımpaşa'da
131	Soğan Sinan Ağa	Bayezid'de
132	Samanveren-i Sâni Sinan Efendi	Uzun Çarşı başında
133	Saçlı Abdülkâdir Efendi	Eyüb'de
134	Sahaf Muslihiddin	Kasımpaşa'da Sakızağacı'nda
135	Saçlı Emir Efendi	Kasımpaşa'da dergâh derûnunda
136	Tantavîzâde Hâlid Bey	Hamîdiye köyünde
137	Tomtom	Tophâne'de
138	Abdülvedûd (Hadice Sultan)	Defterdâr'da
139	Ali Bey	Alibey karyesinde
140	İzzet Mehmed Paşa (Vezîrazam)	Bahçekapısı'nda
141	Ali Pertek	Rumelihisarı'nda
142	Osman Reis	Tarabya'da
143	Ömer Avnî Efendi	Kabataş'da
144	Adliye	Üsküdar'da
145	Arakıyeci Hacı Mehmed	Kör Bakkal'da
146	Ali Ağa (Midillili)	Anadolukavağı'nda
147	Uryânîzâde	Beylerbeyi'nde
148	Gazzâlî Mehmed Efendi	Tophâne'de
149	Galata Mevlevihânesi	Galata'da
150	Fener	Fener'de

151	Firuz Ağa	Cihangir'de
152	Fâtih	Yedikule'de Kazlıçeşme'de
153	Fatma Sultan (İbrâhim Paşa)	Şehzâdebaşı'nda
154	Fatma Sultan	Bâbîâlf civârında
155	Fâtih 7/157	Yedikulede "Mükerrer"
156	Karaköy'de Hâfız Behram Ağa	Karıköy'ünde [Karaköy'de]
157	Fethi Paşa	Karacaahmed'de
158	Kâdî Hüsâmeddin	Şehzâdebaşı'nda Hoşkadem mahallesinde
159	Kâsım Çavuş	Eyüb'de Eskiye'nde
160	Kara Mehmed Çelebi	Karagümrük'de
161	Korucu Mehmed Çelebi	Ayvansaray'da
162	Kızıl Minare (Kiremidî)	Horhor'da
163	Kasab İvaz (Dibek)	Sarıgözel'de
164	Kumrulu Mescid (Minberli)	Fâtih'te
165	Kapdan İbrâhim Paşa	Beşiktaş'da
166	Kurt Kapdan	Kasımpaşa'da
167	Karabaş Mustafa Ağa	Tophâne'de
168	Kazganî Ali Ağa	Tophâne'de
169	Kara Kethüdâ	Büyükdere'de
170	Kara Kadı Alâ'eddin	Üsküdar'da
171	Kavak	Selimiye'de
172	Kazasker Ahmed Efendi	Üsküdar'da
173	Kosra Osman Efendi	At Pazarı'nda
174	Kemal Paşa	Şehzâdebaşı'nda
175	Kirazlı Mescid (Minberli)	Süleymaniye'de
176	Keçeci Pîrî Hacı Mehmed Efendi	Yenibahçe'de
177	Kâtib Mehmed Efendi	Yenikapı Mevlevîhânesi dâhilinde
178	Kâtib Kasım	Yenikapı'da
179	Keçeci Pîrî Hacı Mehmed Ağa	Hasköy'de
180	Kâtib Hüsrev	Küçükustafapaşa'da
181	Köprülü Mehmed Paşa	Çenberlitaş'da
182	Küçük Efendi	Kocamustafapaşa'da
183	Kürkçübaşı Ahmed Şemseddin	Topkapı'da
184	Kürkçübaşı Hüseyin Ağa	Yedikule'de
185	Kireçburnu	Kireçburnu'nda
186	Kâtib Mustafa Çelebi	Tophâne'de
187	Gülfem Hâtun	Üsküdar'da
188	Kemankeş Kara Mustafa Paşa	Karamustafapaşa mahallesinde
189	Kerîme Hâtun	Çengelköyü'nde
190	Lâleli Sultan Mustafa Hân	Paşabahçesi'nde

191	Muhsine Hâtun -İbrâhim Paşa-	Kumkapı'da
192	Mercan Ağa	Çarşıkapısı'nda
193	Molla Şeref	Yenibahçe'de
194	Mimar Acem	Mevlevîhânekapısı'nda
195	Mesih Paşa	Karagümrük'de
196	Mimar Hayreddin	Irgad Pazarı'nda
197	Mimar Şücâ'eddin	Denizabdal'da
198	Molla Fenarî	Cağaloğlu'nda Çatalçeşme'de
199	Molla Hüsrev	Sofular'da
200	Molla Hüsrev	Vefâ'da Taştekneler'de
201	Mecîdiye	Şişli'de
202	Mehmed Çavuş	İçerengköyü'nde
203	Mekteb-i Harbiyye	Kışla derûnunda
204	Makbul İbrâhim Paşa	Galata'da
205	Merzifonî Kara Mustafa Paşa	Galata'da
206	Meşrûtiyet (Hamîdiye)	Şişli'de
[Varak: 53] 207	Mihrişah Sultan	Anadoluhisarı'nda
208	Molla Fenarî Mehmed Efendi	Dereşekî'de
209	Mirzazâde Mehmed Efendi	Anadolukavağı'nda
210	Mustafa Ağa	Kılıçlı karyesinde
211	Mihrimah Sultan	Merdivenköyü'nde
212	Nazperver Usta	Eyüb'de Yeniçeşme mahallesinde
213	Nûrî Dede	Çapa'da
214	Nallı (Şeref Ağa)	Bâbiâlî civârında
215	Neslişah Sultan	İstinye'de
216	Nevcivan Feridun Paşa	Haydarpaşa'da Koşuyolu'nda
217	Namazgâh	Bulgurlu civârında
218	Yûsuf Şücâ'eddin	Balat'ta
219	Yavuz Sultan Selim	Halicılar Medresesi derûnunda
220	Yavuz Er Sinan (Sağrıclar)	Kapan-ı Dakîk'te
221	Yahyâ Efendi	Beşiktaş'ta
222	Yûsuf Ağa	Rumelikavağı'nda
223	Yeldeğirmeni	Kasımpaşa'da
224	Yeldeğirmeni	Haydarpaşa'da
225	Yahyâ Kethüdâ	Kasımpaşa'da
226	Yarhisar[î] Muslihiddin	Kadıçeşmesi'nde
-	Derûnlarında [minber] mevzû' olmayan ve fakat beş vakitte küşâde bulunan mesâcid-i şerîfe	
227	Alaca Mescid	Galata'da

228	Hasan Ağa	Cibâli'de
229	Saraç Doğan	Denizabdal'da
230	Kızıl Mescid	Eyüb'de Kiremidci Süleyman Ağa mahallesinde
231	Kızıl Hacı Hüseyin	Drağman'da
232	Merdivenli Karabaş	Cibâli'de
Mikdâr-ı vezâif		Nev'-i cihât
Guruş		-
400		İmam
300		Müezzin ve kayyım
700		-

Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0054-55

Sekizinci Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Aded	Esâmî-i cevâmî'-i şerîfe	Bulunduğu mahal
1	İbn-i Meddas	Kapan-ı Dakîk'te
2	Öksüzce Hatîb	Halıcılar'da (mescid)
3	Evlice Baba	Eyüb
4	Avcıbey	Eğrikapı'da
5	İbrâhim Paşa	Acımusluk'ta
6	Üçbaş "mescid"	Karagümrük'te
7	Ümmühanî Hâtun	Eğrikapı hâricinde
8	Ahmed Çavuş	Tavşantaşı'nda
9	Emîn-i Cev Mehmed Efendi	Şehremîni'nde
10	Emin Sinan Ağa	Gedikpaşa'da
11	Ahmed Kethüdâ	Avrat Pazarı'nda
12	Akbıyık	Akbıyık'ta
13	İshak Paşa	İshak Paşa'da
14	Ekmekçibaşı Süleyman Ağa	Tophâne'de
15	Emîn-i Cev Mustafa Efendi	Rumelihisarı'nda
16	Okçu Mûsâ	Galata'da
17	Emekyemez Mustafa Efendi	Galata'da Emekyemez mahallesinde
18	Eyüb Ağa	Hasköy'de
19	İbrâhim Paşa	Uzun Çarşıbaşı'nda
20	Aydın Kethüdâ (Kurşunlu)	Yayla'da
21	Aşçıbaşı	Ahmed Çelebi mahallesinde
22	İlyas Çelebi	Tophâne'de
23	Ekmekçibaşı Ali Ağa	Beşiktaş'ta
24	Eyyühüm Ahmed Efendi	Kasımpaşa'da
25	Akpınar	Büyükdere'de

26	İbrâhim Paşa Fuad Paşa	Peykhâne'de
27	Evliyâ Hoca	Üsküdar'da
28	İskender Baba	Üsküdar'da tekke derûnunda
29	Ağa Hamamı (Malatyalı İsmâil Ağa)	Üsküdar'da
30	İhsâniyye-i Sagîr	Üsküdar'da İhsâniyye'de
31	Aşçıbaşı	Üsküdar'da
32	İrve	Anadolufeneri'nde kal'a derûnunda
33	Baba Hasan Alemlî	Horhor'da
34	Bostanî Ali Ağa	Bostanî Ali Ağa mahallesinde
35	Bodrum "mescid"	Çarşı-yı Kebîr'de
36	Büyük Liman	Rumelikavağı'nda İstihkâm dâhilinde
37	Balta Limanı	Balta Limanı'nda
38	Bedreddin	Kasımpaşa'da
39	Bulgurlu	Bulgurlu'da
40	Bâlî Çavuş	Üsküdar'da
41	Bâyezid Ağa	Kadıköyü'nde
42	Bodrumî Şeyhülislâm	Küçük Çamlıca'da
43	Başmakçı Şücâ'eddin	Rumelihisarı'nda
44	Pîrî Paşa	Hasköy'de
45	Papas Burnu	İstihkâm dâhili
46	Pazarbaşı	Üsküdar'da
47	Poyraz	Anadolufeneri'nde kal'a derûnunda
48	Tahta Minâre	Balat'ta
49	Tercüman Yûnus Drağman	Drağman'da
50	Tahta Kadı	Kasımpaşa'da
51	Turşucu Hüseyin Bey	Hasköy'de
52	Çavuşzâde Mustafa Ağa	Avrat Pazarı'nda
53	Canbaz Mustafa Bey	Cerrâhpaşa'da
54	Cedîd Ali Paşa	Eyüb'de
55	Cezâyirli Ahmed Paşa	Demirkapı'da
56	Cebecibaşı	Çarşamba'da
57	Çadircı Ahmed Çelebi	Kumkapı'da
58	Çubuklu	Çubuklu'da
59	Cafer Ağa	Kadıköyü'nde
60	Hazret-i Selâmî	Üsküdar'da
61	Hacı Kâsım Câmî'i	Beyceğiz'de
62	Haydar Kethüdâ	Dâvudpaşa'da
63	Hacı İlyas	Hoca Üveys mahallesinde
64	Hacı İlyas	Hoca Üveys mahallesinde
65	Haydarî Hasan Baba	Eyüb'de

66	Hacı Nasuh	Macuncu'da
67	Hammal Hayreddin	Taşkasab'da
68	Hacı Evliyâ	Çarşı-yı Kebîr'de
69	Hacı Bayram-ı Haftanî	Hasköy'de
[Varak: 54] 70	Hüseyin Ağa	Tavuk Pazarı'nda
71	Hacı Timur	Süleymaniye'de Deveoğlu Yokuşu'nda
72	Hasan Halîfe	Sarıgez'de
73	Hızır Çavuş	Balat'ta
74	Hacı Ca'fer Çelebi	Mevlevihânekapısı'nda Tarsusî mahallesinde
75	Haydarî Hüseyin Dede	Saraçhâne civârında
76	Hacı Mîmî	Tophâne'de
77	Hacı Hüseyin Ağa	Çerâğî Sarayı civârında
78	Hacı Ferhad	Kasımpaşa'da
79	Hacı Hüsrev	Kasımpaşa'da
80	Hâcce Fatma Hatun	Kasımpaşa'da
81	Hacı Ahmed	Kasımpaşa'da
82	Hacı Şa'bân	Sütlüce'de
83	Hâcce Hesna Hatun	Üsküdar'da
84	Hüsrev Ağa	Üsküdar'da
85	Haraccı Muhyiddin	Fâtih'te
86	Hoca Üveys	Eski Alipaşa'da
87	Hoca Kâsım Gönenî	Mahmudpaşa'da
88	Hoca Kâsım Gönenî	Balat'da Salmatomruk'da
89	Hoca Teberrük	Vefâ'da
90	Hayreddin Çavuş	Üsküdar'da
91	Hoca Hayreddin	Yenibahçe'de
92	Hacı Hamza	Süleymâniye'de Deveoğlu Yokuşu'nda
93	Hatib Muslihiddin	Hatib Muslihiddin mahallesinde
94	Haraççı Kara Mehmed Bey	Kapan-ı Dakîk'te
95	Hadice Sultan (Şişhâne)	Tekfur Sarayı'nda
96	Hadice Sultan	Edirnekapısı dâhilinde
97	Hubyârî Mehmed Efendi	Avrat Pazarı'nda
98	Hoşkadem	Şehzâdebaşı'nda
99	Hatîb Muhyiddin (Bodrum)	Yenibahçe'de
100	Hirâmî Ahmed Paşa	Çarşamba'da
101	Hadice Usta (Kalender Beşir Ağa)	Bayezid'de
102	Hoca Halil Attar Kara Mehmed Bey	Keçeciler'de
103	Hoca Ali	Lonca'da

104	Hâcegî Râkım Mustafa Bey	Hâcegî mahallesinde
105	Hoca Ali Efendi	Fındıklı'da (Tophâne'de)
106	Hüsrev Çelebi	Kasımpaşa'da
107	Dârussaâde Ağası Mahmud Ağa	Kapı Ağası'nda
108	Derviş Ali	Karagümrük'te
109	Dürrîzâde	Fâtih'te
110	Dâye Hâtun	Mahmudpaşa'da
111	Dülbendçi Hüsâmeddin	Dülbendçi Hüsâmeddin mahallesinde
112	Defterdâr Ahmed Paşa	Altıboğça'da
113	Defterdâr Ahmed Çelebi	-
-	Lütfî Paşa	Yenibahçe'de
114	Dikilitaş	İhlamur civârında
115	Dizdârzâde Ahmed Bey	Kasımpaşa'da
116	Demirci	Rumelikavağı'nda
117	Debbâğlar	Üsküdar'da
118	Rum Ali Ağa "Çelebi"	Beşiktaş'ta
119	Râ'if Ağa	Teşvikiye'de
120	Zenbilli Ali Efendi	Kadıçesmesi'nde
121	Zindan	Kasımpaşa'da
122	Servî	Mahmudpaşa'da
123	Simkeş İskender Bey	Yenibahçe'de
124	Seydî Bey	Seydîbey mahallesinde
125	Sinan Ağa	Fâtih'te Yenihamam'da
126	Serhabbâz Süleyman Ağa	Beşiktaş'ta
127	Seyyid Ali Çelebi	Kasımpaşa'da
128	Seferikoz Mehmed Efendi	Kasımpaşa'da
129	Sirkeci Muslihiddin	Kasımpaşa'da
130	Seyyid Ali	Galata'da
131	Sefer Kethüdâ (Sefer)	Tophâne'de
132	Sirkeci	Tophâne'de
133	Selâmî	Üsküdar'da
135	Şah Sultan	Dâvudpaşa'da
136	Şeyhülharem Mehmed Efendi	Canbâziye'de
137	Şirmerd Çavuş	Taşkasab'da
138	Şah Hûban	Zeyrek'te
139	Şemseddin Molla Gürânî (Kilise)	Vefâ'da
140	Şehsuvar Bey	Galata'da
141	Şeyhüslâm	Üsküdar'da Sultan Tepesi'nde
142	Sofular	Horhor'da
143	Sarımûsâ	Taşkasab'da

144	Sarı Bâyezid	Vefâ'da
145	Samanveren-i Evvel Sinan Efendi	Uzun Çavuşbaşı'nda
146	Sahaf Muhyiddin	Kasımpaşa'da
147	Solak Sinan Ağa	Üsküdar'da
148	Tûtî Abdüllatif Efendi	Fâtih'de Yeniçeşme'de
149	Tarsusî Mehmed Efendi	Mevlevîhânekapısı'nda
150	Tavâş Süleyman Ağa	Kumkapı'da
151	Taşkesen	Maçka'da
152	Toygar Hamza	Üsküdar'da
153	Tavâşî Hasan Ağa	Üsküdar'da
154	Tuğlacı Mustafa Efendi	Kızıltoprak'ta
155	Arakiyeci Ahmed Çelebi	Canbâziye'de
156	Abdî Subaşı	Fener'de
157	İmâret-i Atîk	Kadıçeşmesi'nde
158	Atîk Mustafa Paşa	Eyüb Atîk Mustafapaşa
159	Arabacı Voynuk Şücâ'eddin	Zeyrek'de
160	Ali Fakih	Alifakih mahallesinde
161	Uyûnî Mehmed Efendi	Sütlüce'de
162	Abdûlbâkî Efendi	Üsküdar'da
163	Abdî Subaşı	Üsküdar'da
164	Arakiyeci Ca'fer Çelebi	Üsküdar'da
165	Ali Bey	Beykoz'da
166	Atîk Vâlide Sultan	Sultan Çiftliği'nde
167	Gâzî İbrâhim Paşa (Acimusluk)	Sahaf Süleyman Ağa mahallesinde
168	Garibce	Rumelikavağı'nda
169	Gazhâne	Üsküdar'da
170	Feyziye	Üsküdar'da Bülbülderesi'nde
171	Fâtih	Salacak'ta
172	Kâsım Çelebi	Hancı Karagöz
173	Kasab Halil	Haseki civârında
174	Kapdan Sinan Paşa	Yenibahçe'de
175	Kazasker Mehmed Efendi	Hüsrevpaşa'da
176	Karabaş (Abdurrahman Efendi)	Keçeciler'de
177	Kasab İlyas	Dâvudpaşa'da
178	Kasab Timurhan	Haydar'da
179	Kazgânî Sadi	Aksaray'da
180	Kazgânî Sa'dî (Cerrâh İshak)	Kumkapı'da
181	Karakî Hüseyin Çelebi	Salkım Söğüt'te
182	Kapdan İbrâhim Paşa	Süleymâniye'de el-Ma'rûf mahallesinde
183	Gaysûnî Mehmed Efendi	Sütlüce'de mükerrer

184	Kısırkaya	Rumelikavağı'nda İstihkâm dâhilinde
185	Karaburun	Rumelikavağı'nda İstihkâm dâhilinde
186	Kadı Osman Efendi	Fındıklı'da
187	Kadı İbrâhim Efendi	Ayaspaşa'da
188	Kadı Mehmed Efendi	Kasımpaşa'da
189	Kazasker İvaz Efendi	Ayvansaray'da
190	Kaymak Mustafa Paşa	Kuleli'de
190 [191]	Kapıağası Mahmud Ağa	Divanyolu'nda
192	Kefevî	Salmatomruk'ta
193	Kirmasti	Fâtih'te
194	Keçe [Kiçi] Hatun	Hasköy'de
195	Kâtib Muslihiddin	Müneccim Sa'dî mahallesinde
196	Kâtib Muslihiddin	Altımermer'de
197	Kâtib Muslihiddin	Aksaray'da
198	Kâtib Muslihiddin (Yazıcı)	Çarşamba'da
199	Kâtib Murad (Hasırcı)	Mevlevîhânekapısı'nda
200	Kâtib Şemseddin (Cankurtaran)	Süleymâniye'de
201	Kâtib Sinan	Tavşantaşı'nda
202	Küçük Hamza	Kocamustafapaşa'da
203	Kilyos	Rumelikavağı'nda İstihkâm dâhilinde
204	Kepenekçi Ali Çelebi	Çırçır'da
[Varak: 55] 205	Gedik Abdî Kapdan	Kasımpaşa'da
206	Kürkçübaş[ı] Şemseddin	İstinye'de
207	Kiremidci Ahmed Çelebi (Kızıl Minâre)	Hasköy'de
208	Kettânîzâde Ömer Paşa	Üsküdar'da
209	Keçe Dede Süleyman Paşa	Üsküdar'da
210	Lala Hayreddin	Asayofya'da
211	Lala Hüseyin Paşa (Havuzlu)	Kumkapı'da
212	Leblebici (Ahî Yûsuf)	Fâtih'de
213	Muhtesib İskender Çelebi	Karagümrük'de
214	Melek Hatun	Mevlevîhânekapısı'nda
215	Molla Ahaveyn	Hırka-i Şerîf'te
216	Mehmed Efendi	Cibâli'de
217	Münzevî	Eyüb'de
218	Mahmud Çavuş	İstinye'de
219	Mumcu Mehmed Efendi	Kasımpaşa'da
220	Mahmud Ağa	Sütlüce'de
221	Makrizâde Hacı Hüseyin	Tophâne'de

222	Murad Reis	Üsküdar'da
223	Nakşidil Vâlide Sultan	Ayvansaray'da
224	Neslişah Sultan	Edirnekapısı'nda
225	Nişancı Mustafa Paşa	Eyüb'de
226	Na'ıncı Hacı Hasan	-
227	Veled-i Karabaş (Sadullah Çavuş)	Silivrikapısı'nda
228	Vişnezâde	Kabataş'ta
229	Vanî Mehmed Efendi	Vaniköyü'nde
230	Yavuz Mehmed Ağa	Dâvudpaşa'da
231	Yolcuzâde Hacı Ömer	Galata'da
232	Yûşa'	Beykoz'da Yuşlu [Yuşa] Tepesi'nde
Mikdâr-ı vezâif		Esâmî-i cihât
Guruş		-
350		İmâm ve Hatib
200		Müezzin ve Kayyım
550		-

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0056

Sekizinci Sınıf Cevâmî'-i şerîfe

Mesâcid-i Şerîfe

Aded	Esâmî-i cevâmî'-i şerîfe	Bulunduğu mahal
233	Ahmed Çelebi	Ayakapısı'nda
234	Akseki	Akseki'de
235	Tepe	Bostancı'da
236	Çatma	Kasımpaşa'da
237	Hammal Mehmed Ağa	Üsküdar'da
238	Divitdâr Mehmed Efendi	Defterdâr'da Aynalıçeşme'de
239	Dudullu	Aşağı Dudullu'da
240	Sitti Hatun	Fâtih'de Arabacı Bayezid mahallesinde
241	Suhte Sinan	Üsküdar'da
242	Serçe Hatun	Üsküdar'da Selman Ağa mahallesinde
243	Sofiyun [Sofular] (Sofu Ali Çavuş)	Eyüb'de
244	Salâhî Mehmed Bey	Defterdar'da
245	Ömer Ağa	Çengelköyü'nde
246	Fatma Sultan	Topkapı'da
247	Kandilî Güzel Mescidi (Kâtib Hüsrev)	Küçükustafapaşa'da (mükerrer)
248	Kızıl	Üsküdar'da Sultantepe'sinde
249	Kethüdâ Canfeda Hatun	Karagümrük'de
250	Kepenekçi Sinan	Kantarcılar'da

241	Gerede	Üsküdar'da
242	Küplüce	Beylerbeyi'nde
253	Münâdî Hacı Hasan	Denizabdal'da
254	Muhyiddîn-i Koçavî (Karanlık Mescid)	Unkapanı'nda
255	Muhaşşî Sinan Efendi	Anadoluhisarı'nda
256	Meryemzâde	Beykoz'da
257	Nazmî Efendi Dergâhı Mescidi (Yavuz Mehmed Ağa)	Şehremîni'nde
258	Yûsuf Fakih	Taşkasab'da
Mikdâr-ı vezâif		Esâmî-i cihât
300		îmâmet
200		Müezzin ve Kayyım
500		-

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Mebânî-i Hayriyye Müdîriyyeti

[Varak: 56]

Muhterik ve Münhedim Cevâmî'-i şerîfe

Aded	Esâmî-i Cevâmî'-i şerîfe	Bulunduğu mahal
1	Ebû İshak İsmâil Efendi	Çarşamba'da
2	Uzun Yûsuf	Uzunyûsuf'da
3	İskender Ağa	İskenderağa'da
4	İbrâhim Çavuş	Dâvudpaşa'da
5	İbrâhim Çavuş	Dâvudpaşa'da
6	Elvanzâde	Demirkapı'da
7	Emin-i Cev Mustafa Efendi	Yenibahçe'de
8	Üçler	Sultanahmed'de
9	Uluç Hasan Paşa	Kumkapı'da
10	İne Bey	Langa'da
11	Asmalı Mescid	Beyoğlu'nda
12	Ahmed Kapdan	Kasımpaşa'da
13	Balaban Ağa	Şehzâde'de
14	Baklalı Kemâleddin	Aksaray'da
15	Başcı Hacı Mahmud	Hasköy'de
16	Pürtelaş Hasan Efendi	Tophâne'de
17	Perâkende Kâsım Ağa	Edirnekapısı'nda
18	Papasoglu Mustafa Çelebi	Kapan-ı Dakîk'te
19	Bakkalzâde	Yenibahçe'de
20	Pîrî Mehmed Paşa	Zeyrek'te
21	Bostancıbaşı Abdullah Ağa	Langa'da
22	Bıyıklı Hüsrev	Dâvudpaşa'da

23	Bedreddin	Kabataş'ta
24	Tahta Minâre	Defterdâr'da
25	Tozkoparan	Kasımpaşa'da
26	Tezkireci Osman Efendi	Üsküdar'da At Pazarı kurbünde
27	Çerâğî Hamza	Sultan Selim'de
28	Cebecibaşı	Cebecibaşı mahallesinde
29	Çeşmî Hüseyin Efendi	Tophâne'de
30	Ca'fer Subaşı	Ca'fersubaşı mahallesinde
31	Ca'fer Çelebi	Fâtih'te
32	Hacı Bayram-ı Haftânî	Langa'da
33	Hekim Çelebi	Koska'da
34	Hüsâmeddin	Yayla'da
35	Hacı Muhyiddin ve Kerîme Hâtun	Yayla'da
36	Hacı Fâ'ik	Samatya'da
37	Hacı Hasan (Nahilbend)	Nahilbend'de
38	Hacı Receb	Tophâne'de
39	Hacı Ferhad	Hacı Ferhad Efendi mahallesinde
40	Hacı İlyas	Yedikule'de
41	Helvacıbaşı İskender Ağa	İskenderağa mahallesinde
42	Hacı Kara Hasan	Samatya'da
43	Hüsâmeddin	Uzunyûsuf'da
44	Hacı Vahdeddin	Yedikule'de
45	Hacı Mustafa Ağa	Tekneciler'de
46	Halil Paşa	Fâtih'de
47	Hubyar (Meydancık)	Hocapaşa'da
48	Hoca Hâmid Efendi	Fil Yokuşu'nda
49	Hanım Sultan	Aksaray'da
50	Duhânî Mustafa Efendi	Kocamustafapaşa'da
51	Dâye Hatun	Demirkapı'da
52	Düğmeciler	Eyüb'de
53	Dâvud Ağa	Hatabkapısı'nda
54	Dâye Hâtun	Tarakçılar'da
55	Debbâğzâde Hacı Hasan	Çarşamba'da
56	Defterdâr Ebulfazl Mehmed Efendi	Tophâne'de
57	Servî	Eyüb'de
58	Sürûrî Mehmed Fâzıl Efendi	Kasımpaşa'da
59	Simkeş Sinan	Simkeş Sinan mahallesinde
60	Sultan Mahmud	Rumelikavağı'nda
61	Selîme Hâtun	Tophâne'de
62	Sakabaşı Şemseddin	Tophâne'de

63	Sancakdar Hayreddin	Kocamustafapaşa'da
"64	Sancakdar Bâbiâlî"	-
64	Sancakdar Baba Alemi	Hasköy'de
65	Sinan Ağa	Silivrikapısı'nda
66	Suhte Sinan	Suhte Sinan'da Sâatçi Yokuşu'nda
67	Sebzehâne Kâtibi Mehmed Efendi	Çarşamba'da
68	Sinan Ağa	Kabasakal'da
69	Şehsuvar Bey	Kadırga'da
70	Şeyh Ferhad	Yenikapı'da Mûsâllâ'da
71	Şeyh Vefâ	Vefâ'da
72	Şeyh Osman Efendi	Atpazarı'nda
73	Sarı Lütî	Beyoğlu'nda
75	Sanki Yedim	At Pazarı'nda
76	Toklu İbrâhim Dede	Ayvansaray'da
77	Osmanzâde	Cibâli'de Seferikoz Mehmed Efendi mahallesinde
78	Alem Bey	Aksaray'da
79	Abdüsselam	Hasköy'de
80	Fâtih	Rumelihisarı'nda
81	Kanbur Mustafa Paşa	Kıztaşı'nda
82	Kara Bâlî	Topkapı'da
83	Kızıltaş	Lâleli'de
84	Koğacı Dede	Aksaray'da
85	Kara Mehmed Paşa	Aksaray'da
86	Kıllı Yûsuf	Topkapı'da
87	Kara Nohud	Fâtih civârında
88	Kalenderhâne Beşir Ağa	Demirkapı'da
89	Kırımî Muhyiddin	Çukurçeşme'de
90	Kızlar Ağası	Kefçededede'de
91	Kara Bâlî	Dolmabahçe'de
92	Kutucu Mehmed Efendi	Tophâne'de
93	Kasabbaşı Halil Ağa	Toptaşı'nda
94	Kanlı Fırın	Baba Ca'ferî'de
95	Koca Sofu Mehmed Paşa	Hacı Evliyâ mahallesinde
96	Kızlar Ağası Yâkub Ağa	Mercan'da
97	Güngörmez	Sultanahmed'de
98	Keçeci Hayreddin	At Pazarı'nda
99	Kâtib Mustafa Efendi	Yayla'da
100	Kemankeş Ahmed Ağa	Yayla'da
101	Kefevî Köyü	Büyükdere'de
102	Kürkçübaşı Süleyman Ağa	Kumkapı'da

103	Kilise	Arabacı Bayezid mahallesinde
104	Kepenekçi İshak	Soğan Ağa mahallesinde
105	Lâlezâr	Arabacı Bayezid mahallesinde
106	Molla Kestel	Koska'da
107	Mimar Kemâleddin	Koska'da
109	Mimar Şücâ'eddin	Sultan Selim'de
110	Manisalı Mehmed Paşa	At Pazarı'nda
111	Macar Kal'a	Anadolukavağı'nda
112	Mehmed Ağa	At Pazarı'nda
113	Müderri	Sultan Selim'de
114	Murad Hoca	Arakıyeci Hacı Mehmed mahallesinde
115	Mü'eyyedzâde Hacı Mehmed Efendi (Yazıcı)	Galata'da Yüksekaldırım'da
116	Ma'cuncu Kâsım	Ma'cuncu'da
117	Molla Fenârî	Çemberlitaş'ta
118	Mustafa Bey	Kıztaşı'nda
119	Mirahor İlyas Bey	Samatya'da
120	Vezir	Hocapaşa'da
121	Yolgeçen	Altımermer'de
122	Yavaşca Şahin Mehmed Paşa	Uzun Çarşı'da
123	Ya'kub Ağa	Kurşunlu Türbe'de
124	Yalı Köşkü	Yalı Köşkü'nde
125	Yumurtacılar	Yemiş'te
126	Yahyâ Çelebi	Tophâne'de

Aslına mutâbıktır.

Fî Mart sene [1]336 [Mart 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Mebânî-i Hayriyye Müdiriyyeti

[Varak: 57]:

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0058-59-60

Boşalacak olan tekke ve zaviyelerin meşihat cihetlerine yanan tekke ve zaviyelerin şeyhlerinin tercihen tayin edilmelerine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn Kalem-i Mahsûs

Numara

Umûmî: 126682 Husûsî: 28

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Ma'lûm-ı âlî-i Meşihat-penâhîleri buyurulduğu üzere Dersaâdet'te vukû' bulan harîklerde hayli tekâyâ dahi muhterik olarak cevâmî' ve mesâcid-i muhterika hademesi vezâîfi gibi muhterik tekâyâ muhassasâtı dahi Hazîne-i Evkâf-ı Hümâyûnca tesviye edilmektedir. Ancak ma'mûr ve

küşâde bulunan tekâyâ meşîhatlerinin münhal vukû'unda Meclis-i Meşâyihce ekseriya hâricden tâlib olanlara tevcih olunmakda bulunduğu teblîgât-ı vâkı'adan anlaşılıp hâlbuki münhal olan meşîhatlere muhterik tekâyâ şeyh ve postnişinlerinden ehil ve erbâbının tercihan intihâb ve ta'yini hâlinde meşâyih-i mûmâ-ileyhimin vazîfe-i irşâdiyyelerini îfâ etmeleri nokta-i nazarından husûl-i istifâde bedihî olduğu misillü muhassasât cihetinden de hazînece mehmâ-emken tasarruf vukû'a gelmiş olacağı arz ve îzâhdan âzâde olduğundan münhallât-ı âtiyyede bu cihetinin nazar-ı dikkate alınmasının meclis-i mezkûra emr ü havâlesi menût-ı re'y ve takdîr-i âlî-i Meşîhat-penâhileridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Cemâziyelâhire sene [1]338, fî 1 Mart sene [1]336 [1 Mart 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır Vekili

Hazret-i Merkez Hankahı Camii'nin imamet ve hitabet cihetlerine ait kayıtların gönderilmesi ve Şah Sultan vakfının vakfiyesi olmadığına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

128081 / 57

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşîhat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir

15 Mart sene [1]336 târihli ve 61 adedli tezkire-i aliyye-i hazret-i Meşîhat-penâhileri cevâbıdır. Vazîfesi Şah Sultan Vakfı'ndan muhassas bulunan Hazret-i Merkez –kuddise sırruhu'l-e'azz– Hânkâhı Câmi'-i şerîfi imâmet ve hitâbet cihetlerinin istinsâh edilen kuyûd-ı mütedâvilesi sûret-i musaddakası leffen takdîm-i huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhileri kılınmış olduğunun ve müşârun-ileyhâ sultân vakfının vakfiyesi mukayyed olmadığına Meclis-i Meşâyih'e emr ü teblîğ buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 6 Şa'bân sene [1]338, fî 27 Nisan sene [1]336 [25 Nisan 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı nâmına Müsteşar Rüşdü

Evkâf-ı mazbûtadan cennet-mekân Sultan Selim Hân kerîmesi merhûme Şah Sultan Vakfı'ndan vazîfesi muhassas olan İstanbul'da Bâb-ı Cedîd hâricinde merhûm Merkezefendi Câmi'-i şerîfinin hitâbet ve imâmet cihetleri fî 4 Cumâdelâhire sene 1223 târihinde Mehmed Ârif Efendi bin Hacı İbrâhim'in uhdesinde iken bilâ-veled vefâtıyla fî 27 Şevvâl sene 1237 târihinde Mehmed Emin Efendi bin Mustafa'ya ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 27 Şevvâl sene 1252 târihinde Hâfız Ali Efendi b. Ahmed'e ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 23 Zilhice sene 1266 târihinde Merkezefendi Hânkâhı postnişîni Mehmed Nûreddin Efendi bin Ahmed'e ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 16 ve 17 Cumâdelâhire sene 1300 târihlerinde evlâdından Ahmed Mes'ud Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin dahi bir nefer sağır mahdûmu Mehmed Nûreddin Efendi'yi terk ederek vukû'-ı vefâtıyla mahlûlünden hitâbet ciheti fî 20 Cumâdelûlâ sene [1]332 târihinde Silistreli Hâfız Ahmed Efendi'ye ve imâmet ciheti

de mûmâ-ileyhe niyâbetle fî 13 Mart sene [1]330 târihinde sagîr-i mezbûr Mehmed Nûreddin Efendi'ye tevcih olunduğu mukayyed bulunmuş.

Fî 26 Nisan sene [1]336 [26 Nisan 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

Merkeze Efendi Dergâhı Câmi'i'nin imâmet ve hitâbet cihetlerinin tedâvül kayıtları.

Cihet sahiplerine ilaveten tevcihi tasnif icabından olan aslî ve fer'î cihetlerin müstahık olanlara tevcihinde, belirli olmayan süre için tecil edilmiş askerliğin tevcihe mâni görülmediğine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

[Varak: 58]

127907 / 50

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Fî 13 Mart sene [1]336 târihli ve elli sekiz numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri cevâbıdır. Ashâb-ı cihâtın ilâveten tevcihi tasnîf icabından bulunan cihât-ı asliyye ve fer'iyyenin tefrîkiyle eşhâs-ı sâ'ireye tevcihi tasnîfe münâfi ve bu kabîl cihâtın herhâlde ber-mûceb-i tasnîf müstahıkkı bulunan ashâb-ı cihâta ilâveten tevcihi muktezî bulunduğuna nazar[an] müddet-i gayr-i mu'ayyene ile mü'eccel hizmet-i askeriyeye mâni'-i tevcih addolunamayarak müstahıklarına tevcih edilegelmekte olduğu Şûrâ-yı Evkâf'tan ifâde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Receb sene [1]338 ve fî 18 Nisan sene [1]336 [25 Nisan 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı

Bende Osman Rıfat

Ahalinin verdiği ve ilgili dairelere havale edilen arzuhallerin cevaplarının geciktirilmemesine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

Umûmî: 347109 Husûsî: 38

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrî[ne]leridir

Ashâb-ı mesâlih tarafından makâm-ı senâverîye verilip muktezâsının ifâsı zımnında devâ'ir-i müte'allikadan gönderilmekte olan arzuhâller ve evrâk-ı saire üzerine kânûnen ifâsı lâzım gelen mu'âmelâtın tesrî'i ile netâyicinin inbâsı hakkında mukaddemâ ittihâz olan usûle bazı devâ'irce ri'âyet edilmemekte olduğu anlaşılmasına ve bu hâl alâkadârânın mükerrer mürâca'ât ve şikâyatı ile aklâmın tekessür-i mu'âmelâtını intâc eylemekte olmasına binâen usûl-i müttehaze-i mezkûreye mürâ'ât olunması lüzûmu te'kidlen devâ'ir-i merkeziyyeye tebliğ edilmiş olmağla

Makam-ı Meşihat-penâhîleri[nce] îcâb edenlere vesâyâ-yı lâzime ifâsına himmet buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Şa'bân sene [13]38, fî 25 Nisan sene [13]36 [24 Nisan 1920]

Sadrazam nâmına Müsteşar Cemal

Şeyh Ahmed Hayâlî Efendi'nin Edirne Encümen-i Meşâyhince, ordaki Saçlı İbrâhim Efendi Dergâhı meşihatine tayin edilebilmesi için öncelikle Aziz Mahmud Hüdâyî Dergâhı şeyhinden bu görevin vasıf ve şartlarını taşıdığı hususunda bir inhâ yazısı alması gerektiği hakkında, Şûrâ-yı Devlet karar mazbatası suretinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

346993 / 36

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Edirne'de kâin Saçlı İbrâhim Efendi Dergâhı'nın münhal olan meşihati mahallî encümen-i meşâyhince bi'l-imtihân uhdesine tevcih olunmuşken Meclis-i Meşâyh tarafından hilâf-ı kânûn olarak İsmâil Dede nâmında birine verilmek istenildiğinden bahisle istid'â-yı ma'deleti mutazammın Şeyh Ahmed Hayâlî Efendi tarafından i'tâ olunan arzuhâl Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle ol bâbda ittihâz olunan kararı hâvî Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nden verilen mazbatanın sûreti leffen savb-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîlerine irsâl kılınmış ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine de tebliğât ifâ edilmiş olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Receb sene [1]338 ve fî 19 Nisan sene [1]336 [8 Nisan 1920]

Sadrazam nâmına Müsteşar Cemal

Edirne'de Saçlı İbrâhim Efendi Dergâhı Hakkında Şûrâ-yı Devlet Mazbatası

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 357 numaları mazbata sûretidir.

Hasan-ı Adlî Efendi'den inhilâl eden Edirne'de kâin Saçlı İbrâhim Efendi Dergâhı meşihati mahallî encümen-i meşâyhince imtihânı icrâ olunarak uhdesine tevcih edilmişken Meclis-i Meşâyh tarafından hilâf-ı kânûn olarak İsmâil Dede nâmında birisine verilmek istenildiğinden ve şu sûretle hukûku izâ'a edildiğinden bahisle isti'tâf-ı ma'deleti hâvî Şeyh Ahmed Hayâlî mührüyle bi't-takdîm Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan arzuhâl ve lede'l-muhâbere Meclis-i Meşâyh'ten yazılan derkenâr ve evrâk-ı müteferri'ası mülkiyye ve Ma'ârif Dâiresi'nde kırâet ve tedkik olundu.

Meclis-i Meşâyh'in derkenârında Edirne'de kâin Saçlı İbrâhim Efendi dergâh-ı şerîfi postnişînliğinin Şeyh Hayâlî Efendi uhdesine tevcihi hakkında mahalli encümen-i meşâyih tarafından tanzîm ve irsâl olunmuş olan mazbata ve icâzetnâme üzerine dergâh-ı mezkûr mukaddemâ Meclis-i Meşâyh'in fî 15 Şevvâl sene [1]333 ve fî 2 Ağustos sene [1]332 târihli tevcih mazbatasıyla tarikat-i aliyye-i Celvetiyye'den İsmâil Dede Efendi uhdesine müveccceh olduğundan bu defa mûmâ-ileyh Hayâlî Efendi'ye tevcihi esbâbı Meclis-i Meşâyh ifâdesiyle Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nden lede'l-istifsâr cevâben vârid olan tezkirenin melfûfu Edirne Vilâyeti Evkâf Müdîriyyeti'nin tahrîrât-ı cevâbiyyesinde cihet-i mezkûre Encümen-i Meşâyhce cihât-ı gayr-i meşrûtadan addolunup encümenin salâhiyeti dâhilinde Hayâlî Efendi'ye tevcih

edildiği ve dergâh-ı mezkûr postnişinlerinin Hazret-i Hüdâî –kuddise sırruhu'l-âlî– Âsitânesi seccâdenişinlerinin inhâlarıyla ta'yîn olunacağına dâir bir kayıt ve ma'lûmât mevcûd olmadığı ancak ifâdesine atfen beyân ve iş'âr edilmiş ise de nezâret-i müşârun-ileyhânın sûret-i musaddakası melfûf tezkiresi mündericâtından müstebân olacağı vechile dergâh-ı mezkûr zâviyedârlığı Hazret-i Hüdâî Âsitânesi'ne meşrû bulunduğu ve bidâyet-i te'essüsünden beri azîz-i müşârun-ileyh âsitânesi seccâdenişinlerinin arz ve inhâsıyla tevcih olunageldiği ve İsmâil Dede Efendi'ye tevcihi hakkındaki mazbata şart-ı mezkûra ri'âyet kaydıyla ve Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin târih-i neşrinden mukaddem tanzim edilmiş olmasına binâen mazbata-i mezkûrenin tenfizî muktezî bulunduğu ve taşrada bulunan tekâyâ ve zevâyâya âid cihetlerin encümen-i meşâyihler mazbatasına ibtinâ ettirilmesi de tabî'î olup her nasılsa vaktiyle iş muhâbereye tenfiz edilememiş olan meclis mazbatası mücebince bu defa encümence tanzimî icâb eden mazbatanın irsâli lâzım geleceği beyânıyla mûmâ-ileyh Hayâlî Efendi hakkındaki mürsel mazbatanın asıl ve suretiyle icâzetnâmesi leffen i'âde kılınmış olduğu anlaşılmış ve mu'âmele-i ma'rûza müsted'inin i'tirâzâtına cevâb-ı kâfi olacağından ayrıca mütâlâ'aya lüzûm görülememiş ise de mûmâ-ileyh İsmâil Dede Efendi'nin vazîfesi başına gitmemesi hasebiyle zâviyye-i mezkûre Hayâlî Efendi tarafından küşâd ve ifâ-yı vazîfeye mübâşeret ettirilerek İsmâil Dede Efendi'ye bir mâh mehil i'tâ olunduğu ve müddet-i mezkûre zarfında azîmet etmediği takdîrde münhal addi ile Hayâlî Efendi'ye tevcih mazbatası tanzim olunacağı hakkında bu kerre encümen-i mezkûr riyâsetinden vârid olan tahrîrât üzerine keyfiyyet İsmâil Dede Efendi'ye tebliğ olundukta ma'zeret-i meşrû'asına mebnî azîmet edemeyeceğini beyân ve zâviyye-i mezkûre meşihat cihetinden isti'fâ etmesine binâen yerine Azîz-i müşârun-ileyh âsitânesi hulefâsından Şeyh Ahmed Cemâleddin Dede Efendi intihâb ve inhâ olunduğu bi'l-beyân şu hâle nazaran hasbe'l-meşrûtiyye inhâ olunan mûmâ-ileyh Dersââdet'te bulunmasına göre Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin mu'addel dokuzuncu maddesi mücebince Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi ahkâmına tevfiқан lâzım gelen imtihânının buraca mı yoksa mahalli encümen-i meşâyihinde mi icrâ olunması iktizâ edeceğinde tereddüd hâsıl olduğundan husûs-ı ma'rûza ile vukû'u kesîr olan mûmâsilinde mâ bihi't-tatbîk olmak üzere bu cihetin Şûrâ-yı Devletce tezekkürü ile neticesinin inbâsı lüzûmu gösterilmiştir. İktizâsı lede'l-müzâkere Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin dokuzuncu maddesinde “Tevliyet müstesnâ olmak üzere tekâyâ ve zevâyâya âid bilumûm cihât-ı ilmiyye ve bedeniyenin tevcih ve ref'i ve tâliblerin icrâ-yı imtihânı ve evrâk-ı imtihâniyyelerinin tedkiki fi 2 Ramazan sene 1331 târihli Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi ile Şûrâ-yı Evkâf'a âid olup evkâf idârelerine mevdû' vezâif İstanbul'da Meclis-i Meşâyih ve taşrada Encümen-i Meşâyih tarafından nizâmnâme-i mezkûr ahkâmına tevfiқан ifâ olunur” denilmesine nazaran bir dergâha ta'yîn olunacak şeyhin keyfiyyet-i intihâb ve ta'yîni şeyhin bulunduğu mahallin değil dergâhın bulunduğu mahalle tâbî' ve binâenaleyh münhal olan meşihat de İstanbul'da ise Meclis-i Meşâyih'e ve taşrada ise Encümen-i Meşâyihe âid olacağına mûcib-i tereddüd bir cihet olmadığına Meclis-i Meşâyih'e tebliği hususunun Makâm-ı Meşihat-i ulyâya ve Edirne'de kâin Saçlı Dergâhı zâviyesinin Üsküdarî Azîz Mahmud Efendi hulefâsına meşrûta zâviyedârlığı bidâyet-i te'essüsünden beri azîz-i müşârun-ileyhin âsitânesi seccâdenişinlerinin arz ve inhâsıyla tevcih olunageldiği gerek vakfın serlevhası ve gerek zâviyedârlığın tedâvül-i eydî kaydı ile sâbit bulunduğu Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin Evrâk İdâresi'nde bulunan tezkiresinden anlaşılmış olduğundan meşihat-i mezkûreye tâlib olacakların ber-mûceb-i şart-ı vâkıf evveleminde Hazret-i Azîz Mahmud Hüdâî Dergâh-ı şerîfi seccâdenişini efendiden evsaf ve şerâiti câmi' olduklarına dâir inhâ istihsâl ettikten sonra dâhil-i

imtihân olabileceklerinin ve müsted'î Hayâlî Efendi'nin böyle bir inhâ ahzından mukaddem imtihânının icrâsı ile dergâh-ı mezkûr meşihatının uhdesine tevcihine dâir encümen-i meşâyihce karar verilmiş olması şart-ı vâkıfa muhâlif olduğundan karâr-ı mezkûr keen lem yekün hükümünde olup mûmâ-ileyh Hayâlî Efendi meşihat-i mezkûreye tâlib bulunduğu hâlde ber-vech-i muharrer inhâ istihsâl etmesi iktizâ edeceğinin Edirne Encümen-i Meşâyih'i ile müsted'î Hayâlî Efendi'ye tefhîm olunmasının vilâyet-i müşârun-ileyhâ evkâf me'mûrluğuna iş'ârı husûsunun Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne tebliği ve makâm-ı âlî-i Meşihate ma'lûmât i'tâsı tezekkür kılındı. Ol bâbda.

Fî 27 Receb sene [1]338 ve fî 17 Nisan sene [1]336 [16 Nisan 1920]
Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi Müdürî Sürûri

Nazmi Efendi Dergâhı sâbık postnişini İsmâil Nâilî Efendi hakkında verilen Meclis-i Meşâyih kararının isabetli olduğu ve Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 59]

347530 / 48

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir

Sûret-i infisâlınden bahisle istid'â-yı ma'deleti hâvî Nazmî Efendi Dergâhı postnişin-i sâbıkı İsmâil Nâ'îlî Efendi tarafından verilen arzuhâl Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle mûmâ-ileyh hakkında Meclis-i Meşâyihce ittihâz olunan kararın musîb ve muvâfık olduğu Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'yle hey'et-i umûmiyyeden bâ-mazbata ifâde kılınmağla ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 3 Ramazan sene [1]338 ve fî 22 Mayıs sene [1]336 [21 Mayıs 1920]
Sadrazam nâmına Müsteşar Cemal

Meclis-i Meşâyih azalığına Başkâtib Mustafa Sîret Efendi'nin tayin edildiği hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Meşihat tezkiresi.

Aded: 61

Meclis-i Meşâyih riyâset-i behiyyesine

Faziletlü Efendim

Meclis-i ârifânelerinde münhal olan a'zâlığa Başkâtib Mustafa Sîret Efendi'nin ta'yîni lede'l-arz fî 21 Şevvâl sene [1]338 târihinde irâde-i seniyye-i hazret-i şehriyârîye iktirân eylediğinin beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 25 Şevvâl sene [1]338 ve fî 12 Temmuz sene [1]336 [12 Temmuz 1920]
Şeyhülislâm Abdullah

Meclis-i Meşâyih azalığına Başkâtîp Mustafa Sîret Efendi'nin tayiniyle boşalan Meclis-i Meşâyih Başkîtâbetine mülga Meclis-i İdâre-i Emval-i Eytâm sâbık üyelerinden Mahmud Efendi'nin tayin edildiği hakkında, irâde-i seniyyenin tebliğine dair Meşihat tezkiresi.

63

Meclis-i Meşâyih riyâset-i behiyyesine

Fazîletlü Efendim

Mustafa Sîret Efendi'nin Meclis-i Meşâyih a'zâlığı'na ta'yîn buyurulmuş olması hasebiyle inhilâl eden başkîtâbete mülga Meclis-i İdâre-i Emvâl-i Eytâm a'zâ-yı sâbıkasından Mahmud Efendi ta'yîn kılınmış olduğunun beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîmine mübâderet olundu.

Fî 25 Şevvâl sene [1]338 ve fî 12 Temmuz sene [1]336 [12 Temmuz 1920]

Şeyhülislâm Abdullah

Meşrûnun-lehi olmayan cihetlerle ilgili meselelerde geçen evlat tabiri mutlak olarak zikredildiğinde gerek şer'an ve gerek örfe torunlara da şamil olarak kullanılmagelmekte olduğundan, Salkımsöğüt'teki Aydınoglu Dergâhı şeyhi İzzî Efendi'nin vefatıyla boşalan meşihat, imamet ve hitabet cihetlerinin, Şerefüddin Efendi'nin niyâbetiyle merhumun torunu Bayram Bey'e tevcihinin usul ve nizama uygun olduğu hakkındaki Şûrâ-yı Devlet karar mazbatası suretinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

58

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Salkımsöğüt'de kâin Aydınoglu Dergâh-ı şerîfi şeyhi İzzî Efendi'nin vefâtına mebnî inhilâl eden meşihat ve imamet ve hitabet cihetlerinin merhûmun hafidi sagîr Bayram Bey'e tefvîzi ve kendisinin de niyâbete ta'yîni merhûmun mürîdânından Şerefüddin Efendi tarafından istid'â edildiğinden bahisle istifsâr-ı keyfiyeti hâvî vârid olan fî 1 Mayıs sene [1]336 târihli ve 26 numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhileri Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle bu bâbda Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nden tanzîm ve hey'et-i umûmiyye ekseriyyet-i ârâsınca tasvîb olunan mazbatanın sûreti leffen savb-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine tesyâr kılınmış ve Evkâf Nezâret-i aliyyesine de ma'lûmât i'tâ edilmiş olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü [ir]âde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 14 Şevvâl sene [1]338 ve fî 1 Temmuz sene [1]336 [1 Temmuz 1920]

Sadrazam nâmına Müsteşar Cemal

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 532 numaralı mazbatası sûretidir.

Makâm-ı Meşihat-i ulyânın Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan fî 1 Mayıs sene [1]336 târihli ve yirmi altı adedli tezkiresi mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nde kırâet olundu. Salkımsöğüt'de kâin Aydınoglu Dergâh-ı şerîfi şeyhi İzzî Efendi'nin vefâtına mebnî inhilâl eden meşihat ve imamet ve hitabet cihetlerinin merhûmun hafidi sagîr Bayram Bey'e tefvîzi ve kendisinin de niyâbete ta'yîni merhûmun mürîdânından Şerefüddin Efendi tarafından istid'â edildiğinden ve Tevcih-i Cihât Nizâmnamesi'nin sekizinci maddesi meşrûtiyet vechile tasarruf olunmayan

cihâtın bilâ-kayd isbât-ı ehliyyet edenlere tevcihini mutazammın olduğu hâlde aynı madde-nin fıkra-i ahîresinde ancak babadan kalan postnişînlüklerin evlâda tevcihi için bi'l-imtihân isbât-ı ehliyyet kâfîdir diye musarrah bulunmasına göre postnişînlüklerin sâir cihât-ı ilmiyyeye nazaran istisnâiyeti mevcûd olduğu kabûl ve izhâr edilmekte olup mesâil-i cihât-ı vakfiyyede evlâd ta'bîrinin ahfâda şümûlû öteden beri usûlden bulunduğundan bahisle icrâ-yı icâbı dergâh-ı şerîf-i mezkûr müdâvimini tarafından arzuhâlde dermiyân kılınmağla keyfiyyet Meclis-i Meşâyih'e lede'l-havâle Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden celb olunan kayıd sûretlerine nazar[an] cihet-i mezkûre cihât-ı gayr-i meşrûtadan olduğu ve bu misillü gayr-i meşrûta cihâtdan babadan kalan postnişînliğin ancak evlâda tevcih olunacağı Tevcih-i Cihât Nizâm-nâmesi'nin sekizinci maddesinde babadan kalan postnişînlüklerin evlâda tevcihi ibâresiyle tasrîh ve on birinci maddesinin "sagîr oğlu bulunduğu" ve on ikinci maddesinin "sagîr ve kebîr evlâdı ve sagîr oğlu" ve on üçüncü maddesinin "ehliyeti tahakkuk eden oğlu bulunmadığı hâlde hâricden ehline tevcih olunur" fıkârâtı ile müeyyed olduğu gibi mevâdd-ı mezkûrede ahfâddan hiç bahsolunmamakda olduğu cihetle keyfiyyetin Şûrâ-yı Devletce tedkikiyle neticesinin inbâsı lüzûmu dermiyân kılınmıştır.

İktizâsı lede't-teemmül meşrûtun-lehi olmayan cihâtın, vâkıfın evlâd ve ehl-i beytinden ehil ve müstahıkk olanlara tevcihi te'âmül ve usûl-i şer'iyye icâbından olmakla şu esâsa ibtinâen tanzîm edildiği anlaşılan sâlifü'z-zıkr mevâdd-ı nizâmiyyede münderic olan "evlâd" lafzının vâkıfın ehl-i beytinden olan ahfâda dahi teşmîli usûl ve te'âmüle muvâfık olacağı derkâr bulunmuş olduğundan ona göre ifâ-yı mu'amele olunması husûsunun Makâm-ı Meşihat-i ulyâya tebliği ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne de ma'lûmât i'tâsı ve tefsîre ta'alluku hasebiyle evrâkın hey'et-i umûmiyyeye tevdi'i tezekkür kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 13 Ramazan sene [1]338 ve fî 1 Haziran sene [1]336 [31 Mayıs 1920]

Hey'et-i umûmiyyeden yazılan zeylin sûretidir.

Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin işbu mazbatası hey'et-i umûmiyyede kırâet olundu.

İcâbı lede't-teemmül; bir zât tarafından Tevcih-i Cihât Nizâm-nâmesi'nin sekizinci maddesinde muharrer evlâddan maksad oğul olduğu nizâm-nâmenin mevâdd-ı sâ'iresi ile müfesser olmakla beraber evlâd lafzının ahfâda şümûlû kabûl edilse bile maddenin fıkra-i ahîresinde "ancak babadan kalan postnişînlüklerin evlâda tevcihi için bi'l-imtihân isbât-ı ehliyyet kâfîdir" denilmesine nazaran nâmzedin imtihân verebilecek bir derecede bulunması lâzım geleceğine mebnî henüz o sinne dâhil olmadığı anlaşılan mûmâ-ileyhe meşihat cihetinin tevcihi câiz olamayacağı gibi nizâm-nâme-i mezkûrun on birinci maddesinde "bilâ-meşrûtiyyet tasarruf olunan cihât-ı ilmiyyeden birine tasarruf eden kimesnenin vefâtında kebîr evlâdı bulunmaz veya imtihânda kazanamazsa cihet-i mezkûre sagîr oğlu bulunduğu hâlde bi'l-müsâbaka isbât-ı ehliyyet eden şahs-ı âhar niyâbetiyle sagîr-i mezkûra ve sagîr evlâdı müte'addid ise sinnen ekberine tevcih olunur" [varak: 60] denilmesine nazaran niyâbet sûretiyle sagîre tevcih-i cihet yalnız oğula hasredilmiş olmasına mebnî müteveffâ Şeyh İzzî Efendi'nin hafîdi bulunan mûmâ-ileyhe cihât-ı sâ'irenin tevcihi hükm-i nizâma muvâfık olamayacağı beyân kılınmış ise de evlâd tâbiri mutlak olarak zikredildikde gerek şer'an ve gerek örfe ahfâda da şâmil olarak isti'mâl olunageldiği cihetle bu hükmü mutazammın olarak dâire-i müşârun-ileyhâca müttehez karar müsib görüldüğünden ona göre ifâ-yı muktezâsının Makâm-ı Meşihat-i ulyâya iş'ârı ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne

de ol bâbda ma'lûmât i'tâsı ekseriyetle tezekkür kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Şevvâl sene [1]338 ve fî 29 Haziran sene [1]336 [29 Haziran 1920]

Sadâret Mektûbî Kalemî Mûdîrî Sûrûrî

Topkapı'da Mevlevî Dergâhı dedelerinden Edhem Dede'yi katletmekle suçlanarak tevkif edilmiş olan aynı dergâh dedelerinden ve Merkezefendi Mahallesi imam ve hatip vekili Hafız Osman Efendi bin Mehmed Kâmil'in, aleyhinde yeterli delil olmadığından beraetine ve serbest bırakılması kararına dair Dersaadet İstinaf Mahkemesi ilâm sureti.

Dersaadet İstinaf Mahkemesi Cinâyet Dâiresi

Aded:

İlâm sene 336

638

Evrâk sene 336

585

Muhtasar İ'lâm Sûreti

Üç yüz otuz altı senesi Haziran mâhı zarfında Topkapı hâricinde Mevlevî Dergâh-ı şerîfi postnişini Şeyh Abdülbâkî Efendi'nin Beylerbeyi'ndeki ta'allukâtından birinin vukû'-ı vefâtı üzerine tekkedeki dervişlerin cenâzeye azîmet ve binâberîn dergâhdan müfâratlarından bi'l-istifâde mezkûr dergâh-ı şerîf ihvânlarından Edhem Dede'yi parasına tama'an ta'ammüden ihnâkan katl ve itlâf ve cesedini dergâh derûnundaki kuyuya ilkâ eylediği iddi'âsıyla müttehem bulunan mevlevîhâne-i mezkûrda mukîm kırk yaşında mezkûr dergâh-ı şerîf dedegânından ve Merkezefendi Mahallesi imâm ve hatîbi vekili Hâfız Osman Efendi bin Mehmed Kâmil hakkında icrâ kılınan muhâkeme netîcesinde müttehem-i mûmâ-ileyhin merkûm Edhem Dede'yi katlelediğine dâir ahvâl-i mevcûde hüküm için te'mîn-i vicdâna kâfi görülemediğinden berâetine ve sebeb-i âhardan dolayı mevkûf değil ise tahliye-i sebîline fî 26 Rebî'ülevvel sene [1]339 ve fî 7 Kânûn-ı Evvel sene [1]336 târihinde vicâhen ve müttefikân karar verilerek karâr-ı mezkûrun cânib-i riyâsetden usûlen ve alenen kırâetiyle emr ü tefhîmi îfâ kılındı.

Fî 26 Rebî'ülevvel sene [1]339 ve fî 7 Kânûn-ı evvel sene [1]336 [8 Aralık 1920]

Fî 9 Kânûn-ı evvel sene [1]336 [10 Aralık 1920]

Vezir Koca Mustafa Paşa-yı Atik Camii'nin, üçüncü sınıfın birinci kısmına nakledildiğine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

130942 / 141

Huzûr-ı âlî-i Cenâb-ı Meşîhat-penâhiye

Ma'rûz-ı dâ'î-i dîrîneleridir

Fî 14 Nisan sene [1]336 târihli ve 83 numaralı tezkire-i aliyye-i cenâb-ı Meşîhat-penâhîleri cevâbıdır.

Hazret-i Sünbül Sinan –kaddese sırrahu'l-mennân– Hânkâh-ı şerîfi derûnundaki vezîr-i esbak Koca Mustafa Paşa-yı Atîk Câmi'-i şerîfinin iş'âr-ı âlî-i Meşîhat-penâhîleri vechile üçüncü sınıfın birinci kısmına nakledilmiş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Rebî'ülevvel sene [1]339 ve fî 19 Teşrîn-i sâni sene [1]336 [1 Aralık 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır vekîli nâmına Müsteşar Rüşdî

İzin süresi üç ay daha uzatılan Meclis-i Meşâyih Başkâtibi Mahmud Nûreddin Efendi'nin vazifesinin, Meclis azasından Mustafa Sîret Efendi tarafından vekâleten ifasının uygun bulunduğuna dair Meşîhat yazısı.

12

Meclis-i Meşâyih riyâset-i behiyyesine

Fazîletlü efendim

Başkâtib fazîletlü Mahmud Nûreddin Efendi'ye hitâm-ı me'zûniyyeti olan 22 Teşrîn-i sâni sene 1336 târihinden i'tibâren li-ecli't-tedâvi üç mâh me'zûniyet i'tâ ve vazîfesinin a'zâdan fazîletlü Mustafa Sîret Efendi tarafından vekâleten ifâsı tensîb kılındığının Encümen-i İntihâb ifâdesiyle savb-ı fâzılânelerine izbârına ibtidâr olundu.

Fî 20 Cumâdelûlâ sene [1]339 ve fî 30 Kânûn-ı sâni sene [1]337 [30 Ocak 1921]

Şeyhülislâm nâmına Müsteşar Tevfik

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0061-62

Yürürlüğe konan kararname gereğince mahkeme-i şer'iyyelerden tanzim edilecek vekâletnamelerin, mahkeme-i nizamiyelerde kabul edileceğine dair Adliye Nezâreti tezkiresi.

Adliye ve Mezâhib Nezâreti Umûr-ı Hukûkiye Müdîriyyeti

4 / 16957

Huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir

9 Kânûn-ı sâni sene [1]337 târihli ve 3 numaralı tezkire-i aliyye-i Meşîhat-penâhîleri cevâbıdır. Usûl-i muhâkeme-i şer'iyeye dâir bazı mevâddı hâvî 13 Temmuz sene [1]336 târihli kararnâmenin birinci maddesi mücebince mehâkim-i şer'iyeyece tanzîm olunacak vekâletnâmelerin mehâkim-i nizamiyyede kabûl edilmesi lâzım geleceği bilumûm mehâkime derdest-i teblîğ ve ta'mîm idiği ma'rûzdur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 Ca. sene [1]339 ve fî 31 Kânûn-ı sâni sene [1]337 [31 Ocak 1921]

Adliye nâzırı nâmına Müsteşar Bende Muammer

Üsküdar'da Bandırmalı Yûsuf Efendi Dergâhı'nın vefat eden postnişini Münib Efendi'nin uhdesinde, bu cihetin dışında serzâkirlik ciheti ile İskender Dede Tekkesi müezzinlik ciheti de bulunduğundan, gereği yerine getirilmek üzere Meclis-i Meşâyih'e havalesi hususuna dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

128761

Husûsî: 80

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Üsküdar'da kâin Bandırmalı Yûsuf Efendi dergâh-ı şerîfi postnişini Münib Efendi'nin iki kebîr mahdûmunu terk ederek fî 28 Nisan sene [1]336 târihinde vefât eylediği ve mûmâ-ileyhin uhdesinde elli gurus vazîfeli serzâkirlik ciheti ile yüz dört gurus vazîfeli İskender Dede Tekkesi'nin müezzinlik ciheti bulunduğu Üsküdar Evkâf Me'mûrluğu'nun iş'arından anlaşılmış olduğundan iktizâsının ve neticesinin inbâsı husûsunun Meclis-i Meşâyih'e emr ü havâle buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 19 Ramazan sene [1]338 ve fî 7 Haziran sene [1]336 [6 Haziran 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı nâmına Müsteşar Rüşdü

Tekke ve zaviyelere verilmekte olan etin birim fiyatı daha önce tespit edilip bütçeye ona göre tahsisat ayrıldığından, bu birim fiyatından fazla ödeme yapılamayacağına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

131121

Husûsî: 149

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı dâ'î-i dîrîneleridir

Meclis-i Meşâyih ifâdesiyle tevârüd eden fî 11 Teşrîn-i evvel sene [1]336 târih ve 188 numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri cevâbıdır.

Tekâyâ ve zevâyâya verilmekte olan ayniyât ve erzâk hakkında Levâzım Müdîriyyeti'nden i'tâ kılınan müzekkirenin sûreti leffen takdîm ve tesyîr kılınmıştır. Tekâyâ lahm bedelâtı filasl Hazîne-i Mâliye'den muhassas ve bin üç yüz yirmi altı senesi bütçesiyle Evkâf'a müdevver olup hîn-i devrinde ise lahmın bir kıyye-i atîki beş gurus yirmi altı para hesabıyla bütçeye idhâl olduğu ve Mâliye'den muhassas karşılığı hâlen bu esâs dâiresinde istifâ edilmekte bulunduğu cihetle bedelât-ı mezkûrenin bu fiât ve hesâb fevkinde i'tâsına bütçe i'tibârıyla imkân görülememekde bulunmuştur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 3 Rebî'ülâhîr sene [1]339 ve fî 14 Kânûn-ı evvel sene [1]336 [15 Aralık 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır Vekîli Nûrî

Tekke ve zaviyelere pirinç yerine dağıtılan erzaktan buğdayın kaliteli olanından birer miktar verildiği ancak elde bulunan zeytinyağlarının kalitesiz olduğu anlaşıldığından Edremit'ten gelecek yeni mahsule kadar bekleneneği ve et bedeli hakkında da görüş talep edildiğine dair Levazım Müdüriyyetinin müzekkiresi.

Levazım Müdüriyyeti'nin fî 4 Kânûn-ı evvel sene [1]336 târihli müzekkiresi suretidir.

İşbu tezkire-i celîle-i Meşihat-penâhî mütâlâ'a kılındı.

Tekâyâ ve zevâyâya pirinç yerine tevzî' edilen erzâk miyânında i'tâ edilen buğdayın mahsûlât-ı öşriyye-i vakfiyyeden olup [varak: 61] zamân-ı tevzî' dahi şehir-i Muharrem'e tesâdüf etmekle âşûrâ tabh edilmek üzere elverişli olduğu te'emmül edilerek tevzî'inden mukaddem bazı meşâyih-i kirâmdan da lede'l-istifsâ[r] muvâfakatleri istihsâl kılınarak ol sûretle birer mikdâr buğday tevzî' ettirilmiş ve anbar mevcûdu zeytinyağlarının da ekle gayr-i sâlih bulunduğ cihetle bu sene Edremid'den vürûdu me'mûl bulunan yağlardan i'tâ edilmek üzere biraz müddet intizâr edilmesi anbar me'mûru vâsıtasıyla alâkadârâna teklîf edilmiş ise de bazı meşâyih-i kirâm taraflarından sâlifü'l-arz ekle gayr-i sâlih yağların ahz ve kabûl edildiği anlaşılmıştır. Sene-i hâliye zeytinyağı mahsûlü ekle sâlih nev'inden olacağı tahkik edilmesine nazaran bundan sonra vukû' bulacak tevzî'âtın herhâlde kâbil-i ekl yağdan i'tâ edileceği tabî'î ve diğer erzâkın da öteden berü olduğu gibi matlûba muvâfık cinsinden tedârikine sa'y ü gayretten geri durulamadığı bedîhîdir. Lahm bedeli hakkındaki mütâlâ'a-i aliyyelerinin beyân buyurulması zımında işbu müzekkire Muhâsebât Müdüriyyet-i Umûmiyyesi'ne takdîm kılındı.

Fî 6 Kânûn-ı evvel sene [1]336 [6 Aralık 1920]

Aslına mutâbık olduğu

Meclis-i Meşâyih azası Hâşim Efendi'nin yerine Hazret-i Nasûhî Dergâhı şeyhi Kerâmeddin Efendi'nin tayin edilmesi.

38

Meclis-i Meşâyih riyâset-i aliyyesine

Faziletlü efendim

14 Mart sene 1337 târihli irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî mücebince meclis-i ârifâneleri a'zâsından Hâşim Efendi'nin yerine a'zâ-yı sâbıkadan Hazret-i Nasûhî Dergâhı şeyhi Kerâmeddin Efendi ta'yîn olunduğunun beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 10 Receb sene [1]339 ve fî 19 Mart sene [1]337 [20 Mart 1921]

Şeyhülislâm Nûrî

Şer'iyye mahkemelerinin ihtiyaten haciz koymaya salahiyeti olmadığı hakkında, Şûrâ-yı Devlet karar mazbatası sureti ve bunun tebliğine dair Sadaret tezkiresi.

Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

Husûsî: 11

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir ki

Bazı mehâkim-i şer'îye tarafından ihtiyâten mu'âmele-i ferâğîye îfâ olunmaması için gönderilen müzekkireler hakkında hacz-i ihtiyâtîye müte'allık mu'âmelâtın cereyânı lâzım gelip gelmeyeceğinin ta'yinine dâir Mâliye Nezâret-i celîlesi makâmından vârid olan tezkire Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle mehâkim-i şer'îyenin hacz-i ihtiyâtî vaz'ına salâhiyetdâr olmadığını mutazammın Tanzîmât Dâiresi'nden i'tâ ve hey'et-i umûmiyyeden tezyîl ve tasvîb olunan mazbatanın sûreti leffen savb-ı âlî-i Meşîhat-penâhîlerine isrâ ve nezâret-i müşârun-ileyhâ vekâlet-i celîlesine de teblîgât icrâ edilmiş olmağla iktizâsının îfâ buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Cemâziyelâhir sene [1]339, fî 8 Şubat sene [1]337 [10 Mart 1921]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali Fuad

Bâbiâli Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'yle hey'et-i umûmiyyenin 25 Muharrem sene [13]39 ve [9 Teş]rin-i evvel sene [13]36 ve 28 Cemâziyelevvel sene [13]39, 7 Şubat sene [13]37 târihli ve 71 Numaralı Mazbatası Sûretidir.

Bazı mehâkim-i şer'îye tarafından ihtiyâten mu'âmele-i ferâğîye îfâ olunmaması için gönderilen müzekkireler hakkında hacz-i ihtiyâtîye mütedâir mu'âmelâtın cereyânı lâzım gelip gelmeyeceğinin Usûl-i Muhâkemât-ı Şer'îye Kararnâmesi'nin yirmi birinci ve elli sekizinci maddeleri ahkâmına nazaran ta'yîn-i lüzûmuna dâir Mâliye Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 19 Şubat sene [13]36 târihli tezkiresi üzerine dâirece tanzîm olunan mazbata hey'et-i umûmiyyenin usûl-i muhâkemât-ı şer'îyyeye dâir bazı mevâddı hâvî kararnâme unvânıyla ahîran neşrolunan 13 Temmuz sene [13]36 târihli kararnâmenin on sekizinci maddesinden, Usûl-i Muhâkemât-ı Şer'îye Kararnâmesi'nin diğer bazı mevâddıyla beraber zât-ı me's'eleye ta'lîk [ta'alluk] eden elli sekizinci maddesinin de mülgâ olduğu anlaşılmış olduğundan bahisle yeniden îfâ-yı tedkîkât olması sûretinde bulunan zabıtnâmesiyle î'ade kılınmağla yeniden tedkîk-i keyfiyyet ve Makâm-ı Meşîhat-penâhîden istifsâr-ı mütâlâ'a olundu.

Son vârid olan 9 Eylül sene [13]36 târihli tezkirede husûsât-ı mütenevvi'a hakkında hükkâmü's-şer' tarafından yazılan müzekkireler şerâit-i matlûbenin istikmâlinden ve te'm[î]nât-ı lâzîminin istihsâlinden sonra tastîr edilegelmekte olmasına nazaran mülgâ Usûl-i Muhâkeme-i Şer'îye Kararnâmesi'nin el-yevm hükmü mer'î bulunan mebhûs yirmi birinci maddesi müfâdıyla kararnâme-i mebhûsün elli sekizinci maddesinin müstağnen-anhâ bulunduğu mülâhaza ve madde-i ahîre-i mebhûsün-anhânın ol vechile îfâsı mütâlâ'a edilmiş olduğunu Meclis-i Tedkîkât-ı Şer'îye'den îfâde kılındığı bildirilmiştir. Îcâbı lede't-te'emmül 8 Muharrem sene [13]36 ve 25 [Teş]lîn-i evvel sene [13]33 târihli usûl-i muhâkemât-ı şer'îye kararnâmesinin yirmi birinci maddesinde "mehâkim-i şer'îye salâhiyetdâr bulunduğu her türlü husûsât için devâ'ir-i resmiyyeye müzekkire yazarlar ve işbu müzekkirelerin infâz-ı ahkâmı mecbûridir" deyü muharrer olduğu hâlde "mehâkim-i şer'îye dâire-i vazîfesi dâhilinde bulunan husûsâtda Usûl-i Mehâkim-i Hukûkiyye Kânûnu'nda mûnderic ahkâm ve şerâita tevfiқан hacz-i ihtiyâtî vaz' edenler" sûretinde bulunan elli sekizinci maddesinde hacz-i ihtiyâtîye mütedâir olarak verilecek müzekkirelerden başkaca bahs edilmiş olması bu kabîl müzekkirelerin yirmi birinci maddede bahs edilen müzekkirelerden hâric bırakıldığına olan [delâlet] etmekte olduğu gibi usûl-i muhâkemât-ı şer'îyyeye dâir bazı mevâddı hâvî 13 Temmuz sene [13]36 târihli kararnâmenin on

sekizinci maddesiyle sâlifü'z-zikr elli sekizinci maddenin ilgâ edilmiş bulunduğu da mehâkim-i şer'iyeye hacz-i ihtiyâtî vaz' edebileceğine mütedâir olarak kararnâme-i sâbık ile bahş edilmiş olan salâhiyetin kararnâme-i ahîr ile ref' edildiğini ifhâm eylemekde bulunduğundan, başkaca sarâhat-i kânûnî bulunmadıkca mehâkim-i şer'iyenin mezkûr yirmi birinci maddeye istinâden hacz-i ihtiyâtî vaz'ına salâhiyetdâr olmadıklarının makâm-ı âlî-i Meşihat'le Mâliye Nezâreti'ne teblîği tezekkür ve keyfiyyetin bir kerre de hey'et-i umûmiyyece tedkiki tensîb kılındı ol bâbda.

Tanzîmât Dâiresi'nden işbu mazbatası hey'et-i umûmiyyede kırâet olundu.

Îcâbı lede't-teemmül esâs-ı iş'âr men'-i ferâğa âid ise de hacz-i ihtiyâtî de men'-i ferâğı mutazamın olduğu cihetle dâire-i müşârun-ileyhâca bu bâbda müttehas karar musîb görüldüğünden ona göre îfâ-yı muktezâsının taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhî ile Mâliye Nezâreti'ne iş'arı tezekkür kılındı. Ol bâbda.

Mehmed Sa'id, Mehmed Kâmil Mektûbî Kalemi Mümeyyizi Sürûrî

Meclis-i Meşâyihten Rumelihisarı Tekâyâ Merkezine gönderilen tezkirenin yanlışlıkla tekrar Meclise iade edildiği anlaşıldığından; bu konuda daha dikkatli olunması için Rumelihisarı Müdüriyetine ve İstanbul'da posta telgraf ve telefon idarelerine tebligat yapıldığına dair Posta Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğü arzısı.

[Varak: 62]

Husûsî: 70

Makâm-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir

Şeref-mevrû[d] 22 Kânûn-ı Sâni sene [1]337 târih ve yedi numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhileri arıza-i cevâbiyyesidir.

Encümen-i Meşâyihi merâkizinin yekdiğerleriyle resmen muhâbereye me'zûn bulundukları fî 19 Teşrîn-i sâni sene [1]334 târihli ta'mîmnâme ile bilcümle başmüdüriyetlere teblîğ edildiği hâlde Meclis-i Meşâyihten Rumelihisarı Tekâyâ Merkezi'ne gönderilen tezkirenin mahallî posta müdüriyetinden i'âdesi keyfiyyeti bir yanlışlık eseri olduğu anlaşılarak ba'demâ yanlış mu'ameleye meydan verilmemesi lüzûmu İstanbul Başmüdüriyyeti'nce Rumelihisarı Müdüriyyeti'ne re'sen ve merâkiz-i sâ'ireye yeniden teblîğ ettirilmiş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 4 Cumâdelâhire sene [1]339 ve fî 12 Şubat sene [1]337 [13 Şubat 1921]

Posta ve Telgraf ve Telefon Müdür-i Umûmîsi Orhan Şemseddin

Meclis-i Meşâyihi başkâtibi Mahmud Efendi'nin vefatıyla, yerine Ali Hümaseddin Efendi'nin tayin edilmesi.

Numara: 58

Meclis-i Meşâyihi riyâset-i behiyyesine

Faziletlü efendim

Müteveffâ Mahmud Efendi'den münhal iki bin guruş başkitâbete ketebeden Ali Hüsâmeddin Efendi ta'yîn edilmiş ve keyfiyyet kendisine tebliğ kılınmış olduğunun beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 13 Şevvâl sene [1]339 ve fî 20 Haziran sene [1]337 [20 Haziran 1921]

Şeyhülislâm Nûrî

Bütün memurların zevalî saatle sabah on birde vazifeye başlayıp akşam beşte tatil etmeleri, aksine hareket edenler hakkında bu konudaki irâde-i seniyye hükümlerinin uygulanacağına dair Meşihat tezkiresi.

Numara: 62

Meclis-i Meşâyih riyâset-i behiyyesine

Fazîletlü efendim

Me'mûrînin sabahları zevâlî sâ'at on birde vazifeleri başında isbât-ı vücûd ederek bilâ-fâsıla akşamları sâ'at beşde ta'tîl-i mesâ'î etmeleri lüzûmunun ve hilâfında hareket edenler hakkında ol bâbdaki irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî ahkâm-ı münîfesinin sûret-i kat'îyyede tamâmen tatbîki mukarrer olduğunun Encümen-i İntihâb ifâdesiyle beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 16 Şevvâl sene 1339 ve fî 23 Haziran sene 1337 [23 Haziran 1921]

Şeyhülislâm Nûrî

Üsküdar'da İsfendiyar Bey Mescidi Dergâhı şeyhi Mehmed Nuri Efendi'nin Bandırma Rüsûmat memurluğunda göreve başlamasıyla; dergâhın kapandığı, mescidin imamı Mevlüd Efendi'nin vazifesine devam etmediği ve müezzinlik cihetinin de münhal olduğu hususlarının, gereği yapılmak üzere ilgililere havalesi hakkında Evkaf Nezâreti tezkiresi.

138

[Hülâsa]: Üsküdar'da İsfendiyar Mescid-i şerîfi derûnundaki dergâhın şeyhi Mehmed Nûrî Efendi'nin Bandırma Rüsûmât Me'mûrluğu'nda istihdâm olunması hasebiyle dergâhın mesdûd bulunduğu dâir.

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı dâ'î-i dirîneleridir

Üsküdar'da kâin İsfendiyar Bey Vakfî'ndan bulunan mescid-i şerîfi derûnundaki dergâhın şeyhi Mehmed Nûrî Efendi'nin Bandırma Rüsûmât Me'mûrluğu'nda bulunması hasebiyle dergâhın mesdûd ve metrûk bir hâlde kalıp yirmi guruş ta'âmiye bedeli ile yevmî bir kıyye lahm bedelinden ibâret bulunan şehîrî iki yüz bir guruşun mevkûf tutulmakda olduğu ve mescid-i şerîfi mezkûr imâmı Mevlüd Efendi'nin vazîfesine devam etmediği ve müezzinlik cihetinin de el-yevm münhal bulunduğu bi't-tahkîk anlaşılmış olmağla îfâ-yı muktezâsı hususunun lâzım gelenlere emr ü havâle buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehül'-emrindir.

Fî 12 Rebî'ülevvel sene [1]339 ve fî 3 Teşrîn-i sâni sene [1]336 [24 Kasım 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır Vekîli Nâmına Müsteşar

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0063

Tevcih-i Cihât Nizamnamesi'nin uygulanmaya başlamasından önce birden fazla hisseye ayrılarak tevcih edilmiş olan cihetlerde meydana gelecek münhallerin müşteriklerden en ehil olana tevcihi gerekmekte ise de bu kişinin devlet memuru olmasının, nizamnamenin ilgili maddesi gereğince, tevcihe mâni teşkil edeceği hakkında Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Numara: 36

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Tevcih-i Cihât Nizâm-nâmesi'nin mevki'-i icrâyâ vaz'ından mukaddem müte'addid hissele-re tefrik edilerek tevcih edilmiş olan cihâtdan münhal vukû'unda müşteriklerinden en ziyâde ehil olana münhal cihetin tevcihi icâb ediyor ise de kendisine tevcih edilecek müşterik zât me'mûriyyet-i devlette bulunur ise tevcihi câiz olup olmadığı mûcib-i tereddüd olmasına nazaran keyfiyyetin bir karara rabtı lüzûmuna dâir vârid olan 21 Teşrîn-i sânî sene [1]336 târihli tezkire-i aliyye-i Fetvâ-penâhîleri Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle Tevcih-i Cihât Nizâm-nâmesi'nin "meşrût olmayan cihâtın tevcihine muvazzafen hizmet-i devletde müstahdem bulunmak mâni'dir" diye muharrer olan kırk dokuzuncu maddesi hükmü me'mûrîn-i hükûmete tevcih-i cihet husûsunu men' etmekte olmasına ve küllü men', cüz'ü men' demek olacağına nazaran müte'addid hisselerle tefrik edilerek tevcih edilmiş olan cihâtdan münhal vukû'unda müşterik zât me'mûrînden ise tevcih-i cihet gayr-i câiz olduğu Hey'et-i Umûmiyye'den bâ-mazbata ifâde kılınmış ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine tebliğ-i keyfiyyet edilmiş olmağla iktizâsının ifâ buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 12 Şevvâl sene [1]339, fî 19 Haziran sene [1]337 [19 Haziran 1921]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali

Usul-i Muhasebe-i Umumiye Kanun-ı Muvakkatinde değişiklik yapan 25 Safer 1339 tarihli kararnamenin murakıplar ihdası ve vazifeleri hakkındaki fıkraların, ilga edildiğine dair kararnamenin sureti.

9 Rebî'ülevvel sene 1330 târihli Usûl-i Muhâsebe-i Umûmiyye Kânûn-ı Muvakkati'nin yirmi ikinci maddesini mu'addil 25 Safer sene 1339, 7 Teşrîn-i sânî sene 1336 târihli kararnâmenin murâkıblar ihdâsına ve vezâifine müte'allık fıkârâtın ilgâsı hakkında kararnâme sûretidir.

Mehmed Vahîdüddin

Birinci madde: 9 Rebî'ülevvel sene 1330, 14 Şubat sene 1327 târihli Usûl-i Muhâsebe-i Umûmiyye Kânûn-ı Muvakkati'nin yirmi ikinci maddesini mu'addil 25 Safer sene 1339, 7 Teşrîn-i sânî sene [1]336 târihli kararnâmenin murâkıblar ihdâsına ve vezâifine müte'allık fıkârâtı mülgâdır.

İkinci madde: İşbu kararnâme ibtidâ-yı Ağustos sene 1337 târihinden i'tibâren mer'ıyyü'l-icrâdır.

Üçüncü madde: İşbu kararnâmenin icrâsına Hey'et-i Vükelâ me'mûrdur.

Meclis-i Umûmî'nin ictimâ'ında kânûniyeti teklîf olunmak üzere işbu kararnâmenin mevki'-i mer'iyete vaz'ını irâde eyledim.

Fî 23 Zilka'de sene 1339, fi 30 Temmuz sene [1]337 [29 Temmuz 1921]
Sadrâzam Tevfik, Şeyhülislâm Nûrî, Hâriciye Nâzırı Ahmed İzzet, Dâhiliye Nâzırı ve Nâfi'a
Nâzır Vekili Ali RızâRızâ, Bahriye Nâzırı Sâlih Hulûsî, Adliye Nâzırı Ârif Hikmet, Harbiye
Nâzırı Ziyâ, Ticâret ve Zirâ'at Nâzırı Safâ, Şûrâ-yı Devlet Reisi ve Ma'ârif Nâzır Vekili Mustafa
Ârif, Mâliye Nâzırı Abdullah, Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Hüseyin Kâzım.

Bir veya muhtelif mekteplerde birden fazla muallimliği bulunan muallimlere, yalnız en yüksek muallimlik maaşı üzerinden tahsisat-ı fevkalade verildiği gibi, bir şekilde Hazinesden maaş alıp da muallimlikte istihdam edilmekte olanlar ile genel veya katma bütçelerden veya özel idarelerden birden fazla maaş veya ücret alanlara bu maaş veya ücretlerden en yüksek olanı üzerinden tahsisat-ı fevkalade verileceğine ve aynı kişiye değişik adlar altında iki cihetten tahsisat-ı fevkalade verilemeyeceğine dair kararnâmenin sureti.

Kararnâme sûretidir

Birinci madde: 13 Kânûn-ı evvel sene [1]335 târîhli kararnâme yedinci maddesi ber-vech-i zir ta'dîl edilmiştir.

“Bir mektebde veya muhtelif mekteplerde müte'addid mu'allimliği bulunan bir mu'allime yalnız en yüksek mu'allimlik ma'âşı üzerinden tahsisât-ı fevka'l-âde hesâb ve i'tâ olunduğu gibi hazîneden herhangi bir sebep ve sûretle olursa olsun ma'âş alanlardan mu'allimlikde müstahdem bulunanların mu'allimlik ma'âşıyla diğer ma'âşlarından hangisi yüksek ise yalnız onun üzerinden tahsisât-ı fevka'l-âde verilir.” Kezâlik herhangi bir sebep veya sûretle gerek muvâzene-i umûmiyyeden ve gerek idâre-i husûsiyye veya mülhak bütçelerden müte'addid ma'âş veya ücret alanlara en yüksek ma'âş veya ücret üzerinden tahsisât-ı fevka'l-âde i'tâ olunur ve hiçbir nâm ve sûretle aynı şahsa iki cihetten tahsisât-ı fevka'l-âde verilmez.

İkinci madde: İşbu kararnâmenin hükmü ibtidâ-yı Ağustos sene [1]337 târihinden mu'teberdir.

Üçüncü madde: İşbu kararnâmenin icrâsına Hey'et-i Vükelâ me'mûrdur.

Meclis-i Umûmî'nin ictimâ'ında kânûniyeti teklîf olunmak üzere işbu kararnâmenin mevki'-i mer'iyete vaz'ını irâde eyledim.

Fî 23 Zilka'de sene [1]339, fi 30 Temmuz sene [1]337 [29 Temmuz 1921]
Sadrâzam Tevfik, Şeyhülislâm Nûrî, Hâriciye Nâzırı Ahmed İzzet, Dâhiliye Nâzırı ve Nâfi'a
Nâzır Vekili Ali RızâRızâ, Bahriye Nâzırı Sâlih Hulûsî, Adliye Nâzırı Ârif Hikmet, Harbiye
Nâzırı Ziyâ, Ticâret ve Zirâ'at Nâzırı Safâ, Şûrâ-yı Devlet Reisi ve Ma'ârif Nâzır Vekili Mustafa
Ârif, Mâliye Nâzırı Abdullah, Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Hüseyin Kâzım.

Salkımsöğüt'teki Aydınoglu Dergâhı meşihatının; torunu Bayram Bey'e tevcihiyle ilgili olarak evlat tabirinin ahfada da şümülü olduğuna dair daha önce Şûrâ-yı Devletçe verilmiş olan kararın, Kâşgarî, Alâeddin ve Olanlar dergâhları meşihatlerine yapılan tevcihlerin iptali için bunların müteveffa şeyhlerinin torunları tarafından yapılan müracaatların gerekçesini teşkil etmesi üzerine, konunun tekrar incelenmesi neticesinde söz konusu kararın bir karar-ı tefsiri olduğu ve her ne kadar mâkable şümülü olsa da yapılmış olan işlemleri değiştirip iptal edemeyeceği, bu sebeple daha önce yapılmış olan cihet tevcihlerinin iptalinin caiz olamayacağı hakkında Şûrâ-yı Devlet karar mazbatası sureti ve bunun tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

[Varak: 63]

Numara: 110

Huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrînelerdir

Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin sekizinci maddesinde muharrer evlâd lafzının ahfâda dahi şümülü olduğuna dâir Şûrâ-yı Devletce ittihâz olunan kararın tebliği üzerine Makâm-ı Meşihat-i celîlelerinden vârid olan 6 Eylül sene [1]336 târihli ve 45 numaralı tezkire şûrâ-yı müşârun-ileyhâya lede'l-havâle bu bâbda Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresiyle Hey'et-i Umûmiyye'den i'tâ kılınan mazbataların sûretleri leffen savb-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine tesyîr edilmiş olmağla mezkûr mazbatalarda mûnderic ekseriyet kararları mücebince iktizâsının ifâ buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 13 Rebi'ülevvel sene [1]339, fî 25 Teşrîn-i sâni sene [1]336 [25 Kasım 1920]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 940 Numaralı Mazbatası Sûretidir

Makâm-ı Meşihat'ın Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 6 Eylül sene [1]336 târih ve kırk beş adedli tezkiresi mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nde kırâet olundu. Meâlinde Salkımsöğüt'de kâin Aydınoglu Dergâh-ı şerîfi postnişininin bilâ-veled-i zükûr vefât etmesine binâen uhdesinde bulunan meşihat ve cihât-ı sâ'irenin hafidi sagîr Bayram Bey'e tevcihi dergâh-ı mezkûr müdâvimîni tarafından istid'â olunmuş ise de Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin sekiz ve on bir ve on iki ve on üçüncü maddelerinde ahfâddan hiç bahsedilmemiş olduğu cihetle mesâğ-ı nizâmî bulunamamış olduğundan keyfiyyetin Şûrâ-yı Devletce tedkîkine dâir sebk eden iş'âr üzerine Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nden tanzim olunan mazbatada meşrûnun-lehi olmayan cihâtın vâkıfın evlâd ve ehl-i beytinden ehil ve müstahıkk olanlara tevcihi te'âmül ve usûl-i şer'îyye icâbından olmağla şu esâsa ibtinâen tanzim edildiği anlaşıyor. Mevâdd-ı mezkûrede mûnderic "evlâd" lafzının vâkıfın ehl-i beytinden olan ahfâda dahi teşmîli usûl-i şer'îyyeye ve orf-i te'âmüle muvâfık olacağı ve evlâd ta'bîri mutlak olarak zikredildikde gerek şer'an ve gerek ör-fen ahfâda da şâmil olarak isti'mâl olunageldiği cihetle bu hükmü mutazammın olarak Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresince müttehas kararın ekseriyetle musîb görüldüğü de zeylen hey'et-i umûmiyyeden tasdik kılınmış olmasına binâen icâbı icrâ edilmiş ve karâr-ı mezkûrun şüyû'una mebnî Kaşgarî Dergâhı şeyhi müteveffâ Bahâeddin ve Alâeddin Dergâhı şeyhi müteveffâ Hâlid ve Olanlar Dergâhı şeyhi müteveffa Hüsnü efendilerin hafidleri tarafından vâkî' olan arzuahâlde cedlerinin hîn-i vefâtlarında uhdelinde bulunan meşihat cihetleri mahlûl addolunarak âhar

kimesnelere tevcih ve bu sûretle kendileri mağdûr edildiği ifâde edilerek mârrü'z-zikr karara tevfi kan ihkâk-ı hak olunması istihâm olunmuş ve sekizinci madde-i nizâmiyyenin tefsîrinden mukaddem postnişinlik cihetleri ahfâda tevcih olunmayıp mahlûl addiyle ehliyet ve liyâkati tebeyyün eden münâsibine tevcih edile geldiği ve bu sûretle müvecceh hayli dergâh meşihati mevcûd olup onlar hakkında da mürâca'ât tevâlî edeceği derkâr ve hükm-i karârın mâ-kabline teşmîli takdîrinde bir çok müşkilâta ma'rûz kalı[n]acağı bedidâr bulunmuş olduğu ve esâsen mukarrerâtın mâ-kabline şümûlü olup olamayacağı hakkında dahi hâsıl olan tereddüde binâen müsted'îler ile emsâli hakkında ne yolda mu'âmele icrâsı lâzım geleceği Meclis-i Meşâyih'ten verilen müzekkirede ifâde edilmiş olduğu beyânıyla keyfiyyetin Şûrâ-yı Devletce bi't-tedkîk neticesinin inbâsı lüzûmu gösterilmiştir. İcâbı lede't-teemmül Reis Kâzım Bey dâirenin karâr-ı sâbıkı tefsîr-i kânûnî mâhiyetinde olmayıp meşrûnun-lehi olmayan mebhûsün-anh tekke meşihatının vâkıfın ehl-i beytinden olan hafidine tevcihi evlâ ve örf-i te'âmüle muvâfık olduğunu beyândan ibâretidir. Binâ'en-aleyh husûsî bir me'selenin halline mütedâir ve ona maksûr ve münhasır olması lâzım gelen karâr-ı mezkûrun mâ-kabline şümûlü olamayacağı ve ahvâl-i mümâsilede dahi mecbûriyyü'l-ittihâz olmadığı dermiyân kılınmış ise de sâlifü'z-zikr karar Tevcih-i Cihât Nizâm-nâmesi'nin sekizinci maddesinde muharrer evlâd lafzının ahfâda şümûlünü mübeyyin olarak tefsîren ittihâz edilmiş ve hey'et-i umûmiyyenin mazbata-i müzeyyesinde dahi bu cihet sarâhaten zikr ve beyân kılınmış olduğundan sâlifü'z-zikr karar bir karar-ı tefsîriden ibâret olmasına ve karâr-ı tefsîrinin mâ-kabline şümûlü derkâr olup ancak emr-i vâkî'leri tağ[y]ır ve ihlâl edemeyeceğine binâen evvelce âharları uhdesine tevcih edilen cihâtın ref' ve ibtâlî câiz olamayacağının Makâm-ı vâlâ-yı Meşihat'e iş'ârı bi't-tezekkür keyfiyyetin bir kerre de hey'et-i umûmiyyeye tevdî'i tensîb kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Safer sene [1]339 ve 24 Teşrîn-i evvel sene [1]336 [25 Ekim 1920]

Hey'et-i umûmiyyeden zeylen yazılan mazbatasının sûretidir.

Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin işbu mazbatası evrâk-ı müteferri'asıyla hey'et-i umûmiyyede kırâet olundu.

İcâbı lede'l-müzâkere Kâzım Bey'in cânibinden metn-i mazbatada muharrer re'y muhâfaza ve Fâ'ik ve Ziyâ ve Hakkı beyler tarafından da bu karardan evvel ve karar hükmüne mugâyir olarak tevcih edilmiş cihâtdan birinde münhal vukû'u hâlinde bu karar dâiresinde mu'âmele ifâsı lâzım geleceğinin mazbataya derci münâsib olacağı dermiyân edilmiş ise de karâr-ı mezkûrun târih-i ittihâzından sonra vâkî' olacak bu kabîl münhallât hakkında sâlifü'z-zikr karar dâiresinde mu'âmele ifâ olunacağı derkâr olmağla böyle bir kaydın dercine mahal görülemeyerek dâire-i müşârun-ileyhâ ekseriyetince müttehaz karar ekseriyetle musîb görüldüğünden ona göre ifâ-yı muktezâsının Makâm-ı vâlâ-yı Meşihat-penâhiye tebliği tezekkür kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir

Fî 10 Rebî'ülevvel sene [1]339 ve fî 22 Teşrîn-i sâni sene [1]336 [22 Kasım 1920]

Aslına mutâbıktır. Sadâret Mektûbî Kalemi Müdîri nâmına

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0064-65

Meclis-i Meşâyihi, Nerdüban (Merdivenköy) Şahkulu Zaviyesi zaviyedarlık cihetinin, Şeyh Ubeydullah Efendi uhdesinden alınarak türbedarlık namıyla İsmet Efendi'ye tevcih edilmesi kararının usul ve nizama uygun olduğu ve zaviyedarlık görevini Ubeydullah Efendi'ye vekâleten ifa eden Tevfik Efendi'nin bu karara itiraz hakkı bulunmadığı hususunda, Şûrâ-yı Devletçe verilen kararın mazbata suretleri ve bunların tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Umûmî: 351586 Husûsî:46

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

11 Mart sene [13]36 târihli tezkireye zeyldir. Nerdüban karyesinde Şahkulu zâviyedârlığı Meclis-i Meşâyihe Ubeydullah Efendi uhdesinden ref' edilerek türbedârlık ciheti İsmet Efendi uhdesine tevcih kılınmış olmasından dolayı mezkûr zâviyedârlığı Ubeydullah Efendi'ye vekâleten ifâ eden Tevfik Efendi'nin bir gûne iddi'âya hakkı olamayacağına dâir Şûrâ-yı Devletce ittihâz olunan karara karşı bazı i'tirâzâtı hâvî mûmâ-ileyh Tevfik Efendi tarafından verilen arzuhâl Şûrâ-yı müşârun-ileyhâya lede'l-havâle tağyîr-i karâra mahal görülemediğini mutazammın Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'yle hey'et-i umûmiyyeden kaleme alınan mazbataların sûretleri leffen savb-ı âlî-i Meşîhat-penâhîlerine isrâ ve Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesine ma'lûmât i'tâ edilmiş olmağla ona göre icrâ-yı icâbı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Zilkâ'de sene [13]39, fi 27 Temmuz sene [13]37 [26 Temmuz 1921]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'yle hey'et-i umûmiyyesinin 397 numaralı mazbataları sûretidir.

Nerdüban karyesinde Şahkulu zâviyedârlığı Meclis-i Meşâyihe Şeyh Ubeydullah Efendi uhdesinden ref' edilerek türbedârlık ciheti İsmet Efendi uhdesine tevcih kılınmış ve bu da Tевcih-i Cihât Nizâm-nâmesi ahkâmına muvâfık görülmüş olduğundan yine Meclis-i Meşâyihe Ubeydullah Efendi'ye vekâleti icrâ kılınan mezkûr zâviyedârlıktan dolayı Tevfik Efendi'nin bir gûne iddi'âya hakkı olamayacağı bi't-tezekkür takdîm kılınan mazbata üzerine bazı i'tirâzâtı hâvî Tevfik Efendi tarafından bi't-takdîm havâle buyurulan arzuhâl ve Meclis-i Meşâyihten yazılan fî 30 Mart sene [1]337 târihli derkenâr ve dosyası mûmâ-ileyhimâ Tevfik ve İsmet efendiler tarafından mu'tâ arzuhâller ile birleştirilerek Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nde kırâet ve vâkî' olan da'vet üzerine Makâm-ı Meşîhat-i ulyâdan ve Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti vekâletinden i'zâm olunan Meclis-i Meşâyihi a'zâsından Şeyh Sîret Efendi'yle Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye müme-yizi Hâlid Bey'den îzâhât ahz olundu.

Tevfik Efendi'nin hülâsa-ı müsted'ayâtı kadîmi vechile bâ-berât-ı âlî zâviyedârlığa ta'yîn olunan Ubeydullah Efendi'nin izn-i şer'î ve müsâ'ade-i nizâmiyye ile esnâ-yı gaybûbetinde vekâleti Meclis-i Meşâyihe uhdesine tevcih olunmuşken bilâhare zâviyedârlığın türbedârlığa tahvîliyle vazîfe-i meşîhatin türbedâr nâmıyla âhara tevcihi ve bu sûretle mescidi ve müte'ad-did semâ'hâneleri ve şeyh ve dervîşâna mahsûs hücreleri muhtevî bulunan ve ciheti de mine'l-kadîm meşîhat olan kadîm ve cesîm bir hânkâhın te'âmül-i kadîmi üzere cihet-i meşîhati berât-ı

şerîflerle müte'addid meşâyihe tevcih edilmişken irâde-i seniyyeye iktirân ettirilmeksizin hod be-hod zâviyedârlığın türbedârlığa tahvili mugâyir-i usûlen [usûl] ve nizâm bulunmağla el-yevm esâretinden avdet etmiş bulunan Ubeydullah Efendi'ye vekâletinin ifâsı istid'âsından ibâretidir.

İsmet Efendi'nin arzuhâli hülâsa-i meâli de mezkûr zâviyedârlığın türbedârlık vazîfesinin uhdesine bâ-berât-ı âlî-şân tevcihi Tevcih-i Cihât Nizâm-nâmesi ahkâmına muvâfık bulunduğuna Şûrâ-yı Devletce karar verilmiş ve Ubeydullah Efendi'den ref' edilen zâviyedârlığı mûmâ-ileyhe vekâleten ifâ eden Tevfik Efendi'nin bu bâbda taleb-i hakka medâr olacak bir mevki'-i şer'î ve sıfat-ı kânûniyyesi mevcûd bulunmamış olduğundan bahisle karâr-ı mezkûrun muhâfaza-i hük-mü istid'âsını hâvîdir.

Sâlifü'z-zikr dergâhın vakfiyesi mevcûd olmadığı gibi silsile ve tedâvül kaydı da mefkûd bulunduğu ve Mehmed Ali Baba ile Hacı Ahmed Baba'ya ne sûretle tevcih olunduğu Meclisce ma'lûm değil ise de Ubeydullah Efendi'ye hîn-i tevcihinde Evkâf-ı Hümâyûn Nezâretince her iki cihetin mevcûd olduğu beyân edilmesine binâen meşihat nâmıyla yalnız zâviyedârlık tevcih olunduğunu ve mûmâ-ileyhin gaybûbeti üzerine İsmet Molla Efendi'ye tevcih sırasında Bektaşî dergâhları hakkında bin iki yüz kırk üç târihinde ısdâr buyurulan fermân-ı âlîde umûm Bektaşî dergâhları mülgâ olduğundan zâviyedârlık cihetlerinin tevcihinden sarf-ı nazarla türbedârlık ve imâmet ve hitâbet cihetleri var ise yalnız o cihetlerin tevcih olunması ve Nakşibendî usûl ve âyini icrâ etmek üzere sulehâdan bir zât türbedâr olarak ta'yîn edilmesi emr ü iş'âr buyurulduğu anlaşılmışla şimdiye kadar fermân-ı âlî ahkâmına mugâyir olarak yapılmış olan mu'âmeleler ve onların neticesi olarak i'tâ edilmiş olan berâtların tashîhi ve dergâh-ı mezkûrun yalnız türbedârlık olarak Nakşî âyini icrâ etmek üzere İsmet Molla Efendi'ye tevcih olunduğu beyân ve Ubeydullah Efendi'nin gaybûbetinde sûret-i gayr-i resmiyyede tevkil eylediği İbrâhim Baba'nın isti'fâsı üzerine Meclis-i Meşâyhce vekâlet-i mezkûrenin Tevfik Efendi'ye tevcih olunması mûmâ-ileyhe asâlet için bir hakk-ı rüchân bahş etmeyeceği ve müvekkili olan Ubeydullah Efendi'nin azli ile kendisinin dahi mün'azil olacağı ahkâm-ı umûmiyye-i kânûniyyeden bulunduğu med'uvven hâzır bulunan Meclis-i Meşâyh a'zâsından Şeyh Sîret Efendi; ve Mehmed Ali Baba'ya bâ-ruûs-ı hümâyûn ve onun mahlûlünden Hacı Ahmed Baba'ya dahi Mahkeme-i Teftiş i'lâmıyla tarîk-i Nakşibendî âyini icrâ etmek üzere türbedârlık tevcih olunmuş iken her nasılsa Ubeydullah Efendi'ye zâviyedârlık tevcih edilmiş olduğu ve İsmet Molla Efendi'ye tevcih olunur iken fermân-ı âlî hükmüne tevfiқан tashîh-i mu'âmele olunarak Nakşî âyini icrâ etmek üzere yalnız türbedârlık tevcih olunduğu da Kuyûd-ı Kadîme mümeyyizi Hâlid Bey tarafından dermiyân edilmiştir.

İktizâsı lede't-teemmül Tevfik Efendi'nin i'tirâzâtı tafsîlât ve îzâhât-ı ânifeye ve görülen mu'âmelât-ı kuydûdiyyeye nazaran muvâfık-ı nefsi'l-emr olmadığı anlaşılmış ve binâen-aleyh âyîn-i Nakşibendî icrâ kılınmak üzere mevzû'-ı bahs dergâh türbedârlığının İsmet Efendi'ye tevcihi husûsunda Meclis-i Meşâyhce müttehas kararın muvâfık-ı nizâm ve usûl olduğu bu kerre de tebeyyün etmiş olmağla tağyîr-i karâra mahal olmadığına Makâm-ı Meşihat-i ulyâya tebliği ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne de ma'lûmât i'tâsı ve keyfiyyetin bir kerre de hey'et-i umûmiyyede tedkîki tezekkür kılındı. Ol bâbda.

Fî 1 Zilkâ'de sene [1]339, fî 5 Temmuz sene [1]337 [7 Temmuz 1921]

[Varak: 64.]

Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin işbu mazbatası hey'et-i umûmiyyede kırâet olundu.

Îcâbı lede't-teemmül evveleminde Tefvik Efendi'nin bu bâbda hak iddi'asına salâhiyyet-i kânûniyyesi olup olmadığı hakkında müdâvele-i efkâr olunarak hey'etden üç zât tarafından mûmâ-ileyhin bu husûsda hâiz-i salâhiyyet bulunduğu dermiyân kılınmış ise de Ubeydullah Efendi'ye vekîl ta'yîn kılınmış olan Tefvik Efendi'nin asıl azledildikten sonra artık sıfat-ı kânûniyyesi ve binâen-aleyh hak iddi'asına ehliyet ve salâhiyeti kalmadığı ekseriyete iktirân eylemekle dâire-i müşârun-ileyhâca ittihâz olunan karar vech ile îfâ-yı mu'âmele olunması husûsunun Makâm-ı Meşihat-i ulyâya teblîği ve Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne de ma'lûmât i'tâsı tezekkür kılındı. Ol bâbda.

Fî 19 Zilka'de sene [1]339, fî 25 Temmuz sene [1]337 [25 Temmuz 1921]

Aslına mutâbıkdır.

Mektûbî Kalemî Mümeyyizi Sürûrî

Meclis-i Meşâyih azaları Emîr-i Âhûr (Mirahor) Dergâhı şeyhi Vahyî Efendi ile Emîr Buhârî Dergâhı şeyhi Mustafa Efendi'nin irâde-i seniyye gereğince görevden alınmaları.

87

Meclis-i Meşâyih riyâset-i behiyyesine

Fazîletlü efendim

23 Zilka'de sene [1]339 târihli irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mücebince meclis-i ârifâneleri a'zâsından Emîr Buhârî Dergâhı şeyhi Mustafa ve Emîr-i Âhûr Dergâhı şeyhi Vahyî efendiler afv olduğunun beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 25 Zilka'de sene 1339 ve fî 1 Ağustos sene 1337 [31 Temmuz 1921]

Şeyhülislâm Nûrî

Meclis-i Meşâyih azası Kerâmeddin Efendi'nin emekliye sevk edilmesi.

102

Meclis-i Meşâyih Riyâset-i behiyyesine

Fazîletlü Efendim

A'zâdan Kerâmeddin Efendi'nin 12 Muharrem sene 1340, 15 Eylül sene 1337 târihli irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî mücebince tekâ'üdü ircâ' olunmak üzere vazîfesine nihâyet verildiğinin beyânı siyâkında tezkire-i muhibbî terkîm kılındı.

Fî 14 Muharrem sene 1340 ve fî 17 Eylül sene 1337 [17 Eylül 1921]

Şeyhülislâm nâmına Müsteşar Emin

Üsküdar'da İsfendiyar Baba Dergâh ve Mescidi'nin tahliyesi meselesiyle ilgili olarak; Adliye Nezâretinden Dahiliye Nezâretine yazılan tezkire suretinin takdimine dair Adliye Nezâreti tezkiresi.

Huzûr-ı âlî-i Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Şeref-vârid olan fî 18 Eylûl sene [1]337 târih ve yirmi bir numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhileri cevâbıdır.

Üsküdar'da kâin İsfendiyar Baba dergâh ve mescid-i şerîfinin tahliyesi mes'elesine dâir nezâret-i âcizîden Dâhiliye Nezâret-i celîlesine yazılan tezkire sûreti matviyyen takdîm olunmuşdur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 16 Muharrem sene [1]340 ve fî 20 Eylûl sene [13]37 [19 Eylûl 1921]

Adliye nâzırı nâmına Müsteşar Muammer

Dâhiliye Nezâret-i celîlesine 24 Mayıs sene [13]37 târih ve on yedi bin beş yüz altmış yedi numara ile yazılan tezkire-i aliyye sûretidir.

Fuzûlen işgâl olunan İsfendiyar Baba dergâh ve mescidinin tahliyesi Meclis-i Meşâyih kararına atfen Makâm-ı celîl-i Meşihat-penâhîden iş'âr kılındığından bahisle Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesi'nin fî 10 Mayıs sene [1]337 târih ve 3/15903 numaralı tezkiresinde istifsâr-ı mu'âmele edilmektedir. Mecâlis ve komisyonlarca müttehaz bu misillü mukarrerât-ı idâriyyenin sûret-i infâzına şimdîye kadar müttehaz usûl ve kavâ'ide tevfiq-i hareket icâb edip bu bâbda nezâret-i âcizîye îrâd-ı mütâla'a ve ta'yîn-i mu'âmeleye mahal bulunmadığının müdîriyyet-i mezkûreye iblâğına müsâ'ade-i âsafâneleri derkâr buyurulmak bâbında.

11/15

Taleb olunan tezkire sûreti bi'l-ihrac merbûtan takdîm edilmiş olmağla mazrûfen Makâm-ı Meşihat-i ulyâya isrâsı menûr-ı müsâ'ade-i celîle-i fahîmâneleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Eylûl sene [1]337 [16 Eylûl 1921]

Dâhiliye Nezâreti İdâre-i Umûmiyye Müdîriyyeti

Polis Müdîriyyet-i Umûmiyyesi'ne yazılan 30 Mayıs [1]337 târihli ve yirmi dört bin sekiz yüz doksan yedi numaralı tezkire sûretidir.

Fuzûlen işgâl olunan İsfendiyar Baba dergâh ve mescidinin tahliyesi Meclis-i Meşâyih kararına atfen Makâm-ı celîl-i Meşihat'ten iş'âr kılındığından bahisle muktezî mu'amelenin 10 Mayıs [1]337 târih ve 3/15903 numaralı tezkire-i aliyyelerinde istifsâr edildiği ve mecâlis ve komisyonlarca müttehaz bu misillü mukarrerât-ı idâriyyenin sûret-i infâzında şimdîye kadar müttehaz usûl ve kavâ'ide tevfiq-i hareket icâb edip bu bâbda îrâd-ı mütâla'a ve ta'yîn-i mu'âmeleye mahal bulunmadığı Adliye Nezâret-i celîlesinden iş'âr edilmiş olmağla tebliğ olunur. Ol bâbda. Aslına mutâbıktır.

Balat'ta Hammâmî Muhyiddin, Eyüp'te Sofular, Halıcılar'da Sultan Selim Camii, Otakçılar'da Mustafa Paşa, Ayvansaray'da İvaz Efendi Caddesi'nde Mesut Efendi tekkelerinin muhacirlerin iskânı için kullanılmalarına dair, Dahiliye Nezâreti Teshil-i İskân Komisyonunca alınan karar.

Dâhiliye Nezâreti Teshîl-i İskân Komisyonu

50482 / 33

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

İstanbul'da mütekâsif ve bir kısım-ı mühimmi şerâit-i sıhhiyye ve iskâniyyeyi gayr-i câiz mahallerde sâkin muhâcirînin iskânları işgâllerinde mahzûr olmayan mebânî-i hayriyye hakkında ittihâz-ı mukarrerât eylemek üzere müteşekkil olup makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşîhat-penâhîlerini de bir i'tâ [a'zâ] ile temsil etmekte olan komisyon-ı mahsûsca Balat civârında Hammâmî Muhyiddin ve Eyüb'de Sofular, Halıcılar'da Sultan Selim Câmî'-i şerîfleriyle Otakçılar'da Mustafa Paşa, Ayvansaray'da İvaz Efendi caddesinde Mes'ud Efendi tekkelerinin muhâcirîn iskân olunmak üzere işgâline müttefikan karar verilmiş ve me'mûrîn-i âidesine o yolda ta'lîmât-ı mukteziyye ifâ kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Rebî'ülevvel sene [1]340 ve fî 21 Teşrîn-i sâni sene [13]37 [21 Kasım 1921]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Refik

Sadece torunları mevcut olduğu halde vefat edenlerden münhal cihetlerin torunlara tevcihi hakkında Şûrâ-yı Devlet kararının, evlat mevcut olup da bunların ehliyetsiz olmaları veya bu cihetlere talip olmamaları durumunda torunlara şümülünün olamayacağı hakkında Şûrâ-yı Devlet kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

352411

Husûsî: 75

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşîhat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki

Fî 8 Eylül sene [1]337 târihli ve yirmi beş numaralı tezkire-i aliyye-i Meşîhat-penâhîlerine cevâbdır.

Sagîr ve kebîr evlâdı olmayıp da yalnız hafidleri mevcûd olduğu hâlde vefât edenlerden münhal olacak cihetlerin ahfâda tevcihi hakkındaki Şûrâ-yı Devlet kararının evlâd mevcûd olup da bunların gerek adem-i ehliyyetleri gerek istinkâfları sûretinde ahfâda şümûlü olamayacağı lede'l-havâle şûrâ-yı mezkûre Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nden bâ-mazbata inbâ ve Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti vekâlet-i celîlesine tebliğât icrâ kılınmağla ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Rebî'ülevvel sene [1]340 ve fî 27 Teşrîn-i sâni sene [13]37 [27 Kasım 1921]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali Fuad

Çarşamba'da Hirâmî Ahmed Paşa, Eyüp'te Zal Mahmud Paşa camileriyle Ayvansaray'da İvaz Efendi Mahallesi'nde Emîr Ahmed el-Buhârî, Eyüp Nişancası'nda Şeyh Murad, Defterdar'da Balçık dergâhlarının muhacirlerin iskânı için kullanılacakları; Sütlüce'de Mahmud Ağa ve Uyûnî mescitleriyle Etyemez'de Çavuş ve Sultan, Otakçılar'da Fethiye ve Eyüp'te Münzevi camilerinin ise cemaatin ihtiyacından ve bazılarının eski eser hükmünde olmalarından dolayı muhacir iskânı için işgal edilmelerinden sarfınazar olunduğuna dair Dahiliye Nezâreti Teshîl-i İskân Komisyonu yazısı.

[Varak: 65]

Teshîl-i İskân Komisyonu

Umûmî: 50610 Husûsi: 34

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir

Evvel ve âhir İstanbul'a ilticâ edip mikdârı altmış bin nüfûsa bâliğ olan ve şiddet-i sermânın hükümfermâ olduğu şu sırada bile kısm-ı mühimminin açıkda veya şerâit-i sıhhiye ve iskâniyyeyi gayr-i câiz [hâ'iz] Dâvudpaşa Kışlası'yla sâir kışla ahırlarında barındırılmalarına mecbûriyet elveren bî-çâregân muhâcirinin te'mîn ve tahlîs-i hayâtları maksadıyla hâlen ya tamamen gayr-i meşgûl veya kısmen meşgûl olup civârında edâ-yı salât için başka cevâmî'-i şerîfe bulunan ve hiçbir müdâvim ve zâkiri bulunmayan cevâmî' ve mesâcid ve tekâyâdan bir kısmının işgâliyle buraya nakillerindeki mecbûriyet âşikâr olmak hasebiyle bu gibi medâris ve mebânînin tefriki vazîfe ve salâhiyâtıyla müteşekkil olup Makâm-ı Meşihat-i celîlelerini de bir a'zâ ile temsil eylemekte olan komisyonca Çarşamba'da "Hirâmî Ahmed Paşa" ve Eyüb'de kâin olup bir kısım asâkir-i Osmâniyye tarafından meşgûl "Zal Mahmud Paşa" Câmî'-i şerîfleriyle Ayvansaray'da İvaz Efendi mahallesinde "Emîr Ahmed el-Buhârî" Eyüb Nişancası'nda "Şeyh Murad" Defterdâr'da "Balçık" dergâhlarının muhâcirin-i merkûmenin iskânı için işgâlleri tezekkür ve tensîb kılınarak muktezâsına tevessül olunmak üzere tebligât-ı lâzime îfâ ve Sütlüce'de Mahmud Ağa ve Uyûnî mescidleriyle Etyemez'de Çavuş ve Sultan ve Otakçılar'da "Fethiye" Eyüb'de "Münzevî" Câmî'-i şerîflerinin cemâ'at-i müsliminin ihtiyâcına ve bazılarının âsâr-ı atîkadan bulunmasına binâen işgâllerinden sarf-ı nazar edildiği anlaşılmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

13 Rebî'ülâhir sene [1]340, 14 Kânûn-ı evvel sene [1]337 [14 Aralık 1921]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Refik

Çarşamba'da Hirâmî Ahmed Paşa, Eyüp'te Zal Mahmud Paşa camileriyle Ayvansaray'da İvaz Efendi Mahallesi'nde Emîr Ahmed el-Buhârî, Eyüp Nişancası'nda Şeyh Murad, Defterdar'da Balçık dergâhlarının muhacirlerin iskânı için kullanılacakları; Sütlüce'de Mahmud Ağa ve Uyûnî mescitleriyle Etyemez'de Çavuş ve Sultan, Otakçılar'da Fethiye ve Eyüp'te Münzevi camilerinin ise cemaatin ihtiyacından ve bazılarının eski eser hükmünde olmalarından dolayı muhacir iskânı için işgal edilmelerinden sarfınazar olunduğuna dair Dahiliye Nezâreti Teshîl-i İskân Komisyonu yazısı.

5[0]610 / 34

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Evvel ve âhir İstanbul'a ilticâ edip mikdârı altmış bin nüfûsa bâliğ olan ve şiddet-i sermânın hüküm-fermâ olduğu şu sırada bile kısm-ı mühimminin açıkta veya şerâit-i sıhhiye ve iskâniyyeyi gayr-i câ'iz Dâvudpaşa Kışlası'yla sâ'ir kışla ahırlarında barındırılmalarına mecbûriyet elveren bî-çâregân muhâcirinin te'mîn ve tahlîs-i hayâtları maksadıyla hâlen ya tamamen gayr-i meşgûl veya kısmen meşgûl olup civârında edâ-yı salât için başka cevâmî-i şerîfe bulunan ve hiçbir müdâvim ve zâkiri bulunmayan cevâmî' ve mesâcid ve tekâyâdan bir kısmının işgâliyle bura-ya nakillerindeki mecbûriyet âşikâr olmak hasebiyle bu gibi medâris ve mebânînin tefrîki vazîfe ve salâhiyetiyle müteşekkil olup Makâm-ı Meşihat-i celîlelerini de bir a'zâ ile temsîl eylemekte olan komisyonca Çarşamba'da "Hirâmî Ahmed Paşa" ve Eyüb'de kâin olup bir kısım asâkir-i Osmâniye tarafından meşgûl "Zal Mahmud Paşa" Câmî-i şerîfleriyle Ayvansaray'da İvaz Efendi mahallesinde "Emir Ahmed el-Buhârî" Eyüb Nişancası'nda "Şeyh Murad" Defterdâr'da "Balçık" dergâhlarının muhâcirîn-i merkûmenin iskânı için işgâlleri tezekkür ve tensîb kılınarak muktezâsına tevessül olunmak üzere teblîgât-ı lâzime îfâ ve Sütlüce'de Mahmud Ağa ve Uyûnî mescidleriyle Etyemez'de Çavuş ve Sultan ve Otakçılar'da "Fethiye" Eyüb'de "Münzevî" Câmî-i şerîflerinin cemâ'at-i müslimînin ihtiyâcına ve bazılarının âsâr-ı atıkadan bulunmasına binâen işgâllerinden sarf-ı nazar edildiği anlaşılmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 13 Rebî'ülâhîr sene [1]340 ve fî 14 Kânûn-ı evvel sene [1]337 [14 Aralık 1921]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Refik

Ayvansaray'da Toklu İbrâhim Dede Camii, Silivrikapı'da Bâlâ Dergâhı, Fener'de Tahta Camii ve müştemilatı, Düğmeciler'de Ümmü Sinan Dergâhı, Koska'da Has Odabaşı Hasan Ağa Medresesi, Eyüb'te Nişanca Mustafa Paşa Camii'nin muhacirlerin iskânı için kullanılacakları; Fener'de Nakşidil Vâlide Sultan, Eski Yeni Mahallesi'nde İslam Bey, Ayvansaray'da Korucu Mehmed Çelebi camilerinin ise cami ve mescit ihtiyacından ve eski eser hükmünde olmalarından dolayı muhacir iskânı için işgal edilmelerinden sarfınazar olduğuna dair Dahiliye Nezâreti Teshîl-i İşkân Komisyonu yazısı.

Teshîl-i İşkân ve Medâris [Teshîl-i İşkân Komisyonu]

Umûmî: 51200 Husûsî: 7

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

14 Kânûn-ı evvel sene [13]37 târihli ve 50610/34 numaralı tezkire-i âciziye zeyldir. Makâm-ı Meşihat-i celîlelerini bir a'zâ ile temsîl eylemekte olan Teshîl-i İşkân ve Medâris Komisyonu'nun 28 Şubat sene [1]338 târihinde vukû' bulan ictimâ'ında muhâcirînin teshîl-i iskân ve ibâtelere husûsunda ittihâz eylediği mukarrerât cümlesinden olmak üzere Ayvansaray'da "Toklu İbrâhim Dede Câmî-i şerîfi", Silivrikapı'da kâin "Bâlâ Dergâhı", Fener'de Tahta Minâre'de "Tahta Câmî-i şerîfi ve müştemilatı", Düğmeciler'de "Ümm[ü] Sinan Dergâhı" ile Koska'da "Has Odabaşı Hasan Ağa Medresesi'nin" hemen ve Eyüb civârında "Şeyh Murad Tekkesi'nde" Cuma namazı kılındığı takdîrde Eyüb'de "Nişanca Mustafa Paşa Câmî-i şerîfinin" ba'de't-tahkîk muhâcirîn

iskân olunmak üzere lüzûm-ı işgâlleri ekseriyetle tensîb kılınmış ve Fener'de kilise ittisâlindeki “Nakşidil Vâlide Sultan”, Eski Yeni mahallesinde “İslâm Bey”, Ayvansaray'da “Korucu Mehmed Çelebi Câmi'-i şerîflerinin” âsâr-ı atıkadan olmasına ve civârında edâ-yı salât edebilecek başkaca câmi' ve mescid bulunmamasına binâen işgâllerinden sarf-ı nazar olunması müttefikan tezekkür ve karâr-ı vâki' vechile muktezâsına tevessül edilmiş olduğu husûl-i ma'lûmât zımnında arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 6 Receb sene [1]340, fî 5 Mart sene [1]338 [5 Mart 1922]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Refik

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0066-67

Topkapı Caddesi Pazar Tekkesi'nde muhacir iskân edileceğine dair, Dahiliye Nezâreti Teshil-i İskân Komisyonu yazısı.

Teshil-i İskân Komisyonu

Umûmî: 51234 Husûsî: 11

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Topkapı caddesinde Pazar Tekkesi'nin muhâcirin iskân olunmak üzere zikrullâha mâni' olmayacak aksâmının işgâli komisyon-ı mahsûsunca tensîb ve muktezâsına tevessül kılınmış olduğu husûl-i ma'lûmât zımnında arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 9 Receb sene [1]340 ve fî 8 Mart sene [1]338 [8 Mart 1922]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Refik

1338 yılı Bütçe Kanunu gereğince; memurlara ve muallimlere talep ettikleri takdirde altı aydan iki seneye kadar izin verilebileceğinden, bundan sonra işlerinin başından ayrıldıkları ve resmî işlerin dışında işlerle uğraştıkları anlaşılan memurların uyarılmaları, işine muntazaman devam edemeyeceklerin de izin talebine sevk edilmeleri hakkında Maliye Nezâreti tezkiresinin tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbiâlî Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

16

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Ahîran tasdik-i âliye iktirân eden 27 Şubat sene [1]338 târihli bütçe kararnâmesinin altıncı maddesinde bilumûm devâ'ir-i merkeziyyede müstahdem me'mûrîn-i muvazzafaya ve mu'allimlere kendi arzu ve talepleri üzerine devâ'ir-i âidesinin en büyük âmirinin muvâfakatiyle altı aydan iki seneye kadar me'zûniyet i'tâ edilebileceği musarrah olmasına nazaran ba'dezîn me'mûrîn vakt-i mu'ayyeninde ve sâ'ât-ı mesâ'î esnâsında vazîfesi başında bulunmasının te'mini ve her ne sebeble olur ise olsun az ve çok mevki'-i me'mûriyyetlerinden gaybûbet veya mu'âmelât-ı resmiyyenin gayri işlerle iştigâl ettikleri tahakkuk eden me'mûrîn hakkında her dâirede mer'î usûl ve kavâ'ide tevfikân mu'âmele-i intibâhiyye tatbîk ve icrâsı ve muntazaman devâm

edemeyeceklerin de sâlifü'z-zikr kararname müeddâsı vechile me'zûniyet talebine sevk edilmeleri umûr ve mesâlih-i devletin intizâm-ı cereyanı nokta-i nazarından lâbûd görülmüş olduğu Mâlîye Nezâret-i celîlesinden bâ-tezkire bildirilmiş ve ta'mîmen devâ'ir-i merkeziyyeye teblîgât icrâ edilmiş olmağla Dâire-i celîle-i Fetvâ-penâhilerince de ona göre iktizâsının ifâsı bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Receb sene 1340, fî 8 Mart sene 1338 [8 Mart 1922]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali Fuad

174

İdâre-i âcizîce mu'âmele-i lâzimesi icrâ kılınmış olan işbu tezkire-i sâmiyyenin devâ'ire ba'de'l-irâe hıfzı zımınında Evrâk Müdüriyyeti'ne havâle buyurulması mütevakıf-ı re'[y]-i sâmi-i cenâb-ı Meşîhat-penâhileridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

17 Receb sene 1340 ve fî 16 Mart sene [1]338 [16 Mart 1922]

Bâb-ı Fetvâ Me'mûrîn ve Levâzım Kalemi Hüseyin

Mümtaz şahsiyetlerin cenazelerine tehlil ve tekbir getirmek için davet olunan meşâyih ve dervişlerin uygunsuz kıyafetler giymelerinin önüne geçmek için; cenaze merasimlerinde kullanılmak ve merasim sonrasında iade ve bir tekkede muhafaza edilmek üzere, Evkaf Hazinesince aynı renk ve şekilde yeterli miktarda cübbe alınması hususunun Meclis-i Meşâyihçe görüşülerek bir karar alınması ve bu kararın bildirilmesine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Umûmî: 135485 Husûsî: 27

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşîhat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir

Bazı ekâbir ve e'âzım cenâzelerinde tehlîlât ve tekbîrâtta bulunmak üzere da'vet olunan meşâyih ve dervîşânın ziy ü kıyâfetlerince meşhûd olan perîşânî ve tenevvü' yâr [u] ağıyârın nazar-ı tenkîd ve istihfâflarını celb etmekte ve bu hâl bi-hasebi'l-İslâmiyye te'essür-i tabî'yi da'vet eylemekte olduğundan cenâze merâsimine iştirâk edecek olan meşâyih ve dervîşânın libâs ve kıyâfetlerinin imkân dâiresinde tanzîm ve tensîki vârid-i hâtır-ı âcizî olmakta ve hiç olmazsa bu gibi merâsimde bulundurulacak meşâyih ve dervîşânca isti'mâl ve hitâm-ı merâsimde i'ade ve tensîb buyurulacak bir tekkede muhâfaza olunmak üzere Hazîne-i Evkâf-ı Hümâyûnca aynı renk ve şekilde mikdâr-ı kâfi cübbe tedârîki te'emmül olunmakta ve zaten Meclis-i Meşâyih Ta'lîmâtname'si'nde de cenâze merâsiminde bulunacak meşâyih ve dervîşân hakkında bazı ahkâm ve şerâit münderic bulunduğu ifâde-i vâkı'adan anlaşılmakta olduğundan tensîb-i sâmi-i Meşîhat-penâhilerine iktirân eylediği sûretde keyfiyyetin Meclis-i Meşâyih-i kirâmca te'emmül ve tezekkürüyle bu husûsda ittihâz olunacak kararın sûy-ı âcizîye emr ü inbâsı menût-ı müsâ'ade-i aliyye-i Meşîhat-penâhileridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Receb sene [1]340 ve fî 20 Mart sene [1]338 [20 Mart 1922]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır vekîli Şevkî

Eyüp'te Bahariye Dergâhı'nın bir bölümünde muhacir iskân edilmesi hakkında, komisyon kararının tebliğine dair Dahiliye Nezâreti tezkiresi.

[Varak: 66]

51424 / 16

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Muhâcirînin kesretle vürûduna mebnî Eyüb'de Bahâriye Dergâhı'nın harem, semâ'hâne ve dedegânın bi'l-fi'il ikâmet ettikleri mahaller istisnâ edilmek üzere aksâm ve müstemilât-ı sâ'iresine muhâcirîn iskânı Muhâcirîn Müdiriyyet-i Umûmiyyesi'nde müteşekkil komisyon-ı mahsûsunca takarrur etmiş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 11 Şa'bân sene [1]340, fi 9 Nisan sene [1]338 [9 Nisan 1922]

Dâhiliye Nâzırı nâmına Müsteşar Refik

Davutpaşa'da Beşikcizâde Dergâhı şeyhi Hasan Kâmil Efendi'nin vefatıyla, geride bıraktığı iki zevce ve küçük çocuklarının iskân ve iâşeleri şartıyla yerine niyâbeten tayin edilen oğlu Ali Enver'in; çocukların büyüyüp kendi maişetlerini temin ettiklerinden bahisle, dergâhtan çıkarılmaları için yaptığı başvurunun Meclis-i Meşâyihçe kabul edilip bunların dergâhtan çıkarılmaları ve adı geçene de söz konusu şartın yer almadığı yeni bir berat verilmesi hususunu havi kararın feshedilmesi ve dosyanın bunların maişetlerini temin etmiş olup olmadıkları bakımından tekrar tetkik edilerek yeniden karar alınması hakkında Şûrâ-yı Devlet karar mazbatasının sureti ve bunun tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

Umûmî: 352977 Husûsî: 17

Meclis: 49

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Dâvudpaşa'da kâin Beşikcizâde Dergâh-ı şerîfi meşihatının şeyh-i sâbık Hasan Kâmil Efendi'nin hîn-i vefâtında mahdûmlarının te'mîn-i ma'îşet etmelerine ve zevcelerinin tezevvücüne kadar dergâh-ı mezkûrda iskân edilmek üzere üvey mahdûmu Ali Enver Efendi'ye bi'n-niyâbe tevcîh olunduğu hâlde ahîran mezkûr meşihatın mûmâ-ileyhe asâleten tevcîhiyle kendilerinin dergâhdan ihrâclarına Meclis-i Meşâyihçe karar verilmiş olduğundan bahisle bazı ifâdeyi havî Emîne Hanım tarafından verilen arzuhâl Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle müsted'iyenin ve çocuklarının reşid ve ma'îşetlerini te'mîn etmiş oldukları anlaşılmadan dergâhdan ihrâcları hakkında karar ittihâzı doğru olmadığından karâr-ı ahîrin feshiyle tarafeynin iddi'aları ve bu bâbdaki dosya mündericâtı tamamıyla tedkik edilerek yeniden bir karar i'tâsı lüzûmunun meclis-i mezkûra tebliğine dâir Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nden i'tâ olunan mazbatanın sûreti leffen savb-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine tesyâr kılınmağla iktizâsının îfâ buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

13 Receb sene 1340, fi 12 Mart sene 1338 [12 Mart 1922]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali Fuad

Bâbîâlî Sadâret-i uzmâ Mektûbî Kalemi

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 162 numaralı mazbatasî sûretidir.

Dâvudpaşa'da kâin Beşikçizâde Dergâh-ı şerîfi meşîhatinin şeyh-i sâbık Hasan Kâmil Efendi merhûmun hîn-i vefâtında mahdûmlarının te'mîn-i ma'îşet etmelerine ve zevcelerinin tezevvücüne kadar dergâh-ı mezkûrda iskân edilmek üzere üvey mahdûmu Ali Enver Efendi'ye bi'n-niyâbe tevcih edilmiş ve kendisi el-ân zâtü'z-zevc olmayıp mahdûmları dahi te'mîn-i ma'îşet edememiş oldukları hâlde ahîran mürâca'at-ı vâkı'ası üzerine mezkûr meşîhat cihetinin mûmâ-ileyh Ali Enver Efendi'ye asâleten tevcih edilerek kendilerinin dergâh-ı mezkûrdan ihrâclarına Meclis-i Meşâyihce karar verilmiş olduğundan ve bu kararın mağdûriyetlerini intâc edeceğinden bahisle bazı ifâdeyi hâvî mûmâ-ileyh şeyh Hasan Kâmil Efendi'nin zevcesi Emine Hanım tarafından bi't-takdîm Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan arzuhâl ile Ali Enver Efendi ve mûmâ-ileyh Emine Hanım taraflarından doğrudan doğruya i'tâ olunan arzuhâller ve bi'l-muhâbere Meclis-i Meşâyih'ten yazılan derkenârın dosyasının irsâline dâir Makâm-ı Meşîhat'ten vârid olan 5 Şubat sene [1]338 târih ve üç adedli tezkire-i cevâbiyye ve melfûfları mülkiyye ve Ma'ârif Dâiresi'nde kırâet olundu.

Mezkûr derkenârda mukaddemâ dergâh-ı mezkûr meşîhatinin hîn-i inhilâlinde şeyh-i müteveffânın iki zevce-i metrûkeleriyle ol vakit sagîr bulunan üç nefer mahdûmlarının ve bir kerîmesinin dergâh-ı mezkûrda iskân ve i'âşeleri berât-ı âlîye derc edilmiş ise de sığâr-ı mezbûre el-yevm sinn-i rüşde vâsıl olarak biri doktor diğeri zâbıta ve biri de ticâretle meşgûl olarak ma'îşetlerini te'mîn etmiş oldukları gibi ayrıca îrâd ve akâr sâhibi bulunduklarından ve mûmâ-ileyhimin vâlideleri olup dergâh-ı mezkûr şeyhi Enver Efendi'ye üvey bulunan müsted'îyye-i mûmâ-ileyhânın emr-i iskân ve i'âşesi de kendinden mütevellid mûmâ-ileyhim mahdûmlarına âid bulunmasından dolayı dergâhdan çıkarılması Şeyh Enver Efendi tarafından istid'â olunması üzerine icrâ kılınan tahkîkât neticesinde şeyh-i mûmâ-ileyhin istid'âsı mündericâtı mukârin-i hakîkat ve muvâfık-ı şart-ı vâkıf olduğu anlaşılmış ve diğ. üvey vâlidesiyle kız karındaşını dergâhda iskân ve i'âşe edeceğine mûmâ-ileyh Şeyh Enver Efendi ta'ahhüd eylemiş olmasına ve mu'ayyenât ve muhassasâtı kalil bulunan dergâh-ı mezkûrun küşâdıyla eyyâm-ı mahsûsasında zikrullâh îfâ ve da'avât-ı hazret-i pâdişâhiye muvâzabet ve it'âm-ı fukarâ bu sûretle kâbil olabilip müsted'îyye-i mezbûre ve mahdûmlarının emr-i ma'îşetleri de taht-ı te'minde olarak dergâhla alâkaları kalmamasına binâen tahliyeleri ve mûmâ-ileyh Şeyh Ali Enver Efendi'nin yedinde bulunan berâtındaki mûmâ-ileyhimin iskân ve i'âşelerine âid kaydın ihrâcıyla bilâ-kayd u şart müceddeden berât-ı âlî i'tâsı tensîb olunup keyfiyyetin tasvîb-i âlî-i Meşîhat-penâhiye iktirân eylediği ve ol vechile icâbı icrâ kılındığı gösterilmiştir.

Müsted'îyye-i mûmâ-ileyhâ Emine Hanım'ın tehhül etmemiş olduğu ve mahdumlarından ve Meclis-i Meşâyih derkenârında doktor denilen Osman Nûrî Efendi'nin emrâz-ı akliyyeye mübtelâ olarak hastahânedede bulunduğu ve ticâretle meşgûl denilen Bekir Sıdkı Efendi'nin Dâvudpaşa Sultanîsi sekizinci sınıf talebesinden idiği evrâk miyânındaki ilmühaberden anlaşılmış ve mezkûr ilmühaberde müteveffâ Şeyh Hasan Kâmil Efendi'nin on altı yaşında mahdûmu olup el-yevm ber-hayât bulunduğu beyân edilen Mehmed Emin Abdullah Efendi'den sâlifü'z-zikr derkenârda hiç bahsedilmemiştir.

İcâbı teemmül olundu. Müsted'îye Emine Hanım'ın çocuklarının reşid ve ma'îşetlerini te'mîn etmiş oldukları anlaşılmadan mûmâ-ileyhânın ve çocuklarının dergâh-ı mezkûrda ikâmetleri hakkındaki karar-ı aslînin lağvıyla ihrâcları hakkında karar ittihâzı doğru olmadığından karar-ı

ahîrin feshiyle tarafeynin iddi'aları ve dosya mündericâtı tamamıyla tedkik edilerek yeniden karar ittihâzı lüzûmunun Meclis-i Meşâyih riyâsetine li-ecli't-tebliğ makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhîye havâlesi tezekkür kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 10 Receb sene 1340, fî 9 Mart sene 1338 [9 Mart 1922]

Sadâret Mektûbî Kalemi Müdürî Sûrûrî

Muhyiddin

İslam dinine ait meselelerle ilgili yazı ve makalelerin Tedkik-i Müellefat-ı Şer'iyye Heyetinden izin alınmadan yayınlanmaması; aksine hareket edenlerin Ceza Kanunu'nun ilgili maddesi gereğince cezalandırılmaları hakkında Meclis-i Vükelâ kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

35

Taraf-ı âlî-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Diyânet-i İslâmiyye'ye müte'allık mebâhis ve makâlâtın Tedkik-i Mü'ellefat-ı Şer'iyye Hey'eti'nin müsâ'adesi istihsâl olunmaksızın neşredilmemesi ve hilâfında hareket eden muharrir ve tâlibler haklarında Kânûn-ı Cezâ'nın doksan dokuzuncu maddesinin üçüncü zeyli ahkâmının tatbiki husûslarına Adliye Nezâret-i celîlesinin iş'ârı üzerine Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ kararıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allık buyurularak Nezâret-i müşârun-ileyhâ ile Dâhiliye Nezâret-i celîlesine tebliğât icrâ edilmiştir. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 23 Şevvâl sene [1]340, fî 20 Haziran sene [1]338 [19 Haziran 1922]

Sadrazam nâmına

Müsteşar Ali Fuad

Şûrâ-yı Devletin, memura doktor raporu bulunmak şartıyla iki seneye kadar sıhî izin verilmesi hakkındaki kararı ile 1338 yılı Bütçe Kararnamesi'nin memurlara istekleri halinde altı aydan iki yıla kadar ücretli izin verilebilmesi hususundaki 6. maddesinin birlikte ele alınması neticesinde; sıhî sebeplerle ilk defa ve temdiden verilecek izinlerin beş ay ile sınırlı tutulup beş aydan fazla süreli izinler için söz konusu maddeye göre işlem yapılması hakkında Meclis-i Vükelâ kararının tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

36

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Esbâb-ı sıhhiyyeye binâen me'zûniyet almak isteyen me'mûra hastalığı kâbil-i tedâvî olduğu hakkında etibbâ tarafından verilecek rapor ile iki seneye kadar me'zûniyet verilebileceği Şûrâ-yı Devlet'in 8 Nisan sene [1]328 târihinde ta'mîmen tebliğ olunan kararı iktizâsından ise de üç yüz otuz sekiz senesi bütçe kararnâmesinin altıncı maddesi mücebince me'mûrın altı aydan iki seneye kadar tam ma'âş ve nisf tahsîsât-ı fevka'l-âde almak sûretiyle me'zûniyet talebinde muhtâr

bırakıldıklarına nazaran sâlifü'l-bahs Şûrâ-yı Devlet kararının esbâb-ı sıhhiyyeden mütevellid ve altı aydan dûn me'zûniyetlere hasrı ile ondan fazla müddet için kararnâme-i mezkûra tevfikân me'mûrînin me'zûniyet talebine sevkleri muvâfık olacağından bahisle istifsârı hâvî Mâliye Nezâreti vekâlet-i celîlesinden vârid olan tezkire Meclis-i Vükelâ'da lede'l-mütâla'a hastalık sebebiyle bidâyeten ve temdîden verilecek me'zûniyet müddetinin beş aya hasrı ve bundan ziyâde me'zûniyet talebinde bulunanlar hakkında ber-vech-i iş'âr bütce kararnâmesinin altıncı maddesi mücebince mu'âmele îfâsı muvâfık görüldüğünden o vechile icrâ-yı îcâbının devâ'ire ta'mîmen teblîği tezekkür ve îcâbı icrâ olunmağla Dâire-i celîle-i İlmiyyece de ona göre iktizâsının îfâ buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

27 Şevvâl sene [1]340 ve 24 Haziran sene [1]338 [23 Haziran 1922]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali Fuad

Mahkeme-i Evkâf kâtiplerinden Hafız Mehmed Efendi'nin son çıkan kararname gereğince emekliye sevk edilmesi üzerine; yerine Meclis-i Meşâyih kâtiplerinden Hasan Şinâsî Efendi'nin onun yerine de Bâb-ı Fetvâ kâtiplerinden Celâleddin Efendi'nin ve Mahkeme-i Evkâfta icrâ kılınan teselsül neticesinde münhal kalan vazîfeye de Ders Vekâleti Kalemî kâtiplerinden olup muvakkaten Meclis-i Mesâhif-i Şerîfe ve Tedkîk-i Müellefat-ı Şer'iyye Kaleminde görevli Hasan Hilmi Efendi'nin naklen tayinine dair, Bâb-ı Fetva Memurun Kalemî Müdüriyetince Meşihat makamına sunulan arz ve çıkan onay.

[Varak: 67]

Bâb-ı Fetvâ Me'mûrîn Kalemî Müdüriyeti

Aded: 92

Huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Bu kerre mevki'-i tatbîke vaz' olunan kararnâme mücebince Mahkeme-i Evkâf-ı Hümayûn ke-tebesinden sekiz yüz gurus ma'âşlı Hâfız Mehmed Efendi'nin tekâ'üde sevk edilmiş olmasına mebnî inhilâl eden vazîfe-i mezkûreye Meclis-i Meşâyih ketebesinden Hasan Şinâsî ve onun yerine idâre-i âcizî kalemî ketebesinden Celâleddin ve mahkeme-i mezkûrede icrâ kılınan teselsül neticesinde münhal kalmış olan altı yüz gurus ma'âşlı vazîfeye dahi Ders Vekâleti Kalemî ketebesinden olup muvakkaten Meclis-i Mesâhif-i Şerîfe ve Tedkîk-i Müellefat-ı Şer'iyye Kalemî'nde müstahdem Hasan Hilmi efendilerin naklen ta'yînleri şifâhen şeref-telakkî olunan emr ü irâde-i aliyye-i Fetvâ-penâhîleri iktizâ-yı âlisinden olmağla icrâ-yı îcâbı zımında işbu müzekkire-i dâ'iyânemin işâret-i aliyye-i veliyyü'n-ni'âmîleriyle tevşîh buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 29 Temmuz sene [1]338 [29 Temmuz 1922]

Bâb-ı Fetvâ Me'mûrîn Kalemî Müdüriyeti ed-dâ'î Hüsnü

143

Görüldükden sonra Ders Vekâleti ve Tedkîk-i Mü'ellefat Riyâset-i aliyyeleriyle Sicil Kalemî'ne gönderilmek üzere Meclis-i Meşâyih riyâset-i aliyyesine takdîm kılındı.

Fî 29 Temmuz sene [1]338 [29 Temmuz 1922]

Bâb-ı Fetvâ Me'mûrîn kalemî Müdüriyeti Hüsnü

Tevcih-i Cihât Nizamnamesi ve Meclis-i Meşâyiğ Nizamnamesi birlikte değerlendirildiğinde, tekke ve zaviyelerdeki tüm görevlilerin tayin ve azillerinin Meclis-i Meşâyihe ait olduğu ancak vakfiyelerinde mescit ve cami olarak kayıtlı olup daha sonra tekkeye çevrilmiş olan yapılardan tekkelik sınıfına geçirilmiş olanların dışındakilere ait cihetlerin Şûrâ-yı Evkaf tarafından tevcih edilmesi lazım geldiği hakkındaki Şûrâ-yı Devlet kararına ait mazbata suretleri ve bunların tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbîâlî Mektûbî Kalemi

57

Taraf-ı âli-i hazret-i Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Bilumûm cihâtın tevcihi nizâmât-ı mahsûsa ahkâmına tevfiķan Şûrâ-yı Evkâfca icrâ edilmekde iken Meclis-i Meşâyiğ hakkında mevki'-i tatbîke vaz' olunan nizâmnâmenin dokuzuncu maddesinde tevliyetden mâ'adâ tekâyâ ve zevâyâya âid bilumûm cihât-ı ilmiyye ve bedeniyyenin tevcih ve ref'i ve tâliblerinin icrâ-yı imtîhânı meclis-i mezkûra tefvîz kılınmış olduğundan bahisle keyfiyyetin Şûrâ-yı Devletce tedkîk ve tefsîri lüzûmuna dâir Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden vârid olan tezkire Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havâle bu bâbda Tanzîmât Dâiresi'yle hey'et-i umûmiyyesinden i'tâ kılınan mazbataların sûretleri leffen savb-ı âli-i Fetvâ-penâhîlerine isrâ ve nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîgât icrâ kılınmağla iktizâsının îfâ buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Muharrem sene [1]341 ve fî 7 Eylûl sene [1]338 [3 Eylûl 1922]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali Fuad

[01779_0001_0068]

Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi'nin 477 numaralı mazbatasının sûretidir.

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 21 Mart sene [1]338 târihli ve 135500/43 numaralı tezkiresi Tanzîmât Dâiresi'nde kırâet olundu. Mezkûr tezkirede Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti teşkilâtı ve her şu'be-i idârenin tefrîk-i vezâifi hakkındaki nizâmnâmenin beşinci maddesinde cihâtın tevcihi mu'âmelâtının Şûrâ-yı Evkâf'a âidiyeti ta'yîn ve tasrîh edilmekde ve mer'iyet-i ahkâmına 23 Temmuz sene [1]329 târihinde irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî şeref-sudûr buyurulan nizâmnâme mücebince meşihat ve zâviyedârlık ve imâmet ve müezzinlik ve sâ'ire gibi bilumûm cihâtın tevcihi Şûrâ-yı Evkâfca icrâ olunmakda iken Meclis-i Meşâyiğ hakkında mevki'-i tatbîke vaz' olunan nizâmnâmenin dokuzuncu maddesinde tevliyetden mâ'adâ tekâyâ ve zevâyâya âid bilumûm cihât-ı ilmiyye ve bedeniyyenin tevcih ve ref'i ve tâliblerinin icrâ-yı imtîhânı meclis-i müşârun-ileyhe tefvîz kılınmış olup ancak kadîmen câmi' veya mescid olduğu hâlde mürûr-ı zamân ve tekallüb-i dühûr ve eyyâm ile vâkıflarının maksad ve şartları hilâfına vaz'-ı kadîm ve asılları tağyîr ve tebdîl edilerek tekkeye tahvîl olunmuş olan cevâmî' ve mesâcid-i münîfedeki meşihat cihetlerinden mâ'adâ imâmet ve hitâbet ve müezzinlik ve kayyımlik gibi hidemât-ı asliyyenin Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi ahkâmına tevfiķan Şûrâ-yı Evkâfca tevcihi hükm ü nizâma muvâfık olacağı mütâlâ'a kılınmakda olduğundan bahis ile keyfiyyetin Şûrâ-yı Devletce tedkîk ve tefsîri lüzûmu Şûrâ-yı Evkâf'ın mütâlâ'anâmesine atfen dermiyân kılınmıştır.

İcâbı teemmül olundu. Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'nin dördüncü maddesinde "Hitâbet ve imâmet ve müderrislik ve kayyımlik ve meşîhat ve kürsî şeyhliği ve enbiyâ-i izâm hazerâtının türbedârlığı ve Haremeyn-i Şerîfeyn ve Beytü'l-Makdis hademeliği ile tevliyet ve zâviyedârlık cihetleri berât-ı âlî ile ve mâ'adâ cihât-ı ilmiyye Evkâf Nezâretince verilecek bir vesîka-i resmîye ile ve berâta muhtâc olmayan cihât-ı bedenîyye dahi kezâlik Evkâf Nezâretince veya nezâret nâmına mahallî evkâf idârelerince verilecek vesâik ile tasarruf olunur." ve Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesinin dokuzuncu maddesinde "Tevliyet müstesnâ olmak üzere tekâyâ ve zevâyâya âid bilumûm cihât-ı ilmiyye ve bedenîyyenin tevcih ve ref'i ve tâliblerin icrâ-yı imtihânı ve evrâk-ı imtihâniyyelerinin tedkîki hakkında 2 Ramazan sene 1331 ve 23 Temmuz sene [1]329 târihli Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'yle Şûrâ-yı Evkâf'a ve evkâf idârelerine mevdû' vezâif İstanbul'da Meclis-i Meşâyih ve taşrada Encümen-i Meşâyih tarafından nizâmnâme-i mezkûr ahkâmına tevfiқан ifâ olunur." denmekde olduğuna ve aslen câmi' veya mescid iken bilâhare tekkeye tahvîl edildikleri anlaşılan ve vakfiyelerinde câmi' veya mescid olmak üzere mukayyed bulunan mebnînin vakfiyeye muhâlif olan tarz-ı isti'mâlleri mâhiyetlerini tağyîr edemeyeceğine mebnî bu nev' mebnîye müte'allık cihâtdan tekkelik sınıfına müretteb olanların gayrisi vakfiyelerinde muharrer mâhiyetleri mücebince Tevcîh-i Cihât Nizâmnâmesi'ne tevfiқан Şûrâ-yı Evkâf tarafından tevcih edilmek lâzım gelir. Keyfiyyetin bu sûretle nezâret-i müşârun-ileyhâya tebliği tezekkür ve bir kerre de hey'et-i umûmiyyece tedkîki tensîb kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 23 Zilkâ'de sene 1340 ve fî 19 Temmuz sene [1]338 [18 Temmuz 1922]

Hey'et-i umûmiyyeden yazılan zeylin sûretidir.

Tanzîmât Dâiresi'nin işbu mazbatası hey'et-i umûmiyyede kırâet olundu. İktizâsı lede't-teemmül hey'etden bir zât cânibinden Meclis-i Meşâyih hakkındaki nizâmnâme mücebince tevliyetden mâ'adâ tekâyâ ve zevâyâya âid bilumûm cihât-ı ilmiyye ve bedenîyyenin tevcihi ve ref'i meclis-i mezkûra mevdû' olmasına nazaran kadîmen câmi' veya mescid iken mürûr-ı zamân ile tekkeye tahvîl kılınan cevâmî' ve mesâciddeki imâmet ve hitâbet ve müezzin ve kayyımlik gibi hidemâtın Meclis-i Meşâyihce tasdîki lâzım geleceği dermiyân kılınmış ise de evkâfın nev' [varak: 68] ve mâhiyeti vakıfnâmeler mündericâtından anlaşılacağına ve bu kabîl mebnînin vakıfnâmeleri mücebince vaz'ıyyet-i asliyyelerini muhâfaza etmekte olduğuna mebnî dâire-i müşârun-ileyhâca müttehaz karar ekseriyetle musîb ve nizâmnâme-i mezkûr hükmüne muvâfık görülmüş olmağla ona göre Makâm-ı Vâlâ-yı Meşîhat-penâhî ile Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti'ne tebliğât ifâsı tezekkür kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Muharrem sene [1]341 ve fî 2 Eylül sene [1]338 [1 Eylül 1922]

Mukâbele olundu.

Okunamadı. Muammer

Aslına mutâbıkdır. Mektûbî Kalemi Müdiri Sürûri

Geçici iç borçlanma senetlerinin kati senetlerle mübadelesine başlandığından; nezâretlerdeki memurlar tarafından görevleri gereğince kefalet karşılığında verilmiş olan geçici senetlerin, gazetelerle ilan edilen şartlar çerçevesinde kati senetlerle mübadele edilmesi hususunun ilgililere emir buyurulmasına dair Maliye Nezâreti tezkiresi.

Mâliye Nezâreti Düyûn-ı Umûmiyye Mu‘âmelât-ı Nakdiyye Müdîriyyeti

Umûmî. 1540 Husûsî: 396

20 Temmuz sene [1]338 [20 Temmuz 1922]

Huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Ma‘rûz-ı bende-i dîrîneleridir

İstikrâz-ı dâhilî senedât-ı muvakkatesinin tahvîlât-ı kat‘iyye ile mübâdelesine mübâşeret olunduğundan nezâret-i celîleleri me‘mûrîni tarafından me‘mûriyetlerine müte‘allık kefâlet mukâbili i‘tâ edilen tahvîlât-ı mebhûse senedât-ı muvakkatesinin ol bâbda evrâk-ı havâdisde münteşir i‘lândaki şerâit dâiresinde senedât-ı kat‘iyye ile mübâdele edilmesinin îcâb edenlere emr ü havâle buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Mâliye Nâzırı vekîli nâmına Müsteşar İrfan RızâRızâ

Sultan Selim Camii civarında Baş Mahalle’de Şeyh İsmet Efendi Dergâhı Meşihatine, Meclis-i Meşâyihçe Ali Haydar Efendi’nin tayinine yapılan itirazlar üzerine gerçekleşen görüşmeler neticesinde, Meclisin kararının yerinde bulunduğu hakkında, Şûrâ-yı Devlet kararına ait mazbata suretleri ve bunların tebliğine dair Sadâret tezkiresi.

Bâbiâlî Sadâret-i uzmâ Mektûbî [Kalemi]

61

Taraf-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhiye

Ma‘rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Şeyh İsmet Efendi Dergâhı meşihat cihetinin tevcîhi hakkında Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma‘ârif Dâiresi’nden mu‘tâ mazbatanın tebliği üzerine Meclis-i Meşâyihçe ittihâz olunan karara i‘tirâzen alâkadârândan bazıları tarafından verilen arzuhâl Şûrâ-yı müşârun-ileyhâya lede’l-havâle bu bâbda dâire-i mezkûre ile hey’et-i umûmiyyeden tanzîm olunan mazbataların sûretleri evrâk-ı müteferri‘a ile taraf-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine tesyâr kılınmakla iktizâsının îfâ buyurulması bâbında emr ü irâde hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 2 Muharrem sene [1]341 ve fî 18 Eylûl sene [1]338 [25 Ağustos 1922]

Sadrazam nâmına Müsteşar Ali Fuad

[01779_0001_0069-70]

Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Ma‘ârif Dâiresi’nin 483 numaralı mazbata sûretidir. Şeyh İsmet Efendi Dergâhı meşihat cihetinin bilâ-sebeb uhdesinden ref edildiğinden şikâyeti hâvî Ni‘metullah ve evlâd-ı v[â]kıfdan bulunduğu cihetle meşihatın uhdesine tevcîhi talebini mutazammın Sıddîk efendiler tarafından mukaddemâ vukû’ bulan müsted‘âyât üzerine Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti’nden alınan tezkire-i cevâbiyyede meşihat-i mezkûreye Şeyh İsmet Efendi’nin

hulefâsından, bulunmadığı hâlde hulefâ-yı hulefâsından birinin intihâb-ı dervîşâna ta'yini meşrût olup mûmâ-ileyh Ni'metullah Efendi eğer ki Şeyh İsmet Efendi'nin hulefâsından ise de tevcîh-i vâkı'ın intihâb-ı dervîşâna olmadığı dergâh-ı mezkûrda ikâmet etmemekle beraber icrâ-yı âyîne riyâset etmediği ve hazînece ta'âmiye nâmıyla muhassas mebâliği olduğu hâlde it'âm-ı ta'âm olunmadığı ve dergâhı bahçıvan olarak bulundurduğu bir hristiyanın idâresine terk ettiği anlaşılmasına ve ahvâl-i mesrûde tebdîl-i meşîhati müstelzim görülmesine mebnî meşîhat-i mezkûre uhdesinden ref' olunarak Şeyh Mustafa Hâkî Efendi'ye tevcîh olduğu ve müsted'ilerden Sıddîk Efendi evlâd-ı vâkıfdan ise de cihet-i mezkûre evlâda meşrût olmadığından taleb-i vâkı'ı muhakk bulunmadığı ve Makâm-ı Meşîhat-i ulyâdan vârid olan tezkireye melfûf Meclis-i Meşâyih'in 28 Teşrîn-i evvel sene [13]34 târihli müzekkiresinde Şeyh İsmet Efendi'nin şerâit-i vakfiyyesini mutazammın olan bin iki yüz doksan bir târihli i'lâm-ı şer'î mücebine vâkıf-ı mûmâ-ileyh İsmet Efendi ile mahdûmu Abdullah Bahâ'eddin Efendi'den sonra meşîhat cihetinin mürîdânı taraflarından müntahab kendi hulefâsından bir zâta meşrût olmasına nazaran ber-mûceb-i vakfiyye dergâh-ı mezkûrun şeyhi olan Ahmed Ni'metullah Efendi uhdesinden meşîhat cihetinin ref'i hakkında Şûrâ-yı Evkâfa ittihâz edilen karar iki türlü esbâb-ı mûcibeye müstenid olup birisi cihetin hîn-i tevcîhinde ber-mûceb-i vakf[iyye] mürîdânın intihâbı hakkındaki şart-ı vâkıfın ihmâl edilmiş olmasıyla mu'âmele-i resmiyyeye ve diğeri ise ba'de't-tevcîh Ni'metullah Efendi'den cihâtın ref'ini müstelzim olduğu gösterilen ahv[â]l-i şahsiyyeye âid bulunduğundan mu'âmele-i resmiyyede intihâbın icrâsıyla intihâbnâmenin ahz olunmaması, vakfiyeten cihetin ref'ini müstelzim olmayıp mürîdânın intihâblarıyla mürâca'atıyla mûmâ-ileyhimi intihâb eyledikleri hâlde nâkıs kalan mu'âmele-i resmiyyenin ikmâliyle cihetin kemâ-kân uhdesinde ibkâsını îcâb edeceği ve ancak intihâb etmedikleri sûretle cihetin ref'i lâzım geleceği ve ahvâl-i şahsiyyeye âid esbâba gelince bunlar da mûmâ-ileyhin yalnız haftada bir gün dergâhda îfâ-yı vazîfe ederek başka mahalde sâkin olması ve dergâhda bir hristiyanı iskân eylemesi ve kisve-i meşâyihî iksâ ve it'âm-ı ta'âm etmemesi keyfiyyetlerinden ibâret olarak vakfiyede usûl-i tarîkatin hangi zamanlarda îfâ edileceğine dâir bir sarâhat olmadığından mûmâ-ileyhin eslâfı zamanında mine'l-kadîm cereyân eden te'âmül ve âdetin tahkîki ile ona göre îfâ-yı mu'âmele etmek muktezî bulunduğu hâlde bu husûsa dâir tahkîkât-ı lâzime îfâ edilmediği ve bir çok tekâyâ ve zevâyâda haftada yalnız birer gün yahud birer gece icrâ-yı âyîn mu'tad ve mûte'âmil bulunduğu cihetle mücerred bir haftada bir gün usûl-i tarîkatin îfâ edilmekte olması cihetiyle ref'ini müstelzim [istilzâm] edecek mâhiyetde olmadığı gibi i'lâm-ı şer'î mücebine dergâhın süknâsı vâkıfın zevcesine meşrût olmağla Ni'metullah Efendi'nin başka mahalde sâkin olmasından dolayı mes'ûl olamayacağı ve dergâh derûnunda iskân eylediği hristiyan ise bu husûsa dâir evrâkın tedkikinden anlaşıldığı üzere mine'l-kadîm bahçıvanlık ile bahçıvana mahsûs odada ikâmet etmekte olduğundan bu husûsun dahi ref-i ciheti istilzâm etmemekle beraber kisve-i meşâyihî iktisâ etmek âdât-ı müstahseneden olup bu âdâtın terki örfe ve âdeten sırrı İslâm'da bulunmadıkça azl gibi bir cezâyı müstelzim bulunmadığı ve dergâhlarda verilmekte olan ta'âmiyelerin sükkeri kırk elli gurusu gibi pek dün kısımları [kıymetleri] olup bunların dergâh şeyhleriyle âilelerinin ve dergâhlarda ikâmet eden mahdûdü'l-mikdâr hademe ve dervişlerin ta'âmiyelerine hâs olduğu ve ale'l-umûm dergâhlara mürâca'at edecek fukarâ nâmına olmadığı anlaşılmasıyla [varak: 69] meşâyihin it'âm edecekleri zevât-ı mahsûsaya it'âm-ı ta'âma mukâbil mürsil parasını vermeleri tecvîz edildiği sûretde mûmâ-ileyh Ni'metullah Efendi'nin ta'âmiye bedelini nakden itâ olduğuna dâir iddi'ası tahakkuk edince bu husûsda dahi mes'ûl olamaması

icâb edip ancak ta'âmiye parasının aynen tevdi'i tecvîz edilmediği sûrette dahi evveleminde tenbîhât-ı mukteziyyenin îfâsı icâb edeceğinden kezâlik defaten azli cihetine gidilmesinin musîb olmadığı ve binâen-aleyh tevcihe âid mu'âmele-i resmiyyenin ikmâli husûsunda ber-mûceb-i vakfiyye mürîdân cânibinden intihâb edilmediği sûrette mûmâ-ileyh hakkındaki mu'âmele-i tevcihiyyenin keen lem yekûn addi yahud intihâb edilip Tevcih-i Cihât Nizâmnâmesi'nin ellinci ve Meclis-i Meşâyih Nizâmnâmesi'nin on üçüncü maddelerinde gösterilen ta'lîmât-nâmeler dâiresinde vukû' bulacak ihtârât-ı resmiyyeye tatbîk-i hareket etmediği sûrette meşihat cihetinin ref'i icâb edeceği ve meşihat-i mezkûre vâkıf İsmet Efendi ile mahdûmu Abdullah Bahâ'eddin Efendi'den sonra mürîdânın intihâbıyla kendi hulefâsına meşrû olup vâkıfın ve mahdûmu Abdullah Bahâ'eddin Efendi'nin vefâtlarından sonra vâkıfın hulefâsının mevcûdiyetleri ve vâkıfın diğer mahdûmu Mehmed Sıddîk Efendi'ye tevcihi husûsunun babadan kalma postnişinlik hakkındaki ahkâm-ı nizâmiyyenin tatbikine mâni' olmakda iken el-yevm vâkıfın yegâne halîfesi bulunan Ni'metullah Efendi'den cihetin ref'iyle vâkıfın kendi halîfesi münkarız olacağından sûret-i mutlakada Tarikat-i Nakşibendiyye-i Hâlidîyye'den bir zâta tevcihi, sıra gelince mürîdânın intihâbı hâlinde mezkûr ahkâm-ı nizâmiyyeye tevfiikan vâkıfın mahdûmu Mehmed Sıddîk Efendi'ye tevcihi muktezî bulunmağa Mustafa Hâkî Efendi'ye meşihat cihetinin tevcihi muhâlif-i nizâm görüldüğünden Ahmed Ni'metullah Efendi hakkındaki tevcihde ber-mûceb-i şart-ı vâkıf mürîdânın intihâbı resmen tahkîk [tahakkuk] etmediği ve bilâhare Mustafa Hâkî Efendi hakkındaki tevcihde dahi mürîdânın intihâbnâmesi bulunmamakla beraber vâkıfın kendi hulefâsı ve Meclis-i Meşâyih'te isbât-ı iktidâr ve ehliyyet eden mahdûmu mevcûd olmağa şart-ı vâkıfa [ve] ahkâm-ı nizâmiyyeye muhâlif idiği cihetle evvelen ve sâniyen vukû' bulan tevcih mu'âmelelerinin keen lem yekûn addiyle şart-ı vâkıfa ve ahkâm-ı mezkûreye tatbikan ve müceddeden meşihat-i mezkûrenin müstahıkk olan zâta tevcihi lâzım geleceği dermiyân kılınmış ve tanzim ve takdîm kılınan 5 Mart sene [1]335 târihli mazbatada Meclis-i Meşâyih'in mütâlâ'a-i vâkı'ası muvâfık-ı usûl ve nizâm görüldükten cihet-i mezkûrenin Ni'metullah Efendi'den ref'iyle Hâkî Efendi'ye tevcihi hakkında Şûrâ-yı Evkâfca müttehas kararın feshiyle ahkâm-ı vakıfnâme ile usûl ve nizâmına tevfiikan ıslâh-ı mu'âmele olunmak üzere işin el-yevm merci'-i tedkiki olan Meclis-i Meşâyih'e tevdi'i tezekkür kılındı. Mazbata-i mezkûrenin bâ-tezkire-i sâmiyye tevdi'i üzerine Meclis-i Meşâyihce müttehas 3 Kânûn-ı sâni sene [13]36 târihli karara i'tirâzen mûmâ-ileyhimâ Sıddîk ve Ni'metullah efendiler tarafından bi't-takdîm Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan arzuhâller ile Meclis-i Meşâyih'in kararnâme-i ahîri sûret-i musaddakası ve evrâk-ı müteferri'a-i sâ'ire med'uvven hâzır bulunan Meclis-i Meşâyih a'zâsından Şeyh Ahmed Remzî ve Siret efendilerden izâhât-ı lâzime alınarak Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nde tedkik olundu.

Meclis-i Meşâyih'in ânîfü'z-zikr 3 Kânûn-ı sâni sene [13]36 târihli kararnâmesinde Şûrâ-yı Devlet mazbatasının hîn-i tedkikinde Hoca Ali Haydar Efendi tarafından mu'tâ arzuhâlde kendisinin vâkıf İsmet Efendi silsile-i tarikatinden müstahlef ve cihet-i meşihate ehil olduğundan ve şart-ı vâkıf mûcebince silsile-i mezkûre hulefâ ve mürîdânı tarafından müntahab bulunduğundan bahisle meşihatın uhdesine tevcihi istid'â olunmakla vâkıfın kendinden sonra hulefâsına şart etmiş olduğu vakfiyesinde musarrah bulunan cihet-i meşihatın vâkıfın halîfesi mevcûd iken hulefâ-i hulefâsına tefvîz olunup olunamayacağının bi'l-istiftâ sâdır olan muktezâ-yı şer' de "Örf-i câriye nazaran vâkıf-ı mûmâ-ileyhe mensûb bizzât halîfeleri mevcûd iken halîfelerinin halîfelerinden birinin dahi mezkûr cihet-i meşihati iddi'âya salâhiyeti vardır ve vâkıf İsmet Efendi dergâhının meşihatine ber-mûceb-i şart-ı vâkıf mûmâ-ileyhe mensûb olan mürîdân ile hulefâdan ekserîsi

bizzât halîfeleriyle halîfelerinin halîfelerinden herhangi tezvîrden sâlim olmak şartıyla intihâb ederlerse önce cihet-i meşîhate müstahıkk olur” cevâbı verilmiş ve mücebince intihâbın icrâ olunacağı i’lân edilmiş olduğundan yevm-i mu’ayyende vürûd eden müntahiblerin intihâbnâmeleri alındıktan ve yekdiğerine şehâdetleri ile zâtları hakkında ta’ayyün ettikten sonra ferden ferdâ ifâdeleri istimâ’ olunmak sûretiyle icrâ kılınan netîce-i intihâbda tâliblerden Ni’metullah Efendi sâlifü’z-zikr muktezânın sudûrundan evvel bir kıt’a intihâbnâme getirmiş ise müntahibleri İsmet Efendi’ye silsile-i tarîkine mensûb olmadıkları gibi intihâb-ı ahîre de iştirâk etmemiş ve Sıddîk Efendi de üç müntahible ekalliyetde kalmış ve intihâbnâme getiren Mustafa Hâkî Efendi’nin müntahibleri kendi müridânı olduğu gibi esâsen kendisi de İsmet Efendi silsilesinden ikmâl-i seyr-u sülûk etmemiş ve iki sene evvel mezkûr silsileden aldığı icâzetnâmenin bir teberrük icâzetnâmesi olarak i’tâ kılındığı muhbîr Şeyh Zühedü Efendi tarafından ifâde edilmiş olmasına ve sonradan istihsâl etmiş olduğu bu icâzetnâmenin şart-ı vâkıf vechile tevcîh-i cihete medâr olamayacağına binâen mûmâ-ileyhimin hakk-ı mütâlâ’ası sâkıt olup münferid kalan müsted’î Ali Haydar Efendi’nin yüzü mütecâviz müntahibleri vâkıfın silsile-i tarîki hulefâ ve müridânından olduğu cihetle şart-ı vâkıfa ve muktezâ-yı şer’îye tamamen muvâfık ve kendisi halîfe-i vâkıfın halîfe-i halîfesi olmak ve ulemâdan bulunmak i’tibârıyla cihet-i meşîhate ehil ve müstahıkk olmasına ve bi’l-intihâb meşrûtün-leh bulunması hasebiyle uhdesine tevcîh-i cihet ve vazife-i me’mûriyeti de mâni’ olmamasına mebnî Şûrâ-yı müşârun-ileyhâ kararı vechile münhal addolunan İsmet Efendi Dergâhı meşîhat cihetinin müsted’î-i mûmâ-ileyh Şeyh Ali Haydar Efendi b. Mehmed Şerif uhdesine tevcîhi ekseriyet-i ârâ ile bi’t-tensîb mu’âmele-i mukteziyyenin ifâ ve icâb eden berât-ı âlînin i’tâsı husûsunun Evkâf-ı Hümâyûn Nezâretine lüzûm-ı iş’ârı ityân kılınmıştır.

Mu’teriz Sıddîk Efendi’nin hülâsa-i müsted’âyâtı: Pederi Şeyh İsmet Efendi dergâhı meşîhat ciheti müteveffâ-yı mûmâ-ileyhden sonra ber-müceb-i şart-ı vâkıf müstahıkk-ı tevcîh olan sağır oğlu Abdullah Bahâeddin Efendi’nin kable’l-isbâtı’r-rüşd vukû’-ı vefâtına mebnî İsmet Efendi hulefâsından Şerif Kudûsî ve bunun vefâtıyla da kezâlik hulefâdan Halil efendiler uhdesine tevcîh olunup Halil Efendi’nin de vefâtı vukû’ bulmasına ve bundan sonra kezâ hulefâdan olan Dağıstanî Mûsâ Efendi’nin Biga kasabasında kâin Gerede Dergâhı’nın bâ-berât-ı âlî postnişîni olması ve Ahmed Ni’metullah Efendi’nin de Mahkeme-i Cinâyet a’zâ-yı dâimesinden bulunması cihet-i meşîhatın tevcîhine mâni’ teşkil ettiğinden pederi hulefâsının münkarız olmasına ve inkırâz-ı vâki’den sonra cihetin intihâb-ı müridânla hulefâ-yı tarîkatden birine tevcîhi meşrût bulunmasına binâen mûmâ-ileyh Halil Efendi’nin halîfesi Ahmed Efendi uhdesine tevcîh olunup ancak Ahmed Efendi’nin dahi vefâtıyla cihetin meşrûtün-lehi kalmamış ve kendisi de isbât-ı ehliyyet eylemiş olduğundan Ahmed Efendi mahlûlünden cihet-i mezbûre uhdesine tevcîh olunmuş iken esbâb-ı mûcibe beyânıyla fesh ve ilgâ olmaksızın cihetin münhal addıyla âhara tevcîhi ziyâ’-ı hukûkuna bâdî ve şart-ı vâkıfa ve usûl ve nizâma tevfiқан uhdesine tevcîh olunan cihetin kendisi vâkıfın mahdûmu ve halîfesinin halîfesi olmasına nazaran uhdesinden ref’iyle vâkıfın halîfesinin halîfesi olan ve ecânibden bulunan tâlib-i âhara tevcîhe imkân-ı şer’î olup olmadığı su’âlinin îrâdiyle ona göre muktezâ-yı şer’î istihsâli lâzimedenden iken arzuya tebe’an su’âl tertîb edilmesi ibtâl-i hukûkuna bâ’is olduğundan ve Meclis-i Meşâyihce ahîran uhdesine tevcîh-i meşîhate karar verilen Ali Haydar Efendi pederi Şeyh İsmet Efendi’nin halîfesi olmadığı

gibi şeyhleri de pederi hânkâhına müdâvim dervîşân ve muhibbândan bulunmadıklarından bahisle şart-ı vâkıfı mugâyir olan karâr-ı vâkı'ın feshi istid'âsından ibârettdir.

Ahmed Ni'metullah Efendi mârrü'z-zikr istid'ânâmesi hulâsa-i müfâdı da: Müteveffâ Şeyh İsmet Efendi tekkesinin mevzû'-ı bahs olan meşihat cihetinin müteveffâ-yı mûmâ-ileyhden me'zûn ve müstahlef hulefâsı münkarız olmadıkça âhara tevcih olunmaması şart-ı vâkıf iktizâsından bulunmasına mebnî vâkıfın ma'rûf olan hatt-ı destiyle muharrer ve mührüyle mahtûm hilâfetnâmesini hâiz kendinden mâ'adâ ber-hayât halîfesi olmadığı cihetle on beş sene mukaddem dergâha müdâvim ihvân ve mürîdânın intihâbıyla bâ-berât-ı âlî-şân uhdesine tevcih olunan cihet-i meşihatın uhdesinden ref'ini mutazammın Şûrâ-yı Evkâf kararının Şûrâ-yı Devletce feshi [varak: 70] üzerine Fetvâhâne-i âlî müsevvidlerinden Haydar Efendi'nin hâricden tedârik ettiği müntahibler Meclis-i Meşâyihce nazar-ı i'tibâra alınarak meşihat-i mezkûre hilâf-ı şart-ı vâkıf mûmâ-ileyh Haydar Efendi uhdesine tevcih olunduğundan ve cihetin uhdesinden ref'ine mütedâir Şûrâ-yı Evkâf kararı vukû' bulan mürâca'atı üzerine Şûrâ-yı Devletce bi'l-istiftâ Fetvâhâne-i âlî'den yazılan muktezâda "Cihet-i meşihat şart-ı vâkıf mücebine mukaddemâ Ni'metullah Efendi'nin uhdesine bâ-berât-ı âlî tevcih edilmiş olduğu cihetle şer'an azlini mûcib hâli hakk-ı fıkrası? olan hey'et huzûrunda vech-i şer'î üzere bi'l-muhâkeme tebeyyün etmedikçe cihet-i mezkûrenin uhdesinden ref'i câiz olmaz." denilmiş ve Şûrâ-yı Devletce vukû' bulan istiftâyâ cevâben Meclis-i Meşâyih'ten yazılan mütâla'anâmede uhdesinden cihetin ref'i hakkında Şûrâ-yı Evkâfca gösterilen esbâbın ref-i cihet ve azil gibi mücâzâtı müstelzim ve hattâ kusûrdan bile ma'dûd olmadığı bildirilmiş ve kendisinin de maznûn sıfatıyla mahkemeye sevk edilmemiş olmasına göre el-hâletü hâzihi mahlûl olmayıp uhdesinde bulunan meşihat cihetinin âhara tevcihi eser-i zühûl olduğundan ve zamân-ı meşihati[n]de vakfın i'mâr ve ihyâsına sebke eden hidemâtı ve Haydar Efendi'nin de vakfa vukû' bulan ihâneti âsârıyla sâbit olduğundan bahisle Meclis-i Meşâyihce müttehaz karâr-ı mebhûsün-anhın feshi istid'âsını mutazammındır.

İcâbı teemmül olundu. Tafsîlât-ı ânifeye nazaran mezkûr meşihat ciheti Şeyh İsmet Efendi'nin vakfiyesi mücebine evvelâ vâkıf-ı mûmâ-ileyh ve ondan sonra oğlu Abdullah Bahâ'eddin Efendi'ye ondan sonra mürîdânı tarafından müntahab kendi hulefâsından bir zâta meşrût olup mûmâ-ileyhimâ İsmet ve mahdûmu Bahâ'eddin efendilerin vukû'-ı vefâtlarına binâen cihet-i mezkûre kendi hulefâsından Ni'metullah Efendi'ye tevcih ve berât-ı âlî-şân i'tâ kılındıktan sonra bilâhare vukû' bulan şikâyet üzerine Şûrâ-yı Evkâfca meşihat-i mezkûre mûmâ-ileyh Ni'metullah Efendi'den ref' edilerek Hâkî Efendi'ye tefvîz olunmuş ve bi'l-i'tirâz Şûrâ-yı Devletce icrâ kılınan tedkikât ve Meclis-i Meşâyih'in mütâla'asına bi'l-mürâca'a vârid olan müzekkiresinin netîceten müeddâsında Ni'metullah Efendi uhdesinden meşihat cihetinin ref'i hakkında Şûrâ-yı Evkâfca ittihâz olunan karar iki türlü esbâba müstenid olup biri cihetin hîn-i tevcihinde ber-müceb-i vakfiye mürîdânları intihâbı hakkındaki şart-ı vâkıfın ihmâl edilmiş olmasıyla mu'âmele-i resmiyyeye ve diğeri ahv[â]l-i şahsiyyeye âid olduğundan mu'âmele-i resmiyyede intihâbın icrâsıyla intihâbnâmenin ahz edilmiş olmaması ve dermiyân edilen ahv[â]l-i şahsiyyenin bazıları mûcib-i muâhaze olmadığı ve bazıları da evveleminde tenbihâtı icâb ettiği hâlde def'aten azli cihetine gidilmesi musib bulunmadığı ve binâen-aleyh tevcihe âid mu'âmele-i resmiyyenin keen lem yekûn addi veyahud intihâb edilip de ahv[â]l-i şahsiyyeden dolayı vukû' bulacak ihtârât-ı resmiyyeye tatbîk-i hareket etmediği sûrette meşihat cihetinin ref'i icâb edeceği beyân ve Sıddîk ve Hâkî efendiler haklarında dahi bazı mütâla'ât dermiyân kılınmış ve

mütâlâ'a-i mezkûre dâirece de muvâfık-ı usûl ve nizâm görülmüş olmağla cihet-i mezkûrenin Ni'metullah Efendi'den ref'iyle Hâkî Efendi'ye tevcihi hakkında Şûrâ-yı Evkâfca müttehaz karar fesh olunarak ahkâm-ı vakfiyye ile usûl ve nizâma tevfiikan ıslâh-ı mu'amele olunmak üzere işin Meclis-i Meşâyih'e tevdi'i bi't-tezekkür tanzîm olunan 5 Mart sene [1]335 târihli mazbata makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhiye tebliğ buyurulmuş idi. Fesh-i vâkı'a göre meşihat-i mezkûre Ni'metullah Efendi uhdesinden tamamen ref' ve nez' edilmiş olmayıp ikmâl ve ıslâh-ı mu'amele olunduğu hâlde meşihat-i mezkûrenin ol vakit mûmâ-ileyhden dahi ref'i icâb edeceği merkezinde olmağla evvelemirde mûmâ-ileyhin meşihate hîn-i intihâbında ibrâz eylediğini iddi'â ettiği intihâbnâmenin mevcûd olup olmadığı Mahkeme-i Tefîş-i Evkâf'tan bi's-su'âl mevcûd olduğu hâlde celb edilmiş olduğu sûrette yeniden kendisinden bir intihâbnâ[me] istenilmek ve intihâbnâme ibrâz edemediği hâlde mu'amele-i tevcih keen lem yekûn addedilmek ve intihâbnâme ibrâz eylemediği hâlde ahv[â]l-i şahsiyye hakkında Meclis-i Meşâyih'in mütâlâ'a-i sâbıkası vechile ta'limât-ı mahsûsasına tevfiikan vukû' bulacak ihtârât-ı resmiyyeye tatbîk-i hareket etmediği sûrette meşihat-i mezkûrenin ref'i cihetine gidilmek muktezî olduğu hâlde bu dâirede ifâ-yı mu'amele edilmeyerek muâmelat-ı mefsûhaya binâen ittihâz-ı karar olunması muvâfık-ı kânûn olmadığı ve vâkıfın evlâdından olan Sıddîk Efendi'ye gelince ber-vech-i meşrûh ikmâl-i şerâit edilmediği veya ihtârât-ı resmiyyeye tatbîk-i hareket edilmeyip mu'amele-i tevcih keen lem yekûn veya Ni'metullah Efendi'den ref'-i cihet edildiği sûrette şart-ı vâkıf vechile ahkâm-ı vakfiyye ile usûl ve nizâmına tevfiikan karar-ı sâbık vechile mu'amele-i mukteziyenin ifâsı lâzım geleceğine evrâk-ı mevcûdenin leffiyle makâm-ı âlî-i Meşihate tebliği tezekkür kılındı ol bâbda.

10 Rebî'ülâhire sene [1]339, 21 Kânûn-ı evvel sene [1]336 [22 Aralık 1920]

Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin mazbatası hey'et-i umûmiyyede kırâet olundu.

İktizâsı lede't-teemmül iki re'y tarafından bu bâbda evvelce Meclis-i Meşâyihce ittihâz olunan kararda Ahmed Ni'metullah Efendi hakkındaki tevcihde ber-müceb-i şart-ı vâkıf mürîdânın intihâbı resmen tahakkuk etmediği ve bilâhare Mustafa Hâkî Efendi hakkındaki tevcihde dahi mürîdânın intihâbnâmesi bulunmamakla beraber vâkıfın kendi hulefâsı ve Meclis-i Meşâyih'te isbât-ı iktidâr ve ehliyyet eden mahdûmu mevcûd olmağla şart-ı vakfiyye ve ahkâm-ı nizâmiyyeye muhâlif idiği cihetle evvelen ve sâniyen vukû' bulan tevcih mu'amelelerinin keen lem yekûn addiyle şart-ı vakfiyye ve ahkâm-ı mezkûreye tatbîkan ve müceddeden meşihat-i mezkûrenin müstahıkk olan zâta tevcihi lâzım geleceği dermiyân kılınmış olmasına ve Mülkiye ve Ma'ârif Dâiresi'nin 5 Mart sene [1]335 târihli mazbatasında Meclis-i Meşâyih'in mütâlâ'a-i vâkı'ası muvâfık-ı usûl ve nizâm görölerek cihet-i mezkûrenin Ni'metullah Efendi'den ref'iyle Hâkî Efendi'ye tevcihi hakkında Şûrâ-yı Evkâfca müttehaz kararın feshiyle ahkâm-ı vakıfnâme ile usûl ve nizâma tevfiikan ıslâh-ı mu'amele olunmak üzere işin el-yevm merci-i tedkiki olan Meclis-i Meşâyih'e tevdi'i taht-ı karâra alınmış bulunmasına ve Meclis-i Meşâyihce ahîran yeniden intihâb icrâsı için vukû' bulan da'vete Ni'metullah Efendi'nin iştirâk etmeyerek evvelce elinde mevcûd ve mürîdândan olmayan zevâtın imzâsını muhtevî olan bir intihâbnâme irâesiyle iktifâ etmiş bulunmasına ve Sıddîk Efendi de evlâd-ı vâkıfdan olup vakfiyede evlâda dâir sarâhat olmamasına mebnî bunların müsted'âyâtı red ve meşihatın silsile-i tarîki hulefâ ve mürîdânından yüz kişi tarafından müntahab vakfiyeye muvâfık ve şerâit[i] hâiz olan Ali Haydar Efendi'ye tevcih edildiği anlaşılmış ve muâmelât-ı câriyye Şûrâ-yı Devlet'in kararına ve

ahkâm-ı vakfiyyeye muvâfık olduğu gibi el-yevm müdde'î mevki'inde bulunan Ni'metullah ve Sıddık efendilerin müdde'ayâtı da evvelce serd edilen i'tirâzâtından ibâret bulunmuş olmasına mebnî bu bâbda Meclis-i Meşâyih kararının tasdikinden başka yapılacak bir mu'âmele bulunmadığı beyân kılınmış ise de dâire-i müşârun-ileyhâca müttehaz karar ekseriyetle muvâfık görülmüş ve Sâlih Bey cânibinden re'y-i ekseriyete iştirâk ile bilumûm tekâyâ ve zevâyâ mensûb oldukları tarîkin usûlü vechile icrâ-yı âyân ve zikir ve ibâdete mahsûs müessesât-ı husûsiyye-i dîniyyeden olduğundan bunlara âid kâffe-i mu'âmelât ve ihtilâfâtın ke'l-evvel Meclis-i Meşâyih ve mehâkim-i şer'iiyyece hall ü faslıyla iktifâ edilmek üzere ahîran bu bâbda mevki'-i mer'iiyyete mevzû' nizâmâtın bu esâsa göre devri münâsib-i maslahat olacağının ilâveten arzı dermiyân kılınmış olmağla ifâ-yı muktezâsı bâbında.

Fî 13 Muharrem sene [1]341, fî 6 Eylûl sene [1]338 [5 Eylûl 1922]

Aslına mutâbıkdır. Mektûbî Kalemî Müdîri Sürûrî

Aksaray'daki Olanlar Dergâhı'na ait müteberrik eşyanın, mahkeme sonuçlanıncaya kadar, muhafaza edilmek üzere iki odaya konulduğuna dair Evkaf Nezâreti yazısı.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn Mebânî-i Hayriyye

Numara Umûmî: 137003 Husûsi: 74

Aksaray'da Olanlar Dergâhı eşyâ-yı müteberrikesinin iki odaya vaz'ıyla temhîrine dâir.

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı bende-i dîrineleridir

2 Eylûl sene [1]338 târih ve 94 numaralı tezkire-i aliyye-i Meşihat-penâhîleri ile vâki' olan iş'âr-ı âlî-i Fetvâ-penâhîlerine tevfikân Aksaray'da Olanlar Dergâh-ı şerîfine ait eşyâ-yı müteberrike netîce-i muhâkemeye kadar berây-ı hıfz iki odaya vaz' olunduğu ma'rûzdur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Safer sene [1]341 ve fî 3 Teşrîn-i evvel sene [1]338 [3 Ekim 1922]

Evkâf-ı Hümâyûn nâzırı nâmına Müsteşar Şevkî

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0072 [varak boş]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0073-83 [varaklar boş]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0084-85

Eyüp'te Baba Haydar Mahallesi'nde, Selâmî Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

“Bazı Tekâyâ ve Zevâyânın Vakfiyeleri Mukayyed Bulunan Kısım”

Eyüb'de Baba Haydar mahallesinde kâin Selâmî Efendi Dergâhı Vakfiyesi

Yazılmıştır.

1

Evkâf-ı mülhakadan merhûm İbrâhim Nesim Efendi'nin medîne-i Eyüb mahallâtından Baba Haydar-ı Nakşibendî mahallesinde kâin Selâmî Efendi Tekkesi için menzil ve beş bin gurus nukûd-ı mevkûfesinden almak üzere yevmî kırk akçe vazîfe fukarâ ve dervîşâna tevzî' olunmak

üzere merhûm Mihrişah Vâlide Sultan İmâreti'nden yevmî altı çift fodula ile meşihat ciheti 24 Zilka'de sene [1]327 târihiyle Mehmed Kâzım Efendi'ye müvecceh idiği bi't-tedkîk anlaşılmış ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin bin iki yüz yirmi beş târihiyle müverrah ve mukayyed vakfiyesinde de; "Vücûdum kayd-ı hayâtta oldukça tekke-i mezkûrede bi'n-nefs kendim şeyh ve mütevellî olup tebdîl ve tağyîri ve tahvîl ve taklîl ve teksîri merreten ba'de uhrâ yedimde olup keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olam ve benden sonra yerime birâder-i tarikatim Şeyh Selim Efendi şeyh ve halîfem olup eğer evlâd-ı zükûrum mevcûd bulunur ise onlara vasî ve mürebbî ve mürşid olup terbiyelerine himmet edeler ve halîlem Nefise Hanım dahi nefsinî âhara tezvîc etmez ise yerime mütevellî olup ba'dehû evlâdım ve evlâd-ı evlâdım ilâ mâşâallâh zükûrdan meşihate sezâvâr ve müstahikk olanları şeyh ve inâs olanları mütevellî olalar. Gerek evlâd-ı zükûrumdan şeyh olanları[n] ve gerek inâsdan mütevellî olanların sinn-i zâhirlerine i'tibâr olunmayıp herhangi-nin zühd ü salâhı zâhir ve nümâyân olup meşihate şâyân olur ise onu şeyh edeler ve herhangi-sinin fukarâ ve dervîşâna şefkati ve kuyûd ve şürûtuma ri'âyeti ziyâde olur ise mütevellî kılalar ve evlâd-ı zükûrumdan ve gerek evlâd-ı inâsımdan herhangi-nin tarîkime meyl ve rağbeti zâhir ve seyr-u sülûk üzere amel ve azîmeti bâhir olur ise şeyh olup evlâd-ı zükûruma tahsîs etmeye-ler. Eğer benden sonra evlâd-ı zükûrum olmayıp inâsa münhasır olur ise Şeyh Selim Efendi'den sonra veled-i sulbîsi damadım Muhsin Efendi şeyh olup evlâd-ı insâsımdan şürûtum üzere zükûrun şeyh ve inâsın mütevellî edeler. Neslim münkarız olup sülâlem münkatı'a olur ise yahud evlâdımdan tarîkime adem-i rağbet ile âyîn-i Nakşibendiyye üzere hareket etmeyip şürût ve kuyûdumu târik ve ittibâ'-ı hevâ ile meslek-i avâma sâlik olur ise hulefâmdan amel ve takvâ ile ârâste ve salâh-ı hâl ile pîrâste eslah ve erşedini şeyh edeler. Eğer hulefâmdan bir kimesne bulunmaz ise yine ricâl-i tarîk-i Nakşibendiyye'den lâyıf-ı iktidâr kûşe-nişîn-i inzivâ ve seyr-u sülûkda kâmil ve erkân-ı tarîkatde mükemmel tekkesi olmayan bir zât-ı şerîfi meşâyih-i Tarîkat-i Nakşibendiyye ittifâklarıyla şeyh edeler. Hulefâmdan şeyh olanların ve gerek erbâb-ı istihkâkdan iclâs eden meşâyih dâr-ı bekâya irtihâllerinden sonra mevcûd bulunan evlâdlarından icrâ-yı âyîn-i evliyâullâha muvâzabet ve meslek-i Nakşibendiyye üzere amel ve hareket edip sünnet-i Ahmediyye'ye mütâbâ'atda ehl-i istikâmet olurlar ise pederleri yerine şeyh olalar ve şeyh olanlardan herhangi-nin evlâdı ve hulefâsı bulunup şürût ve kuyûdum üzere tahakkuk ederler ise evlâdları hulefâlarına ve hulefâları ecnebî üzerine takdîm olunagelen hemen evlâd-ı şeyhdir deyü mücerred isti'dâdına haml ile istihkâkı nümâyân olmadıkça pederinin yerine şeyh etmeye-ler ve her da'vâ-yı hilâfet eden kimesnenin yedinde icâzetnâme bulunur ise dahi şerî'at-i garrâya hürmet ve muktezâ-yı tarîkim üzere amel ve hareket etmediği sûrette mesned-i meşihate iclâs ettirmeye-ler." diye mastûr bulunmuş olmağla şart-ı vakfiyyeye tevfikân Meclis-i Meşâyihce îcâbı îfâ ve inbâ olunmak üzere işbu arzuhâlimin mazrûfen Makâm-ı Mu'allâ-yı Meşihat-penâhiye takdîmi bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Kânûn-ı sâni sene [1]327 [15 Ocak 1912]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

Eyüp Bostan İskelesi'nde Hüsrev Paşa Dergâhı'nın vakfiyyesi.

Eyüb'de Bostan İskelesi'nde Hüsrev Paşa Dergâhının Vakfiyyesi.

Yazılmışdır.

2

Merhûm Hüsrev Paşa kethüdâsı Mustafa Reşid Efendi'nin Eyüb'de Bostan İskelesi nâm mevki'inde Hüsrev Paşa Tekkesi demekle arîf Hâlidîye Hânkâhı'nda meşihat ciheti fî 20 Receb sene [1]319 târihiyle Ali Sun'î Efendi'ye müvecceh bulunduğu bi't-tedkîk anlaşılmış ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin bin iki yüz yetmiş dört târihiyle müverrah ve bin üç yüz on altı târihiyle mukayyed vakfiyesinde; "Medîne-i hazret-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî –radiye anhü'l-bârî– civârında Bostan İskelesi nâm mevki'de kâin Hüsrev Paşa demekle arîf Nakşibendiyye-i Hâlidîye Hânkâhı'na reşâdetlü eş-Şeyh Mehmed Râgıb Efendi postnişîn olup tarikat-i aliyye-i mezkûrenin âyini üzere hâzır bulunan dervîşân ile külle yevm hatm-i hâce icrâsına himmet ve hâsıl [olan] ecr ü mesûbât hâssaten habîb-i Hudâ, şefî'-i rûz-ı cezâ efendimiz hazretlerinin [vakfiyenin devamı mevcut değildir]

Eyüp Servî Mahallesi'nde Vezir İzzet Mehmed Paşa Dergâhı'nın vakfiyesi.

[Varak: 84]

Eyüb'de Vezîr İzzet Paşa Dergâhı'nın vakfiyesi.

Yazılmıştır.

7

Sadr-ı esbak Vezîr Mehmed Paşa Dergâhı meşihatının nısf hissesine mutasarrıf olan birâderi Abdülkâdir Efendi'nin vefâtına mebnî uhdesinden inhilâl eden hisse-i mezkûrenin uhdesindeki nısf hisseye ilhâken tevcihi nısf hisse mutasarrıfı Mehmed Sa'id mührüyle makâm-ı âlî-i nezâret-penâhîlerine takdîm kılınan işbu arzuhâlde istirhâm olunması üzerine tedkîkât-ı kaydiyye lede'l-icrâ müşârun-ileyh İzzet Mehmed Paşa Vakfı'ndan almak üzere yevmî on sekiz akçe ve senevî elli dört gurus Ramazâniye ile Eyüb'de Servî mahallesinde kâin hânkâhının meşihat ve yevmî on sekiz akçe vazîfe ile vâkıf-ı mûmâ-ileyh vâlide[y]ni ervâhı için ber-vech-i meşrûta ba'de salâtî'l-hamse İhlâs ve Fâtiha-hân cihetleri fî 12 Rebî'ülâhîr sene 1284 târihiyle kebîr es-Seyyid Mehmed Abdülkâdir ve sagîr es-Seyyid Mehmed Sa'id veledân-ı es-Seyyid Abdülkâdir'in uhdesinde iken mûmâ-ileyh Mehmed Sa'id el-yevm kebîr ise de adem-i ehliyyetine binâen uhdesinde bulunan meşihat-i mezkûre nısf hissesinin nez'iyle fî 23 Şevvâl sene [1]330 târihinde birâderi mûmâ-ileyh Abdülkâdir Efendi uhdesinde bulunan nısf hisseye ilhâken ve müstakillen tevcihâtı icrâ olunduğu anlaşılmış ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin bin iki yüz on iki târihiyle müverrah ve mukayyed vakfiyesinde dahi; "Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî –radiye anhü'l-Bârî– mahallâtından Servî mahallesinde müceddeden binâ ve ihyâsına muvaffak olduğum Hânkâh-i Nakşibendiyye'ye mürşid ve kâmil ve âlim ve zâhir ve bâtını ma'mûr meşâyih-i Nakşibendiyye'den bir kimse şeyh olup yevmî on sekiz akçeye mutasarrıf ola ve şeyh-i mûmâ-ileyh hazretleri evkât-ı hamseyi ba'de'l-edâ üçer İhlâs-ı şerîf kırâet buyurup Fâtiha-i münife ilâvesiyle ruhuma ve vâlideynim ervâhına ihdâ eyleyip yevmî on sekiz akçe vazîfeye dahi mutasarrıf ola ve işbu zikrolunan yevmî on sekiz akçe vazîfe meşihate meşrûta olup kat'iiyen câiz olmaya ve hânkâh-ı mezkûrda hâlâ şeyh olan fazîletlü el-Hâc Ömer Rızâ'î Efendi intikâl-i dâr-ı bekâ eyledikde irşâda kâdir evlâd terk eder ise meşihat-i mezbûre evlâdının erşed ve ekberine verile. Evlâdı bulunmaz ise tarikat-i Nakşibendiyye'den vasf-ı sâlifü'z-zıkr ile muttasıf ve

müstahıkk bir kimesneye verilip tarikat-i aliyye-i uhrâdan kimesneye verilmeye ve beher sâl-i meymenet-iştimâlde Ramazân-ı şerîf duhûlünde Ramazâniye olmak üzere üç defada on sekiz guruşdan şeyh-i mûmâ-ileyhe cem'an elli dört guruş galle-i vakf-ı mezkûrumdan verile" deyü mastûr idiği.

Fî 16 Eylûl sene [1]329 [29 Eylûl 1913]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme -i Vakfiyye Müdîriyyeti

Saraçhanebaşı'nda Kapıçukadârı Mehmed Said Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

Saraçhanebaşı'nda Kapıçukadârı Sa'id Efendi Dergâhı vakfiyesi.

Yazılmıştır.

8

Evkâf-ı mülhakadan Kapıçukadârı Mehmed Sa'id Efendi ibn-i el-Hâc Mehmed'in İstanbul'da Saraçhâne mukâbilinde Dülgeroğlu Hoca Şemseddin Efendi câmi'-i şerîfinde Nakşibendî zâviyesinin vazîfe-i mu'ayyene ile şeyh-i zâviyye ciheti fî 23 Receb sene [1]330 ve yevmî sekiz akçe vazîfe ile tevliyeti dahi fî 11 Muharrem sene [1]331 târihleriyle tarikat-i Nakşibendiyye'nin cehrî meşâyihinden a'mâ Şeyh Osman Efendi uhdesine müveccih olduğu anlaşılmış ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin bin yüz doksan sekiz târihiyle müverrah ve bin iki yüz yirmi beş târihiyle mukayyed vakfiyesinde; "Tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye'nin zikr-i cehrî meşâyihinden bir mürşid-i kâmil mârrü'z-zikr misk[î]n fukaraya bâb olmak üzere binâsına muvaffak olduğum tekkede vazîfe-i mu'ayyene ile postnişîn olup ve hademe ile beraberce bir aded cüz'-i şerîfi kırâet eyleye ve âcizân-ı bî-kesâna ihtirâm ederek beher hafta ham[î]s günlerinde ba'de salâti'z-zuhr âyîn-i hatm-i hâcegân ve tamâmında zikr-i cehrî ile tevhid-i şerîf eyleyip ve mukırr-ı zikrullâh "ta'bır olunan vechile dervîşânı ve mevcûd olan" ve icrâ-yı âyîn-i ehlullâh olunmağa mahsûs olan savma'a-i mezkûre derûnunda evkât-ı hamseyi cem'at ile edâ eyledikten sonra beher yevm sabah ve akşamda beyne's-sûfiyye usûl ta'bır olunan vechile dervîşânı mevcûd olan misâfiri ile cehren zikir ve tevhid-i şerîf ile velhâsıl tekkeden maksûd ancak evkât-ı hamse cem'at ile edâ ve bulunan fukarâya it'âm olunmak olmağla şeyh olan bu husûsa zâhiren ve bâtinen ri'âyet eylemek şartıyla zâviyye-i merkûmede sâkin ve meşrûtiyet üzere mutasarrıf ola." ve bin yüz doksan dokuz târihiyle müverrah diğer vakfiyesinde; "Vakf-ı mezkûruma mütevellî olanlar yevmî seksen akçe-yen mutasarrıf ola ve tevliyeti ve gerek müstakillen nezâreti vazîfe-i mersûmesiyle hayatta oldukça kendime ve ba'de vefâtî evlâd ve evlâd-ı evlâdımın zükûr ve gerek inâs ekberine verile. Evlâd münkarız olur ise vâlideme ve ba'de vefâtihâ iyâlîme ve ba'dehû utekamın eslah ve erşed ve ekberine ve evlâd-ı evlâdına meşrûta ola. Utekâ mevcûd iken atikâtımıza verilmeyip eğer utekâ dahi münkarız olmak lâzım gelir ise atikâtımıza ve evlâd-ı evlâdının eslahına verile." ve bin iki yüz yedi târihiyle müverrah diğer vakfiyesinde dahi; "Bâlâda muharrer zâviyemin mukâbilinde değirmene muttasıl bir bâb menzil-i mahdud mezkûr zâviyenin dâhiliyesi olup postnişîn olunanlara süknâsını şart ve ta'yîn etmemle tefrîk olunmamak üzere zaviyede ve mülhak olan menzil-i mezkûrda şeyh olan sâkin olup ber-vech-i meşrûta mutasarrıf ola ve el-yevm postnişîn olan es-Seyyid Süleyman Efendi tarîk-i Nakşibendiyye'nin zikr-i cehrî meşâyihinden olup ba'de vefâtihâ evlâd-ı zükûruna ve evlâd-ı evlâdının ekber ve eslahına meşrûta ola ve ba'dehû evlâd-ı zükûru

münkarız olur ise arzuhâl ve i'lâm ile verilmeyip Nakşibendiyye'nin zikr-i cehrî meşâyihinden reis-i meşâyih-i Nakşibendiyye ile Tophâne'de medfûn kutbü'l-ârifîn Hazret-i Pîr-i Sâni İsmâil Rûmî –kuddise sırruhu'l-âli– dergâhında postnişîn olanların re'y ve ma'rifetiyle ahadühümânın hangisinden a'lem bulunur ise re'y [ve] şehâdetleri ve mütevellisi arzıyla bir mürşid-i kâmile verile. Lâkin sâir tekke ve zevâyâya ilhâken verilmeyip me'kel ve mesdûd etmeyeler. Ve'l-hâsıl nâ-ehle verilmeyip derûn-ı zâviyemde leyl ü nehâr sâkin olmak ve şart-ı vakfiyyem mücebince hizmet-i meşîhati bi'n-nefs rü'yet eylemek üzere ber-vech-i muharrer silinmiş hulefâsına meşrûta ola. El-iyâzü billâh evlâd ve utekâ mürûr-ı zamânla münkarız olur ise tevliyet zâviyemde şeyh olan efendî'ye ber-vech-i şart-ı vakfiyye beher sene muhâsebesini görmek üzere meşrûta ola.” deyü mastûr idiği.

Fî 26 Eylûl sene [1]329 [9 Ekim 1913]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

Balat'ta Kesmekaya Dergâhı'nın vakfiye ve deruhte kaydı.

Balat'ta Kesmekaya Dergâhı vakfiyesiyle der'uhdesi.

Kuyûd-ı Kadîme

30/4194 / 9

Tedkîkât-ı kaydiyye icrâ olundu. Evkâf-ı mazbûtadan İstanbul'da Balat nezdinde merhûm Kadî Sa'dî Mescid-i şerifinde tevhid ve zikrullâh mühimmâtı için tarîk-i Kâdiriyye'den ve Eşrefzâde hulefâsından Kesmekaya kurbünde Hammâmî Muhyiddin mahallesinde sâkin Mustafa Efendi ibn-i Abdullah'ın üç bin gurus nukûd ve eşyâ-yı ma'lûmesi vakfından almak üzere şehri yedi buçuk [guruş] vazîfe ile mescid-i şerif-i mezkûrda meşîhat ciheti fî 26 Şevvâl sene [1]319 târihinde Şeyh Ali Safvet Efendi ibn-i Şeyh Mehmed Keşfi Efendi'ye tevcih olunduğunu mutazammın berât-ı âli i'tâ kılındığı tebeyyün etmiş ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin vakfiyye-i mukayyedesinden meşîhat-i mebhûsenin şart-ı tevcihine müte'allık fıkranın aynen istinsâh edilen suret-i musaddakası dahi leff edilmiş olmağla işbu müzekkirenin melfûfuyla ma'an huzûr-ı âli-i Meşîhat-penâhiye i'âdeten takdîmi bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 18 Ağustos sene [1]330 [31 Ağustos 1914]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

“Şehriye yedi buçuk gurus vazîfe-i meşîhat ve yirmi beş gurus beher şehir tekke-i mezkûrede mukîm dervîşâna it'âm oluna ve ben hayatta oldukça tekke-i mezkûrenin postnişîni vazîfe-i mezkûrenin mutasarrıfı ve vakf-ı mezkûrumun ber-vech-i hasbî mütevellisi olup ba'de vefâtı oğlu Mehmed Muhyiddin postnişîn ve vazîfe-i mezkûreye mutasarrıf ve vakf-ı mezkûruma kezâlik ber-vech-i hasbî mütevellî ola. Ol dahi ba'de'l-vefât batnen ba'de batnin evlâd-ı zükûrumun ekber ve erşedi postnişîn ve vazîfe-i mezkûreye mutasarrıf ve vakf-ı mezkûruma hasbî mütevellî ola ve civâr ah[â]liler dahi vakf-ı mezkûruma hasbice nezâret ve ba'de inkirâzî'l-küll Kâdirihâne Hânkâh-ı âlisinde postnişîn bulunan zâtın re'y ve Meclis-i Meşâyih'in ittifâkıyla tekke-i mezkûreye hulefâ-i Eşrefiyye'den bir zât postnişîn olup vazîfe-i mezkûreye mutasarrıf ve vakf-ı mezkûruma dahi hasbice mütevellî ola.”

Meclis-i Meşâyih'in fi 5 Ağustos sene [1]330 târihli tezkiresiyle vukû' bulan taleb-i resmîye müsteniden ihrâc olunan işbu fıkra-i vakfiyye sûreti kaydına mutâbıkdır.

Fi 18 Ağustos sene [1]330 [31 Ağustos 1914]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

İstanbul'da Fâtih Camii yakınında Hoca Hayreddin Mahallesi'nde, Muabbir Hasan Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

[Varak: 85]

Mu'abbir Hasan Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

10

Elhamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecma'în.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîrine bâdî oldur ki: Mahmiyye-i İstanbul'da Kantarcılar kurbünde Sarı Demirci mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden sâbıkâ Kapı Halifesi Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi'nin sülüs-i mâlî ile ber-vech-i âtî vesâyâsını tenfize bâ-hüccet-i şer'îyye vasî-i muhtârı olduğu şer'an sâbit olan bâ'isü'l-kitâb İbrâhim Efendi ibn-i Abdullah Efendi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımût-tevkîrde li-eclî't-tescîl mütevellî nasb olunan el-Hâc Mahmud Ağa ibn-i Abdî muvâcehesinde bi'l-vesâye ikrâr ve takrîr-i kelâm edip; "Müteveffâ-yı mezbûr Kapı Halifesi Ahmed Efendi hayatında; 'Bâ-emrillâhi te'âlâ vefât eylediğimde cemî'-i terekemin sülüsü ifrâz ve sülüs-i mezkûr ile müceddeden bir mescid-i şerîf yahud dâru'l-hadîs yahud zâviyye-i Nakşibendî binâ ve inşâ ve fazla kalan meblağ ile akâr iştirâ olunup hâsıl olan gallesinden kadr-ı ma'rûf meblağ ile vezâif ta'yîn oluna.' deyü vasiyet ve tenfizine ve ta'yîn-i şürût ve kuyûda huzûr-ı müsliminde beni vasî-i muhtâr nasb ü ta'yîn ettikde ben dahi muvâcehesinde kabûl ve musırran alâ îsâihî vefât ettikten sonra husûs-ı mezkûrun şürûtunun tebdîl ve tağyîri yedimde olduğuna binâen bundan akdem eylediğim şürûtdan rücû' edip hâlen şöyle ta'yîn-i şürût eyledim ki: 'Mahmiyye-i mezbûrede cennet-mekân Ebulfeth Sultan Mehmed Hân Câmî'-i şerîfî kurbünde Hoca Hayreddin mahallesinde müteveffâ-yı mezbûrun terekisinin sülüsünden iştirâ olunan arsa üzerine müceddeden binâ eylediğim zâviye turuk-ı aliyeden meşâyih-i Nakşibendiyye[ye] meşrûta olup beher perşembe ve pazar günleri ba'de edâ-i salâti'l-asr hatm-i hâcegân kırâet oluna ve ben meşâyih-i mûmâ-ileyhimden olmağla zâviyye-i merkûmede seccâdenişîn şeyh olup sülüs-i merkûmdan ifrâz eylediğim iki bin iki yüz elli gurusu ile münâsib mahallerde vakf-ı merkûm için müsakkafât iştirâ olunup hâsıl olan gallesinden yevmî altı akçe vazîfe-i tevliyyet ola ve yevmî altı akçe vazîfe zâviyye-i mezbûrede şeyh olan kimesneye verile ve yevmî üç akçe vazîfe ile Rebî'izâde es-Seyyid Mehmed Efendi zâviyye-i merkûmede imâm ola ve yevmî iki akçe vazîfe ile oğlum es-Seyyid Mehmed Efendi zâviyye-i merkûmede müezzin ola ve yevmî iki akçe vazîfe ile es-Seyyid Mehmed Sa'id Efendi vakf-ı mezbûra kâtib ola ve yevmî iki akçe vazîfe ile oğlum es-Seyyid Hüseyin vakf-ı mezbûra câbî ola ve yevmî iki akçe vazîfe ile Halil Efendi ibn-i Mehmed zâviyye-i merkûmede âbkeş ola ve vakf-ı mezbûrun tevliyyetine hayatta oldukça ben mutasarrıf, ba'de'l-vefât evlâdımın evlâd-ı evlâdımın ekber ve erşedine meşrûta ola ve şürût-ı mezkûrenin tebdîl ve tağyîri merreten ba'de

uhrâ yedimde ola ve mürûr-ı eyyâm ile galle-i merkûmeyi masârîf-ı mezbûreye sarf müte‘az-
zir olur ise vakf-ı merkûm mutlaka fukarâ-yı müslimîne harc u sarf oluna ve vakf-ı merkûm
nezâret-i hazret-i Şeyhülislâmî’de olup senede bir def‘a muhâsebesi rü‘yet oluna.’ deyü ta‘yîn-i
şürût ve tenfiz-i vasiyyet ve teslîm ile’l-mütevellî eyledim.” dedikde sahha ve lezime izâ hurice
mine’s-sülûs mesele-i müftâ-bihâ ve mücma‘un-aleyhâ üzere vakf-ı merkûm bilâ-muhâkeme ve
lâ-murâfa‘a vakf-ı sahîh ve lâzım ve mü[te]hattim olmağın gibbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’l-
ibtigâ ketb ü imlâ olundu.

Fî’l-yevmi’l-ısrîn mine’l-Muharremi’l-harâm li-seneti sitte ve seb‘în ve miete ve elf.

Kapı Halîfesi Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi’nin sene 1176 târihiyle mukayyed vakfiye
sûreti meclisin fî 19 Temmuz sene [1]330 târih ve 70 numaralı müzekkiresiyle vukû‘ bulan ta-
lebe binâen ihrâc olunan vakfiye sûreti.

Fî 19 Ağustos sene [1]330 [1 Eylöl 1914]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0086

İstanbul’da Yayla yakınında Aydın Kethüdâ Mahallesi’nde, Gavsîzâde Dergâhı vakfiyesi.

Gavsîzâde Dergâhı’nın vakfiyesi.

11

Evkâf-ı mülhakadan es-seyyid eş-şeyh merhûm Seyyid Gavsî Mustafa Efendi’nin İstanbul’da
Yayla nezdinde Aydın Kethüdâ mahallesinde kâin zâviyesinin yevmî altı akçe vazîfeli meşihat
ciheti fî gurre-i Zilkâ’de sene [1]332 târihinde evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûr-ı vâkıfıdan eş-Şeyh
Ali RızâRızâ Efendi’ye tevcih olunduğu anlaşılmış ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin bin yüz yetmiş
bir târihiyle müverrah ve bin yüz seksen beş târihiyle mukayyed vakfiyesinde dahi; “Tekke-i
mezbûrun meşihat ve vakf-ı mezbûrun tevliyeti hayatta oldukça bana meşrûta olup intikâl-i
dâr-ı bekâ eylediğimde evlâdımdan ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdımdan zükûr ve inâs kebirine ola ve
meşihat zükûruna ola. Ba‘de’l-inkırâz benim akrabâmdan eslah şeyh ola. Eğer bulunmaz ise bi-
zim hulefâımızdan şeyh ola. Ne‘ûzü billâhi Te‘âlâ gerek akrabâmdan zükûr ve inâs tevliyyete bu-
lunmaz ise ve kezâlik meşihate hulefâımızdan bulunmaz ise mahmiyye-i mezbûrede Dâvudpaşa
mahallesinde sadr-ı sâbık merhûm Ali Paşa Tekkesi’nde şeyh olanlar re’y ve istihlâflarıyla tekke-i
merkûma şeyh ve mütevellî ola ve benim akrabâ ve hulefâlarımızdan tarîk-i mezbûrda irşâd[a
kâdir] bir kimesne bulunmaz ise mârrü’z-zikr Ali Paşa Tekkesi şeyhi olanların hulefâlarından
irşâda kâdir bir kimesne tekke-i mezbûreye şeyh ve mütevellî ola ve Ali Paşa şeyhi olanlar vakf-ı
mezbûra hasbî nâzır olalar.” deyü mastûr bulunmuş idiği.

Fî 26 Ağustos sene [1]330 [8 Ağustos 1914]

Mühür, Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

Silivrikapı İbrâhim Paşa Mahallesi’nde Fâtih Sultan Mehmed Han’ın Topçubaşısı Bâli Ağa Dergâhı’nın vakfiyesi.

Silivrikapısı civârında Bâli Efendi Dergâhı’nın vakfiyesi.

12

Evkâf-ı mülhakadan Silivrikapısı dâhilinde İbrâhim Paşa mahallesinde Ebulfeth Sultan Mehmed Hân hazretlerinin Topçubaşısı merhûm Bâlî Ağa Câmi'-i şerîfini müceddeden binâ ve inşâ eden Harem-i Hümâyûn cevârisinden merhûme Sazkâr Kalfâ'nın on beş bin guruş nukûd-ı mevkûfesinden almak üzere şehri yetmiş guruş vazîfe ile câmi'-i şerîf-i mezkûrda usûl-i Nakşîyye üzere meşîhat cihetiyle ber-vech-i meşrûta tevliyeti fî 19 Şevvâl sene 1299 târihinde Mehmed Sa'deddin Efendi[ye] tevcih olunduğu tebeyyün etmiş ve mûmâ-ileyhâ Sazkâr Kalfâ'nın 1277 târihli vakfiyye-i mukayyedesinde de Silivrikapısı dâhilinde İbrâhim Paşa mahallesinde müceddeden binâ ve inşâ eylediği Bâlî Ağa Câmi'-i şerîfiyle câmi'-i şerîf havlusu ittisâlinde şeyh ve dervîşânın ikâmet ve iskânına mahsûs inşâ ettirdiği zâviyenin ve atyeb-i mâlından ifrâz eylediği on beş bin guruş nukûdun vakfiyetini beyândan sonra; "Ve zâviyye-i mezkûrenin meşîhati ve vakf-ı mezkûrun tevliyeti evvelâ hayatta oldukca es-Seyyid eş-Şeyh el-Hâc Ali Efendi'ye meşrûta ola ve mûmâ-ileyh es-Seyyid eş-Şeyh el-Hâc Ali Efendi'nin hulûl-i ecel-i mev'ûduyla dâr-ı bekâya irtihâlden sonra meşîhat ve tevliyyet-i mezkûre şeyh-i mûmâ-ileyhin evlâdının ve evlâd-ı evlâdının ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdının batnen ba'de batnin zükûrundan ekberine meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâz şeyh-i mûmâ-ileyhin hulefâsının ve hulefâ-i hulefâsının ve hulefâ ve hulefâ-i hulefâsının akdemine meşrûta olup hulefâ-i hulefâ-i hulefâ-i hulefâsı dahi münkarız olur ise tarîkat-i aliyye-i mezkûreden müstahlef ve terbiyye-i sâlikine muktedir bir zât şeyh ve mütevellî ola." deyü mastur bulunmuş.

Fî 7 Zilka'de sene [1]335 ve fî 26 Ağustos sene [1]333 [8 Eylül 1914]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdîriyyeti

Aksaray'da Langa'da Sinan Çavuş diğer adıyla Mercimek Dergâhı'nın vakfiyesi.

Aksaray civârında Langa'da Sinan Çavuş nâm-ı diğer Mercimek Dergâhı'nın vakfiyesi.

13

Merhûm Sinan Paşa'nın İstanbul'da Langa nezdinde kâin zâviyesinde vazîfe-i mu'ayyene ile şeyh-i zâviye ciheti fî 27 Şevvâl sene [1]304 târihinde meşâyih-i Nakşibendiyye[den] Süleyman Efendi'ye tevcih olunduğu bi't-tedkîk anlaşılmış ve merhûm-ı mûmâ-ileyh Sinan Çavuş bin Cafer Gâzî'nin 995 târihli vakfiyesinde meşîhat-i mezbûrenin şart-ı tevcihi hakkında; "Ve mürşid-i kâmil ve ârif zinde-dil, âlim, dindâr, halîm ve ehl-i vakâr kimesne şeyh olup evkât-ı hamsede imâmet edip yevmî üç akçe ve salât-ı fecrden sonra Sûre-i Yâsin ve ba'de'l-asr Sûre-i Amme ve ba'de'l-ışâ Sûre-i Tebâreke tilâvet edip yevmî iki akçe ve salât-ı zuhrdan sonra mütekâ'idîn ve mülâzımın vesâir talebeye haber edip mescid-i şerîfde cem' olalar. Şeyh-i mezbûr Sadruş-Şerî'adan eyyâm-ı mu'tâde ders-i âlem [âmm] edip yevmî üç akçe vazîfeye mutasarrıf ola ve şeyh-i mezbûr her gün sabah bir cüz'-i şerîf tilâvet edip yevmî bir buçuk akçe ve sermahfil olup buçuk akçe cuma on akçe vazîfeye mutasarrıf ola ve şeyh-i mezbûr ferâgat edip veyahud ref olunmak lâzım gelse meşîhatın murâd edindiği kimesneye verilmeyip şeyhi dahlettirmeyeler. [Kaydın devamı yoktur.]

Üsküdar'da Şeyh Mahmud Efendi Türbesi'ne vaiz ve nasih cihetleri Abdülkâdir Efendi'ye tevcih edilmişse de vakfiyede va'ziye cihetine dair bir kayıt olmaması.

[Varak: 86]

18

Tedkîkât-ı kaydiyye icrâ kılındı. Üsküdar'da kâin eş-Şeyh Mahmud Efendi hazretlerinin türbesinde kadîm ma'a zamâ'im şehri seksen gurus vazife ile vâ'iz ve nâsîh ciheti fi 10 Ramazan sene [1]319 târihinde Abdülkâdir Efendi'ye tevcih olunduğu anlaşılmış ise de azîz-i müşârun-ileyhin 1019 ve 1022 ve 1025 târihleriyle müverrah ve 1261 târihiyle mukayyed vakfiyelerinde gerek hânkâhına ve gerek türbesine va'ziye ta'yîn buyurduklarına dâir sarâhat mefkûd bulunmuş olmağla işbu müzekkirenin mazrûfen huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşîhat-penâhiye takdîmi bâbında emru u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Zilhicce sene [1]336 ve fi 12 Eylûl sene [1]334 [11 Eylûl 1918]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

Sütlüce'de Mahmudağa Mahallesi'nde Hasırîzâde Şeyh Mustafa Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

19

Hasköy'de Sütlüce'de Hasırîzâde eş-Şeyh Mustafa Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

Elhamdü lillâhi'l-vâkıfı alâ külli hâl, âlimü'l-gaybi ve's-şehâdeti'l-kebîri'l-müte'âl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin külle mâ zekere'z-zâkirûn ve gafele an zikrihi'l-gâfilûn ve alâ âlihî ve sahibihî ecma'in ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîr ve imlâsına [bâis] ü bâdî oldur ki: Havâss-ı Refî'a kazâsı muzâfâtından kasaba-i Hasköy'de Sütlüce nâm mahalde Mahmud Ağa mahallesinde sâkin tarîk-i Sa'diyye'den sâhibü'l-hayrâtı ve'l-hasenât ve râgıbû's-sadakâtı ve'l-meberrât, rehnümâ-yı erbâb-ı tarîkat ve pîşvâ-yı ashâb-ı hakikat, zübdetü'l-ârifin ve zuhrü'l-vâsılın, mürşidüs-sâlikîn eş-Şeyh Mustafa Efendi ibn-i eş-Şeyh Halil Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikri âtî vakfına li-ecli't-tescîl ve't-tekmîl mütevellî nasb eylediği tarîkat-i aliyenin kudemâsından eş-Şeyh Mehmed Sa'id Efendi bin Feyzullah Haseki mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip; "Mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Çukadâr Ahmed Ağa menzili ve bir taraftan Hâfız Mehmed Efendi menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen beş yüz zirâ' arsa-i hâliye merhûm Cafer Âbâd Zâviyesi vakfından olmağla arsaya [arsa-i] mahdûd-ı mezkûr [beher] sene altmış akçe mukâta'aya [mukâta'a-i] zemîn vermek üzere bâ-hüccet-i şer'iyye ve bâ-izn-i mütevellî mutasarrıfımda [tasarrufumda] olup arsa-i mahdûd-ı mezkûr üzerine taksîm için mülküm olmak üzere müceddeden malım ile imâret eylediğim tahtânî bir semâ'hâne ve bir meydan odası ve bir fukarâ odası ve bir bi'r-i mâ ve bir taş musluk ve kenîfi müştemil ebniyye-i memlûkemi hasbeten lillâhi te'âlâ vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîhi muhalled ile vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki: 'Hayatta oldukça zâviyye-i mezkûrenin meşîhat ve tevliyeti kendime meşrûta olup müctemi'in olan hulefâ-i kirâm ve fukarâ ve dervîşân ile ber-uslûb-ı sâbık yevm-i erbi'[â]da kelime-i tevhiide meşgûl olup vech-i meşrûh üzere meşîhat ve tevliyete mutasarrıf olam. Bi-irâdeti'llâhi te'âlâ dâr-ı bekâya

irtihâl eylediğimde zâviyye-i merkûmenin meşîhat ve tevliyeti evlâdım ve evlâd-ı evlâdım ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdımın zükûrundan batnen ba'de batnin ve fer'an gibbe aslin eslah ve erşedi ber-vech-i hasbî şeyh olup ona meşrûta ola. Yevm-i mu'ayyeninde âyîn-i evliyâ ve tarîk-i Sa'diyye icrâ eyleyeler. Ma'âzallâhi te'âlâ ba'de inkırâzi'l-evlâd zâviyye-i mezbûre hulefâm ve hulefâlarından eslah ve erşedine meşrûta ola ve tevliyet dahi evlâd-ı inâsımdan bulunur ise ekber ve erşedine meşrûta ola. Ba'de inkırâzi'l-hulefâ tarîkat-i aliyyeden halvet [ü] uzlet ihtiyâr edip terbiye ve irşâda kâdir fukarâ ve dervîşânın muhtârları olan kimesneye kibel-i şer'den tevcih olunup her biri vakt ü zamanlarında ale't-tertib meşîhat ve tevliyet mutasarrıf olalar. Mecmû'u zamanlarında arsa-i mezkûrenin mukâta'asıyla iktizâ eden meremmâtını kendi mallarından eyleyeler ve yevm-i mu'ayyenede kelime-i tevhîd itmâmı akîbinde ilâ yevmi'l-kıyâm ervâhü'l-mü'minîn[i] du'â-i hayriyye ile yâd eyleyeler. Ol gün bulunan fukarâ ve dervîşân ve zâirlerin me'kûlât ve meşrûbât ve iktizâ eden ücretlerini şeyh bulunan efendiler edâ eyleyeler ve mürûr-ı eyyâm ve şühûr u a'vâm ile şürûta-i mezkûreye mürâ'ât mümkün olmaz ise vakf-ı mezbûr mutlaka fukarâ-yı müslimîne sarf oluna ve vakf-ı mezbûrun tebdil ve tağyir ve taklil ve teksîri merreten ba'de uhrâ yedimde ola ve vakf-ı mezkûrum Sadr-ı âlî nezâret-i âlîlerinde olup beher sene ma'rifet-i şer'le muhâsebesi rü'yet oluna.' deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd edip ebniyye-i mezkûreyi fârîğan anî's-şevâgil vakfiyet üzere mütevellî-i merkûma teslim eyledim; ol dahi kabz ve teslim [tesellüm] eyleyip sâir evkâf mütevellîleri gibi tasarruf eyleyip kuyûd ve şürûta ihtimâm eyleyeler." dedikde gibbe't-tasdikî's-şer'î vâkıf-ı merkûm i'âde-i kelâm edip; "Mukâta'alı vakf arsa üzerinde olan ebniyye-i memlûkenin cihet-i uhrâya vakfiyeti mefhar-i eimme-i fuhûl olan İmâm-ı A'zam ve hümâm-ı akdem Ebî Hanîfe Nu'man ibn-i Sâbit el-Kûfî Hazretlerinin mezheb-i hatîr ve re'y-i münîrlerinde vakf-ı mezbûr câiz olmadığı mahallinden musarrah olduğundan mâ'adâ arsası bir cihete vakf olan ebniyenin cihet-i uhrâya vakfiyeti husûsu dahi bazı meşâyih-i kirâm rahi[me]hümü'llâhü'l-melikü'l-allâm rü'yetleri üzere câiz olmadığı kütüb-i mu'teberât-ı fıkhiyyede mastûr olmağın binâen-aleyh ebniyye-i mezkûresiyle ke'l-evvel mülküm istirdâd eyledim." dedikde mütevellî-i mûmâ-ileyh cevâb-ı bâ-savâba âgâz edip; eğer ki hâl bast olunan minvâl üzeredir lâkin arsası bir cihete vakf olan ebniyenin cihet-i uhrâya vakfiyeti husûsu dahi bazı meşâyih-i kirâm rü[']yetleri üzere câiz olduğu kütüb-i mu'teberât-ı fıkhiyyede mastûr iftâ-kerde-i meşâyih-i İslâm ve muhtâr-ı hükkâm-ı kirâm olan mesâil-i şer'iyyeden akvâl-i ma'mûlün-bihâ ve nukûl-i ma'lûlün-aleyhâdan ebniyye-i mezkûru mülk olmak üzere redd ü teslimde imtinâ' ve ibâ ve ebniyenin vakfiyet ve sıhhatine iltimâs-ı hükm ve kazâ etmeğın bâlâ-yı kitâbı tevkî'-i refî ile tevşîh eden hâkim-i hâsim-i ve'l-ahyâr lâ-zâle hükmühû câriyen bi's-sıdkı ve's-savâb hazretleri dahi tarafeynin kelâmını teemmül ve nazar ve mubtil-ı hayr olmakdan hazer edip âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâf ve mürâ'iyen tecemmu' mâlâ yevminâ li-evkâfi ebniyye-i mezbûrenin sıhhat ve vakfiyetinin lüzûmuna ve şürûtunun cevâzına hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î etmeğın vakıf sahîh ve lâzım ve habs-i sarîh ve mü[te]hattim olmağın cerâ zâlike ve hurrire fi yevmi't-tâsi' min Muharremi'l-harâm ihdâ ve mieteyn ve elf târihiyle müverrah kaydolunan vakfiyedir.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0087

Bursa'daki Kaygulu Dergâhı'nın vakfiyesi.

Bursa'da Kaygulu Dergâhı'nın vakfiyesi.

20

Bursa'da vâkı' tarık-i Celvetiyye'den Şeyh Kayguluzâde eş-Şeyh Hasan Efendi bin el-merhûm Şeyh Halil Efendi'nin şeyh-i zâviyeye meşrûta menzili vakfından almak üzere yevmî yirmi akçe vazîfe ve tekke-i mezkûrun fukarâ ve dervîşân ta'âmiyesi olmak üzere cennet-mekân Hüdâvendigâr-ı Gâzî gazretleri evkâf-ı şerîfesinden şehri elli guruş ta'âmiye ile tevliyet ve meşihat cihetlerinden meşihat ciheti fi 3 Zilkâ'de sene [1]331 târihinde Şeyh Mehmed Ali Efendi'ye tevcîh olunduğu ve ahîran vâkıf-ı mûmâ-ileyh Şeyh Hasan Efendi'nin mensûb olduğu tarîkin fi'l-hakîka tarikat-i Celvetiyye olduğu anlaşılmasına binâen mûmâ-ileyh Şeyh Mehmed Ali Efendi nâmına verilen berâtın Celvetiyye olmak üzere tashîhi husûsu Şûrâ-yı Evkâfca karargîr olması üzerine o vech ile tesviye kaydedildiği ve Bursa'da kâin bilumûm hayrât-ı şerîfe hademesi vezâif ve mu'ayyenât-ı kadîmesinin terkîn-i kaydıyla bedel-i nakdiye tahvili hakkında mukayyed olan ilmühaberde de dergâh-ı mezkûr nâmına senevî bin altı yüz altmış üç guruş otuz para bedel-i nakdî muharrer ve vâkıf-ı mûmâ-ileyh eş-Şeyh Hasan Efendi'nin bin iki yüz seksen iki târihiyle müverrah ve bin iki yüz doksan bir târihiyle mukayyed vakfiyye-i ahîresinde şart-ı tevcîh-i meşihat hakkında; "Müceddeden şöyle şart eyledim ki; zâviyye-i mezkûrede" "ancak tarikat-i aliyye-i Kâdi[ri]yye-i Eşrefiyye âyini icrâ olunup ber-vechi- muharrer meşihat" "hayatta oldukça nefsim, vâsıl-ı civâr-ı rahmet olduğumda evlâdım ve evlâd-ı evlâdım ve evlâd-ı evlâdımın zükûruna batnen ba'de batnin ve ba'de'l-inkırâz evlâd-ı inâsım ve evlâd-ı evlâd-ı inâsım ve evlâ[d]-ı evlâd-ı evlâd-ı inâsımın zükûruna ve ba'de'l-inkırâzi'l-küll ancak meşihat-i mezkûre mahrûse-i Bursa meşâyihi efendilerin re'y ve intihâblarıyla tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye'den müstahlef ehil ve erbâb bir kimseye" deyü mastûr bulunmuştur.

Fî 9 Muharem sene [1]337 ve fi 16 Eylûl sene [1]334 [15 Ekim 1918]

Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

Üsküdar Mevlevî Dergâhı'nın vakfiyesi.

"Üsküdar Mevlevî Dergâhı'nın vakfiyesi."

21

Üsküdar'da mevlevîhânesi olan Nu'man Bey bin el-Vezîr Yeğen Ali Paşa'nın bin iki yüz beş târihiyle müverrah vakfiyye-i mukayyedesinde cihet-i meşihat hakkında; "Mârrü'z-zikr Rum Mehmed Paşa mahallesinde olan menzil-i mahdûd-ı mezkûru Mevlevî zâviyesi olup zâviyedârlığı mademki ben lâbis-i hayât oldukça bana meşrûta olup kendim sâkin ve mutasarrıf olam ve bi-emrillâhi'l-meliki'l-mennân dâr-ı fenâdan saray-ı bekâya irtihâl ve işbu cây-ı mihnetden civâr-ı rabbü'l-izzet[e] intikâl eylediğimden sonra zâviyedârlık-ı mezbûr evlâdım ve evlâd-ı evlâdım ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdımın zükûrundan batnen ba'de batnin ve karnen ba'de karnin sagîr ve kebîr i'tibâr olunmayıp içlerinden herhangi terbiye ve sülûk görüp tarık-i Mevleviyye'ye i'tibâr edip pîr ü perver ve âdâb ve erkân-ı Mevleviyye'yi icrâya kâdir ve yedinde hilâfetnâmesi olur ise ona meşrûta ola ve evlâdımdan ber-vechi meşrûh hilâfete ehil olmadığı sûrette hulefâm ve hulefâ-i hulefâ-i hulefâmdan tarikat silsileleri bana muttasıl ve kıdem-i evvelde bulunup hilâfete ehil ve yedinde hilâfetnâmesi olup zâviyye-i mezbûrda sertarık olan zâta meşrûta Devlet-i Aliyye-i Osmâniye –eyyede hümu'llâhi ilâ-yevmî'l-kıyâme-de sadr-nişîn-i meşihat-i İslâmiyye bulunan inâyetlü efendi hazerâtı işâret-i aliyyeleriyle tevcîh buyurula ve

hulefâmdan kıdem-i sâniide bulunup zâviyye-i mezkûrede aşçıbaşı olan kimesne sertarık ola ve kıdem-i sâlisde bulunan halîfem aşçıbaşı ola.” ve bin iki yüz altı târihiyle müverrah ve mukayyed olan vakfiyye-i mu’addelesinde de; “vakf-ı mezkûrumun tebdîl ve tağyîri merreten ba’de uhrâ yedimde ola deyü şart eylediğime binâen” “hâlâ meşîhat-i mezkûr nezâreti şürûtundan rücû‘ edip” meşîhat-i mezkûre pîşvâ-yı tarîkat ve rehnümâ-yı hakikat Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî hazretlerinin Konya kasabasında kâin âsitâne-i aliyyelerinde postnişîn-i irşâd bulunan şeyh çelevî efendiler hazerâtının nezâretinde âsûde olup mukâbelesinde yevmî altı akçe vazîfe olmak üzere beher sene on sekiz guruş seccâde-bahâ irsâl ve îsâl oluna.” deyü mastûr bulunmuş ise de ânîfûl-beyân meşîhat cihetinin hâlen bir nâma tevcih-i resmîsi icrâ kılındığına dâir kayıd bulunamamış ve binâ-berîn turuk-ı aliyye-i Mevleviyye’den bulunan tekâyâ meşîhat cihetlerinin reşâdetlü Çelebi Efendi hazretlerinin icâzetnâmeleriyle tasarrufu fî 14 Muharrem sene 1200 târihiyle sâdır olan fermân-ı âlî ahkâmından bulunmuş olmağla işbu müzekkire be-tekrâr irsâl kılındı.

Fî 16 Muharem sene [1]337 ve fî 23 Teşrîn-i evvel sene [1]334 [22 Ekim 1918]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdîriyyeti

Üsküdar’da Vâlîde-i Atîk Dergâhı’nın vakfiyesi.

[Varak: 87]

Üsküdar’da Vâlîde-i Atîk Dergâh-ı şerîfinin vâkîfe-i müşârun-ileyhâ vakfiyesinden istihrâc olunan şürûtdur.

22

Ve emme’r-ribâtü’l-ma’rûfu bi-hângâh, fe-kad şerâtî’l-vâkîfetü’l-celîletü’l-mikdâr –lâ zâlet fî hıfzî’l-meliki’l-gaffâr– en-yu’ayyene lehû şeyhun sâlihun, takiyyün, sânihun, nakiyyün, müctehidün fî’l-ibâdeti, müteverri’un, mecdün fî’t-tâ’ati, müteşerri’un, kâni’un mine’d-dünyâ bi’l-yesîr, râzî bi-mâ kadderehû rabbühü’l-kadîr, mütehâllin bi’l-fezâil-i-celîleti, mütahâllin anî’s-sıfâtî’r-rezîleti, sahabü’s-şüyûhi’l-kirâm ve hademül-evliyâi’l-izâm, vâ’izün, nâsîhun li’l-ibâd, mürşidün ilâ sebîli’r-reşâd, câmi’un beyne’l-ilmî ve’l-amel, râdî’u nefsihî anî’z-zeleli ve’l-kesel, sâlikü mesaliki’r-rüşdi ve’l-hedy, mâlikü ezimmeti’z-zühdi ve’t-takvâ, müctenibün fî külli hâlâtihî an ittibâ’i’l-hevâ, sâhibü’l-mukâşefeti ve’l-müşâhede, dâimül-muhâsebeti li-nefsihî ve’l-murâkabeti, yürşidü’l-mürîdîne’s-sâkinîne fî’l-hücûrâtî’l-mebniyyeti fî’r-ribâtî’l-muttasîfine bi-sıfâtî’s-sâlihîne, üli’l-azmi ve’l-ihtiyâtî’s-sâlikîne sebîle’n-necâtî’n-nâkibîne an tarîki’l-kuvâti ve ya’îzu fî’l-câmi’i’s-şerîfi fî’l-eyyâmî’s-şerîfeti ve’l-leyâlî’l-mübâreketi li-cemâ’atî’l-müslimîne ve ya’allimühüm mâ-yentefî’üne bihî fî emri ma’âşihim ve fî emri’d-dîn ve yekûne vazîfete’s-şeyhi’l-mezbûr hamsete ve işrîne dirhemen ve yu’tâ li-küllî vâhidin mine’l-fukarâi’l-isneyne ve’s-selâsîne’s-sâkinîne fî’l-hücûrâtî’l-mezbûreti’l-müştegilîne bi-ibâdâtî’l-mebrûreti dirhemeyni ve en-yürettebe lehû racülün yeftahu’l-bâbe ve yuğlikuhû ve yükennisü’r-ribâta ve yunazzifuhû ve yekûne vazîfetühû dirhemeyn.

Bâlâda muharrer şürût-ı vakfiyye 12 Teşrîn-i sâni sene [1]334 târihli ve 54 numaralı müzekkire ile vukû’ bulan taleb üzerine Kuyûd-ı Vakfiyye İdâresi’nden 20 Teşrîn-i sâni sene-i minh târihli derkenâr ile li-eclî’l-mütâla’a irsâl olunan vâkîfe-i müşârun-ileyhânın dokuz yüz doksân târihli vakfiyesinden istihrâc ve tescîl olunmuşdur.

Fî 19 Saferü’l-hayr sene [1]337, fî 24 Teşrîn-i sâni sene [1]334 [24 Kasım 1918]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0088

Üsküdar'da Aziz Mahmud Hüdâyî Dergâhı'nın bazı görevlilerine ait vakfiye şartları.

Üsküdar'da Hazret-i Hüdâî Dergâhı hakkında vakfiye.

23

Merhûm eş-Şeyh Mahmud Efendi'nin Üsküdar'da kâin câmi'-i şerîfinde şehri yirmi gurus vazîfe-i mu'ayyene ile devirhân ciheti fî 10 Ramazan sene [1]319 târihinde es-Seyyid Emin Dede'ye tevcih olunduğu ve câmi'-i şerîf-i mezkûrda azîz-i müşârun-ileyh vakfından bir aded sermahfil ve üç aded devirhân ve Cağalzâde Sinan Paşa Vakfı'ndan def'a bir aded devirhân cihetleri de mukayyed ve cihât-ı mebhûse de Hoca Veysel ve Hüseyin Dede ve Hâfız İsmâil Dede ve Hâfız Fevzî Dede efendiler uhdelere müvecceh ve vâkîf-ı müşârun-ileyhin fî 26 Ramazan sene 1019 târihli vakfiyesinde de Üsküdar'da binâ eylediği câmi'-i şerîfin hüddâm ve vezâifini beyân sırasında “ve yine mahsûl-i merkûmdan sâlifü'z-zikrolan câmi'-i nâfi'in üç nefer devirhânlarına ve na'thânına ve mu'arrafine ve ferrâşına ve şadırvânına gelen mâ'-i cârinin mecrâsını meremmet edene yevmî birer akçe vazîfe verilip onlar dahi hizmet-i lâzimelerin kemâ yenbagî edâ eylediklerinden sonra her biri yevmî birer akçe vazîfeye mutasarrıf olalar.” diye mastûr bulunduğu bi't-tedkik tebeyyün etmiş ve binâ-berîn âsitâne-i müşârun-ileyhe müte'allık hidemât ve cihât ve vezâif-i fi'iliyye tevcihâtının seccâdenişîn olanların arz ve inhâsıyla icrâsı fî 23 Şevvâl sene 1207 târihli fermân-ı âlî iktizâ-yı münîfiden bulunmuş olmağla.

Fî 26 Muharem sene [1]337 ve fî 2 Teşrîn-i sâni sene [1]334 [1 Kasım 1918]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

İstanbul'da Zincirli Servî'de Vezir Koca Mustafa Paşa-yı Atik Camii civarında Yûsuf Sünbül Sinan'ın halifelerinden Şeyh Mehmed Tarsûsî Efendi'nin Mevlevîhanekapısı'ndaki Dergâh vakfiyesinin kayıtlı olmadığına dair müzekkire.

Tarsûsî Mehmed Efendi dergâh-ı şerîfi vakfiyesinin şürût ve kuyûdu kaydının ihrâcî zımında 2 Teşrîn-i sâni sene [1]334 târihli müzekkire üzerine Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nden mevrûd vakfiye sûretidir.

24

İstanbul'da Zincirli Servî nezdinde vezîr-i esbak merhûm Koca Mustafa Paşa-yı Atik Câmi'-i şerîfi nezdinde kutbü'l-ârifin Yûsuf Sünbül Sinan –kaddese sırrahu'l-mennân– hazretleri hulefâsından merhûm eş-Şeyh Mehmed Tarsûsî Efendi'nin Mevlevîhânekapısı kurbünde kâin zâviyesinin ber-vech-i hasbî zâviyedârlık ciheti 4 Receb sene [1]328 târihinde Mehmed Hayrullah Efendi'ye ve şehri yetmiş dört gurus otuz para vazîfe ile mescid-i şerîfinde imâmet ciheti 5 Safer sene 1320 târihinde Mustafa Efendi ibn-i Ahmed'e ve şehri elli yedi gurus vazîfe ile müezzin ve şehri kırk sekiz buçuk gurus vazîfe ile kayyımlik cihetleri de 25 Cumâdelevvel sene [1]329 târihinde Ahmed Fâik Efendi'ye tevcih olunduğu kayden tebeyyün etmiş ise de vakfiyesi mukayyed olmadığı cihetle cihât-ı muharrerinin tevcihi hakkındaki şerâiti ne merkezde olduğu tahakkuk ettirilememiş olmağla işbu müzekkirenin mazrûfen makâm-ı mu'allâ-yı hazret-i Meşihat-penâhîye takdîmi bâbında.

Fî 13 Safer sene [1]337, fî 18 Teşrîn-i sâni sene [1]334 [18 Kasım 1918]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

Üsküdar'da Toptaşı civarında Bedeviyye tarikatından Şeyh Hasib Efendi Dergâhı'nın vakfiye sureti.

Üsküdar'da Toptaşı civârında Tarîk-i Bedeviyye'den Şeyh Hasib Efendi Dergâhı hakkında Vahîdüddin imzâlı ve 26 Teşrîn-i evvel sene [1]334 târihli arzuhâl zahrına Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme İdâresi'nden ihrâc edilen vakfiye sûretidir.

25

Üsküdar'da Toptaşı civârında Şeyh Hasib Efendi Dergâhı'nın meşihat ciheti 11 Cumâdelâhire sene 1277 ve gurre-i Zilka'de sene [1]323 târihlerinde Mehmed Ali RızâRızâ Efendi'ye tevcih olunduğu ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin bin iki yüz sekiz târihli vakfiyesinde de; "Şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki tekke-i mezkûrede evvelâ kendim şeyh olup vefâtımdan sonra Derviş Halil bin Ali şeyh ola. Ba'de vefâtihî Derviş Hüseyin bin Mustafa şeyh ola. Ba'de vefâtihî halîfemin akdemi şeyh ola. Mezbûrân Derviş Halil ve Derviş Hüseyin'in halîfelerinin akdemi şeyh olup beher leyâl-i Cuma ve isneynde hatm-i şerîf-i hâcegân tilâvet olunup ve akîbinde zikrullâh olunduktan sonra hâsıl olan sevâbı evvelâ aleyhi's-salâtü ve's-selâm efendimizin rûh-ı pür-fütûh ve âl [ü] evlâd-ı kirâm ve ashâb-ı zevi'l-ihtirâm ve âbâ ü ecdâd ve ümmehâtım ervâh-ı tayyibelerine ihdâ oluna ve tekke-i merkûmenin tevliyeti her kim şeyh bulunursa ona meşrûta olup medîne-i mezbûrede seccâdenişin-i şerî'at-i garrâ olan efendiler hazerâtı nezâretlerinde âsûde ola." diye aynen mastûr bulunmuş olmağla.

Fî 11 Safer sene [1]337, fî 14 Teşrîn-i sâni sene [1]334 [16 Kasım 1918]
Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti

İzmit'te Hacı Hürrem Mahallesi'nden Korucuzâde Hacı Feyzullah Efendi'nin, Kertil Mahallesi'nde Seyyid Şeyh Mehmed Efendi Tekkesi'ne vakfettiği Benefşezâde Bahçesi diye maruf olan bahçesinin vakfiyesi.

[Varak: 88]

İzmit Encümen-i Meşâyihî Reisi Müftî Hasan Fehmî Efendi'nin 10 Teşrîn-i sâni sene [1]334 târihli tahrîrâtına merbûtan vârid olan vakfiye sûretidir.

26

Elhamdü lillâhi'l-vâkıfı alâ külli hâl, el-münezzehü zâtühü ani't-tebeddüli ve't-tagayyüri ve'l-intikâl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve seyyidi'l-âlemîn Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecma'in.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîrine bâdî budur ki: Medîne-i İznikmid'de el-Hâc Hürrem mahallesi sâkinlerinden ashâb-ı hayrâtın Korucuzâde el-Hâc Feyzullah ibn-i el-Hâc Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde vakf-ı âti'l-beyâna li-eclî't-tescîl mütevellî nasb eylediği İğci Hâfız es-Seyyid Molla Ahmed bin Mehmed mahzarında bi't-tav'îs-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip; "Vakf-ı âti'l-beyânın sudûruna değin silk-i mülk-i sarîhimde münselik olup işbu medîne-i mezbûre fenâsında Bekirdere nâm mahalde vâkı' bir taraftan bazen el-Hâc Hasan bağı ve bazen Abdurrahman oğlu bağı ve bir taraftan Bekirdere ve bir taraftan Türkmenoğlu veresesi bağı ve taraf-ı rabi'î Paşa Suyu harkı ile mahdûd tûlen ve arzen bi-hesâb-ı terbi' otuz bin zirâ' zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireyi hâvî ve Benefşezâde bahçesi

demekle ma'rûf bir kıt'a mülk bahçemi bi-cümleti't-tevâbi'i ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûkı ve'l-merâfık malımdan ifrâz ve hasbeten lillâhi'l-ahad ve taleben li-merzâti'r-rabbi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs edip şöyle şart eyledim ki; 'Bahçe-i mezkûre yed-i mütevellî ile beher sene âhara îcâr olunup bi-fazlillâhi te'âlâ hâsıl olan icâresi işbu medîne-i İznikmid'de Kertil mahallesinde vâki' kutbü'l-ârifin ve gavsü'l-vâsılın merhûm Hüdâi es-Seyyid Mahmud Azîz Efendi –kuddise sırruhu'l-azîz– hazretlerinin hulefâsından es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Efendi'nin binâ eylediği tekke-i latîfede şeyh olan azîzlere vesâir fukarâ ve dervîşâna ta'âmiye masrafı olmak üzere sarf oluna. Vakf-ı mezbûra hâlâ tekke-i mezkûrede seccâdenişîn-i irşâd olan kıdvetü's-sulehâi's-sâlikîn eş-Şeyh Hâfız Abdurrahman Efendi ibn-i el-Hâc İsmâil mütevellî ola ve ba'de'l-vefât tekke-i mezkûrede şeyh olanlara meşrût olup her kim şeyh olursa ol mütevellî olup tevliyyet-i mezkûre cemî'-i zamânda hasbî rü'yet oluna ve mürûr-ı eyyâm ile şürût-ı mezkûra ri'âyet müte'azzir olursa re'y-i hâkimü's-şer' ile bir mütevellî nasb olunup bahçe-i mezkûrenin icâresi Medîne-i Münevvere –nevverahâ'llâhu te'âlâ– fukarâsına tasadduk oluna.' deyü şürût-ı mezkûresini ta'yîn ve mütevellî-i mezkûra teslim eyledikde ol dahi fârîğan anî's-şevâgil vakfiyet üzere yedinden bi't-tevliye ahz u kabz vesâir mütevellîler gibi tasarruf eyledi." dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î vâkıf-ı mezbûr minvâl-i mezkûr üzere vakfa âid kelâmı semt-i hilâfına sârîf olup; "Vakf-ı akâr imâm-ı muhtâr, sirâcü'l-e'imme, kâşifü'l-gumme Ebû Hanîfetü'l-Kûfî –cûziye hayru'l-cezâ'i ve kûfiye– Nu'man bin Sâbit –rahmetullâhi aleyh– hazretleri mezheb-i şerîflerinde sahîh olup lâkin gayr-i lâzım olduğu ecilden vakf-ı mezkûrdan rücû' edip bahçe-i mezkûru kemâ-kân mülküme istirdâd ederim." dedikte mütevellî cevâb-ı bâ-savâba tasaddî edip; "Eğer ki inde'l-İmâmî'l-A'zam ve'l-hümâmî'l-ekrem vakf-ı mezkûrun sıhhat[i], lüzûmu müstelzim değildir lâkin İmâmeyn-i Hümâmeyn Ebû Yûsuf eş-şehîr bi'l-imâmî's-sânî ve's-sâlis Muhammed ibn-i el-Hasen eş-Şeybânî mezheb-i şerîf ve re'y-i münîfleri üzere sıhhat [ve] lüzûmu gayr-i müfârikdır." deyü müdâfa'a ve redd ü teslimden imtinâ' bir-le hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitâb –tûbâ-lehû ve hüsnü meâb– efendi hazretleri huzûrunda mürâfa'a olduklarında hâkim-i mûmâ-ileyh –esbagallâhu ni'amehû aleyh– dahi cânib-i vakfi râcih görmekle âlimen bi'l-hilâfî beyne'l-eimmeti'l-eslâf evvelâ sıhhat-i vakf-ı şerîfe ve sâniyen lüzûm-ı şürût-ı mezkûresine hüküm etmekle vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled olduğuna binâen min ba'd nakz ve tahviline mecâl muhâl oldu. "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى" ¹ ve ecru'l-vâkıfı ala'llahi'l-cevâdi'l-kerîm.

Hurrîre fî hâdî-aşer min Zilka'deti's-şerîfe li-sene isneyn ve mieteyn ve elf.

İzmit Müftülüğü Hasan Fehmî

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0089

İzmit'te Hacı Hasan Mahallesi'nden Halil Paşazâde Serbevabîn-i Dergâh-ı âli Seyyid Hacı Hasan Bey'in, Tarikat-i Celvetiyye'den Kertil Tekkesi'ne vakfettiği bahçesinin vakfiyesi.

İzmit Encümen-i Meşâyih Reisi Müftî Hasan Fehmî Efendi'nin 10 Teşrîn-i sâni sene [1]334 târihli tahrîrâtına merbûtan vârid olan vakfiye sûretidir.

1 el-Bakara, 2/181: Onu işittikten sonra kim değiştirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir.

27

Elhamdü lillâhi rabbi'l âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecma'in.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı hüccet-nisâbın inşâsına bâdî oldur ki: Medîne-i İznikmid'de el-Hâc Hasan Mahallesi sâkinlerinden Halil Paşazâde Serbevâbîn-i Dergâh-ı âlî inâyetlü es-Seyyid el-Hâc Hasan Bey hazretleri meclis-i şer'-i şerîf-i enverde vakf-ı âti'l-beyâna mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği tarîk-i Celvetiyye'den Kertil Tekkesi şeyhi kıdvetü's-sulehâi's-sâlikîn eş-Şeyh Hâfız Osman Efendi bin Abdullah mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î edip; "Bâ-mülknâme-i hümayûn ve bâ-hüccet-i şer'iyye yedimde mülk ve hakkım olup medîne-i mezbûrede Pac mevki'inde vâkı' etrâf-ı erba'adan Cebecioğlu Rüstem Ağa ve Geyvelioğlu bahçeleri ve tarîk-i âmm ile mahdûd eşcâr-ı müsmireyi hâvî bahçemi hasbeten lillâhi'l-ahad ve taleben li-merzâti rabbi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakfedip şöyle şart eyledim ki; 'Bâlâda mezkûr bahçeyi tekke-i mezkûrede şeyh olan efendilere mutlaka hâsılâtı ma'âş olmak üzere vakf ve meşrût olup hâlâ tekke-i mezkûrede şeyh olan mûmâ-ileyh Hâfız Osman Efendi hayatta oldukça bahçe-i mezkûrenin mütevellîsi ve hâsılâtına mutasarrıf olup ba'de'l-vefât yerine şeyh olan efendiler mütevellî ve mutasarrıf olalar.' "deyü bahçe-i mezkûreyi fârigân anî's-sevâgil mütevellî-i mûmâ-ileyh eş-Şeyh Hâfız Osman Efendi'ye teslim eyledikde ol dahi bi't-tevliye teslim ve kabûl eyledikden sonra vâkıf-ı müşârun-ileyh kelâmını semt-i âhara sarf edip; "Vakf-ı akâr İmâm-ı A'zam Nu'man bin Sâbit Ebî Hanîfe Hazretleri katında sahîh lâkin gayr-i lâzım olmağla vakf-ı mezbûrdan rücû' ve bahçe-i mezkûreyi ke'l-evvel mülkûme istirdâd ederim." dedikde mütevellî-i mûmâ-ileyh eş-Şeyh Hâfız Osman Efendi cevâbında; "Eğer ki vakf-ı akâr İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe Hazretleri mezheb-i şerîflerinde gayr-i lâzımdır lâkin İmâm Ebî Yûsuf mezheb-i şerîflerinde vâkıf mücerred vakaftü kavliyle vakıf sahîh ve hüccet dahi lüzûmu müstelzimdir." deyü red ile cevâb eyledikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitâb -tûbâ lehû ve hüsnü meâb- Efendi Hazretleri dahi cânib-i vakfa nazar ve mennâ'un li'l-hayr olmakdan hazer edip Hazret-i İmâm Ebî Yûsuf mezheb-i şerîfleri üzere vakf-ı mezkûrun sıhhat ve lüzûmuna hükümle fe-sâre vakfen sahîhan ve habsen sarîhan, "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَنَّى إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُدْلُونَهُ" ² "إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ"

Hurri[r]e fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam

sene hamse ve selâsîn ve mieteyn ve elf.

İzmit Müftülüğü Hasan Fehmî

Karahisar-ı Sâhib'de (Afyonkarahisar) Kurdoğlu Hacı Ömer Ağa'nın Ot Pazarı civarında inşa ettirdiği İrfaniye Medresesi ve dergâhının vakfiyesi.

[Varak: 89]

28

Hamd-i cemîl-i mevfûr, şükr-i cezîl-i gayr-i mahsûr ol vâkıf-ı hafâyâ-yı zamâ'ir ve kâşif-i habâyâ-yı serâ'ir olan cenâb-ı mucid-i âmme-i mümkinât ve münşî-i kâffe-i masnû'ât -te'âlâ şânühû

2 el-Bakara, 2/181: Onu iştittikten sonra kim değiştirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi iştir, her şeyi bilir.

ani'-ş-şebîhi ve'l-mesîl ve tekaddeset zâtühû anî'n-nazîri ve'l-adîl- hazretlerinin dergâh-ı akdes ve bârgâh-ı mukaddesine sezâvâr ve vâcibü'l-iktisârdır ki envâ'-ı benî âdemi kudret-i kâmile ve hikmet-i şâmile birle inşâ ve ihtirâ' edip dünyayı mezra'a-i âhiret ve ûlâ-yı zerî'a-i âkîbet eyledi ve salâvât-ı tayyibât ve tahıyyât-ı hâlisât ol sultân-ı cumhûr-ı'l-enbiyâ ve unvân-ı menşûr-ı asfiyâ, mazhar-ı feyz-i hakâyık, hâfız-ı esrâr-ı dekâyık, imâm-ı Ka'be-i akdes ve hümâm-ı Medîne-i ins, sadr-ı suffe-i safâ Muhammedü'l-Mustafa -sallallâhu te'âlâ aleyhi ve sellem- hazretlerinin meşhed-i mu'attar ve merkad-i münevverlerine olsun ki vücûd-ı şerîfi sebeb-i îcâd-ı kevn ü mekân ve bâ'is-i hilkat-i ins ü cân oldu ve tahıyyât-ı bî-gâye ve teslîmât-ı mâ lâ-nihâye âl [ü] evlâd-ı kirâm ve ashâb-ı zevî'l-ihtirâma olsun ki her biri sırât-ı müstakîmde necm-i hüda ve felek-i ihdâda şems-i duhâ oldular -rıdvânü'llâhi te'âlâ aleyhim ecma'ın-

(Emmâ ba'd:) Sebebi tahrîr-i kitâb ve mûcib-i tastîr-i hitâb oldur ki: Medîne-i Karahisar-ı Sâhib mahallâtından Eğiste mahallesi ahâlîsinden sâhibü'l-hayrât ve râğıbu'l-hasenât Kurdoğlu Hacı Ömer Ağa ibn-i Süleyman bin Ömer meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikri âti vakfına li-eclî't-tescîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği medîne-i mezkûre mahallâtından Voyvoda mahallesi ahâlîsinden Köylüzâde Hacı Hâfız Abdullah Efendi ibn-i Osman Ağa bin Hasan mahzarında bi-tav'ihî ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip; "Vakf-ı âti'l-beyânın sudûruna değin bâ-tapu mutasarrıf olduğum medîne-i mezbûrede vâki' Ot Pazarı civârında vâki' cânib-i yemîn ve arkası câmi'-i şerîf-i mezkûra muttasıl makâbir-i müslimîn ve yesârı Dinarlızâde Medresesi demekle ma'rûf İmadüddin Medresesi ve cebhesi tarîk-i âmm ile mahdûd mağazanın hedmiyle yerine müceddeden binâ ve inşâ eylediğim tahtânî iki bâb mağaza ve fevkânî iki bâb mahall-i tekke ve ittisâlinde üç odayı şâmil medrese[yi] (İrfaniye) nâmıyla bi't-tesmiye vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-i sarîh-i mer'î vakf u habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki; 'Bâd-i bünyâdı bulunan el-hâletü hâzihi bi'l-fi'l müderris-i tarîkat-i aliyye-i Nakşibendiyye şeyhi Tokadî Velîyyüddin Efendi ibn-i İbrâhim bin Hacı Mehmed hayatta oldukca mütevellî nasb ü ta'yîn eyledim. Ba'de vefâtihî Tevcîh-i Cihât Kânûnu mücebince bi'l-imtihân müderris ve şeyh ta'yîn olunacak zât mütevellî ola. Taraf-ı mütevellîden iki mağaza müşâhereten veya müsâneheten âhara îcâr olunup hâsıl olan gallesinden ibtidâ vakf-ı mezkûrun ta'mîr ve termîm ve vergi-yi emîriyyesi i'tâ edilip mütebâkî gallesi müderris ve meşîhate âid ola.' deyü şart u ta'yîn ederek tekke-i mezkûre ve medrese-i mastûreyi fâriğan ani'-ş-şevâgil mütevellî-i mûmâ-ileyhe teslîm ol dahi sâir mütevellîler misillü bürheten mine'z-zamân tasarruf eyledi." dedikde gibbe't-tasdîki'-ş-şer'î vâkıf-ı mûmâ-ileyh kelâmını semt-i âhara sârîf olup; "Vakf-ı akâr İmâm-ı A'zam ve hümâm-ı akdem Ebû Hanîfetü'l-Kûfî hazretleri katında gerçi sahîh ve lâkin cism-i sıhhati câme-i lüzûmdan ârî olmağla vakf-ı mezkûrdan rücû' ve udûl ve İmâm Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî hazretleri katında vakıf bâtıl olduğuna binâen vakf-ı mezkûrdan rücû' ile istirdâd kemâ fi's-sâbık havze-i mülkûme i'âde ve idhâl ederim." dedikde mütevellî-i mûmâ-ileyh cevâba tasaddî edip; "Gerçi hâl bast olunan minvâl üzeredir lakin ârif-i samedânî Ebû Yûsuf eş-şehîr bi'l-imâmî's-sânî hazretleri katında vâkıf mücerred vakaftü demekle ve İmâm Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî hazretleri katında teslîm ile'l-mütevellî ve tescîl-i şer'î olmağla vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu." deyü redd ü teslîmden imtinâ' etmekle hâkim-i muvakkî'-ı sadr-ı kitâb -tûbâ [lehû] ve hüsnü meâb- efendimiz hazretleri huzûrunda müterâfî'ân ve her biri fasl u hasme tâlibân olduklarında hâkim-i mûmâ-ileyh -esbagallâhu ni'amehû aleyh- hazretleri dahi tarafeynin edilmesine nazar ve mubtıl-i hayr olmakdan hazer edip âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî

beyne'l-eimmeti'l-eslâf vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm etmeğin min ba'd vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu. ³“فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَنَّمَا إِنَّمَا عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ” ve ecru'l-vâkıfı ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî min Saferi'l-hayr li-seneti isnâ ve selâsin ve selâse mie ve elf.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0090-91-92

Edirne'nin Sevindik Fakih Mahallesi'nden Seyyid Şeyh Dâvud Efendi'nin, civarındaki arazisiyle birlikte vakfettiği Hacı Baba Zaviyesi diye maruf zaviyesinin vakfiyesi.

Mâ-fihî mine'l-vakfi ve ileyhi zâhirî 'indî alâ vechi'l-mazbût ve hakemtü bi-sıhhatihî ve lüzûmihi âlimen bi'l-hilâfî beyne'l-eimmeti'l-eşrâf harrerehu'l-fakîru ileyhi te'âlâ es-Seyyid Mehmed Şük-rullah el-Müfettişü hilâfeten li-umûri Evkâfî Hümâyûn bi-Edirne gufira leh.

es-Seyyid Mehmed Şükrullah

29

⁴“كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ، لَا يُبْدَأُ فِيهِ بِالْحَمْدِ، أَفْطَحَ” hadîs-i şerîfi mâ-sadakınca hamd-i cemîl-i mevfûr ve şükr-i celîl-i gayr-i mahsûr ol vâkıf-ı hafâyâ-yı zamâir ve kâşifü habâyâ-yı serâir olan cenâb-ı mûcid-i âmme-i mümkinât ve münşî-i kâffe-i masnû'ât –te'âlâ şânühû ani's-şebîhi ve'l-mesîl ve tekadde-se zâtühû ani'n-nazîri ve'l-adil– hazretlerinin dergâh-ı akdes ve bârgâh-ı mukaddesine sezâvâr-ı vâcibü'l-iktisârdır ki cemî-i mevcûdâtı ve bâ-husûs nev'-i insân-ı kâmilî “لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي” ⁵“أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ” nazm-ı kerîm ve amîmût-tekrîmi üzere kudret-i kâmile ve hikmet-i şâmîle birle ketm-i ademden ibdâ' ve inşâ ve serfirâz ve ⁶“وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ” tâciyla mümtâz eyledi ve este'îzü billâhi te'âlâ ⁷“يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا” nass-ı celîlî ve ve ⁸“كُلُّ كَلَامٍ لَا يَذْكُرُ اللَّهَ فِيهِ فَيُبْدَأُ” hadîs-i şerîf ve eser-i münîfeleri mâ-sadaklarınca salavât-ı tayyibât ve tahiyyât-ı hâlisât o sultân-ı cumhûr-ı enbiyâ ve unvân-ı menşûr-ı asfiyâ mazhar-ı feyz-i hakâyık ve hâfız-ı esrâr-ı dekâyık İmâm-ı Ka'be-i kuds ve hümâm-ı Medîne-i ins, sadr-ı suffice-i safâ Muhammedü'l-Mustafa –sallallâhu te'âlâ aleyhi ve sellem– hazretlerinin meşhed-i mu'attar ve merkad-i münevverlerine olsun ki nitekim hadîs-i kudside vâkı' olmuştur. “لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ” ⁹“الْأَفْلاكِ” mefhûm-ı münîfi mübteğâsınca vüçûd-ı şerîfi sebeb-i icâd-ı kevn [ü] mekân ve bâ'is-i hilkat-i ins ü cân oldu ve dahi ¹⁰“وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ” âyet-i kerîmesi medlûlünce âl ve evlâd ve ashâb [u] ahfâdları üzerlerine olsun ki her biri tarîk-i hakka bâdî ve sübül-i tevfiķa münâdî ve vâkıf-ı hadîs-i şerîf-i ¹¹“كُلُّ أَمْرٍ فِي ظِلِّ صِدْقَتِهِ” olup emvâlîni vüçûh-ı hayrâta nisâr ve infâk fi-sebîlillâhi sâir ef'âl üzerine ihtiyâr etmişlerdir –rıdvânü'llâhi aleyhim ecma'in–

3 el-Bakara, 2/181: Onu işittikten sonra kim değiştirirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir.

4 İbn Mâce, Nikah, 19: Hamd ile başlamayan her iş kesiktir/bereketsizdir.

5 et-Tîn, 95/4: Biz insanı en güzel şekilde yarattık.

6 el-İsrâ, 17/70: Andolsun biz Âdemoğluna şan, şeref ve nimetler verdik.

7 el-Ahzâb, 33/56: Ey iman edenler! Peygambere sâlat ve selam getirin.

8 Süyutî, *Cem'ü'l-cevâmi'*, XV, 353: Allah'ın anılmadığı ve bana salavatla başlamayan her söz kesiktir/bereketsizdir.

9 Hâkim, *el-Müstedrek*, II, 671-672; Beyhakî, *Delâil*, V, 489: Sen olmasaydın, âlemi yaratmazdım.

10 Vâkıa, 56/10-11: Önde olanlar; (erdem, amel ve ödülde) önde olanlar; İşte onlar nimetlerle dolu cennetlerde Allah'a en yakın olanlardır.

11 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 147: (Kıyamette) Herkes verdiği sadakanın gölgesindedir.

Emmâ ba'd: Havâtır-ı erbâb-ı iz'ân ve zamâir-i ashâb-ı irfâna hafî ve setîr degildir ki, bu cihân-ı gubârın mâl ü câhı bî-karâr ve dünyâ-ı tâb-dârin taht ü tâcî müste'ardır pes merd-i Hudâ ve âkul [ü] dâna oldur ki binâ-yı mebânî-i hayrâtı vesîle-i saâdet-i uhreviyye ve icrâ-yı merâsim-i hasenâtı vâsita-i izzet-i sermediyye bilip “الَّذِينَ يُتَّقُونَ أَفْوَالَهُمْ بِالْأَيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ”¹² nass-ı kerîmesi medlûlünce emvâl ve erzâkını vücûh-ı hayrâta sârif olup ez-dil ü cân hafî ve celî rûz [ü] şeb fukarâ vü gurebâ vü zu'afâyı ber-vech-i hasbî infâk etmeyi ihtiyâr edip ecr-i cezîle nâil olmak ve “إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ”¹³ hadîs-i şerîf ve eser-i münîfi mazmûnu[n]u mülâhaza edip tahsîl-i ücûr-ı meşkûreye sa'y-i mevfûr ve rızâ-yı rabb-i gafûr olan umûr-ı mebrûre iktisâbına bezl-i makdur eyler binâen alâ-zâlik işbu vakfiyye-i celîlül'âsâr ve cerîde-i bedî'u'l-unvânın tahrîr ve imlâsına bâdî ve bâ'is oldur ki mahrûse-i Edirne mahallâtından Sevindik Fakih mahalles-i sükkânından ve tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye meşâyih-i izâmından umdetül-meşâyihî'l-vâsılîn zübdetül-mürebbi's-sâlikîn sâhibül-hayrâtı ve râgıbül-meberrât eş-Şeyh es-Seyyid Dâvud Efendi ibn-i Ali bin () mahmiyye-i mezbûrede Teftîş Mahkemesi'nde meclis-i [şer'-i] şerîf-i enverde zikri âtî vakfına li-eclî't-tescîli ve'l-itmâmi emri't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği Dervîş es-Seyyid Hâfız Mehmed Emin ibn-i el-Hâc İbrâhim mahzarında ikrâr-ı sarîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip vaktâ ki bâlâda zıkr u beyân kılındığı vechile bu dâr-ı fenâ bî-sebât ü bî-bekâ olup na'îmi ma'rûz-ı zevâlde ve mukîmi şeref-i irtihâlde olduğunu tefekkür edip “وَمَا تَقْدِمُوا لَا تُفْسِكُمْ”¹⁴ ma'lûmum olduğundan mâ'adâ “الصدقة فدية للمعاصي يوم يؤخذ المجرمون بالنواصي”¹⁵ âyet-i celîlesi mehfûm-ı münîfinden habîr ü âgâh olduğum ecilden vakf-ı câi'z-zikrın sudûruna değin bâ-hüccet-i şer'iyye silk-i mülk-i sahîhimde münselik emlâkimden olup mahalle-i mezbûrede vâki' [varak: 90] etrâf-ı erba'adan İbrâhim İbîş Ağa konağı ve Dervîş Mehmed Emin bahçesi ve tarîk-i âmm ile mahdûd dâhilen bir bâb fevkânî oda ve üç bâb tahtânî oda ve bir bâb kömürlük ve bir matbah ve bir kuyu ve bir mikdâr havlu ve hâricen bir bâb fevkânî oda ve altı bâb tahtânî oda ve bir semâ'hâne ve bir havuz ve bir bî'r-i mâ kanavât-ı memlûke teba'iyet ile hâriciyye-i mezkûre derûnuna cârî bir masura mâ'-i lezîz ve tahmînen beş dönüm mikdârı eşcâr-ı müsmireli bahçeyi müstemil bir bâb mülk menzîlim ile kezâlik vakf-ı âtî'l-beyânın sudûruna değin bâ-mülknâme-i hümayûn silk-i mülk-i sahîhimde münsecim ve şîrâze-i tasarrufumda muntazam emlâkimden olup mahrûse-i mezbûreye muzâfe Çöke nâhiyesine tâbî' Hamzabeyli karyesi civârında kâin tahdîd ve tavsîfden müstağnî dâhilen üç bâb oda ve bir furun ve matbah ve kiler ve bir mikdâr havlu ve hâricen bir bab nîm fevkânî oda ve iki bâb tahtânî oda ve bir izbe ve dokuz göz anbar ve iki âhûr ve ittisâlinde kâin yirmi dönüm mikdârı bahçeyi müstemil Hacı Baba Zâviyesi demekle arîf zâviye ile civârında vâki' Timur karyesi bağları arasında atık mezârlık ile Timur karyesine giden caddeye ve çayırılık derûnundan Kavak Çeşmesi'yle Derbend-i Kebîr'e giden caddeye ondan Çırpan/Çoban yoluyla Karapınar'a ondan Deliklikaya'ya ondan Hasan Pınarı'ndan Akıncı Bayırı'na ondan Evren

12 el-Bakara, 2/274: Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açık olarak hayra sarf edenler için rableri nezdinde ecirleri vardır; onlar için ne korku olacak ne de üzüleceklerdir.

13 Müslim, Vasiyet, 14: İnsanoğlu öldüğü zaman şu üç şey hariç amellerinin sevabı da sona erer. Sadaka-i câriye, istifade edilen ilim ve kendisine dua eden hayırlı evlat.

14 Sadaka, mücrimlerin alınlarından çekip alınacakları (karşılığını görecekları) gün, günahkâr kullar için fidye olacaktır.

15 Müzzemmil, 73/20: Kendiniz için önceden ne iyilik hazırlarsanız Allah katında onu bulursunuz; işte bu daha iyidir ve mükâfatı daha büyüktür.

Deresi'yle Don karyesine giden cadde ile Karatepe'ye ondan mezkûr mezarlığa müntehî olan hudûd dâhilinde vâki' ve derûnunda atık ve cedîd koruyu müştemil ma'lûmü'l-mikdâr arâzîmi hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve taleben li-merzâtî'r-rabbî'r-rahîm “يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ”¹⁶ اتَى اللّٰهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ temennâ vü recâsıyla bi-niyet-i sâdika ve azîmet-i vâsika vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-i sarîh-i mer'î edip şöyle şart eyledim ki; 'Mârrü'z-zikr menzilin hâriciyesi Hânkâh-ı Şâh-ı Nakşibendî olup semâ'hâne-i mezkûre derûnunda âyîn-i Şâh-ı Hazret-i Nakşibendiyye icrâ olunup zikrolunan odalarda fukarâ-yı dervîşân iskân oluna ve dâhiliyye-i mezkûre dahi postnişîn olanlara süknâsı meşrûta ola ve mârrü'l-beyân Hacı Baba Zâviyesi ile merbûtâtı olan arâzî-i mahdûde-i mezkûreden hâsıl olan a'şâr-ı şer'îyye ve hâsılât-ı sâ'ire hânkâh-ı mezkûreye meşrûta ola ve ben mâdem ki libâs-ı hayâtı lâbis ve mesned-i sıhhatde câlis olduğum hâlde hânkâh-ı mezkûrun ber-vech-i hasbî postnişîni olmak üzere bi'n-nefs kendim mütevellî olup hâsıl olan a'şâr-ı mezkûre ve hâsılât-ı sâ'ireden hânkâh-ı mezkûru ba'de't-ta'mîr ve't-termîm bâkîsi ancak nefsim meşrûta olup ben mutasarrıf olam ve vakf-ı mezkûrumun tebdîl ve tağyîri ve taklîl ve teksîri merreten ba'de uhrâ kerrâtla yedimde ve meşiyetimde ola ve'l-hâsıl her emrde mütefer-rid/münferid ve müstakil olup umûruma kimesne mâni' u müzâhim ve münâzi' u dâfi' olmaya ve ben bi-emri'llâhi Hâlık şerâb-ı memâtı zâik ve lezzât-ı müşteheyât-ı dünyâdan kat'-ı alâik eylediğimde tevliyyet-i mezkûre oğlum mutasarrıf olup hânkâh-ı mezkûreye postnişîn ola. Ancak oğlum mûmâ-ileyh mesned-i irşâda lâyük bulunmaz ise hulefâ-i irşâdımdan herhangi alâ-vechi'l-lâyık mürebbî-i sâlikîn bulunur ise merkûmu ber-vech-i hasbî terbiye edip yerine vekâlet ede ve vakf-ı mezkûrumun senede bir def'a benden müstahlef hulefâlarım ile ehl-i hakk sâlikîn ve tâlib-i irşâdım beynlerinde muhâsebesi alâ-vechi's-sıhha rü'yet olunup masârifât-ı ta'mîrât ve sâ'iresi ba'de'l-ihrac bâkî fazla ve galleden evlâd-ı inâsıma bir südüs hisse verilip beynlerinde batnen ba'de batnin ale's-seviyye taksîm oluna ve bâkîsi evlâd-ı zükûrumun eslah ve erşedi ma'rifetiyle hânkâh-ı mezkûrede iskân eden fukarâ ve dervîşânın meşrûbât ve me'kûlâtına sarf oluna ve meşîhat ve tevliyyet-i mezkûre dahi evlâd-ı zükûrumun batn-ı evvelde bulunup mesned-i irşâda lâyük eslahına meşrûta ola ve eğer lâyük bulunmaz ise evlâd-ı mezkûrdan hüsn-i zan olunan birine tevcîh olunup sâbıkda zikrolunduğu vechile terbiye olunup ehliyet kesb edinceye değin yerine vekâlet oluna ve el-ıyâzü billâhi te'âlâ min gazabî'l-feyyâz küllühüm ba'de'l-inkırâz benden müstahlef olup postnişîn olmayan vera'ı zâhir [ve] cümlelerin muhtâr ve mu'temedi olan bir zât hânkâh-ı mezkûruma postnişîn olup tevliyyet-i mezkûre dahi ona tevcîh oluna ve bulunmadığı takdirce hulefâm hulefâsından ilâ-nihâye bir zâta tevcîh oluna ve ol dahi bulunmadığı sûretde Âsitâne-i aliyye'de medfûn-ı âsûde-i sa[n]duka-i mağfîret ve gunûde-i bister-i rahmet olan kutbü'l-ârifin gavsü'l-vâsılın Emir Buhârî -kuddise sırruhu's-sâmî- hazretlerinin hânkâh-ı kerâmet-penâhlarında câlis-i mesned-i irşâd bulunan efendiler hazerâtının inzîmâm-ı re'y ve ma'rifetleriyle hânkâh-ı müşârun-ileyhden hilâfet almış ve tekmi'l-i seyr-u sülûk etmiş vâkıf-ı ahvâl-i tarikat ve âlim-i esrâr-ı hakikat olup mesned-i irşâda lâyük ve füyûzât-ı kemâlâtıyla akrânına fâik bir zâta tevcîh oluna. Mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm [ile] şürût-ı mezkûrum müte'azzir olur ise vakf-ı mezkûrum fukarâ-yı müslimîne sarf oluna.' deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd edip sâlifü'l-beyân menzil ve zâviye ve arâzî-i mahdûde-i mezkûreyi fâriğan ani's-şevâgil alâ vechi'l-lâyık mütevellî-i merkûma teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i

¹⁶ eş-Şuarâ, 26/88-89: O gün ne mal fayda verir, ne de evlat. Ancak Allah'ın huzuruna tertemiz bir kalple gelenler müstesna!

vakiyyet tesellüm ve ahz ü kabz ve bürheten mine'z-zamân tasarruf eyledi.” dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î emr-i vakf tamâm ve hâl-i teslîm encâm bulmuş iken vâkıf-ı mûmâ-ileyh eş-Şeyh Dâvud Efendi vakf-ı mezbûrdan rücû' ve mütevellî-i mezbûr ile husûmet ve nizâ'a şürû' edip; “Vakf-ı akâr mefhar-i eimme-i kibâr İmâmü'l-A'zam ve hümâm-ı efham sirâcü'l-milleti ve'd-dîn üstâdü'l-eimmeti'l-müctehidîn Nu'man bin Sâbit el-Kûfî hazretleri indinde sahîh lâkin menzil âriyetde olup şeref lüzûmu müstelzim olmamağla vakf-ı mezkûrdan rücû' meşrû' ve âlim-i rabbânî imâm-ı sâlis Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî katında vâkıf menâfi'-i vakfî nefsine şart ile vakf bâtıl olduğuna binâen vakf-ı mezkûrdan rücû' ve bâlâda mastûr menzil ve zâviye ve arâzi-i mahdûde-i mezkûreyi ke'l-evvel mülkûme istirdâd ederim.” deyicek mütevellî-i merkûm cevâb-ı bâ-savâba tasaddî edip; “Eğer ki hâl bast ve beyân olunan minvâl üzeredir ancak ârif-i samedânî Ebû Yûsuf eş-şehîr bi'l-imâmî's-sânî re'y-i şerîfleri üzere vâkıf mücerred vakıftı ve İmâm Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî re'y-i münîrlerinde teslîm ile'l-mütevellî olmağla vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu.” deyü redd ü teslîmden imtinâ ile hâkim-i hâsim-i vâlâ-cenâb bi-tevkî'r-refî'l-müstetâb -tûbâ [lehû] ve hüsnü meâb- efendi hazretleri huzûrunda müterâfî'an ve her biri mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında hâkim-i müşârun-ileyh hazretleri dahi tarafeynin kelâmına nazar ve mennâ'un li'l-hayr olmakdan hazer edip âlimen bi'l-hilâfî ve kazâi'evkâf beyne'l-eimmeti'l-eslâf alâ men yerâhu mine'l-eimmeti'l-müctehidîn -rıdvânü'llâhi te'âlâ aleyhim ecma'in- vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î buyurmağın fîmâ-ba'd vakıf sahîh ve lâzım ve müte-hattim olup nakz u nakîzine mecâl muhâl ve ibtâlî mûmteni'u'l-ihtimâl oldu. “فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَنَّى إِنَّمَا عَلَيْهِ عَلَى الَّذِينَ يَبْدُلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ”¹⁷ Ve cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis-aşer min Cemâziyelûlâ li-sene selâse ve hamsîn ve meteyen ve elf min hicreti men lehû'l-izzü ve's-şeref.

eş-Şeyh es-Seyyid Süleyman Efendi ibn-i Şeyh Mehmed Vefâ an tarîki'l-Kâdiri, eş-Şeyh es-Seyyid Kâmil Efendi an tarîki'l-Halvetî, eş-Şeyh es-Seyyid Hâfız Mehmed Kâmil Efendi el-Kâdiri, eş-Şeyh Mahmud Efendi an Gülşenî, eş-Şeyh Ali Efendi an Nakşibendî, eş-Şeyh Ali Efendi an tarîk-i Rifâ'î, Dervîş es-Seyyid Ali Şükrü, Dervîş es-Seyyid Ali, Dervîş Ahmed, Dervîş Mehmed, Fahru'l-akrân Halil Efendi, Fahru'l-akrân Osman Ağa, Fahru'l-akrân Mehmed Ağa. Aslına mutâbıktır.

Karahisar-ı Sâhib (Afyon Karahisar) Mevlevîhanesi vakfiyesi.

[Varak: 91]

Uhricet ani's-sicillî'l-mahfûzi bi-ma'rifeti'l-abdî'l-fakîri ileyhi azze şânühû el-Hâc Receb bin İbrâhim el-Müvellâ-niyâbeten bi-Karahisar-ı Sâhib ufiye anhümâ

Receb

Mâ şüriha ve sutira min müfâdî hâze'l-kitâbî's-şerîf ve's-sifri'l-münîf sebete 'indî ve hakemtü lehû mâ tahte sıhhati'l-hükmi fihi şer'an ba'de kabûli şehâdetihim fî nehcihî harrarehü'l-fakîru

¹⁷ el-Bakara, 2/181: Onu işittikten sonra kim değiştirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir.

afve rabbihi'l-kadîr Nu'man ibn-i Mûsâ ibn-i Yûsuf –ahsene'llâhu avâsîhimâ– el-hâkimü yev-meizin bi-mahfûzati Antalya –hamâhallâhu te'âlâ ani'd-dehşeti.

Sebete 'indî alâ mâ şûriha ve sûtira ve sahha ledeyye ale's-sebki'l-meşrû' ve kad ve hakemtü bi-sihhatihi ve eşhedtü alâ hükmî men hazara lî mine'l-udûli ve's-sikât ve reddiyyü'l fikhi ve'l-isbât cemmen asren ve cem'an kerren ve ene'l-müeyyedü mine'l-celîl el-Hâc İshak Fakih ibn-i el-Hâc Halil afâ anhüme'l-celîl.

Hâzihi hüccetün sahîhatün mu'teberetün harrarehü'l-fakîru ileyhi azze şânühû el-Hâc Ali el-Müvellâ hilâfet[en] bi-Karahisar-ı Sâhib ufiye anh.

Lemmâ sebete mazmûnühû 'indî bi-mâ-hüve nehci's-sübûti şer'an emzaytü ve nekadtühû ve ene Halil ibn-i İbrâhim el-Kâdi bi'l-askeri'l-mansûr ufiye anhümâ.

Lemmâ uriza aleyye hâzihi'l-vesîkatü ve alimtü ennehû sâdara min hâkimihi'l-fâzıl mübelliğ ...? ve ene'l-fakîrî ilâ afvi rabbihi'l-kadîr Ali ibn-i İshak ibn-i İlyas el-Hanefî tecâvezehullahu an- ...? ve'l-hafî el-hâkimü bi-Karahisar –hamâhallâhu ani'l-eşrâr–

30

Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdü lillâhi'l-hâdî bi-sülûki'l-ibâd bi-mahzi'l-efdali ilâ sebîli'r-reşâd ve's-salâtü alâ nebiyyihi's-şefî'i fî yevmî't-tenâd ve alâ âlihi'l-münkâdîne lehû hakku'l-inkiyâd.

Emmâ ba'dü: Fe hâzâ zikru mâ şehide'l-imâmü'z-zâhidü'l-bârî'ü'l-müteverri'u Necmüddin ibnü Bekir ibn-i Ramazan ve's-sadru'l-imâmü'l-hibrü'l-hümâm kıdvetü'l-eimmeti müfti'l-karn seyyidü'l-müderrişin Burhânüddin Yahyâ ibnü Ebî Bekr el-müderriş ve's-sadru'l-muhterem seyyidü'l-huffâz Cemâlüddin Muhammed ibnü Ahmed mükâfen en-Nahcivanî ve'l-imâmü'l-ecellü'l-âlimü Ziyâ'üddin Muhammed ibnü Osman ibnü Hasen ve'l-imâmü'l-ecellü seyyidü'l-huffâz Hüsâmüddin ibnü İsmâ ibn-i'l-Hâc Bedridin ve'l-imâmü'l-ecellü Sadruddin ibnü Alişir bin Doğan ve zeynü'l-hâc ve'l-haremeyn Şücâ'uddin el-Hâc Yakut bin Abdillâh ve İbrâhim ibnü İsmâil ibn-i Abdillâh ve sârimü'd-dîn sârûn-ı Zü'l-karyen ve Şemsüddin ibnü Emirhâc ibn-i Zekerîya ibn-i Hamza fî meclisi'l-hükmi bi-mahfûzati Karahisari'd-devle –harreseha'llâhu Te'âlâ– ba'de cereyânî'l-vâcibi cereyânühû şer'an bi-şehâdetin sahîhatin şer'iyetin sarîhatin mer'iyetin an ilmin kâmilin ve irfânin şâmilin enne cemî'ad-dî'atî'l-med'uvveti bi-Kozluca Kal'acık-i Ülä min a'mâlî'l-mahrûseti'l-merkûme ma'a hudûdihe'l-muhîtati bihâ mine'l-cevânibi'l-erba'atî'l-müntehiyeti min Meşecik Pınarı ilâ Tatlar Korusu ve ilâ Beşparmakaya ve ilâ Darıbeleni ve ilâ Sivrice Kal'acık ve ilâ Kal'aciki Vasat ve ilâ Karagöl ve ilâ Eşek Pınarı ve ilâ Çoban Yatağı ve ilâ Oyuklubelen ve ilâ Göç yolu ve ilâ Fırın Deresi ve ilâ Yellibelen ve ilâ Kızıl Yar ve ilâ Ağratu Kaya ve ilâ Tekke Çukuru ve ilâ Kuyulu Yaylak ve ilâ Devekaya ve ilâ Gülümserin ve ilâ Orta Senir ve ilâ Kış yurt ve ilâ Kuruca Ören ve ilâ Pelit Yakası ve ilâ Kızılcaköy ve ile'l-hadîkatî'l-ma'rûfeti bi-Kapıcı bahçesi ve enne külle'd-dî'atî'l-med'uvveti bi-Kal'aciki Vasat min a'mâlî'l-mahrûseti'l-mezbûreti –humiyet ani'l-beliyyeti– ma'a hudûdihe'l-muhîtati bihâ mine'l-cevânibi'l-erba'a el-müntehiyeti min Beypınarı ilâ Devekaya ve ilâ Kozluca Kal'acık ve ilâ Kızıltoprak ve ilâ Beşparmak ve ilâ Sivrice Kal'acık ve enne'd-dî'ate'l-med'uvvete bi Sivrice Kal'acık mine'l-a'mâlî'l-muharrereti –sânehallahû Te'âlâ ani'l-âfât– ma'a hudûdihe'l-muhîtati bihâ mine'l-cevânibi'l-erbai'l-müntehiyeti min Beşparmak ilâ Sivricekaya bi-kurbi Kışlacık ve ilâ Kestânelik bi-kurbi Manastır ve ilâ Dana Deresi ve ilâ Büklükkaya ve ilâ Boyralı Pınar ve ilâ Tokalı Depesi

ve ilâ Beypınarı ve ilâ Kal'acıkı Vasat ve enne'd-dî'ate'l-med'uvveti bi-Karaaslan min a'mâlihâ ma'a hudûdihe'l-muhâtati bihâ mine'l-cevânibi'l-erba'î'l-müntehiyeti fi'l-Hindi'l-kebîr ilâ Yassıvıran ve ilâ Ağılıcık Ovası ve ilâ Kireçlik ocağı ve ilâ Demirci Öyüğü ve ilâ Çilecik Depe ve ilâ-dî'ati Göçer ve ilâ karîn-i Ağçaşehir ve ilâ Pirişık ve ilâ hadîkati İne Gâzî ve ilâ Dizilitaş ve ilâ Çalyurt ve ilâ Gedikağzı ve ilâ Zindantaşı enne'd-dî'ate'l-med'uvvete Çöki min a'mâlihâ ma'a hudûdihe'l-muhâtati bihâ mine'l-cevânibi'l-erba'î'l-müntehiyeti min Yassıvıran ilâ Kantara Çengci ve ilâ Tavşanuçan ve ilâ tarîk-i Yaylacılar ve ilâ Kantarati Ağçain ve ilâ Oktaş ve ilâ Kantârât Çukuru bi-küllî mâ li'z-zıyâ'î'l-hamsi'l-mütেকaddimeti mine'l-hudûdi'l-hukûki ve'l-arâzî ve'l-kürûmi ve'l-hadâiki ve'l-cibâli ve'n-nehri ve matrahi'l-beyâdiri ve mer'a'l-mevâşi ve'l-uyûni ve'l-enhâri ve'l-hâsâti ve cümleti mâ lehâ mine'l-hukûki'd-dâhiliyyeti fihâ ve'l-hâriciyyeti anhâ sive'l-makâbiri ve'l-mesâcidi ve't-turuki kânet emlâke'l-emîrî'l-ârifi ve'l-veliyyi'l-vâkıf mahzenü'l-esrârî'r-rabbâniyye ve ma'denü'l-env[â]rî's-Samedâniyye Muhammed bin Muhammed Bahaidin Veled ibn-i Muhammed Celâlidin el-Belhî -kuddise sırruhu'l-azîz- bi-temlîki'l-emîrî'l-hibri'l-a'zam ve'l-müşîrî'l-a'deli'l-efham Yâkub Hân ez-Germiyân Alişir -nevverallâhu madca'ahû- ve kezâ şehidu's-şühûdü'l-merkûmûn bi-ennê hazretü'l-Melik lehü'l-ma'rûf bi-Ulu Ârif vakafe hâülâi'd-dıyâ'a'l-merkûmûne'l-mahdûdete bi-cemî'-i me'ttasaha vakfiyetühû şer'an vakfen sahihan lâzimen bi-haysü lâ-yenfesihu bi-vechin mine'l-vücûhi ebeden sermediden [sermediyen] li'l-fukarâi'l-Mevleviyyeti'l-âkifine fi'z-zâviyyeti'l-münticeti ile'l-Mevlâ Celâli'l-milleti ve'd-dîn er-Rûmî med-fenen ve el-Belhî mevliden Mevlânâ -kaddesallâhu bi-esrârihî- bi-nefsi Karahisari'd-devleti'l-mahmiyyeti ve şartu tevliyyetihâ alâ enne tasarrufe menâfi'he'l-külliyeti ve'l-cüz'iyeti ilâ masârifi hâülâi'l-fukarâi min gayri tebzîrin ve taktîrin [li-]evlâdihî ve eslahı ensâlihî batnen ba'de batnin ve nezâratehâ li'l-hulefâi'l-Mevleviyyeti fi tilke'l-buk'ati'l-mübâreketi hasbeten lillâhi'l-kerîmi'l-müte'âli ve taleben li-cezîli'l-münezzehi ve'l-keremi ve'n-nevâl [varak: 92] ve kezâ şehidü alâ mazmûni'l-menşûri mine't-temlîki'l-kat'î evvelen ve alâ vakfiyetihâ sâniyen bi-şehâdetin sahihatin şer'iyetin hakemtü ba'de ri'âyeti şerâti'l-kabûli bi-sıhhati't-temlîki ve bi-lüzûmi'l-vakfiyyeti alâ'n-nematî'l-mukarreri ve'n-nesaki'l-muharreri ve ene'l-fakîru ilâ rahmeti rabbihi'l-kadîri Burhan ibnü Ebî Bekr el-hakîrû'l-ma'rûfu bi-Karaağaç el-Müvellâ yevmeizin li'stimâ'î'l-kazâyâe's-şer'iyeti bi-mahrûseti Karahisari'd-devle felemmâ istahkeme'l-imâmü ve'stekarre'l-lüzûmü bi-hükmi'l-hâkimi'l-müseccel a'lâhu ba'demâ vecbe ve lüzûmü'l-vakfi bi't-teslîmi ve't-tescîli eslahâ mâlehû ve cema'a bâlehû ve zâlike fi's-sâmin-aşer min Muharremi's-şühûr li-sene hamse ve tis'in ve seb'a-mie temmet bi-inâyeti'llâhi Te'âlâ eşhedü bimâ-fîhi min vakfiyyeti'd-dıyâ'î'l-mahdûdeti'l-mufassalati fi tayyi hâze'l-kitâbi İsmâil bin Mikâil ve şehide Muhammed bin Ali Nahçıvanî ve şehide Emir Fahrudîn bin el-Balî ve şehide Abdullah ibnü Ahmed el-Buhârî ve şehide Sirâcüd-derâhimi'l-ma'rûf ve şehide Yahyâ bin Dâvud el-Karaşehrî ve şehide el-Hâc Ömer bin Osman ve şehide Ebubekir bin Bedreddin el-Hatîb ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Rûznâmçeci Hacı Murtaza Efendi'nin yaptırdığı Eyüpsultan'da Kâşgarî Dergâhı'na ait vakfiye sureti.

31

Ashâb-ı hayrâtan Rûznâmçeci el-Hâc Murtazâ Efendi ibnü'l-merhûm Mehmed'in 1159 târihli vakfiyesinde Eyübsultân civârında Kaşgarî Dergâh-ı şerîfi hakkındaki şürûtu sûretidir.

Medîne-i Eyüb el-Ensârî'de binâ ve ihyâ eylediğim zâviyye-i latîfe Nakşibendiye fukarâsına meşrûta ve meşâyih-i Nakşibendiyye'den bir kimesne şeyh olup yevmî on akçe meşîhat vazîfesine

mutasarrıf olup binâ olunan beş bâb odanın birinde sâkin ola. Şeyh olan kimse fevt oldukda meşâyih-i Nakşibendiyye'nin münâsib gördükleri bir kâmil-i tarîk ve okur-yazar Mezheb-i Hanefiyye'den bir ehl-i takvâ kimesne mütevellî arzıyla şeyh ta'yîn oluna ve mâ'adâ dört bâb odada Nakşibendiye fukarâsı sâkin ola ve her kim zâviyye-i merkûmede şeyh olur ise derûn-ı zâviyyede li-vechî'llâhî te'âlâ binâ eylediğim mescid-i merkûmda imâm olup yevmî dört akçe imâmet vazîfesine mutasarrıf ola ve sükkân-ı zâviyyeden biri dahi müezzin ve kayyım ve bevâb olup yevmî dört akçe vazîfeye mutasarrıf ola ve biri dahi zâviyye-i merkûmede tabbâh olup yevmî üç akçe verile. Biri dahi ferrâş-ı zâviyye olup yevmî iki akçe vazîfeye mutasarrıf ola ve sükkân-ı zâviyye için ta'âmiye olmak üzere yevmî otuz akçe verile ve câmi'-i merkûmda ve tekke-i merkûmenin çeşmesinde ikâd olunmak için yevmî üç akçe [r]evgan-ı zeyt ve şem' bahâ verile ve mescid-i mezbûr mihrâbının yemîn ve yesârında ikâd olunmak için senede altı vakıyye mum-ı asel iştirâ olup mescid-i mezbûrun mihrâbına vaz' oluna ve câmi'-i mezbûrun mefrûşâtı için senede bin akçe verile ve karye-i mezbûrede vâki' câmi' ve mektebin ve medîne-i Eyyüb'de olan zâviye ve mescid-i şerîfin ta'mîrât ve termîmâtı iktizâ ettikde vakfın zevâidinden ola.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0093-94

Hacı Mehmed Tâhir Dede Baba Efendi'nin Üsküdar Kısıklı'daki zaviyesinin vakfiyesi.

Üsküdar Kadılığı

27 M. sene 1327 [18 Şubat 1909]

Uhricet ani's-sicillî'l-mahfûz

Hüseyin Kâmil el-Kâdî bi-Medîne-i Üsküdar

El-müfettişü bi-umûri Evkâfî'l-Haremeyni's-Şerîfeyn Mehmed Fikrî

Bâ'is-i hâze'l-kitâbü'l-müstetâb el-Hâc Mehmed Tâhir Dede Baba Efendi ibn-i Ali meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihi'l-imâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihu'l-evtâdda vakf-ı câi'z-zikre li-eclî't-tescîl ve li-itmâmi'l-emri ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn olunan es-Seyyid Mehmed Sa'id Ağa ibn-i Hasan mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip; "İşbu yedimde olan hücec-i şer'iyye ve bir kıt'a temessük mantûklarınca arsası hüdâvendigâr-ı sâbık cennet-mekân, firdevs-âşiyân merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Abdülhamid Hân -tâbe serâhu- Vakfı mülhakâtından merhûm Bostancıbaşı Abdullah Ağa Vakfı'na senevî yüz yirmi akçe mukâta'a-i kadîmesiyle ber-mûceb-i temessük tasarrufumda olup üzerinde olan bilcümle ebniye ve eşcâr ve kürûmu bâ-hüccet-i şer'iyye yedimde mülk ve hakkım olan medîne-i Üsküdar'da Büyükcamlıca civârında Kısıklı karyesinde vâki' bir taraftan Sâlih Bey bağı ve bir taraftan Medhizâde Efendi bağı ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen ve arzen bi-hesâb-ı terbî'î on iki dönüm arsa üzerinde mebnî bir tevhiðhâne ve iki bâb hücre ve üzerlerinde bir kasır ve ittisâlinde kezâlik bir hücre ve bir matbah ve bir kiler ve tahtânî bir âhûr ve iki kenîf ve bir bi'r-i mâ ve bir mikdâr dâr u eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireli ve kürûm-ı mağrûseli bir mikdâr bağ ve sokak kapısını müstemil bir bâb zâviyemin bilcümle ebniye ve eşcâr ve kürûmu bi-cümleti'tevâbi'i ve'l-levâhık ve kâffeti'l-menâfi'i ve'l-merâfık hasbeten lillâhî'l-alıyyi'l-a'lâ ve hasbeten li-merzâti resûlihi'l-mu'allâ vakf-ı sahîh-i şer'î-i müebbed ve habs-i sarîh-i mer'î-i muhalled ile vakf ve habs edip şol vechile ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd eyledim ki; 'Zâviyye-i mezkûrenin hasbî tevliyet ve meşihati evvelen kendi nefsi-nefisime meşrûta olup âmme-i umûr-ı vakf-ı mezkûr

kendi yedimde ve meşriyetimde olmak üzere derûnunda sâkin olup dilediğim gibi tasarruf eyleyem. İrtihâl-i dâr-ı bekâ eylediğimde zâviyye-i mezkûrenin tevliyeti hâlen taht-ı nikâhımda olan zevcem Emine Hatun ibnet-i el-Hâc Mustafa'ya meşrûta olup derûn-ı zâviyyede sâkin ola ve meşihati dahi sulbî evlâdım ve evlâd-ı evlâdım ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdımın batnen ba'de batnin ve fer'an gibbe aslin zükûrunun hulefâ-i Bektaşîyye'den olup irşâda kâdir mütedeyyin ve muktedir olan ekberine meşrûta ola. Zevcem merkûme dahi vefât eyledikde tevliyyet-i mezkûre de şeyh olan evlâd-ı evlâdıma meşrûta olup derûn-ı zâviyyede sâkin olup arsa-i mezkûrenin senevî yüz yirmi akçe mukâta'a-i mezkûresini vakf-ı mezbûra sâl be-sâl edâ ve teslim eyleyeler. Sulbî evlâdım bi'l-küllîyye münkarız oldukda vakf-ı mezbûrumun tevliyeti müşârun-ileyh Sultan Abdülhamid Hân Vakfı'na her kim mütevellî olur ise ona meşrûta ola meşihati dahi hulefâmın ve hulefâ-yı hulefâmın irşâda muktedir akdemine meşrûta olup zâviyye-i mezkûrede sâkin ve senevî mukâta'a-i zemîni edâ eyleyip âyende ve revende fukarâya ikrâm eyleyeler ve zâviyye-i mezkûremin ve meşihat-i mezkûrenin umûr ve husûsuna ecânibden vechen mine'l-vücûh müdâhale olunmayıp ancak yed-i mütevellîde ola ve işbu vakf-ı şerîfim sa'âdetlü Dârussa'âdeti's-şerîfe ağası hazretlerinin hasbî nezâret-i aliyyelerinde olup tevliyet ve meşihat mezkûr ağa-yı müşârun-ileyhin arzıyla tevcîh oluna ve mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile şürût-ı muharrere-i mezkûreye ri'âyet müte'azzire olur ise zâviyye-i mezkûre mutlaka fukarâ-i müslimîne meşrûta ola.' deyü şurût ve tebyîn-i kuyûd birle fârîğan anı's-şevâgil zâviyye-i mezkûrenin bilcümle mülk olan ebniye ve eşcâr ve kürûmunu vakfiyet üzere mütevellî-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Sa'id Ağa'ya def' u teslim ve mahallinde zabt u tasarrufa taslît eylediğimde ol dahi vakfiyet üzere mezbûr mütevellî es-Seyyid Mehmed Sa'id Ağa sâir evkâf mütevellîleri misillü tasarruf eyledi." dedikde gibbe't-tasdikî'l-mu'teberi's-şer'î arsa-i müste'cere üzerinde mebnî ve mağrûs ebniye ve eşcâr ve kürûmun uhrâya vakfının sıhhat ve cevâz ve lüzûmu husûsunda eimme-i Hanefiyye-i nahârîr – aleyhim rahmetü'l-meliki'l-kadîr– hazerâtının beynlerinde câriye olan ihtilâfata binâen vâkıf-ı mûmâ-ileyh el-Hâc Mehmed Tâhir Dede-Baba ile mütevellî-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Sa'id Ağa'nın beynlerinde rücû' ve istirdâd ve imtinâ' nizâ'ıyla hâkim-i muvakki'-i sadr-ı kitâb –tûbâ lehû ve hüsnü meâb– efendi hazretleri huzûrunda müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarından sonra hâkim-i müşârun-ileyh hazretleri dahi âlimen bi'l-hilâfî'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâf vakf-ı mezbûru tecvîz eden eimme-i Hanefiyye hazerâtının re'y-i şerîf ve mezheb-i münîfleri üzere vakf-ı mezbûrun sıhhat ve cevâz ve lüzûmuna ve şürût-ı muharrere-i mezkûresinin cevâzına vâkıf-ı mûmâ-ileyh mahzarında hükmi-i sahîh-i şer'î ve kazâ-yı sarîh-i mer'î etmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve câiz ve lâzım ve habs-i sarîh ve mütehattim olup min ba'd nakz ve tahvîli muhâl ve tebdîl ve tağyîri adîmü'l-ihtimâl oldu. "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَنَّى" ¹⁸ ve ecru'l-vâkıfı ale'l-Hayyi'l-Cevâdi'l-Kerîm.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min

Şa'bânî'l-mu'azzam li-seneti selâse-aşer ve mieteyn ve elf.

Uhrîcet anı's-sicillî'l-mahfûz fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Cumâdelûlâ li-sene 1327

Fetvâhâne-i âlî'ye fi 20 Ca. sene [1]329 [19 Mayıs 1911]

Mührü mutâbık ve meâlî usûlüne muvâfık idiği. Fî 23 Cumâdelûlâ sene [1]329 [22 Mayıs 1911]

Mümeyyiz-i İ'lâmât-ı Şer'iyye, Emînü'l-fetvâ

¹⁸ el-Bakara, 2/181: Onu işittikten sonra kim değiştirirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir.

[Varak: 93]

... ile Bâbîâlî kurbünde Nallı Mescid mahallesinde Cağaloğlu Yokuşu sokağında kâin ma'a bahçe bir bab menzilin vakfiyetini beyândan sonra "Ve mescid-i şerîf-i mezkûrda edâ-yı salâta izn-i âmm i'tâ birle durûnunda edâ-yı salât olunmakda olmağla şöyle şart ve ta'yîn eder ki ma'a bahçe menzil-i mezkûr bâ-re'y-i mütevellî icâre-i vâhide-i sahiha-i şer'iyeye ile tâliblerine ecr-i misliyle icâr olunarak hâsıl olan galleden mezkûr Hüseyin Ağa Vakfı'na mahsûs olan senevî elli beş gurus mukâta'ası edâ ve lede'l-hâce ta'mîr ve termîm oluna ve galle-i merkûmeden mescid-i mezkûr imâmı için şehri otuz gurus ve müezzini için şehri yirmi gurus ve kayyımı için kezâlik on gurus i'tâ oluna ve revgan-ı zeyt ve şem'-i asel ve kandil ve şamandıra masârifüçün senevî iki yüz elli gurus sarf ve i'tâ oluna ve fazlası dergâh-ı mezkûrda olan bilcümle fukarâ ve dervîşânın ta'âmiyelerine sarf oluna ve tevliyyet-i mezkûr Özbekler Dergâhı'nda her kim postnişin olur ise ona meşrûta ola." deyü mastûr ise de sâlifü'l-beyân Özbekî Zâviyesi vakfının vakfiyesi mukayyed olmadığından meşihatın şart-ı tevcihi mechûl bulunmuş olmağla.

Fî 10 Mart sene [1]335 [10 Mart 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

Şehzâdebaşı'nda Hekim Çelebi Zâviyesi'nin meşihat cihetine ait vakfiye şartları.

37

Şehzâdebaşı'nda Hekim Çelebi Zâviyesi meşihati hakkında şerâ'it-i vakfiyyeye dâir.

Cennet-mekân Sultan Süleyman Hân hazretleri evkâf-ı şerîfesinden almak üzere şehri yedi buçuk gurus vazîfe ve şehri on beş gurus yirmi beş para ta'âmiye ile Hekim Çelebi Zâviyesi'nde şeyh-i zâviyye ciheti 4 Rebî'ülâhîr sene 1312 târihinde Bâyezid Câmi'-i şerîfi müciz ders-i âmlarından Tosyalı İsmâil Zühdü Efendi'ye tevcih olunduğu bi't-tedkik anlaşılmış ise de hâkân-ı müşârun-ileyh hazretlerinin vakfiyye-i mahfûzalarında mezkûr zâviyyeye dâir sarâhat görülememiş olmağla.

Fî 2 Kânûn-ı evvel sene [1]333 [2 Aralık 1917]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdîriyyeti

Serbevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Hacı Nu'man Bey'in Üsküdar'da Çinili Cami karşısında yaptırdığı Afgan Kalenderhanesi'nin meşihatine ait vakfiye kaydı.

38

Üsküdar'da Çinili mahallesinde Afgan Kalenderhânesi meşihati hakkında kuyûd-ı vakfiyye.

Serbevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî el-Hâc Nu'man Bey'in bin iki yüz yedi târihiyle müverrah vakfiyesine bi'l-mürâca'a; "Medîne-i Üsküdar'da Reis mahallesinde Çinili Câmi' karşısında arsa üzerine binâ ve inşâ eylediğim altı bâb oda ve ta'âmhâne ve matbah ve memşâ ve mağsel ve bi'r-i mâ ve bir mikdâr havlu ve sokak kapısını müstemil kalenderhânemi vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki: Agavât fukarâsından olup mücerred olan bir mütedeyyin ve sâlih ve müttekî kimesne tekke-i mezkûreye şeyh olup ma'rifetiyle yine agavât fukarâsı iskân oluna. Agavât fukarâsından meşihat-i mezkûreye müstahikk kimesne mevcûd olmazsa agavât[dan] bir

müstahıkk kimesne zuhûr edinceye değin yerine Özbekî fukarâsından müttekî ve mütediyyin ve sâlih bir kimesne şeyh ola ve mürûr-ı ezmine ile tekke-i mezkûre sekenesine killet gelip âhar/âhir agavât fukarâsı mevcûd olmazsa şeyhi ma‘rifetiyle Özbekî fukarâsı iskân oluna. Mâdem ki agavât fukarâsı mevcûdlar ola, tekke-i mezkûrede âhar sâkin olmayıp meşihat ve süknâsı mutlaka mücerred agavât fukarâsına meşrûta ola ve evkâf-ı mezkûrem gallesinden tekke-i mezkûrede sâkin olan fukarâya beher şehir otuzar gurus ta‘âmiye verile. Eğer sekenesi killet üzere olur ise ta‘âmiyye-i mezkûreleri dahi tenkîs olunup mevcûd bulunan sekenesine göre verile.” ve bin iki yüz sekiz târihli zeyl-i vakfiyesine nazaran da; “Tekke-i mezkûre fukarâsının ta‘âmiyeleri olmak üzere şart ve ta‘yîn buyurdıkları beher şehir otuzar gurus fukarâsına vefâ etmeyip ta‘âmiyye-i mezkûreyi tevfiir ve tevsî‘ ve teksîr irâdesiyle ta‘yîn buyurdıkları meblağ-ı mezkûr otuz gurus üzerine yine galle-i vakf-ı şerîflerinden beher şehir otuz gurus dahi zammıyla tekke-i mezkûre fukarâsının ta‘âmiyeleri için galle-i vakf-ı şerîflerinden cem‘an beher şehir altmış gurus verilmek üzere şart ve ta‘yîn buyurmalarıyla.” deyü mastûr bulunduğuş.

Fî 11 Mart sene [1]335 [11 Aralık 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

Anadolu ve Rumeli’deki Uşşakî tarikatına mensup tekke ve zaviyelere ait cihetlerin; Kasımpaşa’daki Hüsâmeddîn-i Uşşakî Hankahı’nda postnişin olanların arzıyla tevcihi hakkında Sultan III. Selim tarafından verilmiş olan fermanın cûlûs-ı hümâyûn münasebetiyle tecdid olunduğuşa dair, Sultan Abdülmecid Han tarafından verilen fermanın suret kaydı.

Pîr-i Tarikat Hüsâmeddin-i Uşşakî hazretlerinin Kasımpaşa’da kâin hânkâh-ı şerîfi postnişini hakkında Sultan Abdülmecid Hân hazretlerinin tuğrâlarıyla müveşşah bin iki yüz elli sekiz târihli fermân-ı âlî suretidir.

Mefâhiru’l-ulemâi’l-muhakkıkîn, ma‘âdinü’l-fezâil ve’l-yakîn Anadolu ve Rumeli câniblerinde kâin tarikat-i aliyye-i Uşşakîye tekâyâ ve zevâyâsının bulundukları kazâların nâib ve müftîleri –zîde ilmuhum– tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki:

Bin iki yüz elli beş senesi Rebî‘ülâhiri’nin on dokuzuncu günü taht-ı âlî-baht üzerine cûlûs-ı hümâyûn-ı meymenet-makrûn-ı mülûkânem vukû‘uyla kâ‘ide-i mer‘iyye-i saltanat-ı seniyyem üzere umûmen tecdîd-i evâmîr olunmakda olduğuşa binâen tarikat-i aliyye-i Uşşakîyye’den Anadolu ve Rumeli câniblerinde olan tekâyâ ve zevâyânın vâki‘ olan tevcihâtı kadîmden berü Âsitâne-i aliyyemde Kasımpaşa nâm mahalde vâki‘ Mevlânâ Hüsâmeddin-i Uşşakî –kuddise sırruhu’l-celî– hazretlerinin âsitâne-i feyz-âşiyânesi postnişini olanların arzlarıyla icrâ olunagelmış iken bazıları açıkdan i‘lâm ve arzuhâl takdîmiyle nizâm-ı mezkûrun tağyîrini mûcib hâlâta tasaddî eylediklerinden o misillü tekâyâ ve zevâyânın kadîmi vechile âsitâne-i mezkûre şeyhi bulunanların arzı olmadıkca tevcihâtı icrâ olunmamak üzere mukaddemâ itâ olunan sûret mücebince emr-i şerîf ısdârı hâlâ âsitâne-i mezkûre şeyhi iftihârû’s-sulehâi’s-sâlikîn es-Seyyid Mehmed Cemâleddin –dâme takvâhu– tarafından bundan akdem lede’l-istid‘â ber-vech-i muharrer tarîk-i feyz-refîk-i Uşşakîyye’den Anadolu ve Rumeli taraflarında olan tekâyâ ve zevâyânın tevcihâtı âsitâne-i mezkûrede postnişin olanların arzlarıyla icrâ olunmak lâzimedden iken bazı mahlûl olan tekke ve zâviyeler nizâm-ı kadîmine mürâca‘at olunmaksızın mahallerinin kâdı ve

nâiblerinin i'lâmlarıyla hod be-hod tevcîh olunduğundan nâ-ehil eline geçip o makûle tekke ve zâviyeler fukarâ ve dervîşândan tehî ve zikrullâhdan hâlî olarak nizâm-ı mezkûra halel târî olmakda olduğundan fîmâ-ba'd tekke ve zâviyelerin vâki' olacak tevcîhâtı şeyh-i mûmâ-ileyhin arzı olmadıkca icrâ olunmaması bâbında hüdvâvendigâr-ı esbak cennet-mekân, huld-âşiyân Gâzî Sultan Selim Hân-ı Sâlis -tâbe serâhu- hazretleri zamanında bin iki yüz yirmi senesi târihiyle müverrah ve bâlâsı hatt-ı hümayûn ile müveşşah bir kıt'a emr-i âlî-şân tasdîr ve imlâ ve lâzım gelen mahallere ilmühaberleri i'tâ olunmuş olmakdan nâşî zikrolunan emr-i şerîfin tecdîd ve te'kîdi husûsu bu defa şeyh-i mûmâ-ileyh tarafından bâ-arzuhâl istid'â kılınmış ve kuyûda lede'l-mürâca'a minvâl-i muharrer üzere târih-i merkûmda emr-i âlî sudûr eylediği ve hilâfına olarak muahharan emr-i âhar verilmemiş idiği kuyûddan müstebân olmuş olduğuna mebnî mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf-i mezkûr mücebince amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mücânebet olunmak fermânım olmağın tecdîden ve te'kîden işbu emr-i şerîfim isdâr ve Evkâf-ı Hümayûn'um Hazîne-i celîlesi tarafına ve Rüûs-ı Hümayûn'um Kalemi'ne iktizâ eden ilmühaberleri i'tâ olunmuştur. İmdi siz ki nâib ve müftîler mûmâ-ileyhimsiz; bâlâda beyân kılındığı ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-i mezkûr iktizâsı üzere bundan böyle sâlifü'z-zikr tarîkat-i aliyye-i Uşşâkiyye'den Anadolu ve Rumeli câniblerinde bulunan tekâyâ ve zevâyânın vukû' bulacak tevcîhâtı yalnız i'lâm ve arzuhâl ile icrâ olunmayıp beher hâl şeyh-i mûmâ-ileyhin arzıyla rü'yet ve tesviye olunması ve bu [varak: 94] usûl ilâ mâşâallâhü te'âlâ düstûru'l-amel tutulup hiçbir mahalde hilâfî vaz' u hâlet vukû'a gelmemesi husûsuna cümleniz kemâliyle ihtimâm ü dikkat ve mugâyiri hâlât vukû'unu tecvîzden ittikâ ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyuruldukda [buyurdum ki:]

Vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ü hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz; alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Hurrire fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Cumâdelülâ sene semân ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

Karahisar-ı Sâhib'de (Afyonkarahisar) ikamet eden Buharalı Hacı Âdil Efendi'nin Hacı Nuh Mahallesi'ndeki bir kısmı tekke olmak üzere vakfettiği evi ile bin kuruşun vakfiye sureti.

Sâhibü'l-hayrât el-Hâc Adil Efendi'nin bin iki yüz seksen beş târihiyle mukayyed vakfiye sûretidir.

Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecma'în.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîr ve inşâsına bâ'is ü bâdî oldur ki: Fi'l-asl Buhârâ-yı şerîf ahâlîsinden olup medîne-i Karahisar-ı Sâhib mahallâtından Hacı Nuh mahallesinde mütevhilen sâkin sâhibü'l-hayrât el-Hâc Adil Efendi ibn-i Hüseyin meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde ve mahfil-i dîn-i mübîn-i ezherde zikri âtî vakfına li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği medîne-i mezbûrede Kayadibi mahallesi ahâlîsinden el-Hâc Murad Efendi ibn-i el-Hâc Halil mahzarında an asl Buhârâ-yı şerîf ahâlîsinden olup Hacı İsmâil mahallesinde sâkin eş-Şeyh el-Hâc Seyfeddin Efendi ibn-i Mehmed Âlim hazır olduğu hâlde ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip; "Atyeb-i mâl ve enfes-i menâlimden ifrâz ve kemâl-i imtiyaz ile mümtâz eylediğim nakd-i râyicü'l-vakt bin gurus ile silk-i mülkümde münselik emlakimden olup zikrolunan

Hacı Nuh mahallesinde kâin bir taraftan Tabanlıoğlu Berber Hüseyin bin Hacı Mehmed menzili ve bir taraftan Şemsimah oğulları Ahmed ve Ömer'in müşterek menzilleri ve bir taraftan mescid-i şerîf ve taraf-ı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî iki bâb oda ve bir sofa ve tahtânî iki bâb oda ve bir kiler ve bir bâb âhûr ve çardak ta'bîr olunur havlu ve sokak kapısını müstemil Nakşibendiye tekkesi ve misâfirhâne ittihâz olunan bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbî' ve'l-levâhık hasbeten lillâhi te'âlâ ve li-rûhi resûlihi'l-aliyy vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki; 'Meblağ-ı mezkûr bin guruş bâ-yed-i mütevellî rehn-i kavî ve kefil-i melî veyahud ikisinden biri ile onu on bir buçuk hesabı üzere alâ-vechi'l-helâl i'mâl ve istirbâh olup hâsıl olan ribh u nemâsı inde'l-hâce menzil-i mahdud-ı mezkûrun ta'mîr ve termîmine sarf oluna ve menzil-i mahdûd-ı mezkûrun fevkânî bir odası Nakşibendiyye-i Hâlidîyye tekkesi olup hâzır şeyh-i mûmâ-ileyh el-Hâc Seyfeddin Efendi hayatında tekke-i mezbûrede ber-vech-i hasbî şeyh olup kırâet-i hatm-i hâce ve âyîn-i tarîkat-i aliyye-i Hâlidîyye'yi icrâ eyleye ve ba'de vefâtihî evlâdının esenn ü erşed ve meşîhate ehliyetlisi şeyh ola ve tekke-i mezbûrenin sâir odalarında Mâverâ'ünnehir'den zuhûr eden fukarâ-i seyyâhîn-i müslimîn misâfir olalar ve mezbûr el-Hâc Murad Efendi dahi vakf-ı mezbûruma hayatta oldukca ber-vech-i hasbî mütevellî ola ve bi-emrillâhi te'âlâ vefât eylediğinde evlâd-ı zükûrlarının ve evlâd-ı evlâd-ı zükûrlarının ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûrlarının esenn ü erşedleri batnen ba'de batnin mütevellî ola ve el-iyâzü billâhi te'âlâ ba'de inkırâzi'l-küll re'y-i hâkimüş-şer' ile mütedeyyin ve ehil bir kimesne şeyh ve mütevellî ola ve vakf-ı mezkûrumun şürûtuna ri'âyet müte'azzir olur ise menâfi'-i vakf mutlaka fukarâ-yı müslimîne harc u sarf oluna ve vakf-ı mezkûrumun tebdîl ü tağyîr ve taklîl ü teksîri yed-i meşîyyetimde ola.' deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i şart birle nakd-i meblağ-ı mezkûr bin guruş ile menzil-i mahdûd-ı mezkûrun fâriğan ani's-şevâgil mütevellî-i mezbûr el-Hâc Murad Efendi[ye] teslim eyledikde ol dahi vakfiyet üzere her birini ahz ü kabz ve tesellüm vesâir mütevellîlerin evkâfda tasarrufları misillü tasarruf eyledi." dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâkıf-ı mezbûr butlân-ı vakf-ı nukûd ve akâra ve zımnında olan şürût ve kuyûda ba'dehû kavî-i adem-i lüzûmuna teşebbüs edip mütevellî-i mezbûr dahi sıhhat ve lüzûmuna zâhib olan eimme-i dîn-i mübîn -rahmetullâhi aleyhim ecma'in- kavilleriyle mukâbele birle hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitâb -tûbâ lehû ve hüsnü meâb- efendi huzûrunda müterâfî'ân ve her biri mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında hâkim-i mûmâ-ileyh dahi fî zamâninâ beyne'l-ulemâi'l-izâm cârî olan vech-i muhtâr üzere tarafeynin kelâmına nazar ve mennâ'un li'l-hayr olmakdan hazer edip âlimen bi'l-hilâfi beyne'l-eimmeti'l-eşrâf vakf-ı mezkûrların evvelen sıhhatlerine ve sâniyen lüzûmlarına hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î etmekle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım ve mütehattim olup min ba'd nakz u nakîzine mecâl muhâl ve tebdîl ü tağyîrleri vâkıf-ı mezbûrdan gayra adîmü'l-ihimâl oldu. Cerâ zâlike [ve] hurrîre fî'l-yev[mi]'s-sâbi' min şehri Ramazânî'l-mübârek li-seneti isneyn ve semânîn ve mieteyn ve elf.

Taraf-ı hazret-i Meşîhat-penâhîden vârid olan fî 23 Mayıs sene [1]335 târihli ve yüz on sekiz numaralı tezkire üzerine ihrâc kılınan işbu vakfiye sûreti kaydına mutâbıkdır.

Fî 10 Haziran sene [1]335 [10 Haziran 1919]

Evkâf-ı Hümayûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0095-96-97-98

Edirne'deki Saçlı İbrâhim Efendi diğer adıyla Dizdarzâde Ahmed Efendi Dergâhı meşihatine tayinin; Üsküdar'da Aziz Mahmud Efendi Hankahı'nda postnişin olan zatın teklifiyle yapıldığına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

121182

93

Hazret-i Hüdâî –kuddise sırruhu'l-âlî– hulefâsına meşrûta Edirne'[de] Saçlı İbrâhim Efendi denmekle ma'rûf Dizdârzâde Ahmed Efendi dergâh-ı şerîfinin hulefâ-i azîz-i müşârun-ileyhe meşrûtiyetine ve bâ-inhâ tevcîhâtı icrâ edildiğine dâir olan kayıd ve ma'lûmâtın bi'l-ihrac huzûr-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine takdîmi melfûf istid'âda istid'â olunması üzerine lede't-tedkîk Saçlı İbrâhim Efendi Tekkesi denmekle şehîr Dizdârzâde Ahmed Efendi'nin Edirne'de kâin zâviyesinin Üsküdarî Azîz Mahmud Efendi hulefâsına meşrûta zâviyedârlığı bidâyet-i te'essüsünden beri azîz-i müşârun-ileyhin âsitânesi seccâdenişînlerinin arz ve inhâsıyla tevcîh olunageldiği gerek vakfın serlevhası ve gerek zâviyedârlık-ı mezkûrun tedâvül kaydıyla sâbit bulunmuş olduğunun arzına mübâderet kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 L. sene [1]337, fî 22 Temmuz sene [1]335 [22 Temmuz 1919]

Evkâf Nâzırı nâmına Müsteşar Rüşdü

Halicılar Köşkü'nde Hacı Feyzullah Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

“Halicılar Köşkü'nde kâin Hacı Feyzullah Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi”

Yazılmıştır.

Bismillâhirrahmânirrahîm

Hamd ü sipâs-ı bî-gâye ve şükr-i bî-kıyâs ü bî-nihâye ol hâlık-ı kâinât ve rezzâk-ı mevcûdât, vâkîf-ı zamâir-i âdem ve kâşif-i serâir-i âlem hazretlerine lâıyk u sezâdır ki, mir'ât-ı kulûb-i mü'minîni envâr-ı tevfiği ile müzeyyen ü muhallâ ve uyûn-ı basâir-i müslimîni kühl-i hidâyet ile mükehhâl ü mücellâ eyledi; dürûd-ı amîmü'l-vürûd ol sâhib-i Makâm-ı Mahmûd, misbâh-ı bezmgâh-ı vücûd ve miftâh-ı hazâ'in-i cûd, güzîde-i enbiyâ ve rehnümâ-yı evliyâ habîb-i hüdâ resûl-i kibriyâ, şefî'-i rûz-ı cezâ a'nî bihi Ebe'l-Kâsım-ı Muhammed Mustafa –aleyhi efdalü's-salâti ve ekmelü't-tahiyyât– efendimiz hazretlerinin ravza-i mutahhara ve meşhed-i mu'attaralarına olsun ki nizâm-ı âlem ve intizâm-i ahvâl-i benî âdem onların şerî'ati ile sâbit ü dâimdir ve dahi âl ü evlâd ve ashâb u ahbâb-ı zevi'l-ihtrâmları üzerlerine olsun ki her biri tarîk-i hakka hâdî ve sübûl-i tevfiğa münâdîlerdir –rıdvânüllâhi te'âlâ aleyhim ecma'in– Çün bu dâr-ı dünyânın esâsı pâyedâr ve mahall-i ikâmet ve cây-ı karâr olmadığını her âkıl ü dâne re'y-i reşâd ile tedebbür ve fikr-i sedâd ile tefekkür edip binâ-yı mebnî-i hayrâtı vesîle-i saâdet-i uhreviyye ve icrâ-yı merâsim-i hasenâtı vâsita-i izzet-i sermediyye bilib emvâlini vücûd-ı [vücûh-i] hayrâta nisâr ve infâk fi-sebîlillâhı ez-dil ü cân ihtiyâr ile tahsîl-i ücûr-ı meşkûreye sa'y-i mevfur ve rızâ-yı rabb-i gafûr olan umûr-ı mebrûre iktisâbına bezl-i makdûr eyler.

Binâ'en alâ zâlik: İşbu vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ ve cerîde-i mu'temedün-aleyhânın tahrîr ü imlâ ve tastîr ü inşâsına bâ'is ü bâdî oldur ki: Mâliye Hazîne-i celîlesi Divân-ı Muhâsebât

a'zâsından ve rütbe-i ûlâ sınıf-ı sânisî ashâbından sâhibü'l-hayrât ve râgıbu'l-meberrât saâdetlü Mustafa Rifât Efendi ibn-i el-merhûm Hasan Efendi ibn-i Mustafa savb-ı şer'-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen bi'l-hükm ta'yîn ve irsâl olunan Kâtib İbrâhim Âsım Efendi ibn-i Mehmed Emin Efendi'nin mahmiyye-i İstanbul'da Laleli Çeşme kurbünde ve Kıztaşı mahallesi[n]de vâki' Hasan Bey'in hânelerinde zeyl-i kitâbda mektûbü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd eylediği [varak: 95] meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedi ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedî'de vakf-ı âtî'l-beyânlarını li-eclî't-tescîl ve li-itmâm emri'l-vakfı ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği müderrisîn-i kirâmdan mekremetlü Bilal Efendi ibn-i Hasan mahzarında mahmiyye-i mezbûrede Yenibahçe kurbünde Kaliçeciler Köşkü nâm mahalde Defterdâr Ahmed Çelebi mahallesinde sâkin tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye-i Hâlidîyye meşâyih-i kirâmından es-Seyyid el-Hâc eş-Şeyh Feyzullah Efendi ibn-i Ali hâzır olduğu hâlde ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip; "Derdest olup sene-i sâbika Zilkâ'deti's-şerîfesi'nin sekizinci günü târihiyle müverraha Teftîş-i Evkâf Mahkemesi'nden i'tâ olunan bir kıt'a istibdâl hücceti nâtika olduğu üzere zikrolunan Ahmed Çelebi mahallesinde vâki' bir taraftan merhûme ve mağfûrun-lehâ Safiye Sultan –tâbe serâhâ– hazretleri vakfından hâzır şeyh-i mûmâ-ileyhin mahdûmu es-Seyyid Mehmed Sâdık Efendi ile kerîmesi Şerîfe Emine Hanım tasarruflarında olan müfrezün-anh menzil ve bir taraftan Abdülkerim Efendi ibn-i Mehmed menzili ve bir taraftan yine vakf-ı müşârun-ileyhâdan Nûrî Bey ibn-i Ahmed menzili ve taraf-ı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd, üzerinde köhne ebniyeyi müştemil terbî'an altı yüz dört zirâ' müfrez menzil mahalli hâzır şeyh-i mûmâ-ileyhin yedinde mülk ve hakkı olduğu hâlde hâzır şeyh-i mûmâ-ileyh ber-vech-i muharrer mâlik olduğu mahall-i mezkûru bundan akdem bana hibe-i sahîha-i şer'iyye ile hibe ve temlik ve teslîm eylediğinde ben dahi ber-minvâl-i muharrer ittihâb ve temellük ve tesellüm ve kabûl ve köhne ebniyesini hedm ile arsası üzerine atyeb-i mâl ve enfes-i menâlimden harc u sarfla müceddeden binâ ve inşâsına muvaffak olduğum müştemilât-ı ma'lûmeyi havî bir bâb tekkeyi ve ahlâs-ı mâlimdan ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz eylediğim nakd-i râyicü'l-vakt elli bin gurusu hasbeten lillâhi'l-azîm ve taleben li-merzâti'r-rabbi'r-rahîm vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki; "Tekke-i mezkûre tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye-i Hâlidîyye'ye mensûb ve mahsûs olup derûnunda şeyh bulunan zevât-ı kirâm müridânıyla sâkin ve evkât-ı hamsede cemâ'atle salât-ı mefrûzayı edâ ve vakt-i mahsûsunda tarikat-i aliyye-i mezkûre âyîni icrâ edip hitâmında hâsıl olan ecr ü mesûbatı evvelen seyyid-i kâinât –aleyhi efdalü's-salât– efendimiz hazretlerinin ravza-i mutahharlarına ve âl ü ashâb ve evlâd ü zevcât-ı tâhirât vesâir enbiyâ-i izâm ve evliyâ-yı kirâm ve meşâyih-i kirâm ervâh-ı tayyibelerine ve ebeveynim ve akrabâ ve ta'allukâtımdan irtihâl-i dâr-ı bekâ edenlerin ve kâffe-i ehl-i îmânın ervâhına ihdâ ve benim dahi hayatta oldukça selâmet-i dâreynim için du'â ve ba'de'l-vefât rûhuma ihdâ oluna ve meblağ-ı mezkûr elli bin gurusu dahi rehn-i kavî ve kefil-i melî ve lede'l-hâce ikisinden biri ile bâ-yed-i mütevellî alâ-vechî'l-helâl istirbâh u istiğlâl olunup hâsıl olan galle ve nemâsından tekke-i mezkûrede şeyh bulunan zâta şehriye yüz gurusu ve bir ehil ve erbâb kimesne dahi tekke-i mezkûrede imâm olup galle-i mezkûreden şehriye seksen gurusu ve bir kimesne dahi müezzin olup galle-i merkûmeden şehriye elli gurusu ve ferrâşlık hizmetinde bulunan kimesneye kezâlik şehriye elli gurusu ve aşcılık hizmetinde bulunan kimesneye şehriye yüz gurusu ve tekke-i mezkûre derûnunda kâin çeşmenin suylucusuna şehriye yirmi gurusu ki cem'an şehriye dört yüz gurusu vazîfe verile ve cihât-ı mezkûre hizmetlerine ta'yîn olunacak kimesneler tekke-i mezkûrede şeyh bulunan zevât-ı kirâmın re'y ve intihâbıyla ta'yîn oluna ve

beher sene Muharremü'l-harâm duhûlünden sonra münâsib bir günde galle-i merkûmeden beş yüz guruş harc u sarfla tekke-i mezkûrede aş tabh olunup gelen muhibbân ve fukarâ ve dervîşân it'âm oluna ve kezâlik beher sene şehir-i Rebî'ülevvel duhûlünden sonra münâsib bir günde dahi menkabetnâme-i müteberrike-i vilâdet-i bâ-saâdet-i nebeviyye kırâet ve esnâsında aşr-i şerîf kırâet ve hitâmında ber-vech-i meşrûh du'â olunup kâffe-i masârıfâtı için galle-i merkûmeden beş yüz guruş verile ve beher sene îd-i adhâda beheri yüz guruşdan iki yüz guruş ile iki koyun iştirâ ve tekke-i mezkûrede zebh oluna ve yine galle-i merkûmeden senevî beş yüz guruşluk re[v]gan-ı zeyt ve şem'-i re[v]gan iştirâ ve tekke-i mezkûrede îkâd oluna ve galle-i merkûmeden her ne fazla kalır ise yed-i mütevellîde hıfz olunarak lede'l-hâce tekke-i mezkûrenin ta'mîr ve termîmine sarf oluna. Ta'mîre ihtiyâc olmadığı veyahud ba'de't-ta'mîr yine fazla kaldığı hâlde kalan fazla asl-ı mâla zamlâ istirbâh olunarak nemâsı tekke-i mezkûrenin ta'âmiyesine sarf oluna ve tekke-i mezkûrenin vazîfe-i mersûmesiyle meşîhat ve vakf-ı mezkûrumun ber-vech-i hasbî tevliyeti lâbis-i libâs-ı hayât oldukca ol hâzır şeyh-i mûmâ-ileyh es-Seyyid eş-Şeyh el-Hâc Feyzullah Efendî'ye ve civâr-ı rahmete intikâlinden sonra evlâdının ve evlâd-ı evlâdının ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdının zükûrunun batnen ba'de batnin erşed ve meşîhate ehil ve müstahakk olanına meşrûta ola. Eğer evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûru sagîr bulunur ise bâliğ olarak bi'n-nefs edâ-yı hizmete ehliyet kesb edinceye değin tarikat-i aliyye-i mezkûreden müstahlef ehil ve erbâb bir zâta bi'n-niyâbe edâ-yı hizmet ettirile ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûru münkarız olur ise hulefâsının ve hulefâ-i hulefâsının eslahı şeyh ve mütevellî ola ve vakf-ı mezkûruma Evkâf-ı Hümâyûn nâzırı bulunan zevât-ı kirâm hazerâtı ber-vech-i hasbî nezâret-i aliyyelerin bi-dirîğ buyurular ve vakf-ı mezkûrumun üç senede bir defa muhâsebesi ma'rifet-i şer'le rü'yet olunup yirmi guruş harc-ı muhâsebe ve on guruş harc-ı imzâ verile ve mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm [ile] icrâ-yı şerâit-i mezkûreye ri'âyet müte'azzir olur ise menâfi'-i [vakf] mutlaka fukarâ-yı müslimîne harc u sarf oluna ve vakf-ı mezkûrumun tebdîl ü tağyîri ve taklîl ü teksîri merreten ba'de uhrâ yedimde ve meşîyyetimde ola.' deyü ta'yîn-i şart ve tebyîn-i kuyûd birle tekke ve nakd-i mezkûrları bundan akdem mütevellî-i mûmâ-ileyh Bilal Efendî'ye teslim eylediğimde ol dahi tesellüm ve kabz vesâir evkâf mütevellîlerinin tasarrufları misillü tasarruf eyledi." dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î emr-i vakf tamâm ve hâl-i teslim encâm bulmuşiken vâkıf-ı mûmâ-ileyh Mustafa Rifat Efendi vakf-ı mezkûrunu ahkâm ve şürût ve kuyûdunu istihkâm irâdesiyle vakf-ı mezkûrdan rücû' ve mevkûf-ı mezkûrları ke'l-evvel mülküne istirdâda şürû' ve mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi redd ü teslimden ibâ ve imtinâ' ile kemâ hüve'l-mastûr fi'l-kütübî'l-fıkhiyye müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında kâtib-i me'zûn-ı mûmâ-ileyh dahi cânib-i vakfî evlâ ve teşyîd-i mebnâ-i hayrî ahrâ görüp âlimen bi'l-hilâfî beyne'l-eimmeti'l-eslâf alâ kavli men yerâhü mine'l-eimmeti'l-müctehidîn -rıdvânü'llâhi Te'âlâ aleyhim ecma'in- vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna ve şürûtunun cevâzına hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î eylediğini mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ vukû'ihî inhâ ve takrîri tenfiz olunmağın vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım ve habs-i sarîh ve mütehattim olup nakz ve ibtâlî muhâl ve tebdîl ü tağyîri vâkıf-ı mûmâ-ileyhden gayra adîmü'l-ihitmâl oldu. Cerâ zâlike ve hurrire fi yevmi's-sâlis-aşer min Cumâdelâhire li-seneti semân ve semânîn ve mieteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Asâkir-i şâhâne binbaşılığından mütekâ'id Hasan Bey ibn-i Süleyman, Dâr-ı Şûrâ-yı Askerî levâzımı a'zâsından Hüseyin Bey ibn-i Mustafa, Evkâf câbîlerinden Mustafa Efendi ibn-i Nu'man, es-Seyyid Mehmed Sâdık Efendi ve gayruhum.

Sene [1]119

Bin iki yüz seksen sekiz târihinde Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesi Cihât Müdîriyyetince kaydı icrâ edilmiştir.

Isparta'nın Eğirdir kazasında Yazlı mevkiinde Şeyhülislam [el-Berdaî] Tekkesi'nin vakfiye sureti.

[Varak: 96]

Bismillâhirrahmânirrahîm

El-hamdü lillâhi nevvera'l-âleme biş-şerî'ati's-seniyyeti ve mevzi'a'l-helâli ve'l-harâmi bi'l-âyâtî'l-beyyineti ve mazhare'l-İslâmi bi-Muhammedin seyyidi'l-beriyyeti –sallâllâhu aleyhi ve alâ âlihî fî külli bukratin ve aşıyyetin.

Emmâ ba'dü: Fe-inne'l-hayâte'l-âcilete'd-dünyeviyyete fî sadri'z-zevâli ve müşrifî'l-istibdâli ve'l-âcilete'l-uhreviyyete hayrun ve ebkâ ve ebkâ an semmî'l-infisâli ve'l-intikâl ve'l-âkılü'l-gayri'l-âkıl [gâfil] min tedârûki taksîrâtı ömrihi kable nüzûlî'l-mevti fî hulûlî'l-âcâli bi-takdimeti tehniyyeti zâdi't-takvâ ve mehâsini'l-a'mâli ve'l-vakfu hayrun hâne ve hayrun hâne ve hasenehû yecidü ve fevâidün fî hâleteyi'l-bekâ'i ve'l-fenâ'i ve tavreyi'l-memâti ve'l-hayâtî alâ mâ kâle seyyidü'l-mürselîne ve imâmü'l-müttekîn –salavâtü'llâhi aleyhi ve alâ âlihî't-tâhirîn–; “إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ”¹⁹ ve lemmâ veffakallâhu sübhânehû ve te'âlâ li's-sad[ri]l-kebîri'l-emcedi'l-emîri'l-hatîri'l-mümeccedi fahri'l-ümerâi'l-fihâm, zuhri'l-ekâbiri'l-kirâm, zâ[']iri Beyti'llâhi'l-harâmi, es-sâ'i beyne'r-rükni ve'l-makâm, hayri'd-devleti ve'd-dîn el-Hâc Hızır Bey bin Abdillâh –dâmet devletuhû– hattâ [alime] enne mâ ekelehû'l-insânü fe-kad efnâhû ve mâ lebishû fe-kad eblâhu ve mâ tasaddaka bihî fe-kad ebkâhû vakafe ve habese ve sebbele ve tesaddaka ve mâ zikrû âtihi lehû ve hakkuhû ve mülkühû ve fî yedihî ve tahte tasarrufihî ilâ hîni sudûri hâze'l-vakfi minhû ve zâlike cemî'u'l-hadîkati'l-kâiniyyeti fî mahrûsiyyeti Felek-âbâd fî'l-vilâyeti'l-Hamîdiye kuddâme Bâbi Kal'ati'l-beldeti'l-mezkûreti fî'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Yazlu ma'a mâ fihâ mine'z-zâviyyeti Şeyhi'l-islâm ve beyti'l-muttasileyne bi'z-zâviyyeti'l-mezkûreti ve matbahi'lletî benâhe'l-vâkıfu'l-müşâru-ileyhi –tekabbella'llâhu hayrâtihî– ve ma'a kermin muttasılın bi'l-hadîkati'l-mezkûreti'l-mahdûdi küllihâ bi-vakfi Mevlânâ Alâ'eddin ve bi'l-vakfi'l-mensûbi ile'l-imâmi ve bi't-tarîkiş-şâri' ve bi-vakfi Burcî ve bi-mülki vereseti Ömer ibn-i Abdillâh ve cemî'u kıt'ati'l-arzi'l-muttasîlati bi'l-bahri'l-mahdûdeti min selâseti cevânib bi-vakfi hânkâh ve bi't-tar[îki]ş-şâri'i'l-mezkûr ve bi-musalle'l-beldeti'l-mezkûreti ve cemî'u'l-haremi [hammâmi]l-kâini fî beldeti Burdur el-meşhûri bi-hammâmı Lale Balaban el-mahdûdi bi'l-hadîkati ve bi's-sûri ve bi't-tarîkiş-şâri' min tarafeyni ve cemî'u kıt'ateyi'l-arzi'l-kâineteyni karîbe karye'i Fendos min tevâbi'i Felekâbâd el-ma'rûfeteini bi-Karaçayır el-mahdûdeti ihdâhümâ bi-mülki Ahmed Paşa ibn-i el-Hâc Hayreddin ve bi't-tarîkiş-şâri'i'l-meşhûri bi-Isparta Yolu ve bi-tarîki Bedre ve bi-mülki vereseti Hacı Paşa ve bi-mülki evlâdı Nîk-pây ve bi-mülki'l-Yûsuf ve'l-uhrâ mahdûdetin bi-tarîki Bedreti'l-mezkûreti ve bi-tarîki şâri'i'l-meşhûri bi-Köten Yolu ve bi-vakfi hânkâh ve bi-mezra'ati

19 Müslim, Vasiyet, 14: İnsanoğlu öldüğü zaman şu üç şey hariç amellerinin sevabı da sona erer. Sadaka-i câriye, istifade edilen ilim ve kendisine dua eden hayırlı evlat.

Massat'ı Bey bin Münir Karaca ve bi'l-arzi'l-meşhûri bi-Alakabir ve cemî'i selâseti erbâ'in min cümleti't-tâhûnetine'l-kâinîne fi vâdî'l-beldeti'l-mahdûdetine bi-mülki Babuk Bey bin Süleyman Bey kıbeliyyen ve şarkıyyen ve bi't-teşehhûri şimâlen ve bi-vakfî'l-vâkıfî'l-mezkûri garbiyyen ve cemî'u kıt'atî'l-arzi'l-kâiniyyeti fi nâhiyeti Burdur el-mahdûde[ti] bi'n-nehri ve bi-mülki Çelebi Bey bin Babuk Bey ve bi't-tâhûnetine'l-mevkûfetine'l-mezkûretine ve cemî'u'l-kermî'l-kâini bi-karyeti Yazlu ma'a kıt'atî'l-arzi'l-muttasılı bihi'l-mahdûdi bi-mülki Ömer ve bi'l-vakfî ve bi't-tarîkî's-şâri'i min selâsi civâr ve cemî'u kıt'atî'l-arzi mine'l-mütelâsıkîne bi-mevzi'i'l-kâinetine ma'rûfin bi-Dolabı Bağî'l-mahdûdetine bi-mülki Mahmud ve bi'l-mesîli ve bi-karyeti'l-meczûmeti bi'l-arzi'l-mensûbeti ilâ bâben ve cemî'u kıt'atî'l-arzi'l-kâiniyyeti fi mevzi'i'l-ma'rûfi bi-Dolabı Bağ el-mezbûri'l-mahdûdi ve bi'l-vakfî mine't-tarafeyni ve bi'l-cebeli [ve] bi-mülki Yûnus bin Yûsuf ve bi-mülk-i evlâd-ı Kara Ali ve cemî'u kıt'atî'l-kâiniyyeti fi karyeti'l-med'uvveti bi-Sevincbeyköy min tevâbi-i Felekâbâd ve'l-mahdûdeti bi't-tarîkî's-şâri'i mine't-tarafeyni bi'l-vakfî ve bi-mülki Hâce Kâsım ve cemî'u kıt'atî'l-arzi'l-kâiniyyeti [fi] karyeti Sevincbey el-mezkûreti'l-mahdûdeti bi-vakfî Kâsım ve bi-vakfî'l-câmî'i ve bi'l-arzi'l-mensûbeti ile'l-emîr ve cemî'u kıt'atîhî kâiniyyetin fi'l-karyeti'l-mezkûreti bi'l-cebeli ve bi't-tarîkî ve bi-mülki Mûsâ ibn-i Kara Ali bi-cümleti hudûdî'l-mevkûfâtî'l-mezkûrâtî ve hukûkîhâ ve tarâikîhâ ve merâfikîhâ ve kâffeti mesâlihîhâ [ve] âmmeti rusûmîhâ ve muzâfâtîhâ [varak: 97] ve bi-küllî hakkın hüve lehâ dâhilün fihâ ve hâricun anhâ muttasılun bihâ ve munfasılun-anhâ ilâ tenâhi'l-vücûhi ve'l-esbâbi ale'l-âmili'l-âkılı fahri'l-ulemâi's-sâlihîn, yenbû'l-fazlı ve'l-yakîn, umdeti's-sâlikîne'l-vâcidîn, zübdeti'l-asfiyâ ve hulâsati'l-etkiyâ, muhyi'l-milleti ve'd-dîn Pîr Muhammed Kutbüddin –edâma'llâhu tevfikahû– sümme alâ evlâdihî ve evlâdi evlâdihî ve alâ evlâdi evlâdihî mine'z-zükûri ve'l-inâsi batnen ba'de batnin ve neslen [ba'de] neslin vakfen sahîhan şer'iyyen ve hab[s]en sarîhan mer'iyyen ve tesbîlen mu'abberen [mu'teberan] marziyyen câmi'an li-zavâbitihî hâviyen bi-şer[â]jîtihi hâliyen an mevâni['i]hî âriyen an kavâtî'atîhi lâ-yübâ'u ve lâ yürhenü ve lâ yûhebü ve lâ yûbeddelü ve lâ yütebeddelü ve lâ yüceru illâ seneten vâhideten ve lâ yûrasü ilâ en yerise'l-arzu ve men aleyhâ ve hüve hayrû'l-vârisîne ve ce'ale'l-vâkıfu'l-müşâru-ileyh –tekabbella'llâhu hasenâtihî– et-tevâliyete [et-tevliyete] ve'n-nazâriyete fi'l-evkâtî'l-mezkûreti li'l-mevkûfi aleyhi'l-mezkûri dâme fi kaydi'l-hayâtî ve ba'demâ kazâ nahbehû li-eslahi evlâdihî ve eslahi evlâdi evlâdi evlâdihî akaben ba'de akab ve hablen ba'de hablin ve şerata'l-vâkıfu'l-mûmâ-ileyh en yetasarrefe evvelen mimmâ yahsulü mine'l-evkâfi'l-mezkûreti min menfa'atîhi ve galletihî ilâ imâreti rakabeti'z-zâviyeti'l-mezkûreti ve'l-evkâfi'l-mezbûreti ve meremmetihâ inde zuhûri'l-haleli ve'l-hâceti ileyhâ ve mimmâ [emmâ] yefdalü fe minhâ yusrafe hamsetühû ile'l-mütevellî hakkan li't-tevliyeti ve mine'l-bâkî minhü yusrafe ilâ mesâlihî'l-mevkûfi-aleyhi ma'a mâdâme fi kaydi'l-hayâtî ve ba'demâ kazâ nahbehû yusrafe ilâ evlâdihî ve ilâ evlâdi evlâdihî ve ilâ evlâdi evlâdi evlâdihî mine'z-zükûri ve'l-inâsi batnen ba'de batnin ve neslen ba'de neslin ve yukasseme zâlike'l-bâkî ba'de hakkî't-tevliyeti beyne ehli külli batnin bi's-seviyyeti fi külli hînin ve zemânin fe in inkarazu fe lem yebka ahadün minhü ve evlâdi'l-mezkûretine yekûne'l-e[v]kâfî'l-mezkûretü vakfen alâ mesâlihî'z-zâviyeti'l-kâiniyyeti fi'l-hadîkati'l-mezkûreti fi'l-evkâfi'l-mezkûreti ve yekûne't-tevliyeti fihâ hîne-izin kâdıyen fi mahrûseti Felekâbâd –hamâha'llâhu te'âlâ ani'l-âfât– ve yahtâre'l-mütevellî fi zâlike'l-vakti racülen âlimen ve neyyen müteverri'an harben li's-şeyhûheti ve yensube şeyhan fi'z-zâviyeti'l-mezkûreti ve yetasarrefe zâlike's-şeyhu [fi] l-evkâtî'l-mezkûreti ve yetasarrefe gallâtihâ fi'z-zâviyeti'l-mezkûreti ilâ

mesâlihî'l-fukarâi's-sâlihîne's-sâkinîne fihâ fe-sâreti'l-e[v]kâfî'l-mezkûretü vakfen alâ nehci'l-meşrûhi lâ-ye'tî aleyhi zemânün illâ uhkime ve lâ-evânü'l-ezmineti ve lâ-hînü'l-ezmineti lâ-yugayyeru kavâ'iduhû ve lâ yübeddelü virdühû. "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَنَّمَا إِنَّمَا عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ" ²⁰ ve men se'â fi ibtâlî hâze'l-vakfi ev şartin min şürûtihi ve kaydın min kuyûdihî fe-aleyhi la'netü'llâhi ve'l-melâiketihî ve Resûlihî ve'n-nâsi ecma'in ve ecru'l-vâkıfı ala'llâhi fîmâ emerehû ve'bteğâhü ve kasadehû ve'rtezâ[hü] ve bi-zâlike vaka'ât-târihu ve'l-işhâdû ve't-tahrîrû fî evâili Zilhicceti li-seneti selâse ve selâsîn ve semâne-miete, min hicreti'n-nebeviyyeti.

Es-Seyyid Halil Müdür-i Evkâf-ı Eyâlet-i Konya

Âkîdû'l-vaslı kâtibü'l-asl.

Şehide mazmûnehû Mevlânâ Fahrüddin ibnü İbrâhim ve Mevlânâ Mehmed Şah -ufiye an-hüm-, şehide mazmûnehû Seyyid Ahmed ibnü Seyyid Ali el-İsfahanî es-Seyyidâni Gülistan -ufiye an-hümâ-, şehide mazmûnehû Mevlânâ Şemsüddin [ibnü] Mevlânâ Muhammed -ufiye an-hümâ-, şehide mazmûnehû Mevlânâ Muhammed ibnü İsa ibn-i Mustafa ufiye an-hümâ.

Âkîlû'l[âkîdû'l]-vaslı kâtibü'l-asl.

Eyüb'te Kaşgarî Abdullah Efendi Dergâhı meşihat ve tevliyetine ait tedavül kayıtları.

"Eyüb'de Kaşgarî Abdullah Efendi Dergâhı meşihat ve tevliyetinin kuyûd-ı mütedâvile suretidir." Esbak Rûznâmçe-i evvel Murtazâ Efendi'nin Hazret-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî'de kâin Nakşibendiye zâviyesinin meşihat ve ber-vech-i meşrûta imâmet cihetleri fî 5 Muharrem sene 1161 târihinde Nidâ'î Şeyh Abdullah Efendi'nin uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden fî 16 S. sene 1174 târihinde mahdûmu Abdullah Efendi ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 17 Rebî'ülâhir sene 1184 târihinde Şeyh İsa Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî gurre-i Rebî'ülâhir sene 1206 târihinde Seyyid Abdullah Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 19 Şa'bân sene 1208 târihinde Derviş Hacı İsmâil Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 6 Rebî'ülâhir sene 1212 târihinde Çelebi Efendizâde es-Seyyid Abdullah Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 13 Rebî'ülevvel sene 1213 târihinde İsa Efendizâde Lütfullah Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin ref'inden fî 19 Muharrem sene 1216 târihinde Kaşgarî Şeyh Abdullah Efendi sülâsinden Şeyh Abdullah Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 6 Rebî'ülâhir sene 1258 târihinde es-Seyyid eş-Şeyh Hâfız Halil Efendi niyâbetiyle sagîr oğulları es-Seyyid Mehmed Nidâ'î ve es-Seyyid Mehmed Âşir efendilere münâsafeten ve mûmâ-ileyhimâdan Mehmed Nidâ'î Efendi'nin vukû'-ı vefâtıyla ciheteyn-i mezkûreteynden olan nısf hissesi mahlûlünden fî 16 Şa'bân sene 1319 târihinde mahdûmu Mehmed Bahâ'eddin Efendi'ye ve mûmâ-ileyh Seyyid Âşir Efendi'nin bilâ-veled vefâtıyla kezâlik nısf hisseleri mahlûlünden fî 27 Zilka'de sene [1]321 târihinde mûmâ-ileyh Mehmed Bahâ'eddin Efendi'nin uhdesinde bulunan nısf hisselerle ilhâken ve müstakillen ... ve vakf-ı mezkûrun tevliyeti dahi vâkıf-ı mûmâ-ileyhin uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden fî 22 Şevvâl sene 1160 târihinde kebîr mahdûmu Mehmed Sa'id Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 14 Şa'bân sene 1165 târihinde birâderi Mehmed Tâhir Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla

20 el-Bakara, 2/181: Onu işittikten sonra kim değiştirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir.

mahlûlünden fî 6 Cumâdelûlâ sene 1176 târihinde mahdûmu Mehmed Sâdık Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 11 Zilkâ'de sene 1192 târihinde vâkıfın birâderzâdesi [varak: 98] es-Seyyid Osman bin el-Hâc Halil'e ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 14 S. sene 1165 [târihinde] vâkıfın birâder kızı Rukiye Hatun bt. el-Hâc İbrâhim'e ve mûmâ-ileyhânın vefâtıyla fî 7 Cumâdelâhire sene 1195 târihinde sagîre Zeliha bt. Osman'a ve mûmâ-ileyhânın vefâtıyla mahlûlünden fî 19 Cumâdelûlâ sene 1206 târihinde el-Hâc Yûsuf Ağâ'ya ve merkûmun vefâtıyla mahlûlünden fî 2 Receb sene 1209 târihinde Zeyneb Hatun'a ve mûmâ-ileyhânın vefâtıyla mahlûlünden fî 14 Zilkâ'de sene 1217 târihinde Hacı Mehmed Ağâ'ya ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 13 Şa'bân sene 1221 târihinde kerîmesi Rukiye Hatun'a ve mûmâ-ileyhânın vefâtıyla mahlûlünden fî 27 Zilhicce sene 1227 târihinde evlâd-ı utekâ-i vâkıfdan Mahbûbe Hatun bt. Abdurrahman'a ve mûmâ-ileyhânın vefâtıyla mahlûlünden fî 8 Cumâdelâhire sene 1246 târihinde evlâd-ı utekâ-i vâkıfdan kerîmesi Hâcce Şemsidil Hatun bt. Abdullah'a ve mûmâ-ileyhânın ref'inden fî 21 Ramazan sene 1246 târihinde evlâd-ı utekâ-i vâkıfdan vâkıfın zâviyesi şeyhi es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Eşref Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 19 Cumâdelûlâ sene 1258 târihinde kebîr kerîmesi Şerîfe Nîmetullah Hanım'a ve mûmâ-ileyhânın vefâtıyla mahlûlünden vâlidisi ŞerîfeŞerîfe Ayşe Hatun kâimmakâmlığıyla fî 4 Zilhicce sene 1259 târihinde evlâd-ı utekâ-i vâkıfdan li-ebeveyn karındaşı sagîr Seyyid Mehmed Âşir Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 21 Safer sene [1]329 târihinde evlâd-ı evlâd-ı utekâ-i vâkıfın zükûrunun batında mukaddem ekberi dergâh-ı mezkûr şeyhi Seyyid Mehmed Bahâ'eddin Efendi'ye tevcih olunmuştur.

İşbu sûret kayıtlarına mutâbık olup Bâb-ı Meşihat-penâhîden vârid olan fî 19 Temmuz sene [1]335 târihli ve 158 numaralı tezkire üzerine ihrâc ve takdîm kılınmıştır. Fî 25 Ağustos sene [1]335 [25 Ağustos 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdîriyyeti

I. İzmir'te Molla Mehmed oğlu Seyyid Hacı Hafız Abdullah'ın para vakfına ait vakfiye kaydı.

II. İzmir'te Şeyh Kılınçcızâde Mehmed Emin Efendi'nin vakfına ait vakfiye kaydı.

İzmir'te Molla Mehmed oğlu es-Seyyid el-Hâc Hâfız Abdullah'ın beş bin gurus nukûdu vakfının bin iki yüz yetmiş üç târihiyle müverrah vakfiyye-i mukayyedesinden müstahrec fıkra sûretidir. Şöyle şart eyledim ki: Meblağ-ı mezbûr beş bin gurus alâ-vechî'l-helâl bâ-yed-i mütevellî rehn-i kavî veya kefil-i melî ile senevî ziyâde noksân olmayıp onu on bir buçuk hesâbı üzere istirbâh olup hâsıl olan ribhinden mahalle-i merkûmede vâkı' tarikat-i aliyye-i hazret-i Kâdiriyye dergâhına mürûr u ubûr eden fukarâ ve dervîşânın it'âm-ı ta'âmlarına harc u sarf oluna ve ribh-i mezkûrdan beher şehir yüz para mütevellî olanlara verile ve ben lâbis-i libâs-ı hayât oldukça vakf-ı mezbûrun tevliyeti bana, vefâtımdan sonra batnen ba'de batnin evlâdımın ve evlâd-ı evlâdımın zükûr ve inâsının ekber ve erşedine ve ba'de'l-inkırâz akrabâ-i ta'allukâtımın ekber ve erşedine ola.

İzmir'te Bağçeşme ahâlisinden ve tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye sâlikîninden eş-Şeyh Kılınçcızâde Mehmed Emin Efendi bin Mehmed Emin'in bin üç yüz on târihiyle müverrah vakfiyye-i mukayyedesinden muhrec fıkra sûretidir.

Şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki: Zikrolunan eşcâr ıslâh ve ta'mîr olunup menâfi'-i semerâtdan her ne hâsıl olur ise ta'mîrât masârıfı edâ olunduktan sonra bâkî kalan meblağ mahalle-i merkûmede medfûn-ı hâk-i ıtır-nâk e'izze-i kirâmdan Hacı Ahmed Efendi hazretlerinin türbe-i şerîfinde fukarâ-yı dervîşâna it'âm-ı ta'âm olunmak üzere postnişîn bulunan zâta verile.

Fî 23 Ağustos sene [1]335 târihli ve 190 numaralı tezkire-i aliyye-i hazret-i Meşîhat-penâhî ile vâkî' olan talebe mebnî ihrâc kılınan işbu fıkra-i vakfiyye sûretleri kayıtlarına mutâbıkdır.

Fî 11 Eylûl sene [1]335 [11 Eylûl 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0099-100-101

İstanbul'da Mehmed Paşa Camii yakınında İskender Gâzi Mahallesi'nde bulunan Özbekler Dergâhı'nın meşihatine ait tedavül kaydı.

“Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn

Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

Tedâvül kaydı suretidir.

İstanbul'da Mehmed Paşa Câmî'i nezdinde İskender Gâzî mahallesinde kâin Özbekî Zâviyesi vakfından bilâ-vazîfe şeyh-i zâviye ciheti Abdullah Efendi'nin uhdesinde iken vukû'-ı vefâtına ve evlâd-ı vâkıfın inkırâzına binâen 8 Receb sene 1173 târihinde Özbekî eş-Şeyh Yahyâ Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 21 Zilkâ'de sene 1214 târihinde evlâdı Seyyid Mehmed Tâhir ve Seyyid Mehmed Sa'id ve sabî Aziz Mahmud'a eslâsen ve mûmâ-ileyhimden Seyyid Mehmed Sa'id Efendi'nin sülûs hissesi kasr-ı yedinden 14 Şevvâl sene 1216 târihinde birâder ve hissedârların mûmâ-ileyhimâ Seyyid Mehmed Tâhir ve Seyyid Mahmud efendilerin uhdelelerindeki sülûsân hisseye ilhâken ve mûmâ-ileyhimâdan Seyyid Mehmed Tâhir Efendi'nin vefâtıyla nısf hissesi mahlûlünden 3 Cemâziyelevvel sene 1221 târihinde mahdûmu es-Seyyid İsmâil Necib Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla”

Tedâvül kaydı suretidir.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn

Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

İstanbul'da Mehmed Paşa Câmî'i nezdinde İskender Gâzî mahallesinde kâin Özbekî Zâviyesi vakfından bilâ-vazîfe şeyh-i zâviye ciheti Abdullah Efendi'nin uhdesinde iken vukû'-ı vefâtına ve evlâd-ı vâkıfın inkırâzına binâen 8 Receb sene 1173 târihinde Özbekî eş-Şeyh Yahyâ Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 21 Zilkâ'de sene 1214 târihinde evlâdı Seyyid Mehmed Tâhir ve Seyyid Mehmed Sa'id ve sabî Aziz Mahmud'a eslâsen ve mûmâ-ileyhimden Seyyid Mehmed Sa'id Efendi'nin sülûs hissesi kasr-ı yedinden 14 Şevvâl sene 1216 târihinde birâder ve hissedârları mûmâ-ileyhimâ Seyyid Mehmed Tâhir ve Seyyid Mahmud efendilerin uhdelelerindeki sülûsân hisseye ilhâken ve mûmâ-ileyhimâdan Seyyid Mehmed Tâhir Efendi'nin vefâtıyla nısf hissesi mahlûlünden 3 Cemâziyelevvel sene 1221 târihinde mahdûmu es-Seyyid İsmâil Necib Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla nısf hissesi mahlûlünden 23 Şevvâl sene 1221 târihinde mûmâ-ileyh Seyyid Aziz Mahmud Efendi'nin [silik] nısf hisseye ilhâken ve müstakillen ve mûmâ-ileyhin nısf hissesi ref'inden gurre-i Rebî'ülevvel sene 1230 târihinde

birâderi mûmâ-ileyh Seyyid Mehmed Sa'id Efendi'ye ve mûmâ-ileyh Seyid Mehmed Sa'id Efendi'nin nısf hissesi mahlûlünden 19 Cemâziyelevvel sene 1232 târihinde birâder ve hissedârı mûmâ-ileyh Seyyid Aziz Mahmud Efendi'nin uhdesindeki nısf hisseye ilhâken ve müstakillen ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 11 Şa'bân sene 1237 târihihde el-Hâc Mehmed Efendi vekâletıyla müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin sagîr mahdûmu Seyyid Mehmed Fâ'iz Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 12 Rebî'ülevvel sene 1240 târihinde vekîli mûmâ-ileyh eş-Şeyh el-Hâc Mehmed Efendi el-Özbekî'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden gurre-i Rebî'ülevvel sene 1277 târihinde Süleyman Efendi bin Kudretullah niyâbetiyle müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin sagîr mahdûmu Abdullah Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 13 Safer sene 1289 târihinde vekîli mûmâ-ileyh Şeyh Seyyid Süleyman Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin bilâ-veled-i zükûr vefâtı vukû'una ve cihet-i mezkûre mine'l-kadîm Buhârâ ahâlîsinden olanlara tevcîh olunagelmesine binâen 17 Cumâdelâhire sene [1]308 târihinde Buhârâ ahâlîsinden ve tarîkat-i aliyye-i Nakşibendiyye meşâyihinden Mirza Âlim Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin dahi bilâ-veled vefâtıyla mahlûlünden 15 Zilhicce sene [1]312 târihinde Buhârâ ulemâ ve eşrâfından ve Hoca Ubeydullâh-ı Ahrâr Hazretlerinin sülâlesinden Şeyh Abdülmecid Efendi'ye tevcîhâtı icrâ kılınmıştır.

İşbu tedâvül kaydı sûreti kayıtlarına mutâbık olup Bâb-ı Meşihat-i celîleden şeref-vârid olan 23 Ağustos sene [1]335 târihli ve 193 numaralı tezkire ile vâki' olan taleb-i resmîye müsteniden ihrâc kılınmıştır.

Fi 18 Eylûl sene [1]335 [18 Eylûl 1919]
Mütâla'a [Mukâbele] olunmuştur, Abid.

Isparta'nın Eğirdir kazası Yazlı mevkiinde Şeyhülislam [el-Berdaî] Tekkesi'nin vakfiye sureti.

[Varak: 99]

Eğirdir kazâsının Yazlı nâm mevki'inde medfûn Şeyhülislâm hazretleri tekkesinin vakfiye sûretidir.

Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdü lillâhi nevvera'l-âleme bi's-şerî'ati's-seniyyeti ve mevzi'a'l-helâli ve'l-harâmi bi'l-âyâtî'l-beyyineti ve mazhare'l-İslâmi bi-Muhammedin seyyidi'l-beriyeti –sallâllâhu aleyhi ve âlâ âlihî fî külli bukratin ve aşîyyetin.

Emmâ ba'dü: Fe-inne'l-hayâte'l-âcilete'd-dünyevîyyete fî sadri'z-zevâlî ve müşrifî'l-istibdâlî ve'l-âcilete'l-uhrevîyyete [hayrun] ve ebkâ ve ebkâ an semmî'l-infisâli ve'l-intikâl ve'l-âkılû'l-gayri'l-gâfil min tedârûki taksîrâtî ömrihî kable nüzûlî'l-mevti fî hulûlî'l-âcâli bi-takdimeti tehniyeti zâdî't-takvâ ve mehâsini'l-a'mâlî ve'l-vakfu hayrun hâne ve hayrun hâne ve hasenehû yecidû ve fevâidün fî hâleteyi'l-bekâ'i ve'l-fenâ'i ve tavr'e'yi'l-memâti ve'l-hayâtî alâ mâ kâle seyyidü'l-mürselîne ve imâmü'l-müttekîn –salavâtü'llâhi aleyhi ve âlâ âlihî't-tâhirîn–; “إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ”²¹ ve lemmâ veffaka'llâhu

21 Müslim, Vasiyet, 14: İnsanoğlu öldüğü zaman şu üç şey hariç amellerinin sevabı da sona erer. Sadaka-i câriye, istifade edilen ilim ve kendisine dua eden hayırlı evlat.

sübhânehû ve te'âlâ [li's-sadri'l]-kebîri'l-emcedi'l-emîri'l-hatîri'l-mümeccedi fahri'l-ümerâi'l-fihâm, zuhri'l-ekâbiri'l-kirâm, zâ[']iri Beyti'llâhi'l-harâmi, es-sâ'i beyne'r-rükni ve'l-makâm, hayri'd-devleti ve'd-dîn el-Hâc Hızır Bey bin Abdillâh –dâmet devletuhû– hattâ alime enne mâ ekelehû'l-insânü fe-kad efnâhü ve mâ-lebisehû fe-kad eblâhu ve mâ tasaddaka bihî fekad ebkâhü vakafa ve habese ve sebbele ve tesaddaka ve mâ-zikrû âtihi lehû ve hakkuhû ve mülkühû ve fî yedihî ve tahte tasarrufihî ilâ hîni sudûri hâze'l-vakfi minhü ve zâlike cemî'u'l-hadîkati'l-kâiniyyeti fî mahrûsiyyeti Felek-âbâd fî'l-vilâyeti'l-Hamîdiye kuddâme Bâbi'l-Kal'ati'l-beldeti'l-mezkûreti fî'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bi-Yazlu ma'a mâ fihâ mine'z-zâviyeti Şeyhi'l-islâm ve beyti'l-muttasileyne bi'z-zâviyeti'l-mezkûreti ve matbahi'lletî benâhe'l-vâkıfu'l-müşâru-ileyhi –tekabbella'llâhu hayrâtihî– ve ma'a kermin muttasılın bi'l-hadîkati'l-mezkûreti'l-mahdûdi küllihâ bi-vakfi Mevlânâ Alâ'eddin ve bi'l-vakfi'l-mensûbi ile'l-imâmi ve bi't-tarîki's-şâri' ve bi-vakfi Burcî ve bi-mülki vereseti Ömer ibn-i Abdillâh ve cemî'u kıt'ati'l-arzi'l-muttasîlati bi'l-bahri'l-mahdûdeti min selâseti cevânib bi-vakfi hânkâh ve bi't-tarîki's-şâri'i'l-mezkûr ve bi-musalle'l-beldeti'l-mezkûreti ve cemî'u'l-hammâmî'l-kâini fî beldeti Burdur el-meşhûri bi-hammâmı Lale Balaban el-mahdûdi bi'l-hadîkati ve bi's-sûri ve bi't-tarîki's-şâri' min tarafeyni ve cemî'u kıt'ateyi'l-arzi'l-kâineteyni karîbe karyeti Fendos min tevâbi'i Felekâbâd el-ma'rûfeyni bi-Karaçayır el-mahdûdeti ihdâhümâ bi-mülki Ahmed Paşa ibn-i el-Hâc Hayreddin ve bi't-tarîki's-şâri'i'l-meşhûri bi-Isparta Yolu ve bi-tarîki Bedre ve bi-mülki vereseti Hacı Paşa ve bi-mülki evlâdı Nîk-pây ve bi-mülki'l-Yûsuf ve'l-uhrâ mahdûdetin bi-tarîki Bedreti'l-mezkûreti ve bi-tarîki şâri'i'l-meşhûri bi-Köten Yolu ve bi-vakfi hânkâh ve bi-mezra'ati Massat'î Bey bin Münir Karaca ve bi'l-arzi'l-meşhûri bi-Alakabir ve cemî'u selâseti erbâ'in min cümleti't-tâhûnetîne'l-kâinîne fî vâdi'l-beldeti'l-mahdûdetine bi-mülki Babuk Bey bin Süleyman Bey kıbeliyyen ve şarkıyyen ve bi't-teşehhûri şimâlen ve bi-vakfi'l-vâkıfî'l-mezkûri garbiyyen ve cemî'u kıt'ati'l-arzi'l-kâiniyyeti fî nâhiyeti Burdur el-mahdûdeti bi'n-nehri ve bi-mülki Çelebi Bey bin Babuk Bey ve bi't-tâhûnetîne'l-mevkûfetine'l-mezkûretine ve cemî'u'l-kermi'l-kâini bi-karyeti Yazlu ma'a kıt'ati'l-arzi'l-muttasîli-bihî'l-mahdûdi bi-mülki Ömer ve bi'l-vakfi ve bi't-tarîki's-şâri'i min selâsi civâr ve cemî'u kıt'ati'l-arzi mine'l-mütelâsıkîne bi-mevzi'i'l-kâinetine ma'rûfin bi-Dolabı Bağî'l-mahdûdetine bi-mülki Mahmud ve bi'l-mesîli ve bi-karyeti'l-meczûmeti bi'l-arzi'l-mensûbeti ilâ bâben ve cemî'u kıt'ati'l-arzi'l-kâiniyyeti fî mevzi'i'l-ma'rûfi bi-Dolabı Bağ el-mezbûri'l-mahdûdi ve bi'l-vakfi mine't-arafeyni ve bi'l-cebeli [ve] bi-mülki Yûnus bin Yûsuf ve bi-mülk-i evlâd-ı Kara Ali ve cemî'u kıt'ati'l-kâiniyyeti fî karyeti'l-med'uvveti bi-Sevincbeyköy min tevâbi'-i Felekâbâd ve'l-mahdûdeti bi't-tarîki's-şâri'i mine't-arafeyni bi'l-vakfi ve bi-mülki Hâce Kâsım ve cemî'u kıt'ati'l-arzi'l-kâiniyyeti fî karyeti Sevincbey el-mezkûreti'l-mahdûdeti bi-vakfi Kâsım ve bi-vakfi'l-câmî'i ve bi'l-arzi'l-mensûbeti ilâ emîr ve cemî'u kıt'atihî kâiniyyetin fî'l-karyeti'l-mezkûreti bi'l-cebeli ve bi't-tarîki ve bi-mülki Mûsâ ibn-i Kara Ali bi-cümleti hudûdi'l-mevkûfâtî'l-mezkûrâtî ve hukûkihâ ve tarâikihâ ve merâfikihâ ve kâffeti mesâlihâ [ve] âmmeti rusûmihâ ve muzâfâtihâ ve bi-küllî hakkın hüve lehâ dâhilün fihâ ve hâricun anhâ muttasılun bihâ ve munfasılun-anhâ ilâ tenâhi'l-vücûhi ve'l-esbâbi ale'l-âmili'l-âkılı fahri'l-ulemâi's-sâlihîn, yenbû'i'l-fazli ve'l-yakîn, umdeti's-sâlikîne'l-vâcîdîn, zübdeti'l-asfiyâ ve hulâsati'l-etkiyâ, muhyi'l-milleti ve'd-dîn Pîr Muhammed Kutbüddin –edâma'llâhu tevîfikahû– sümme alâ evlâdihî ve evlâdi evlâdihî ve alâ evlâdi evlâdihî mine'z-zükûri ve'l-inâsi batnen ba'de batnin ve neslen [ba'de] neslin vakfen sahîhan şer'iyyen ve hab[s]en sarîhan mer'iyyen ve tesbilen mu'teber[an] marziyyen câmi'an li-zavâbitihî [varak:

100] hâviyen bi-şerâtihi hâliyen an mevânî[']hî âriyen an kavâtî'atîhi lâ-yübâ'u ve lâ yürhe-nü ve lâ yûhebü ve lâ yübeddelü ve lâ yütebeddelü ve lâ yüceru illâ seneten vâhideten ve lâ yûrasü ilâ en yerise'l-arzu ve men aleyhâ ve hüve hayru'l-vârisîne ve ce'ale'l-vâkîfu'l-müşâru-ileyh –tekabbella'llâhu hasenâtîhi– et-tevliyete ve'n-nazâriyete fi'l-evkâti'l-mezkûreti li'l-mevkûfi aleyhi'l-mezkûri dâme fi kaydi'l-hayâti ve ba'demâ kazâ nahbehû li-eslahi evlâdîhi ve eslahi evlâdi evlâdîhi akaben ba'de akab ve hablen ba'de hablin ve şerata vâkîfu'l-mûmâ-ileyh en yetasarrefe evvelen mimmâ yahsulü mine'l-evkâfi'l-mezkûreti min menfa'atîhi ve galletîhi ilâ imâreti rakabeti'z-zâviyeti'l-mezkûreti ve'l-evkâfi'l-mezbûreti ve meremmetîhâ inde zuhûri'l-haleli ve'l-hâceti ileyhâ ve mimmâ [emmâ] yefdalü fe minhâ yusrefe hamsetühû ile'l-mütevellî hakkan li't-tevliyeti ve mine'l-bâkî minhü yusrefe ilâ mesâlihi'l-mevkûfi-aleyhi ma'a mâdâme fi kaydi'l-hayâti ve ba'demâ kazâ nahbehû yusrafe ilâ evlâdîhi ve ilâ evlâdi evlâdîhi ve ilâ evlâdi evlâdîhi mine'z-zükûri ve'l-inâsi batnen ba'de batnin ve neslen ba'de neslin ve yukas-seme zâlike'l-bâkî ba'de hakkî't-tevliyeti beyne ehli külli batnin bi's-seviyyeti fi külli hînin ve zemânin fe in inkarazu fe lem yebka ahadün minhü ve evlâdi'l-mezkûretîne yekûne'l-evkâfû'l-mezkûretü vakfen alâ mesâlihi'z-zâviyeti'l-kâiniyyeti fi'l-hadîkati'l-mezkûreti fi'l-evkâfi'l-mezkûreti ve yekûne't-tevliyetü fihâ hîne-izin kâdiyen fi mahrûseti Felekâbâd –hamâha'llâhu Te'âlâ ani'l-âfât– ve yahtâre'l-mütevellî fi zâlike'l-vakti racülen âlimen ve neyyen müteverri'an harben li'-şeyhûheti ve yensube şeyhan fi'z-zâviyeti'l-mezkûreti ve yetasarrefe zâlike'-şeyhu fi[l-]evkâti'l-mezkûreti ve yetasarrefe gallâtîhâ fi'z-zâviyeti'l-mezkûreti ilâ mesâlihi'l-fukarâi's-sâlihîne's-sâkinîne fihâ fe-sâreti'l-evkâfû'l-mezkûretü vakfen alâ nehci'l-meşrûhi lâ-ye'tî aleyhi zemânün illâ uhkime ve lâ-evânü'l-ezmineti ve lâ-hînü'l-ezmineti lâ-yugayyeru kavâ'iduhû ve lâ yübeddelü virdühû. ²²“فَمَنْ يَدُلُّهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ” ve men se'â fi ibtâli hâze'l-vakfi ev şartin min şürûtihi ve kaydın min kuyûdîhi fe-aleyhi la'netu'llâhi ve'l-melâiketîhi ve resûlihî ve'n-nâsi ecma'in ve ecru'l-vâkîfi ala'llâhi fimâ emerehû ve'bteğâhü ve kasadehû ve ve'rtezâ[hü] ve bi-zâlike vaka'a't-târihu ve'l-işhâdû ve't-tahrîrû fi evâili Zilhicceti li-seneti selâse ve selâsin ve semâne-miete, min hicreti't-nebeviyyeti.

es-Seyyid Halil Müdîr-i Evkâf-ı Eyâlet-i Konya

Âkîdû'l-vasli kâtîbü'l-asl.

Şehide mazmûnehû Mevlânâ Fahrüddin ibnü İbrâhim ve Mevlânâ Mehmed Şah ufiye anhüm, şehide mazmûnehû Seyyid Ahmed ibnü Seyyid Ali el-İsfahanî es-Seyyidâni Gülistan ufiye anhüm, şehide mazmûnehû Mevlânâ Şemsüddin [ibnü] Mevlânâ Muhammed ufiye anhüm, ani'l-evlâdi Veled Burhânüddin Abdurrahim âl-i Resullilah.

Âkîlû'l [âkidû'l] -vasli kâtîbü'l-asl.

Sebete mazmûnühû bi-işâreti'l-Mev[lânâ] allâmeti'l-muvakkî'i 'indî ve ene'l-fukarâ'ü ve ile'l-amâ [ene'l-fakîrû ile'l-Ganî] İbrâhim bin Muhammed el imâmü'l-Hanefî ufiye anhümâ el-kâdi bi-Dâri's-saltanati'l-aliyyeti

Cümi'a mâ kütibe fi hâzihi'l-vakfiyyeti mine'l-fâtiha ile'l-hâtîmeti 'indî mâ-vakafe'l-vâkîfu –tekabbellallahu hayratîhi– ve hakemtü li-sihhatîhi [ve] lüzûmîhî alâ kavli'l-i imâmi's-sâni Ebî Yûsuf –rahmetullahi aleyh– harrerehu'l-mülteci ilallahî'l-ganiyyi Velî ibnü İlyas Fakih el-Hasenî el-kâdi bi'l-askeri'l-Mısır fi târihi'l-Hicrî ufiye anhümâ.

22 el-Bakara, 2/181: Onu iştittikten sonra kim değiştirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi iştir, her şeyi bilir.

Üsküdar'da Atık Vâlîde Sultan Dergâhı vakfiyesinin meşihat ve kürsü şeyliğinin deruhdesiyle ilgili kısımlarının kaydına dair Evkaf Nezâreti yazısı.

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

Numara 123190 Husûsî: 137

Üsküdar'da Atık Vâlîde Dergâhı'nın meşihat ve kürsî şeyhliğinin der'uhde kayıtları.

Üsküdar'da kâin Vâlîde-i Atık Dergâh-ı şerîfinin müteveffâ Şeyh Mahmud Efendi'den münhal meşihat ve kürsî şeyhliği der'uhde kayıtlarının iş'arı hakkında Meclis-i Meşâyih-i kirâmdan tanzîm kılınıp mazrûfen tevdî' buyurulan fî 20 Eylül sene [1]335 târîhli ve 106 adedli müzekkire üzerine lede't-tedkîk müşârun-ileyh[â] Atık Vâlîde Sultan'ın câmi'-i şerîf ve hânkâh-ı münîfesinde şehîr 80 guruş vazîfe ve yevmî üç çift fodula ile vâ'iz ve şeyh-i hânkâh cihetleri fî gurre-i Muharrem sene [1]328 târihiyle Mahmud Efendi'ye müvecceh olduğu ve vâkîfe-i müşârun-ileyhânın dokuz yüz doksan târîhli vakfiyye-i mahfûzasındaki "fe-kad şeratatî'l-vâkîfetü'l-celîletü'l-mikdâri -lâ zâlet hıfzü'l-meliki'l-gaffâr- en yu'ayyene lehü şeyhun sâlihun, takîyyun, sânihun, nakîyyun, müctehidün fî'l-ibâdeti, müteverri'un, müciddün fî't-tâ'atî" "câmi'u beyne'l-ilmî ve'l-amel râdî'u nefsihî anî'z-zeleli ve'l-kesel" "sâhibü'l-mükâşefeti ve'l-müşâhedeti, dâimü'l-muhâsebeti li-nefsihî ve'l-murâkabe, yürşidü'l-mürîdîne's-sâkînine fî'l-hücûrâtî'l-mesîeti fî'r-ribâtî" "ve ya'izu fî'l-câmi'i's-şerîfi fî'l-eyyâmî's-şerîfeti ve'l-leyâlî'l-mübâreketi li-cemâ'atî'l-müslimîne yu'allimühum mâ yentefî'üne bihi fî emri ma'âşihim ve fî emri'd-dîni ve yekûne vazîfetü's-şeyhi'l-mezbûri hamseten ısrîne dirhemen" fikralarından hânkâh-ı mezkûra sâlih müttekî ibâdete müctehid tâ'ate mücidd müteverri', ilm ü ameli câmi', nefsinî zelev ve keslândan mâni', keşf ve müşâhede sâhibi olup hânkâh odalarında sâkin olan mürîdânı tarîk-i müstakîme irşâd ve câmi'-i şerîfde eyyâm-ı şerîfe ve leyâlî-i mübârekece cemâ'at-i müslimîne va'z u nasîhat ve onlara emr-i ma'âşını ve dinlerini ta'lîm eden bir şeyh ta'yîn edilmesini şart ederek yevmî yirmi beş dirhem tahsîs edildiği" bi't-tedkîk anlaşılmış olduğunun huzûr-ı âlî-i cenâb-ı Meşihat-penâhîlerine arzına mübâderet kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 16 Muharrem sene [1]338 ve fî 12 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [11 Ekim 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır Vekîli Nâmına Müsteşar Rüşdü

Daha önce kaydı bulunmadığı Evkaf Nezâretinden bildirilmiş olan İzmit'te Çeşmebaşı Mahallesi'nden Molla Mehmed oğlu Seyyid Hacı Hafız Abdullah Efendi'nin yaptırdığı Kâdirî Dergâhı'nın, yapılan son inceleme neticesinde iki adet vakfiyesinin kayıtlı bulunduğu anlaşıldığına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi ve söz konusu iki adet vakfiyenin kayıtları.

[Varak: 101]

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Kuyûd-ı Vakfiyye Kalemi

Numara 123451 Husûsî: 143

İzmit'de kâin Kâdirî Dergâh-ı şerîfinin iki kıt'a vakfiye sûreti evkâf tezkiresi

Meclis-i Meşâyih-i kirâm ifâdesiyle şeref-vârid olan fî 2 Teşrîn-i evvel sene [1]335 târîhli ve 222 numaralı tezkire-i alîyye-i hazret-i Meşihat-penâhîleri cevâbidır.

İzmir'te kâin Kâdirî Dergâh-ı şerîfinin vakfiyesi mukayyed olmadığı fî 15 Eylül sene [1]335 târihli tezkire-i âcizî ile iş'ar olunmuş ise de icrâ kılınan tedkîkât-ı ahîre netîcesinde dergâh-ı mezkûra âid iki kıt'a vakfiye mukayyed bulunduğu ve sâlifü'l-arz vakfiyelerdeki mevkûfâtın gallesi zâviyedârı tarafından âyende ve revendenin it'âm-ı ta'âmına sarf edilmesi ve tevliyetin de zâviyedâra âidiyeti meşrût ve dergâh-ı mezkûr nâmına Hazîne-i Mâliyye'den müdevver tekâyâ muhassasâtı miyânında elli sekiz gurus ta'âmiyye muhassas bulunduğu anlaşılmış.

Fî 25 Muharrem sene [1]338 ve fî 21 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [20 Ekim 1919]

Evkâf Nâzırı nâmına

Müsteşar Rüşdü

İzmir'te Çeşmebaşı mahallesinde Molla Mehmed oğlu es-Seyyid el-Hâc Hâfız Abdullah Efendi ibn-i Ahmed'in fî 10 Receb sene 1293 târihli vakfiyesi sûretidir.

Elhamdü lillâhi'llezî e'azze havâssa ibâdihî bi sarfi emvâlihî ilâ envâ'i'l-hayrâtı ve e'ânehüm alâ iktisâbi esnâfi'l-mehâmidi ve'l-meberrât ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlihî ve nebiyyihî Muhammedin hayrî'l-beriyyât ve alâ âlihî ve ashâbihî ilâ yevmi yestazillü'l-mer'ü tahte's-sadakât.

Emmâ ba'd: İşbu vakfiye-i celilüş-şân ve cerîde-i bedî'u'l-unvânın tahrîr ve inşâsına bâdî ve tastîr ve imlâsına âdî oldur ki: Medîne-i İzmir mahallâtından Başçeşme mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Molla Mehmed oğlu es-Seyyid el-Hâc Hâfız Abdullah Efendi ibn-i Ahmed meclis-i şer'-i enverde zik[r]i âtî vakfa li-eclî't-tescîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği Dere Câmî'i imâmı el-Hâc Hâfız Hüseyin Efendi ibn-i Halil mahzarında ikrâr-ı tâm ve ta'bîr anî'l-merâm edip; "Âtyeb-i mâlımdan ifrâz eylediğim beş bin gurus alâ vechî'l-helâl bâ-yed-i mütevellî rehn-i kavî veya kefil-i melî ile senevî ziyâde ve noksân olmayıp onu on bir buçuk hesabı üzere istirbâh olunup hâsıl olan ribhinden mahalle-i merkûmede vâki' tarîkat-i aliyye-i Kâdiriyye Dergâhı'na mürûr u ubûr eden fukarâ ve dervîşânın it'âm-ı ta'âmiyyelerine harc u sarf oluna ve ribh-i mezkûrdan beher şehir yüz para mütevellî olanlara verile ve ben lâbis-i libâs-ı hayât oldukça vakf-ı mezbûrun tevliyeti bana ve vefâtımdan sonra batnen ba'de batnin evlâdımın ve evlâd-ı evlâdımın zükûr ve inâsının ekber ve erşedine ve ba'de'l-inkırâz akrabâ-i ta'allukâtımın kezâlik ekber ve erşedine mütevellî ola ve vakf-ı mezbûrun tebdîl ve tağyîri ve teksîri ve tevfiiri her kerrede yedimde ola ve bi-emrî'llâhi te'âlâ mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile icrâ-yı şerâit-i mezkûre müte'azzir olur ise ribh-i mezkûr mutlaka fukarâ ve dervîşâna sarf oluna." deyüp; "Meblağ-ı mezbûr beş bin gurusu fâriğan ani's-şevâgil mütevellî-i merkûma teslîm ol dahi vakfiyet üzere kabz u tesellüm vesâir mütevellîlerin evkâfda tasarrufları gibi tasarruf eyledi." dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâkıf-ı mezbûr butlân-ı vakf-ı nukûda ve zımnında olan kuyûdda ba'de kavîl adem-i lüzûmuna teşebbüs edip mütevellî-i mezbûr dahi sıhhat ve lüzûmuna zâhib olan eimme-i dîn kavilleriyle mukâbele birle hüküm taleb edicek fî zamâninâ beyne'l-ulemâi'l-izâm cârî olan vech-i muhtâr üzere hâkim-i vakt-i sadr-ı kitâb -tûbâ lehû ve hüsnü meâb- hazretleri huzûrunda murâfa'a ettiklerinde ol dahi âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eşrâf vakf-ı mezbûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna kazâ-i mer'î etmekle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olup min ba'd nakz ve ibtâlî mümteni'ül-ihtimâl oldu. Cerâ zâlike ve hurrîre fî'l-yevmi'l-âşir min Recebi'l-ferd li-seneti selâse ve seb'in ve mieteyn ve elf.

Vâkıf-ı mûmâ-ileyhin diğeri fî gurre-i Zilkâ'de sene 1296 târihli vakfiyesi sûretidir.

Emmâ ba'd: İşbu vakfiyye-i sıhhat-nisâbda ismi muharrer vâkıf-ı mûmâ-ileyh el-Hâc Hâfız Abdullah Efendi meclis-i şer'-i münîrde zikr-i bi'l-hayrî âtî vakfa li-eclî't-tescîl mütevellî nasb

eylediği kıdvetü's-sâlikîn eş-Şeyh el-Hâc Osman Efendi ibn-i Ahmed muvâcehesinde ikrâr-ı sahîh-i şer'î ile ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î ile ikrâr u i'tirâf edip; "Silk-i mülkümünden münselik atyeb-i mülküm olan mahalle-i mezkûrede vâki' bir taraftan Gemici Ali menzili ve bir taraftan Abdurrahman bahçesi ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd altı ırgadlık bahçeyi ve beş oda ve bir sofa ve bir matbah ve sâ'ireyi müstemil inşâsına muvaffak olduğum binâyı ve karşısında tarafeyni tarîk-i âmm ve bir taraftan Na'lbând Kadri menzili ve taraf-ı râbî'i Molla Osman bahçesiyle mahdûd üç ırgadlık bahçeyi ve Meddekapısı civârında bir taraftan Eskiçi Ahmed bağı ve bir taraftan Ciğercioğlu Hacı Râşid bağı ve bir taraftan Mirilioğlu İbrâhim tarlası ile mahdud yirmi ırgadlık yeri dahi mülk bir kıt'a bağı ve kurbünde Tahiyüddin nâm mahalde bir taraftan Topal Halil oğlu Mehmed Ali bağı ve bir taraftan bostancı Şerif Ali bağı ve bir taraftan A'mâ Muýtâb bağı ve taraf-ı râbî'i Tırlakoğlu bağı tarlası ile mahdûd on sekiz adet ırgadlık yeri dahi mülk bir kıt'a bağı ve yine mülküm olup İzmir'te Çarşıbaşı nâm mahalde iki taraftan Na'lbând Dayı Mehmed'in kahve dükkânı ve bir taraftan Kalaycı Hacı Eyüb dükkânı ve taraf-ı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd iki kepenk bir bâb yazıcı dükkânımı hasbeten lillâhi'l-meliki'l-a'lâ ve taleben li-merzâti[hî] bi'l-ifrâz vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-i sarîh-i mer'î ile vakf ve habs eyledim ve şöyle şart eyledim ki; inşâ eylediğim binâ-i mezkûr tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye fukarâsına zâviye olup âyende ve revende iskân oluna ve tevliyeti hayatta oldukca bana meşrûta olup bi-emrillâhi te'âlâ vefâtımdan sonra zâviyedâr bulunanlara meşrûta ola ve vakf eylediğim bağlar ve dükkânın gallesi zâviyedâr bulunanlara meşrûta olup âyende ve revendeyi zâviyede misâfir ve it'âm edeler ve Cuma ve Pazartesi geceleri usûl-i tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye üzere kemâl-i âdâb u huzû' üzere zikr-i şerîf edeler." deyüp; "Binâ ve bağlar ve dükkânın sened-i şer'ileri fâriğan anîş-şevâgil mütevellî-i mûmâ-ileyhe teslim ol dahi vakfiyet üzere kabz vesâir mütevellîler gibi tasarruf eyledi." dedikde gibbe't-tasdik vâkıf-ı mûmâ-ileyh rücû' birle butlân ve mütevellî lüzûmuna tâlib olduklarında ictihâd-ı eimme-i dîn üzere cânib-i vakf ve lüzûm ihtiyâr ve sıhhat ve lüzûmuyla hükm ve imzâ olundu. Cerâ zâlike fî evâil-i Zilkâ'de li-seneti sitte ve seb'în ve mieteyn ve elf. Taraf-ı âlî-i Meşîhat-penâhiden şeref-vârid olan fî 2 Teşrîn-i evvel sene [1]335 târihli ve 222 numaralı tezkire üzerine ihrâc kılınan işbu iki kıt'a vakfiye sûreti kayıtlarına mutâbıkdır.

Fî 20 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [20 Ekim 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0102

Eyüpsultan'da Baba Haydar Mescit ve Zaviyesi'nin şeyh-i zaviye cihetinin tedavül kaydı.

35/4526

Eyübsultân civârında kâin Baba Haydar mescid ve zâviyesinin ber-vech-i hasbî şeyh-i zâviye ciheti Ahmed Efendi bin Abdullah'ın uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden fî 2 Zilhicce sene 1165 târihinde Seyyid Ahmed Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 2 Rebî'ülâhîr sene 1184 târihinde Şeyh Hasan Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 15 Zilhicce sene 1206 târihinde İsmâil Efendi'ye ve onun vefâtıyla mahlûlünden fî 27 Şevvâl sene 1229 târihinde mahdûmu Mehmed Tâhir Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 26 Şevvâl sene 1254 târihinde evlâdı İsmâil Hakkı ve Mehmed Tâhir efendilere münâsafeten ve mûmâ-ileyhimâdan Mehmed Tâhir Efendi'nin bilâ-veled vukû'-ı vefâtına ve İsmâil Hakkı

Efendi'nin de ferâğ etmesine binâen cihet-i mebhûse fî 21 Cemâdelâhire sene 1293 târihinde Mehmed Sezâ'î Efendi'ye müstakillen ve mûmâ-ileyhin dahi vefâtıyla mahlûlünden fî 5 Safer sene [1]328 târihinde mahdûmu Mehmed Murad Efendi'ye tevcihâtı icrâ kılınmıştır.

Fî 11 Teşrîn-i evvel sene [1]335 târihli ve 228 adedli tezkire-i aliyye-i hazret-i Meşihat-penâhî ile vâkı' olan talebe mebnî ihrâc kılınan işbu sûret kayıtlarına mutâbıktır.

Fî 30 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [30 Ekim 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme Müdîriyeti

Eyüpsultan'da Baba Haydar Mescit ve Zaviyesi'nin zaviyedarlık ve imamet cihetleri mutasarrıfı Mehmed Murad Efendi'nin Ortaköy'de Cavid Ağa Camii imamlığına tayin edilmesiyle, zaviyedarlık cihetine ait maaşların adı geçen müracaat etmemesi üzerine ödenmediği ve onun adına bekletilmekte olduğuna dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

122768

Husûsî: 127

Ma'rûz-ı dâ'î-i dirînelerdir

Fî 4 Eylül sene [1]335 târih ve iki yüz dört numaları tezkire-i aliyye-i cenâb-ı Meşihat-penâhîleri cevâbıdır.

Eyübsultân'da Baba Haydar mescid-i şerîfiyle zâviyesi vakfından almak üzere kadîm-i zam şehri yüz gurus vazîfe ile imâmet ve şehri on beş gurus vazîfe ile şeyh-i zâviye cihetleri fî 14 Cumâdelûlâ sene [1]321 ve fî Safer sene [1]328 târihleriyle Mehmed Murad Efendi ibn-i Hâfız Mehmed Sezâ'î Efendi'nin uhdesinde iken mûmâ-ileyhin Câvid Ağa Câmi'-i şerîfi imâmetine tahvilen ta'yîni hasebiyle imâmet ciheti fî 15 Receb sene [1]337 ve fî 17 Nisan sene [1]335 târihinde mezkûr Câvid Ağa Câmi'-i şerîfi imâmı Hasan Efendi'ye tevcih olduğu kayden anlaşılmış ise de mebhûsün-anh şeyh-i zâviye cihetinin vazîfesi mûmâ-ileyh Mehmed Murad Efendi nâmına şehri on beş gurusun dâhil bulunduğu ve mûmâ-ileyhin Ortaköy'de Câvid Ağa imâmetine naklen ta'yîni dolayısıyla şeyh-i zâviyesinin adem-i mürâca'atı hasebiyle tesviye kılınmayarak el-yevm mevkûf bulunduğu Kuyûd-ı Vakfiyye ve İstanbul Evkâf müdîriyetlerinin işârında anlaşılmış ve bu bâbdaki arzuhâl leffen savb-ı âlî-i Meşihat-penâhîlerine i'âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 28 Zilhicce sene [1]337 ve fî 24 Eylül sene [1]335 [24 Eylül 1919]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Mehmed Hamdi

Maliye Hazinesi'nden devredilen tekkelerin tahsisatları içinde İzmit'te Başçeşme Mahallesi'nde Kâdiri diğer adıyla Molla Mehmed oğlu Tekkesi ile Rifâî Dergâhı'na ait tahsisatların da dahil bulunduğu kayıtlardan anlaşıldığına ve anılan Rifâî Dergâhı'nın diğer isminin Eşref Efendi Tekkesi olup olmadığının bilinmediğine dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

123521

Husûsî: 145

Ma'rûz-ı bende-i dirîneleridir

Meclis-i Meşâyih ifâdesiyle şeref-vârid olan fî 15 Muharrem sene [1]338 ve fî 11 Teşrîn-i evvel sene [1]335 târihli ve iki yüz yirmi dokuz numaralı tezkire-i aliyye-i hazret-i Meşîhat-penâhîleri cevâbıdır. İzmid sancağının Hazîne-i Mâliye'den müdevver tekâyâ muhassasâtı miyânında İzmit'te Başçeşme mahallesinde kâin Kâdirî nâm-ı diğer Molla Mehmedoğlu Tekkesi nâmına şehri elli sekiz ve Rifâ'î Dergâhı nâmına kezâlik doksan yedi gurus ta'âmiyenin dâhil bulunduğu kayıddan anlaşılmış ve işbu Rifâ'î Dergâhı'nın nâm-ı diğer Eşref Efendi Tekkesi olup olmadığı merkezce gayr-i ma'lûm bulunmuş olduğunun huzûr-ı âlî-i Meşîhat-penâhîlerine arz ve izbârına mübâderet olundu. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 29 Muharrem sene [1]338 ve fî 25 Teşrîn-i evvel sene [1]335 [24 Ekim 1919]

Evkâf Nâzırı Vekîli Sa'id

[Varak: 102]

Mehmed Bahâ'eddin

Söyle gel ey hâme-i câme-siyâh	
Her ne var sırrında ibdâ'-ı ilâh	
İzn-i Hak'la edip âgâz-ı sühan	Besmeleyle kıl makâle bed'i sen
Her ne kâra bed' ede bâî ü gedâ	Evvelinde lâzimest nâm-ı Hudâ
Olmasa bir kâr önünce Besmele	Ebter olup âhiri noksân gele
-	Fetheder her müşkilin Perverdigâr

Hamdiye

Pes ezîn hamd ü senâ eyleyelüm	Terk-i hubb-i mâsivâ eyleyelüm
Hamd ana yaraşır ancak der-cihân	Ol yaratdı her ne var peydâ vü nihân
Şükr ü minnet ana olsun her nefes	Ahsen-i takvîmde yarattığı bes
Bâ-husûs kim ilm ü irfân-ı hüner	Virdin etti melekten mu'teber
Kût-ı fazla verdiği ni'metlerin	Nice şükrün ederiz biz anların
Dâimâ biz edip isyân ol gafûr	Zulmet-i isyânımız etmekte nûr
Dergehine suçlu varan afv olur	Bahr içinde nice hâşâk mahvolur
Böyle bir sâhib-i sehâvet pâdişâh	Var mı kim lâıık ola nâm-ı ilâh
Birliğine şübhe sığmaz zerrece	Küfüvvü yokdur cümleden oldur yüce
Ger olaydı âlem içre dû ilâh	Yıkıladı yer ü gök olup tebâh
Kâsırız şükründe yokdur sûdumuz	Rahmetiyle tutmuşuz ümîdimiz
Ana lâıık kârımız önden sona	Olsa olsa şirkimiz yoktur ana
Künye-i zâtına erişmez aklımız	Gece gündüz eylesek sarf fikrimiz
Cümle ni'met kendinin in'âmıdır	
Böyle bilmek şükrünün itmâmıdır	
Salât ile selâm olsun Resûle	Kim oldur reh-nümâ olan bu yola
Dedi levlâke levlâk Hak Te'âlâ	Dü-âlemde edip kadrini i'lâ

Şefâ'at ma'denidir şâfi'înin	Hidâyet ma'denidir ins ü cinnin
Anun destine vâsıl olmayan dest	Kalır lâbüdd dalâlet içre pâý best
Şu gem zencîr-i aşkindadır unuku	Yedip çekdi ana buldurdu Hakkı
Şefâ'at eyler elbet geçmez andan	Ayırıp etmez eşrâfin içinden
Habîbim dedi çünkü ana Allâh	Hûbuyla hûblanır dostunun ol şâh
Nitekim merhamet kânıdurur Hak	Habîbi de eder şefeât muhakkak
Kapısına varan reddolmaz elbet	Mürüvvet kânıdır eyler mürüvvet

[Varak: 103]

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0103

Şehremîni'nde Seyyid Sükûtî Efendi Dergâhı vakfiyesi.

El-Kâdî Mahrûse-i Galata

Mühür: Hasan

Mührü mutâbık ve meâli usûlüne muvâfık idiği. Fî 14 Cumâdelâhire sene 1317 [20 Ekim 1899]

Mümeyyiz-i İ'âmât-ı Şer'îyye Emînü'l-fetvâ

Şehremîni'nde kâin Seyyid Sükûtî Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

Yazılmıştır.

Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdü lillâhî'llezî ahkeme ahkâme'd-dîni'l-mübîni bi-hükmi kitâbihî ve a'lâ a'lâme'd-dîni'l-müstakîmi bi-ızzâmi hitâbihî ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlinâ ebhâ şümûsi's-sâdât ve alâ âlihî ve ashâbihî'llezîne bezelû cehdehüm bi'l-mehâmidî bi envâ'it-tevkîfât.

Emmâ bâ'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîr ve imlâ ve tastîr [ve] inşâsına bâ'is ü bâdî ol-
dur ki: Sudûr-ı izâmdan tâcü'l-ulemâi'l-fihâm, zi'l-mecdi ve'l-ihtrâm Haleb nakîbü'l-eşrâfi
ve Metkin'de vâki' makâm-ı âli-i Sayyâdî ve Haleb'de kâin dergâh-ı şerîf-i Rifâ'î'nin şeyhi
semâhatlü, siyâdetlü Muhammed Ebü'l-Hüdâ Efendi Hazretleri ibn-i ârif-i bi'llâh merhûm ve
mağfûrun-leh üstâd-ı kebîr makâm-ı âli-i Sayyâdî dergâh-ı mu'allâ-yı Rifâ'î şeyhi ebu'l-berekât
es-Seyyid eş-Şeyh Hasan Vâdî Efendi ibn-i eş-şehmü'l-hümâm es-Seyyid Ali Âli Hazzâm es-
sagîr ibn-i es-Seyyid Hazzâm bin Velîyyullah pîr-i ârif-i bi'llâh Maarratü'n-nu[']man kazâsı
dâhilinde kâin Hiş karyesinde defîn-i hâk-i gufrân ve hâlidîyyü'l-huvâle bulunan es-Seyyid Ali
Âli Hazzâm el-kebîr es-Sayyâdî er-Rifâ'î el-Hüseyn el-Basriyyü'l-asl hazretleri –nefe'ana'llâhu
bihim ecma'în– cânib-i şer'at-i garrâdan zikri câî husûsun mahallinde istimâ' ve fasl u hasmi
için müşârun-ileyhin Beşiktaş'ta vâki' konaklarında bu dâ'îlerinin cerîdede mazbûtu'l-esâmî
müslimîn huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer'-i âlîde vakf-ı âti'l-beyâna mütevellî nasb ü
ta'yîn buyurdukları mahdûm-ı necâbet-mevsûm-ı âlîleri atûfetlü Hasan Hâlid Beyefendi mahza-
rında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î buyurup; "Ateyeb-i envâl ve enfes-i menâlimden
ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz eylediğim yüz elli aded tam yüzlük Mecidî altununu hasbe-
ten lillâhî'l-ahad ve taleben li-merzâti'r-rabbî's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i
muhalles ile vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki; 'Meblağ-ı mevkûf-ı mezkû[r] bâ-
yed-i mütevellî rehn-i kavî ve kefil-i melî veyahud ikisinden biri ile alâ vechi'l-helâl istirbâh ve
istiğlâl olunarak hâsıl olan galle ve nemâsından mahmiyye-i İstanbul'da Şehremîni civârında

Cafer Ağa Dergâhı câmi'-i şerîfinin vakfı olmadığı cihetle dergâh-ı câmi'-i şerîf-i mezkûr bi'l-küllîye harâb ve postnişînlik vazîfesi dahi münkatı' olmasına binâen bu def'a câmi' ve dergâh-ı şerîf-i mezkûru malımdan mebâliğ-i ma'lûme harc u sarfıyla birkaç hücre vaz'ı ilâveten te'sîs ve Hüdâiye nâm-ı zikriyle tevsîm edilerek müceddeden binâ ve inşâsına muvaffak olduğum câmi' ve dergâh-ı şerîf-i mezkûrun meşihatine nasb eylediğim tarikat-i aliyye-i Rifâ'iyye'den ve ulemâ-i zevi'l-ihirâm ve sâdât-ı kirâmdan Sükûtîzâde fazîletlü es-Seyyid Mehmed Şerif Efendi câmi' ve dergâh-ı şerîf-i mezkûrda postnişîn ola ve ondan sonra evlâd ve evlâd-ı evlâd-ı zükûrunun ehliyet ve liyâkati bulunanlara makâm-ı âlî-i Sayyâdî şeyhi tarafından tasdik ve takrîri üzerine tevcih oluna. Câmi' ve dergâh-ı şerîf-i mezkûrda şeyh tarafından münâsib gördüğü bir yevm veya bir gecede haftada bir gece usûl-i Rifâ'iyye-i Sayyâdî üzere zikrullâh edâ edilmek ve hitâmında hâsıl olan ecr ü mesûbâtı evvelen bizzât fahr-i kâinât –aleyhi ekmelü't-tahiyyât– efendimiz hazretlerinin ravza-i mutahharalarına ve sultânü'l-evliyâ, burhânü'l-asfiyâ es-Seyyid Ahmed Muhyiddin Ebû'l-mu'allimîn er-Rifâ'î el-Hasenî el-Hüseynî el-Ensârî el-kebîr hazretleriyle eslâf ve ahlâfı ervâh-ı tâhiresiyle eb ü ecdâdım ervâh-ı kudsiyelerine ve benim dahi dâreynde selâmetime ve bâhusus emîrül-mü'minîn hâmi-i dîn-i mübîn hazretlerinin muzafferiyet ve selâmet-i şâhanelerine ve devlet-i ebed-müddet-i Âl-i Osmâniye'nin temâdî-i saltanatlarına ve millet-i İslâmiyye ve şer'at-i mutahhara-i Ahmedîyye'nin te'yîdine ba'de'd-du'â ve'l-ihdâ mukâbelesinde galle-i mezkûreden dergâh-ı şerîf-i mezkûrda her kim postnişîni bulunur ise şehriye yüz gurus verile ve yine galle-i mezkûreden câmi' ve dergâh-ı şerîfle dergâh-ı şerîfe gelen fukarânın hizmetini îfâ edecek kimseye şehri kırk gurus verile ve yine galle-i mezkûreden câmi ve dergâh-ı şerîf-i mezkûrda ikâd olunacak kanâdile re[v]gan-ı zeyt ve masârif-ı sâ'iresi için şehri otuz gurus verile ve vakf-ı mezkûrumun tevliyeti oğlum müşârun-ileyh Hasan Hâlid Bey'e ve ba'dehû evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı evlâdına ve lâ-semahallâh münkatı' olurlarsa min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye kurb-i derecede bulunanlara ve ba'de'l-inkırâz Metkin'de bulunan ceddimiz gavsü'l-vâsılîn, sultânü'l-ârifin es-Seyyid İzzeddin Ahmed es-Sayyâdî er-Rifâ'î hazretlerinin makâm-ı şerîfinde postnişîn olanlara ve ba'de'l-inkırâz Dârulhilâfeti'l-aliyyeti'l-mahmiyye'de makâm-ı mesned-i celîl-i Meşihat-penâhîde mansûb Şeyhülislâm hazretlerine meşrûta ola ve vakf-ı mezkûrumun şürût ve kuyûdunun tebdîl ü tağyîr ve taklîl ü teksîri merreten ba'de uhrâ yed-i meşiiyetimde ola.' deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd ile meblağ-ı mezkûr yüz elli tam yüzlük Mecidî altununu işbu meclis-i şer'de fâriğan anî's-şevâgil mütevellî-i müşârun-ileyhe teslim eylediğimde ol dahi yedimden ber-vech-i vakfiyyet ahz ü kabz ve evkâf-ı sâ'ire mütevellîlerinin evkâfda tasarruf eyledikleri misillü tasarruf eyledi." buyurduklarında gıbbe't-tasdikî's-şer'î emr-i vakf tamâm ve hâl resîde-i encâm olmuş iken vâkıf-ı müşârun-ileyh hazretleri vakf-ı mezkûrundan rücû' ve meblağ-ı mevkûf-ı mezkûru ke'l-evvel mülküne istirdâd, mütevellî-i müşârun-ileyh dahi redd ü teslimden ibâ' ü imtinâ' ile kemâ hüve'l-mastûru fi'l-kütübi'l-fikhiyye müterâfi'ân ve her biri mübteğâsinca fasl u hasme tâlibân olduklarında bu dâ'ileri dahi cânib-i vakfı ibkâyı ahrâ görüp âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâf alâ kavli men cevvezehû ve yerâhü evvelen vakf-ı mezkûrun sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î etmeğin min ba'd vakf-ı mezkûr hükm-i mezkûr ile sahîh ve lâzım ve mütehattim olup nakz u nakîzine mecâl muhâl ve tebdîl ü tağyîri vâkıf-ı müşârun-ileyh hazretlerinden gayra adîmü'l-ihimâl

oldu. “فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ”²³ ve ecru'l-vâkıfı ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ ve hurrire zâlike fî yevmî's-sânî ve'l-ısrîn min şehri Cumâdelûlâ li-seneti seb'a-aşerate ve selâse-miete ve elf.

İşbu vakfiyenin kaydı Mahkeme-i Teftîş'ten i'lâm olunarak makâm-ı nezâretten yazılan telhîs üzerine fî 9 Receb sene [1]317 târihiyle sâdır olan irâde-i aliyye mücebince kaydolunmuştur.

Fî 16 Teşrîn-i sâni sene [1]315 [28 Kasım 1899]

Mühür

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Cihât Müdîriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0104

Safranbolu kazasındaki Halvetiyye Hankahı'nın (Şâbâniyye Dergâhı) meşihat cihetinin mutasarrıfı olan Şeyh Hacı Mehmed Emin-i Halvetî'nin görevi bırakması üzerine, oğlu es-Seyyid Mehmed Emin'e tevcih edildiğine dair beratın ve Taraklıborlu'da Kadılar Mahallesi'ndeki Şeyh Şâbân Efendi Camii'nin hitabet cihetinin mutasarrıfı olan es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i eş-Şeyh el-Hac Mehmed el-Emin'in kendi isteğiyle görevi bırakması üzerine, oğlu es-Seyyid Ahmed Efendi'ye tevcih edildiğine dair beratın suret kayıtları.

Zağferânbolu'da kâin tarîk-i Şa'bâniyye dergâhının berât sûretidir.

Zağferânbolu kazasında kâin tarîkat-i aliyye-i Halvetiyye Hânkâhı'nın ber-vech-i hasbî meşihat cihetinin tevcihine dâir olan inhâ üzerine kuyûd-ı mukteziyyesi bi'l-ihrâc mu'âmele-i kale-miyyesi lede'l-icrâ ol bâbda cânib-i Şeyhülislâmî'den kılınan işaret mücebince cihet-i mezkûre mutasarrıfı el-Hâc Mehmed Emin-i Halvetî'nin kasr-ı yedinden esnân-ı askeriyyeyi mütecâviz olan sulbî kebîr oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refi'uş-şân-ı hâkânî es-Seyyid Mehmed Emin –zîde salâhuhûya– ber-müceb-i nizâm bi'n-nefs bilâ-kusûr edâ-yı hizmet etmek ve terk [ü] tekâsül eder ise ref'inden âhara verilmek şartıyla bi't-tevcîh yedine berât-ı âlî-şânım i'tâ olunmak bâbında cânib-i Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn'umdan i'lâm kılınmış olmağla mücebince tevcih olunmak fermânım olmağın bin iki yüz seksen üç senesi Cemâziyelevvelî'nin dokuzuncu günü târihiyle bâ-rûûs-ı hümâyûnum bu berât-ı hümâyûnumu verdim ve buyurdum ki:

Mûmâ-ileyh sâlifü'z-zikr meşihat cihetine ber-vech-i hasbî şart-ı mezkûr üzere mutasarrıf olup işbu berât-ı âlî-şânım üzerine taraf-ı âhardan müdâhale etmeyeler. Şöyle bileler; âlâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîr günü el-yevmü's-sâmin-ısrîn min şehri Cemâziyelûlâ li-seneti selâse ve semânin [ve] mi-eteyn [ve elf].

Evkâf-ı Hümâyûn-ı şâhâneme mülhak evkâfdan Taraklıbo[r]lu'dan Kadılar mahallesinde vâkı' Şeyh Şa'bân Efendi câmi'-i şerîfi vakfından almak üzere yevmî beş akçe vazîfe ile hitâbet-i câmi'-i şerîf cihetinin tevcihine dâir vârid olan inhâ üzerine kaydı bi'l-ihrâc mu'âmele-i kale-miyyesi lede'l-icrâ cihet-i mezkûre mutasarrıfı es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i eş-Şeyh el-Hâc Mehmed el-Emin'in rızâsıyla kasr-ı yedinden Mahkeme-i Teftîş-i Evkâf'tan olunan

23 el-Bakara, 2/181: Onu işittikten sonra kim değiştirirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir.

i'lâm mücebince bi'l-imtîhân ehliyeti nümâyân olup uhdesine cihet tevcîhi muvâfık-ı usûl idiği iş'âr olunan oğlu es-Seyyid Ahmed'e tevcîh ve yedine berât-ı âlî-şânı i'tâ olunmak bâbında cânib-i Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûnum'dan bâ-telhîs lede'l-arz şeref-sunûh ve sudûr eden hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem mücebince hitâbet-i mezkûre mûmâ-ileyhe tevcîh olunmağın bin iki yüz doksan bir senesi Zilkâ'deti's-şerîfesinin on dördüncü günü târihiyle bu berât-ı şâhânemi verdim ve buyurdum ki:

Mûmâ-ileyh zikrolunan hitâbet cihetine vazîfe-i mersûmesiyle mutasarrıf olup işbu berât-ı şerîfeme mugâyir hitâbeti umûruna taraf-ı âhardan müdâhale olunmaya. Şöyle bile[ler]; alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîran fi yevmi't-tâsi'-işrîn şehr-i Zilkâ'deti's-şerîfe
li-seneti ihdâ ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bâbîâlî'de Gümüşhâneli Dergâhı vakfiyesi.

Bâbîâlî'de Gümüşhâneli nâm dergâhın vakfiyesi

El-hamdü lillâhi'l-vâkıfı alâ külli hâl el-münezzehü anî't-tebdîli ve't-tağyîri ve'z-zevâl ve hüve'd-dâimül-bâkî ellezî tevahhade bi'l-kibriyâi ve'l-azameti ve'l-celâl ve teferrede bi'l-cûdi ve'l-minneti ve'l-cemâl, âlimül-gaybi ve's-şehâdeti'l-kebîrül-müte'âl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî seyyidînâ Muhammedül-meb'ûsi alâ kâffeti'l-ümemi bi-nu'ûti'l-ke[m]âli ve mekârimi'l-hisâl mâ-te'âkabe'n-nehârü ve'l-leyâl ve alâ âlihî ve ashâbihî hayri'l-ashâbi ve hayri'l-âl ve alâ men tebi'ahüm bi-ihsânin ilâ yevmi'l-haşri ve's-su'âl.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîr ve imlâ ve tastîr ve inşâsına bâ'is ü bâdî ol-
dur ki: Mahmiyye-i İstanbul'da Bâbîâlî nezdinde Nallı Mescid mahallesinde merhûme ve
mağfürun-lehâ Fatma Sultan Câmi'-i şerîfi harîminde bir bâb odada şeref-mukîm tarikat-i
aliyye-i Nakşibendiyye-i Hâlidîyye meşâyih-i kirâmından reşâdetlü es-Seyyid eş-Şeyh el-Hâc
Ahmed Efendi hazretleri ibn-i Mustafa bin Abdurrahman savb-ı şer'-i enverden me'zûnen bi'l-
hükm ta'yîn ve irsâl olunan Kâtib Ahmed Cemal Efendi'nin oda-i mezkûrede zeyl-i kitâbda
muharrerül-esâmî müslimîn huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfil-i
dîn-i münîf-i ezherde zikri âtî vakfa li-eclî't-tescîli ve'l-itmâmi emri'l-vakfî ve't-tekmîl mütevellî
nasb eylediği Hoca İsmâil Efendi ibn-i Mehmed bin Ahmed muvâcehesinde; "Yed'imde olup
bin üç yüz beş senesi Muharremül-harâmî'nın gurreti târihiyle müverraha Mahkeme-i Teftîş'ten
i'tâ olunan bir kıt'a istibdâl hücceti mantûkunca vakf-ı âti'z-zikrin sudûruna değin yedim-
de şirâen mülk ve hakkım olup mahalle-i mezkûrede Gülhâne Sokağı'nda vâki' iki taraftan
müteveffâ Rauf Paşa konağı denmekle arîf ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciye ve
dâhiliyede müstemilât-ı ma'lûmeyi havî mezkû[r] Gülhâne Sokağı'nda altı numara ile murak-
kam bir bâb menzilimi hasbeten lillâhi te'âlâ ve taleben li-merzâtî'r-rabbî'l-a'lâ vakf-ı sahih-i
müebbed ve habsedip şu vechile ta'yîn-i şürût eyledim ki; 'Menzil-i mezkûrda mütena'im-i
ni'am-ı hayât oldukça sâkin ve dilediğim gibi mutasarrıf olam ve vâsıl-ı civâr-ı rahmet olduğum-
da dâhiliyesinde halîlem Şeyhülharem-i esbak merhûm el-Hâc Mehmed Emin Paşa kerîmesi
iffetlü Havvâ Seher Hanım sâkine ola ve hâriciyesinde dahi hâlâ Geyve'de sâkin hulefâmdan
Şeyh Hasan Efendi sâkin olarak beher haftada Cuma ve Pazartesi günleri müridânıyla beraber
tarikat-i aliyye-i mezkûre âyîni icrâ ve zikrullâh edip hâsıl olan sevâbını melce-i usât-ı ümmet,

menba‘-ı zülâl-i şefâ‘at, sultânü [varak: 104] ‘l-enbiyâ ve burhânü’l-asfiyâ a‘nî bihî Ebe’l-Kâsım-ı Muhammedü’l-Mustafa –aleyhi efdalü’s-salavâtı ve [e]kmelü’t-tahâyâ– efendimiz hazretlerinin ravza-i mutahharalarına ve âl ü evlâd ve ashâb-ı kirâm ve ezvâc-ı tâhirât hazerâtının vesâir enbiyâ-i izâm ve rusûl-i benâm ve evliyâ-yı zevî’l-ihtirâm hazerâtının ervâh-ı kudsiyyelerine ve benim dahi rûhuma ihdâ oluna ve mûmâ-ileyh Şeyh Hasan Efendi’nin vefâtından sonra kendi hulefâmdan ve ba‘dehû hulefâ-i hulefâmdan ve ba‘dehû hulefâ-i hulefâ-i hulefâmdan eslah olan sâkin ve mutasarrıf olarak minvâl-i muharrer üzere âyîn-i tarikat-i aliyyeyi icrâ eyleye. Eğer hulefâ-i hulefâ-i hulefâmdan ehil ve erbâb kimesne bulunmaz ise veyahud hulefâ münkarız olur ise tarikat-i aliyye-i mezkûreden müstahlef ehil ve erbâb bir kimesne sâkin ve mutasarrıf olup ber-vech-i muharrer icrâ-yı âyîn-i tarikat eyleye ve iktizâ eden ta‘mîr ve termîmi men lehü’s-sûknâ üzerine olup menzil-i mezkûrda meşrûtiyet üzere sâkin olanlar mallarından harc u sarf ile ta‘mîr ve termîm eyleyeller ve halîlem mûmâ-ileyhânın vefâtından sonra dâhiliyye-i mezkûrede hâriciyesinde meşrûtiyet üzere sâkin olanların evlâd ü iyâlleri sâkin olalar ve vakf-ı mezkûrumun tevliyeti hayatta oldukça bana ve irtihâl-i dâr-ı karâr eylediğimde her kim menzil-i mezkûrda meşrûtiyet üzere sâkin olur ise ona meşrûta ola ve mürûr-ı eyyâm ile şürût-ı mezkûreye ri‘âyet müt’e‘azzire olur ise Haremeyn-i Şerîfeyn Vakfı mütevellîleri vakf-ı mezkûruma mütevellî olup menzil-i mezkûr icâre-i vâhide-i misliye ile bir seneden ziyâde olmamak üzere tâlibine icâr olunup hâsıl olan gallesinden evvelen menzil-i mezkûrun iktizâ eden ta‘mîr ve termîmi icrâ olunduktan sonra fazlası Haremeyn-i Muhteremeyn fukarâsına irsâl ve tevzî‘ oluna ve vakf-ı mezkûrumun tebdîl ü tağyîr ve teksîr ü tevfi‘i min ba‘d [merreten ba‘de] uhrâ yed-i meşîyye-timde ola.’ deyü tebyîn-i kuyûd ile menzil-i mezkûru bundan akdem mütevellî-i mûmâ-ileyhe teslim eylediğimde ol dahi tesellüm ve kabûl vesâir mütevellîlerin Evkâf’ta tasarrufları gibi tasarruf eyledi.” dedikde gıbbe’t-tasdikî’s-şer‘î emr-i vakf tamâm ve hâl-i teslim encâm bulmuşiken vâkîf-ı mûmâ-ileyh –esbagallâhu ni‘amehû aleyh– vakf-ı mezkûrdan rücû‘ ve menzil-i mezkûru ke’l-evvel mülküne istirdâd ve mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi redd ü teslimden ibâ vü imtinâ‘ ile kâtib-i me‘zûn-ı mûmâ-ileyh huzûrunda kemâ hüve’l-mastûru fi’l-kütübî’l-fikhiyye müterâfî‘ân ve her biri fasl u hasme tâlibân olduklarında kâtib-i mûmâ-ileyh dahi tarafeynin kelâmına nazar ve mennâ‘un li’l-hayr olmakdan hazer edip âlimen bi’l-hilâfî beyne’l-eimmeti’l-eşrâf alâ kavli men yerâhü vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna ve şürûtunun cevâzına hükm-i sahîh-i şer‘î ve kazâ-i sarîh-i mer‘î eylediğin mahallinde ketb ü tahrîr ve ma‘an mürsel ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâ vukû‘ihî inhâ ve takrir eyledikde tenfiz olunmağın min ba‘d vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım olup nakz ve ibtâlî muhâl ve tebdîl ü tağyîri vâkîf-ı mûmâ-ileyhden gayra adîmü’l-ihimâl oldu. Cerâ zâlike ve hurrire fi yevmi’s-sâdis-aşer min Cemâziyelâhire liseneti sitte ve selâse-mie ve elf.

Es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i Velîyyüddin, es-Seyyid el-Hâc Mehmed Efendi ibn-i Hüseyin, es-Seyyid Mehmed Fahreddin Efendi ibn-i Mustafa, Kırımî el-Hâc İsmâil Efendi ibn-i Mehmed Ârif, Mehmed Eşref Efendi ibn-i Abdullah, el-Hâc Receb Efendi ibn-i Hüseyin, İbrâhim Edhem Efendi ibn-i Yahyâ, Osman Efendi ibn-i Mehmed, Kayyumbaşı el-Hâc Mehmed Efendi ibn-i Halil, el-Hâc Ahmed Efendi ibn-i Mehmed, Mustafa Necib Efendi ibn-i Mehmed.

İşbu mühür mutâbıkdır. Fî 14 Cumâdelâhire sene [1]307 [5 Şubat 1890]

Mühür: Mümeyyiz-i İ‘lâmâtı Şer‘iyye Mühür: Eminü’l-fetvâ

İşbu vakfiyenin kaydı muharrerât-ı mahalliyye üzerine Mahkeme-i Teftîş'ten i'âm olunarak ol vechile tanzîm olunan hülâsa defterine bi'l-idhâl makâm-ı nezâretten yazılan telhîs üzerine fî 13 Safer sene [1]308 târihinde sâdır olan irâde-i aliyye mücebince bâ-takrîr kaydolunmuşdur.

Evkâf-ı Hümâyûn Cihât Müdiriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0105-106-107

Üsküdar'a bağlı Merdivenköy'de Şahkulu Sultan Zaviyesi zaviyedarlığının, İzmirli Şeyh Abdullah Efendi'ye tevcih edilmiş olduğu ancak zaviyenin vakfiyesinin kayıtlı olmadığına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Üsküdar'da Nerdübanlı karyesinde Şahkulu Sultan Zâviyesi'nin vazîfe-i mu'ayyene ile Nakşî usûlü icrâ edilmek üzere zâviyedâr ciheti fî 26 Kânûn-ı sâni sene [1]330 târihinde İzmirli Şeyh Abdullah Efendi'ye tevcih olunduğu kayden tebeyyün etmiş ise de vakfiyesi mukayyed olmadığı cihetle cihet-i mebhûsenin şart-ı tevcihi mechûl bulunmuş olduğu.

Fî 16 Zilhicce sene [1]336 ve fî 22 Eylûl sene [1]334 [22 Eylûl 1918]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

Emirgân'da Kâdiriyye tarikatinden Şeyh Hüseyin Efendi Türbesi'nin türbedarlığına ait vakfiye.

57

“Mîrgûn'da tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye'den Şeyh Hüseyin Efendi türbedarlığının vakfiyesi”

Çarşambavî-zâde es-Seyyid Mehmed Sa'îd el-müfettişü li-umûri Evkâf

Hamd-i bî-hadd ve senâ-yı lâ-yu'ad ol hâlik-ı kâinât ve râzık-ı mevcûdât, vâkıf-ı zamâir-i benî Âdem ve kâşif-i serâir-i âlem hazretlerine lâyıq u sezâdır ki mir'ât-ı kulûb-ı mü'minîni envâr-ı tevfiğ ile müzeyyen ü muhallâ ve uyûn-ı basâir-i müslimîni kühl-i hidayet [ile] mükehhâl ü mücellâ eyledi ve dürûd-ı amîmü'l-vürûd ol sâhib-i Makâm-ı Mahmûd ve misbâh-ı bezmgâh-ı vücûd ve miftâh-i defâin-i sehâ vü cûd a'nî güzide-i enbiyâ ve rehnümâ-yı evliyâ resûl-i müctebâ, habîb-i Hudâ Muhammedü'l-Mustafa –aleyhi efdalü's-salavâti ve ekmelü't-tahiyyât– hazretlerinin ravza-i mutahharalarına olsun ki nizâm-ı âlem ve intizâm-ı ahvâl-i benî Âdem onların şer'îati ile sâbit ü dâimdir ve dahi tîbe-i âl ü ashâb ve eşbâh-ı tâhire-i evlâd ü ahhâb üzerlerine olsun ki her biri tarîk-i hakka hâdî ve sebîl-i tevfiğ münâdîler[dir] –rıdvânü'llâhi te'âlâ aleyhim ecma'in–.

Ba'de zâlik: Çün bu dâr-ı dünyânın esâsı pâydar ve mahall-i ikâmet [ve] câ-yı karâr olmadığı her bir âkıl-ı dâna re'y-i reşid ile tedebbür ve fikr-i sedâd ile tefekkür edip “كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا”²⁴ hakîkati vücûduna sirâyet etmedin “مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا”²⁵ muktezâsınca her birine onar ecr-i gayr-i memnûn yevme yû'adü'l-mücrimûnda va'd buyurulmuşdur ve kâne va'dullâhi mef'ûlâ. Binâ'en-alâ zâlik Mısır vâlisi esbak müteveffâ Mehmed Ali Paşa'nın mahdûm-ı necâbet-mersûmları müşîrân-ı Devlet-i Aliyye'den devletlü Mehmed Ali Paşa Hazretlerinin vâlide-i

24 er-Rahmân, 55/26: Yeryüzünde bulunanların hepsi fânidir.

25 el-En'âm, 6/160: Kim iyilikle gelirse ona getirdiğinin on katı vardır.

muhteremeleri olup mahrûse-i Galata'ya muzâfe İstinye nâhiyesine tâbî' Mîrgûnoğlu nâm mahalde müşârun-ileyhin sâhilhânelerinde sâkine İffetlü İsmetlü Ziba Kadınefendi ibnet-i Abdullah tarafından zikri âtî vakfı ikrâr ve takrîre ve ba'dehû rücû' ve istirdâda vekîl olduğu zât-ı mûmâ-ileyhâyı ârifân Ahmed Nâsîh Efendi ibn-i Mustafa ve Hurşid Ağa ibn-i Abdullah şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Paşa-yı müşârun-ileyhin kethüdâlık hizmet-i celîlesiyle mübâhî rûtbe-i sâniyye ashâbından izzetlü İbrâhim Samî Bey ibn-i Abdullah bi'l-iltimâs savb-ı şer'-i enverde[n] me'zûnen bi'l-hükm ta'yîn ve irsâl olunan Kâtib es-Seyyid el-Hâc Hasan RızâRızâ Efendi'nin sâhilhâne-i mezkûrede zeyl-i kitâbda mektûbü'l-esâmî zevât huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedî'de vakf-ı âtî'l-beyânı li-eclî't-tescîli ve'l-itmâmî emri'l-vakfî ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn olunan ricâl-i Devlet-i aliyye'den ve Meclis-i Mâliye a'zâsından saâdetlü Mehmed Ali Beyefendi ibnü'l-merhûm Kapdân-ı Deryâ esbak Mahrûkî Ali Paşa mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip; "Müvekkilem mûmâ-ileyhâ Zîbâ Kadınefendi atyeb-i mâl ve enfes-i menâlınden ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz eylediği nakd-i râyicü'l-vakt on altı bin beş yüz guruşu hasbeten lillâhî'l-azîm ve taleben li-merzâtî rabbihi'r-rahîm vakf-ı sahîh-i şer'î-i müebbed ve habs-i sarîh-i mer'î-i muhalled ile vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledi ki; 'Meblağ-ı mezkûr on altı bin beş yüz guruşu Hazîne-i Evkâf'ta Teftîş Mahkemesi'nde rehn-i kavî ve kefil-i melî ve lede'l-iktizâ ikisinden biri ile onu on bir buçuk hesâbı üzere istirbâh ve istiğlâl olunup hâsıl olan rey' u gallesi yed-i mütevellîyle terâküm edip zikrolunan Mîrgûnoğlu nâm mahalde vâkî' tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye ricâlinden kutbü'l-ârifîn, gavsü'l-vâsilîn merhûm eş-Şeyh Hüseyin Efendi -kuddise sırruhu'l-âlî- hazretlerinin defin-i hâk-ı ıtır-nâk oldukları türbe-i münîfelerinde türbedâr olan zât türbedârlık hizmetini edâ ve beher sene şehr-i Ramazân-ı mağfîret-nişân hilâlinde bir hatm-i şerîf tilâvet ve itmâm edip hâsıl olan sevâbını müteveffâ-yı müşârun-ileyh Mehmed Ali Paşa rûhuna ve kâffe-i ehl-i îmân ervâhına ihdâ ve müvekkilem vâkîfe-i mûmâ-ileyhâ ile oğlu müşârun-ileyh Mehmed Ali Paşa Hazretlerinin hayatta oldukca selâmet-i dâreynleri için du'â ve dâr-ı bekâya irtihâllerinden sonra rûhlarına ihdâ edip mukâbelesinde galle-i merkûmeden yüz elli guruş vazîfe verile ve galle-i mezbûreden vazîfe-i mezkûre verildikten sonra her ne fazla bâkî kalır ise asl-ı nukûd-ı mevkûfeye zammoluna [ve] vakf-ı mezkûrun tevliyeti ber-vech-i hasbî hayatta oldukca müvekkilem vâkîfe-i mûmâ-ileyhânın nefsinde ve dâr-ı bekâya irtihâlinden sonra evlâdının ve evlâd-ı evlâdının ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdının batnen ba'de batnîn ekberine meşrûta ola ve icrâ-yı şerâit-i mezkûreye ri'âyet müte'azzir olur ise galle-i vakf mutlaka fukarâ-yı müslimîne harc u sarf oluna. Vakf-ı mezkûrun tebdîl ü tağyîr ve taklîl ü teksîri merreten ba'de uhrâ müvekkilem vakîfe-i mûmâ-ileyhânın yed ü meşîyyetinde ola.' deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd birle meblağ-ı mezkûr on altı bin beş yüz guruşu târih-i kitâbdan bir mâh mukaddem bilâ-mânî' mütevellî-i mûmâ-ileyh Mehmed Ali Beyefendi'ye teslim eylediğinde ol dahi tesellüm ve kabz vesâir [varak: 105] mütevellîlerin evkâfda tasarrufları misillü tasarruf eyledi." dedikde gibbe't-tasdîk emri-i vakf tamâm ve hâl-i teslim dahi encâm bulmuşiken vekîl-i mûmâ-ileyh İbrâhim Sâmi Beyefendi vakf-ı mezkûru ahkâm ve şürût ve kuyûdunu istihkâm murâdıyla vakf-ı mezbûrdan rücû' ve meblağ-ı mevkûf-ı mezkûru müvekkilesi mûmâ-ileyhânın mülküne istirdâd ve mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi teslimden ibâ vü imtinâ' ile kâtib-i me'zûn-ı mûmâ-ileyh huzûrunda kemâhiye'l-mastûru fi'l-kütübî'l-fikhiyye müterâfî'ân ve her biri mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında kâtib-i mûmâ-ileyh dahi âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâf ve mürâgiyen

[mürâ'iyen] bi-cemî'i mâ lâ-büdde minhü fi'l-hükmi bi'l-evkâfi alâ kavli men yerâhü mine'l-eimmeti'l-müctehidîn –rıdvânu'llâhi Te'âlâ aleyhim ecma'în– vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna hükmi-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î eylediğin mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğin gıbbe't-tenfizi'l-mu'teberi's-şer'î vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım ve habs-i sarîh ve mütehattim olup min ba'd nakz u nakîzine mecâl muhâl ve vâkıfe-i müvekkile-i mûmâ-ileyhâdan gayra tebdîl ü tağyîr adîmül-ihtimâl oldu. Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min Saferi'l-hayr li-seneti seb'a ve seb'in ve mieteyn ve elf.

Rif'atlü Mustafa Cemil Bey, rif'atlü Mehmed İzzet Efendi, İmâm Ahmed Efendi, Mehmed Vehbi Efendi, Tayfur Ağa, Sa'id Ağa.

İstinye nahiyesine bağlı Mirgûnoğlu (Emirgân) karyesinde Kâdiriyye tarikatından Şeyh Hüseyin Efendi Türbesi'nde sonradan ihdas olunan meşihat cihetine ait vakfiye.

58

“Mîrgûn'da Şeyh Hüseyin Efendi türbesine ahîran vaz'olunan meşihatın vakfiyesidir.”

El-hamdü lillâhi'llezî e'azze havâssa ibâdihî bi-sarfi emvâlihî ilâ envâ'il-hayrât ve e'ânehüm alâ iktisâbi esnâfi'l-mahâmidi ve'l-meberrât ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlihî ve nebiiyhî Muhammedin hayri'l-beriyât ve alâ âlihî ve ashâbihî ilâ yevmi yestazillü'l-mer'ü tahte sadakât.

Emmâ ba'd: İşbu vakfiye-i celilüş-şân ve cerîde-i bedâyi'u'l-unvânın tahrîr ve inşâ ve tastîr ve imlâsına bâdî ve bâ'is oldur ki: Mahrûse-i Galata'ya muzâfe İstinye nâhiyesine ta'bi' Mîrgûnoğlu nâm karyede kâin tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye'den Şeyh Hüseyin Efendi türbe-i şerifesinin bâberât-ı âlî-şân türbedârı sâhibül-hayrât ve'l-hasenât ve tâlibül-meberrât Muhyiddin Efendi ibnül-merhûm eş-Şeyh Abdüllatif Efendi ibn-i eş-Şeyh Abdullah Efendi ibn-i el-Hâfız Abdülganî Efendi meclis-i şer'î-i şerîf-i Ahmedî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedî'de zikri âtî vakfa lieclî't-tescîli ve'l-emri't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği mezkûr Mîrgûnoğlu karyesi câmi'-i şerîf muvakkiti Emin Efendi ibn-i Eşref mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip; “Atıyeb-i mâl ve ahsen ü enfes-i menâlimden ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile sâir emvâlimden mümtâz eylediğim beş yüz gurusu hasbeten lillâhi Te'âlâ ve taleben li-merzâti rabbihî'l-a'lâ vakf-ı sahîh-i şer'î-i müebbed ve habs-i sarîh-i mer'î-i muhalled ile vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki; ‘Meblağ-ı mezkûr beş yüz gurusu yüzde bir hesâbıyla rehn-i kavî ve kefil-i melî ve yahud ikisinden biri ile alâ vechi'l-helâl irbâh olunup ve türbe-i mezkûre derûnunda bulunan tevhîdhânede beher hafta Cuma geceleri tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye âyîni üzere evrâd-ı şerîf ve zikr-i tevhîd kırâet olunup hitâmında bir aşr-ı şerîf Kur'ân-ı Kerîm tilâvet edilerek hâsıl olan ecr ü mesûbâtını evvelen ve bizzât hazret-i fahr-i kâinât –aleyhi efdalüt-tahiyyât– efendimiz hazretlerinin ve silsile-i turuk-ı aliyyeden güzêrân eden meşâyih-i Kâdiriyye'nin ve ashâb-ı hayrâtın rûhlarına ihdâ ve pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerinin sıhhat ve âfiyetlerine ve cemî'-i ümmet-i Muhammed'in selâmetlerine du'â olunup meblağ-ı mevkûf-ı mezkûrun hâsıl olan ribh u nemâsından türbe-i mezkûrede zâviyedâr olanlara vazîfe-i meşihat olarak şehri beş gurusu verile ve ribh-i mezkûrdan her ne fazla kalır ise asıl ve nukûd-ı [asl-ı nukûd-ı] mevkûfeye zammoluna ve dergâh-ı mezkûrun zâviyedârlığı ve vakf-ı mezkûrumun tevliyeti ben lâbis-i libâs-ı hayât oldukça bana ve ba'de'l-vefât evlâd ve evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı zükûrumun batnen

ba'de batnin ekber ve eslahı dergâh-ı mezkûreye zâviyedâr ve vakf-ı mezkûruma mütevellî ola ve zâviyye-i mezkûrenin zâviyedârlık ciheti mezkûr türbedârlık cihetine meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâz kasaba-i Tophâne'de kâin kutbü'l-ârîfın eş-Şeyh İsmâil Rûmî hazretlerinin âsitâne-i aliyelerinde seccâdenişin bulunan zâtın re'y ve inhâ ve intihâbıyla tarikat-i Kâdiriyye'den eslah ve mütediyyin ve muktedir bir kimesne zâviyye-i mezkûreye zâviyedâr olup vakf-ı mezkûruma mütevellî ola ve vakf-ı mezkûrumun tebdil ü tağyîr ve taklîl ü teksîri merreten ba'de uhrâ yed-i meşîyyetimde ola.' deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd birle meblağ-ı mevkûf-ı mezkûr beş yüz guruşu fârîğan ani's-şevâgil mütevellî-i mûmâ-ileyh Emin Efendi'ye teslim eylediğimde ol dahi vakfiyet üzere ahz ü kabz vesâir evkâf mütevellîlerinin vakfında olan tasarrufları gibi tasarruf eyledi." dedikte gibbe't-tasdîki's-şer'î emr-i vakf tamâm ve hâl-i teslim ve tesellüm itmâm bulmuşiken vâkıf-ı mûmâ-ileyh butlân-ı vakf-ı nukûda ve zımnında olan kuyûda ba'de kavlin adem-i lüzûmuna teşebbüs edip mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi sıhhat-i lüzûmuna zâhib olan eimme-i dîn kavilleriyle mukâbele birle kemâ hüve'l-mastûru fi'l-kütübi' [1]-fıkhiyye müterâfî'ân ve her[bir]i mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında taraf-ı şer'den dahi vakf tercîh olunarak âlimen bi'l-hilâfî'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâfi fi'l-mesâili'l-evkâfi alâ re'yi men yerâhü mine'l-eimmeti'l-eşrâf vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna ve şürûtnun cevâzına hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i mer'î edilmekle min ba'd nakz u nakîzine mecâl muhâl ve tebdil ü tağyîri vâkıf-ı mûmâ-ileyhden gayr[a] adîmü'l-ihtimâl oldu. "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ"²⁶ ve ecru'l-vâkıfı ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min aşer [sâmin-aşer] min Muharremi'l-harâm li-seneti tis'a-aşer ve selâse-mie ve elf.

Mührü mutâbık ve meâli usûlüne muvâfık idiği. Fî 10 Safer sene 1319 [29 Mayıs 1901]

Mümeyyiz-i İ'âmât-ı Şer'iyye Emînü'l-fetvâ

Hülâsa: 2594, Vakfiye mücedded İstanbul aded: 48, Vakf 29 / 1667

İşbu vakfiye Şûrâ-yı Evkâf'ın 25 Eylül sene [1]329 târihli karâr-ı i'lâmı üzerine 15 Zilka'de sene [1]331 târihinde sudûr eden irâde-i aliyeye mücebince kaydolunmuşdur.

Teşrîn-i evvel sene [1]331 [Ekim-Kasım 1915]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

Beykoz'da Şeyh-i Çayır diğer adıyla Edhem Sırrî Efendi Dergâhı vakfiyesi.

Beykoz'da Şeyh-i Çayır nâm-ı diğer Edhem Sırrî Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecma'in.

Emmâ ba'd: İşbu vakf-ı şerîfin tastîr ve imlâsına bâdî oldur ki: Şehremânet-i celîlesine mülhak Beykoz kazâsı muzâfâtından Yalı karyesinde sâkin meşâyih-i Rifâ'iyye'den sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât eş-Şeyh Edhem Sırrî Efendi ibn-i Ali bin Abdullah kazâ-i mezkûr bidâyet odasında ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikri âti vakfa li-ecli't-tescil ve'l-itmâm mütevellî nasb

²⁶ el-Bakara, 2/181: Onu işittikten sonra kim değiştirirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi işitir, her şeyi bilir.

ü ta'yîn eylediği karye-i mezbûr imâmı Ahmed Cemil Efendi ibn-i el-Hâc Halil mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip; "Zikri âtî vakfın sudûruna değin bâ-hüccet-i şer'iyye yedimde mülk [ü] hakkım olan mahalle-i mezkûrede Çayır caddesinde bir taraftan Reşad Bey menzil ve bahçesi ve bir taraftan makâbir-i müslimîn ve bir taraftan Zenciye Ferruh Kadın menzil ve bahçesi ve taraf-ı râbî'i mezkûr Çayır caddesiyle mahdûd ve doksan dört numara ile murakkam üç oda ve bir semâ'hâne ve bir matbah ve bir mikdâr bahçe ve müştemilât-ı sâ'ireyi hâvî bir bâb mülk menzili cemî'-i tevâbî' ve'l-levâhık hasbeten lillâhi te'âlâ Rifâ'î Dergâh-ı şerîfi olmak üzere vakf-ı sahîh-i şer'î-i müebbed ve habs-i sarîh-i mer'î ile vakf edip şöyle ta'yîn-i şürût eyledim ki; Âyîn ve usûl-i tarîk-i Rifâ'î üzere beher Cuma günü ve Cumaretsi gecesi zikrullâh oluna ve kendim hayatta oldukça meşihat ve tevliyet benim olup bi-emrillâhi te'âlâ vefât eylediğimden sonra evlâdım ve evlâd-ı evlâdımın zükûru batnen ba'de batnin şeyh ve mütevellî ola ve ba'de'l-inkırâzî'l-küll tevliyet ve meşihat-i mezkûre dahi halîfemin erşed-i ekberi şeyh ve mütevellî ola ve ba'de'l-vefât evladı ve evlâd-ı evlâdı batnen [ba'de batnin] mütevellî ve şeyh ola." deyü menzil-i mahdûd-ı mezkûru fâriğan anî's-sevâgil mütevellî-i mûmâ-ileyh Ahmed Cemil Efendi'ye teslim ol dahi vakfiyet üzere kabz u tesellüm edip evkâf-ı sâ'ire mütevellîleri gibi tasarruf eyledi." dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î vâkıf-ı mûmâ-ileyh eş-Şeyh Edhem Sırrî Efendi kelâmını semt-i âhara sarf edip; "Vakf-ı akâr İmâmü'l-a'zam ve hümâmü'l-efham Ebû Hanîfe Efendimiz hazretleri indinde sahîh lâkin menzile-i ri'âyetde olmağla vakf-ı mezkûrdan rücû' câiz olduğundan menzil-i mezkûru ke'l-evvel mülkûme istirdâd ederim." dedikde mütevellî-i mûmâ-ileyh cevâba tasaddî edip; "Hâl bast [u] beyân olunan minvâl üzere olduğunda şübhe yok ise de lâkin Ebû Yûsuf eş-şehîr bi'l-imâmî's-sânî hazretleri katında vâkıf mücerred vakf eyledim demekle İmâm Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî katında mütevellîye teslim etmekle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu." deyü redd ü teslimden imtinâ ile müterâfî'ân her biri fasl u hasme tâlibân olduklarında âlimen bi'l-hilâfî'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâf vakf-ı mezkûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm olunmağın min ba'd vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım [ve] nakz u nakîzine mecâl muhâl ve tağyîr ü tebdîli adimü'l-imkân oldu. "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَتَمَّا إِيْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ" 27 "إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ"

Fi'l-yevmi'r-râbî'-aşer min Recebi'l-ferd li sene ihdâ ve aşer ve selâse-miete ve elf.

Rumelihisarı'nda Nalbûrî Mehmed Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

Rumelihisarı'nda Nalburî Mehmed Efendi Dergâhı'nın Vakfiyesi

Nakdîne-i hamd-i bî-pâyân cenâb-ı berârende-i kal'a-i düvâzde-i burc-ı âsmân ve âferînende-i kevn ü mekân hazret-i rabb-i mün'im-i bî gâye ki dervîş-i mücerred nihâd-ı hânkâh ve zun olan dil-i hidâyet-meşhûn-ı mü'minîni enfâs-ı müteberrike-i pîr-hîred ile sülûk-ı mesâlik-i hayrâta tevîk [varak: 106] ve envâr-ı âsâr-ı feyz-i Muhammedî ile meş'ale-i nûr-ı tevhîdi bedraka-i tarîk eyledi ve salavât ve selâm-ı dâimü'l-vürûd habîb-i rabbi-vedûd mürşid-i hakîkî ve mükâşif-i sırr-ı tahkîki hâce-i kâinât ve sened-i mevcûdât şefî'-i rûz-ı cezâ Muhammedü'l-Mustafa -aleyhi

27 el-Bakara, 2/181: Onu iştittikten sonra kim değiştirirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi iştir, her şeyi bilir.

efdalü's-salavâti ve ekmelü't-tahiyât– hazretlerinin merkad-i mutahhara-i nûr-âgînlerine ihdâ ve takdîm ve âl [ü] ashâb-ı kirâm hazerâtı mütevellil-i tarziye ve teslîm kılınır.

Ve ba'd: Sefine-i bahr-i siyâh-ı midâd olan hâme-i anberîn-fâmın tahrîk ve icrâsına bâ'is ü bâdî budur ki: Muhâfızân-ı serhadd-i teyakkuz u intibâhdan olup na'l-i der-âteş-i muhabbet-matlûb-ı hakîkî ve dâ'-i nüzûl-i şevk-i esrâr-ı tarîka-i aliyye-i siddîkî olan âkıbet-bînân-ı ulî'l-elbâbdan mahrûse-i Galata muzâfâtından İstinye nâhiyesine tâbî' Boğazkesen Hisarı mahallâtından Molla Fenârî mahallesinde sâkin fukarâ-yı tarîkat-i celîle-i Nakşibendiyye'den sâhibü'l-hayrât ve râgibü'l-meberrât Na'î Mehmed Efendi ibn-i Hasan Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedî'de vakf-ı âti'z-zikre mütevellî ta'yîn olunan Eyüb Efendi ibn-i Ali mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip; "Vakf-ı câî sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimden münselik olan mahalle-i mezbûrede Meydancık nâm mahalde vâkî' bir taraftan Buyolcuzâde Nûrullah Efendi menzili ve bahçesi ve bir taraftan Murad Beşe menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen ve arzen bi-hesâb-ı terbi'î dört yüz elli zirâ' arsası olan dâhiliyede ulyâda dört bâb oda ve iki sofa ve kenîf ve vasatan da [vustâda] iki oda ve hammâm ve kenîf ve tahtânî matbah ve kiler ve âhûr ve samanlık ve kenîf ve hâriciyede ulyâda iki köşk ve dehlîz ve vasatda iki oda ve kenîf ve süflâda kiler ve samanhâne ve âhûr ve eşcâr-ı müsmi-reli tahmînen dört dönüm mikdârı bahçe ve bahçe derûnunda dolablı bostan kuyusu ve havuz ve sagîr köşk ve bahçe-i mezbûrenin makbere cânibinde köşede vâkî' kebîr köşk ve dehlîz ve sofa ve tahtında bir oda ve kenîfi müstemil mülk menzilimi ve atyeb-i mâlûmdan iki bin beş yüz guruşumu dahi ifrâz ve her birini hasbeten lillâhi'l-ferdî's-samed ve taleben li-merzâti rabbihi'l-ahad vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki; 'Hisâr-ı merkûmda yedi aded cevâmî'-i şerîfe imâmlarından mütevellî olanlarından mâ'adâ altı nefer imâmlar yevmî ikişer akçe vazîfeye mutasarrıflar olup mukâbelesinde her biri nukûd-ı mezbûreye nezâret eyleyip rehn-i kavî ve kefil-i melî ile onu on bir hesâbı üzere bâ-devr-i şer'î alâ-vechî'l-helâl istirbâh ve istiğlâl oluna ve menzil-i mahdûd-ı mezbûr meşâyih-i Nakşibendiyye'ye hânkâh-i Nakşibendiyye olup nukûd-ı mezkûreden hâsıla galleden yevmî on akçe vazîfe-i meşîhat ve yevmî otuz akçe ta'âm-bahâ-i fukarâ verile ve mukîm-i kâşâne-i hayât oldukca zâviyye-i mezbûrede kendim sâkin ve Makâm-ı Meşîhat'te kâim olup vezâif-i mezkûreye mutasarrıf olam ve vefâtımdan sonra mezbûr Eyüb Efendi kezâlik hânkâh-ı mezbûrda sâkin ve şeyh olup vezâif-i mezbûreye mutasarrıf ola ve vefâtından sonra civâr-ı Ebâ Eyyûb'da merhûm eş-Şeyh Murad Efendi –kud-dise sırûhu'l-azîz– Tekkesi'nde seccâdenişîn-i irşâd bulunan şeyh efendi hazretlerinin re'y ve ta'yini ve arz u inhâlarıyla terbiyye-i fukarâyı kâdir kibâr-ı meşâyihden hilâfet almış erbâb-ı sülûkdan bir kimesne bâ-işâret-i aliyye ve bâ-berât-ı âlî şeyh ta'yîn olunup vazîfe-i mezbûreye ve ta'âmiye-i merkûmeye mutasarrıf ola ve Şeyh Murad Efendi Zâviyesi seccâdenişîni efendi hazretlerine yevmî üç akçe vazîfe verile ve ta'yîn-i müşârun-ileyh ile şeyh olan kimesnenin sû-i ahvâlî zâhir olup yine müşârun-ileyh hazretleri âharını ta'yîn ve vakf-ı mezbûrumun tevliyeti yevmî beş akçe olup her kim olursa mütevellî ola ve kendim hayatta oldukca mütevellî olup keyfe mâ eşâ ve ahtâ[r] mutasarrıf olam vefâtımdan sonra Eyüb Efendi ibn-i Ali mütevellî ola ba'de vefâtihî câbî-i vakf Bebek Câmî'î imâmı Nu'man Efendi mütevellî olup cibâyet-i mezbûre yedi aded cevâmî'-i mezkûre müezzinlerinden erşedine tevcîh oluna. Nu'man Efendi dahi fevt oldukca hisâr-ı mezkûrdaki imâmlardan Dizdar Ağa ve ahâlî-i vilâyet re'yleriyle mütediyyin ve müstakîm idâre-i umûr-ı vakfa kâdir bir imâmı nâzır-ı vakf hazretlerinin işâret-i aliyyeleriyle

bâ-berât-ı âlî mütevellî nasb olana ve cümle ma'rifetiyle imâm-ı mezbûrun her sene muhâsebesi görölüp şer'an hıyâneti zuhûr ederse azil ve âhar imâm mütevellî ola ve vakf-ı mezbûra yedi [nefer imâmlardan] yevmî dört akçe vazîfe [ile] mezbûr Eyüb Efendi kâtib-i vakf ola ve meşihat ve tevliyet ve kâtib-i mezbûr Eyüb Efendi'den gayride cem' olmaya ve iki cihet bir adama verilmeye ve ba'de vefâtihî kitâbet-i mezbûre yedi nefer imâmlardan kezâlik müstahıkkına verile ve Bebek Câmî'i imâmı mezbûr Nu'man Efendi yevmî dört akçe vazîfe ile evkâfıma câbî ola ve ba'de vefâtihî kezâlik câmî'-i mezkûr müezzinlerinden muhtâr iyi bir müezzine verile ve evkâf-ı mezkûreye Devlet-i Aliyye-i ebed-i peyvend-i Osmâniyye Şeyhülislâm ve'l-müslimîn bulunan efendimiz hazretleri nâzır olup her sene ahâlî ve Dizdar Ağa ve mürtezikaları huzûrlarından müfettiş-i evkâf bulunan efendi mütevellînin muhâsebesini rü'yet buyurup hıyânet-i mütevellî müte'ayyin olursa azil ve âhara ber-vech-i muharrer tevcîh buyurula ve şürût-ı mezkûrun tağyîr ü tebdîli ve teksîr ü taklîli ve idhâl ü ihrâcî merreten ba'de uhrâ yedimde ola. Şart-ı mezkûra ri'âyet müte'azzir olursa galle-i vakf mutlaka fukarâ-i müslimîne sarf ola.' deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd edip menzil-i mezbûru ve nakd-i merkûmeyi fâriğan ani's-şevâgil mütevellî-i mezbûreye teslim eylediğimde ol dahi tesellüm ve kabz vesâir mütevellîler evkâfda tasarruf eylediği gibi tasarruf eyledi." dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î vâkıf-ı mezbûr te'sîs eylediği vakf ancak da'vâ-yı rücû'a âzim olup; "Vakf-ı akâr inde'l-eimmeti's-selâse sahîh lâkin İmâm-ı A'zam –aleyhi'r-rahme– indinde sıhhat-i vakf lüzûmu müstelzim olmayıp ve vakf-ı nukûd ind-i şerîflerinde sahîh olmamağla vakf-ı mezbûrdan rücû' ve akâr ve nukûdu mülkûme istirdâd murâd ederim." dedikde mütevellî-i merkûm dahi vakf-ı akâr İmâm Muhammed indinde teslim ile'l-mütevellî ile ve İmâm Yûsuf indinde mutlaka sahîh ve lâzım olup ve vakf-ı nukûd İmâm Züfer hazretlerinden rivâyet-i Ensârî üzere sahîh olup ve el-yevm amel dahi bununla olmağla reddin imtinâ' ve müterâfî'ân olduklarında hâkim-i muvakkı'-i kitâb efendi dahi akârât-ı mezkûre vakfının lüzûmuna ve vakf-ı nukûdun sıhhat ve lüzûmuna alâ re'yi men yüsevviguhû ve yerâhü hükm edip akârât-ı mezkûre ve nukûd-ı merkûme sahîh ve lâzım oldu. "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى" 28 ve ecruhû ale'l-cev[â]dî'l-kerîm. Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hâmis-aşer min Şa'bânî'l-mu'azzam li-seneti seb'a ve seb'in ve miete ve elf.

Hâtîme m.

Kadıköy Kuşdili'nde Mecidiye Dergâhı'nın vakfiyesi.

Kadıköyü'nde Kuşdili'nde Mecidiye Dergâhı'nın vakfiyesi.

Mührü mutâbık ve meâli usûlüne mutâbık idiği. Fi 20 Şa'bân sene 1327 [6 Eylül 1909]

El-hamdü lillâhi'llezî e'azze havâssa ibâdihî bi-sarfi emvâlihî ilâ envâ'i'l-hayrât ve zeyyene kulûbe esdikâihî bi-ziyâi't-tevfîk li-mâ yuhıbbuhû ve yerzâhu min sunûfi'l-meberrât ve ce'ale'l-vakfe sadakaten câriyeten lâ-yenkâtı'u eseruhâ bi-merri's-sâât ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ Muhammedin mefharü'l-mevcûdât ve alâ âlihî ve ashâbihî ilâ yevmî yestazillü'l-mer'u tahte's-sadakât.

28 el-Bakara, 2/181: Onu iştittikten sonra kim değiştirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi iştir, her şeyi bilir.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîr ve inşâ ve tastîr ve imlâsına bâ'is ü bâdiye medîne-i Üsküdar'a muzâfe Kadı karyesinde Zühdü Paşa mahallesinde Kuşdili nâm mahalde sâkine müteveffâ Hasırcıbaşı Hacı Halil Efendi zevcesi Hâce Ayşe Sıdika Hanım ibnet-i Tâhir zikri âti husûs-ı meymenet-mahsûsun şer'-i kavîmle tahrîr ve tescîlini iltimâs eylediğine binâen cânib-i şer'-i kaviyyü'l-esâsdan me'zûnün-bi'l-hüküm ta'yîn ve irsâl olunan Mevlânâ Kâtib Hakkı Efendi hanım-ı mûmâ-ileyhânın mahalle-i mezbûrede kâin hânesine varıp hâtîme-i kitâbda keşîde-i sımt-ı sutûr kılınan müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî ettikde zâtı müslimûn-ı mûmâ-ileyhim ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mûmâ-ileyhâ Hâce Ayşe Sıddika Hanım meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda vakf-ı âti'l-beyâna li-eclî't-tescîli ve'l-itmâmi emri'l-vakfi ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği mahdûmu el-Hâc Sâlih Efendi bin el-müteveffâ el-mûmâ-ileyh Hacı Halil Efendi mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip atyeb-i mâl ve enfes-i menâlimden ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile yüz aded tam yüzlük Mecidî altunu mahalle-i merkûmeda Tahtaköprü caddesi nâm mahalde kâin bir taraftan dere ve bir taraftan çayır mahalli ve bir taraftan bazen Tefvîk Efendi arsası ve bazen müceddeden küşâd olunan tarîk-i âmm ve bir taraftan Sâlih Efendi arsası ile mahdûd altı numara ile murakkam yeri cennet-mekân Sultan Selim Hân-ı kadîm -tâbe serâhu- hazretleri evkâf-ı celîlelerine senevî dokuz gurus otuz para mukâta'âlî bâ-sened-i hâkânî mutasarrıf olduğum terbî'an altı yüz elli zirâ' bir kıt'a bağ derûnuna zâviye olmak üzere bâ-izn-i mütevellî müceddeden binâ ve inşâ edip mülküm olan dört bâb hücre ve bir matbah ve bir bâb tevhidhâneyi cemî'-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve menâfi' ve merâfıkını ve kezâlik mülküm olan kürüm ve eşcârını hâlisen li-vechillâh ve muhlisen li-merzâti rabbihi'l-ahad vakf-ı sahîh-i şer'î-i müebbed ve habs-i sarîh-i mer'î-i muhalled ile vakf ve habs edip dergâh-ı mezkûr bir kıt'a arzuhâl hâmişinde muharrer Cihât Kalemî'nin derkenârı mücebince bin üç yüz beş senesi Şevvâlü'l-mükerremi'nin yirmi altıncı gün şeref-sünûh ve sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mücebince Mecidî Dergâhı tesmiye olunmağla şöyle şart eyledim ki nukûd-ı mevkûfe-i mezkûre Mahkeme-i Teftîş'te bir sandık derûnuna vaz' ile Bezzâzistân-ı atîk'de hıfz olunarak rehn-i kavî ve kefil-i melî ile bâ-yed-i mütevellî alâ-vechî'l-helâl irbâh ve istirbâh olunup hâsıl olan gallesinden mârrü'z-zikr medîne-i Üsküdar'da sâdât-ı kirâmdan [varak: 107] zübdetü'l-ârifin kıdvetü's-sâlikîn sâlik-i mesâlikî'l-hidâyeti ve'l-yakîn Bandırmalı merhûm Şeyh Yûsuf Efendi -kuddise sırruhu'l-azîz- hazretlerinin dergâh-ı şerîfi şeyhi ve azîz-i müşârun-ileyhin sülâlelerinden olan sülûk ve terbiyeye muktedir reşâdetlü es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Gâlib Efendi ibnü'l-merhûm es-Seyyid eş-Şeyh Abdurrahim Selamet Efendi zâviyedâr olup beher hafta Pazar günleri zâviyye-i mezkûrede ba'de edâ-i salâti'z-zuhr tarîkat-i aliyye-i Sa'diyye ve Celvetiyye usûlleri üzere icrâ-yı âyîn ile ve hitâm-ı zikirde tevhid-i şerîfden hâsıl olan ecr [ü] mesûbâtı evvelen lü'lü-i yektâ-yı bahr-i cûd ve nergis-i hemtâ-yı bağ-ı şühûd sultân-ı kâtibe-i enbiyâ ve sipehsâlâr-ı kâfân-ı asfiyâ mir'ât-ı sıfât-ı Hudâ a'nî bihi hazret-i Ebe'l-Kâsımî Muhammed Mustafa -sallallâhu te'âlâ aleyhi ve sellem- efendimiz hazretlerinin ravza-i mutahhara ve şebeke-i mu'attaralarına ve ba'dehû âl ü evlâd ü evzâc ve ashâb ve cihâr-yâr-ı bâ-safâ ve aşere-i mübeşşere [ve] ashâb-ı Bedir ve ashâb-ı Uhud -rıdvânüllâhi te'âlâ aleyhim ecma'in- hezerâtının ve bilcümle pîrân-ı izâm ve meşâyih-i kirâm ve fukarâ ve dervîşân ve merhûm-ı müşârun-ileyh Şeyh Yûsuf Efendi hazretlerinin ve pederim merhûm Tâhir Efendi ve ze[v]cim müteveffâ-yı mûmâ-ileyh Hacı Halil Efendi ve Hacı Ârif Bey ve merhûm Şeyh Hasan Tahsin Efendi'nin ervâhına ve mine'l-meşârik ile'l-magârib kâffe-i mü'minin ve

mü'minâtın ervâhına ihdâ ve cenâb-ı vâhibü'l-atâyâ şehinşâh-ı kerâmet-iktinâh kutb-i gerdûn-ı iktidâr emîru'l-mü'minîn veliyy-i ni'met-i bî-minnetimiz pâdişâh-ı sâhib-i muvaffakiyetimiz efendimiz hazretlerinin şems-i cihân-tâb şa'şâ'a-bahş-ı kâinât oldukca erîke-i hilâfet-i uzmâda ebed-nümâ ve mehbit-ı envâr-ı tevfikât-ı rabbâniyyeye mazhar buyurmaları ed'iyye-i hayriyye-i lâzımüt-tevkîrlerini yâd u tezkâr ve benim dahi lâbis-i libâs-ı hayâtı müste'âr olduğumca selâmet-i dâreynim için du'â ve rihlet-i dâr-ı bekâ eylediğimde rûhuma kezâlik ihdâ eyleyip mukâbelesinde galle-i merkûmeden senevî elli gurus vazîfe verile ve mârrü'z-zikr Bandırma Dergâhı zâkirbaşısı zâviyye-i mezkûrede zâkirbaşılık hizmetini edâ ve îfâ edip galle-i merkûmeden senevî yüz yirmi gurus vazîfeye mutasarrıf ola ve civâr-ı dergâh-ı mezkûrda Taşköprü denmekle ma'rûf köprü kurbünde medfûn karye-i mezkûrede Mahmud Baba denmekle ma'rûf Osman Ağa Câmi'-i şerîfî imâmı esbak merhûm Mahmud Efendi Hazretlerinin türbesinde îkâd-ı kanâdîl olunmak için galle-i merkûmeden senevî altmış gurus ile revgan-ı zeyt iştirâ olup zâviyye-i mezkûrede her kim postnişîn olur ise müşârun-ileyh Mahmud Efendi hazretlerine türbedâr olup îkâd-ı kanâdîl ile ve hizmeti mukâbilinde kezâlik galle-i merkûmeden senevî kırk gurus türbedârlık vazîfesi verile ve yine galle-i merkûmeden beher sene harc u sarfla dergâh-ı mezkû[r] postnişîninin re'y ve tensîbiyle dergâh-ı mezkûrda menkabe-i vilâdet-i bâhiru's-sâadet-i hazret-i peygamberî kırâet oluna ve fazla kalır ise zâviyye-i mezkûrenin ta'mîr ve termîmi icrâ ve mukâta'a-i mezkûre cânib-i vakf-ı müşârun-ileyhe edâ oluna ve zâviyye-i mezkûrenin meşîhati hayatta oldukca mûmâ-ileyh es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Gâlib Efendi'ye meşrûta olup irtihâl-i dâr-ı bekâ eylediğinde evlâd-ı zükûrunun ekberi olan Ahmed Münib Efendi'ye ve evlâd-ı evlâ[d]-ı evlâ[d]-ı evlâd-ı zükûrunun ekberine meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâz müşârun-ileyh Şeyh Yûsuf Efendi Hazretlerinin dergâhında her kim şeyh olursa meşîhat ve zâviyedârlık cihetleri ona meşrûta olup gerek asâleten ve gerek vekâleten tarikat-i aliyye-i Sa'diyye ve Celvetiyye usûlleri üzere icrâ-yı âyîn eyleye ve vakf-ı mezkûrumun tevliyeti ben hayatta oldukca bana ve irtihâl-ı dâr-ı bekâ eylediğimde mahdûmum mûmâ-ileyh el-Hâc Sâlih Efendi'ye ve ba'de vefâtihî evlâd-ı evlâd-ı evlâdımın zükûr ve inâsının sinnen ekberine ber-vech-i hasbî meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâz dergâh-ı şerîf-i mezkûrda her kim postnişîn olur ise vakf-ı mezkûrma kezâlik ber-vech-i hasbî mütevellî ola. Vakf-ı mezkûrumun muhâsebesi sâl be-sâl ma'rîfet-i şer'le rü'yet oluna ve vakf-ı mezkûrumun tebdîl ve tağyîr ve teksîri merreten ba'de uhrâ yed ü meşîyyetimde ola ve mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile şerâit-i mezkûreye ri'âyet müte'azzir olur ise menâfi-i vakf mutlaka fukarâ-yı müslimîne harc u sarf oluna deyü şürût ve tebyîn-i kuyûd birle nakd ve ebniye ve kürûm ve eşcâr-ı mağrûse-i muharrere-i mezkûre mütevellî-i mezbûra teslim eylediğimde ol dahi vakfiyet üzere tesellüm ve evkâf-ı sâ'ire mütevellîlerinin evkâfda tasarrufları misillü tasarruf eyledi dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î emru'l-vakf tamâm ve hâl-i teslim encâm bulmuşiken vâkıfe-i mûmâ-ileyhâ vakf-ı mezkûrundan rücû' ve nakd ve ebniye ve eşcâr ve kürûm-ı mağrûse-i mevkûfe-i muharrere-i mezkûreyi ke'l-evvel mülküne istirdâda şürû' ve mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi redd ü teslimden imtinâ ile mevlânâ-yı mûmâ-ileyh huzûrunda kemâ hüve'l-mestûrî fi'l-kütübî'l-fıkhiyye müterâfi'ân ve her biri muktezâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dahi cânib-i vakfı tercîh ile âlimen bi'l-hilâfi'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâfi alâ kavli men yerâhü mine'l-eimmeti'l-müctehidîn -rıdvânüllâhi te'âlâ aleyhim ecma'în- vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î eylediğini mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an me'b'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a

gelip alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğin vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım ve mütehattim olup min ba'd nakz [u] ibtâlî muhâl ve tebdîl ü tağyîri vâkıfe-i mûmâ-ileyhâdan gayra adîmü'l-ihimâl oldu. Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min Recebi'l-ferd li seneti tis'a ve selâse-miete ve elf.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0108-109-110

Kadıköy'de Kuşdili'nde Mecidiye Dergâhı'nın ikinci vakfiyesi.

Kadıköy'nde Kuşdili'nde Mecidiye Dergâhı'nın diğer vakfiyesi

Hamd-i mevfûr ve şûkr-i nâ-mahsûr ol vâkıf-ı umûr-ı cumhûr tenezzehe anî'l-aczi ve'l-kusûr hazretlerinin dergâh-ı akdes ve bârgâh-ı mukaddeslerine mu'ayyen ve maksûddûr [maksûrdur] ki arsa-i kâinât onun vakf-ı âmmı ve kâffe-i mahlûkât vazîfe-i havz-ı ihsân ve in'âmıdır ve ukûd-ı dürûd-ı amîmü'l-vürûd ol sâhib-i Makâm-ı Mahmûd ve misbâh-ı bezmgâh-ı vücûd ve miftâh-ı hazâin-i sehâ ve cûd habîb-i Hüdâ resûl-i kibriyâ Muhammedü'l-Mustafa Ahmed-i müctebâ – aleyhi efdalü's-salâti ve ekmelü't-tahiyyât– hazretlerinin riyâz-ı müşâhedün-aleyh ve hadâyık-ı merkadleri cânibine olsun ki nizâm-ı benî Âdem onların şer'îati ile sâbit ü dâimdir tarîk-i hakka hâdî ve sebîl-i tevfiika münâdîlerdir –rıdvânüllâhi te'âlâ aleyhim ecma'în–

Emmâ ba'd: İşbu vakfiye-i celîlü's-ân ve cerîde-i bedî'ü'l-unvânın tahrîr ve inşâsına bâ'is ü bâdî ve tastîr ü imlâsına sebeb ve dâ'î oldur ki: Üsküdar'a muzâfe Kadı karyesinde Zühdü Paşa mahallesinde Kuşdili nâm mahalde sâkine iken bundan akdem vedâ'-ı âlem-i fânî eden müteveffâ Hasırcıbaşı Hacı Halil Efendi zevcesi sâhibetü'l-hayrât ve râğıbetü'l-meberrât Ayşe Sıddıka Hanım ibnet-i Tâhir'in ber-vechi âtî vesâyetini [vasiyyetini] tenfiz ve vasî-i muhtâr olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir olan hafîdi Üsküdar Fenerler Rûsûmât müdürü saâdetlü Neş'et Beyefendi ibnü'l-merhûm Ârif Bey meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i ezherde vakf-ı âti'l-beyâna li-eclî't-tescîl ve'l-itmâmi emri'l-vakfı ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn olunmağla tevliyeti kabûl eden el-Hâc Sâlih Efendi ibnü'l-mezbûr el-Hâc Halil mahzarında vâkıfe-i müteveffât-ı mûmâ-ileyhânın mahdûm-ı âlîleri Tebhîrhâne Müfettişi el-Hâc Tevfik ve Belediye Müfettişi Bahri ve Bahriye ketebesinden Âmir beyler ile yine vâkıfe-i mûmâ-ileyhânın kerîme-i iffet-vesîmeleri Ferîde ve Sâniye ve İsmet hanımlardan her biri hâzır oldukları hâlde tasdikleriyle ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip büyük vâlidem vâkıfe-i müteveffât mûmâ-ileyhâ Hâce Ayşe Sıddıka Hanım hâl-i hayât ve zamân-ı nefâz-ı tasarrufâtında ve bi-emrillâhi'l-meliki'l-mennân azm-i gülşen-sarây-ı cinân eylediğimden sonra atyeb-i mâl ve enfes-i menâlimden ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz eylediği üç yüz aded tam yüzlük Mecidî altununu vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf ve habs oluna deyü vasiyet ve ber-vech-i âtî şürû-ı muharrerinin tenfiz ve icrâsına hâzırûn-ı mûmâ-ileyhim muvâcehelerinde beni vasî-i muhtâr nasb ve ihtiyâr eyleyip vakf-ı mezbûrun âmme-i umûr ve ukûd ve kâffe-i şürû-ı kuyûdunu benim re'yime ta'lik eyledikten sonra musırân alâ îsâihî âlem-i cemâle irtihâl etmekle ben dahi vesâyet-i mahkiyem hasbiyle meblağ-ı merkûmu hasbeten lillâhi'l-ahad ve taleben li-merzâti rabbî's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs edip şöyle şart eyledim ki meblağ-ı mezkûr Evkâf-ı Hümayûn Beytül-mâl Kassâmlığı ma'rifetiyle bir tahta sandık derûnuna vaz' ile Sandal Bezzâzistân'ında hıfz olunarak rehn-i kavî ve kefil-i melî ve lede'l-iktizâ ikisinden biri ile alâ-vechî'l-helâl istirbâh ve istiğlâl olunup hâsıl olan ribh ü nemâsından huffâzdan hoş-âgâz münâsib bir zât vâkıfe-i mûmâ-ileyhânın binâ ve ihyâsına muvaffak olduğu mahalle-i

mezkûrede vâki‘ Mecîdiye Dergâh-ı şerîfinde bir hatm-i şerîf kırâet ve leyle-i Kadr’de hatm-i şerîf tamâm ettirilerek hâsıl olan ecr ü mesûbatı evvelen bizzât ol habîb-i Hudâ ve şefî‘-i rûz-ı cezâ a‘nî bihî Ebe’l-Kâsımî Muhammedü’l-Mustafa –aleyhi efdalü’s-salâti ve ekmelü’t-tahâyâ– efendimiz hazretlerinin ervâh-ı mukaddeselerine vesâir enbiyâ-i izâm ve rûsûl-i kirâm –salav[â] tullâhi alâ nebiyyinâ ve aleyhimü’s-selâm– hazerâtının ervâhına vesâir akrabâ-i ta’allukâtımdan irtihâl-i dâr-ı bekâ edenlerin ve kâffe-i ehl-i îmânın ervâhına ihdâ oluna ve bizim dahi hayat-ta olduğumuz müddetce selâmet-i dâreynimiz için du‘â ve bizim vefâtımızdan sonra da bizim dahi rûhlarımıza ihdâ olunup mukâbelesinde hatm-i şerîfi tilâvet eden mûmâ-ileyh hâfız efendiye senevî nemâ-i mezkûrdan yüz yirmi guruş verile ve şehr-i Recebü’l-ferd ve Şabânü’l-mu‘azzam aylarında haftada bir ve şehr-i Ramazânü’l-mübârek’de haftada iki defa olmak üzere ulemâdan bir zât dergâh-ı mezkûrda hâzırûn olan cemâ‘at-i müslimîne va‘z u nasîhat edip galle-i merkûmeden senevî iki yüz elli guruş verile. Vâkife-i mûmâ-ileyhânın hâl-i hayâtında ve yedimizde bulunan bin üç yüz dokuz senesi Recebü’l-ferd’in yirmi üçüncü günü târihli bir kıt‘a vakfiye-i ma‘mûlûn-bihâ mantûkunca dergâh-ı mezkûrda tilâvet olunmak üzere tesciline muvaffak olduğu mevlûd-i şerîf vazîfesinin adem-i kifâyesine mebnî işbu meblağın gallesinden iki yüz guruş zammoluna ve dergâh-ı şerîf-i mezkûrda hafta günleri fukarâ ve dervîşâna ta‘âm tabh ettirilip it‘âm [u] ikrâm ettirmek üzere galle-i merkûmeden senevî bin iki yüz guruş ta‘âmiye vazîfesi olarak şeyh efendiye verile ve dergâh-ı mezkûrede ve eyyâm-ı sâ‘irede ve akşam ve yatsı ve Ramazân-ı şerîf’de salât-i hamseyi edâ olunmak üzere kezâlik muktedi[r] ve müstakîm bir zât imâm ta‘yîn olunup galle-i merkûmeden senevî dört yüz guruş dahi imâm-ı merkûma verile ve dört yüz guruş dahi dergâh-ı mezkûr müezzini ve kayyımı olan zâta verile ve Dergâh-ı şerîf-i mezkûrda ikâd-ı kanâdîl olunmak üzeri iki yüz guruş dahi yağ ve mum iştirâ olunup ber-vech-i muharrer ikâd oluna ve vakf-ı mezbûrumun beher sene muhâsebesi rû‘yet olunarak senevî elli guruş dahi vakf-ı mezkûrumun muhâsebesini rû‘yet eden kâtib efendiye verile ve nemâ-i mezkûrdan dergâh-ı mezkûrun ta‘mîr ve termîmine lüzûm görülen mahaller ta‘mîr oluna ve vakf-ı mezkûrun tevliyyeti hâzır mütevellî el-Hâc [varak: 108] Sâlih Efendi’ye meşrûta olup dergâh-ı mezkûr hademesinin ber-vech-i muharrer azl ü nasb ve intihâbı dahi dergâh-ı mezkûr şeyhi ile mütevellî-i mûmâ-ileyhin re‘y ve intihâblarına meşrût ola. Galle-i merkûmeden senevî yüz elli guruş dahi dergâh-ı mezkûr şeyhi efendiye verilip galle-i merkûmeden ba‘de’t-ta‘mîr her ne fazla kalır ise fazlası asl-ı mâla zamm u ilhâk oluna ve tevliyyet-i mezkûr mütevellî-i mûmâ-ileyhin vefâtından sonra vâkıfın evlâd-ı evlâdının zükûr ve inâsının sinnen ekberine meşrûta ola. Ba‘de’l-inkırâz dergâh-ı şerîf-i mezkûrda her kim postnişîn olur ise vakf-ı mezkûra mütevellî ola deyü ta‘yîn-i şürût ve teb[y]în-i kuyûd birle hatm-i kelâm ve istîfâ-yı merâm ettikten sonra meblağ-ı merkûm üç yüz aded tam yüzlük altununu fâriğan ani’ş-şevâgil mütevellî-i mûmâ-ileyhe teslîm eylediğinde ol dahi vakfiyet üzere bi’t-tevliyye kabz ve tesellüm eyledi dedikde gibbe’t-tasdikî’ş-şer’î vakf-ı mezkûr lede’ş-şer’î’l-enver bilâ-murâfa’a ve lâ muhâkeme sahîh ve lâzım ve mütehattim olup nakz u nakîza mecâl muhâl olduğunu Evkâf-ı Hümâyûn Beytûlmâl Kassâmı fazîletlü Hilmî Efendi hazretleri inhâsıyla ba‘de’t-tenfizi’ş-şer’î cerâ zâlike ve hurrire fi’l-yevmi’l-hâmis min Şa‘bânî’l-mu‘azzam li-seneti ısrîn ve selâse-mie ve elf.

Hâtıme.

Kadıköy Kuşdili'nde Mecidiye Dergâhı'nın üçüncü vakfiyesi.

Kadıköy'nde Kuşdili'nde Mecidiye Dergâhı'na ahîran Şeyh Münib Efendi tarafından tanzim edilen üçüncü bir vakfiye.

El-hamdü lilâhi'l-vâkıfı alâ külli hâl el-münezzehu ani't-tagayyüri ve'l-intikâl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Muhammedi'l-mevsûfi bi-mekârimi'l-ahlâkı ve mahâsini'l-hisâl ve alâ âlihî ve ashâbihi'l-âricîne ilâ ma'ârici'l-kemâl.

Emmâ ba'd: İşbu vakfiye-i celîlü's-şânın tahrîr ve inşâ ve imlâsı iltimâs olunmağla cânib-i şer'-i şerîfden me'zûnen bi'l-hükm ta'yîn ve irsâl olunan mevlânâ mümeyyiz-i evvel Mehmed Sürûrî Efendi medîne-i Üsküdar'a muzâfe Kadı karyesinde Zühdü Paşa mahallesinde Kuşdili nâm mahalde vâkı' ashâb-ı hayrâtdan merhûm Hasırcıbaşı Hacı Halil Efendi zevcesi merhûme Hâce Ayşe Sıddîka Hanım ibnet-i Tâhir'in evkâf-ı şerîfesinden tarikat-i Sa'diyye ve Celvetiyye'den Mecidiye Dergâhı nâmıyla mevsûm ve biri cennet-mekân Sultan Selim Hân-ı kadîm -tâbe serâhu- hazretleri evkâf-ı celîlelerine senevî dokuz gurus otuz para mukâta'alı ve terbi'an altı yüz elli zirâ' bir kıt'a derûnuna mebnî dört bâb hücre ve bir matbah ve bir bâb tevhihdhâneyi hâvî dergâha varıp hâtime-i kitâbda keşîde-i sımt-ı sutûr kılınan müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikte dergâh-ı şerîf-i mezkûrun bâ-berât-ı âlî-şân postnişîni reşâdetlü Ahmed Münib Efendi ibnü'l-merhûm Şeyh Gâlib Efendi meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda vakf-ı âti'l-beyâna li-eclî't-tescîl ve'l-itmâmi emri'l-vakfî ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği mahdûmu Yûsuf Nizâmeddin Efendi mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edip mezkûr dergâh-ı şerîfin aslı olarak vakfiyye-i [vâkıfe-i] müşârun-ileyhâ tarafından vakf olunan mezkûr dört bâb hücre ve bir matbah icrâ-yı âyîn için âyende ve revende olan mensûb-ı tarîkate kifâyet etmediği cihetle dergâh-ı mezkûrun bulunduğu bağ yerinden işbu müşâhede olunan ve terbi'an ve tahmînen yüz yirmi beş arşın mahal üzerine mezkûr zâviyenin semâ'hânesine mutasıl mütevellî-i sâbık el-Hâc Sâlih Efendi'nin izn ü icâzetiyle nefsim için mülk ve harem dâiresi olmak üzere tahtânî iki oda ve bir sofa ve bir matbah ve fevkânî üç oda ve bir sofa ve bir kenîf ve bir nerdübân ve müştemilât-ı sâ'ire-i ma'lûmeyi ve iki sokak kapısını muhtevî bir menzili iki yüz aded Mecidiye altunu sarfiyla bundan akdem yani bin üç yüz on dokuz sene-i hicriyyesi hilâlinde binâ ve inşâ etmiş idim deyü zabtında muharrer olduğu üzere hasm-ı câhid huzûrunda da'vâ ve şühûd-ı mu'addele ile isbât-ı müdde'â ederek bu kerre taleben li-merzâti rabbi'l-ahad silk-i mülkûmden münselik olan mârrü'z-zikr kendisine sülûs-i mâlîm müsâ'id bulunan mülk menzilimi vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-i sarîh-i mer'î ile vakf ve habs edip şöyle şart eyledim ki hayatta oldukça kendim ber-vech-i meşrûh ma'a âile sâkin olam vefâtımdan sonra vakfiyye-i mezkûre mücebince cihet-i meşîhatin meşrûtün-lehi bulunan evlâdımın ekberi olan Yûsuf Nizâmeddin Efendi ve bütün âilem sâkin ola. Ba'dehû evlâd-ı zükûr ve inâsım batnen ba'de batnin ale't-tesâvî sâkinler olup ta'mîr ve termîmi menzil-i mezkûrda sâkin olanlara âid ola ve ba'de inkırâzî'l-küll dergâh-ı mezkûrda şeyh olanlara meşrûta ola ve vakf-ı mezkûrumun tevliyeti dahi dergâh-ı mezkûra her kim mütevellî olur ise ona âid ola. Vakf-ı mezkûrumun tebdîl-i şürût ve tağyîr-i kuyûdu hayatta oldukça yed-i meşîyyetimd[e] kala deyü ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd birle hâne-i mezkûru fâriğan anî's-şevâgil mütevellî-i hâzır-ı mûmâ-ileyh oğlum Yûsuf Efendi'ye teslîm eylediğimde ol dahi vakfiyet üzere tesellüm ve evkâf-ı sâ'ire mütevellîlerinin evkâfda tasarrufları misillü tasarruf eyledi dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î emr-i vakf tamâm ve hâl-i teslîm resîde-i encâm bulmuş iken vâkıf-ı mûmâ-ileyh vakf-ı mezkûrundan rücû' ve hâne-i mevkûf-ı

mezkûru ke'l-evvel mülküne istirdâda şürû' ve mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi redd ü teslimden imtinâ' ile kemâ hüve'l-mastûru fi'l-kütübî'l-fikhiyye müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında cânib-i vakfî tercîh ile âlimen beyne'l-hilâfi'l-cârî [bi'l-hilâfi'l-cârî] beyne'l-eimmeti'l-eslâf alâ kavli men yerâhü mine'l-eimmeti'l-müctehidîn –rıdvânü'llâhi Te'âlâ aleyhim ecma'în– vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î olunmağın vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım olup min ba'd nakz ve ibtâlî mecâl [muhal] ve tebdîl ve tağyîri vâkıf-ı mûmâ-ileyhden gayra adîmü'l-ihtimâl olduğunu mevlânâ mümeyyiz-i mûmâ-ileyh mahallen ketb ü tahrîr ve ma'an me'bûs ümenâ-i şer' ile meclis-i şer'a gelip alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğın hükm-i mezkûr kibel-i şer'-i şerîfden tenfiz olundu. Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min Recebî'l-ferd li-seneti semân ve selâsîn ve selâse-miete ve elf min hicreti men lehül-izzü ve ş-şeref.

Hâtime.

Harem-i Hümayun'da Kapı Ağası olan İsmâil Ağa'nın Ayasofya-i Kebîr Mahallesi'nde zaviye ve darülkurra vakfının vakfiyesi.

Uhrîcet ve nukilet mine's-sicillî'l-mahfûz Bi-ma'rifeti'l-fakîr ileyhi azze şânühû

Yahyâ Kâmî el-me'mûru bi'stimâ'i'l-umûri's-Şer'iyeti'l-Askeriyye gufira-leh

Yahyâ Kâmî

Envâ'-ı hamd-i cemîl ve esnâf-ı şükr-i cezîl ol vâkıf-ı zamâir ve kâşif-i serâir celle anî'l-eşbâhi ve'n-nazâir hazretlerinin dergâh-ı azamet-penâhlarına nisâr u îsar olunur ki debistân-ı dilsitân-ı âlemi üslûb-ı bedâyî' üzere ibdâ' ve vaz'-ı dîlîrîb ve sun'-ı acîb üzere ihtirâ' edip “الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ”²⁹ nazm-ı kerîm-i saâdet-unvânı mücebince nev'-i insânı hayât-ı câvidânî olan Kur'ân-ı azîmü's-şân ve furkân-ı sâtî'ul-burhânı te'allüm ve ta'lîme kâbiliyyet-i isti'dâd-karîn ve ol saâdet ve şeref ile teşerrûf ve istis'âda rehîn eyledi ve salavât-ı nâmiyyât ve teslimât-ı zâkiyyât ol seyyid-i enâm ve sened-i havâss u avâm pîşvâ-yı küll, rehnümâ-yı sübûl habîb-i Hudâ Muhammed Mustafa –aleyhi mine's-salavâtî mâ-hüve'l-evfâ– hazretlerinin merkad-ı münevver ve meşhed-i mu'attarlarına ihdâ olunur ki zebân-ı hakâyık-tercümânlarından feyezân eden ulûm-ı gûnâ gûn ile dâru'l-ilm-i kün fe yekûn ve butûn-ı evrâk-ı çarh-ı bukelemûn memlû ve meşhûn olmuştur ve bakiyye-i nakıyye-i salât ü selâm umûm âl ü evlâd-ı kirâm ve ashâb-ı zevî'l-ihtirâmları husûsan çeharyâr-ı güzîn ve aşere-i mübeşşere-i cennet-mekîn hazerâtının merâkîd-ı aliyye ve meşâhid-i celîlelerine îsâr olunur ki her biri âyât-ı Kur'âniyyeyi cem' ve kırâet ve kemâ-yenbagî hıfz u ri'âyetde sa'y-i belîğ ve cidd-i bî-dirîğ etmişlerdir –sallallâhu te'âlâ aleyhi ve aleyhim ecma'în ve alâ men tebi'ahum bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn–.

Ve ba'd: Bâdî-i tahrîr-i kitâb-ı müstetâb ve bâ'is-i tastîr-i hitâb-ı müşkîn-nikâb budur ki: Mefâtîh-i Bâb-ı hümayûn-ı muhterem-i sultânî ve makâlîd-i ebvâb-ı Harem-i muharrem-i hâkânîden hâlâ kapı ağası olan sâhibü'l-hayrâtî'l-hisân râgîbü'l-meberrâtî ve'l-ihsân umdetü'l-havâs ve'l-mukarrebîn kıdvetü ashâbi'l-izzî ve't-temkîn menba'-ı mehâsinü'l-kerem ma'den-i merâzi's-şiyem rûknü'l-aliyyeti's-seniyyeti's-sultâniyye mukarrebü'l-hazreti'l-aliyyeti'l-hâkâniyye el-muhtassu bi-mezîdî âlâ'i rabbi'l-âlemîn Hazret-i İsmâil Ağa ibn-i Abdülmü'în taraf-ı

29 er-Rahmân, 55/1-4: Rahman olan Allah Kuran'ı öğretti. İnsanı yarattı, ona beyanı öğretti.

karînü's-şereflerinden vakf-ı âti'l-beyânı ikrâra ve da'vâ-yı rücû'a vekîl olup hasm-ı câhîd-i şer'î mahzarında mefharu's-sulehâ-i zevi'l-ma'âlî Mehmed Efendi ibn-i Ali ve fahru'l-a'yân Ahmed Çavuş ibn-i Abdülmennan şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan umdetü erbâb-ı fazl Abdurrahim Efendi ibn-i Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i nebevî ve mahfil-i dîn-i Mustafavî'de ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sahîh-i mer'î kılıp müvekkilim ağa-yı mûmâ-ileyh –esbagallâhu te'âlâ na'mahû beyne yedeyhi– hazretleri bu dâr-ı gurûra ayn-ı ibret ile nâzır olup na'[i]mi ma'raz-ı zevâlde mukîmî şeref-i irtihâlde olduğunu mülâhaza etmekle bi-hidâyetillâhi te'âlâ hâb-ı gafletden bîdâr ve harekât-ı felek-i devvârdan haberdâr olup “الْمَوْتُ كَأْسٌ كُلُّ نَفْسٍ شَارِبُهَا وَالْقَبْرُ بَابٌ كُلُّ نَفْسٍ دَاخِلُهَا”³⁰ mazmûn-ı ibret-nümûnun nefis-i zekiyye-i tâziyâne kılıp zamân-ı hayâtıdan hevâ ve hevâse iştigâl ile perîşân-ı rûzgâr olmağla âhir-i ömre dek derâ/verâ-yı nisyânda mensî olan emr-i âhireti hâtırına ihtâr ve tedebbür edip fermân-ı kazâ-cereyân-ı “إِزْجِعِي إِلَى رَبِّكَ”³¹ nidâsını işidip hasret ve nedâmetle taraf-ı ukbâya rihlet etmezden evvel şî'r “يَا غَافِلًا عَنْ حَرَكَاتِ الْفَلَكَ”³² [varak: 109] mazmûnun pîş-i nihâd edip nefsinin levmi “لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ”³³ “تَبْهَكَ اللَّهُ فَمَا أَغْفَلَكَ مَالِكَ لِلْغَيْرِ إِذَا صَنَّتَهُ وَكُلُّ مَا أَنْفَقْتَ مِنْهُ فَلَكَ”³⁴ ü tevbi' birle kusûr-ı ahvâlini tefekkür ve zâd-ı âhîret tedârikini tasavvur ederken fetvâ-yı şerîf-i sa'âdet-makrûnuna hidâyet-i ilâhiyye reh-nümûn olup “الْصَّدَقَةُ فِدْيَةٌ لِلْمَعَاصِي يَوْمَ يُؤْخَذُ الْمَجْرَمُونَ بِالنَّوَاصِي”³⁵ manası muhakkak olduğu ma'lûmları olıcak mensûbât-ı celîleden hayr-ı vakfa mülhem ve muvaffak olup “الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَمَّنِي إِلَى خَيْرِ الْإِنْفَاقِ”³⁶ “وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ”³⁷ “وَمَا تَقْدِرُوا إِلَّا أَنْفُسَكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ”³⁸ kelimât-ı saâdet-simâtıyla lisân-ı şükrü mütekellim ve nâtık olup ve efdal-i sadâkât ve ahseni hasenât avâidi müstemirre ve fevâidi müstakirre olan sadaka-i câriye olup ve Kur'ân-ı azîm-i vâcibü't-ta'zîm ve furkân-ı kerîm-i lâzîmü't-tekrîm ki fi'l-hakîka nûr-ı mübîn ve habl-i metîn ve şefî-i müznibîn ve vahy-i rabbü'l-âlemîndir ol zikr-i hakîm ve nazm-ı kerîmin ta'lîm ve ta'allûmünde ve tilâvet vesâir husûsiyâtından nakl ve rivâyet olunan fazl ü sevâb ve ecr-i bî-hesâb dahi kemâ-yenbagî ma'lûm-ı cenâb-ı saâdet-meâb-ger olmağın re'y-i reşîd ve fikr-i sedîdleri vücûh-ı hayrât ve sunûf-ı meberrâtdan ilm-i tecvîdin ma'âlimini tahdîd ve mebânîsini teşyîd etmek üzere karar edip mesâlih ve mühimmâtı ve levâzım-ı mülemmâtı için hulûs-ı niyyet ve safâ-yı taviyyet ile hâl-i sıhhat-i zât ve kemâl-i nefâz-i tasarrufâtlarında silk-i mülk-i sahîh ve sımt-ı hakk-ı sarîhlerinde muntazam ve munzabıt olan eşyâdan Dâru'l-hilâfeti'l-aliyye-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyye mahallâtından Langa kurbünde Baklalı mahallesinde vâki' bir tarafı Ali Bey ibn-i Abdullah mülkü ve bir tarafı Mirahor Hammâmı ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî büyü't-ı müte'addide ve sofa ve hammâm ve matbah ve kileri ve dâhiliye ve hâriciyesinde muhavvataynı ve bi'r-i mâ-i mu'ayyen ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i

30 Ölüm bardağından her nefis içecek, kabir kapısından her canlı girecek.

31 el-Fecr, 89/28: Rabbine dön!

32 İbn-i Kâsım, *Ravzu'l-ahyâr*, I, 358: Ey feleğin hareketlerinden gafil kişi!

33 Şiirin devamı: Allah sana tembihatta bulundu, seni gaflete sokan ne oldu? O'nun hukukunu muhafaza ettiğinde başkasına ne ihtiyacın var? Bu hususta harcadığın her şey senindir.

34 Âl-i İmrân, 3/92: Allah yolunda sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça iyiliğe asla eremezsiniz.

35 Sadaka, mücrimlerin alınlarından çekip alınacakları (karşılığını görecekları) gün, günahkâr kullar için fidye olacaktır.

36 Beni infakın hayırlısına ulaştıran ve katında malımı bâkî kılan Allah'a hamd olsun.

37 el-Müzzemmil, 73/20: Kendiniz için önceden ne iyilik hazırlarsanız Allah katında onu bulursunuz.

38 Hûd, 11/88: Başarım ancak Allah'a bağlıdır.

müsmire hadîkayı ve kenîfi müştemil menzili ve Havâss-ı Kostantuniyye muzâfâtından Hasköy demekle ma'rûf kasabada vâki' bir tarafı bazen Mosi veled-i Medine ve bazen Yasef veled-i Bihar nam Yahûdîler mülkleri ve bir tarafı Kemel veled-i Yagob nâm Yahûdî mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd altı bâb fevkânî oda ve dîvân-hâne ve iki matbah ve bir tahtânî oda ve külhan ve üzerinde iki bâb oda ve civârında bir bâb tahtânî oda ve tahtapûş ve ortasında bir köşk ve iki sarnıç ve beş aded su kuyusu ve kenîf ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire hadîkayı müştemil menzili ve yine mahmiyye-i mahkiyyede Molla Gürânî mahallesinde vâki' bir tarafı Âsûde Hatun Vakfı ve etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ile mahdûd bennâ zirâ'ıyla tûlen otuz zirâ' ve arzen yirmi zirâ' () vakfına her sene yedi yüz akçe mukâta'alı arsa üzerinede vâki' fevkânî ve tahtânî on beş bâb odaların ebniyesini ve yine mahmiyye-i mezbûrede Hacı Küçük mahallesinde vâki' tarafeyni tarîk-i âmm ve bir tarafı merhûm İskender Paşa odaları ve bir tarafı Şirin Hatun ibnet-i mülkü ile mahdûd () vakfına beher sene sekiz akçe mukâta'alı arsa üzerinde olan yedi bâb tahtânî oda ve bir bâb kârgîr zîr-i zemîn ve iki matbah ve tabaka-i vüstâsında yedi bâb oda ve iki matbah ve bir dehlîz ve tabaka-i ulyâsında dört bâb oda ve iki çardak ve kenîfin ebniyesini ve Ayasofya-i kebîr mahallesinde bir tarafı Ayasofya-i mezkûr câmi'-i şerîfi dîvârı ve bir tarafı Mustafa Bey mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dâhiliye ve hâriciye muhavvataynı müştemil olup muhavvata-i dâhiliyyesi iki bâb fevkânî ve üç bâb tahtânî oda bir sofa ve matbah ve bir halvetli hamam ve kenîfi ve bi'r-i mâ ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire hadîkayı hâviye ve muhavvata-i hâriciyyesi iki bâb fevkânî oda ve tahtında tevhidhâne ve bir bâb oda ve matbah ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire hadîka ve kenîf ve bir köşesinde medfeni hâviye olup zâviye ve dâru'l-kurrâ olmak için müvekkilim vâkıf-ı kesîrû'l-avâtîf hazretleri imâret ve ihyâ buyurdıkları menzilin ebniyesi âmm-i tevâbî' ve levâhık ve kâffe-i menâfi' ve merâfıklarıyla mülklerinden ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz kılıp hasbeten lillâhi te'âlâ ve taleben li-merzâtihî "كُلُّ امْرِئٍ فِي ظِلِّ صِدْقَتِهِ"³⁹ vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-i sarîh-i mer'î eyleyüp şöyle şart buyurdular ki zikrolunan zâviye ve dâru'l-kurrâ imâret ve ihyâ buyurulan Ayasofya-i Kebîr mahallesinde vâki' ânifen hudûd ve müştemilâtı beyân olunan menzilden mâ'adâ olan akârât ve ebniye ve eşcâr vech-i şer'î üzere ecr-i misilleriyle icâr, hâsıl olan ücret ve nemâsından mücevid-i kelâm müceyyid-i bülbül-i gülzâr-ı tecvîd Şatibî ve Ca'birî istihracına kâdir neşr-i fezâil etmekte mâhir bir kimesne şeyhü'l-kurrâ olup yevmî on beş akçe verile ve hamele-i Kur'ân-ı Mecîd ve mehere-i fenn-i tecvîdden on nefer kimesnenin dahi her birine yevmî dörder akçe verilip onlar dahi her gün ba'de salâtî's-subh zikrolunan dâru'l-kurrâda cem' olup Kur'ân-ı azîmü's-şân'dan her biri bir cüz-i şerîf tilâvet ve haftada üç gün şeyh-i müşârun-ileyh sâlifü'l-beyân olan on nefer şâkirdleriyle bir yere gelip vücûh-ı kırâet-i aşereyi cem' ve kırâet ve her biri Kur'ân-ı azîmü's-şân'dan birkaç âyet-i kerîme tilâvet edip ba'de kazâ-i () Allâhu sübhânehû ve te'âlâ hazretlerinin rızâ-i şerîfleri için ve resûl-i ekrem Muhammed Mustafa –sallallâhu te'âlâ aleyhi ve sellem– hazretlerinin rûh-ı şerîfleri ve evlâd-ı kirâm ve ervâh-ı zevî'l-ihtirâmları ve cümle enbiyâ ve mürselîn ve çehâr-ı yâr-ı güzîn ervâhları ve kâffe-i mü'minîn ve mü'minât ve müslimîn ve müslimât ervâh-ı şerîfleri için du'â edip ve veliyy-i ni'met-i âmm-i âlemiyân olan devletlü saâdetlü pâdişâh-ı civân-baht ve hurşîd-i ferîd-i âsmân-baht sultân-ı ma'delet-küster hâkân-ı ra'yyet perver- şî'râz-ı raht-ı rûz-ı baht rûşen-yâr ve zehbâneş zamâned gülşen bâd es-Sultan ibnû's-Sultan es-Sultan Murad Hân ibnû's-Sultanü's-saîd ve'l-hâkânü's-şehîd es-Sultan

39 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 147: (Kıyamette) Herkes verdiği sadakanın gölgesindedir.

Ahmed Han ibnü's-Sultan Mehmed Han ibnü's-Sultan Murad Han ibnü's-Sultan Selim Hân ibnü's-Sultan Süleyman Hân ibnü's-Sultan Selim Hân ibnü's-Sultan Bayezid Hân ibnü's-Sultan Mehmed Hân ibnü's-Sultan Murad Hân ibnü's-Sultan Mehmed Hân ibnü's-Sultan Bayezid Hân ibnü's-Sultan Murad Hân ibnü's-Sultan Orhan Hân ibnü's-Sultan Osman Hân – eskenehümü'llâhü Te'âlâ min ferâdîsi'l-cinân– Hazretlerinin istimdâd-ı ömr ü devlet ve izdiyâd-ı kadr u saltanatları için ve zikrolunan âbâ vü ecdâd-ı kirâm olan selâtîn-i kirâm ve havâkîn-i zevi'l-ihtirâm hazretlerinin ervâh-ı tayyibeleri için ve bu silsile-i Devlet-i Aliyye sebeb-i zâhiri olan medîne-i Konya'da âsûde merhûm es-Sultan Alâ'eddin es-Selçukî rûh-ı şerîfleri için du'â ettikten sonra du'â-i hayr-ı vâkıf-ı lâzımı'l-ikrâm ile miskiyyü'l-hitâm edeler ve zikrolunan on nefer kurrâ ve eczâhânların dâru'l-kurrâ-i mezkûrda sâkine olanlardan altı nefer kimesneye yevmî ikişer akçe dahi verile hücre akçesi verile ve bu altı nefer ki biri âbkeş ve biri bevâb ve çârûbkeş ve biri dahi tabbâğ olup bunlara hizmetleri mukâbelesinde yevmî ikişer akçe dahi verilip bu takdîrce zikrolunan üç nefer hademedden her birinin vazîfe-i yevmiyyeleri sekizer akçe ve mâ'adâsı olan yedi neferin ikisinin altışar akçe ve beş neferin vazîfeleri yevmî dörder akçe olur ve zikrolunan dâru'l-kurrâda silsile-i hâcegân –kaddesa'llâhu te'âlâ esrârahum– ki tarikat-i Nakşibendiyye'dir ol tâife-i aliyyeden bir mürşid-i kâmil ve merd-i fâzıl-ı ehl-i şerî'at ve sâhib-i tarikat kimesne şeyh olup her hafta yevm-i isneyn ve hamîsde kurrâ-i mezkûrîn ile cem' olup icrâ-yı ahkâm-ı tevhîd-i şerîfde sa'y ü ikdâm ve bezl-i ihtimâm eyleyip yevmî on akçe vazîfe-i meşîhat verile ve zâviyye-i mezkûrede sâkine ve mütemekkiye olan fukarâ için yevmî yirmi akçe ta'âm bahâ verile eğer şeyh-i dâru'l-kurrâ olan kimesne ol tâife-i aliyyeden olup ehl-i şerî'at ve sâhib-i tarikat fenninde mâhir ve ahkâm-ı meşîhati icrâya kâdir olur ise zâviyye-i mezkûre meşîhatine dahi vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf ola, âhara verilmeye ve illâ hâricden evsâf-ı mezkûre ile mevsûf bir kimesne müstakıl zâviye şeyhi ola ve mütevellîye yevmî on akçe verile ve evkâf-ı meşrûhu'l-evsâf vâkıf-ı müşârun-ileyhin karındaşı ve hâlâ atebe-i aliyye-i sultâniyyede kapıcıbaşı olan umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Ağa'ya meşrûta ola ba'dehû mezbûr Ahmed Ağa'nın eslah evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâz vâkıf-ı zî-şân hazretlerinin akrabalarından hayatta olanlara meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâz vâkıf-ı müşârun-ileyhin utekâsına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâzi'l-küll emr-i tevliyyet-i merkûme atebe-i aliyye-i sultâniyyede her kim kapı ağası olursa onların re'y-i şerîflerine müfevvaz ola ve zikrolunan Ayasofya mahallesinde vâki' menzil-i mahdûd-ı mezbûrun muhavvata-i dâhiliyyesi müstemil olduğu mârru'l-beyân olan iki bâb fevkânî ve üç bâb tahtânî oda ve bir sofa ve bir matbah ve bir halvetli hamam ve bi'r-i mâ ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireyi muhteviye hadîkanın süknâ ve tasarrufu müddet-i hayâtında müşârun-ileyh Ahmed Ağa'ya meşrûta ola, ba'dehû evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâdına meşrûta ola ve ba'de'l-inkırâz zâviyye-i mezbûrede tarikat-i aliyye-i Nakşibendiyye'den vech-i sâlifü'l-beyân üzere şeyh olan kimesneye meşrûta olup minvâl-i meşrûh üzere menzil-i mezbûrun muhavvata-i dâhiliyyesinde sâkin ve mutasarrıf ve her sabah vâkıf-ı ârif-i zîşân hazretlerinin mezâr-ı şerîfleri üzerine gelip bir Sûre-i Yâsin-i şerîf ve ba'de'l-ışâ bir Sûre-i Tebâreke tilâvet eyleyip sevâbını rûhlarına ihdâ eyleye. Eğer müsâmaha ederlerse rûhları incinir; eyle ma'lûmları ola ve menzil-i mezbûrun zikrolunan muhavvata-i dâhiliyyesinde her kim sâkin ve mutasarrıf olursa imâret ve meremmeti onun üzerine ola ve her kim Saray-ı cedîd-i sultânî ağası olursa evkâf-ı mezbûreye nâzır olup yevmî on akçe vazîfe-i nezâret verile ve evkâf-ı mezbûreye yevmî

beş akçe vazîfe ile karındaşı oğullarından biri kâtib ve câbî olup müddet-i hayâtında mutasarrıf ola ba'dehû kitâbet ve cibâyet vâkıfın utekâsına ve evlâd-ı utekâsına ve evlâd-ı evlâdlarına ve evlâd-ı evlâdlarına meşrûta olup ba'de'l-inkırâz nâzır-ı müşârun-ileyh saray ağası ma'rifetiyle müstahıkk olanlara tevcih oluna ve evkâf-ı mezbûre zevâyidinden vâkıf-ı kesîru'l-avâtıf hazretlerinin karındaşı oğlu Abdülbâki'ye ve diğer karındaşı oğulları Ali'ye ve Mehmed'e her birine yevmî beş akçe verile ve kızı Fatıma'ya yevmî beş akçe verile ve atıklarından İftihar Hatun'a yevmî beş akçe verile ve Sâliha Hatun'a yevmî beş akçe verile vesâir akrabâlarının zükûr ve inâsından beş nefer kimesneye yevmî üçer akçe verile ve zâviyye-i mezbûrenin hasırına ve şem'ine yevmî üç akçe verile ve zevâyid-i evkâfdan vazîfe erbâbının inkırâzından sonra vazîfeleri nâzır-ı [varak: 110] müşârun-ileyh ma'rifetiyle vakıfda vüs'at bulunursa fukarâ-i müstahıkkîne tevcih olunup rûh-ı vâkıfa du'â edeler; bulunmazsa vakıf için alıkonula ve dahi şart eylediler ki zikrolunan evkâfın âmme-i umûru bürretühâ kendi re'y-i münîr ve tedbîr-i dîlfrîblerine menût ve rişte-i irâdet ve meşîyyetlerine merbût olup keyfe mâ yeşâ verile min gayri münâzî'in min karîbin ve ba'îdin tasarruf eyleyip usûl-i evkâfda ve şerâit-i meşrûhatü'l-evsâfda merreten ba'de uhrâ ve kerreten gibbe ûlâ tebdîl ü tağyîr ve taklîl ü teksîr ve keyfiyyet-i istiğlâl ve enfa'ına istibdâl kabza-i kudretlerinde olup savlecân-ı irâdetleriyle köy misâl her ne hâl üzere dilerlerse i'mâl edeler ve bi-emrillâhi'l-mukaddir mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı şühûr u a'vâm ile şerâit-i mezkûre müte'azzir olursa cümlesi âmme-i fukarâ-i müslimîne vakf ola ve menzileyn-i merkûmeyni ve arzı vakf üzere vâki' olan ebniye ve eşcâr-ı mezkûreyi emr-i tescîl ve maslahat itmâm ve tekmîl için mütevellî nasb eyledikleri fahru'l-emsâl Süleyman Bey ibn-i Sefer el-bevvâbü's-sultânîyye fârîğan ani's-şevâgil teslim eyleyip ol dahi kabz u tesellüm vesâir evkâf mütevellîleri gibi tasarruf eyledi deyüp mütevellî-i [me]sfûr Süleyman Bey vekîl-i müşârun-ileyh Abdurrahim Efendi'yi cemî'-i kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk ettikten sonra vekîl-i [me]sfûr mütevellî-i mezkûr semt-i tesâdüf ve ittifâkdan cânib-i hilâf ve şikâka müteveccih olup vakf-ı mezbûrdan vekâlet-i mahkiyyesi hasebiyle rücû' ve ibtâl-i vakf mukaddemâtına şürû' edip vakf-ı akâra Hazret-i İmâm-ı A'zam ve hüâm-ı akdem Ebû Hanîfe Nu'man bin Sâbit el-Kûfî -cûziye bi'l-hayri ve kûfiye- re'y-i şerîfi üzere lüzûm târî olmaz ve arzı vakf üzere olan ebniye ve eşcârın ma'a ihtilâfi'l-hücce vakfiyyetin bazı meşâyih tecvîz etmedikleri kütüb-i mu'teberede mastûr ve elsine-i fukahâda mezkûrdur. Binâ'en alâ zâlik akâr-ı merkûmun ve ebniye ve eşcâr-ı mezkûrenin vakfiyetlerinden rücû' ve mütevellîden istirdâd edip kemâ-kân müvekkili ağa-yı mûmâ-ileyh hazretlerinin mülk-i kadîmlerine idhâl murâd eyledikde mütevellî-i müşârun-ileyh cevâb u savâba [cevâb-ı bâ-savâba] mutasaddır [mütesaddî] olup fi'l-vâki' tafsîl-i hâl beyân olunan minvâl üzere olup sıhhat-i vakf-ı akâr İmâm-ı A'zam hazretleri [indinde] eğer ki lüzûmu müstelzim değildir lâkin İmâm-ı sâni İmâm Ebî Yûsuf hazretleri re'y-i şerîfleri üzere sıhhat lüzûmu müstelzim olmağın vâkıf mücerred vakaftü demekle ve İmâm-ı sâlis İmâm Muhammed bin el-Hasen eş-Şeybânî katında teslim ile'l-mütevellî ile vakıf sahîh [ve] lâzım [ve] müftâ-bih olup ve bazı meşâyih dahi arzı vakf üzere vâki' olan ebniye ve eşcârın sıhhat-i vakfiyyetine zâhib olmuştur deyüp tevkî'-i refî'-i zîver-i sadr-ı kitâb olan hâkim-i hâsim-i âlî-kadr [ü] fezâil cenâb-ı tûbâ lehû ve hüsnü meâb hazretlerinden vakf-ı akâr-ı mezkûrun ve zımnından olan şürût ve kuyûdun sıhhat-i lüzûmuna ve vakf ebniye ve eşcâr-ı mastûrenin sıhhatine hükm-i şer'î taleb ettikde hâkim-i müşârun-ileyh -lâ-zâle yenâbî'u'l-ahkâmi câriyeten beyne yedeyhi- hazretleri dahi cânib-i vakfi nazar-ı evlâ ve mu'âyene-i ahrâ görmeğın âlimen bi'l-hilâfi vakf-ı

akârın ve zımnında olan meşrûtun sıhhat ve lüzûmuna alâ men re'yi'l-[alâ re'yi'l]-imâmeyni'l-mezbûreyn ve vakf ebniye ve eşcârın alâ re'yi men yerâhü sıhhat ve lüzûmuna dahi hükm-i şer'î ve kazâ-i mer'î eyleyip min ba'd vakf-ı mezbûr vakf-ı sahîh-i lâzım-ı müseccel oldu. Vâkıf-ı mûmâ-ileyh hazretlerinden gayri her kim tağyîr ve tebdîle sâ'î ve nakz ve tahviline mütesaddî olursa rûz-ı cezâda cümlelerin cevâbını verdikden sonra vâkıf-ı mesfûrun cevâbından âciz ü kâsır ve hasret ü nedâmetle hâib ü hâsir ola. Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâilî şehri-i Ramazânî'l-mübârek min şühûri sene erba'în ve elf, min hicreti men lehü'l-izzü ve ş-şeref.

Şühûd: Umdetü erbâbi şedd-i kemâl? el-mütevellî Hasan Ağa ve ez-ağayân-ı saray-ı sultânî, Zülkadir-ülkât Abdurrahman Ağa ez-ağayân-ı saray-ı sultânî, kıdvetü ashâbi'l-mekârim Gazanfer Ağa ağay-ı saray-ı sultânî, mefharü erbâbi'l-izz Dâvud Ağa [ez-]ağayan-ı saray-ı sultânî, hâvi'l-ma'âlî ve'l-mefâhir Ömer Ağa kethüdâzâde, câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim Memi Ağa kethüdâ-yı saray-ı sultânî, mefharü'l-e'âlî ve'l-ekâbir Hâfız Mehmed Ağa [ez-]ağayân-ı saray-ı sultânî, kıdvetü'l-emâsil ve'l-emâcid Ebubekir Ağa ibn-i Şeyhî el-bevvâb-ı sultânî, mefharü'l-a'yân ve'l-ekâbir Hasan Ağa ibn-i Abdülkâdir reîsü'l-kilârî, umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed Ağa ibn-i Abdülmennan reîsü'l-hâzinîn, mefharu'l-ekârim ve'l-emâcid Rıdvan Ağa ez-ağayân-ı saray-ı sultânî, mefharu'l-e'âlî ve'l-ekârim İsmâil ağa-yı saray-ı cedîd, Mehmed Ağa ibn-i Mustafa reîsü'l-mahbûs, fahru'l-a'yân Hüseyin Ağa ibn-i Abdülmennan ve gayruhum.

Nukilet ani's-sicilli'l-mahfûz fi'l-yevmi's-sânî-aşer min Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve ısrîn ve miete ve elf.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0111

Silivrikapı'da Sadullah Çavuş Mescidi imametine ait tedavül kaydı.

Kuyûd-ı Mütedâvile Sûreti

Evkâf-ı mazbûtadan İstanbul'da Silivrikapısı nezdinde merhûm Sa'dullah Çavuş mescid-i şerîfinin yevmî iki akçe vazîfeli imâmet ciheti Hâfız Mustafa bin İbrâhim'in uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden fî 2 Rebî'ülâhir sene 1215 târihinde eş-Şeyh Hâfız Sâlih Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 28 Receb sene 1234 târihinde Şeyh Mahmud RızâRızâ'eddin Efendi ibn-i Şeyh Nu'man'a ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 21 Cumâdelûlâ sene 1258 târihinde eş-Şeyh İsmâil Efendi ibn-i es-Seyyid Hasan'a ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî selh-i Cumâdelâhire sene 1261 târihinde es-Seyyid eş-Şeyh Hâfız Mehmed İzzet Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden gurre-i Cumâdelâhire sene 1286 târihinde eş-Şeyh Ahmed Efendi ibn-i Mehmed'e ve mûmâ-ileyhin kasr-ı yedinden fî 8 Zilhicce sene 1290 târihinde eş-Şeyh el-Hâc Ali Efendi ibn-i Mehmed'e ve mûmâ-ileyhin kasr-ı yedinden fî 25 Rebî'ülevvel sene 1292 târihinde Hâfız Mehmed Emin Efendi ibn-i Süleyman'a ve mûmâ-ileyhin kasr-ı yedinden fî 16 Muharrem sene 1303 târihinde Hâfız Mustafa Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin kasr-ı yedinden fî 26 Şa'bân sene [1]323 târihinde Ali Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin târik-i hizmet olmasına binâen ref'inden fî 30 Mart sene [1]332 târihinde sâhib-i evveli mûmâ-ileyh Hâfız Mustafa Efendi'ye tevcih olunmuştur.

İşbu sûret kayıtlarına mutâbık olup fî 1 Mayıs sene [1]336 târihli ve doksan altı adedli tezkire-i aliyye-i Fetvâ-penâhî ile vâki' olan talebe mebnî ihrâc ve irsâl kılınmıştır.

Fî 16 Mayıs sene [1]336 [16 Mayıs 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

Silivrikapı'da Sadullah Çavuş Mescidi'nin vakfiyesi ile imamet ve müezzinlik dışındaki görevlilere ait kayda rastlanmadığına dair Evkaf Nezâreti tezkiresi.

Kuyûd-ı Vakfiyye

129327 Husûsî: 94

Silivrikapısı'nda Sa'dullah Çavuş mescid-i şerîfinin münhal olan müezzinlik cihetinin tevcihi hakkında huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîlerine takdîm kılınıp mazrûfen tevdi' buyurulan arzuhâl zahrına Meclis-i Meşâyihi-i kirâmdan yazılan derkenâr üzerine tedkîkât-ı kaydiyye lede'l-icrâ mebhûs mescid-i şerîfin şehri yetmiş üç guruh vazîfeli imâmet ciheti fi 30 Mart sene [1]332 târihinde Hâfız Mustafa Efendi'ye ve şehri altmış dokuz buçuk guruh vazîfeli müezzin ciheti de fi 25 Ağustos sene [1]330 târihinde Hâfız Hüseyin Efendi bin Abdullah'a tevcih olduğu anlaşılıp vakfiyesiyle cihât-ı sâ'iresine dâir kayda destres olunamamış olduğunun meclis-i müşârun-ileyhâya tebliğ buyurulması zımınında mezkûr arzuhâl i'âdeten huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhîleri kılınmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 2 Zilka'de sene [1]338 ve fi 19 Temmuz sene [1]336 [18 Temmuz 1920]

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı nâmına Müsteşar Rüşdü

Üsküdar'da Ayşe Sultan Hankahı'nın 1103 tarihli vakfiyesi kaydından çıkarılan bir fıkranın sureti.

Merhûme Ayşe Sultan bt. Mihrimah Sultan ba'de'l-irtihâl vasiyeti mûcebince Üsküdar'da binâ ve inşâ edilen hânkâhı hakkında bin yüz üç târihiyle müverrah vakfiyye-i mukayyedesinden müstahrec fıkra sûretidir.

Ma'mûre-i Üsküdar'da vâkı' olup vakf ettikleri bahçe-i nüzhet-fezâ ve hadîka-i cennet-âsânın bir mahall-i münâsibinde evkâf-ı mezkûretü'l-evsâf zevâyid mahsûlünden on bir bâb hücreyi müştemil bir hânkâh-ı zîbâ binâ ve inşâ olunduktan sonra bir ehl-i takvâ ve salâh-ı irşâd ve felâh-ı dîn ve vera' mütediyyin ve müteşerri' ilim ve takvâ ile ma'rûf ve zühd ü vera' birle mevsûf âlim-i rabbânî müeyyid-i mezheb-i Nu'manî olan kimesne şeyh olup her gün ba'de salâti'l-fecr hânkâh-ı mezbûrda müridleri olan fukarâ ile hâzır olup ibâdet-i mu'tâdeleri üzere evrâd ve ezkârını şurût-ı ibtidâ ile bi't-tamâm edâ edecek vazîfe ve yevmiyesi yirmi beş akçe ola ve mürid ve talebesinden ehl-i Kur'ân olanlarından on nefer kimesne şeyhleriyle tâlî-i eczâ-i şerîfe olup ber-vech-i ma'rûf ve nehc-i me'lûf mahall-i mezkûrda cem' olup Kelâm-ı hayy-i kadîmden birer cüz tilâvet eyleyip [varak: 111] sevâb-ı bî-hesâb ve ecr-i müstetâsını vâkıfe-i müşârun-ileyhâ rûhuna hediye edeler bu dokuz neferin vazîfe-i yevmiyyesi ikişer akçe ola içlerinden evra' ve eslahı noktacı olup hizmetini kemâ-yenbagî müeddâ e[d]icek vazîfe-i yevmiyyesi üç akçe ola ve zâviyye-i mezbûrenin şeyhine bâlâda zikrolunup vakfolan çiftlik ki Topyeri demekle meşhûr olan karyede vâkı'a meşrûta olup zâviyye-i mezbûrede her kim şeyh olur ise mezbûr çiftliğe mutasarrıf ola ve hânkâh-ı mezbûr garka-i envâr-ı bahr-i şühûd vâkıf-ı esrâr-ı vücûd fahru's-sâlikîn ve kutbü'l-ârifin Şeyh Mahmud Efendi hazretlerine meşrûta ba'dehû kâimmakâm ve seccâdenişinleri olan halîfe-i takvâ-karîne meşrûta olup derişleriyle sâkin ve mutasarrıf ola mâdem ki tarîkat-i şerîfelerinden bir şeyh-i sâlik ve halîfe-i takvâ-halîfe[ye] zafer müyesser ola, hâkim-i şer'-i mutahhar olanlar hânkâh-ı mezbûru âhara tevcih etmeyeler.

Meclis-i Meşâyih-i kirâmın fî 17 Temmuz sene [1]336 târih ve iki yüz üç numaralı derkenârıyla vâkı‘ olan talebe mebnî ihrâc kılınan işbu sûret kaydına mutâbıktır.

Fî 26 Temmuz sene [1]336 [26 Temmuz 1920]
Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdîriyyeti

Beşiktaş Yıldız’da Ertuğrul diğer adıyla Şâzelî Dergâhı’nın imamet ve diğer cihetlerine ait vakfiye sureti.

Beşiktaş’da Yıldız’da Ertuğrul nâm-ı diğer Şâzelî Dergâhının imâmet ve cihât-ı sâ’iresi vakfiye sûreti.

Cennet-mekân Sultan Abdülhamid Hân hazretlerinin cümle-i âsâr-ı hayriyyesinden Yıldız Saray-ı şevket-ihtivâsı civârında Ertuğrul Câmi‘-i şerîfi ve Şâzelî Dergâh-ı münîfinin şehri beş yüz gurus vazîfe ile imâm-ı evvel ve hitâbet ciheti Hâfız Mehmed Üstüvânî Efendi niyâbetiyle sagîr Mehmed Salim ibn-i Mehmed Dilcumûnî(?) Efendi’ye müvecceh iken nâib-i mûmâ-ileyhin vukû‘-ı isti‘fâsına mebnî fî 16 Ramazan sene [1]333 târihinde Atâ Efendi’nin nâib ta’yîn olunduğu ve şehri dört yüz [gurus] vazîfe ile imâm-ı sâni ciheti de Hâfız Hasan Efendi’nin uh-desinde iken vukû‘-ı vefâtına ve câmi‘-i şerîf-i mezkûrda ber-mûceb-i tasnîf bir imâm bulunacağına binâen Şûrâ-yı Evkâf’ın fî 21 Şa‘bân sene [1]335 târihli kararı mûcebince terkîn-i kaydı icrâ kılındığı anlaşılmış ve hâkân-ı müşârun-ileyhin fî 12 Safer sene [1]306 târihli vakfiyesinde ânîfûl-beyân Ertuğrul Câmi‘ ve Şâzelî Dergâhı hademesi vezâifinin ta’dâdı fıkrasında “Dergâh-ı münîfde ulemâdan ve müstahıkkından bir zât imâm-ı evvel ve hatîb olup şehri beş yüz gurus ve kezâlik bir zât imâm-ı sâni olup şehri dört yüz gurus ve üç nefer müezzin ve zâkirlerden müezzin ve zâkir-i evvele şehri iki yüz elli gurus ve sâni ve sâlis şehri iki yüz gurus ve emîn ve mu’temed bir kimse kayyım-ı evvel ve sâni ve sâlis olup kayyım-ı evvele şehri iki yüz elli ve kayyım-ı sâni ve sâlisden her birine ikişer yüz gurus ve muktedir bir kimse bekçibaşı olup şehri beş yüz gurus ve senevî elbise ve hatab bedeli olarak senevî üç yüz otuz altı gurus ve nân-ı azîz ve erzâk bedeli olarak kezâlik senevî dokuz yüz gurus verile ve bir kimse bekçi-i sâni olup şehri iki yüz gurus ve elbise ve hatab bedeli olarak senevî üç yüz otuz altı gurus ve nân-ı azîz ve erzâk bedeli olarak kezâlik senevî dokuz yüz gurus verile ve bir kimse bevâb olup şehri yüz elli gurus verile ve ulemâdan bir kimse vâ’iz olup her hafta Cuma günleri câmi‘-i şerîf-i mezkûrda hâzır bulunan cemâ’at-i müslimîne va’z u nasîhat edip mukâbilinde sîla vech ile şehri üç yüz gurus verile” diye harfiyyen mastûr bulunan vakfiye sûreti.

Fî 12 Teşrîn-i evvel sene [1]336 [12 Ekim 1920]
Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdîriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0112

Tophane’de Ekmekçi Mahallesi’nde Hacı Pîrî Zaviyesi vakfiyesi.

Hüvallahül-Ganî

Sakk-i şer’î ve kitâb-ı mer’î harrerehu’l-fakîru ileyhi celle şânühû Yahyâ el-Kâdı bi-asker-i Anadolu ufiye anh

Yu’teberu mâ-havâhü inde sübûti fahvâhü. Nemekahu’l-fakîru ilâ mevlâhü Mehmed el-Kâdı bi-asker-i Rumeli ufiye anh.

Meşrûtiyet üzere mücebince amel oluna.

Yu'melü bimâ-fîhi mâ lem-yazher mâ-yünâfîhi şer'an. Ketebühü Mehmed el-fakîr ufiye anhö.

Yu'melü bimâ fîhi inde ademi mâ yünâfîhî. Nemekahu'l-fakîru İbrâhim el-Kâdı bi-asker-i Ru-meli ufiye anhö.

Yu'teberu mâ fîhî inde sübütihi şer'an. Ketebehü'l-fakîr Mehmed ufiye anhö.

Yu'melü bimâ havâhu ledâ sübüti müeddâhü harrerehu'l-fakîr Mûsâ bin Ali el-Kâdı bi-medîne-i Galata ufiye anhömâ.

Yu'teberu mâ fîhi inde's-sübûtiş-şer'î ledâ hasmı câhıdın. Ketebehü'l-fakîr Mahmud bin Ali el-Kâdı bi-medîne-i Galata ufiye anhömâ.

Zâlike't-takrîru ve'l-ihbâr sâdere mine'l-adli'l-müsinni ve'l-ihtiyâr. Harrerehu'l-fakîru li-hıfzi'l-makâl vallâhu hâfızu'l-vakfı fî külli hâl Mehmed el-Müvellâ bi-Mahkeme-i Mahmud Paşa hilâfeten bi-Kostantiniyyeti'l-mahmiyye ani'l-ihtilâl. Ufiye anhö.

El-hamdü lilâhi zi'l-azameti ve'l-celâl el-münezzehü ani't-tağyîr ve't-tebdîli [ani't-tagayyüri ve't-tebeddüli] ve'z-zevâl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ nebiyyihî Muhammedin el-mevsûfi bi-mekârimi'l-ahlâkı ve ekârimi'l-hısâl ve alâ âlihî ve ashâbihi'l-men'ûtine bi nu'ûti'l-kemâl.

Emmâ ba'd: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîrine bâ'is ü bâdî oldur ki: Silsile-i meşâyih-i izâm-ı Kâdirî'den olmağla ber-müceb-i şart-ı vâkıf zikri âtî tekkeye mutasarrıf olan bâ'is-i hâze'l-kitâbi'l-hâlî ani's-şekki ve'l-irtiyâb umdetü's-sâdât mefharu's-seyyidât eş-Şeyh es-Seyyid Abdurrahman Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed'den vech-i âtî üzere istişhâd-ı şer'î sudûrundan sonra Dâruhilâfeti'l-alıyyeti'l-Kostantiniyyeti'l-mahmiyye'de Mesih Paşa mahallesinde sâkin udûl-i müslimîn ve sikât-ı muvahhidînden İbrâhim Efendi ibn-i Mehmed ve Mehmed Efendi ibn-i Ali ve Hattât Mûsâ Efendi bin el-Hâc Himmeth ve Ali Dede ibn-i Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'î şerîf-i Ahmedî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedî'ye hâzırûn olup her biri şöyle edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediler ki: Mahmiyye-i mezkûrede merhûm cennet-mekân Sultan Ahmed Hân -aleyhi'r-rahmetü ve'r-rıdvân câmi'-i şerîfi kurbünde sâkin olup mukaddemâ emr-i rabbbânî ve fermân-ı samedânî ile vedâ'-ı âlem-i fânî eden merhûm el-Hâc Pîrî nâm sâhibü'l-hayr bin otuz altı senesinde hâl-i hayât ve kemâl-i sıhhatinde mahrûse-i Galata hâricinde kasaba-i Tophâne mahallâtından Ekmekci mahallesinde vâkı' bir taraftan Güğümbaşî Mehmed Ağa odaları ve bir taraftan Paşabahçesi demekle ma'rûf bahçe ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir köşk ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireyi müştemil olup arsasının Sultan Bayezid Hân -aleyhi'l-mağfiretü ve'r-rıdvân- evkâfına senede doksan akçe mukâta'ası olan bahçeyi bi-cümleti't-tevâbî' ve'l-levâhık mâliki olan Hadım Abdullah Ağa nâm kimesneden bin esedî guruşa iştirâ ve temellük ve teslîm-i semen eyledikten sonra mezbûr el-Hâc Pîrî atıyeb-i mâl ve ahsen-i menâlinde mârrü'z-zikr bahçede iki bi'r-i mâ hafr ve sedlerin ta'mîr ve bir mescid-i şerîf ve müte'addid hücurât ve tarîk-i âmm cânibine taş dîvâr ve mihrâb önünde iki bâb müteahhilîn odaları ve tahtânî ve fevkânî şeyh odası ve bir kebîr matbah ve çeşme ve musluklar ve mihrâb önü cânibinde nısfı tahta havlu ve nısfı taş dîvâr ile bir zâviyye-i latîfe binâ ve imâret ve ihyâ ettikten sonra ol târihde İstanbul kâdısı olan merhûm Ebû Sa'îd Efendi huzûrunda zâviyye-i mezkûreyi cemî'-i tevâbî' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve merâfıkı ile hasbeten lillâhi te'âlâ ve haseneten li-rûhi resûlihi'l-mu'allâ vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i mer'î-i muhalled ile vakf ve habs edip şöyle şart ve ta'yîn eyledi ki silsile-i meşâyih-i kirâm-ı Kâdirî'den olup ol târihde lâbis-i libâs-ı hayât-ı müste'âr olan Şerif Efendi demekle şehir

eş-Şeyh es-Seyyid Halil Efendi ibn-i Mahmud ile'l-vefât zâviyye-i mezkûrede seccâdenişîn olup zâviyye-i mezkûreye mutasarrıf ola. Bu güzergâh-ı fenâdan âlem-i bekâya sefer ettikde zâviyye-i mezkûrenin meşihat ve tasarrufu mezbûr es-Seyyid Halil Efendi'nin evlâdından ve evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûr ve ekberinden ile'l-inkırâz seccâdeye lâıyk olana meşrûta olup evkât-ı mu'tâdede alâ mâ-cera'l-âde tevhid ve zikrullâh edeler ve ba'de-inkırâzı'l-küll mahmiyye-i mezkûrede her kim silsile-i mezkûre fukarâsına şeyh olursa mârrü'z-zikr tekkeye şeyh ve mutasarrıf ola deyü mütevellî nasb ü ta'yîn olunan Cafer Bey bin Receb'e teslîm ve tescîl-i şer'î olup hâkim-i mûmâ-ileyh dahi mârrü'z-zikr zâviyenin vakfiyetinin sıhhat ve lüzûmuna bizim huzûrumuzda hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î etmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olup kazıyye-i mezkûreyi nâtik vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ dahi tahrîr olundu lâkin mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı şühûr-ı a'vâm ile vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ eyâd-i mutasarrıfında zâyî' olmağ-la taleben li-merzâti'llâhi te'âlâ biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbe ri'âyeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezkûrünün ber-minvâl-i muharrer şehâdetleri bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min Recebi'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve elf, min hicreti men lehü'l-izzü ve 'ş-şeref.

Şühûdü'l-hâl: El-Hâc Mustafa bin Tevekkül, Mehmed Efendi bin Süleyman, Ebûbekir Efendi-yi Sivasî, İsmâil Beşe ibn-i Mehmed, Hasan Beşe ibn-i Mahmud, Sâlih Çelebi ibn-i Şeyh Sinan, Mehmed bin Mustafa el-med'uvvü bi-İmâmzâde, Derviş İbrâhim bin Siyâmî.

Kasımpaşa'da Büyükpiyâle Dergâhı meşihatine ait tedavül kaydı.

Kasımpaşa'da Büyük Piyâle Dergâhının tedâvül kaydı.

Kapdân-ı esbak merhûm Gâzî Piyâle Paşa'nın Kasımpaşa'da kâin câmi'-i şerîfi vakfından almak üzere yevmî on akçe vazîfe ile şeyh-i zâviye ciheti Hüseyin Efendi ibn-i eş-Şeyh Ahmed'in uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden fî 25 Şa'bân sene 1209 târihiyle mahdûmu Mehmed Sa'id Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden ve oğlu Osman Efendi'nin kasr-ı yedinden fî 7 Muharrem sene 1235 târihinde diğ er oğlu Şeyh Hüseyin Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 22 Safer sene 1271 târihinde birâderi es-Seyyid eş-Şeyh Osman Efendi ibn-i Hâfız Mehmed'e ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla fî 4 Şa'bân sene 1289 târihinde [varak: 112] tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye hulefâsından eş-Şeyh el-Hâc Ali Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtına ve kebîr oğullarından İbrâhim Ağa'nın Bezzâzistân münâdilerinden ve RızâRızâ'nın kayıkçı esnâfından olmalarına binâen inhilâl eden cihet-i mezkûre fî 26 Cumâdelâhire sene 1307 târihinde es-Seyyid eş-Şeyh Abdülaziz Efendi ibn-i es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Şükrü'ye ve mûmâ-ileyhin ferâğ ve kasr-ı yedinden fî 5 Rebî'ülevvel sene [1]314 târihinde Hasan RızâRızâ Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden fî 27 Nisan sene [1]332 târihinde Abdurrahman Sami Efendi'ye tevcih olunduktan sonra mûmâ-ileyhin de meşihat-i mezkûreden keff-i yed eylediği anlaşılp paşa-yı müşârun-ileyhin vakfiyye-i mukayyedelerinde zâviyesiyle şeyh-i zâviye cihetine dâir bir kayıt ve sarâhat görülememiş olduğı.

Fî 14 Şubat sene [1]337 [14 Şubat 1921]

Mühür: Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

Kuyûd-ı Vakfiye Müdürlüğünün, Eyüpsultan'da Düğmecibaşı Mahallesi'nde Oluklubayır Zaviyesi vakfiyesine dair kayda rastlanmadığı hakkında yazısı.

Meclis-i Meşâyih'ten yazılan müzekkire sûreti.

Lüzûm-ı mütâla'asına mebnî Eyübsultân'da kâin Oluklubayır Dergâh-ı şerîfi vakfiyesinin aslından harfîyyen bi'l-ihrac ırsâli zımnında takdîm kılınan işbu müzekkire-i dâ'iyânemizin mazrûfen Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine ırsâl buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 26 Z. sene [1]338 ve fî 11 Eylûl sene [1]336 [11 Eylûl 1920]

Meclis-i Meşâyih

Evkâf-ı mazbûtadan merhûm Arabzâde Şeyh el-Hâc Ömer Efendi bin el-Mağribî Şeyh Abdülkerim Efendi'nin Eyüb'de Düğmecibaşı mahallesinde Oluklubayır denmekle müte'arif zâviyesi vakfı mukayyed bulunduğu bi't-tedkik tebeyyün etmiş ise de vakfiyesine dâir kayda destres olunamamış olmağla işbu müzekkirenin mazrûfen huzûr-ı âlî-i hazret-i Meşihat-penâhî[ye] takdîmi bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 1 Eylûl sene [1]336 [1 Eylûl 1920]

Kuyûd-ı Vakfiye Müdiriyyeti

Sultan I. Abdülhamid Han'ın zeyl-i vakfiyesinin Zeyrek'te Şebsafâ Kadın Camii ve ona bitişik Pehlivanlar Tekkesi ile ilgili fıkrasına dair Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti Kuyûd-ı Vakfiye Müdiriyyeti yazısı.

1264

Tetebbu'ât-ı kaydiyye lede'l-icrâ cennet-mekân Sultan Abdülhamid Hân-ı evvel hazretlerinin bin iki yüz üç târihiyle mukayyed zeyl-i vakfiyyesinin Zeyrek'de Şebsafâ Kadın câmi'-i şerîfi ile hayrât-ı sâ'iresi hademesinin ta'dâdıyla tertib-i vezâifini nâtık fıkrasında "Zeyrek Yokuşu kurbünde li-vechillâh binâ buyurdıkları câmi'-i şerîfin mihrâbı tarafına Pehlivanlar Tekkesi havlusu muttasıl olup tekke-i merkûme cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfûrûn-leh Ebulfeth Sultan Mehmed Hân-ı Gâzî -tâbe serâhu- hazretlerinin asr-ı saâdetlerinde yapılmış olup ol târihten bu âna gelince lede'l-iktizâ bi'd-defe'ât ta'mîr ve tecdîdi cânib-i mîrîden olmağın bir kimse mülkiyet ve vakfiyet üzere taht-ı tasarrufunda ve Ayasofya Vakfı'nın dahi alâkası olmadığını ve bu sûretde sâir emlâk-ı hümâyûn misillü emlâk-ı şâhânedan olduğunu hâlâ tekke-i merkûmede Pehlivanlar Du'âcısı Hasan takrîr ve beyân etmeğın câmi'-i şerîf-i merkûmun mihrâbı tarafına damlalık için bir mikdâr arsanın eşedd-i lüzûmu olmakdan nâşi bâ-emr-i hümâyûn tekke-i mezbûrenin havlusundan terbî'an elli zirâ' arsa ifrâz ve kadın-ı mûmâ-ileyhâ hazretlerine temlîken ihsân-ı hümâyûn buyurulup arsa-i merkûmenin mülknâmesi tahrîri için Başmuhâsebe'ye vesâir iktizâ eden mahallere ilmühaberleri verilip arsa-i merkûme mukâbilinde tekke-i mezbûrede bazı gecelerde ikâd-ı kanâdıl olunması için revgan-ı zeyt ve kandil ve şamandıra-bahâ olmak üzere Pehlivanlar Tekkesi'nde du'âcı bulunan kimesneye vakf-ı hümâyûn hâsılâtından senede bir defa yirmi gurus verilmek bâbında Haremeyn-i Muhteremeyn Muhâsebesi'nden verilen ilmühaberde mezkûr mübârek hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mücebince arsa-i merkûme için cânib-i mûmâ-ileyhâya mülknâme-i hümâyûn î'tâ olunmağın

mukâbilinde tekke-i mezbûrede bazı gecelerde ikâd-ı kanâdıl olunması için revgan-ı zeyt ve kandil ve şamandıra bahâ olmak üzere Pehlivanlar Tekkesi'nde du'âcı bulunan kimesneye meşrûtiyet üzere senede bir def'a vakf-ı hümayûn hâsılâtından yirmi gurus verile" deyü muharrer bulunmasına nazaran tekke-i mebhûsenin turuk-ı aliyyeden birine mensûb dergâh şeklinde olmayıp pehlivanlara mahsûs bir ocak olduğu müstedell olup mâ'adâ ma'lûmât-ı kaydiyye ve vakfiyye mefkûd bulunmuş olmağla ol bâbda.

Fî 4 Haziran sene [1]337 [4 Haziran 1921]

Mühür: Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti Kuyûd-ı Vakfiyye Müdîriyyeti

IST_MFT_MSH_DFT02_0179_0001_0113

Beylerbeyi Havuzbaşı'nda Afganlı Şeyh Mehmed Nuri Efendi Dergâhı'nın vakfiyesi.

Beylerbeyi'nde Havuzbaşı'nda vâki' tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye'den Afganî Şeyh Mehmed Nûrî Efendi dergâh-ı şerîfi vakfiyesidir.

Üsküdar'a muzâfe Beylerbeyi'nde Havuzbaşı nâm mahalde vâki' tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye'den Afganî eş-Şeyh Mehmed Nûrî Efendi dergâh-ı şerîfi mühimmâtıyçün Kâmil Efendi'nin altı bin yüz elli gurus nukûd-ı mevkûfesinden almak üzere senevî ellişer gurus vazife ile meşihat ve tevliyet cihetleri ber-mûceb-i vakfiyye müceddeden kaydedilerek 9 Safer sene [1]289 târihinde Afganî eş-Şeyh Mehmed Nûrî Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin bilâ-veled vefâtıyla mahlûlünden 22 Şa'bân sene [1]314 târihinde tarikat-i aliyye-i Kâdiriyye'den ve an asl Afgan ahâlisinden Mehmed Velî Efendi bin Mahbûb'a ve dergâh-ı mezkûr postnişini Velî Mehmed Efendi bin Mahbûb'un dergâh-ı mezkûr derûnunda müceddeden binâ ve inşâ eylediği câmi'-i şerîfde ber-vech-i hasbî hitâbet ciheti de 2 Safer sene [1]322 târihinde müceddeden kaydedilerek bâni-i mûmâ-ileyh Velî Mehmed Efendi bin Mahbûb'a ve ashâb-ı hayrâtdan Beylerbeyi'nde Havuzbaşı'nda sâkin mülkiye kâimmakâmlarından İsmâil Hakkı Efendi ibn-i Hacı Es'ad ibn-i Mahmud'un yetmiş aded tam yüzlük Mecidi altunu nukûdu vakfından almak üzere mûmâ-ileyh Velî Mehmed Efendi câmi'-i şerîfinde şehri elli gurus vazife ile imâmet ve şehri on gurus vazife ile vâkıf-ı mûmâ-ileyhin hemşiresi merhûme Râhdil ve zevcesi Neyyir Havvâ hanımların rûhlariyçün ber-vech-i meşrûta kable salâti'l-Cuma cüzhân cihetleri de 30 Cumâdelûlâ sene [1]329 târihinde müceddeden kayd ile bâni-i mûmâ-ileyh Velî Mehmed Efendi ibn-i Mahbûb'a tevcih olunduğu bi't-tedkik anlaşılmış ve vâkıfân-ı mûmâ-ileyhimâdan Mehmed Kâmil bin el-Hâc Mehmed'in bin iki yüz seksen sekiz târihiyle müverrah ve bin iki yüz seksen dokuz târihiyle mukayyed vakfiyesinde hâsılât-ı vakfiyyesinin masârıfını beyân sırasında "hâsıl olan galle ve nemâsından dergâh-ı şerîf-i mezkûrda bulunan dervîşânın ta'âmiyelerine senevî altı yüz gurus verile ve senevî elli gurus vazife-i meşihat ola" "ve senevî elli gurus vazife-i tevliyyet ola ve vakf-ı mezkûr tevliyeti hayatta oldukça mûmâ-ileyh şeyh efendiye ve ba'de'l-vefât mûmâ-ileyh Şeyh Mehmed Nûrî Efendi'nin evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdının ekber ve erşed ve eslahı şeyh ve mütevellî ola" ve mûmâ-ileyh İsmâil Hakkı Efendi b. Hacı Es'ad'ın bin üç yüz yirmi yedi târihiyle müverrah ve bin üç yüz yirmi dokuz târihiyle mukayyed vakfiyesinde ânifü'l-beyân nukûdun "hâsıl olan ribh u nemâsından dergâh-ı mezkûr derûnunda mûmâ-ileyh Mehmed Velî Efendi'nin müceddeden binâ ve inşâ eylediği câmi'-i şerîfde imâm olan zâta şehri elli gurus ve hemşirem merhûme Râhdil ve zevcem merhûme Neyyir Havvâ hanımların rûhlariyçün salât-ı cuma'dan evvel cüz-i şerîf tilâvet olunup mezkûr cüzhânlık cihetine şehri on gurus verile

ve mezkûr cüzhânlık ciheti imâm olan zâta meşrûta ola ve fazlası asl-ı mâl-ı vakfa zammolarak asl-ı mâla tecâvüz olunmaya ve vakf-ı mezkûrun ber-vech-i hasbî tevliyeti mûmâ-ileyh Mehmed Velî Efendi'ye ba'dehû mûmâ-ileyhin mahdûmunun ehliyeti tebeyyün eder ise ona meşrûta olup etmediği takdirde diğer ehil ve erbâbına re'y-i hâkimle tevcîh oluna" diye mastûr bulunmuş olmağla cihât-ı muharrerinin vazîfe-i hâzırası hakkındaki ma'lûmât-ı kaydiyyenin de ihrâcıyla müzekkire-i melfûfenin mazrûfen makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhîye takdîmi temennîsiyle İstanbul Evkâf Müdiriyyet-i behiyyesine tevdi' kılındı.

Fî 7 Ağustos sene 1337 [7 Ağustos 1921]
Evkâf-ı Hümâyûn Nukûd-ı Mevkûfe Müdiriyyeti Ârif
Mukâbele olunmuştur, Avnî

İstanbul Evkaf Müdüriyetinin, Beylerbeyi'nde Kâdiri Dergâhı'nın Evkaf ve Maliye hazinelerinden muhassas taâmiye bedeline dair yazısı.

Meclis-i Meşâyih Riyâset-i aliyyesine

-	Guruş	-
Evkâf'tan	900	Ta'âmiye
Mâliye'den	300	
-	1200	-

Dergâh-ı mezkûr imâmet ve cihât-ı sâ'iresine âid ve nukûd-ı mevkûfeden muhassas vezâif hakkındaki ma'lûmât Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti'nin 7 Ağustos sene [1]337 târihli müzekkire-sinde gösterilmiştir.

Beylerbeyi'nde kâin Kâdiri Dergâh-ı şerîfine muhassas ta'âmiye makâdîri bâlâda gösterildiği üzere bin iki yüz guruşdan ibâret bulunduğu bi't-tedkîk anlaşılmış olduğunun beyânıyla takdîm-i ihtirâmât olunur efendim.

Ağustos sene [1]337 [Ağustos 1921]
İstanbul Evkâf Müdiriyyeti Niyâzi

Üsküdar'da Şeyh Mahmud Efendi Türbesi'nin müstahfızlık cihetine ait tedavül kaydı.

Merhûm eş-Şeyh Mahmud Efendi –kuddise sırruhu'l-azîz-in Üsküdar'da kâin türbesinde yevmî iki akçe vazîfe ile müstahfız ciheti târih-i atık ile Mehmed'in uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden 10 Safer sene 1193 târihinde mahdûmu Mustafa Dede'ye ve mûmâ-ileyhin kasr-ı yedinden 11 Şevvâl sene 1243 târihinde Mehmed Dede ibn-i Mehmed'e ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 20 Şevvâl sene 1250 târihinde Mehmed Râgıb Dede ibn-i Mehmed'e ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 6 Muharrem sene 1272 târihinde eş-Şeyh Mehmed Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin bilâ-veled vefâtıyla mahlûlünden 3 Zilka'de sene 1319 târihinde es-Seyyid eş-Şeyh Abdurrahman Aziz Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 27 Nisan sene [1]330 târihinde mahdûmu İsmâil Bedreddin Efendi'ye tevcîh olduğu bi't-tedkîk anlaşılmış ise de Azîz-i müşârun-ileyh hazretlerinin vakfiyye-i mukayyedelerinde türbesine ve müstahfız cihetine ve şart-ı tevcîhine mütedâir sarâhat mefkûd bulunmuş olmağla cihet-i mebhûseye

hâlen i'tâ kılınmakta olan vazîfenin mikdârı hakkındaki ma'lûmât-ı kaydiyyenin de ilâvesiyle mazrûfen makâm-ı âlî-i Meşihat-penâhiye takdîmi temennîsiyle İstanbul Evkâf Müdüriyeti'ne tevdi' kılındı.

Fî 2 Ağustos sene 1337 [2 Ağustos 1921]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdüriyeti, Ârif

Üsküdar'da Atik Vâlîde Sultan Hankahı ferraşlık ciheti mutasarrıfı Ahmed Vasfi Efendi'nin görevi bırakmasıyla, görevin Hafız Mustafa Efendi'ye tevcih edilmesi.

[Varak: 113]

Üsküdar'da merhûme Atik Vâlîde Sultan Hânkâhı'nın ferraşlık ciheti 18 Şa'bân sene 1311 târihiyle Ahmed Vasfi Efendi ibn-i Hâfız Mehmed Şerefüddin Efendi'nin uhdesinde iken ferâğından 21 Zilkâ'de sene [1]320 târihinde Hâfız Mustafa Efendi ibn-i Mehmed Ali'ye tevcih olduğu bi't-tedkîk anlaşılmışla cihet-i mezkûrenin vazîfe-i hâzırası mikdârının Meclis-i Meşâyih-i kirâma beyânı zımında İstanbul Evkâf Müdüriyet-i behiyyesine tevdi' kılındı.

Fî 30 Temmuz sene [1]337 [30 Temmuz 1921]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdüriyeti, Ârif

Mukâbele olunmuştur, Hilmi

Galata Mevlevîhanesi Mesnevihanlık cihetine ait, Mihrişah Vâlîde Sultan evkafının vakfiyesinde mukayyed fıkra.

2057/24

Cennet-mekân Sultan Selim Hân vâlidesi mağfûrun-lehâ Mihrişah Vâlîde Sultan Hazretleri evkâf-ı şerîfesinden almak üzere yevmî altmış akçe vazîfe ile Galata Mevlevîhânesi'nde Mesnevîhân ciheti 3 Şa'bân sene 1213 târihiyle Beşiktaş Mevlevîhânesi şeyhi Şeyh Yûsuf Efendi uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden 14 Receb sene 1232 târihinde Yenikapı Mevlevîhânesi şeyhi Şeyh Abdülbâki Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 17 Şa'bân sene 1236 târihinde mahdûmu Şeyh Hüsnü Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden 8 Zilkâ'de sene 1245 târihinde Beşiktaş Mevlevîhânesi şeyhi Abdülkâdir Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin dahi vefâtıyla mahlûlünden 17 Cumâdelâhir sene 1267 târihinde Yenikapı Mevlevîhânesi şeyhi es-Seyyid Osman Salahaddin Efendi'ye tevcih olduğu ve müşârun-ileyhâ merhûme Mihrişah Vâlîde Sultan hazretlerinin 1209 târihleriyle müverrah ve 1210 târihiyle mukayyed vakfiyesinde de "Mahrûse-i Galata Mevlevîhânesi'nde hâlâ postnişîn olan Şeyh Mehmed Gâlib Dede Efendi Mevlevîhâne-i mezkûrede haftada iki gün Salı ve Cuma günlerinde kable'l-mukâbele teber-rûken ve teyemmünen hânkâh-ı mezkûrda Mesnevî-i şerîf kırâet eyleyip ve hânkâh-ı mezkûr ile Kasımpaşa ve Beşiktaş ve Yenikapı mevlevîhâneleri dervîşânından vesâir erbâb-ı isti'dâd ve istihkâkdan Mesnevî-i şerîf kırâetine hâhişker ve ta'allüm ve tahsile tâlib ve râgıb ashâb-ı hünerden intihâb olunan zevâta dahi ta'lîm ve akîbinde şevketlü kerâmetlü kudretlü pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerinin serîr-i saltanatlarında dâim ve a'dâ-yı bedhâhları üzerlerine her hâlde gâlib ve muzaffer olmaları da'avâtına ve sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât ve râgıbetü'l-meberrât ve'l-mesûbât devletlü inâyetlü Vâlîde Sultan-ı aliyetü's-şân efendimiz hazretlerinin

dahi devâm-ı ıyyâm-ı ömr ü devletleri ed'ıyesine müdâvemet ve muvâzabet edip bu hizmet-i celîlesi mukâbelesinde gallât-ı vakf-ı mezbûrdan şeyh-i merkûm yevmî altmış akçe vazîfe ile imâret-i mezkûreden dahi yevmî iki çift fodula ve iki mükemmel ta'âma mutasarrıf ola ve yevm-i mezkûrlarda bâlâda tahrîr olunan dört aded zâviyeler dervîşânından Mesnevî-i şerîf ta'allûmüne alêd-devâm hâzır ve mevcûd bulunan zevâta yevmî on iki akçe şâkirdlik vazîfesi şeyh-i mûmâ-ıleyh ma'rifetiyle müsâvât vechi üzere tevzî' ve taksîm oluna ve mûmâ-ıleyh Şeyh Mehmed Gâlib Dede Efendi'den sonra meşîhat ciheti nâ-ehle tevcîh olunmayıp ancak zikirleri mürur eden dört aded Mevlevîhâne meşâyihinden kâimmakâm-ı mütevellî ma'rifetiyle lede'l-imtihan âlim ve fâzıl ve Mesnevî-i şerîfi tedrîs ve ta'lîme hangisi muktedir ise cihet-i mezkûre ol zâta tevcîh oluna ve mârrü'z-zıkr yevmî on akçe şâkirdlik ciheti dahi mutlaka dört aded Mevlevîhâne dervîşânından erbâb-ı isti'dâd ve istihkâkdan Mesnevî-i şerîfi ta'allûme kâdir ve hâhişker olan zevâta tevcîh olunduğu anlaşıldığının beyânıyla müzekkire-i mevdû'a Meclis-i Meşâyih-i kirâm riyâset-i alıyyesi'nde takdîm kılındı.

Fî 27 Ağustos sene [1]337 [27 Ağustos 1921]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Kadîme-i Vakfiyye Müdiriyyeti
Ârif

Yevmî altmış akçe ile Mesnevîhânlık ciheti mûmâ-ıleyh mahlûlünden Beşiktaş Mevlevîhânesi şeyhi Şeyh Yûsuf Efendi'ye tevcîh olunup el-yevm bâ-berât-ı âlî uhdesinde olduğu mukayyedir.

Galata Mevlevîhânesi şeyhi kıdvatü's-sulehâi's-sâlikîn Gâlib Efendi -zîde takvâhu- arzuhâl sunup devletlü ismetlü Vâlide Sultan-ı alıyyetü's-şân hazretleri evkâf-ı şerîfelerinden İstanbul'da vâki' Mevlevî şeyhlerinin a'lem bi'l-Mesnevî olanına şart olmak üzere kendiye ta'yîn buyurdıkları Mesnevîhânlık ciheti cümle meşâyih-i Mevleviyye'nin ilm-i Mesnevî-i şerîfe kemâl-i tevaggullerine bâ'is olup lâkin fukarâ ve dervîşân-ı Mevleviyye'nin ilm-i Mesnevî'ye tâlib ve ma'ârif-i sâ'ireye râğıb olanları dahi behredâr olmak üzere evkâf-ı sâ'ireden İstanbul ve civârında vâki' selâtîn-i mâziye ve vüzerâ-yı izâm cevâmî'inde olan Mesnevîhânlık cihetleri mürûr-ı zamân ile ekser nâ-ehil yedinde kalıp fîmâ-ba'd iktizâ eden gerek mahlûl ve gerek sâir tevcîhâtı kendisinin ve ile'l-ebad mutasarrıf olduğu Mesnevîhânlığa mutasarrıf olan Mevlevîhâne şeyhinin arzıyla dervîşân-ı Mevleviyye'den kırâet-i Mesnevî'ye ehil olanlarına tevcîh buyurulmak üzere aklâma kayd ve yedine emr-i âlî i'tâ buyurulmak bâbında istid'â-yı inâyet eylediği bâ-takrîr rikâb-ı müstetâb-ı hazret-i cihân-dârîye arz olundukta şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mücebince şürût-ı muharrere üzere amel olunmak için ruûs-ı hümâyûna kayd ve şeyh-i mûmâ-ıleyh tarafına emri vesâir iktizâ eden mahallere ilmühaberleri i'tâ olunmak deyü bin iki yüz dokuz Saferi'nin onuncu gününde sâdır olan fermân-ı âlî ruûs-ı hümâyûn tarafına kaydolunmağla vech-i meşrûh üzere Haremeyn-i Şerîfeyn Muhâsebesi'ne kayd ve şeyh-i mûmâ-ıleyh yedine emr-i şerîf verilmek için ruûs-ı hümâyûn tarafından gelen ilmühaber kâimesi Haremeyn Muhâsebesi'ne kaydolunup emri tahrîr oluna deyü fermân-ı şerîf sâdır olmağın mücebince Haremeyn-i Şerîfeyn Muhâsebesi'ne kaydolunmağla vech-i meşrûh üzere şeyh-i mûmâ-ıleyh yedine 11 S. sene 1209 târihinde emr-i şerîf verildiği Haremeyn-i Şerîfeyn Muhâsebesi'nde mukayyedir.

Fî 3 Z. sene 1214 [28 Nisan 1800]

Meclis-i Meşâyih

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0114

Kandıra'da Akbaba Türbesi zaviyedarlığının deruhte ve tedavül kaydı.

2580 / 1941

Akbaba Türbesi'nde vazîfe-i mu'ayyene ile zâviyedârlık cihetinin der'uhde ve tedâvül kaydı.

Makâm-ı mu'allâ-yı cenâb-ı Meşihat-penâhiden mazrûfen tevdî' buyurulan işbu müzekkire müfâdına nazaran tedkikât-ı kaydiyye icrâ olundu. Üsküdar'a tâbi' Kandıra nâhiyesinde Akbaba Türbesinden vazîfe-i mu'ayyene ile zâviyedârlık ciheti Ali Efendi'nin uhdesinde iken vefâtıyla mahlûlünden 13 Safer sene 1217 târihinde eş-Şeyh Muhsin Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin kasr-ı yedinden 15 Receb sene 1219 târihinde Süleyman Efendi ibn-i Mehmed'e ve mûmâ-ileyhin ref'inden 28 Şa'bân sene 1292 târihinde tarikat-ı aliyye-i Nakşibendiyye meşâyihinden Buhârâlı Abdülhakîm Efendi'ye ve mûmâ-ileyhin vefâtıyla mahlûlünden gurre-i Muharrem sene [1]328 târihinde mahdûmu Mehmed Sâlih Efendi'ye tevcih olduğu ve vakfiyesi mukayyed olmadığı anlaşılmış olmağla işbu müzekkirenin mazrûfen makâm-ı müşârun-ileyhâya takdîmi bâbında.

Fî 11 Ağustos sene [1]337 [11 Ağustos 1921]

Evkâf-ı Hümâyûn Kuyûd-ı Vakfiyye Müdiriyyeti

Beşiktaş'ta Karabali Mahallesi'nde Şeyh Mehmed Tâhir Efendi Zaviyesi'nin vakfiyesi.

Lemmâ uriza hâze'l-kitâbü ve ünhiye ileyye hâze'l-hükmü'n-nâtıku bi'l-vakfi'l-müstetâbi's-sâdiri mine'l-mütevellî'l-mevâlî min cânibi'l-fakîr fî hâze'l-emri'l-hatîr eclibü'n-nazara ve em'ântü ma'âniyehû ve vecedtühû muvâfıkan li's-savâbı ve mutâbıkan li's-şer'i bilâ-irtiyâb fe-eceztü aleyhi ale'r-rızâ ve'l-kabûl ve nedadtü mâ-yahvîhi ale'n-nematı'l-mesbûti mine'l-husûsi ve'l-umûmi ve's-sıhhati ve'l-lüzûmi âlimen bi'l-hilâfî'l-cârî beyne'l-eimmeti'l-eslâf ve ene'l-fakîru ileyhi azze şânühû Başmaccızâde es-Seyyid Mehmed Zeki el-Müfettişü bi-umûr-i Evkâfî'l-Haremeyni's-şerîfeyn gufira lehümâ.

Mehmed Zeki

Hamd-i bî-hadd ü sipâs ol Hâliku'l-cinni ve'n-nâs olan mübdi'ü bî-âlet ve muhterî-i bî-illet –cellet kudretühû ve alet hikmetühû– cenâbına lâyıkdır ki nev'-i bedî'uş-şân olan insanı bidâyet-i râbikât üzere icâd ve ihtirâ ettiğinden sonra nisâ ve ricâlden bazına envâ-ı metâ' u esâs mukadder edip eyâdî-i müeyyedlerini menâhic-i hayrât ve meberrâta makarr ve mâl ü menâllerin masârıf-ı hasenât ve sadakâta mazhar kılmağın mesûbât-ı cezîle ve ücûr-ı cemîle mukadder kılmağıdır. Ve salât-ı salavât ve teslimât-ı tahiyyât-ı mütevâsılât evvel-i ayn-ı kemmiyyet ü keyfiyyet-i savm ü salât ve mütebeyyin-i evzâ'-ı envâ'-ı sadakât olan şâri'-i meşâri'-i şer'-i mübîn ve [mü]rsel-i “وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ”⁴⁰ hazretlerine ki Makâm-ı Mahmûd'un sâhibi ve livâ-i ma'kûdün sâhibi olup zalilât-ı edeviyeye tâlib olanları levâmî-i envâr-ı şer'-i mübîn ile sû-yı selâmete da'vet eyledi ve tahiyyât-ı mezâdâtı âl-i saâdet-mâl ve evlâd-ı siyâdet-menâline ve sevâbit-i mülk-i hidâyet ve sevâkıb-ı sipihr-i delâlet olan ashâb-ı izzet-me'âl ve ahhâb-ı iffet-nisâblarına ki tarîk-i hakkın hâdîleri ve sübül-i tevfiika münâdîlerdir –rıdvânü'llâhi te'âlâ aleyhim ecma'în– Emmâ ba'd: Erbâb-ı lübâba hafî ve ashâb-ı edâya muzmer ve muhtefî değildir ki

40 el-Enbiyâ, 21/107: Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik.

işbu dehr-i gaddâr ve rûzigâr-ı rûzgâr ni‘amı zıll-i zâil ve mukîmi zayf-i râhil ve sıhhati sekâmete makrûn ve uzleti zilletde meşhûndur. Pes âkil ü ârif racül-i munsıf oldur ki “وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ”⁴¹ muktezâsınca hâl-i âfiyetde mâl-i âkıbetini re‘y-i reşîd ile tasavvur ve fikr-i sedîd ile tefekkür kılıp “الدُّنْيَا مَرْعَىٰ الْآخِرَةِ”⁴² muktezâsınca mezra‘a-i dünyâda tohm-ı hayrâtı harâset ve bezr-i hasenâtı zirâ‘at edip makdûr-ı mebrûrunu hayrât-ı azîme ve meberrât-ı cesîmeye sarf edip lâ-cerem dünyâda fikr-i âhiret muktezâ-yı akl-i selîm ve müsted‘â-yı tab‘-ı müstakîmdir.

Binâ‘en alâ-zâlik: İşbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîr ve imlâ ve tastîr ve inşâsına bâ‘is ü bâdî ve sebeb [ü] dâ‘î oldur ki mahrûse-i Galata‘ya muzâfe kasaba-i Beşiktaş‘ta Karabâlî mahallesi ahâlîsinden sâhibü’l-hayrât ve’l-hasenât ve tâlibü’l-meberrât ve’l-mesûbât bâ‘is-i hâze’l-kitâbî’l-müstetâb tarîk-i aliyye-i Nakşibendiyye meşâyihinden olup zikri âtî zâviyenin hâlâ postnişini ve zâviyedârı olan mefharu erbâb-ı safâ kıdvetü ashâb-ı vefâ umdetü’z-zühhâd cemî‘u’z-zât-ı kerîmü’s-sıfâ[t] makbûlü’l-ahlâkı ve’l-hasâil marziyyü’l-evsâfî ve’ş-şemâil mahbûb-ı kulûbü’l-ârifin matlûb-i takdîsi’l-âşîkîn eş-Şeyh Mehmed Tâhir Efendi ibn-i eş-Şeyh Mustafa Efendi ibn-i el-Hâc Mehmed Efendi vakf-ı câi’z-zikri mahallinde istimâ‘ ve bi’l-hükmi’ş-şer‘î fasl u hasmiy-çün bi’l-iltimâs cânib-i şerî‘at-i garrâdan me‘zûnen bi’l-hüküm tebyîn ve irsâl olunan Mevlânâ Hocaâde Mehmed Tâhir Efendi ibnü’l-merhûm Abdullah Efendi’nin mahalle-i mezkûrede kâin zâviyye-i mezkûreye varıp zeyl-i kitâbda mektûbü’l-esâmî bî-garaz müslimân huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihü’l-imâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihu’l-evtâdda vakf-ı câi’z-zikre li-eclî’t-tescîli ve’l-itmâmî emri’t-tekmîli ve’t-tesbîl mütevellî nasb ü ta‘yîn olunan [varak: 114] eş-Şeyh İsmâil Hakkı Efendi ibn-i el-Hâc Sâlih Efendi mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer‘î ve i’tirâf-ı sarîh-i mer‘î edip işbu yedinde olup bin iki yüz yirmi dört senesi Muharremü’l-harâmı’nın altıncı günü târihiyle müverraha ve hâlâ Tophâne Mahkemesi nâibi Hâfız İbrâhim Efendi’nin imzâsıyla mûmzât ve hatmiyle mahtûme bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyyesi nâtika olduğu üzere arsaları zikri âtî Çakır Baba mescid-i şerîfi vakfına senevî yetmiş iki akçe mukâta‘a-i kadîme ile ber-mûceb-i temessük tasarrufumda olup üzerinde olan ebniyeleri vakf-ı câi’z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahihimde münselik mülk ve hakkım olup işbu derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i şerîf olunan iki taraftan Yoğurtcubaşı menzilleri ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî iki bâb oda ve bir sofa ve bir kenîf ve tahtânî bir bâb meydan odası ve bir kenîf ve süflâda bir matbah ve bir bi’r-i mâ ve bir mikdâr havlu ve sîşe menzil-i mezkûrun ittisâlinde ve tarîk-i âmm cânibinde vâki‘ merhûm Çakır Baba mescid-i şerîfi katında vâki‘ birbirine muttasıl iki sokak kapısını müstemil bir bâb tevhihdâne ve bir bâb türbe-i şerîfin bilcümle mülküm olan ebniye-i mevcûdelerini ve yine arsa ve ebniyeleri bâ-hüccet-i şer‘iyye yedimde mülk ve hakkım olup menzil-i merkûm pîşgâhında vâki‘ etrâf-ı erba‘ası tarîk-i âmm ile mahdûd birbirine muttasıl her biri ma‘lûmü’l-müştemilât iki bâb mülk kahvehâne dükkânlarını bi-cümleti’t-tevâbi‘ ve’l-levâhık ve kâffeti’l-menâfî‘ ve’l-merâfık hasbeten lillâhi’l-aliyyi’l-a‘lâ ve haseneten li-merzâti rûh-ı resûlihi’l-mu‘allâ vakf-ı sahîh-i şer‘î-i müebbed ve habs-i sarîh-i mer‘î-i muhalled ile vakf u habs edip şol vechile ta‘yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd bast eyledim ki mârrü’z-zikr kahvehâne dükkânları yevmî birer akçeden yevmî iki akçe müeccele ve mu‘accele-i misli ile tâlibine icâr olup mu‘acceleleri vakf-ı mezbûrum için münâsib mahallerde akâra tebdîl ve icâreteyn-i misliyeteyn ile tâlibine icâr ve vakf-ı şerîfime zamm u ilhâk olup hâsıl olan

41 ez-Zâriyât, 51/56: Ben cinleri ve insanları yalnız bana kulluk etsinler diye yarattım.

42 Aclûnî, *Keşfü’l-hafâ*, I, 412.

müeccelelerinden menzil ve tevhîdhâne ve türbe-i şerîfin senevî yetmiş iki akçe mukâta'a-i zemînleri ba'de'l-edâ mâ'adâsından altı yüz kırk sekiz akçesi zâviyye-i mezkûrenin şeyhi olanlara vazîfe-i meşîhat olmak üzere def u teslîm oluna ve menzil-i mezkûr dahi zâviyye-i mezkûrenin şeyhi olanlara meşrûta olup vakf-ı mezbûrun dahi hasbî tevliyeti zâviyye-i mezkûrenin vazîfe-i mersûmesiyle meşîhat [ve] menzil-i mezkûr, hayatta oldukça vazîfe-i mersûme ile âyîn-i Nakşibendiyye üzere hatm-i hâcegân ve zikrullâh eyleyem ve türbe-i şerîfeye dahi ben ve benden sonra zâviyye-i mezkûrede şeyh olanlar defnoluna. Vakf-ı mezbûrun tevliyeti ve vazîfe-i mezkûre ile meşîhati hayatta oldukça kendi nefsi-nefsime meşrûta olup âmme-i umûr-ı vakf-ı mezbûr ve kâffe-i mürtezika-i merkûme ve ibdâl ve tebdîl ve tağyîr ve istibdâl ve taklîl ve teksîri merreten ba'de uhrâ ve kerreten gıbbe ulâ kendi yedimde ve meşîyyetimde olup zâviyye-i mezkûrede âyîn-i Nakşibendiyye üzere hatm-i hâcegân ve zikrullâh eyleyem. İrtihâl-i dâr-ı bekâ eylediğimde hasbî tevliyyet-i mezkûre ve vazîfe-i mersûme ile meşîhat-i merkûme kerîmezâdem es-Seyyid Abdüşşekûr Efendi ibn-i es-Seyyid Ahmed Efendi'ye meşrûta olup menzil-i mezkûrda dahi meşrûtiyet üzere sâkin ve mutasarrıf olup zâviyye-i mezkûrenin dahi vazîfe-i mersûmesiyle şeyhi olup hatm-i hâcegân ve zikrullah eyleye. Ol dahi irtihâl-i dâr-ı bekâ eyledikde tevliyet ve meşîhat ve menzil-i mezkûrun sükna ve tasarrufu mezbûr es-Seyyid Abdüşşekûr Efendi'nin evlâdı ve evlâd-ı evlâdı ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdı zükûrunun ekber ve eslah ve a'kal ve tarîk-i Nakşibendiyye'de halîfe olup fukarâ irşâdına muktedir olan hangisi ise ona meşrûta olup mutlaka evlâd olmak üzere nâ-halef ve câhil evlâda tevcîh olunmaya ve eğer evlâddan müstahıkk kimesne bulunmaz ise menzil-i mezkûrun sükna ve hasbî tevliyyet-i mezkûre ve meşîhat-i merkûme vazîfe-i mersûmesiyle kasaba-i Beşiktaş'ta vâkı' kutbü'l-ârifîn gavsü'l-vâsılîn Neccârzâde Hazret-i Şeyh Mehmed RızâRızâeddin Efendi zâviyesinin şeyhi bulunan zevât-ı kirâmın arzlarıyla tarîk-i Nakşibendiyye'den bir müstahıkk halîfeye tevcîh oluna ve beher sene vakf-ı mezbûrumun muhâsebesi ma'rîfet-i şer'le rûyet olunup bilcümle îrâdından ba'de ihrâcî'l-vezâif ve'l-masârîf her sene fazla kalır ise yine münâsib mahallerde akâra tebdîl ve icâreteyn-i misliyeteyn ile tâlibine icâr ve vakf-ı mezbûruma zamm u ilhâk oluna ve yine şol vechile şart ve ta'yîn eyledimki vakf-ı mezbûrumun hasbî nezâreti saâdetlü Dârussaâdeti's-şerîfe ağaları hazerâtının nezâret-i aliyyelerinde olup kemâl-i keremlerinden vakf-ı mezbûruma hasbî nezâret-i aliyyelerinden bî-dirîğ buyuralar ve mürûr-ı zamân ve kürûr-ı şühûr ve a'vâm ile eğer şürût-ı muharrere-i mezkûreye ri'âyet müte'azzire olur ise menâfi'-i vakf mutlaka tarîk-i Nakşibendiyye fukarâsına meşrûta ola deyû ta'yîn-i şürût ve tebyîn-i kuyûd birle fâriğan anî's-şevâgil mütevellî-i mezkûre zâviye ve türbe-i şerîf-i mezkûrların ebniyelerine ve dükkân-ı mezkûrların bilcümle arsa ve ebniyelerine vakfiyet üzere mütevellî-i mûmâ-ileyh İsmâil Hakkı Efendi'ye def u teslîm ve her birini vech-i lâyıki üzere mahallerinde zabta taslît eylediğimde ol dahi bi't-tevliye ahz u kabz ve zabt edip sâir evkâf mütevellîleri misillü tasarruf eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teberi's-şer'î emr-i vakf tamâm ve hâl-i teslîm encâm bulmuşiken vâkıf-ı mûmâ-ileyh eş-Şeyh Mehmed Tâhir Efendi semt-i vifâkdan cânib-i şikâka atf-ı inân ile vakf-ı mezbûrdan rücû' ve mütevellî-i mûmâ-ileyh ile münâza'aya şürû' edip vakf-ı akâr cemî'-i eimme-i ahyâr katında sahîh ve câiz olup lâkin İmâm-ı A'zam ve hümâm-ı akdem Ebû Hanîfe Nu'man b. Sâbit el-Kûfi -cûziye bi'l-hayri ve kûfiye- hazretlerinin mezheb-i hatîr ve re'y-i münîrlerinde şeref-i sıhhat lüzûmu müstelzim olmayıp arsa-i müste'cire-i mevkûfe üzerinde olan ebniye dahi mütekaddimi müte'ârif kabîlinden olup mahsûsan cihet-i uhrâya vakfiyeti müşârun-ileyh İmâm-ı A'zam hazretleri vesâir fukahâyı izâm hazerâtı katlarında nehc-i cevâz ve sıhhat üzere cârî olmamağla binâen alâ-zâlik vakf-ı

mezbûrdan rücû‘ edip ebniye ve menzil ve zâviye ve türbe ile dükkân-ı mezkûrları ke’l-evvel mülkûme istirdâd ederim dedikde mütevellî-i reşîd cevâb-ı sedîde mütesaddî olup eğer ki hâl bâlâda bast u beyân olunan minvâl üzeredir lâkin fâzıl-ı samedânî Hazret-i İmâm Ebî Yûsuf eş-şehîr bi’l-imâmî’s-sânî katında vâkıfın mücerred vakaftü kavliyle ve imâm-ı sâlis Hazret-i İmâm Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî katında teslim ile’l-mütevellî ve tescîl-i şer‘î ve zikr-i te’bîd ile vakf-ı sahîh câiz ve lâzım ve şeref-i sıhhat lüzûmu müstelzim olup arzı müste‘cire üzerinde olan ebniye dahi menkûl-i müte‘ârif kabîlinden olmağla menkûl-i müte‘ârifde örf dahi umûm üzeredir hattâ mazhar-ı inâyet-i Rabbânî müşârun-ileyh İmâm Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî hazretleri re’y-i münîrlerinde menkûl-i müte‘ârifin teslim ile’l-mütevellî ile vakfiyeti sahîh ve lâzım olmağla cihet-i uhrâya vakfiyeti beyne’l-meşâyihi’l-kirâm muhtelefün-fihâdır cihet-i hayrda ikisinin ittihâdına nazar olundukta maksûd-ı aslî kurbet olmağla asl-ı kurbet sâbit oldukdan sonra ihtilâf-ı cihât hükmün ihtilâfını îcâb etmemekle ekser meşâyihi-i kibâr – rahimehümu’llâhü’l-Melikü’l-Gaffâr– hâlet ve cevâzına ittifâk ve el-yevm amel ve fetvâ bu siyâk üzere olup bu vechile vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olur deyü redd ü teslimden imtinâ‘ birle Mevlânâ-yı mezbûr huzûrunda vâkıf-ı mûmâ-ileyh ile müterâfî‘ân ve her biri mübtegâsınca fasl u hasme tâlibân olduklarında Mevlânâ-yı mezbûr dahi ba‘de’t-teemmül cânib-i vakfî evlâ ve ahrâ görüp âlimen bi’l-hilâfî’l-cârî beyne’l-eimmeti’l-eşrâf alâ kavli men yerâhu vakf-ı mezbûrun sıhhat ve cevâz ve lüzûmuna ve zımnında olan şürût-ı muharrere-i mezkûrenin cevâzına vâkıf-ı mûmâ-ileyh mahzarında hükm-i sahîh-i şer‘î ve kazâ-i sarîh-i mer‘î etmeğin vâkı‘i hâl[i] Mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ba‘dehû mutâba‘at olunan ümenâ-yı şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâ vukû‘ihî inhâ ve takrîr etmeğin hükm-i mezbûr ba‘de’t-tenfizi’l-mu‘teberi’s-şer‘î vakf-ı mezbûr sahîh ve câiz ve lâzım ve şeref-i sıhhat ve lüzûmu müstelzim ve habs-i sarîh ve mütehattim min ba‘d nakz ve tahvîli muhâl ve tebdîl ve tağyîri adîmü’l-ihimâl oldu. “بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ”⁴³ ve ecru’l-vâkıfî ale’l-hayyî’l-cevâdî’l-kerîm. Cerâ zâlîke ve hurrire fi’l-yevmi’l-hâdî-aşer min Saferî’l-hayr li-sene erba’a ve işrîn ve mieteyn ve elf, min hicreti men lehü’l-izzü ve’s-sâadetü ve’s-şeref, minne’s-salâtü aleyhi elfü elf.

Şühûdu’l-hâl: Faziletli Mehmed Sa‘id Efendi ibn-i Mehmed Nûrullah Efendi, es-Seyyid eş-Şeyh Ahmed Efendi ibn-i es-Seyyid eş-Şeyh Süleyman Efendi, müderrisîn-i kirâmdan es-Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Sa‘id Efendi, eşrâf-ı kuzâtdan Mehmed Atâ’ullah Efendi ibn-i Mehmed Nûreddin Efendi, Gülşenî Tekkesi şeyhi eş-Şeyh Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi, hâlâ Nakîbü’l-eşrâf Faziletli Şerâfetlü es-Seyyid Mehmed Zeynelabidin Efendi, Halil Efendi ibn-i İbrâhim Efendi, es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Sırrî Efendi ibn-i es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Efendi, Haffâf eş-Şeyh Ömer Efendi ibn-i Ali Efendi, es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Sa‘id Efendi ibn-i es-Seyyid Hüseyin Efendi, Türbedâr Hâfız eş-Şeyh el-Hâc Ali Efendi ibnü’l-merhûm Ahmed Efendi.

43 el-Bakara, 2/181: Onu iştittikten sonra kim değiştirse günahı, yalnızca onu değiştirene ait olur. Allah her şeyi iştir, her şeyi bilir.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0115-136

Varaklar boştur.

IST_MFT_MSH_DFT02_01779_0001_0137

Üç ay izinli olan Dârulmesnevi şeyhi Mustafa Efendi'nin, yerine Fâtih dersiâmlarından Pirlepeli Hafız Receb Efendi'yi vekil bırakması.

Varak: 115 ve devâmı boş

[Varak: 136]

Dâru'l-mesnevî şeyhi Mustafa Efendi berây-ı tebdîl-i hava üç mâh kadar taşraya azîmet edeceğinden Fâtih dersi'âmlarından Pirlepeli Hâfız Receb Efendi'yi tevkîl eylemiştir.

Fî 4 Haziran sene [1]329 [17 Haziran 1913]

Bir iş için on beş gün Şile'ye gidecek olan Sultanahmet'te Düğümlü Baba Dergâhı şeyhinin, yerine Saraç İshak Dergâhı şeyhi Vahdi Efendi'yi vekil bırakması.

Sultanahmed'de Düğümlü Baba Dergâhı şeyhi li-ecli'l-maslaha onbeş gün Şile'ye azîmet edeceğinden mûmâ-ileyhin avdetine değin Serrâc İshak Dergâhı şeyhi Vahdi Efendi'yi tevkîl eylemiştir.

Fî 6 Haziran sene [1]329 [19 Haziran 1913]

[Varak: 137]

Kocamustafapaşa'da Ali Fakih Mahallesi'nde Feyziye diğer adıyla Küçük Efendi Dergâhı; meşihat, imamet ve hitabet cihetlerinin İbrâhim Efendi'ye tevcih edilmesinden dolayı teşekkür ve memnuniyetlerine dair, mahalle ahalisinin sunduğu arzuhalin sureti.

Huzûr-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşihat-penâhiye

Mahallemizde kâin Feyziye nâm-ı diğer Küçük Efendi dergâh-ı şerîfi meşihat ve imamet ve hitâbet cihetleri bu def'a uhde-i fâzılânelerine bi'l-istihkâk tevcih buyurulan faziletli İbrâhim Edhem Efendi semtimizde ilim ve irfân ve hüsn-i ahlâkıyla temeyyüz etmiş ulemâ ve meşâyihden bulunmağla Mahkeme-i Evkâf kâdısı faziletli Mustafa RızâRızâ Efendi Hazretleriyle Meclis-i Meşâyih reîsi reşâdetlü Mehmed Elif Efendi hazretlerinin delâlet-i aliyye-i isâbet-âdeleriyle vukû' bulan bu tevcih-i vecihden dolayı beyne'l-ahâlî husûl bulun memnûniyet ve hoşnûdiyet istinâden teşekkürâtımızı takdîm ve bu gibi musîb tevcihâtta muvaffakiyet-i aliyye-i Fetvâ-penâhîlerini istihâm eylediğimiz muhât-ı ilm-i âlî-i Meşihat-penâhîleri buyuruldukda ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 Haziran sene [1]329 [6 Temmuz 1913]

Hey'et-i ihtiyâriyeden Atâ, bu dahi Mümtaz bu dahi Fevzî, dört beş ahâlî.

Bâlâdaki mühürler ahâlinin mühürleri olduğu Kocamustafapaşa kurbünde Ali Fakih mahallesi imâmı Osman Sulhî Efendi tarafından tasdik kılınmıştır.

Fî 29 Haziran sene [1]329 [12 Temmuz 1913]

[Varak: 138]

Asker alma meclislerinde görevli meşâyihi'nin isim listesi.

Ahz-ı asker Mecâlisine Me'mûr Olan Meşâyihi-i kirâmın Esâmîsi

Süleymâniye	Fâtih civârında Tâhir Ağa Dergâhı şeyhi	Behçet Efendi'nin adem-i devâmına mebnî Seyyid Baba Dergâhı şeyhi Zühdü Efendi
Sultanahmed	Mehmed Paşa Dergâhı şeyhi	Nidâ'î Efendi
Aksaray	Aksaray'da Kırkağacî Mehmed Efendi Dergâhı şeyhi	Fahredden Efendi'nin isti'fâsına mebnî yerine Dâvudpaşa kurbünde Beşikçizâde Dergâhı şeyhi Hasan Efendi
Kocamustafapaşa	Kocamustafapaşa Dergâhı şeyhi	Kutbî Efendi
Fâtih	Kapan-ı dakîk'de Ahmed el-Buhârî Dergâhı şeyhi	Ali Efendi
Hırka-i şerîf	Dâvudpaşa civârında Beşikçizâde Dergâhı şeyhi	"Hasan Efendi'nin isti'fâsına mebnî yerine Haseki'de Seyyid Baba dergâhı şeyhi Hüseyin Zühdü Efendi" Küçükmustafapaşa'da Karasarıklı şeyhi Şevket Efendi
Eyüb	Eyüb'de Yahyâzâde Dergâhı şeyhi	Hasib Efendi'nin isti'fâsına mebnî yerine Bahâriye Mevlevîhânesi şeyhi Hüseyin Efendi ta'yîn edilmiştir.
Hasköy	Eğrikapı dâhilinde Selim Efendi Dergâhı şeyhi	Mes'ud Efendi'nin isti'fâsına mebnî yerine Eyübsultân civârında Kaşgârî Dergâhı şeyhi Bahâ'eddin Efendi
Cihangir	Tophâne'de Cihangirî Hasan Efendi Dergâhı şeyhi	Eşref Efendi
Kasımpaşa	Kasımpaşa'da Türâbî Dergâhı şeyhi	Ali Efendi
Beşiktaş	Beşiktaş'da Neccârzâde Dergâhı şeyhi	RızâRızâ Efendi
Boğaziçi	Beylerbeyi'nde İstavroz Dergâhı şeyhi	Seyyid Sa'id Efendi
Üsküdar	Üsküdar'da Halim Gülüm Dergâhı şeyhi	Emin Efendi Sultan Tepesi şeyhi Sâdık Efendi
Kadıköy	Kuşdili'nde Mecîdiye Dergâhı şeyhi	Münib Efendi
[Varak: 139] Beyoğlu	Kasımpaşa Mevlevîhânesi şeyhi	Seyfeddin Efendi
Galata	Beyoğlu'nda Firuzağa'da Paşa Baba Dergâhı şeyhi	Râgıb Efendi'nin isti'fâsına mebnî yerine Firuzağa'da Akarsu Dergâhı şeyhi Fuad Efendi

